

Dimitrof, G.

Verzamelde werken.



www.MinisterieVanPropaganda.org

GEORGI DIMITROF

©

VERZAMELDE
WERKEN

**Copyright by F. Masereel Fonds v.z.w., Brussel
Alle rechten voorbehouden.**

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form, by mimcograph, film or any other means, without written permission from the publisher.

**D 1975/1942/02
Co-editie Frans Masereel Fonds v.z.w. en Sofia-Press.**

**Gedrukt op de persen van Sofia-Press, Bulgarije.
Vertaling verzorgd door het Masereel Fonds v.z.w., Brussel.**

INHOUDSTAFEL

I DE PERIODE TOT AAN DE VOLKSOPSTAND VAN 1923.

- Tegen de militaire kredieten.. 9
- Voor de kleine volkeren 18
- Voorwoord bij de brochure „Lenin aan de arbeiders van Europa en Amerika" 21
- Taken van de arbeidersvakbonden 25
- Het eenheidsfront van de arbeiders 42
- Welke weg kiezen? 48
- Het eenheidsfront en de burgerlijke reactie 52
- De schrik voor het eenheidsfront van de arbeid 56
- Eenheidsfront of klassensamenwerking 60
- Open brief aan de Bulgaarse arbeiders en boeren 65
- Na de opstand 72
- Het Bulgaarse vraagstuk en de Komintern 77
- De bloedige campagne tegen de arbeidersbeweging 85

II. HET PROCES VAN LEIPZIG.

- Bevel tot inhechtenisneming 111
- Schriftelijke verklaring aan de overheid belast met het politieonderzoek 112
- Aan de Heer Onderzoeksrechter 116
- Aan de Heer Dr. Paul Teichert 117
- Aan de Heer Voorzitter van de IVde strafkamer van het Rijksgerechtshof,
Dr. Buenger 119
- Aan de Heer Dr. Paul Teichert 120
- Aantekeningen voor de eerste rede voor het Hof 122
- Verslag van de zitting van het Hof van 26 september 1933 127
- Aan de Heer Voorzitter van de IVde strafkamer van het Rijksgerechtshof,
Dr. Buenger 130
- Verslag van de zitting van het Hof van 11 oktober 1933 132
- Aan de Heer Voorzitter van de IVde strafkamer van het Rijksgerechtshof,
Dr. Buenger 133

Verslag van de zitting van het Hof van	23 oktober 1933..	135
Verslag van de zitting van het Hof van	31 oktober 1933..	138
Verslag van de zitting van het Hof van	4 november 1933..	140
Verslag van de zitting van het Hof van	8 november 1933..	145
Verslag van de zitting van het Hof van	13 november 1933..	153
Aan de Heer Dr. Buenger, Voorzitter van de IVde strafkamer van het Rijksgerechthof		156
Verslag van het laatste pleidooi van Dimitroff voor het Hof, gehouden op 16 december 1933...		158
Aantekeningen over de uitspraak...		184
Vraaggesprek met Dimitroff: „Goering wenst mijn terechtstelling" ...		186
Aan de Heer Dr. Frick, Minister van Binnenlandse Zaken...		189
Vraaggesprek met de sovjetpers en met de buitenlandse pers...		190
Wij komen terug - in Sovjet-Duitsland!		199

III. HET VIIDE KONGRES VAN DE KOMINTERN.

Het offensief van het fascisme en de taak van de kommunistische internationale in de strijd voor de eenheid van de arbeidersklasse tegen het fascisme...		205
Voor de eenheid van de arbeidersklasse tegen het fascisme...		283
„Het rechtssysteem" van het Duitse fascisme..		317
Het eenheidsfront van de strijd voor de vrede....		324
Het volksfront voor de strijd tegen het fascisme en de oorlog...		338
Het fascisme is oorlog...		356
Het land van het socialisme en de strijd van het internationaal proletariaat...		363

1 DE PERIODE TOT AAN DE VOLKSOPSTAND VAN 1923.

GEORGI DIMITROF WERD GEBOREN IN BULGARIJE, IN HEI DORP KOVATCHEVTZI (DEPARTEMENT PERNIK), OP 18 JUNI 1882. AMPER VIJFTIEN JAAR OUD, GAAT HU WERKEN ALS TYPOGRAAF IN SOFIA.

IN 1902 WORDT DIMITROF LID VAN DE DEMOKRATISCHE PARTIJ VAN BULGARUE; NA DE SCHEURING IN 1903 VERVOEGT HU ONMIDDELIJK DE REVOLUTIONAIRE MARXISTISCHE VLEUGEL, DE LINKSE SOCIALISTEN ONDER LEIDING VAN DE STICHTER VAN DE PARTIJ, DIMITRI BLAGOËF, IN DIE PERIODE DE MEEST VOORAANSTAANDE MARXIST UIT DE BALKAN. IN 1909 WORDT DIMITROF VERKOZEN ALS LID VAN HET CENTRAAL KOMITEE VAN DE SOCIAAL-DEMOKRATISCHE PARTIJ (LINKSE SOCIALISTEN), EN HU BEHOUDT DIE FUNKTIE TOT AAN ZUN DOOD.

REEDS JONG NEEMT DIMITROF AKTIEF DEEL AAN DE STRUD VAN DE ARBEIDERSKLASSE. DOOR ZIJN INZET EN ZIJN BEKWAAMHEDEN WORDT HU VERKOZEN ALS LID VAN DE CENTRALE LEIDING VAN HET ALGEMEEN ARBEIDERS VAK VERBOND, BU DE OPRICHTING DAARVAN IN 1904; IN 1909 WORDT HU SEKRETARIS EN LEIDT DE ALGEMENE RAAD VAN DE REVOLUTIONAIRE VAKBONDEN VAN BULGARIJE.

VAN 1913 TOT 1923 IS HU ONONDERBROKEN LID VAN DE NATIONALE VERGADERING. DOOR ZIJN REVOLUTIONAIRE AKTIVITEITEN WORDT HIJ TUDENS DE EERSTE WERELDOORLOG GEVANGEN GEZET DOOR DE MONARCHISTISCHE BURGERU.

DIMITROF LEIDT DE HELDHAFTIGE STAKING VAN DE SPOORWEGARBEIDERS IN 1919 - 1920, HET EERSTE GROTE KLASSEGEVECHT TUDENS DE REVOLUTIONAIRE GEBEURTENISSEN IN HET NAOORLOGSE BULGARUE. IN 1923 LEIDT HIJ SAMEN MET VASSIL KOLAROF DE ANTI-FASCISTISCHE VOLKSOPSTAND VAN SEPTEMBER, DE VUURDOOP VAN DE KOMMUNISTISCHE PARTU EN VAN DE WERKENDE MASSA'S IN DE GEWAPENDE STRUD TEGEN HET FASCISME. DE OPSTAND WORDT IN HET BLOED GESMOORD, MAAR DIMITROF SLAAGT ER IN DE RESTERENDE DETACHEMENTEN NAAR HET BUITENLAND TE BRENGEN. DE FASCISTISCHE RECHTBANKEN IN BULGARUE VEROORDELEN HEM TWEEMAAL BIJ VERSTEK TER DOOD.

TEGEN DE MILITAIRE KREDIETEN

Heren Volksvertegenwoordigers,

Bij de stemming over de vorige militaire kredieten had onze parlementaire groep de gelegenheid om de redenen uiteen te zetten en te verklaren, die haar verplichten om tegen dergelijke kredieten te stemmen. Ik heb dan ook niet de bedoeling deze fundamentele en principiële redenen nu in detail uiteen te zetten voor de Kamer, vermits zij gekend zijn. Ik ben echter verplicht in naam van onze groep Uw aandacht te vestigen op een belangrijke bijzondere reden, die ons er toe brengt in verzet te komen tegen dit nieuw militair krediet van 6 050 000 leva.

Wij menen dat alle bedragen die nu onder het hoofdstuk oorlog gestemd worden een middel zijn om bij ons een politiek te verwezenlijken, die de verdeling en de verovering van de Balkan moet vergemakkelijken - een politiek die hier onder andere tot uiting werd gebracht door de meerderheid, bij het antwoord op de troonrede en ook door de parlementaire groepen van de oppositie, de onze uitgezonderd. In twee woorden omvatte deze politiek dat Bulgarije in geen geval tot overeenstemming moet komen met de andere Balkanstaten, vermits dit in de huidige omstandigheden beschouwd werd als onmogelijk en zelfs utopisch, maar dat het besprekingen moet aanvatten met één van de groepen van grootmachten om zijn onafhankelijkheid en zijn onschendbaarheid te verzekeren en eventueel zijn nationale idealen te verwezenlijken. Wel, Heren Volksvertegenwoordigers, wij menen dat deze politiek, die op enkele nuances na bijgetreden wordt door zowel de meerderheid van de Kamer als de burgerlijke oppositiepartijen, rampzalig is voor ons land en dat alle middelen die zo een politiek dienen hier in het Parlement niet

kunnen goedgekeurd worden, in naam van de volksmassa's, in naam van de arbeidersklasse. Wij verzetten ons tegen deze militaire kredieten en wij denken dat, ter verdediging van de belangen van het Bulgaarse volk en niet ter verdediging van een hand vol bevoorrechten die het land besturen en bezitten, dat vanuit de belangen van dat volk, het Parlement geen centiem voor militaire doeleinden zou mogen stemmen, tot de huidige regering of een andere regering die morgen haar plaats inneemt, de enige heilzame politiek volgt, deze van een verbond tussen de Balkanstaten, van de opbouw van een Balkanfederatie. Ook vandaag nog denken wij, zoals wij reeds bij herhaling onderstreept hebben, dat de verwezenlijking van deze politiek mogelijk is...

Dr. K. Provalief: Spreekt U ernstig?

G. Dimitrof: ...en vandaag nog, zoals steeds, prijzen wij volkomen ernstig aan het Parlement en aan de regering enkel deze heils- politiek aan. Daarom is het op dit ogenblik mijn plicht te onderstrepen dat wij niet kunnen stemmen, dat het Parlement, als het de belangen van het Bulgaarse volk niet wil verraden, geen enkel bedrag voor militaire doeleinden zou mogen stemmen, zolang het geen Balkanpolitiek aangenomen heeft die zelfstandig, onafhankelijk en tegelijk Bulgaars is.

In de tweede plaats, Heren Volksvertegenwoordigers, zult U ons toestaan het niet eens te zijn met de noodzaak van dergelijke buitengewone militaire kredieten op dit ogenblik, vermits een groot deel van deze kredieten gebruikt zal worden om de opgeroepen reservisten onder de wapens te houden. Want ondanks de toestand waarin Bulgarije en de Balkan zich vandaag bevinden, zijn wij er van overtuigd — en wij beschikken over voldoende gegevens, waarvan zeker ook veel regerings afgevaardigden kennis hebben — dat de oproeping van de reservisten, de oproep van deze drie reeksen van zes klassen, niet ingegeven is door de noodzaak om vandaag de onafhankelijkheid van ons land te vrijwaren; dit is gewoonweg, als U mij toestaat het zo te noemen, een herhaling, een gedeeltelijke oproeping als proef. Na de Balkanoorlog van 1912-1913, na de plagen veroorzaakt door deze oorlog, na de uitputting van elke bereidheid van de volksmassa's om oorlog te voeren, moet men een test doen, moet men nagaan in welke mate deze bereidheid van de volksmassa's terug bestaat Zelfs bepaalde vooraanstaande militairen verbergen voor het ogenblik niet dat inderdaad de hoofdreden voor de huidige

oproeping van deze klassen juist deze test is en dat men anderzijds onder deze massa's, die misschien morgen opgeroepen worden voor een algemene mobilisatie, een bepaalde sfeer wil scheppen. Wel, wij menen dat de oproeping van de reserves niet zou mogen plaatsgrijpen, dat zij niet voorgeschreven wordt door totaal andere overwegingen en dat bijgevolg de uitgave, die deze oproep van de reserves vertegenwoordigt, een uitgave is die had kunnen vermeden worden. Wij zijn niet bereid één centiem of één druppel bloed op te offeren, als zij niet leiden naar de verzekering van de vrijheid en de onafhankelijkheid van Bulgarije, maar wel naar zijn verlies. Dat is onze hoofdstelling, onze principiële houding.

Dit krediet, dat U zeker zal stemmen, werd ook aan die kant niet slecht onthaalt (Hij wijst naar de linkerzijde) De bezwaren die zij opwerpen zijn louter formeel, het zijn bezwaren tegen het systeem van kredieten bij buitengewone begroting; het zijn geen principiële bezwaren, want U kunt met reden aan de linkerzijde zeggen, dat zij eveneens bedragen gebruikt hebben voor militaire doeleinden, dat het liberaal kabinet dat niet uitgevonden heeft, dat het een oud systeem is dat, ondanks alles wat men sinds jaren kon wensen, waarschijnlijk zal blijven bestaan, toch op zijn minst zolang het burgerlijk regime blijft bestaan, want nooit zal de burgerij die Bulgarije bestuurt de durf en de moed hebben om voor de volksmassa's te verschijnen en te zeggen: „Voor ons militarisme, voor militaire doeleinden, hebben wij zoveel miljoen nodig“. Nooit zal zij dit juist in de begroting voorzien, zij zal het steeds verbergen, want zij moet de volksmassa's die in ellende leven zand in de ogen strooien, want als de volksmassa's een blik werpen op de begroting, als zij er belangstelling voor tonen, zullen zij vaststellen dat deze uitgave van 50 miljoen bij een juiste berekening geen 50 miljoen, maar een uitgave van 150 tot 200 miljoen leva per jaar betekent. Wel, Heren Volksvertegenwoordigers, noch de ene partij, noch de andere verwerpt dit krediet uit principe - het zal gestemd worden; maar ik vraag mij af wat de huidige regering, die zo snel dergelijke kredieten bij buitengewone begroting wil doen stemmen, vooral voor militaire doeleinden, wat zij gedaan heeft, wat bent U van plan, Heren Volksvertegenwoordigers, die door Uw stem verschillende initiatieven van de regering wettigt, om het bestaan van deze duizenden families te verzekeren, waarvan de huisvaders voor drie weken opgeroepen worden? U kent toch het enorme leed dat de oproeping van bepaalde reserve-

klassen over het land gebracht heeft. Negentig procent van deze mensen zijn arbeiders, arme boeren, tuiniers; meestal laten zij hun familie achter zonder één cent nu de sociale crisis woedt, zij hebben geen reserves, geen geld, zij hebben niets kunnen sparen en bijgevolg lijden hun families honger en kou, gezien de harde winter.

Dr. V. Radoslavof Voorzitter van de Raad: Wie lijdt honger? *G. Dimitroff:* De staat heeft niets gedaan voor hen.

Minister P. Pechef: De staat doet alles. Dat is demagogie!

G. Dimitroff: Mijnheer de Minister! Wij doen niet aan demagogie, wij zeggen de zuivere waarheid die U overal kunt nagaan.

Minister P. Pechef: Onze staat heeft haar mensen niet overgelaten aan de honger.

G. Dimitroff: Wel, Heren Ministers, had U niet gewenst dat deze arbeidersfamilies uit ons land honger lijden, dan had U één zaak gedaan: nog voor dit ontwerp op kredieten bij buitengewone begroting voor te stellen, had U een wetsontwerp kunnen voorstellen dat hulp zou verzekeren voor deze families, die in ellende leven. U hebt het niet gedaan, en nu zegt U ons dat de staat alles gedaan heeft. De staat heeft niets gedaan in die zin...

Minister P. Pechef: Zij zal hen niet in de steek laten.

G. Dimitroff: ... en U zegt, dat de mensen geen honger lijden. Dat doen zij wel, Heren!

Van de rechterzijde en van centrum-rechts: Hela! Dat is niet waar.

G. Dimitroff: U bent verzadigd en meer dan verzadigd en daarom gelooft U niet dat er uitgehongerden zijn. Wel, Heren Volksvertegenwoordigers, als de regering zo een wetsontwerp niet voorstelt, waarom sluit de Kamer dan geen overeenkomst met de regering om het wetsvoorstel op de dagorde te zetten, dat onze parlementsgroep met dat doel reeds heeft voorgesteld tijdens de vorige zitting en dat wij hernieuwd hebben in het begin van de nieuwe zitting — een wetsvoorstel in verband met de hulp aan arme families in geval van mobilisatie, dat ook kan uitgebreid worden om hulp te bieden aan arbeidersfamilies in ellende, waarvan de hoofden opgeroepen worden voor een militaire opleiding van drie weken, wat in feite een gedeeltelijke mobilisatie is. Ook dat is niet gedaan. Tenslotte weet U, dat deze crisis die vandaag bij ons woedt, diegenen die geen bezittingen hebben het zwaarste treft — dat tenminste zal door niemand onder U ontkend worden — want voor de heren die over grote kapitalen beschikken, voor diegenen waarvan het kapitaal ondanks

alles opbrengt, is er geen economische crisis. Deze crisis weegt op de schouders van diegenen die geen bezittingen hebben. Wel, Heren Volksvertegenwoordigers, zoveel industriële ondernemingen werken niet meer, er is een algemene economische stagnatie, een massale werkloosheid — dat zou de Heer Minister van Industrie en Arbeid ons kunnen zeggen, want hij bezit een bijzonder verslag van de arbeidersorganisaties die zich met de werkloosheid bezighouden; er zijn vandaag meer dan dertigduizend personen in heel het land, die geen werk kunnen vinden — en dat vertegenwoordigt evenveel families — meer dan honderdduizend personen die geen bestaansmiddelen hebben, geen brood, geen enkele steun. Er is een wetsvoorstel bedoeld voor hen, maar het werd niet op de dagorde gezet. De regering doet niets in die zin. De mensen verduren de hongersnood, terwijl U zich klaarmaakt om met beide handen kredieten bij buitengewone begroting te stemmen voor militaire doeleinden. Heren Volksvertegenwoordigers! Ik wens te wijzen op deze grote tegenstelling, dit gebrek aan beginselvastheid en deze wreedheid, die onze staat begaat door U, door de regering en door de meerderheid van de Kamer.

S. Kalenderof: Wreedheid.

G. Dimitrof: Ja, wreedheid zonder weerga. — Heren Volksvertegenwoordigers! Voor enkele ogenblikken gaf Mijnheer Koznitchki, om ons te overtuigen om dit krediet bij buitengewone begroting te stemmen, ons het voorbeeld van andere landen, die deze praktijk toegepast hebben: Duitsland, Oostenrijk en zoveel andere landen in oorlog. De overeenkomst was echter niet juist, want zij zijn in oorlog en wij niet.

V. Koznitchki: Ik heb ook gesproken over diegenen die niet in oorlog zijn — over de neutrale landen.

G. Dimitrof: Maar om een overeenkomst te krijgen, zou Mr. Koznitchki ons moeten zeggen wat men doet voor de arbeidersmassa's in nood, daar waar men werkelijk kredieten bij buitengewone begroting gestemd heeft, gezien de oorlog.

Minister D. Petkof: Daar waar men in oorlog is.

G. Dimitrof: U hier, Heren Volksvertegenwoordigers, U bent niet bereid om één centiem te stemmen voor de arbeidersklasse, voor de volksmassa's in nood, die U morgen oproept om oorlog te voeren, niet voor hen, maar nogmaals voor U...

Rechts en centrum-rechts: Hela!

G. Dimitrof: -... voor een politiek van U, voor nationale ideeën van U, onder de dekmantel waarvan U Uw eigen egoïstische, kapitalistische belangen verbergt

Minister P. Pee hef: Dat is een onbeschaamdheid!

G. Dimitrof: Ik verwaardig mij aan Mr. Pechef te zeggen dat het helemaal geen onbeschaamdheid is, maar de zuivere waarheid.

Minister P. Pechef: Dat is het toppunt van onbeschaamdheid! Het is schandalig! Is er geen voorzitter om U tot de orde te roepen? Dat is opstoking, volksmennerij! Waag het niet U tot opstoking te lenen!

K. Karolof: De honger, de ellende bestaan.

Minister P. Pechef: Doe niet aan volksmennerij rond een probleem van nationale omvang. Het is schandelijk en gemeen!

P. Guenadief: (Tot uiterst-links) U stoekt het volk op tot opstand.

D. Blagoëf: U bent het, die het opstookt.

Minister P. Pechef: (Tegen G. Dimitrof) Let op Uw woorden!

G. Dimitrof: Dat de Minister van Openbare Opvoeding zijn kalmte beware.

Minister P. Pechef: Matig Uw taal!

G. Dimitrof: Mijnheer de Minister! Wij weten wat wij zeggen.

Minister P. Pechef: U weet niet wat U zegt.

G. Dimitrof: Wat wij voorleggen kunnen wij met documenten bewijzen.

Minister P. Pechef: U kent niet de gevolgen, die Uw woorden kunnen meebrengen.

G. Dimitrof: Dwing ons niet om nu de oude registers open te trekken.

Van de rechterzijde: Haha!

S. Kalenderof: U weet niet wat U zegt.

De Voorzitter: Mr. Dimitrof! Spreek over de kredieten, of ik ontnem U het woord.

D. Blagoëf: U hebt het recht niet, Mijnheer de Voorzitter, om hem zijn onderwerp op te leggen. Wij protesteren tegen deze aanmatiging.

P. Guenadief: Mr. Blagoëf! De oproeping van de reservisten is voor Uw vaderland. U vergeet het in Uw oude dagen.

D. Blagoëf: U daar, zwijg!

De Voorzitter: Ik vraag U, Mijnheer Dimitrof, terug te komen

tot het onderwerp. Mijn geduld is op. Anders zal ik verplicht zijn, volgens het reglement, U het woord te ontnemen.

G. Dimitrof: Heren Volksvertegenwoordigers! Als U zou willen en als U geduld zou hebben, in plaats van U op te winden...

S. Kalenderof: Hoe zullen wij dat verdragen?

G. Dimitrof: ... zou ik U een twaalfstal patriotten noemen, die Bulgarije geplunderd hebben en voor wie de Balkanoorlog gevoerd werd. Zij zijn daar (hij wijst naar de rechterzijde) en daar (hij wijst naar de linkerzijde).

M. Nitchof: Kom er mee voor de dag, noem hen!

G. Dimitrof: Er is een parlementair onderzoek, dat veel aan het licht gebracht heeft, en dat nog veel aan het licht zal brengen...

M. Nitchof: Maar noem ze dan toch!

G. Dimitrof:... tientallen en honderden gepatenteerde Bulgaarse patriotten — daar (hij wijst naar de rechterzijde) en daar (hij wijst naar de linkerzijde).

Iemand van de rechterzijde: Hier zijn er geen.

T. LoukanoJ: Kijk naar Mr. Guendovitch, dat is toch een groot patriot, nietwaar? Waarom zegt U dat er geen zijn?

De Voorzitter: Mijnheer Dimitrof! Als U niet over het onderwerp spreekt en verder de volksvertegenwoordigers op de zenuwen werkt, zal ik U het woord ontnemen.

G. Dimitrof: U hebt het recht niet Mijnheer de Voorzitter. Ik eindig.

De Voorzitter: W(j) zullen ons niet bezighouden met holle woorden en persoonlijke aanvallen.

G. Dimitrof: Ik protesteer. De voorzitter heeft niet het recht om tussen te komen in de discussie en te beslissen van wie de woorden hol zijn en van wie zij zinnig zijn.

De Voorzitter: Ik zal U het woord ontnemen.

D. Blagoëf: Hoe zal U hem het woord ontnemen? Dat is willekeur!

De Voorzitter: Hij moet bij het onderwerp blijven. Hij moet de Nationale Vergadering niet bespotten.

D. Blagoëf: Het past U niet, dat U de bittere waarheid hoort.

De Voorzitter: Mijnheer Dimitrof, kom terug op Uw onderwerp. Dwing mij niet U het woord te ontnemen.

G. Dimitrof: De Heer Voorzitter zou niet beledigd zijn en zou

mij geen opmerking maken indien ik, zoals Mr. Grigor Vassilef, de lofzang van het Bulgaarse leger zou zingen en een verhoging van de militaire kredieten zou vragen. Maar zodra ik mij voorstel als vertegenwoordiger van een partij die tegen dat standpunt is, zodra ik tegen die kredieten spreek, begint U allemaal te redetwisten en wilt U mij het woord doen ontnemen. Dit is van Uwentwege zonder lijn in de redenering en in tegenspraak met de parlementaire gewoonten, U die zich zo graag beroept op het parlementarisme.

Sta mij toe te besluiten. Ik zou er Uw aandacht willen op vestigen, Heren Volksvertegenwoordigers, terwijl men zich zo spoedt om de kredieten voor militaire doeleinden bij buitengewone begroting te stemmen, dat men helemaal niets doet - dat is de waarheid - om het leven te verzekeren van deze families in Bulgarije, die lijden en in ellende leven.

S. Kalenderof: En U zou dat geld willen doen inschrijven in het hoofdstuk van dit krediet bij buitengewone begroting?

G. Dimitrof: U vindt geld voor zoveel kredieten bij buitengewone begroting, maar voor sociale hervormingen hebt U enkel woorden over.

T, Loukanof: Dat zal natuurlijk zo zijn, als men een budget van 60 miljoen leva voorlegt en militaire kredieten voor 200 miljoen leva vraagt.

G. Dimitrof: Men stemt miljoenen voor militaire kredieten, maar voor de sociale wetgeving, voor de bescherming van de arbeid, rest enkel wat gezegd is in de troonrede en wat de regering beloofd heeft. Wel, Heren Volksvertegenwoordigers, wij zijn er om U te zeggen dat de arbeidersklasse, dat de brede volksmassa's waarvan een deel bepaalden onder U verkozen heeft, niet solidair kunnen zijn met een dergelijke politiek. En wanneer onze regering verklaart dat het volk deze politiek goedkeurt, dat het volk zich er mee eens verklaart door zijn stilzwijgen, weet dan, Heren Volksvertegenwoordigers en regeringsleden, dat dit volk lijdt en ellende kent, dat de kosten betaald voor de opbouw van deze militaire organisatie, waarvan U gebruik zal maken als een wapen, niet voor de verdediging van de natie...

S. Kalenderof: En waarom?

G. Dimitrof: ... maar, bewust of onbewust, voor het verlies van de nationale vrijheid en onafhankelijkheid, dat dit volk niet solidair is, dat het zich daartegen verzet, en het is in zijn naam dat wij vast

beraden protesteren tegen deze politiek die hier gevoerd wordt, politiek gericht tegen de vrijheid en onafhankelijkheid van het land.

Stenografisch verslag van de XVIIde Nationale Vergadering, 19 november 1914, blz. 483 - 486.

Vertaald uit: G. Dimitroff, Oeuvres choisies,

Deel 1,

Sofia Presse, 1972, blz. 71 - 80.

VOOR DE KLEINE VOLKEREN.

De imperialisten van de Entente¹ schreeuwden heel de wereld rond, dat zij stredden voor de rechten en de vrijheden van de kleine volkeren. Bij een vergelijking van de grote volkeren met de kleine, drukte Lloyd George zich zo uit: inderdaad, de dennen en de eiken zijn groot, maar de kostbaarste vruchten plukken wij bij de kleine staten; hij verklaarde dat de kleine volkeren net als de grote kostbaar en onmisbaar zijn voor de vooruitgang van de mensheid, als men hen vrij en volgens hun eigen kenmerken laat ontwikkelen. Wanneer Asquith² spreekt over de omstandigheden die de vrede zal brengen voor de volkeren, verklaart hij: „Grotten en kleinen, sterken en zwakken zullen dezelfde rechten op vrijheid en onafhankelijkheid hebben.”

Een dagblad uit Sofia besluit na het aanhalen van deze en andere verklaringen: „Als het beginsel van gelijkheid onder de volkeren inderdaad zegeviert, zullen de gevolgen voor het Bulgaarse volk zeer voordelig zijn.”

Zou de burgerij van de Entente afgezien hebben van haar eeuwenoude traditie van onderdrukking en uitbuiting van honderden miljoenen mensen, van grote en kleine volkeren? Maar daar is niets van. Wel integendeel. De Entente heeft generaties mannen, van volkeren van alle kleuren, zodra ze wapens konden dragen gemobiliseerd om de wapens op te nemen, heeft hen onderdrukt om er kanonnenvlees van te maken, om de overheersing te verdedigen en uit te breiden van diezelfde burgerij over de kleine en en achtergebleven volkeren in ontwikkeling, terwijl de vervolging van het Ierse

volk³, dat strijdt voor zijn vrijheid en zijn onafhankelijkheid, iedereen nog levendig voor ogen staat.

Waarschijnlijk is de spraakzaamheid van de burgerij die de Entente leidt te wijten aan de suksessen die deze tijdens de huidige oorlog behaald heeft, door een belangrijk deel van de kleine Europese volkeren te kunnen insluiten in zijn imperialistische wereld.

Sedert het begin van de oorlog die nu woedt, merken wij een nieuwe strekking in de imperialistische politiek van de burgerij in de twee strijdende kampen. Zowel de ene als de andere spant zich in om met alle middelen de imperialistische doeleinden van deze oorlog te onttrekken aan de ogen van hun eigen volkeren en van deze die zij begeren, en om hun taak te vergemakkelijken gebruiken zij een nieuw lokaas: het bondgenootschap met deze laatste volkeren.

Wij herinneren hier aan een feit dat over heel de wereld gekend is, namelijk hoe de Entente haar schatkist wijd openzette voor de verraders die hun volk voor goud wilden verkopen, om zo volkeren in haar koloniaal net te krijgen die er nog niet inzaten, maar het voorwerp waren en zijn van haar imperialistische politiek. Serbië, Roemenië, Portugal, Griekenland en zelfs Bulgarije als U het zo wil, nu Spanje, Zweden, enz., zijn daarvan de onomstootbare bewijzen, en dat in de vorm van bondgenootschappen. Maar wat betekent het bondgenootschap van kleine en onderontwikkelde volkeren met grote, ontwikkelde kapitalistische volkeren in de hedendaagse strijd tussen kapitalisten op wereldvlak? Men weet dat België, Serbië, Roemenië, Rusland, enz., zware offers gebracht hebben; op hun grondgebied, dat herleid werd tot as en ruïnes, gebeurden en gebeuren allesvernietelende krijgsv verrichtingen, terwijl Amerika, Groot-Brittanië, enz., op veilige afstand blijven van de gevolgen van deze misdaad op wereldschaal.

Maar dat is maar één zijde van de medaille. Het is geweten dat de bewapening tijdens de huidige oorlog enorme, ongelofelijke afmetingen aannam. Het merendeel van de produktie in de kapitalistische landen is betrokken bij de levering van wapens aan de strijdende legers. Elke dag verspillen de oorlogvoerende staten honderden miljoenen leva met dat doel en zij zijn verplicht beroep te doen op zware leningen, die miljarden leva omvatten.

De kleine kapitalistische volkeren die nog onderontwikkeld zijn, worden verplicht leningen en wapens te vragen aan hun machtige

bondgenoten. Zo hebben deze volkeren verplichtingen aangegaan die hun krachten te boven gaan, terwijl de burgerij van de strijdende bondgenootschappen zich voor lange jaren een rente verzekert, gedekt door de intresten van deze schulden en door de grote winsten uit de levering aan deze landen van wapens, kleding, voedsel, enz.

Daarenboven vloeit het kapitaal van de machtige bondgenoten ook nog op een andere manier naar deze landen: nieuwe banken, bijhuizen van banken, verhoging van de kapitalen van de bestaande banken zijn de eerste stappen op dat vlak.

Wij kunnen dus reeds zeker zijn dat daar het begin van het einde ligt voor de onafhankelijkheid van de kleine volkeren, die Londen voortdurend met lofbetuigingen bewierookt. Lloyd George vergist zich niet wanneer hij verklaart dat diegenen die hij vertegenwoordigt kostbare vruchten plukken bij de kleine volkeren. Hij heeft eveneens gelijk wanneer hij verklaart dat deze volkeren zich in de toekomst vrij zullen kunnen ontwikkelen, in de mate natuurlijk waarin heesters kunnen groeien in de schaduw van eiken.

*Dagblad „Rabotnitcheski vestnik" Nr. 139, 25 oktober 1917, .
Jetekend: G. D.*

Vertaald uit: G. Dimitroff, (Euvres Choisies, Deel 1, Sofia Presse, 1972, blz. 85-87.

VOORWOORD BIJ DE BROCHURE „LENIN AAN DE ARBEIDERS VAN EUROPA EN AMERIKA".

(Twee open brieven van Lenin aan de Amerikaanse en de Europese arbeiders)

De naam van de gids die het grootste gezag geniet in de Russische Socialistische Sovjetrepubliek, Lenin, heeft wereldfaam verworven. Deze naam wordt vandaag met vrees uitgesproken door de handlangers van het oude, wankelende bourgeoisregime uit alle landen, maar zij wordt met bewondering en zelfs verering uitgesproken door het proletariaat en door heel de onderworpen mensheid. Samen met Marx en Engels, de grote stichters van het wetenschappelijk socialisme en schrijvers van het Kommunistisch Manifest, heeft Lenin zich onsterfelijk gemaakt in de geschiedenis van de bevrijdingsbeweging van de arbeiders door het reuzenwerk van de Russische socialistische revolutie, door het in de praktijk omzetten van de beginselen van het Kommunistisch Manifest, door de oprichting van de proletarische sovjetstaat. Zijn naam werd een symbool van de internationale arbeidersrevolutie, die zich, na haar overwinning in Rusland, verspreidde in Hongarije, Duitsland beroerde en zich onophoudelijk verbreidt om de hele kapitalistische wereld te verzwelgen.

Het is juist daarom dat al wat Lenin gezegd en geschreven heeft vandaag een enorm belang heeft voor het strijdende proletariaat uit alle landen.

Dag en nacht bezig met deopbouw van de Socialistische Sovjetrepubliek Rusland, met de vernietiging van de kontra-revolutie in binnen — en buitenland en met het banenvan een weg voor de arbeidersrevolutie in andere landen, heeft Lenin de tijd gevonden om twee merkwaardige brieven te schrijven, de ene *aan de Amerikaanse arbeiders* gedateerd op 20 augustus 1918, de andere *aan de Europese en de Amerikaanse arbeiders*, gedateerd op 21 januari 1919.

De tekst van de eerste brief van Lenin nemen wij over uit de Amerikaanse sociaal-demokratische krant „Arbeiderskultuur“ waarin hij verscheen met weglatingen, te wijten aan de Amerikaanse censuur. Men kan zelf merken dat de stukken ontbreken die handelen over de toestand in Amerika en over de huidige revolutionaire taak van het Amerikaanse proletariaat.

De tweede brief is rechtstreeks en volledig vertaald op basis van de oorspronkelijke Russische tekst

In zijn eerste brief houdt Lenin een schitterend pleidooi voor de zaak van de Russische socialistische revolutie, voor de Sovjetrepubliek en haar vredespolitiek en voor de diktatuur van het proletariaat.

In zijn tweede brief vermeldt hij de belangrijke suksessen van het revolutionaire proletariaat dat in verschillende landen om de politieke macht strijdt, kondigt hij de feitelijke stichting af van de Kommunistische Internationale en tekent hij, met een duidelijkheid en een energie die hem eigen zijn, de weg naar en de methode van de wereldrevolutie van de arbeiders.

Wij, de Bulgaarse kommunisten (linkse socialisten), kunnen met voldoening verklaren dat wij het volledig ééns- zijn met Lenin en dat de beginselen en de tactiek van de Kommunistische Internationale onze beginselen en onze tactiek zijn.

Het standpunt van Lenin over de burgerlijke democratie en over het parlementarisme is het standpunt dat onze Partij krachtig verdedigt, want nooit is zij slachtoffer geweest van de parlementaire illusies en steeds heeft zij afstand genomen van de dwalingen en van de vooroordelen van de burgerlijke democratie. Door de burgerlijke democratie en het parlementarisme te verwerpen, bereidt de Kommunistische Partij van Bulgarije het proletariaat en de werkende massa's voor op de revolutie. Zij streeft naar de overname van de politieke macht door de verkiezingsstrijd en de parlementaire tribune, zonder hier over de andere middelen voor deze voorbereiding te spreken. Dat blijft zo tot op het ogenblik vaarover Lenin schrijft in zijn tweede brief en waarop de Partij, ook in ons land, definitief zijn parlementaire stellingen zal verlaten om met alle wapens over te gaan tot de aanval, met als doel de omverwerping van de kapitalistische staat, om een proletarische sovjetstaat met diktatuur van de arbeiders in de plaats te stellen.

De drie voornaamste strekkingen die bestaan binnen het prole

tariaat van alle landen en die Lenin zo goed kenmerkt in zijn tweede brief, bestaan ook in Bulgarije. De twee richtingen van de sociaal- patriotten en van de gematigden („Kautskisten⁴⁴) worden vertegenwoordigd door de partij van de „rechtse socialisten⁴⁴, die zich samen met de extremistische sociaal-patriotten (Sakazof, Djidrof, Pastoukof, Sakarof, As. Tsankof, enz.) en met de gematigde „Kautskisten⁴⁴ (Romanof, Rachenof, enz.) bevinden in het kamp van de burgerlijke kontra-revolutie.

De Kommunistische Partij van Bulgarije (linkse socialisten) vertegenwoordigt de revolutionaire richting. Door zijn aard, door zijn kommunistisch programma en ordewoorden, door zijn revolutionaire massa-aktiviteit en -strijd is de Kommunistische Partij van Bulgarije *de enige kommunistische partij* bij ons, die alleen en terecht de Bulgaarse afdeling van de Kommunistische Internationale vormt

Iedereen begrijpt in de huidige omstandigheden, hoe het niet alleen onzinnig, maar ook schadelijk en trouweloos zou zijn, buiten de Kommunistische Partij van Bulgarije verschillende „kommunistische groepen⁴⁴, „organisaties⁴⁴ en „kleine partijen⁴⁴ op te richten, zoals vandaag verdedigd wordt door bepaalde teugellose eierzuchtigen, allerlei supermensen, onverbeterlijke individualisten en zelfs vernielers van de arbeidersrevolutie.

Alle arbeiders, alle werkers, alle militanten en revolutionairen in ons land, die werkelijk de beginselen en de tactiek van de Kommunistische Internationale aanhangen en die om een of andere reden buiten de Kommunistische Partij van Bulgarije en zijn arbeidersvakbonden staan, die buiten de revolutionaire arbeidersbeweging staan, moeten vandaag luisteren naar de machtige oproep van Lenin, grondig de ideeën die in deze twee brieven staan verwerken en zonder aarzelen de rangen van de Kommunistische Partij van Bulgarije en van zijn arbeidersvakbonden versterken onder het vaandel van het kommunisme.

Vandaag organiseren de kontra-revolutionairen „van rechts⁴⁴ en „van links⁴⁴ zich snel en verzamelen zij hun krachten, de enen verenigd rond de nieuwe „linkse⁴⁴ regering Todorof - Pastoukof — Stamboliiski, de anderen rond de democratische en liberale burgerlijke partijen met hun „militaire linies⁴⁴ en met de Macedonische en de patriotische benden.

Tegen de kontra-revolutie, die zich als een blok organiseert, moet

het machtige revolutionaire blok van het Bulgaarse proletariaat en van de andere werkende massa's gesteld worden, langs de Kommunistische Partij van Bulgarije en zijn vakbondsorganisaties om.

De geschiedenis stelt duidelijk het dilemma: met de kontra-revolutie voor het behoud van het kapitalisme of met de arbeidersrevolutie, voor de vernietiging van het kapitalisme en, door de arbeidersdiktatuur, voor de vestiging van het socialisme en van de volledige zege van het kommunisme. *Geen tussenwegen!*

Iedereen moet zijn plaats bepalen! Iedereen moet zijn plicht doen!

Geen enkele verdeling van de revolutionaire krachten van het proletariaat! Geen enkele oprichting van separatistische groepen en organisaties! Geen berekeningen met het kommunisme en met de kommunistische revolutie!

Alle arbeiders en werkers die bereid zijn om een beslissende strijd te leveren moeten militeren voor de revolutionaire eenheid langs hun kommunistische partij en langs hun vakbonden.

Dat is het hoogste gebod van het huidige historische ogenblik.

Het is ook in die zin dat men de grote praktische draagwijdte moet zoeken van de twee open brieven van de grote gids van de Russische Socialistische Sovjetrepubliek en van de wereldrevolutie van de arbeiders, brieven die wij warm aanbevelen aan de Bulgaarse arbeiders en aan alle werkers uit de steden en van het platteland.

Sofia, mei 1919

Getekend: G. Dimitroff.

Vertaald uit: G. Dimitroff, (Euvres choisies, Deel 1, Sofia Presse, 1972, blz. 93-97.

TAKEN VAN DE ARBEIDERSVAKBONDEN.

I. DE ARBEIDERSVAKBONDEN IN HET VERLEDEN.

Vanaf het eerste stadium van het kapitalisme verschenen de arbeidersvakbonden als organisaties die de economische toestand van de arbeiders wilden verbeteren *in het kader* van het bestaande kapitalistisch systeem. In het begin dachten zij dat zij enkel de strijd tegen de kapitalisten moesten voeren voor de verdediging van de onmiddellijke beroepsbelangen van de arbeiders, zonder de oorsprong van de kapitalistische uitbuiting te raken en door hun inspanningen enkel te richten naar het oplossen van sociale en produktie- problemen, in het kader van het kapitalistisch systeem.

De bestaande wedijver tussen arbeiders met eenzelfde beroep uitschakelen, de toegang van nieuwe arbeiders beperken zo nodig staken — dat waren de gewone werkwijzen van de oude arbeidersvakbonden als zij een loonsverhoging, een vermindering van de werkduur of een algemene verbetering van de werkvoorwaarden wilden bereiken.

Deze vakbonden, waarvan de oude trade-unions een klassiek voorbeeld zijn, begrepen de rechtstreekse band niet tussen de toestand van de arbeiders in de produktie en de politieke en staatkundige organisatie van de kapitalistische maatschappij. Daardoor sloten zij zich op in de enge schelp van hun beroep en vermeden zij zorgvuldig elke deelname aan de politieke strijd en aan de politiek van het land in het algemeen. Zij hielden zich uitsluitend bezig met de problemen in verband met hun beroep. Dit belette de burgerij natuurlijk niet deze vakbonden vaak rechtstreeks of onrechtstreeks te gebruiken om haar politieke doeleinden na te streven.

Ondanks deze onschuldige aard van de eerste arbeidersvakbonden, verzetten de burgerij en de burgerlijke staat zich vastbesloten tegen hen en probeerden zij hen te vernietigen door geweld, door

verdrukking en door wettelijk gemaakte verboden. Zij voelden immers instinktief aan dat deze vakbonden konden uitgroeien tot gevaarlijke klasse-organisaties, tot organen van de klassestrijd van het proletariaat voor de afschaffing van het kapitalistisch stelsel.

Nochtans — hoe kon het anders — gaven het razend geweld, de repressie en het verbod van de arbeidersvakbonden niet de uitslag waar de burgerij op rekende. Gegroeid uit de ontwikkeling zelf van het kapitalisme, in de strijd tussen arbeid en kapitaal, levensnoodzakelijk geworden voor de arbeiders in hun verdediging tegen de kapitalistische uitbuiting, konden de arbeidersvakbonden niet uitgeschakeld worden. De vervolgingen waarvan zij het slachtoffer waren, werden steeds heviger en toonden aan de arbeidersmassa's de klas- setegenstellingen die bestaan in de kapitalistische maatschappij. Zonder de tussenkomst van de vakbonden werden de stakingen veelvuldiger, spontaner en gewelddadiger. Zij brachten aan de pro- duktie onschatbare schade toe en brachten vaak de persoonlijke en materiële veiligheid van de kapitalisten in gevaar.

Vooraf dat verplichtte de burgerij *zich neer te leggen* bij het bestaan van arbeidersvakbonden en te proberen hen te *temmen* en te veranderen in organisaties die de verhoudingen tussen arbeiders en kapitalisten regelen en een duurzame vrede in de produktie verzekeren.

Om dat doel te bereiken had de Engelse burgerij, die jarenlang de onbetwiste meester van de internationale markt was en die de grootste en rijkste kolonies ter wereld bezat, alle mogelijkheden om aan de arbeidersvakbonden bepaalde materiële toegevingen te doen, waarvan vooral de geschoolde arbeiders, de zogenaamde *arbeiders- aristokratie*, de vruchten plukten.

Zo begon de periode van de kollektieve overeenkomsten tussen de arbeidersvakbonden en de organisaties van de kapitalisten. Op basis van een gemeenschappelijke overeenkomst werden de voorwaarden en de maatstaven van betaling en de werkduur bepaald. Zo vermeed men voor een lange periode *het gevaar van stakingen* in deze ondernemingen en produktietakken waar de kollektieve overeenkomsten gesloten werden. *Men kwam tot de welbekende loonschalen* die het bedrag van de arbeiderslonen bepaalden, afhankelijk van de gemiddelde prijs van de levensnoodzakelijke artikelen. De schattingen werden gemaakt voor een bepaalde periode en waren

gewoonlijk zo gemaakt, dat de lonen van de arbeiders zoveel mogelijk op een peil gehouden werden dat lager lag dan de andere lonen. Om de arbeiders en hun vakbonden nog meer te betrekken in de kapitalistische produktie, om hen te binden en tot de beste medewerkers van de kapitalisten te maken, in hun inspanningen om de produktie uit te breiden en te verstevigen, om de kapitalistische winsten zoveel mogelijk te verhogen, gebruikte men in veel ondernemingen het systeem vandeelnameyande arbeiders in de winst, in de vorm van procenten of premies. Zo verzekerden de kapitalisten zich een zo hoog mogelijke produktiviteit van de arbeiders. Zij beschermden zich tegen de stakingen en maakten reuzewinsten, terwijl voor de arbeiders meestal slechts het *droombeeld* van deelname in de bedrijfswinsten over bleef. Wanneer zij dan niet genoeg trokken, was dat niet te wijten aan de kapitalistische uitbuiting of aan de hebzucht van de kapitalisten of aan het kapitalistisch systeem van produktie en verdeling van de produkten, maar wel aan het feit dat zij niet hard genoeg gewerkt hadden, dat zij niet de nodige inspanningen geleverd hadden voor een goed verloop van de produktie.

Door deze industriepolitiek tegenover de arbeiders probeerden de kapitalisten hen te doen geloven dat zij hun toestand niet konden verbeteren door stakingen of door de strijd tegen de kapitalistische uitbuiting, maar *enkel* door de aangroei van het kapitaal, door de uitbreiding van de produktie, door de standvastige verhoging van de winst.

Zo veranderden de meeste vakbonden in Groot-Brittannië en in heel wat andere landen van organisaties voor verdediging van de arbeidersbelangen en voor strijd tegen het kapitalisme, tot werktuigen voor de vestiging van evenwicht en vrede in de kapitalistische produktie en tot een middel voor het nationaal kapitaal om de arbeidersmassa's onderdrukt te houden in slavernij, om hen af te brengen van de proletarische klassenstrijd en hen zelfs op te zetten tegen de bevrijdingsrevolutie van de arbeiders.

Midden vorige eeuw, na de stichting van de Eerste Socialistische Internationale ⁴ en de verschijning van het Kommunistisch Manifest van Marx en Engels, begon het proletariaat zich snel te organiseren *als klasse*. De invloed van het standpunt van Marx deed zich meer en meer gevoelen — volgens hem mogen de arbeidersvakbonden zich niet tevredenstellen met een partisanenoorlog tegen de verschillende kapitalisten en mogen zij niet, zoals Sisyfus, enkel de

bomen snoeien, zonder de *wortels* zelf van de kapitalistische uitbuiting te raken. Zij moeten *leerscholen van het socialisme* worden, voor de uitschakeling van het kapitalisme, en bij deze uitschakeling een eersterangsrol spelen in de *burgeroorlog*. In deze nieuwe toestand begon de burgerij de systematische politiek van het omkopen van de vakbondsleiders en van vele bureaukraten uit de arbeidersvakbonden, om zo de vakbondsbeweging onder de plak te houden.

In de perskolommen vleide zij de vakbondsleiders en noemde hen verstandige en bewame vertegenwoordigers van de arbeiders. Zij nodigde hen uit op haar pralerige banketten, *vleide* hen op duizend en één manieren, verleende hen allerlei voordelen, hielp hen om verkozen te worden en hield hen uiteindelijk goed onder controle.

En het is een feit dat de burgerij in de grote meerderheid van de gevallen haar doel bereikte en rechtsreeks of onrechtstreeks een groot deel van de arbeidersvakbonden onder haar invloed kon houden. Daar maakte zij ruimschoots gebruik van, vooral tijdens de wereldoorlog.

II. DE ARBEIDERSVAKBONDEN TUDENS DE OORLOG.

De meeste Britse vakbonden — de oudste en belangrijkste arbeidersvakbonden - hadden het standpunt van het nationaal kapitaal overgenomen. Zij begroetten de oorlog als het *enige* middel voor Groot-Brittanië om zijn leidende rol te behouden op een wereldmarkt die bedreigd werd door de opkomst van het agressieve Duitse kapitaal, het enige middel ook om Indië en de andere rijke kolonies, die de grondstoffen leverden en enorme afzetmarkten waren voor zijn manufakturen, te behouden.

Ook stelden de Britse arbeidersvakbonden zich volledig ten dienste van de imperialistische oorlogspolitiek van de burgerij. Zij probeerden alle stakingen af te remmen, verlengden de kollektieve overeenkomsten en mobiliseerden al hun krachten voor de ontwikkeling van de oorlogsindustrie. Uit hun midden kwamen veel vrijwilligers en zij richtten speciale bureau's op voor de aanwerving van vrijwilligers voor het Britse leger. En toen de verplichte legerdienst ingesteld werd in Groot-Brittanië - tot dan iets ongezien in dat land — boden de Britse arbeidersvakbonden niet alleen geen verzet, maar juichten zij enthousiast dit initiatief van Lloyd George toe als een

„uitstekend” middel om definitief het „Pruisische militarisme” te verpletteren.

De Duitse vakbonden van hun kant, werden geleid door de welbekende sociaal-verrader Leguin en door de uitgebreide generale staf van de verdorven arbeidersbureaucratie. Zij verkondigden plechtig dat de oorlog van het Duitse imperialisme tegen het „valse Albion“ (Groot-Brittannië) tegelijkertijd een oorlog was voor het bestaan zelf van de arbeidersklasse in Duitsland. Als dit land zou overwonnen worden in de oorlog, zou het zich de *enkele* kolonies zien ontnemen die het maar bezat, in vergelijking met uitgestrekte kolonies van Brittannië. De Duitse industrie zou zich de noodzakelijke grondstoffen zien ontnemen, zij zou haar afzetmarkten verliezen en zo naar een volledige catastrofe gaan. De Duitse arbeidersklasse tenslotte, zou gedoemd worden tot zwarte ellende en tot een tot dan ongekend pauperisme. Duitsland zou, zoals Lenin zei, „*werkkrachten* uitvoeren in plaats van *waren*”.

De algemene vakbondskommissie⁵ deed een vurige oproep tot de arbeiders in de productie en in het leger om met alle middelen de heilige verdedigingsoorlog⁶ van Keizer Willem⁶ en van de Duitse imperialisten te verdedigen. Zij vroeg de arbeidersvakbonden de arbeiders te beletten van te staken, om het even in welke toestand en vooral in de mijnproductie en in de oorlogsindustrie.

Zo werd plechtig de „godsvrede” tussen de arbeidersklasse en de imperialistische burgerij afgekondigd. En terwijl de Duitse kapitalisten en hun naamloze vennootschappen zich miljarden winsten verzekerden, terwijl de gouden regen van de oorlog in hun kas stroomde, vergoten de Duitse proletariërs hun bloed op de slagvelden of werkten zij dag en nacht in de industrie „voor de verdediging **van** het vaderland”, terwijl hun vakbonden de miljoenen aan lidgelden van de arbeiders (tijdens tientallen jaren verzameld voor de strijd tegen de kapitalistische uitbuiting) *belegden in de staatsleningen voor het voeren van een verradersoorlog*.

De grote vakbondsleders maakten zich tot klankbord van het driftig gezang van de Duitse imperialisten en militaristen „Deutschland, Deutschland über alles”, door een speciaal boek uit te geven waarin zij, cijfers op papier, de noodzaak probeerden te bewijzen voor Duitsland om deze oorlog tot het einde voort te zetten en er als winnaar uit te komen. Zij verklaarden verwaand dat dit onvermijdelijk ging gebeuren, omdat de oorlog die Duitsland voerde

een oorlog was van de arbeidersklasse, die streed voor zijn bestaan en zijn toekomstig geluk. Ingenomen schilderden zij de schitterende toekomstbeelden die een militaire overwinning ging bieden aan de Duitse arbeiders, die heel de wereld vrij zouden kunnen doortrekken, overal hoge lonen zouden verdienen en het hoogste geluk zouden kennen!...

Tegelijkertijd voerde de Federatie van de Arbeid⁷ onder leiding van Gompers actief propaganda *om Amerika in de oorlog te krijgen* en mobiliseerde zij al haar krachten toen Amerika de rangen van de Entente vervoegde, ten dienste van de politiek van de Amerikaanse miljardairs en trusts.

Zelfs de Franse vakbonden die , onder invloed van het anarcho-syndikalisme,⁸ doorgingen als verklaarde en onverzoenlijke vijanden van het kapitalisme, plaatsten zich in grote meerderheid en vanuit dezelfde beschouwingen ten dienste van het Franse financie- kapitaal in de oorlog, lieten het afweten en kozen partij voor de politiek van de „godsvrede”.

Dan spreken wij nog niet over het verraad van de arbeidersvakbonden uit de andere oorlogvoerende landen, uitgezonderd de Russische, Italiaanse, Bulgaarse, Servische en Roemeense vakbonden, die tot het einde toe trouw bleven aan de arbeidersklasse en aan de internationale proletarische solidariteit

Wanneer de kapitalisten van de twee oorlogvoerende partijen de brand van de wereldoorlog hebben kunnen aansteken en er hun volkeren hebben kunnen in meesleuren, wanneer zij er vooral in geslaagd zijn gedurende deze vier jaren blij te geven van een zoreuz- achtige kracht dan kan men vandaag met zekerheid bevestigen, dat dat vooral te wijten was aan het feit dat zij op het gunstige ogenblik de vakbonden met hun miljoenen leden voor hun imperialistische zaak hebben kunnen winnen en hen ten dienste van hun oorlogspolitiek hebben kunnen stellen.

Het opportunisme uit het verleden en het syndikalisme dat bestond in de arbeiders vakbeweging, de politiek die zich beperkte tot de strijd voor de verbetering van de toestand van de arbeiders in het kader van het kapitalistisch systeem, de engheid van geest op beroepsvlak, de kortzichtigheid en de corruptie van de vakbondsbu- reaukratie, de opvoeding van de arbeidersmassa's in de vakbonden in een geest van kleine eendagsvoordelen op sociaal vlak, bereikt door overeenkomsten met de kapitalisten, dat alles ontwikkelde zich

en kwam schitterend tot uiting in de loop van de oorlog, onder de vorm van een *arbeidersimperialisme* dat de internationale solidariteit van het proletariaat verbrak en van de arbeiders uit de verschillende landen doods vijanden maakte, die elkaar uitmoordden voor de zaak van het internationaal kapitaal, hun gemeenschappelijke vijand.

Dit bewees echter het volledig bankroet van de opportunistische politiek die de vakbeweging in de meeste landen overheerste en toonde aan het internationaal proletariaat en aan zijn arbeidersorganisaties in alle duidelijkheid de enige heilzame weg, *de weg van de onverzoenlyk klassesrijd*, weg die onze arbeidersvakbonden gelukkig zonder afwijking ingeslagen zijn, vanaf hun stichting tot vandaag.

III. DE RESULTATEN DIE TOT HEDEN BEREIKT WERDEN IN DE VAKBONDSSTRUD.

Dank zij de strijdmethodes die de arbeidersvakbonden in de verschillende landen toepasten, werden tamelijk veel resultaten bereikt. De despotische willekeur van de patroons tegenover de arbeiders werd *bepert* in de bedrijven. De arbeiders hebben het recht verworven om, langs de vakbonden om, deel te nemen aan de* regeling van de betrekkingen tussen arbeid en kapitaal. Men verkreeg eveneens een verhoging van het *gemiddeld* peil van de arbeiderslonen, in vergelijking met de meer dan ellendige toestand in het verleden. Ook werd de werkduur verkort, waar de kapitalisten deze voordien willekeurig verlengden tot aan de uiterste grenzen van het lichamelijke uithoudingsvermogen.

Daarenboven verlichten de sommen die de arbeidersvakbonden uitgeven tijdens periodes van werkloosheid niet alleen het pijnlijk lot van de werklozen, door hun lichamelijke en morele kracht te beschermen, maar helpen zij ook om te vermijden dat de werklozen mededinger worden van de arbeiders die in de produktie staan. Zo vermijden zij dat het peil van het arbeidsloon daalt en dat de werk- voorwaarden oneindig verzwaren, zoals in het verleden.

Uiteraard komen de voordelen van de vakbondsstrijd meestal toe aan de geschoolde en half-geschoolde arbeiders, die de beste mogelijkheden hebben om machtige vakbonden op te richten, terwijl

de massa ongeschoolde arbeiders, de gewone handlangers, er maar weinig van genieten.

In de hoogstontwikkelde kapitalistische landen zoals Groot-Brittannië, Duitsland en Amerika, bereikte het arbeidsloon voor de oorlog bijna het levensminimum dat de arbeiders nodig hadden, terwijl de werkduur in de verschillende produktietakken tien uur bedroeg en slechts bij uitzondering acht uur. Dit bewijst echter duidelijk hoe miniem over het algemeen de resultaten zijn, die de arbeidersvakbonden bereikt hebben na zoveel inspanningen en strijd van lange adem.

Maar de sociale veroveringen van de vakbondsstrijd zijn niet alleen *onvoldoende* wat betreft de materiële, kulturele en geestelijke noden van de arbeidersklasse, zij zijn tegelijkertijd *weinig duurzaam*.

De kapitalisten beschikken over veel middelen om te *reageren* tegen de inspanningen van de arbeidersvakbonden om de werkvoorwaarden van de arbeiders te verbeteren, middelen om hen de vruchten van hun vakbondsstrijd te *ontnemen*. De politiek van de staat en de ontwikkelingsvoorwaarden van de kapitalistische produktie zelf helpen hen in dat verband.

Zo gebruiken zij demogelijkheden die vooral de technische vooruitgang hen schenkt, door vrouwen- en kinderarbeid in te voeren en uit te breiden. Doordat zij weinig weerstandskracht hebben en weinig geneigd zijn om zich te organiseren, worden de kinderen vaak de mededingers van de volwassen arbeiders en dragen zo bij tot de verslechtering van de werkvoorwaarden.

Nog steeds met hetzelfde doel gebruiken de kapitalisten cultureel weinig ontwikkelde arbeidskrachten uit achtergebleven streken en landen, en ook machteloze kleinburgers uit de steden en van het platteland, die zonder inkomsten zitten en gedreven door dwingende nood bereid zijn om te werken onder voorwaarden die erger zijn dan deze welke de arbeidersvakbonden verwezenlijkt hebben.

Toen zij verplicht werden om de duur van de werkdag in te korten, slaagden de kapitalisten er in daartegenover tijdens verkorte werkdagen evenveel levenskracht als vroeger te putten, door het stukwerk en door de verschillende systemen, die alle *bewegingen* die de arbeider tijdens het werk verricht doen opbrengen. Dat is het geval bij het beruchte Amerikaanse Taylorsysteem, dat onvermijde

lijk leidt tot een snelle fysische ontarding van de arbeiders, die van hun duurzame werkkraft beroofd worden.

Tot slot worden de verworvenheden die de arbeidersvakbonden bereiken door hun strijd op beroepsvlak, voor loonsverhoging, onmiddellijk voor het merendeel ontnomen door de algemene kapitalistische politiek en meer in het bijzonder door de invoering en door de verhoging van rechtstreekse belastingen, invoerbelastingen en een hele reeks soortgelijke maatregelen die het leven duurder maken.

Al deze omstandigheden, eigen aan de vakbondsstrijd, hebben de voorhoede en de vooruitstrevende elementen van de arbeidersklasse sinds lang doen inzien, dat deze strijd niet mag *afgezonderd* worden van, maar *in overeenstemming moet gebracht worden* met de algemene politieke strijd van het proletariaat, dat *staking* in de produktie moet gepaard gaan met parlementaire en verkiezingsstrijd en met alle vormen van massa-actie van de arbeiders, kortom, *de vakbondsstrijd moet tot uiting komen en zich ontwikkelen als een wezenlijk deel van de klassestrijd van het proletariaat.*

Inderdaad, waar dit toegepast werd, was het sukses van de vakbondsstrijd belangrijker en meer zeker. Maar, om trouw te blijven aan de historische werkelijkheid, moet men vaststellen dat zelfs in de strijd van de arbeidersvakbonden die zo gevoerd wordt, *het aktie- veld en de kansen op sukses* niet veranderen. Hoewel de resultaten van de vakbondsstrijd in dat geval belangrijker en meer zeker zijn, blijven zij ook dan *onvoldoende en weinig duurzaam*. Zij scheppen geen mogelijkheden voor de arbeidersklasse om binnen de kapitalistische maatschappij gemakkelijker en meer beschaafd te leven, zelfs niet om de materiële en sociale ellende waarin zij leeft te verzachten.

Alle verbeteringen in de toestand van de arbeiders, die enerzijds door *stakingen* en anderzijds door *wetten op de bescherming van de arbeid* bereikt werden, kunnen niet buiten het kader gaan van de regels die de kapitalistische winst beheersen, zolang de burgerij de macht in handen heeft, want zonder winst kan de kapitalistische produktie niet bestaan.

Wanneer wij terugkijken op de geschiedenis van de strijd van de arbeidersvakbonden, stellen wij vast dat het *enige belangrijke en duurzame element* er in bestaat, dat de arbeiders er in slaagden zich te verzetten tegen de volledige uitputting van hun levenskracht en zich te verdedigen tegen de volledige lichamelijke en geestelijke ontarding waar het kapitalisme hen onvermijdelijk heen drijft.

Maar de vakbonden zijn niet in staat om *voldoende en duurzame* verbeteringen af te dwingen, die de arbeidersmassa's zouden toelaten om zich voor een *lange* periode meer beschaafde en gelukkige levensomstandigheden te verzekeren.

IV. DE NIEUWE VOORWAARDEN IN DE VAKBONDSSTRIJD.

De wereldoorlog deed voorwaarden ontstaan die de strijd van de arbeidersvakbonden nog moeilijker maken en zelfs in grote mate de praktische kansen op sukses van voor de oorlog verminderen.

Om te beginnen veegde zij een groot deel van de verbeteringen in de werkvoorwaarden, verworven voor de oorlog, terug van de kaart, zowel in de oorlogvoerende landen als in de neutrale landen. In alle landen beantwoorden de arbeiderslonen niet langer aan de enorme stijging van de levensduurte. Een afgrond scheidt de *nominale* loonstijging van (*bewerkelijke* stijging. Zowel in de landen van de winnaars als in die van de overwonnenen kennen de levensduurte in de schaarste van levensnoodzakelijke produkten een nooit jereikte omvang, ongekend tot nu. De huisvestigingskrisis is scherp in de miserie van de arbeidersmassa's is zonder voorgaande.

Daarenboven ontregelde de oorlog grondig het economisch leven. Gedurende vier jaar werden werkbekwame mannen voor de kar van de oorlog en van de vernietiging gespannen, in plaats van voort te brengen voor de maatschappij. Meer dan twintig miljoen arbeiders en boeren vielen op de slagvelden of werden verminkt, beroofd van hun vroegere werkkraft. Bloeiende streken op de wereldbol werden vernield. Alle voorraden aan grondstoffen en voedingswaren werden opgeslokt door de onverzadigbare oorlogsdraak. Grote oppervlakten land bleven onbewerkt. Drie vierden van de veestapel werd uitgeroeid. De arbeiderssoldaten die naar huis terugkeerden zijn lichamelijk uitgeput en moreel dooreengeschild. De handel is volledig ontregeld. De oude uitwisseling van grondstoffen en afgewerkte produkten tussen verschillende economische en industriële gewesten heeft opgehouden. De Verkeersmiddelen (spoor, zeewegen, rivieren en andere) zijn vervallen.

Door deze ontregeling van heel het economisch leven stagneren vandaag een aantal produktietakken, terwijl andere zelfs niet meer

werken. De werkloosheid woedt in alle landen ter wereld, tot heden een ongekend feit.

Ook vandaag, tijdens de periode van vereffening van de wereldoorlog, die in de grond geen vereffening is, maar een *andere fase* van de oorlog - in de fase van een imperialistische oorlog tegen de opkomende proletarische wereldrevolutie, toont het kapitalisme zich *onbekwaam* om de vrede tussen de volkeren te verzekeren, de produktie te herstellen en de meest elementaire bevoorrading van de volksmassa's te verzekeren. Onder de druk van zijn eigen onoplosbare interne tegenstellingen heeft het vandaag *enkel* de bezorgdheid om de revolutie te vermijden en doet daartoe een beroep op de burgeroorlog, verergert zo nog meer de chaos in de produktie en in het economisch leven en verzwaart het lijden van de volkeren tot in het oneindige.

Anderzijds opende de wereldoorlog voorgoed de periode van de proletarische wereldrevolutie. Haar grondvesten worden vandaag gelegd in Sovjet-Rusland. De revolutionaire bewegingen die reeds begonnen zijn in Duitsland, Oostenrijk en Hongarije en het dof gerommel dat ons af en toe bereikt uit Italië, Frankrijk en Groot-Brittannië, bewijzen dat de andere landen in een niet zo verre toekomst ook aan de beurt zullen komen.

De economische anarchie, de ontregeling van de produktie, de massale werkloosheid en de ellende die er mee gepaard gaan, verergeren zoveel meer door de burgeroorlog, dat de burgerij vruchteloos poogt hen in haar voordeel te gebruiken om haar ondermijnde overheersing in stand te houden.

Er is geen enkel perspectief van terugkeer naar de vooroorlogse toestand. De oorlog zelf versnelde en toonde het *volledig bankroet* van het kapitalistisch systeem van produktie en ruil, van sociale organisatie en staatsbeheer.

De geschiedenis stelt de werkende mensheid vandaag voor volgend dilemma: naar nieuwe vormen van produktie en sociale organisatie gaan of ondergaan in het regime van het barbaars imperialisme. Het herstel van het economisch leven is vandaag enkel mogelijk volgens *socialistische beginselen*, dat wil zeggen *zonder* de kapitalisten en *tegen* hen.

Maar het is juist onder die nieuwe voorwaarden dat de inspanningen van de vakbonden om de toestand van de arbeiders te verbeteren, zelfs tot op het vooroorlogs peil, totaal *nutteloos en ondoel*

treffend blijken. Dit is uitgesloten in het kader van het kapitalistisch systeem. De eerste voorwaarde tot welslagen is, dit kader verbreken en overschrijden.

Inderdaad, hoe zouden de arbeidersvakbonden voordelen kunnen behalen in de huidige economische verwarring en met de massale werkloosheid, tegenover een machtig en koppig kapitaal dat zelfs in ons klein, achtergebleven land door de oorlog verheven is tot onbetwiste meester en organisator van het economisch leven en dat er toe geneigd is elke beweging voor hogere lonen of voor een minder lange werkduur te beschouwen als een *revolutionaire aktie*, die er *rechtstreeks* op gericht is de kapitalistische overheersing omver te werpen? Welke arbeidswetgeving die de veroveringen van de vak- bondsstrijd verruimt en verstevigt zou de huidige burgerlijke staat vandaag kunnen scheppen, nu zij gebukt gaat onder het gewicht van miljarden o o dog s schuld en en haar financiën in elkaar gestort zijn?

Ook leggen deze bijzondere voorwaarden in de vakbondsstrijd tijdens de huidige imperialistische fase vooral aan het proletariaat en meer bepaald aan zijn arbeidersvakbonden volgende onmiddellijke doelstelling op: *vernietiging van het kapitalistisch systeem en van de uitbuiting van de arbeid die er uit voortvloeit.*

Men bereikt een ogenblik waarop, in plaats van de toestand van de arbeiders *traag en geleidelijk* te verbeteren *in het kader* van de kapitalistische produktie, door de vakbondsstrijd, de produktie *zelf* moet overgaan in handen van het proletariaat, om niet meer zoals vandaag de kapitalistische winst en een minderheid te dienen, maar om te voldoen aan de noden van de meerderheid van de arbeiders en om te dienen voor het algemeen welzijn van hen die werken.

V. DE STRUD OM DE POLITIEKE MACHT.

Maar het is juist daarom dat op het huidig historisch ogenblikde strijd om de politieke machtsovername door het proletariaat op de *voorgond* komt. In deze strijd moeten alle inspanningen en taken van de arbeidersorganisaties, ook van de vakbonden, geordend worden. Omdat de vervanging van een maatschappelijk en produktie- systeem door een ander rechtstreeks afhankelijk is van de politieke macht De uitschakeling van de kapitalistische uitbuiting, die vandaag eveneens de onmiddellijke doelstelling van de arbeidersvakbon

den is, kan maar gebeuren door de macht uit de handen van de burgerij te rukken om vervolgens de diktatuur van het proletariaat, uitgeoefend door de arbeidersraden, in te stellen.

Als de *staking* echter het machtigste wapen van de arbeidersvakbonden is bij de verovering van betere werk voorwaarden in de produktie, is het nu, wanneer het gaat over de politieke machtsovername en de radikale reorganisatie van de produktie en van de maatschappij, niet de *staking*, zelfs niet in zijn politieke massavorm, maar wel de *proletarische revolutie* die de knoop zal doorhakken.

In plaats van een strijd met *gekruste armen*, door een groep of door de massa van de arbeiders, is het deze keer de revolutionaire strijd van heel het proletariaat die een beslissend politiek belang verwerft, een strijd die zal beslecht worden met *de wapens in de hand*.

Als zij trouw willen blijven aan de belangen van het proletariaat en aan hun rol als proletarische klasse-organisatie, hebben de arbeidersvakbonden als eerste huidige taak zich te verbinden met de massa's en hen op te voeden en te vormen voor deze strijd, vooral door er actief aan deel te nemen onder de leiding van de Kommunistische Partij.

VI. DE NEUTRALITEIT VAN DE VAKBONDEN.

Is het nodig vanuit deze feitelijke en historische aanduidingen te bewijzen dat er vandaag helemaal geen plaats is voor de zogezegde politieke neutraliteit — neutraliteit van de vakbonden tegenover de politieke partijen en de politieke strijd?

De neutraliteit van de vakbonden is steeds een zuiver burgerlijk idee geweest. Onder de mantel van de politieke neutraliteit probeerden de burgerij en haar agenten in de arbeidersbeweging (rechtse socialisten en alle slag van „vrienden van de arbeiders”, alsook de sociaal-hervormers) de arbeidersvakbonden te onttrekken aan de klassenstrijd van het proletariaat, om van hen een instrument te maken voor het behoud van de overheersing van het kapitalisme.

In feite zijn de arbeidersvakbonden *nooit en in geen enkel land* neutraal geweest. Heel de geschiedenis van de arbeidersbeweging is er het bewijs van. Steeds zijn de vakbonden ofwel trouw gebleven aan de zaak van het proletariaat, en dan hebben zij vastberaden tegen het kapitalisme gestreden en ook op een of andere wijze deel

genomen aan de politieke strijd voor het proletariaat, ofwel hebben zij rechtstreeks of onrechtstreeks, op een of andere wijze in dienst gestaan van de burgerij, door zich te laten uitbuiten door de burgerlijke partijen, in ruil voor de voordelen van de macht en vaak in strijd met de bevrijdingsbeweging van het proletariaat

In werkelijkheid is de neutraliteit van de vakbonden het best tot uiting gekomen tijdens de wereldoorlog, toen de „neutrale" en „vrije" vakbonden van Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië en Amerika de zaak van de bevrijding van het proletariaat verraden hebben, door met al hun macht deel te nemen aan de imperialistische oorlogspolitiek van hun eigen kapitalistenklasse.

Inderdaad, kunnen de arbeidersvakbonden neutraal zijn in de strijd tussen arbeid en kapitaal, waarin zij uit hun aard zelf zo rechtstreeks betrokken zijn?

Vandaag, nu de klassetegenstellingen ten top gedreven zijn, nu de burgerij en het proletariaat zich als *klasse tegenover klasse* optellen, nu het tijdperk van de proletarische wereldrevolutie begonnen is, is het nog minder mogelijk te spreken over de neutraliteit van de arbeidersvakbonden.

Vandaag zijn vakbonden met een *neutrale* houding tegenover de politieke klassepartij van het proletariaat, vakbonden van onderwerping aan de burgerij, ten dienste van één van haar partijen.

Vakbonden die *neutraal* staan tegenover de arbeidersrevolutie die zich voltrekt, zouden een *hulp* betekenen voor de burgerlijke contra-revolutie.

Ofwel met de arbeid *tegen het kapitaal*, ofwel met het kapitaal *tegen de arbeid*. Met de *revolutie*, of in het kamp van de tegenrevolutie.

Geen tussenwegen.

Ook hier is het niet *de vorm* die telt, maar wel *de aard* zelf van het probleem. Wanneer bepaalde vakbonden zich *voor de vorm neutraal en onafhankelijk* verklaren betekent dat niets, want in werkelijkheid kunnen de vakbonden niet neutraal zijn: vroeg of laat zullen zij zich onvermijdelijk opstellen *aan de ene kant of aan de andere*, in het ene strijdende kamp of in het *andere*.

De historische ontwikkeling van de proletarische klassesrijd herleidt niet alleer tot niets alle burgerlijke afwijkingen over de neutraliteit en de onafhankelijkheid van de arbeidersvakbonden tegenover de politieke en strijdorganisatie van het proletariaat, maar

vereist vandaag *een nog hechtere eenheid* tussen de arbeidersvakbonden en de kommunistische partij, een *volledige organische eenheid* tussen de vakbondsstrijd en de politieke strijd van het proletariaat *voor de afschaffing van het kapitalisme, voor de vestiging van de diktatuur van het proletariaat en voor de opbouw van het kom- munisme.*

VII. DE NIEUWE TAKEN VAN DE ARBEIDERSVAKBONDEN.

Het voorbeeld van Sovjet -Rusland, waar het proletariaat reeds sinds anderhalf jaar zijn macht uitoefent en ijvert voor de socialistische reorganisatie, toont ons duidelijk aan dat de arbeidersvakbonden niet ophouden hun historische rol te spelen en te bestaan, zelfs nadat het proletariaat de macht genomen heeft door de revolutie. Integendeel, juist tijdens deze overgangperiode van diktatuur van het proletariaat — van de omverwerping van de burgerij tot aan de opbouw van het kommunisme - hebben de arbeidersvakbonden een niet minder belangrijke rol te spelen. Wel te verstaan onderscheidt hun rol in dit geval zich duidelijk van hun activiteit tijdens de periode van kapitalistische produktie en van overheersing van de burgerij. Zij houden op strijdorganisaties van het proletariaat tegen de kapitalistische uitbuiting te zijn, omdat de kapitalisten uit de produktie verwijderd zijn of volledig onschadelijk gemaakt zijn onder het stelsel van de diktatuur van het proletariaat.

In werkelijkheid blijven de vakbonden ook tijdens deze overgangperiode de belangen van de arbeiders verdedigen, maar ditmaal niet door de *staking*, maar door de georganiseerde druk die uitgeoefend wordt door de sovjetmacht. Samen met het proletariaat *komen de arbeidersvakbonden* om zo te zeggen *mee aan de macht*, dit betekent dat zij *een deel* van de macht worden als *organen van de sovjetmacht.*

Bijgevolg zullen de arbeidersvakbonden als taak hebben de controle op en de verdeling van de produktiekrachten over de verschillende produktietakken te organiseren, in overeenstemming met het algemeen plan, uitgewerkt door de sovjetregering voor de ekonomie van heel het land.

In overeenstemming met de ekonomische sovjetorganen, zullen de arbeidersvakbonden de problemen regelen betreffende de lonen

en de toestand van de arbeiders in de verschillende ondernemingen, zullen zij waken over de discipline op het werk en over de toename van de arbeidproduktiviteit

De uitwerking van de wetten, de reglementering van de werk- duur, de lonen en de hygiënische voorwaarden tijdens het werk, de vergoedingen voor invaliditeit, ziekte, ouderdom, enz., en hun toepassing, zullen een andere belangrijke taak voor de arbeidersvakbonden zijn.

De arbeidersvakbonden zullen ook als opdracht hebben te waken over de algemene opvoeding en de beroepsopleiding, voor de vorming van een talrijke en technisch onderlegde arbeidersintelligen- tia, die onmisbaar is voor het op punt stellen van de produktie en vooral voor de nationalisatie en nadien de organisatie volgens socialistische beginselen van de produktie.

Hoofdzaak is dat de arbeidersvakbonden als opdracht zullen hebben, een arbeiderskontrolle over de produktie in te stellen, die zal bestaan tot de volledige socialisering verwezenlijkt is. Zij zullen de organisatie en het beheer van de produktie en van heel het ekono- l'isch leven van het land op zich nemen, als organen van de sovjet- nacht en samen met de andere economische organen.

Zo zullen de arbeidersvakbonden, na de machtsovername door het proletariaat, de nadruk leggen op de organisatie van het ekono- misch leven. Zij zullen ook het proletariaat moeten voorbereiden op zijn rol als organisator van de produktie, bij de overgang *van het kapitalistisch privaatmonopolie naar het staatsmonopolie en van dit laatste naar de socialistische organisatie van heel het economisch leven en naar de opbouw van het kommunisme.*

Het zal niet overdreven zijn, te beweren dat noch de volledige en duurzame overwinning van de arbeidersrevolutie, noch de opbouw van het kommunisme mogelijk zullen zijn zonder de verwezenlijking van deze uiterst belangrijke taken door de arbeidersvakbonden.

Vin. BESLUITEN.

De taken van de arbeidersvakbonden - die zo belangrijk en zo kompleks zyn — voor de revolutie, tijdens en na de revolutie, tijdens de periode van diktatuur van het proletariaat, verplichten de Bul

gaarse vakbonden en beroepsorganisaties *massa* - organisaties te worden, door hun samenstelling en hun binding met de arbeidersmassa's; de *volledige eenheid* van de vakbeweging te herstellen; deze massa's te verenigen die doordrongen zijn van de ideeën en van de geest van het kommunisme en die gevormd zijn voor de kommunistische revolutie en voor de opbouw van de nieuwe maatschappij.

In werkelijkheid is onze weg niet effen. Vele en harde beproevingen dagen voor ons op.

De grote zaak waarvoor wij ons inzetten is de grootste inspanningen en opofferingen waard van onzentwege.

Wij zullen ze brengen zonder aarzelen, in de vaste overtuiging dat de proletarische wereldrevolutie onvermijdelijk zal zegevieren en dat het kommunisme over heel de werkende mensheid zal schitteren. Een zon schittert reeds in het oosten, vlak bij ons, over het uitgestrekte gebied en over de miljoenen inwoners van Rusland en roept met zijn purperen stralen tot het nieuwe leven.

*Vertaald uit: G. Dimitroff, Oeuvres Choisies,
Deel 1, Sofia-Press, 1972, blz. 98 — 116.*

HET EENHEIDSFRONT VAN DE ARBEIDERS.

Reeds voor de Europese oorlog was de eenheid van het proletariaat in de belangrijkste landen van de wereld niet volledig. Door hun reformistische politiek, door hun taktiek van classesamenwerking en door hun nationalistische ideologie, waren de socialistische Tweede Internationale en het Internationaal Vakverbond niet bekwaam om een eenheidsfront van de arbeiders tegen het kapitalisme op te richten, zowel in de verschillende landen als op internationaal vlak.

Bij het verklaren van de imperialistische oorlog en tijdens deze oorlog pleegden de generale staven en de belangrijkste leiders van deze tweede internationale organisaties van het proletariaat en van de aangesloten partijen en vakbonden schandelijk verraad. Zij riepen de zogenaamde „godsvrede" uit en ondersteunden deze, wat inhield dat zij zich verbonden met de burgerij van hun eigen land en dat zij de organisaties die zij leidden ten dienste stelden van de verdediging van het kapitalistische vaderland. Daardoor deden zij de zwakke eenheid die voordien tussen de arbeidersmassa's bereikt was voorgoed ineenstorten.

Maar zelfs na het einde van de oorlog, na de zegevierende overwinning van de proletarische revolutie in Rusland, in plaats van snel het eenheidsfront van de beproefde arbeidersmassa's te herstellen en in opstand te komen om de overwinning van de revolutie in heel Europa te verzekeren, hebben de socialistische leiders en de trouweloze vakbondsbureaucraten zich opnieuw aan de zijde van hun nationale burgerij geschaard. Zij hielpen deze laatste om haar klasseoverheersing te behouden en het kapitalisme, dat grondig doorgeschied was door de oorlog, te herstellen. Dit gebeurde ten koste

van een nog grotere uitbuiting en onderwerping van het uitgeputte, leeggebloede proletariaat

De reformisten en de bureaucraten van Amsterdam vormen reeds sinds vijf jaar een bondgenootschap (ondqr een of andere vorm) met de burgerij van hun eigen landen. Dit deden zij ook toen deze burgerij zich hernam, zijn krachten mobiliseerde en een woeste campagne ontketende voor de verhoging van het aantal werkdagen, voor de vermindering van het werkelijk loon van de arbeiders en voor de opheffing van alle vooroorlogse verworvenheden van de arbeiders en toen zij begon met de voorbereiding van nieuwe imperialistische en militaire avonturen. In zwaarwichtige zinnen tegen het kapitalisme en de oorlog helpen deze helden met alle mid-delen het offensief van het kapitaal, banen zij de weg naar het fascisme, verrechtvaardigen zij de veroveringsakties van hun nationaal imperialisme en hinderen zij de oprichting van een eenheidsfront van de arbeiders tegen het kapitalisme en het imperialisme, tegen het fascisme en de oorlog.

De leiders van de Vakbondsfederatie van Amsterdam stemden lange resoluties en heftige protesten op hun internationale kongres- sen in Rome en Den Haag tegen de bedoelingen van de Franse imperialisten, die het belangrijkste industriële gewest van Duitsland (de Ruhr) willen bezetten, en voor de vrijwaring van de vrede. Zij dreigden zelfs met de organisatie van een internationale algemene staking bij een dergelijke bezetting en bij dergelijk oorlogsgevaar. Maar zij droegen helemaal niet toe bij om de eerste onmisbare voorwaarde te verwezenlijken voor het welslagen van dergelijke aktie, namelijk het eenheidsfront van de arbeiders. Integendeel, zij lokten de splitsing uit van de Algemene Confederatie van de Arbeid (C.G.T.) in Frankrijk en van het Algemeen Vakverbond in Tsjecho- slowakije en zij bereidden systematisch de splitsing voor in de Duitse Vakbondsunie, door oppositie -elementen en -afdelingen te vervolgen en uit de vakbondsunies uit te sluiten.

Tegelijk hebben zij koppig alle voorstellen verworpen van de Rode Vakbondsinternationale en van de Kommunistische Internationale, om een Algemene Arbeidskonferentie bijeen te roepen, of een internationaal arbeiderskongres met deelname van vertegenwoordigers van alle arbeiderspartijen en -vakbonden, voor de suk- sesrijke organisatie van de aktie tegen de bezetting van de Ruhr,

tegen het offensief van het kapitaal, tegen het fascisme en de nieuwe imperialistische oorlog die de wereld bedreigt.

In alle opzichten en in alle landen werken de reformisten van Amsterdam, met een ijver die meer verheven zaken waardig is, tegen de eenheid van het proletariaat, tegen de oprichting van een eenheidsfront van de arbeiders, steeds met de bedoeling verder samen te spannen met de burgerij.

De helden van de socialistische Tweede Internationale en van de Internationale Federatie van Amsterdam zijn bereid om een eenheidsfront te vormen met Mussolini en zyn fascistische benden in Italië, met Poincaré in Frankrijk, met de regering Couno-Stinnes in Duitsland, met de burgerlijke reactie in Tsjechoslowakije, met de Servische burgerij die overheerst in Joegoslavië en met haar politie, met het blok van fabrikanten, bankers en spekulanten in Bulgarije (op dezelfde verkiezingslijsten als de rijke „Narodniak“ en demokra- ten, zoals gisteren nog gebeurde), enz., maar zij aanvaardden in geen geval het eenheidsfront met het kommunistische en revolutionaire proletariaat tegen het kapitalisme, tegen de oorlog en voor de vrede.

Toen de troepen van het Franse imperialisme de Ruhr bezetten en Europa voor de dreiging van een nieuwe oorlog stond, toen men dus de breedsprakerige resoluties voor een internationale algemene staking in werking moest stellen, schaarden de leden van de Federatie van Amsterdam, leden uit de landen van de Entente, zich in de feiten aan de zijde van de Franse bezetters en verdrukkers, terwijl de sekretaris van de Vakbondsfederatie van Amsterdam, Edo Fimen, op huilerige toon voor de ogen van heel de wereld verklaarde dat de Federatie *machteloos* was bij het in werking stellen van zijn resoluties. Met een cynisme zonder weerga *beschuldigde hij de arbeidersmassa's zelf* daarvan, omdat zij naar *zyn mening onverschillig waren, opgeslorpt door hun egoïstische dagelijkse belangen en helemaal niet bereid om voor een belangrijke zaak te strijden.*

Daarenboven *vereisen de meest onmiddelljke belangen van het proletariaat uit alle landen - de vrijwaring van zijn zelfverdediging, de verwerping van het woest offensief van het kapitaal, het dagelijks brood, de huisvesting en de vrijheid — en zyn groot klassebelang - de definitieve bevrijding uit de ketens van de kapitalistische uitbuiting - dringend de zo snel mogelijke oprichting van een eenheidsfront in de vakbonds - en politieke strijd, op nationaal en internationaal vlak.*

De geschiedenis plaatst het proletariaat uit alle landen en van

heel de wereld voor volgend dilemma: ofwel ondanks alles zijn eenheidsfront van strijd tegen het offensief van het kapitaal heroprich-, ten, ofwel, als het daar niet toe in staat is, zich zonder enige verdediging overlaten in de handen van de woeste, razende bende van kapitalisten en imperialistenom nog gedurende tientallen jaren lastdieren te zijn.

Juist dit tweede alternatief zou onvermijdelijk werkelijkheid worden als het gezond klasse-instinkt van het proletariaat het zou, laten afweten, als het proletariaat geen lessen meer zou kunnen trekken uit de bittere en bloedige ervaringen die tot heden werden opge-i daan, als er geen Kommunistische Internationale en geen Rode Vakbondsinternationale zou zijn, als er evenmin kommunistische partijen en revolutionaire vakbonden zouden zijn, of oppositiestrek-» kingen die binnen de reformistische vakbonden intens, vol overgave en vlijt ijveren om een eenheidsfront van de arbeiders op te richten.

Inderdaad, we moeten vaststellen dat er in dat verband nog dagelijks suksessen geboekt worden.

Machtige arbeidersoppositiestrekkingen, die zich resoluut uitspreken voor het eenheidsfront, vormen zich reeds in de schoot van de sociaal-demokratische partijen zelf en van de reformistische vakbonden. Aan de basis reiken de massa's elkaar broederlijk de hand, zonder onderscheid van politieke strekking of van organisatie waarvan zij lid zijn, voor een gemeenschappelijke strijd bij middel van de fabrieksraden in Duitsland en in Frankrijk, in Italië en in Tsjecho- slowakije en ook in een hele reeks andere landen.

Een internationale arbeiderskonferentie vond plaats te Frankfort (Duitsland) tijdens de maand maart van dit jaar. Zij werd samengeroepen om een internationale eenheidsaktie van het proletariaat te organiseren, tegen de bezetting van de Ruhr, tegen het fascisme en tegen de gistende nieuwe imperialistische oorlog.

De idee van een eenheidsfront van de arbeiders kende veel sukses op deze konferentie. De generale staven van de Tweede Internationale en van de Vakbondsfederatie van Amsterdam boycotten haar nogmaals, maar naast de vertegenwoordigers van de Kommunistische Internationale, van de Rode Vakbondsinternationale en van de kommunistische partijen en de revolutionaire vakbonden uit de verschillende landen, namen ook vertegenwoordigers deel van fabrieksraden uit Duitsland, Frankrijk, Groot-Britannië, enz., waar

onder veel sociaal-demokreten en leden van de Federatie van Amsterdam.

De breuk in de coalitie tussen de sociaal-demokratische partij en de burgerij in Saksen en de vorming van een socialistische regering,⁹ gesteund door de kommunisten en met een arbeidersprogramma uitgewerkt door de fabrieksraden van Saksen, hebben eveneens bewezen dat het eenheidsfront van de arbeiders steeds meer een *werkelijkheid* wordt, als hoofdelement van de politieke ontwikkeling in Duitsland, die snel naar een definitieve breuk gaat in het verbond tussen sociaal-demokraten en burgerlijke partijen en naar de oprichting van een *arbeidersregering*, de enige die de geweldige crisis kan overwinnen, waaronder het Duitse volk gebukt gaat door de schuld van de burgerij en van de reformistische generale staven, crisis die begon na de bezetting van de Ruhr door de troepen van het Franse imperialisme.

Voor het ogenblik kan men ten stelligste bevestigen dat geen enkel idee zo populair is bij het internationaal proletariaat, als dat van een eenheidsfront van de arbeiders, want de arbeidersmassa's begrijpen steeds beter dat *de sleutel* voor oplossing van alle problemen in verband met brood, vrede, vrijheid en toekomst voor de werkende mensheid *juist ligt in de verwezenlijking van het eenheidsfront van de arbeiders in elk land van Europa en in heel wereld*.

Zonder het *eenheidsfront van de arbeiders*, zonder de gemeenschappelijke aktie van alle proletariërs en van alle werkers uit de steden en van het platteland tegen het kapitalisme, is het niet mogelijk de ongehoorde opmars van het kapitaal de pas af te snijden, de fascistische beestachtigheid op te ruimen, een nieuwe imperialistische oorlog te vermijden en uiteindelijk de proletarischebevrijdingsrevolutie te doen zegevieren. Daarom zal het eerste grote historische ordewoord bij de één-meibetogingen van dit jaar in alle landen het eenheidsfront van de arbeiders zijn.

Het Bulgaars proletariaat zijnerzijds past onversaagd en konsekwent de taktiek van het eenheidsfront van de arbeiders toe op alle terreinen waar het strijdt en bouwt elke dag zijn onverbreekelijke eenheid op met de andere werkende massa's uit de steden en van het platteland, onder de leiding van de Kommunistische Partij en van de Algemene Arbeidersvakbondsunie. Eens te meer zal het op één mei misprijzend alle pogingen tot scheuring verwerpen, die uitgaan van de

burgerij die ideologische en politiek bankroet is, van de losgeslagen demagogen en verdrukkers van het platteland, van de rechts-socialistische arrivisten die volledig verkocht zijn aan de burgerij en van het handvol verdwaalde anarchistische elementen. Het zal op een machtige wijze zijn vastberaden, onwankelbare wil tot eenheid tot uiting brengen, zijn wil tot bondgenootschap — een goed en duurzaam bondgenootschap met de massa's van kleine eigenaars uit de steden en van het platteland - in de strijd tegen de stedelijke en de plattelandsburgerij, voor zijn behoud en zijn zelfverdediging en voor de vorming van een arbeider- en boerenregering, de enige werkelijke macht van het Bulgaarse werkende volk.

Rabotnitcheski vestnik,

Nr. 259, 1 mei 1923,

Getekend: G. Dimitroff

Vertaald uit: G.Dimitroff, Oeuvres Choiesies Sofia Presse, 1972, blz. 157-162.

WELKE WEG KIEZEN?

Er was een tijd dat de meerderheid van hen die in de kunst werkzaam zijn (schilders, toneelspelers, musici, enz.) zich door de eigen aard van hun werk en door het vooruitzicht van een schitterende persoonlijke loopbaan konden beschouwen als een soort aristocratie van het intellectueel werk, afgescheiden van het proletariaat en van zijn strijd voor het bestaan en van zijn bevrijdingsbeweging.

Zij waren er toen toe geneigd zich te beschouwen als leden van de klasse die aan de macht was, als haar lievelingskinderen, gelukkigen die uitverkoren zijn door het lot, die niets gemeen hebben met de uitgebuitenen en de verdrukten van de huidige maatschappij, die het niet nodig hebben zich te organiseren en te strijden om hun belangen en hun rechten te verdedigen, omdat zij kunnen rekenen op hun talent en op de bescherming van de machtigen van het ogenblik en van de verschillende maecenassen.

Zij waren tot in het merg doordrongen van burgerlijk individualisme en van de psychologie van de Uebermensch, en zij overdreven het belang van hun intellectuele superioriteit. Vanop hun Pamassus, waar zij zichzelf sterk genesteld achtten, gaven zij vaak blijk van een minachtende houding tegenover hen die leven van gewoon lichamelijk of geestelijk werk en dankten zij God (zoals de oude wetsdokters en de farizeeërs) niet geschapen te zijn naar het beeld van deze „armen van geest", slaven van het kapitaal.

Zo was het vroeger.

Wie ziet en voelt vandaag echter niet, dat deze tijd voorgoed voorbij is, zowel in de andere landen als bij ons?

Nadat het kapitalisme heel de materiële produktie bemachtigd had, legde het zijn zware hand ook op het toneel, de muziek, de

artistieke scheppingen, heel de kunst. Het kapitalistisch beginsel „zich zoveel mogelijk meer winst verzekeren“⁴⁴ nam de bovenhand ook op het vlak van de morele en de geestelijke waarden.

De werkers uit de kunstsektor werden geproletariseerd, onderworpen aan de kapitalistische uitbuiting als voortbrengers van winst. Zij zijn van de behaaglijke hoogten van de Pamassus getuimeld en vonden zichzelf terug in de ellende en het slijk van de harde hedendaagse werkelijkheid.

Het lot van diegenen die op de planken staan is niet alleen gebonden aan de onzichtbare souffleur en aan het publiek, maar ook aan het lot van de koorleden en de orkestspelers, van het technisch personeel en van alle andere arbeiders uit het kapitalistisch teaterbedrijf. Het lot van de orkestspelers uit de restaurants is gebonden aan dat van de kelners die de klanten bedienen. Het lot van de schilders die in ateliers werken, of als steen- of zinketsers in een of ander bedrijf, aan dat van het hulppersoneel en van de andere arbeiders, enz.

Het lot van de „arbeidersaristokratie“⁴⁴ die vroeger in de kunstsektor werkte is over het algemeen steeds meer en nauwer verbonden aan het lot van heel het proletariaat van het land.

En men kan vaststellen, dat de vernielingen uit de grote oorlog en de rampspoedige gevolgen van de diepe economische crisis die uit deze oorlog volgt, niet alleen in sterke mate het verschil te niet doen, dat vroeger bestond tussen de materiële en sociale toestand van de kunstpioniers en deze van de andere intellektuele werkers, maar dat zij hen zelfs in een materiële en sociale ellende stort die erger is, en in een onzekerheid over de dag van morgen, die nog groter is dan deze van heel wat lagen geschoolde arbeiders.

Wanneer men in overweging neemt dat zij die in de kunst werken, door de aard zelf van hun bezigheden geen mechanisch werk verrichten, maar verplicht zijn er gevoel aan te geven, er een hart en een ziel in te steken, zich te verheffen, dan valt het gemakkelijk te begrijpen dat zij, buiten hun materiële beperkingen, moreel lijden op een wijze die de arbeider en de gewone intellektueel niet kennen.

Er grijpt dus een grondige verandering plaats in de toestand van de zogezegde aristokratie uit de kunstwereld. Deze verandering vereist natuurlijk, dat zij hun individualisme ondergeschikt maken aan de levensbelangrijke noodzaak tot gemeenschappelijke actie voor algemene zelfverdediging.

De nieuwe toestand en de nieuwe tijden vereisen ook nieuwe middelen en nieuwe wegen, die onvermijdelijk aan hen die „uitverkoren zijn door het lot“, die vroeger dachten dat zij zich niet moesten organiseren om te strijden, de weg tonen naar de organisatie en de strijd.

Het is een oude wijsheid, dat de levenswijze de denkwijze bepaalt. De ervaring toont echter aan, dat de veranderingen in het denken steeds een zekere vertraging kennen op de veranderingen in de levenswijze.

De levenswijze van de kunstenaars, de muzikanten, de schilders, enz., is sterk gewijzigd, maar hun denkwijze is *dezelfde* gebleven voor de meesten onder hen. Zij voelen zich nog altijd om zo te zeggen met de navelstreng gebonden aan de parasitaire burgerij en zij blijven vreemd aan de werkende massa's. Zij bevrijden zich traag van de burgerlijke ideologie, maar blijven in dezelfde richting gaan, door zich te laten meevoeren door het individualisme, door zich vol te stoppen met de psychologie van de Uebermensch, door verder middelen te zoeken om hun bestaan te verzekeren en om de harde slagen van het leven af te weren.

Ondanks de *remming* van hun verouderde ideeën zweept *het leven* hen voort en verplicht hen *vooruit* te gaan. Burgerlijke vooroordelen en bijgeloof beletten hen *de nieuwe richting* in te slaan, die de verandering in de levensvoorwaarden hen oplegt

Zo staan zij vandaag op het kruispunt van twee wegen: *de oude weg* van nederige onderwerping aan het kapitaal in de, hoop opeen *aalmoes*, en *de nieuwe weg* van de georganiseerde strijd tegen de kapitalistische uitbuiting, van de eenheid van allen die in de kunst werken en van hun opmars aan de zijde van het proletariaat, dat vecht voor vrijheid en geluk.

De meerderheid van hen die in de kunst werken en op dat kruispunt staan lijdt aan scheelzien, een weinig benijdenswaardige toestand voor hen. Met hun *rechteroog* kijken zij hoopvol naar het oud idool — *het kapitaal*, terwijl hun *linkeroog* aarzelende blikken werpt naar het werkende volk, dat hard tinnert aan de bevrijdingsweg van de proletariërs.

Welke weg kiezen? Dat is het hoofdprobleem dat zich in al zijn scherpte stelt voor de toneelspeler, de muzikant, de schilder, voor heel het kunstproletariaat.

Voor het ogenblik is de grote taak van het tijdschrift „Artiest“

juist, de massa's van hen die in de kunst werken helpen om *zichzelf* te leren kennen als proletariërs; het proces versnellen dat hun visie moet in overeenstemming brengen met hun nieuwe toestand; in de plaats van het *welgekende intellectueel individualisme* het solidariteitsgevoel en het idee van een *gemeenschappelijke actie* ontwikkelen, hen helpen om allemaal zo snel mogelijk *de weg te kiezen van de organisatie en van de strijd voor een Algemeen Vakverbond van de arbeiders uit de kunstsector, de weg van de eenheid met de arbeiders die met hamer, sikkel of pen werken, met de arbeiders uit de produktie en met diegenen die intellectueel werk verrichten, de weg van de bevrijding van heel de werkende mensheid en van de kunst zelf*"ti het kapitalistisch stelsel dat in ontbinding is.

Deze taak is moeilijk en ingewikkeld, dat is waar. *Maar het is een taak die de inspanning waardig is van de grootste talentenen de meest edele ambities.*

Zij moet verwezenlijkt worden, *om de duizenden arbeiders te redden die in de kunstwerken en nog stuurloos zijn, om de kunst zelf te redden en om de grote zaak van de bevrijding van het werkende volk uit ons land te doen zegevieren.*

*Tijdschrift „Artiest”,
Nr. 2 van 4 juni 1923,
Getekend: G. Dimitroff.*

*Vertaald uit: G. Dimitroff, Oeuvres Choisies,
Deel I,
Softa-Press, 1972, blz. 163 - 166*

HET EENHEIDSFRONT EN DE BURGERLIJKE REAKTIE.

Het is algemeen bekend dat de kapitalisten bij ons maar een onbetekenende minderheid vertegenwoordigen. Samen met de ideologen van het kapitaal en met alle andere personen en groepen die belanghebben bij het voeren van een zuiver kapitalistische politiek en bij het bestaan van het kapitalisme vertegenwoordigen zij zeker niet meer dan één vierde van de bevolking uit ons land.

Maar het is juist deze kapitalistische minderheid die voor het ogenblik wil regeren, die het lot van het volk en van het land wil leien en die haar klasseoverheersing over de grote meerderheid van et werkende volk wil verstevigen.

Na de voorbije oorlogen en rampen, na de bloedige slagen die het land kreeg, na het volledig bankroet van de burgerlijke partijen in het verleden, is de kapitalistische minderheid vandaag duidelijk niet in staat om de brede volkslagen achter zich te krijgen in naam van een soort gemeenschappelijk nationaal programma; daarom ziet zij haar machtsuitoefening maar mogelijk door te steunen op het geweld en de terreur in het binnenland en op de blinde onderwerping aan het imperialisme en aan de vreemde veroveraars in het buitenland.

De grappige fusie tussen bepaalde oude burgerlijke partijen in de „Demokratische Zgovor“ (Demokratisch Verbond) verandert daar natuurlijk niets aan. Zij heeft enkel de reaktionaire bedoelingen van de kapitalistische minderheid nog duidelijker getoond in de ogen van het volk.

In die omstandigheden is het parlementair regime nadelig voor de kapitalisten. Het hindert in hun ogen het offensief van het kapitaal en de politiek van uitbuiting, beroving en onderwerping van de meerderheid van het volk. De wettelijkheid doet hen stikken en

doodt hen. Zij zijn tegen de democratische regeringsbeginselen, die reeds uitgeroepen werden door de Grote Burgerlijke Revolutie in Frankrijk. Zij zijn tegen het parlementarisme en de grond wet telijke vrijheden. Zij zijn tegen de wettelijkheid. Zij zijn voor de burgerlijke diktatuur van het kapitaal. Het papenblad „Pravda", waarvan de vrijmoedigheid aan cynisme grenst, preekt reeds openlijk dat de regering van het land niet aan de „onwetende volksmeerderheid", aan „de massa's" toekomt, maar wel aan de „intelligente" kapitalistische minderheid.

Zoals in de andere landen grijpen de kapitalisten en hun partijen ook bij ons reeds naar het *laatste middel waarmee zij hun klasse- overheersing* en het behoud van de staatsmacht in hun handen kunnen vrijwaren — *het jascisme*, dat een volledige ontkenning is van elke vorm van democratie en van alle rechten en vrijheden van de volksmassa's.

De „nieuwe macht"^{4*} van de Bulgaarse kapitalisten beseft goed dat volledig vrije verkiezingen ongetwijfeld als uitslag de vorming van een parlement zouden geven, waarin de overgrote meerderheid uit vertegenwoordigers van de werkende massa's zou bestaan. Daarom organiseert zij snel fascistische kaders en begint zij de arbeiders in het land op te ruïen.

De onnoemelijke wreedheden te Timovo, te Berkovitzza, te Brat-zigovo, te Perouchitza, enz, de onmenselijke behandeling en de gruwelijke vonnissen tegen de beschuldigden bij de gebeurtenissen rond 9 juni, zijn zonder enige twijfel nog maar het *begin* van de fascistische opmars van onze kapitalisten. En zij die denken dat het fascisme alleen maar gericht is tegen het zagezegde „kommunis- tisch" gevaar, vergissen zich bitter. Zij zullen hun vergissing en hun politiek kortzichtigheid duur betalen.

Het fascisme is helemaal niet enkel *anti-kommunistisch*, het is ook *anti-volks*. Zijn politiek streefdoel is het sukses van het offensief van het kapitaal, van de uitbuiting en de plundering van de volksmassa's door de kapitalistische minderheid verzekeren en de overheersing van deze minderheid over de meerderheid van het volk verstevigen.

Wanneer het fascisme zich bij ons kan vastzetten en het „kom-munistisch gevaar" kan bedwingen, zullen zijr\ woeste slagen ook zeer hard alle andere politieke partijen en economische organisaties treffen, die op een of andere wijze, onder een of andere vorm, de ver-

ciediging zouden opnemen van de belangen en de rechten van de werkende massa's. Noch de sociaal-demokraten, noch de radicalen zullen deze slagen kunnen ontwijken als zij niet bereid zijn om de blinde instrumenten te worden van de Bulgaarse kapitalisten.

Het voorbeeld van Italië (het klassiek land van het fascisme) is er het beste bewijs van. De slagen van het Italiaanse fascisme komen vandaag niet minder woest neer op de hoofden van de socialisten en de andere radikale elementen, dan op die van de kommunisten.

Het levensbelang van de werkende massa's en van de intellectuelen die uit het volk komen, en ook van hun politieke partijen en hun economische organisaties, ligt vandaag dus in het behoud van hun vrijheden, hun rechten, hun eer en hun leven, door een gemeenschappelijke inspanning om vanaf het begin de burgerlijke reactie en haar meest typische uiting, het fascisme, in toom te houden.

Kunnen de bestaande meningsverschillen tussen de arbeiderspartijen van ons land, betreffende het programma, enz., een hindernis zijn voor de verwezenlijking van deze zo dringende taak? Mogen en moeten zij het arbeidende volk laten verpletteren door het fascisme van de kapitalistische minderheid, mogen zij dat volk onderworpen laten aan lichamelijke en geestelijke ontaarding, mogen zij het land in de anarchie laten werpen of het ten prooi laten aan vreemde veroveraars om een plezier te doen aan de kapitalisten, die begerig zijn op fortuinen of aan hun ideologen en hun verdedigers, en dat vanwege de meningsverschillen en de twisten over bijvoorbeeld het probleem van de socialisering en van het gemeenschappelijk bezit, of over het probleem van de toekomstige vorm van de volksregering?

Welke leider van de boeren, van de sociaal-demokraten of van de radicalen, die zijn banden met het volk nog niet verbroken heeft, zou de moed hebben om een dergelijke stelling zonder grond, die zo onredelijk is, te verdedigen?

Zullen de andere partijen van de werkende massa's de hoofdverplichting van het ogenblik begrijpen, wanneer de Kommunistische Partij voorstelt het eenheidsfront van de arbeid te vormen, vooral de sociaal-demokraten en de radicalen, die vandaag een bondgenootschap vormen met de kapitalistische partijen en meewerken aan de versterking van de burgerlijke reactie en aan de vorming en de organisatie van het fascisme?

Zullen zij begrijpen dat zij voor het levensbelang van de werkende massa's een einde moeten stellen aan hun coalitie tegen het volk en met de kapitalistische partijen - het Democratisch en Nationaal - Liberaal Verbond; dat zij moeten ophouden met de weinig benijdenswaardige rol van vijgenblad, dat de ontuchtige naaktheid van de burgerlijke reactie en van het fascisme verbergt; dat zij het idee van een reddend eenheidsfront, voorgesteld door de Kommunistische Partij, moeten aanvaarden?

De nabije toekomst zal ons een antwoord moeten geven op die vragen.

Wat in elk geval nu reeds duidelijk is voor diegenen die onze huidige politieke toestand van nabij kennen en volgen: arbeiders, boeren, ambachtslieden, kleine middenstanders, bedienden, tot en met dokters, advocaten, ingenieurs, professoren en reserve-tofficieren en zelfs generaals, het werkende volk dat van zijn eigen arbeid leeft, voelt instinktmatig het gevaar dat henzelf en het land bedreigt en zoekt zijn heil in de gemeenschappelijke strijd, in de gemeenschappelijke zelfverdediging tegen de gemeenschappelijke vijand.

Dus door het offensief van het kapitaal en juist door die hoofdreden wordt het eenheidsfront van de arbeid een absolute noodzaak. Wie vandaag tegen het eenheidsfront van de arbeid is, is ook tegen de belangen, de rechten en de zekerheid op leven van het werkende volk. Hij is tegen de vrijheid en de onafhankelijkheid van het land, hij is maar een armzalig werktuig van de reactie en van het fascisme van de kapitalistische minderheid tegenover de overweldigende meerderheid van het volk.

„Rabotnitcheski vestnik“,

Nr. 68, van 23 augustus 1923, Getekend: G. Dimitroff.

Vertaald uit: G. Dimitroff, Oeuvres Choisies, Deel 1,

Sofia-Press, 1972, blz. 172-175,

DE SCHRIK VOOR HET EENHEIDSFRONT VAN DE ARBEID.

Het voorstel tot een eenheidsfront van de arbeid dat wij aan de Sociaal-Demokratische Partij gericht hebben, heeft groot alarm uitgelokt in de generale staven van de burgerlijke partijen en op hun redakties.

Wij zijn vandaag getuige van de meest verscheiden en zelfs komische orakelspreuken over de bedoelingen die de Kommunistische Partij zou hebben met dat voorstel. Om deze bedoelingen te ontdekken martelen zowel de oude politieke helderzienden als de jonge profeten van de burgerlijke redakties nog verder hun hersenen, die toch al niet zo sterk zijn.

Sommigen hebben verklaard dat het kommunistisch voorstel niet ernstig is, dat het een „handige list“ van „goede taktiekers“ is, met als doel verwarring te zaaien in de Sociaal-Demokratische Partij en haar rangen te desorganiseren.

Anderen hebben in dit voorstel het bewijs gezocht, dat de kommunisten de grondstellingen verlaten die zij tot heden verdedigd hebben, dat zij hun maximumprogramma en hun „bolsjevistische“ methode in de steek laten, terugtrekking waarmee de kommunisten hun partij van de „ontbinding“ zouden willen behoeden, waarmee zij hun „hoofd en huid“ zouden willen redden.

Nog anderen zoals Liaptchev¹⁰, de achterlijke specialist in financiële problemen van de democraten, hebben in het voorstel van de Kommunistische Partij zelfs de „morele ontwaarding“ van het Bulgaarse kommunisme ontdekt.

Het resultaat is een merkwaardig en komisch tafereel. De doods vijanden van de kommunistische partij, die voortdurend samenzweringen organiseren om haar neer te slaan, geven uiting aan hun diep leedwezen bij het zien van de „morele ontwaarding“

van de kommunisten, nu zij de taktiek van het eenheidsfront volgen!

Tegelijkertijd hebben de ideologen en de woordvoerders van het Bulgaars kapitalisme op de redakties van de twaalf burgerlijke kranten hun mouwen opgerold en zijn zij met volle kracht begonnen aan de „redding” van de Sociaal-Demokratische Partij, om te vermijden dat zij, tot hun spijt, in het kommunistisch lokaas zou bijten en vergaan, wat zou betekenen dat zij niet langer de rol van hulp en medeplichtige zou spelen in de misdaden en de moorden van de kapitalistenklasse ten aanzien van het Bulgaarse volk.

Het is niet toevallig dat het pas ontbonden orgaan van de Demokratische Partij, „Priaporetz”, voor twee weken, bij een ontleding van de rol die de Sociaal-Demokratische Partij tot heden in ons politiek leven gespeeld heeft en bij een vermelding van de kostbare hulp die deze partij in het verleden en tijdens de gebeurtenissen van 9 juni aan de burgerij geboden heeft, wijs verklaarde dat, zelfs had de Sociaal-Demokratische Partij bij ons niet bestaan, *de burgerij haar, in haar eigen belang, zou moeten opgericht hebben.*

Het huidig alarm in de burgerlijke middens is natuurlijk volkomen begrijpelijk. Het eenheidsfront van de arbeid is een dodelijk wapen tegen de reaktionaire pogingen van de kapitalisten en tegen de klasse-overheersing van de burgerij, een wapen dat zij recht op haar hart gericht voelt. Het eenheidsfront is werkelijk een geducht gevaar voor de kapitalisten, de bankiers, de spekulanten, voor de eigenaars van grote huureigendommen en de grootgrondbezitters, voor al diegenen die willen leven en zich willen verrijken als parasieten van de vruchten van de arbeid van de overgrote volksmeerderheid.

De orakelspreuken van de oude politieke helderzienden en van de jonge profeten van het kapitaal over de bedoelingen die de Kommunistische Partij nastreeft met haar taktiek van eenheidsfront zijn echter volkomen oppervlakkig, want deze bedoelingen zijn voor niemand een geheim en mogen dat ook niet zijn.

De hele zaak, heren geleerden en professoren, is uiterst eenvoudig en duidelijk, eenvoudiger dan het eenvoudigste.

Het eenheidsfront van de arbeid is onmisbaar bij de vrijwaring van het brood, het leven, de rechten, de vrijheden en de toekomst van het werkende volk. Het eenheidsfront is onmisbaar bij de vrijwaring van de werkende massa's, van alle intellektuelen die uit het volk komen en van alle niet-kapitalistische elementen, tegen de uitbuiting,

de plundering en de verdrukking door de kapitalistische minderheid. Het is onmisbaar bij het afweren van de militaire of de fascistische diktatuur die deze minderheid plant en bij de vestiging van een echte volksmacht Het eenheidsfront is onmisbaar om de mogelijke militaire avonturen en gevaren af te wenden en om de politieke vrijheid, de nationale onafhankelijkheid en de vrede voor het land te verzekeren, alsook de broederlijke betrekkingen met de buurvölkeren. Tenslotte is het eenheidsfront van de werkende massa's onmisbaar bij het vooruitstuwten van de sociale ontwikkeling naar de volledige bevrijding van het volk en van het land uit het kapitalistisch juk.

De Kommunistische Partij, die vandaag de sterkste en meest waarachtige volkspartij van dit land is, en de voorhoede van het Bulgaarse werkende volk, doet dus niets anders dan zijn historische opdracht vervullen, wanneer zij als eerste het initiatief neemt en onverpoosd en met zoveel toewijding werkt aan de verwezenlijking van het eenheidsfront van de arbeid, aan de vereniging in één korps, tegen het kapitaal en tegen de reactie, van alle politieke partijen en economische organisaties van de werkende massa's uit ons land.

Als partij van de volksmassa's heeft de Kommunistische Partij het niet nodig in de wandelgangen te werken, in de duisternis en in de hoekjes achter de rug van het volk, zoals vandaag de bankroete generale staven van de oude burgerlijke partijen, die gehaat worden door de werkende massa's en pronken met hun nieuwe mantel — het Democratisch Verbond.

De Kommunistische Partij doet het voorstel van een eenheidsfront van de arbeid openlijk en werkt in die richting voor de ogen van iedereen, want zij voert geen duistere opdracht tegen het volk uit, zoals de „zgovoristen“ (aörtlftgers van de „*Demokraticheski Zgovor*“ - *Demokratisch Verbond*) en hun soortgenoten van de Nationaal-Liberale Partij doen uit schrik voor het volk, verzameld onder hetzelfde dak uit noodzaak.

Over welk gebrek aan ernst vanwege de Kommunistische Partij kan men dus spreken, wanneer haar woorden en haar daden steeds overeenstemmen?

De noden van de werkende massa's en de belangen van hun bevrijdings-beweging zijn de hoogste wet voor de Kommunistische Partij. Het zijn juist deze noden en belangen die theoretisch uiteengezet en politiek verwezenlijkt zijn in haar grondbeginselen, in haar minimum- en maximumprogramma. Zij blijven steeds onverander

lijk de grondslag van haar tactiek, waarvan zij de inhoud bepalen. Alleen de vorm van de kommunistische tactiek verandert, afhankelijk van de veranderende politieke toestand en van de nieuwe voorwaarden in de strijd.

Uitgerekend de kreten van de kapitalistische burgerij tegen het eenheidsfront van de arbeid en haar panische angst voor zijn verwezenlijking zijn het beste bewijs van de juistheid van de tactiek van de Kommunistische Partij en van de gewenstheid van het voorstel dat zij gedaan heeft over het eenheidsfront

Bebel, de onvergetelijke leider van het Duitse proletariaat, heeft vroeger reeds gezegd dat het proletariaat de juistheid van zijn richting kon meten naar wat zijn klassevijanden vertelden over hem en over zijn gedragslijn.

Vandaag nog kan de Kommunistische Partij met voldoening vaststellen dat haar tactiek van eenheidsfront van de arbeid juist is, door te kijken welke negatieve en alarmerende houding de partijen, de ideologen, de professoren en de pleitbezorgers van de kapitalisten er tegenover aannemen.

„Rabotitcheski vestnik”,

Nr. 71, van 27 augustus 1923, Getekend: G. Dimitrov.

Vertaald uit: G. Dimitroff, Oeuvres Choiesies, Sofia-Press, 1972 blz. 180-183.

EENHEIDSFRONT OF KLASSENSAMENWERKING.

Na de bittere ontgoochelingen en de nederlagen die in het verleden opgelopen werden, triomferen de ideologen en de welgekende apostelen van de klassensamen werking tussen proletariaat en burgerij voor het ogenblik bij ons en willen zij de wereld bewijzen met een zeldzaam genoegen, dat het kommunistisch voorstel voor een eenheidsfront van de arbeid uitgerekend de juistheid van de taktiek van klassensamenwerking zou bevestigen en dat het zelfs alle nadelen zou kunnen uitwissen die zij aan de belangen van de werkende massa's hebben toegebracht door hun gemeenschappelijke aktie met de burgerlijke partijen.

Ijdele en voorbarige triomf van oppervlakkige politiekers, die vanzelfsprekend niets nieuws geleerd hebben uit het leven en niets vergeten hebben van hun oude voorkeurstelling over gemeenschappelijke aktie!

Het is vanzelfsprekend dat de besluiten van deze heren in dit geval steunen op een verwarring en een onaanvaardbare gelijkstelling tussen het eenheidsfront van de arbeid, voorgesteld door de Kommunistische Partij, en de taktiek van klassensamenwerking.

Er kan nochtans geen grotere vergissing zijn of geen grovere verdraaiing van het idee van het eenheidsfront, want - onderstrepen wij het dadelijk - niet alleen zijn *eenheidsfront* en *klassensamenwerking* niet hetzelfde, maar integendeel, het zijn twee taktieken die *loodrecht tegenover elkaar staan, die absoluut onverzoenbaar zijn en elkaar uitsluiten.*

Inderdaad, het eenheidsfront van de arbeiders vertegenwoordigt uit zichzelf een gemeenschappelijke arbeid en strijd van de werkende massa's en van hun politieke partijen en economische organisaties

voor konkrete, bepaalde doelstellingen en eisen, waarvan de verwezenlijking maar mogelijk is door de strijd tegen de burgerij, het kapitalisme eri hun partijen en niet door welke samenwerking dan ook.

De klassensamenwerking van zijn kant, zelfs van zijn beste zijde en dan bij ons gemeenschappelijke aktie genoemd, is niets anders dan het ondergeschikt maken van de noden en de belangen van de werkende massa's aan de klassebelangen en — doeleinden en aan de klassepolitiek van de burgerij, in ruil voor voorbijgaande en minieme tegemoetkomingen vanwege bepaalde partijen, groepen of zelfs alleen maar bepaalde personen.

Terwijl het eenheidsfront van de arbeid tot doel heeft de inspanningen te verenigen van het proletariaat en van alle andere werkende groepen, massa's en elementen in de huidige kapitalistische samenleving, voor het behoud van hun rechten en levensbelangen die op een bepaald ogenblik samenvallen en tegen de kapitalistische burgerij en haar reaktionaire middens, desorganiseert de klassensamenwerking de werkende massa's, doet zij hun partijen en organisaties uiteenvallen, maakt zij het de burgerij gemakkelijk in haar uitbuiting s — en onderdrukkingsplannen en verzekert zij haar klasseoverheersing over de verpletterende meerderheid van het volk.

Het eenheidsfront van de arbeid wordt opgericht in naam van een konkreet platform om brood, leven, rechten, vrijheden en toekomst van het werkende volk te verzekeren, terwijl de klassensamenwerking leidt tot het gebruik van de massa's als wisselgeld voor de verwezenlijking van belangen en doelstellingen die hen vreemd zijn.

Het eenheidsfront van de arbeid bevrijdt de grote werkende massa's van de politieke invloed en van de afhankelijkheid van de kapitalistische burgerij, leidt naar de volledige afzondering van het kapitaal en van zijn partijen en maakt daardoor de weg vrij naar de definitieve bevrijding van de arbeid van het kapitalistisch juk.

De klassensamenwerking echter, onderwerpt de werkende massa's aan de kapitalistische burgerij, versterkt de klassepositie van deze laatste en trekt haar uit de kritieke toestand waarin zij zich op een bepaald ogenblik bevindt, door de ontevredenheid van de meerderheid van het volk, om haar de mogelijkheid te geven haar politiek van uitbuiting, beroving en verdrukking verder te zetten met des te meer kracht en brutaliteit.

De klassensamenwerking betekent bijna steeds de verkoop van de levensbelangen en de onafhankelijkheid van het proletariaat en van de minder fortuinlijke massa's uit de steden en van het platteland tegen een bord linden soep, ten bate van de doeleinden van de burgerij en van het kapitalisme.

Ook bij ons, zoals in vele andere landen, heeft de praktijk van de klassensamenwerking onbetwistbaar aangetoond dat de koalitieregeringen tussen de burgerlijke partijen en de Sociaal-Demokratische Partij of ander kleinburgerlijke partijen, steeds voorlopige regeringen van *verdediging en vrijwaring van de burgerij* geweest zijn, tegen de volksbewegingen die haar op een bepaald ogenblik bedreigen.

Het is juist op die wijze dat de burgerij zelf de sociaal-demokratische taktiek van klassen samenwerking beschouwt en beschouwde. Zij neemt er maar haar toevlucht toe, voor zover zij in het nauw gedreven is en volksbewegingen uit de weg moet ruimen en lam leggen, die gericht zijn tegen haar uitbuitings - en verdrukkings politiek en tegen haar klasseoverheersing.

Zodra de moeilijkheden en de gevaren overwonnen zijn en zij opnieuw stevig op haar voeten staat, laat de burgerij onmiddellijk de samenwerking met de Sociaal-Demokratische Partij vallen en struurt zij eens de zaak geregeld is, haar werktuig dat haar niet meer dienstig is, weer weg zonder plichtsplegingen.

De voorbeelden van bij ons en uit het buitenland wat dat betreft, zijn zo talrijk en zo gekend, dat het geen nut heeft ze hier te vermelden.

Het eenheidsfront van de arbeid, voorgesteld door de Kommunistische Partij, komt dus naar voor als de volledige ontkenning van de taktiek van klassensamenwerking, die met zoveel volharding toegepast wordt door de Sociaal-Demokratische Partij, en heeft absoluut niets te gemeen met de verkiezingsafspraken of met de regeringskoalities tussen de burgerlijke partijen en de Sociaal-Demokratische Partij. Daarenboven is de eerste voorwarde voor de verwezenlijking van een eenheidsfront tussen de Kommunistische Partij en de andere organisaties van arbeiders of van kleine zelfstandige boeren, dat deze laatsten hun betrekkingen verbreken met de burgerij en haar partijen, en dat zij afzien van samenwerking met hen.

Niet het idee van klassensamenwerking met de burgerij ligt aan

de basis van het eenheidsfront van de arbeid, maar wel de *onverzoenlijkheid* van de werkende massa's tegenover de kapitalistische burgerij en het kapitaal, onverzoenlijkheid die deze massa's tot uiting brengen in het dagelijks leven zelf, in verband met alle grote vraagstukken betreffende het brood, de kleding en de huisvesting, de belastingen en het herstel van de oorlogsschade, de politieke rechten en vrijheden, de oorlog en de vrede.

Daarom staat het eenheidsfront van de arbeid niet alleen in geen enkele tegenstelling tot de onverzoenlijke klassenstrijd tussen arbeid en kapitaal, maar is het in werkelijkheid ook een van de wijzen waarop deze strijd in de gegeven omstandigheden tot uiting komt

Eenheidsfront van de arbeid tegen het kapitaal en zijn partijen, en niet klassensamenwerking met de burgerij — dat is vandaag het hoogste gebod van het ogenblik, voor de levensbelangen van de werkende massa's ! Het is juist om dat eenheidsfront te verwezenlijken, dat de eerste en onmisbare voorwaarde is, *de vastberaden verwerping van de tactiek van klassensamenwerking met de burgerij en de vastberaden verbreking van de regeringskoalitie met het Democratisch Verbond en met de Nationaal-Liberale Partij.*

Het lijkt geen twijfel dat diegenen die dat niet kunnen of willen begrijpen, en er geen belang bij hebben dat aan te nemen, tegenstanders zullen blijven van het eenheidsfront, en het zullen tegenwerken en zullen pogen de verwezenlijking er van met alle middelen te verhinderen.

Juist daarom staat de Sociaal-Demokratische Partij vandaag op een kruispunt en is zij ten prooi aan moeilijkheden door interne verschuivingen, want zij moet kiezen tussen haar huidige burgerlijke tactiek van klassensamenwerking en de nieuwe tactiek van eenheidsfront van de arbeid.

Het is misschien zeer gemakkelijk voor bepaalde leiders van de Sociaal-Demokratische Partij, zich te houden aan de tactiek van samenwerking met de burgerlijke partijen, in de wandelgangen over te gaan tot koehandel over ministerportefeuilles en mandaten van afgevaardigden, winst te halen uit de „evenredige" verkiezingsbruidschat bij de volgende verkiezingen, zoals de narodniakkrant „Mir" hen cynisch aanraadt Maar voor de massa van de partij, die tot heden bij herhaling de laagheden en de schande van deze tactiek ervaren heeft, zal het helemaal niet moeilijk zijn om het grondig verschil te begrijpen tussen het eenheidsfront en de klassensamen

werking, en de enige reddende taktiek van het eenheidsfront aan te hangen, die steunt op de onverzoenlijk klassenstrijd tegen de kapitalistische burgerij.

Bij de oplossing van deze vragen, die hoofdzaak zijn voor de werkende massa's, bestaat er iets dat sterker is dan de verlangens, de opvattingen en de persoonlijke belangen van de leiders, het zijn *de noden en de eisen van de volksmassa's*.

Door haar voorstel van eenheidsfront van de arbeid naar voor te brengen en door al haar krachten te wijten aan de verwezenlijking daarvan, rekent de Kommunistische Partij vooral en juist op zijn grote gelegenheidsbondgenoot, *het trillende, onverbiddelijke, onomkoopbare leven*.

*„Rabotnitcheski vestnik”, Nr. 72, van 29
augustus 1923, Getekend: G. Dimitroff.*

*Vertaald uit: G. Dimitroff, CEuvres Choisies,
Deel I, Sofia-Press, 1972, blz. 184-188*

OPEN BRIEF AAN DE BULGAARSE ARBEIDERS EN BOEREN.

Beste kameraden,

Na de grote revolutionaire strijd, die voor het ogenblik beëindigd werd zonder sukses voor de volksmassa's werden wij zoals vele andere militanten gedwongen het land te verlaten, om verder de grote zaak van ons volk te dienen. Voorlopig van U verwijderd, moeten wij ons tot U richten in deze open brief, door de rol die wij te spelen hebben in deze strijd. Het eerste woord dat wij tot U richten is:

„Houd de harten hoog! De bloedige wraak van het witgardistengepeupel, die vrezen dat zij hun macht zullen verliezen, zal de strijdwil van het werkende Bulgarije niet kunnen neerslaan! De neder lag zal ons de weg naar de overwinning leren. Ondanks en tegen alles, zal Bulgarije een arbeiders- en boerenregering hebben !“

Het zijn uitgerekend de partijen van de kapitalisten en van de tchorbadji, die tegen ieder wie het horen wil over „orde en wettelijkheid" spreken, die op 9 juni een *gewapende staatsgreep* gepleegd hebben en zo een *burgeroorlog* hebben doen losbreken, waarvan de gebeurtenissen van September enkel een belangrijke episode zijn, en die enkel kan beëindigd worden door *de definitieve overwinning van het werkende volk* over zijn verdrukkers, zijn uitbuiters en zijn bloedige berovers.

De werkende boeren en de Bulgaarse arbeiders hadden twee grote organisaties om hun levensbelangen te verdedigen: het Boerenverbond en de Kommunistische Partij van Bulgarije.

De witgardistenregering maakte gebruik van zijn tamelijk gemakkelijke overwinning van 9 juni om een harde slag toe te brengen aan het Boerenverbond. Zijn best gekende militanten uit steden

en dorpen werden aangehouden, velen onder hen werden lafweg en wreed vermoord, duizenden arbeiders en boeren werden beschouwd als rebellen en onderworpen aan afschuwelijke martelingen, in de gevangenis geworpen of overgeleverd aan de klassewraak van de rechtbanken. Het Boerenverbond, de partij met het meeste leden in Bulgarije, werd ontbonden, zijn kranten opgeheven, zijn bezittingen verzegeld en al zijn politieke activiteit verboden.

De redering van bankiers en generaals meende dat het gevaar dat van het Boerenverbond kwam, niet meer te duchten was en keerde zijn blikken naar de andere organisatie van het werkende volk, *de Kommunistische Partij van Bulgarije*. Reeds na 9 juni arresteerde zij veel kommunisten wegens hun strijd tegen de staatsgreep en legde hen een lot op, dat nog vreselijker was dan dat van de boeren. Langs haar officierenliga's en haar samenzweerderbenden zette zij onophoudelijk haar aanvallen tegen de kommunisten verder. Zo overmeesterden de autoriteiten van Timovo op een avond alle kommunisten uit de stad en brachten hen naar de kazernes, waar verklede officieren hen wildweg vermoord hebben. Men kent ook de aanval van een fascistische bende te Berkovitza, waar zij onder het welwillend oog van de overheid de kommunisten uit de stad en uit het arrondissement gedurende een week terroriseerde. Veel soortgelijke aanvallen grepen plaats op andere plaatsen. Heel de werkende bevolking, die zich niet wil neerleggen bij het aanvaarden van dit gewelddadig regime, leefde voortdurend in onrust, onder de bedreiging van de willekeur. Geen enkel dorp was veilig, geen enkele boer of arbeider was zeker van zijn leven.

Tegelijkertijd staken de agenten van de onverzadigbare, roofzuchtige burgerij hun kop boven. Zij gebruikten de macht voor roversdoeleinden. *De grootgrondbezitters achtten het ogenblik gunstig om hun onteigende gronden terug te nemen; de eigenaars van grote pachteigendommen hernamen zich op hun beurt en herbegonnen met de afzetterij van de behoeftige huurders; de groothandelaars en de uitvoerders maakten zich meester van de bankdeposito's om de arme arbeider en boer beter leeg te roven. De uitbuiting van de arbeider werd woester en woester. In één woord, de kapitalisten uit de steden en de tchorbadji van het platteland werden de onbetwiste meesters van het volk en van het land. Dat alles verwekte nog meer ongenoegen bij de bevolking tegen de nieuwe regering. De*

verontwaardiging van het volk was bijzonder groot tegenover de buitenlandse politiek van deze regering, *samengesteld uit de oude nationalistische en oorlogszuchtige partijen en elementen» die twee maal het volk in katastrofale oorlogen hadden meegesleurd.* De onophoudelijke conflicten met Sovjet-Rusland en de buurlanden deden vrezen *dat Bulgarije elk ogenblik kon meegesleurd worden in een nieuwe oorlog, die een nog grotere katastrofe zou worden.*

Het is in deze conjunctuur dat de burgerij, verenigd rond de macht, verkiezingen moest uitschrijven om haar toestand te „wettigen*. *Zij hoopte geenszins* het vertrouwen van de meerderheid van de bevolking te winnen zolang de Kommunistische Partij op zijn post bleef en moedig de belangen en de rechten verdedigde van alle Bulgaarse arbeiders. De Kommunistische Partij werd des te gevaarlijker, nu zij door de afkondiging van het eenheidsfront van de arbeider uit de steden en van het platteland, een broederlijke hand uitstak naar de boeren, en hen hielp om hun gedecimeerde organisaties terug samen te stellen en op die manier in feite het bondgenootschap verwezenlijkte van de arbeiders uit de steden en van het platteland. De gemeenschappelijke belangen en de gemeenschappelijke ellende van het werkende volk uit de steden en van het platteland, *werwe-zenlijkten inderdaad een feitelijk bondgenootschap tussen het Boerenverbond en de Kommunistische Partij.* Dan heeft de regering van de generaals, de bankiers en de professoren besloten een provokatie ineen te steken tegen de Kommunistische Partij, om met haar af te rekenen, zoals zij reeds gedaan had met het Boerenverbond. Met deze bedoeling lanceerde de regering een *leugenachtige beschuldiging*, als zou de Kommunistische Partij een staatsgreep voorbereiden tegen 16 september, en vanaf 12 september ging zij over tot *massale aanhoudingen*, zagezegd om de staatsgreep te beletten.

Wij, die leidende en verantwoordelijke plaatsen bekleden in de Kommunistische Partij, wij verklaren op dit historisch ogenblik dat *de Kommunistische Party tot geen enkele gedeeltelijke of algemene gewapende actie besloten had tegen 16 of 17 september, of later.* Integendeel, de Kommunistische Partij bereidde actief de verkiezingsstrijd voor, want het was overduidelijk dat bij vrije verkiezingen de meerderheid van het werkende volk, met het Boerenverbond en de Kommunistische Partij aan de leiding, het zou halen op de regering van overweldigers, en zijn arbeiders- en boerenmacht zou vestigen. De regering legde de hand op alle partijarchieven, maar

kon geen bewijzen vinden van een dergelijke beslissing en zij zal er nooit geen vinden, want zij bestaan niet. Tenzij zij er uitvindt. Maar de regering wou een voorwendsel om gedaan te maken met de Kommunistische Partij. Zij nam ook haar toevlucht tot *een vervalsing, zonder te beseffen welke afschuwelijke gevolgen haar provokatie kon hebben voor heel het volk.*

De slag toegebracht aan de Kommunistische Partij, de aanhouding van duizenden van haar militanten uit de steden en van het platteland, de verzegeling van de clubs, de vakbonden en de koöperatieven, de inbeslagneming van hun archieven, de opheffing van heel de kommunistische en de arbeiderspers, het verbod van elke kommunistische propaganda en van elke verplaatsing van kommunisten en arbeiders naar het platteland, dat alles deed de arbeiders hun geduld verliezen. *Iedereen besepte dat de regering geen enkele wettelijke strijd zou dulden. Niet alleen de kommunisten, maar ook brede massa's arbeiders voelden zich aangetast en bedreigd.* Veel kommunisten van het platteland, die gezocht werden om aangehouden en gemarteld te worden, vluchtten in de bergen, gevolgd door een groot aantal sympatisanten. De witgardistenregering schroomde zich niet om hen buiten de wet te stellen en zij zond troepen om hen te vervolgen en uit te roeien.

De Kommunistische Partij van Bulgarije besloot deze aanslag te beantwoorden met een proteststaking van 24 uur in de steden en met massa-vergaderingen in heel het land. Maar de regering mobiliseerde zijn krachten om dit protest te verstikken.

Te Sofia en elders grepen bloedige incidenten plaats, uitgelokt door de brutaliteit van de autoriteiten. De terreur zonder voorgaande, die over Bulgarije gekomen is, deed onophoudelijk de algemene verontwaardiging stijgen en deed het aantal bloedige botsingen toenemen. Deze laatste namen de omvang aan van een volksofstand tegen de ontketende regering, die de oorlog verklaard had aan heel het werkende volk.

Op dat kritiek ogenblik, toen de regering elke mogelijkheid tot wettelijke strijd verstikte, *kwamen de volksmassa's op meerdere plaatsen spontaan in opstand.* De Kommunistische Partij werd op de proef gesteld: *moest zij de massa's verlaten en hen sporadisch laten neerslaan, of moest zij zich aan hun zijde scharen en proberen de beweging te veralgemenen, één te maken en een politieke leiding*

en een organisatie te geven? De Kommunistische Partij beseftte de moeilijkheden in de strijd en de fouten in haar organisatie. Desondanks kon de partij van het werkende volk enkel de zaak van het volk tot de hare maken en, ondanks de uiterst moeilijke omstandigheden, het ordewoord lanceren van een gemeenschappelijke aktie met het Boerenverbond, in heel het land, tegen 23 september.

Wat was dat ordewoord? Heel het volk weet wat het was: de overweldigende en terroristische regering die ontstaan is uit de staatsgreep, omverwerpen en vervangen door een arbeiders— en boerenregering.

In tegenstelling met de weloverwogen leugens van de regering, had de strijd niet de vestiging van een diktatuur en de vorming van een sovjetregering in Bulgarije tot doel, maar wel de omverwerping van de ontketende militaire diktatuur en de vorming van een ruime democratische regering, die gegroeid is uit de overweldigende meerderheid van het Bulgaarse volk — zijn werkende meerderheid. Inderdaad, daar waar het volk tijdens de strijd de macht genomen had, werd geen sovjetmacht gevestigd, zoals de regering wilde doen geloven, maar werden wel gemeenschappelijk revolutionaire komitees opgericht, als organen van de arbeiders- en boerenmacht.

Het is de Kommunistische Partij die het ordewoord gaf, maar dit zal hernomen worden, zowel door de massa's die de Partij volgen, als door de boeren die het Boerenverbond volgen, en door heel de werkende bevolking. Het werkende volk in zijn geheel rees recht als één man en met een entoesiasme zonder voorgaande om zijn politieke vrijheden te veroveren, om zijn levensbelangen te verdedigen en om een eigen regering te vestigen.

De revolutionaire strijd van september was in de volle betekenis van het woord *een algemene volksbeweging*. Het volk dat naar de verwezenlijking van een ideaal streefde, *leende zich nergens tot uitspattingen, tot plunderingen of tot persoonlijke wraak*. De banken werden streng bewaakt, de goederen van iedereen werden be beschermd. Op bepaalde plaatsen enkele weinig talrijke kontra-revolutionairen aangehouden, maar zij werden nooit slecht behandeld of uitgemoord; niemand had te lijden. *Het uitzonderingskomitee en de doodsvonnissen zijn enkel lasterlijke leugens*. Het leven van de gevangenen was in veiligheid; de gewonden van de twee zijden werden goed verzorgd; zelfs het leven van de aangehouden bandieten

van Wrangel, die de regering op het volk in opstand geworpen had, werden mild gespaard.

Na een epische strijd van twee weken werd de volksopstand neergeslagen door de artillerie en de machinegeweren van de regering, die er in geslaagd was talrijke benden officieren, reserve-officieren en de duizenden kontra-revolutionairen van Wrangel te mobiliseren, terwijl het volk in opstand enkel over een totaal ontoereikende bewapening beschikte.

Eens meester van de toestand, gaf de dodelijk verschrikte burgerij de vrije loop aan haar geweldige haat tegen het werkende volk, dat het aangedurfd had de grondvesten van haar overheersing te doen wankelen.

Haar woeste benden ondernamen voor onze ogen een moordpartij tegen het volk in opstand. Zij spaarden zelfs niet de gewonden, de vreedzame bevolking, de vrouwen en de kinderen. Zij vielen dorpen aan en legden de hand op de goederen van de werkers in de streken die in opstand waren.

Wij willen niet uitweiden over de bloedige wraak van de witgardisten die vandaag zegevieren. U die onder hun slagen kreunt, u weet er meer over dan wij. Deze wraak zal wreed, barbaars en woest zijn, zij zal in afschuwelijkheid de wreedheden overtreffen, die de witgardisten in andere landen gepleegd hebben. Maar juist daardoor zal zij de bloedige kloof nog dieper maken tussen de klasse van verdrukkers en uitbuiters enerzijds, en het werkende volk anderzijds.

Er zal nooit meer vrede zijn tussen hen!

Alleen de ineerstorting van de bloedige regering van bankiers en anarchistische generaals, en het aan de macht komen van een arbeiders- en boerenregering zal voldoening geven en rust brengen aan de werkende massa's uit het land.

Beste kameraden,

Wij hebben samen gestreden voor een grote volkszaak. Vandaag zijn wij verslagen. Maar de strijd is niet voltooid en de eindzege is nader dan onze vijanden wel denken. Het werkende volk van Bulgarije zal zich nooit neerleggen bij de heerschappij van een witgardisten regering, van een uiterst kleine, roofzuchtige en terroristische minderheid, wat dan ook de mooie zinnen zijn waarmee zij zich tooit, wat dan ook de „demokratische“ hervormingen zijn waar zij

zich op beroept Wij zullen lessen trekken uit onze nederlaag en morgen zullen wij sterker zijn dan gisteren, terwijl onze vijanden meer en meer terrein verliezen.

Begeesterd door een diep geloof in onze zaak, die *een heilige zaak van het volk* is, zullen wij allen en alle arbeiders uit het land heldhaftig de pijn en het lijden van de nederlaag verdragen, zullen wij de zaak van het volk met toegenomen energie en entoesiasme dienen, zullen wij ons opnieuw wijten aan de zaak van het volk en zullen wij maar stilstaan eens de overwinning behaald is.

Wij zullen onze verspreide en gedesorganiseerde rangen weer aaneensluiten. Wij zullen snel de wonden genezen, die men ons heeft toegebracht.

Door gemeenschappelijke inspanningen en offers zullen wij hulp bieden aan weduwen en wezen, aan behoeftige families en aan onze kameraden die naar het buitenland verjaagd zijn.

Wij zullen onze krachten niet verspreiden in alleenstaande terroristische akties, want wij weten goed dat wij maar zullen winnen door de georganiseerde strijd van het werkende volk, en dat de gruwelijkste wraak tegenover de volksbeulen de omverwerping van de witgardistenregering en de eindzege van de arbeiders- en boerenregering zal zijn.

Wij zullen voor alles het bondgenootschap behouden en versterken *tussen alle arbeiders uit de steden en van het platteland*, bondgenootschap dat gesloten werd tijdens de strijd in september, met het bloed dat duizenden en duizenden militanten samen vergoten hebben, toen zij vielen voor de zaak van het volk.

Geen plaats voor ontmoediging, wanhoop, kleinmoeaigheid!

De hoofden omhoog, roemrijke strijders!

Leve de arbeiders— en boerenregering!

Leve het werkende Bulgarij!

Oktober 1923.

Vassil Kolarov en Georgi Dimitroff

Vertaald uit: G. Dimitroff, Oeuvres Choiesies, Deel 1, Sofia-Press, 1972, blz. 209-216

NA DE OPSTAND

De september-opstand van de Bulgaarse werkende massa werd gesmoord in vuur en bloed. Het volk dat opgestaan was tegen de uitbuitende burgerlijke en fascistische macht, en voor een regering van arbeiders en boeren werd voorlopig verslagen, voornamelijk omdat het er niet in slaagde zijn krachten spoedig te verzamelen en omdat het de strijd praktisch zonder wapens moest voeren, terwijl de Tsankof-regering met rond haar alle antipopulaire duistere elementen uit binnen- en buitenland van de bankiers en spekulanten tot de kontra-revolutionaire generaals en professors, van de Wrangler-aanhangers tot de ruwe Macedonische soldaten en de rechtse socialisten — lafaards en karriëristen - alle militaire strijdkrachten van het land tot haar beschikking had.

Vijfduizend kommunisten, agrariërs en dappere zonen van het volk werden wild afgeslacht; vijftienduizend arbeiders, boeren, onderwijzers, priesters en andere intellectuelen in dienst van het volk werden aangehouden, mishandeld en schandelijk verminkt; duizenden families zijn geruïneerd en dragen rouw; een groot aantal vrouwen en jonge meisjes werd schandelijk verkracht; tal van steden en dorpen werden verwoest; in het ganse land - van Bourgas en Stara Zagora tot Ferdbtand en Berkovitsa - stromen bloed en tranen; wreedheden en gruwelijkheden die het Bulgaarse volk zelfs niet heeft moeten dragen tijdens de Ottomanse bezetting — dit is het kort maar vreselijken afschuwelijk bilan van de barbaarse wraak van de woedende klik bankiers en spekulanten, militairen en monarchisten die in Bulgarije aan de macht zijn.

Nochtans, het neerslaan van de opstand, evenals de wreedheden en massamoorden waarmee het meest bewuste en actieve deel van

het Bulgaarse volk heeft moeten afrekenen, hebben de positie van de uitbuiters *niet versterkt*, hebben de politieke crisis van het land *niet opgelost en zelfs niet uitgeschakeld*.

Wel integendeel. Juist door het bloed dat in september vloeide zijn de posities van de Tsankof-regering aan het wankelen onder het gewicht van de morele nederlaag die haar terroristische en anti-nationalistische politiek heeft ondergaan. De wagen van haar “Demo-kratisch begrip”, aangetast door de interne verdeeldheid en de klik- jesseest, knarst te veel. De Sociaal-Demokratische Partij, die in dienst staat van deze regering, om zijn schandelijke dorheid te verstoppen, kent een verscherpte en pijnlijke crisis. De elektorale afleiding waartoe de regering haar toevlucht neemt, wijl zij het land in oorlog en ongehoorde terreur stort, bewijst opnieuw de totale afschaffing, tot zelfs van :de laatste overblijfselen van het burgerlijk parlementarisme en de definitieve vestiging van een openlijk militaire en fascistische regering, *niet in staat om haar interne tegenstellingen en haar voornaamste problemen op te lossen met betrekking tot het bestaan, de vrijheid, de vrede en de onafhankelijkheid van volk en land*.

Bovendien is de toestand die na de binnenlandse opstand werd geschapen onhoudbaar en kan zij in geen geval nog langer duren. Bulgarije is zuiver en eenvoudig omgevormd tot een familiaal domein van een handvol bankiers, spekulanten en exporterende onderhandelaars, en tot een *barbaarse gevangenis* waar de beste krachten van het volk verrotten en waarvan de poorten altijd .openstaan om honderden en duizenden trouwe zonen van het volk te verzwelgen.

De losgelaten fascistische macht heeft hele streken van het land in brand gestoken en drooggelegd die nu op kerkhoven lijken. Niet alleen voor de vrijheid bestaat er geen enkele zekerheid maar ook voor de eer, het bezit en het leven van alle tegenstanders van de bankiers- en spekulantenklik, van de militairen en monarchisten die aan de macht zijn. Overall in het land wordt het systeem van politieke moorden toegepast Het wordt niet alleen reeds toegepast tegenover kommunisten en agrariërs, maar ook tegenover de burgerlijke tegenstanders van de arrogante leiders, zoals de politieke moord op Dr. Guénadief.¹¹ *De bloedige hand van de woedende reactie kwam hard neer op het ganse economische, politieke en sociale leven van het land*.

Het is duidelijk dat in deze regime-konjunctuur van persoonlijke burgerlijke en politieke onzekerheid de economische crisis die sinds de oorlog bestaat, scherper en pijnlijker wordt voor de meerderheid van de werkende massa en voor het land. Niemand zou er ernstig kunnen aan denken om de produktie te verhogen en de produktieve krachten te ontwikkelen wanneer de levende faktor van het ekonomisch leven - de arbeiders, de boeren en alle werkers — het bankroet en de meedogenloze uitbuiting doorstaan; wanneer hun wil verlamd wordt om een intense en productieve arbeid te leveren; wanneer duizenden en duizenden arbeiders, in plaats dat zij werken in fabrieken, in werkplaatsen of op de velden, bijeengeperst zitten in gevangenissen of opgejaagd worden in het maquis of naar het buitenland; wanneer de nationale ekonomie een onmetelijk deel van zijn arbeidskrachten ontnomen wordt omdat zij dood, verminkt, gemarteld zijn, en wanneer honderden dorpen werden geplunderd, verwoest, ontzegd van voedsel, van zaden, en dode of levende veestapels.

Alleen de spekulatie op de levensnoodzakelijke goederen, het monopolie van bankiers en exporteurs, de plundering van de werkende massa en de kleine voortbrengers van stad en platteland, kenden in deze ondoorschijnende nacht van de geldafpersing voorspoed. En de resultaten van dit alles zijn daar. Terwijl de boeren hun graangewassen aan de staat leveren tegen onmenselijk lage prijzen, verhoogt voortdurend de prijs van het brood voor de verbruikersmassa van de steden. De prijzen stijgen snel. De uitbuiting van het werk van de arbeiders verhoogt door het verlagen van de lonen en het willekeurig opdrijven van de werkuren. Een nieuw verhoging van de belastingen wordt voorbereid.

De spekulanten, de kapitalisten en de grote eigenaars van gebouwen houden lelijk huis. Het leven van de arbeiders, de boeren, de bedienden en de intellektuelen in dienst van het volk wordt onverdraaglijk als nooit tevoren in Bulgarije.

De situatie van Bulgarije op buitenlands en internationaal vlak wordt ook verwoord door een totale wankelbaarheid en kan de bron zijn van uiterst gevaarlijke verrassingen voor het Bulgaarse volk. Nadat de werkende massa en haar twee massapartijen (de Kommunistische Partij en het Boerenverbond) werden verwijderd van de *openlijke deelname* aan het politieke leven van het land, werd deze laatste niet enkel de prooi van bankiers en spekulanten, van militaire

avonturiers en monarchisten die de macht hebben, maar tevens werd zij omgevormd tot een *gemakkelyk instrument* van de westerse imperialisten en de welgekende veroveraars van het Balkan-schiereiland. De Tsankof-regering die de volksmassa aanpakte met kanonnen en mitrailleurs heeft door het bloed dat ze deed vloeien in september een diepe en onoverbrugbare kloof geslagen. De Tsankof-regering, die op dit ogenblik in het binnenland slechts steunt op een handvol burgerlijk fascisten, op de Wranglerbende en de mannen van de Macedonische Bond, wordt een jammerlijk spelletje in handen van de imperialisten en de veroveraars, en om aan de macht te blijven tegen de wil in van het volk, doet het zich „stiller dan het water en lager dan het gras” voor, hun willetjes en grilletjes vervullend.

Het is niet toevallig dat precies op het ogenblik dat het bloed van het volk nog niet gestold is en dat de grafdelvers van de regering er nog niet in geslaagd zijn alle lijken van diegenen die werden neergeschoten door de benden van de witte garde, te begraven, het ogenblik dat de minister van buitenlandse zaken terug is van een reis doorheen de Europese hoofdsteden, met de plechtige verklaring dat „gans Europa“ vandaag het volle vertrouwen had in Bulgarije dat erin slaagde het „bolsjewisme” in zijn eigen land te verslaan, - *dat precies op dat ogenblik de Algemene Kommissie voor Herstellingen het betalen van een enorme som oplegt, die meer dan één miljard leva belooft, als bezettingskosten die niet in het Vredesverdrag en de Overeenkomst betreffende de vergoedingen werden voorzien, door op de laatste Bulgaarse storting beslag te leggen om de kosten van de vergoedingen te dekken.*

De regeringspers protesteert heftig dat dit een volkomen onverdiendstraf is voor de regering. Nee, mijne heren! De maatregel van de herstellingskommissie is een *natuurlijk gevolg van het bloedigt neerdrukken van de volksbeweging*. Het toont duidelijk aan het Bulgaarse volk wat het vanaf nu kan verwachten van de westerse imperialisten, onder het huidige bloedige regime van de uitbuitende regering. De vreemde veroveraars weten goed genoeg dat zij na de tijde lijke triomf van de burgerlijke reactie in Bulgarije, het volk en het land alles kunnen opleggen wat zij willen, door tussenkomst van hun *gehoorzame lakeien die de naam van „Bulgaarse regering” dragen.*

De kliek van bankiers en speculanten, militairen en monarchisten. begerig naar geld en macht, heeft het bijgevolg in een *doodlo*

pend straatje geleid en heeft het Bulgaarse volk tot op de rand van de *afgrond* gesleept, van het binnenlands bankroet, en van de eko- nomische en politieke slavernij op buitenlands vlak.

Om deze *doodlopende straat* en deze *gapende kloof* te vermijden, moet het land en het volk zo vlug mogelijk bevrijd worden van de reaktionaire en bloedige bende, van avonturiers en bandieten en moet *de macht van de meerderheid van de werkers gevestigd worden*.

Zo blijft het probleem van de *macht-wte de meester van het land moet zijn: de volksmeerderheid van de werkers, of de minderheid van kapitalistische uitbuiters?* - even *aktueel* als voor 9 juni en tijdens de september-opstand, en wacht het vandaag opnieuw op een spoedige oplossing.

En spijs de talrijke en pijnlijke opofferingen in zijn rangen, spijs het bloed dat gevloeid heeft, zal het Bulgaarse werkende volk dat nu ruim zijn lessen trekt uit zijn voorlopige nederlaag in september, verenigd in een broederlijke stevige en onvernietigbare eenheid van arbeiders, boeren en alle werkers, de nodige kracht vinden om het grote probleem op te lossen dat de levensbehoeften en de geschiedenis hem stelt. *Het zal tenslotte in Bulgarije de regering van arbeiders en boeren vestigen!*

Dagblad „Rabotnitcheski vestnik" nr 2 van 7 november 1923 getekend: G. Dimitrof.

Vertaald uit: G. Dimitrof Oeuvres choisies, Deel 1, Sofia-Press, 1972, blz. 217-222.

HET BULGAARSE VRAAGSTUK EN DE KOMINTERN

I

De Bulgaarse Kommunistische Partij (vroeger de Sociaal-De-mokratische Partij van linkse socialisten genoemd) groeide en ontwikkelde zich in de loop van een lange en volgehouden strijd tegen het Mensjewisme en de andere tendensen die vreemd zijn aan de Bulgaarse arbeidersbeweging. Op de rechte Marxistische revolutionaire weg, kende zij in 1903 een pijnlijke scheuring met de rechtse socialisten (de Bulgaarse Mensjewieken) die de vlag van de klassesa- menwerking zwaaiden en de partij van het proletariaat wilden omvormen tot een gewone reformistische klein-burgerlijke partij. Zij kende eveneens twee ernstige interne krisissen die tot resultaat hadden dat in 1905 de „liberalen" en in 1907 de „progressisten" uit haar rangen werden verwijderd omdat zij zich opstelden tegen het centralistisch karakter van de partij en tegen de ijzeren proletarische discipline.

Na de uitwijzing van de reformistische elementen, won de linkse Socialistische partij de sympathie en de steun van de brede lagen van de werkende massa in Bulgarije door haar onverzoenlijke strijd tegen de nationale veroveraarspolitiek van de Bulgaarse bourgeoisie tijdens de Balkanoorlog (1912-1913) en deed haar prestige breed uitgroeien bij de massa door haar moedige strijd tegen de imperialistische oorlog.

Dank zij haar volmaakte organisatie, dank zij haar systematisch agitatie en propagandawerk bij de arbeiders in de steden en bij de werkende massa op het land, dank zij de handige coördinatie tussen de strijd voor de onmiddellijke belangen en de gemeen schappe

lijke strijd van het proletariaat tegen het kapitalisme na de grote oorlog, kon de BKP haar invloed nog vergroten en vestigen en werd in de ware zin van het woord een massapartij. In een land met een bevolking die de 5 miljoen niet overtreft, telde de partij in 1922-23, 40.000 leden, die tamelijk streng geselecteerd werden. Haar enge banden met de boerenmassa waren zo groot dat *twee derden van haar leden werkende boeren waren.*

Ondanks de strenge vervolgingen, kon zij, met de verkiezingen rond haar kandidaten onder het vaandel van het revolutionair programma, meer dan *tweehonderduizend kiezers* scharen (op een totaal van 900.000 stemmen). Gans de syndikale arbeidersbeweging en het geheel van de eisenstrijd in het land bevonden zich onder haar leiding en invloed. Zij vestigde de arbeiderskoöperatieve die op driejaar tijd 70.000 leden won. Haar pers en Marxistische literatuur overtroffen in aantal en kwaliteit de pers en literatuur van alle andere partijen, behalve dan natuurlijk van de Russische Kommunistische Partij.

Door de onwrikbare verdediging van de belangen van de werkende massa, door het koppelen van hun dagelijkse strijd aan de strijd voor een sovjet-macht, begon de BKP in 1922 haar invloed nog verder uit te breiden onder de boerenmassa en haar te verenigen met het stadsproletariaat.

Deze versterking van de partij en haar aldoor groeiende invloed bij de werkende boeren veroorzaakte diepe verwarring in de middens van de agrarische Stamboliiski-regering die zich eigenlijk meer en meer afscheidde van de boerenmassa. De regering versterkte de vervolgingen tegen de Kommunistische Partij en de arbeidersbeweging, vervolgingen die hun hoogtepunt bereikten tijdens de parlementaire verkiezingen in de eerste helft van 1923. De overwinning van de Stamboliiski-regering was zonder voorgaande, de nederlaag van de burgerlijke partijen was een catastrofe. De Kommunistische Partij behield volledig haar kracht en haar belangrijkheid. Stamboliiski dacht dat hij erin geslaagd was de bourgeoisie definitief te verslaan, en dat zijn enige machtsvijand die vernietigd moest worden de BKP was. De regering bereidde een wetsvoorstel voor op de land- bouwgemeenten die voorzag in het afnemen van de bezittingen van de kommunistische boeren die hun partij niet willen verlaten. Zij ondernam een grootse campagne tegen de arbeidersvakbonden, terwijl zij terzelfdertijd haar eigen arbeidersvakbonden organi

seerde. De kwestie van het verbieden van de arbeiders-koöperatieve *Osvobodjénié* werd eveneens opgelost. De gevangenen zaten vol met vervolgdde kommunisten. De regering ontwapende de massa. De regering nam zelfs de wapens af die tevoren waren uitgedeeld aan de aanhangers van het Boerenverbond. Intussen gaf de Stamboliiski-regering het leger, de gendarmerie en het administratief apparaat in handen van officieren trouw aan de bourgeoisie.

Zo werden de materiële voorwaarden en het geschikte psychologische ogenblik geschapen die onontbeerlijk waren voor de militairburgerlijke staatsgreep van 9 juni 1923.

In het verzet tegen de anti-arbeiders politiek van de agrarische regering en tegen de brutale vervolgingen, het gevaar van de spekulanten- en financiers-bourgeoisie niet vergetend, *verzwakte de BKP het front tegen de bourgeoisie zelf zonder het te merken*. Na de parlementaire verkiezingen van 1923, waarbij de burgerlijke partijen slechts 20 zetels haalden, waren de leiders van de Kommunistische Partij danig onthutst door de verkiezingsoverwinning van Stamboliiski dat zij het gevaar voor een burgerlijke staatsgreep voor lang uitgesloten waanden. Zij bundelden al hun krachten op de strijd tegen de Stamboliiski-regering, die zij beschouwden als de definitieve regering van de boerenbourgeoisie.

Los van het feit dat de partij door haar *waakzaamheid*, tweemaal de massa tijdig kon op roepen om in 1922 twee pogingen tot militair—burgerlijke staatsgreep te verijdelen, *kwam de staatsgreep voor haar leiders totaal onverwachts aan*.

In 1922 nam de BKP het juiste standpunt in, inzake de staatsgreep in voorbereiding. Ondanks de vijandige houding van de agrarische regering tegenover de arbeidersklasse, stond zij klaar om met het Boerenverbond en zelfs met de Agrarische Stamboliiski-regering een gewapende weerstand te bieden tegen een mogelijke staatsgreep vanwege de bourgeoisie. De Partij had eveneens gelijk in twee andere gevallen: toen in 1922 de militaire liga van de bourgeoisie met behulp van de Wrangleristen tot zelfs de dag van de staatsgreep had bepaald en dan verplicht werd om haar bedoelingen op het laatste ogenblik op te geven. Maar na de grote parlementaire zege van Stamboliiski in de lente van 1923, *onderschatte* de Kommunistische Partij het belang en de kracht van het Boerenverbond wiens zege zij bestempelde als het werk van het administratief regeringsapparaat. Tevens *onderschatte* zij de banden tussen de Stamboliiski-

regering en de boerenmassa. Zij deed niet wat onontbeerlijk was voor het vestigen van een eenheidsfront met de massa van het Boerenverbond, en verwaarloosde de Sociaal-demokratische Partij die toch een zekere invloed had onder de ambtenaren, de werkende intelligentia, en tevens onder een deel van de kleine bourgeoisie. Zij nam eveneens niet tijdig een duidelijk en afgetekend standpunt inzake de Macedonische kwestie-voor de verdediging van een onafhankelijk en verenigd Macedonië - en stond toe dat de autonomistische Macedonische Organisatie in handen viel van de bourgeoisie en tot een instrument werd ter verwezenlijking van de staatsgreep. In plaats van alle machten te verenigen, samen met het Boerenverbond en zelfs met haar regering, in de strijd tegen de bourgeoisie, *intensifieerde de leiding van de Partij de strijd tegen de Stainboliiski-regering en tegen het Boerenverbond.*

Door de verkeerde tactiek hebben wij, leiders van de BKP *in grote mate bijgedragen tot de vergroting van de gunstige voorgaarden voor het slagen van de staatsgreep.*

De staatsgreep van 9 juni kwam voor de partijleiders aan als een donderslag bij klare hemel, *net op het ogenblik dat zij dit het minst verwachten.*

In plaats van de massa's die onder invloed van de Partij en het Boerenverbond stonden onmiddellijk in te zetten, om de staatsgreep te verijdelen, nam de leiding van de Partij een passieve houding aan en liet de boeren over aan hun lot.

Onder invloed van de anti-arbeiderspolitiek van Stamboliiski, *merkte de partijleiding het woud achter de bomen niet.* Achter het feit dat de agrarische regering in de ogen van de arbeidersklasse reeds gediskrediteerd was, onderschatte en ontdekte zij niet eens het belangrijke historische feit: *de beslissende strijd voor de macht, tussen enerzijds de werkers en anderzijds de bourgeoisie.*

II

Toen het nieuws van de verkeerde en fatale positie van de BKP toekwam, trad het Uitvoerend Komitee van de Komintern onmiddellijk op en veroordeelde haar zeer streng. Deze veroordeling van de Komintern werd door de partijleiding en door de meerderheid van de Partij als *onjuist* beschouwd, als resultaat van *een onvoldoende kennis* van de werkelijke stand van zaken in Bulgarije.

Maar deze categorieke veroordeling hielp de Partij haar eenheidsstaktiek te herzien tegenover het Boerenverbond en haar krachten te verenigen om de beslissende strijd voor te bereiden die het regime dat op 9 juni gevestigd werd, omver moest werpen. Beslissende stappen werden gezet om het eenheidsfront te vestigen met het Boerenverbond en met het deel van de kleine bourgeoisie en van de werkende intelligentsia die onder invloed van de Sociaal-demokratische Partij stonden. Alle inspanningen werden gedaan om de positie van de Partij te verklaren inzake de nationale kwestie (het Macedonisch vraagstuk), om de duizenden Macedonische emigranten te onttrekken aan de invloed van de bourgeoisie, en om de autonomistische gewapende Organisatie van Todor Alexandroff los te rukken van de Tsankof-regering. De massa bereidde koortsachtig en op alle gebied de onvermijdelijke en onverbiddelijke gewapende strijd voor. *De ogen van het werkende volk waren gericht op de Kommunistische Partij.*

Maar nadat zij het staatsapparaat had veroverd, mobiliseerde de bourgeoisie zeer snel haar krachten en ontketende de strijd tegen de Kommunistische Partij en de werkende massa. Op 12 september werd de kontra-revolutionaire aanval op gang gebracht, en overal werd de Partij een slag toegebracht door de onverwachte arrestatie van haar leiders, in het centrum en de lokalen, door de sluiting van haar clubs, het verbod op haar pers en tenslotte door de brutale vervolging tegen haar leden in de steden en op het land. Het onvermijdelijke antwoord van de werkende massa, geleid door de Kommunistische Partij, *was de september-opstand.* Maar de aanval van de regering veroorzaakte een massa-opstand voordat de voornaamste en onontbeerlijke voorbereidingen waren beëindigd. In tegenstelling tot de 9de juni, nam de Kommunistische Partij moedig en resoluut de leiding van de opstand en gaf haar een positief politiek doel: *omverwerping van de regering van bankiers en uitbuiters van de staatsgreep van juni» en vestiging van de macht van boeren en arbeiders in Bulgarije.* Doch ondanks het onbepert heroïsme en de zelfopoffering van de opstandelingen, *werd de september-opstand versmacht en in een zee van bloed gesmoord.*

Zo belichtten de gebeurtenissen zelf als een Bengaals vuur de historische fout van de Partij op 9 juni, *en bewijzen zonder tegenspraak de juistheid van de kritiek van de Komintern.*

In januari jongstleden, onderzocht het Uitvoerend Komitee

van de Komintern opnieuw minutieus de gebeurtenissen van juni en september in verhouding tot de nieuwe toestand in Bulgarije en in verhouding tot de taken van de BKP. Het Uitvoerend Komitee konfirmeerde haar voorafgaande positie op 9 juni, keurde de taktiek van de Partij tijdens de septemberopstand goed en konstateerde dat de Partij haar sociaal-demokratische erfenis had overbrugd door over te gaan van de agitatie en de propaganda tot de vastgestelde revolutionaire aktie.

De Partij zelf maakte na de nederlaag van juni - september een lange periode van innerlijke hernieuwing door. De begane fouten werden duidelijk verstaan, de lessen uit de gebeurtenissen van juni en september getrokken, de taktiek voor de boerenkwestie, het eenheidsfront en het nationaal vraagstuk, volledig verbeterd. In één woord, heel de Kommunistische Partij aanvaardde eensgezind een juiste revolutionaire richting. De leden van het Centraal Komitee van de Partij uit de periode voor de juni— en septembergebeurtenissen erkenden *allen zonder uitzondering* het juiste inzicht van de Komintern. De Partij stootte alle afvallige elementen uit haar rangen en ondanks de ongelooflijke moeilijkheden van het illegaal werk onder deze uitzonderlijke voorwaarden, mobiliseerde zij de massa en terzelfdertijd de revolutionaire elementen van het Boeren ver bond en bereidde hen voor op de onvermijdelijke omverwerping door de kracht van de burgerlijke fascistische diktatuur en op de vestiging van de macht van arbeiders en boeren in het land.

Op haar laatste konferentie, nam de BKP¹² eensgezind een resolutie aan omtrent de gebeurtenissen in juni en september, waarin zij zegt:

„Na onderzoek van de resolutie van het Uitvoerend Komitee van de Komintern over het Bulgaarse vraagstuk, en meer bepaald over de staatsgreep van juni, de verschillen binnen de Partij, het vraagstuk van het eenheidsfront en van de regering van arbeiders en boeren, heeft de vergadering van de BKP de volgende resolutie aanvaard:

zich openlijk en bewust akkoord te verklaren met de mening van de Komintern over deze gebeurtenissen en over de partijtaktiek tijdens de periode die in genoemde resolutie wordt onderzocht.

De vergadering verklaart dat de Partij, de leden van het Centraal Komitee in binnen- en buitenland inbegrepen, volledig erkent:

1) dat, tot op 9 juni, de Partij ernstige fouten in de toepassing

van de taktiek van het eenheidsfront heeft toegestaan en 2) dat zij op 9 juni een fatale historische fout heeft begaan door de schuld van het Centraal Komitee: in plaats van resoluut positie te kiezen aan de zijde van de opstandige boeren en het ordewoord op te nemen voor een regering van arbeiders en boeren, heeft zij de passieve taktiek aanvaard in de burgeroorlog en zo toegestaan dat de bourgeoisie zich meester maakte van de macht. Zelfs indien het duidelijk was geweest dat de deelname aan het gewapend verzet van het arbeidersfront slechts tot resultaat zou gehad hebben dat de Stam-boliiski-regering opnieuw gevestigd werd, had de partij toch niet inactief mogen blijven, maar moeten optreden. Dit had toegestaan dat het proletariaat en het werkende volk onvergelijkbaar betere posities zou bezet hebben.

De vergadering oordeelt dat de koers naar een gewapende opstand door de Partij begin augustus aanvaard, helemaal juist is, maar veroordeelt de taktiek van 9 juni, hardnekkig verdedigd door de meerderheid van het Centraal Komitee en van de Partijraad tot in september en daarna, ondanks de diametraal tegenovergestelde positie omtrent deze zaak van het Uitvoerend Komitee van de Komintern; de rechtvaardiging van de verkeerde positie van het Centraal Komitee hinderde sterk de bewuste koers van de Partij naar de gewapende opstand.

De vergadering verklaart dat de taktiek van het eenheidsfront toegepast door gans de Kommunistische Internationale, de juiste is. Dit werd eveneens aangetoond door de toepassing ervan bij ons. Het eenheidsfront voor alles met de massa en tevens met de boerenorganisaties met het doel een regering te vestigen van boeren en arbeiders, bevestigt zich ook onder onze klein-burgerlijke voorwaarden, de enige juiste taktiek die de BKP altijd stipt en handig moet volgen, teneinde het proletariaat en de werkers te leiden naar de uiteindelijke zege.

Met het oog op het verleden, oordeelt de vergadering dat de Partij absoluut een eng kon takt nodig heeft met de Kommunistische Internationale. Ook stelt zij als verplichting dat het Centraal Komitee streng waakt op de preciese toepassing van de beslissingen van de Kommunistische Internationale en van het Uitvoerend Komitee van de Komintern en door tussenkomst van haar vertegenwoordiging in het buitenland, van het presidium van het Centraal Komitee van de BKP en van zijn afgevaardigde op het uitvoerend Komi-

tee van de Komintern, met hen voortdurende en regelmatige kontakten onderhoudt."

Er moet vastgesteld worden dat de BKP zich nu niet enkel verbaal heeft geëngageerd, maar ook door actie, op de enige juiste revolutionaire weg, zonder de moeilijkheden of de grote opofferingen te vrezen die haar strijd omvatten.

Zo kan men oordelen dat met behulp van een waardevolle steun van de Komintern, *het Bulgaarse vraagstuk* van de Kommunistische beweging in Bulgarije *bijna afgelopen* is.

Het vijfde Kongres van de Komintern¹³ heeft het definitief besloten door de juistheid van de verklaringen van het uitvoerend Komitee van de Komintern te bevestigen betreffende het Bulgaarse vraagstuk en door de huidige koers van de BKP goed te keuren en te steunen.

Zij maant alle zusterpartijen, leden van de Komintern aan om *de Bulgaarse les* die zoveel kostte aan de Bulgaarse arbeiders en boeren, zo ruim mogelijk te gebruiken.

„Kommunisticheski International" nr 7.8.
1924 getekend: G. Dimilrof.

Vertaald uit: G. Dimitroff, (Euvres choisies, Deel I, Sofia Presse, 1972, blz. 250-258.

DE BLOEDIGE KAMPAGNE TEGEN DE ARBEIDERSBEWEGING

De syndikale beweging in Bulgarije verscheen in het midden van de negentiger jaren, maar haar georganiseerde activiteit startte in 1904, toen de syndikale organisaties, verspreid over het ganse land, zich begonnen te verenigen in nationale beroepsorganisaties, die dan de Algemene Syndikale Arbeidersunie vormden.

Meerdere belangrijke bijzonderheden karakteriseren de voorwaarden onder dewelke de Bulgaarse vakbeweging verscheen, ontwikkelde en handelde. Deze bijzonderheden weerspiegelen zich eveneens op haar organisatie, haar ideologie en haar strijdmethodes.

De eerste bijzonderheid bestaat in het feit dat Bulgarije voor alles een land is van kleine landbouwexploitaties, die 80% van de 5 miljoen inwoners vertegenwoordigen.

Bulgarije produceert en exporteert voornamelijk landbouwprodukten, en meer in het bijzonder graangewassen en tabak. De industrie is er altijd zwak geweest en het industrieel proletariaat vertegenwoordigt met moeite samen met de handarbeiders 15% van de ganse bevolking. Bovendien vormen de industriële arbeiders, nog eng verbonden met het platteland, over het algemeen een achterlijk en onontwikkeld element. Van voor de oorlog werd de markt steeds oververzadigd met een teveel handarbeiders, aangezien het proletarisatieproces van de boerenmassa en de handarbeiders de ontwikkeling van de stedelijke industrie aanzienlijk voorafging. De voortdurende toename van vluchtelingen uit Thracië, Macedonië en Dobroudja, dat de 500.000 reeds overschrijdt, vergroot het aantal werklozen nog. De bourgeoisie maakt ruim gebruik van dit werkloos en uitgehongerd leger in het streven naar reaktionaire doeleinden, en voor de strijd tegen de arbeidersbeweging.

De tweede bijzonderheid bestaat in het feit dat de Bulgaarse bourgeoisie, die slechts 5% van de bevolking vertegenwoordigt, een uitzonderlijk winstbejag aan de dag legt en uiterst reaktionair is. Direct verbonden met de vroegere woekeraars en de handelaars uit de Ottomaanse overheersingsperiode, opgevoed volgens de tradities van het barbaarse ancien regime van het Ottomaanse keizerrijk, heeft de Bulgaarse bourgeoisie zich altijd al onderscheiden door haar gulzigheid en gruwelijkheid. In tegenstelling tot de burgerlijke klasse van de andere landen, bereikte de Bulgaarse bourgeoisie haar overheersing, zonder strijd. De houding van de Bulgaarse bourgeoisie tegenover de nationaal-revolutionaire beweging tegen het Turks regime, geleid door de intelligentia die steunden op de boeren, was negatief. Haar macht en privileges kreeg zij als een soort cadeau van het tsaristische Rusland als gevolg van de Russisch-Turkse oorlog in 1877. Vreemd aan de revolutionaire strijd en traditie, gedroeg de Bulgaarse bourgeoisie zich altijd tegenover de volksmassa met wantrouwen, minachting en vijandschap. Zij beschouwde het volk enkel als een uitbuitings- en afpersingsobject en gebruikte het na de stichting van de onafhankelijke Bulgaarse staat als wisselgeld in de transakties met de imperialistische staten. De bourgeoisie die een zuiver parasitair leventje leed en terzelfdertijd beschikte over het ganse regeringsapparaat van de macht, overwoekerde de werkende massa met zware belastingen, spekuleerde met de levensnoodzakelijke goederen, deed staatsleningen in het buitenland en gaf de imperialisten in ruil daarvoor haar land, dit alles in het belang van haar verrijking. Om de vreemde concurrentie te bestrijden, ging zij niet over tot de technische verbeteringen in de nationale industrie maar tot de onbegrensde uitbuiting van de arbeiders.

De derde bijzonderheid van Bulgarije bestaat in het feit dat de politieke organisatie van het Bulgaarse proletariaat haar beroepsorganisatie voorafging. De vakbewegingen werden gesticht op initiatief, onder invloed en onder leiding van de oude Sociaal-demokratische Partij (die de Kommunistische Partij is geworden). Vandaar de ideologische en organisatorische band tussen de Algemene Syndikale Arbeid en de Partij, en de duidelijke revolutionaire en klasse-ideologie van de vakbeweging. Daarom, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de oude Engelse Trade-Unions, beschouwden de vakbonden in Bulgarije zich niet als organisatie met als doel de verbanden tussen werk en kapitaal te regelen in het kapitalistische kader.

maar als organen van de klassenstrijd voor de afschaffing van het kapitalistische systeem en, zoals Marx het zegde, als een school van het Kommunisme.

Een vierde bijzonderheid die voortvloeit uit wat voorafging, bestaat in het feit dat de bourgeoisie, door haar schrik voor de revolutionaire vakbonds — en klassebeweging, zich inspande om een engere eenheid te vormen met de rechtse socialistische (de Bulgaarse mensjevieken), hen in alles te steunen en zo een splitsing te veroorzaken in de rangen van de georganiseerde arbeiders. De rechtse socialistische vormden vanaf 1904 hun „Vrije Vakbonden" die zij opstelden tegen de Algemene Syndikale Arbeidersunie, die gedurende twee decennia de hardste campagne voerde tegen de revolutionaire vakbeweging. Tijdens de grote stakingen van de mijnwerkers, de tabak — en textielarbeiders, enz... hielpen zij de regering en de kapitalisten systematische tegen de stakende arbeiders. Als vrienden van deze laatste, zaaiden zij wantrouwen, moedigden zij de stakingsbrekers aan en, verbonden met de werkelijke agenten van het kapitaal, stichtten zij gelijklopende vakbewegingen die onderhandelingen ontknoopten met de kapitalisten voor de stopzetting van de stakingen en voor de ontbinding van de klassenstrijd. Met de hulp van de andere kleinburgerlijke partijen (de radikalen en de demokraten), konden de Bulgaarse mensjevieken enkele tijdelijke successen bereiken, maar dat alleen bij de leerkrachten, de bedienden, de hoge funk-tionarissen van de spoorwegen en de PTT en bij een deel van de typografische arbeiders — alleen dus in dat milieu dat over het algemeen niet overgaat tot een resolutie strijd, maar onderhandelingswegen zoekt met de burgerlijke macht, tevreden met kleine toegevingen.

Onder deze uitzonderlijk moeilijke voorwaarden, kostte elke stap voorwaarts van de Bulgaarse vakbeweging ongelooflijke inspanningen en offers.

Maar dankzij haar revolutionaire en klasse-weerstand, haar eenheid met de politieke organisaties van het proletariaat, en dankzij haar consequente en vaste verdediging van de belangen van de arbeiders, vooral dan in de na-oorlogse periode, spreidde de revolutionaire vakbeweging haar invloed uit over het geheel van het industrieel proletariaat, de transport — en de handarbeiders en werd hun enige leider op het gebied van de economische strijd. De ganse sta-

kingsstrijd, die in Bulgarije groots was, werd alleen door de revolutionaire vakbonden geleid. De socialistische rechtse vakbonden waren voor de werkende massa hatelijke stakingsbrekers, agenten van de bourgeoisie.

Einde 1922 verenigde de Algemene Syndikale Arbeidersunie reeds ongeveer 40.000 arbeiders, georganiseerd in 19 beroepsunies. Deze zijn:

<i>Vakbond van de tabakarbeiders</i>	7.000
<i>Vakbond van de transportarbeiders</i>	6.000
<i>Mijnwerkersvakbond</i>	3.600
<i>Vakbond van de industrie-arbeiders</i>	2.500
<i>Vakbond van de bouwarbeiders</i>	2.500
<i>Vakbond van het geneeskundig personeel</i>	2.500
<i>Looiersvakbond</i>	2.000
<i>Vakbond van de metaalarbeiders</i>	2.000
<i>Vakbond van de gemeentelijke bedienden</i>	2.000
<i>Vakbond van de textiel arbeiders</i>	1.500
<i>Vakbond van de houtbewerkers</i>	1.500
<i>Vakbond van de kleermakers</i>	1.500
<i>Vakbond van handels- en kredietbedienden</i>	1.500
<i>Vakbond van de arbeiders uit de voedingsnijverheid</i>	1.200
<i>Vakbond van de landarbeiders</i>	1.200
<i>Vakbond van de typografen</i>	500
<i>Kappersvakbond</i>	300
<i>Vakbond van kunstenaars en musici</i>	300
<i>Vakbond van de leerkrachten</i>	3.000

Op het gebied van de industrie in de mijnen, de tabak -, de textiel — , de suiker-, metaal, looierij en houtbewerking, werd de georganiseerde voorhoede van de revolutionaire vakbonden ondersteund door de ganse arbeidersmassa, en tijdens de stakingen die zij leidde, strenden alle arbeiders en arbeidsters in eenheid tot het einde. Het aantal stakingsbrekers was onbeduidend en dikwijls, zoals in de mijn- en tabak stakingen, waren er praktisch geen stakingsbrekers.

De mijnwerkersvakbond beïnvloedde de grootste staatskoolmijn

- „Pemik" (7.000) - zo beslissend dat de administratie verplicht werd, ondanks hatelijke provokaties van de regeringspers en de socialisten die de gemeenschappelijke zaak aanhingen (obchodeltski), onderhandelingen met haar te voeren en kollektieve overeenkomsten aan te nemen.

De vakbond van de tabakarbeiders kon eveneens een kollektief kontrakt opleggen voor het ganse land. Kollektieve overeenkomsten werden ook bereikt in de textiel- en de suikerindustrie, en in een groot aantal fabrieken van hout- en metaalbewerking, enz...

In 1921 en 1922, bereikten de vakbonden een loonsverhoging van gemiddeld 25 a 30 %. In de meeste ondernemingen bereikten ze de 8 werkurendag en zetten zij de niet gemotiveerde afdankingen van de arbeiders bijna geheel stop. Zij voerden een harde strijd tegen de levensduurte en kwamen actief op in de prijsbepalingen van de levensnoodzakelijke goederen en in de regeling van de huisvestingskrisis.

De groeiende invloed en de aktiviteit van de revolutionaire vakbonden maakten de bourgeoisie en de „Obchodeltski“ razend. In de pers en het parlement ondernamen zij een campagne tegen de vakbonden die een situatie gekreerd hadden waarin zij vreesden voor een onmiddellijke overgave van de bedrijven in handen van de arbeiders. Om dit gevaar te vermijden werden het ministerie van politie (geleid door Kr. Pastoukhof) en het ministerie voor industrie en arbeid (met aan het-hoofd doktor Djidrof) toevertrouwd aan sociaal-demokratische ministers in de burgerlijk-socialistische regeringskoalitie van 1919. Met de politie en het ministerie waarvan de staatsmijnen van Pemik afhingen, in handen, poogden de rechtse socialisten eerst en vooral de eenheidsvakbond van de mijnwerkers te ontwrichten. De leiders van de vakbond werden voor een krijgsraad gedaagd, beschuldigd van het ophitsen van arbeiders om met geweld de gevestigde macht omver te werpen, terwijl 150 militanten van de eenheidsvakbond naar een andere, kleinere staatsmijn werden gezonden, in de Balkanbergen, dicht bij Triawna, waar zij drie maanden onder militaire en politionele bewaking werden gehouden. Terzelfdertijd kondigden de agenten van de rechtse socialisten aan dat zij een „vrije" unie van de mijnwerkers oprichtten, met dewelke de regeringen in de toekomst zouden onderhandelen om hun toestand in de „Pernik“-mijnen te regelen. Maar de bourgeoisie werd vlug bitter ontgoocheld. De mijnwerkersmassa bleef trouw aan haar

unie en dankzij een nieuwe algemene staking, bekwamen zij de bevrijding van hun aangehouden leiders en de terugkeer van hun verbannen kameraden en het herstel van een kollektief kontrakt

Parallel met de voortdurende economische strijd, namen de revolutionaire vakbonden actief deel, met de Kommunistische Partij, aan de algemene politieke strijd en verwezenlijkten een aanzienlijk cultureel en edukatief werk, door hun pers (bijna alle vakbonden hadden hun informatief orgaan) door vergaderingen, konferenties, avonden, enz ...

Einde 1922, begin 1923, verstevigt de invloed van de revolutionaire vakbonden zich ook aanzienlijk bij de funktionarissen.

Het initiatief van de revolutionaire vakbond van de funktionarissen, die voorstelde dat gemeenschappelijke aktiekomitees werden opgericht in de strijd voor de loonsverhoging en de verbetering van de algemene werkvoorwaarden, vond een stevige weerklank onder de massa. Het succes van deze gemeenschappelijke campagne bewees dat de eenheid van de vakbeweging in zijn geheel mogelijk is, en dat zij onontbeerlijk is om één enkele gemeenschappelijke arbeidsfederatie te stichten, van de beroepsorganisaties van de industrie-arbeiders, de handarbeiders, de transportarbeiders en de unktionarissen. Ondanks de hopeloze weerstand van de Obchto- deltsi en van de bourgeoisie won de campagne van de Algemene Arbeidersunie voor de eenheid van de ganse vakbeweging steeds meer veld onder de brede arbeiderslagen en bij de bediendenmassa en beloofde een succes te worden in de nabije toekomst.

DE STAATSGREEP VAN JUNI

De Bulgaarse bourgeoisie die het einde van haar hebzucht niet kende, wilde zich niet tevreden stellen met de uitbuiting van arbeiders en boeren. Gedurende vele jaren had zij haar hebzucht gericht op de rijke aangrenzende distrikten van Macedonië en Thracië die tot in 1912 onder Turkse heerschappij stonden, met de hoop de hegemonie in de Balkan te bereiken.

Onder het vaandel van deze roofpolitiek, die voorgesteld werd als „politiek van de nationale eenheid van de Bulgaarse natie“, en van de bevrijding van de „onderdrukte Bulgaarse broeders in Macedonië en Thracië“ wortelde de Bulgaarse bourgeoisie onder leiding

van Tsaar Ferdinand het militarisme vast in het land, en bereidde actief de oorlog tegen Turkije voor.

En inderdaad, in 1912 verklaarde Bulgarije, verenigd met Serbië en Griekenland, onder de bescherming van tsaristische Rusland, de Balkanoorlog aan Turkije. Het Turkse leger werd prompt overweldigd. Macedonië en Thracië werden verlost van de Turkse legers. De Bulgaarse legers drongen door tot in Tchataldja (tot voor de poorten zelf van Konstantinopel). Dronken van deze zege, beeldden Tsaar Ferdinand en de Bulgaarse bourgeoisie zich in dat het ogenblik was aangebroken om de Bulgaarse hegemonie in de Balkan te vestigen. Het probleem van het verdelen van de buit onder de geallieerden (Bulgarije, Serbië en Griekenland) werd aan de goede wil overgelaten van de Russische tsaar Nikolaas, die tussenkwam als scheidsrechter. Niet hopen op veel resultaat voor henzelf, poogden Ferdinand en zijn regering een verrassingsaanval tegen de Serbische legers, op 16 juni 1913, om hen met wapengeweld uit Macedonië te vejagen en het zo zelf in beslag te nemen samen met zijn hoofd stad Saloniki. Dit avontuur kostte tienduizenden nieuwe slachtoffers aan het Bulgaarse volk en eindigde met een totale nederlaag van het Bulgaarse leger en een vreselijke catastrofe voor het ganse land.

Twee jaar later (september 1915) werd Bulgarije meegesleept in de wereldoorlog aan de zijde van de centrale machten.

Terwijl de Bulgaarse boeren en arbeiders hun bloed vergoten op de fronten gedurende drie volledige jaren, ondernam de roofbour- geoisie in het binnenland de meest schaamteloze spekulaties en beroofde het volk.

De ontevredenheid in het land bereikte zijn hoogtepunt en won vlug het leger. Op 10 september 1918, kwamen de Bulgaarse troepen in opstand te Dobro-Polé, verlieten hun eenheden en begaven zich gewapend naar Sofia, om de verantwoordelijken voor deze oorlog rekenschap te vragen. Dank zij de Duitse artillerie die zich in Bulgarije bevond werden de opstandige Bulgaarse legers die naar Sofia opstapten, overwonnen. Zo kon de bourgeoisie de macht behouden. Zij moest enkel haar tsaar Ferdinand opofferen die aftrad ten voordele van zijn zoon Boris.

De avontuurlijke veroveringspolitiek van de Bulgaarse bourgeoisie onderging een tweede maal het volledige fiasko. Volgens het Vredesverdrag van Neuilly, werd haar territorium verkleind, haar

permanent leger ontbonden en het aantal strijdkrachten beperkt. Bovendien werden haar zware herstellingskosten aangerekend.

De bourgeoisie die het volk en zijn massapartijen — de Agrarische Unie en de Kommunistische Partij - verantwoordelijk achtte voor het bankroet van haar avontuurlijke politiek, wapende zich met haat en onbegrensde wraaklust tegenover de Bulgaarse arbeiders en boeren. Maar op het ogenblik dat de Russische revolutie haar zege vierde en dat een algemene revolutionaire vloedgolf opstak in Europa en de Balkan, waar het Bulgaarse volk wraak riep voor de verduurde ramp, werd de bourgeoisie verplicht haar haat in te tomen en zelfs bepaalde toegevingen te doen.

Zij moest met tandgeknars toegeven dat, einde 1919, de Agrarische Stamboliiski-regering aan de macht kwam, hopende dat deze, evenals de sociaal-demokraten in Duitsland en de andere landen, haar zou redden van de gevaarlijke revolutie, en hopende op het geschikte ogenblik om de macht terug over te nemen teneinde af te rekenen met de boeren en arbeiders voor de ondergane „aanvallen”.

Intussen verenigde de werkende massa zich spoedig — de arbeiders en een deel van de arme boeren in de rangen van de Kommunistische Partij en de revolutionaire vakbewegingen, en de brede boerenmassa in deze van de Agrarische Unie. De burgerlijke partijen werden volkomen geïsoleerd.

De Agrarische Stamboliiski-regering, ondanks haar niet konsekwente politiek van halve maatregelen, takelde gevoelig de levensbelangen af van de bourgeoisie, en hierbij verwierp zij zonder twijfels de katastrofale konsekwenties van de oorlog, van de economische inzinking en de crisis die voor alles op de rug van de bourgeoisie rustte. Zij stichtte de belastingen op de oorlogswinsten, op de winsten van de naamloze vennootschappen en op de inkomens van het kapitaal. Zij vestigde het monopolie op de graangewassen en ontnam alzo de grote vroegere winsten van het spekulatiekapitaal. Zij beperkte de mogelijkheden van het spekulatiekapitaal om staatskredieten te gebruiken, nam de wet aan op de onteigening van de onroerende goederen voor het publiek gebruik waarmee zij een dreiging creëerde voor de eigenaars, nam de wet aan op het grootgrondbezit die de grond in handen gaf van wie er op werkten, en schaadde daarmee de grote eigenaars.

De Agrarische regering stemde tevens een wet die de burgerlijke regeringen ter verantwoording riep voor de Europese en Balkanoor

logen en voor de rampen van het volk. De kabinetsleden, die ook de leiders waren van alle burgerlijke partijen, werden aangehouden en beschuldigd. Deze wet voorzag in een referendum over de vraag of de ministers van de twee burgerlijke kabinetten voor de rechtbank zouden gedaagd worden, en de uitslagen waren 7000.000 voor (de Kommunistische Partij en de Agrarische Unie) en slechts 200.000 tegen (behorend tot ; alle burgerlijke partijen en tot de sociaaldemo- k raten).

Tijdens de parlamentsverkiezingen van 28 maart 1920, bekwamen de burgerlijke partijen, de Sociaal-demokratische inbegrepen, 300.000 stemmen op 1.000.000 stemmers, maar op 22 april 1922 behaalden ze 272.000 stemmen, terwijl de Agrarische Unie haar stemmenaantal van 347.000 zag opklimmen naar 557.000, en de Kommunistische Partij van 182.000 naar 220.000. Terwijl het stemmenaantal van de burgerlijk en sociaal-demokratische partijen daalde van 38 % op 26 % steeg het stemmenaantal van de Agrariërs en kommunisten van 62 % op 74 %.

De woede van de bourgeoisie bereikte haar hoogtepunt. Zonder hoop om de macht nog terug te winnen langs legale weg, de verkiezingen, concentreerde zij al haar aandacht en al haar krachten op de voorbereiding van de voorwaarden waarmee zij met niet parlementaire middelen, met geweld, zich zou kunnen ontdoen van de Agrarische Unie en van de georganiseerde beweging van arbeiders en boeren in het land.

Zij mobiliseerde daarvoor, met de hulp van het paleis, van officiers, gepensioneerd en afgedankt door de beperkingen aan het leger opgelegd; zij gebruikte de Wrangler-russen (10.000), die zich in het land bevonden, trok de gewapende Macedonische Organisatie aan haar zijde, verzekerde zich van Engelse en Italiaanse steun, die beiden erg ontevreden waren over de Stamboliiski-politiek omdat deze toenadering zocht tot Joegoslavië — agent van Frankrijk in de Balkan. Engeland, voor wie de Balkan onontbeerlijk was voor de versteviging van zijn invloed in Klein-Azië en voor een solide basis voor de strijd tegen de Sovjet-Unie, zag een ernstige hinder in de Stamboliiski-politiek en in de Kommunistische massapartij in Bulgarije en daarom steunde het ook prompt de samenzweringsplannen van de bourgeoisie.

Aldus voorbereid in binnen- en buitenland wachtte de Bulgaarse bourgeoisie alleen nog op het moment om tot de aktie over te gaan.

Daarvoor werd ze geholpen door de revolutionaire verzwakking in Europa. Het onmiddellijke gevaar voor een proletarische revolutie nam af. De plannen van de Bulgaarse bourgeoisie werden ook vergemakkelijkt door de anti-proletarische politiek van de Stamboliiski-regering die verder en verder leidde tot de verdeling van de arbeidersklasse en de boerenmassa. Stamboliiski achtte de burgerlijke partijen na de verkiezingen van april 1923 definitief verzwakt, maar vreesde de beweging voor de vestiging van een sovrermacht, en kwam daarom steeds krachtiger in actie tegen de Kommunistische Partij waardoor zij onbewust de posities van de boerenmassa aantastte, wat de taak van de bourgeoisie vergemakkelijkte. Beter nog, de Stamboliiski-regering, die de arbeidersklasse en de arme boerenmassa niet vertrouwde, liet het leger en de strijdkrachten van het land in de handen van oude officieren, trouw aan de bourgeoisie.

Op 9 juni 1923 werd de parlementaire agrarische regering van Stamboliiski omvergeworpen door een bende bankiers en hebzuchtige speculanten, door generaals die sinds de oorlog bankroet waren en door ambitieuze professors die een gemakkelijk politieke carrière vilden maken, steunende op de samenzwerende Militaire liga en met de hulp van de Wrangleristen en de Macedonische Organisatie in Bulgarije. Zij maakte zich op één nacht tijd tot meester van de macht, zoals de bandieten zouden doen, en vermoordden een deel van de ministers, van de afgevaardigden en van de andere agrarische personaliteiten. Zij stak de gevangenen vol met duizenden boeren en arbeiders die zich hadden verzet tegen de machtsgreep en onderwierp het Bulgaarse volk aan een militaire diktatuur. De plaats van de Agrarische regering werd bezet door de Tsankof-regering, bestaande uit alle burgerlijke partijen, de sociaaldemokratische inbegrepen en vertegenwoordigd in het parlement door slechts 30 afgevaardigden op een totaal van 245. De overgrote meerderheid van het Bulgaarse volk was volkomen tegenstander van de staatsgreep en ontving deze opgelegde regering mét een evidente vijandschap. De fatale fout van de Kommunistische Partij, passief te blijven tegenover de staatsgreep, ^droeg indirect bij tot het succes van de burgerlijke staatsgreep.

DE SEPTEMBER-PROVOKATIE

Waar het voor de bourgeoisie gemakkelijk was om met moorddadige middelen de macht in handen te nemen, was het haar toch minder gemakkelijk om deze te handhaven onder de geschapen voorwaarden in het land en rekening gehouden met de aanwezige sociale krachten. Het was onmogelijk om met legale middelen de massa te verplichten zich neer te leggen bij de burgerlijke diktatuur. Ook de burgerlijk-socialistische regering van Tsankof kende geen andere weg dan deze van de open terreur en de militaire diktatuur om de volksmassa te onderwerpen.

Terzelfdertijd, na de staatsgreep van juni, groeide de invloed van de KommunistischePartij en van de revolutionaire vakbewegingen nog uit. De boerenmassa, die bitter ontgoocheld was in de kortzichtige politiek van Stamboliiski die tot de staatsgreep van 9 juni leidde, richtte haar blik op de Kommunistische Partij in de hoop zich te bevrijden van de machthebbende kapitalistische bende en de militaire klik. De arbeiders van hun zijde, die klaar en duidelijk begrepen hadden dat juist dankzij de verdeling van het proletariaat en de boeren, de bourgeoisie erin geslaagd was haar militaire diktatuur te vestigen en dat hun welzijn enkel lag in de unie tussen de massa van boeren en arbeiders, zetten zich krachtig aan het werk om deze unie terug te herstellen.

Voor de Tsankof-regering was het volkomen duidelijk dat zij geen parlementaire verkiezingen kon houden en zo de staatsgreep bekrachtigen, en dat zij geen stand zou houden indien de Kommunistische Partij, de vakbewegingen en de andere arbeidersorganisaties hun revolutionaire activiteiten in het land verder zetten. De kapitalisten voelden eveneens dat hun handen gebonden bleven zolang revolutionaire vakbonden, deze „staat in de staat“, vrij bleven verder bestaan werken.

Het is dan dat de oorlogsraad van kapitalisten, bankiers en speculanten de september-provokatie organiseerden, teneinde de arbeidersbeweging te onthoofden, wat het verpletteren betekent van de Kommunistische Partij die 40.000 leden telde en bij de verkiezingen 220.000 stemmen haalde, van de arbeidersvakbonden die 40.000 leden verenigde, van de Kooperatieve Unie „Osvobodníci“ en zijn 70.000 leden, van de vrouwen- en jongeren-organisaties, van de

arbeiderspers waarvan de oplage alle andere kranten samen, van bourgeoisie en de obchtodeltsi, dubbel overtrof.

Drie maanden na de staatsgreep van juni, op 12 september 1923 hield de Tsankof-regering 2000 militanten aan van de arbeidersbeweging (afgevaardigden, raadgevers uit departementen en gemeenten, burgemeesters, journalisten, sekretarissen van de Partij en de vakbeweging, redakteurs, enz...) onder het voorwendsel dat arbeiders en boeren een omverwerping voorbereidden met de bedoeling een sovjet-macht te vestigen in Bulgarije. De arbeidersklubs werden gesloten en omgevormd tot politieposten, de bezittingen, de drukkerijen en de fondsen en archieven van de organisaties van de partij en de vakbeweging werden in beslag genomen, hun kranten en alle toekomstige activiteiten verboden, en terzelfdertijd werd een stevig repressie-apparaat in gang gezet tegen de werkers van het ganse land.

De massa stond op om haar verkrachte rechten en vrijheden te verdedigen. Maar met de hulp van de Wrangleristen, de Macedonische Organisatie en haar eigen strijdkrachten die zich rond steden concentreerden, slaagde de Tsankof-regering erin de arbeiders uit de steden te verhinderen zich te verzetten en te verenigen met de boeren. Zo werd de geprovokeerde opstand gesmoord. Maar de klik van van bankiers en generaals aan de macht maakten er ruimschoots gebruik van. Bijna alle opgeleide personen vanaf 12 september, dus voor de opstand, en duizenden andere militante arbeiders en boeren, die in de handen van de losgelaten beulen waren geraakt, werden vermoord. De gevangenen zaten overvol; meer dan 15.000 aangehouden boeren en arbeiders werden verhoord en een groot deel daarvan werd voor de rechtbank gedaagd. Tweeduizend andere militante arbeiders en boeren emigreerden om hun leven te redden.

Maar, ondanks dit alles, slaagde de regering er niet in de vrede in het land te herstellen. Integendeel, de ontevredenheid en het misnoegen na de slachting van september verscherpte nog. De massa van arbeiders en boeren die de les uit haar bittere ondervinding had getrokken, begreep dat de reden van haar nederlaag in haar verdeeldheid lag en ging dus verder met het aaneensluiten van hunstrijd- eenheid tegen de beulen.

De bloedige parlementaire verkiezingen, die in november 1923 plaatsgrepen en tijdens dewelke de gemeenschappelijke lijsten van arbeiders en boeren meer dan 300.000 stemmen haalden (900.000

stemmers namen deel aan de verkiezingen), toonden aan de Tsankof-regering dat de revolutionaire beweging helemaal niet verdwenen was en dat zij opkwam met een nieuwe kracht, die onophoudelijk zocht om de militaire en fascistische diktatuur opgelegd aan de volksmassa, te verdelgen.

Dan nam de Tsankof-regering de denominische wet aan van „de bescherming van de staat“. Vervolgens wijzigde en verergerde zij de voorziene sankties van deze wet. Juist door deze wet werden de arbeidersorganisaties en de koöperatieve arbeidersunie „Osvobodjé- níé“ formeel ontbonden. Een speciaal besluit van het Hof van Kasatie stelde de Algemene Syndikale Arbeidersunie buiten de wet en bestempelde zijn leden als midadigers. Hoewel dit besluit niet formeel de verschillende vakbonden betrof, interpreteerde de regering hem in de ruimste zin en verbood gewoonweg alle beroepsverenigingen behalve dan die van de obchodetsi, die genoot van de bijzondere welwillendheid van de macht.

Natuurlijk, weigerde de Kommunistische Partij, evenals de arbeidersvakbonden, hun ontbinding te aanvaarden en hun eigen likwidatie te ondernemen in het belang van de bankiers en generaals. De Kommunistische Partij verdween in de klandestiniteit wíl zij actief de massastrijd verder leidde. Van hun zijde gingen de revolutionaire vakbewegingen met alle mogelijk middelen verder met de verdediging van hun legaal bestaan. Maar de overmacht verbood hun vergaderingen. De organisatoren en deelnemers werden aangehouden en gefolterd. De vakbondssekretarissen en militanten, evenals de redakteurs van hun kranten werden in de gevangenis geworpen of weggevoerd naar afgezonderde streken van het land. Regelmatig werden afgevaardigden van de arbeiders in het parlement, vermoord. Elke staking en elk open protest werd door de strijdkrachten gesmoord.

Uitzonderlijke maatregelen werden vooral getroffen tegen de mijnwerkersvakbeweging. Buiten de arrestatie en de opsluiting van haar leiders werden meer dan 2000 arbeiders uit de „Pemik“-mijnen afgedankt. De gekwalificeerde mijnwerkers werden vervangen door Wrangleristen waarvan het aantal spoedig de 4.000 bereikte op een totaal van 7.000 arbeiders. Natuurlijk daalde de produktie met 40 tot 50 %. Maar, voor de machthebbende bende, was het belangrijker dat de mijnwerkersvakbond vernietigd werd dan dat de kolenproduktie haar vroegere niveau behield. Het Huis van de Mijnwerker,

dat voordien een tehuis was voor kuituur en onderricht van de mijnwerkers, is reeds sedert anderhalf jaar omgebouwd tot een politiepost, waar leden en sympatisanten van de mijnwerkersvakbond die nog in de mijn werken, brutaal gefolterd worden.

Tweeduizend leden van de vakbond van transportarbeiders werden eveneens afgedankt door de spoorwegen en de PTT. Hetzelfde lot ondergingen 2000 leerkrachten, leden van de organisatie van onderwijzers en 1000 leden van de vakbond van de openbare diensten.

De Bulgaarse Mensjeviken waren in deze brutale en weerzinwekkende vernietigingskampagne van de revolutionaire vakbewegingen altijd zeer actief geweest. Zij zetten het bewind aan tot de meest verschillende daden van willekeur. Om de taak van de vernietiging van de arbeidersbeweging te vergemakkelijken, leverden zij lijsten van „Bolsjeviken" die door de regering nog niet werden ontmaskerd, opdat zij afgedankt zouden worden. Bovendien, richtten zij zich verder tot de arbeiders en bedienden die door de kommunisten „op het dwaalspoor waren gebracht", en spoorden hen aan om lid te worden van de vakbond der obchtodeltsi, om vervolgingen te vermijden.

De wilde terreur van de Tsankofregering kreëerde een nieuwe categorie burgers in het land, de „klandestiene burgers". Duizenden arbeiders, boeren en intellectuelen werden verplicht in de klandestiniteit te leven, om aan de vervolgingen van de macht te ontsnappen. De regering stelde hen buiten de wet, als „bandieten" die door de macht niet enkel mogen aangehouden maar ook vermoord worden waar ze gevonden worden. Zij die klandestienen herbergen werden hetzelfde lot onder de neus geschoven. De benden van Tsankof aarzelden niet om huizen in brand te steken waarin klandestienen zich verborgen.

Aangehouden personen werden aan martelingen blootgesteld die zo onmenselijk waren dat de meeste onder hen zelfmoord pleegden. Een groot aantal onder hen vond zijn toevlucht in het gif, of de koord. Velen wierpen zich van de hoogste verdieping van het oude Volkshuis in Sofia dat was omgebouwd tot politiegebouw.

De militante arbeiders en boeren, die voor de rechtbank verschenen, konden op geen enkele verdediging rekenen, omdat ook de advocaten met de dood werden bedreigd wanneer ze het waagden „bolsjeviken" voor de rechtbank te verdedigen. Bommen werdert

gegooid naar de woningen van meerdere eerlijke burgerlijke advoka- ten die de moed hadden gehad ondanks alles de verdediging van beschuldigde arbeiders en boeren op zich te nemen. (Bourgas, Varna, Plévène, enz...)

Zo nam de terreur tegen de massa van arbeiders en boeren ongekende afmetingen aan die niet terug te vinden zijn in de laatste historische periode.

ONDER HET REGIME VAN DE WITTE TERREUR.

Door het opheffen van alle politieke rechten en vrijheden van de werkende massa, door het vernietigen en onthoofden van hun beweging in de fysische massavemietiging van hun voorhoede, verdelgde de bourgeoisie eveneens alle economische overwinningen van na de oorlog. Zij schafte eerst de landbouwhervormingen af en gaf aan de grootgrondbezitters hun land terug dat hen werd ontnomen om uit te delen aan de boeren; daarna werd de wet op de onteigening van gebouwen voor het openbaar nut afgeschaft; de woningswet werd gewijzigd ten voordele van de eigenaars; de belastingen op het groot kapitaal werden opgeheven, de indirecte belastingen en de andere belastingen die betaald werden door de werkers gingen de hoogte in.

In de plaats van het oude monopolie op de graangewassen, gerealiseerd met de hulp van een koöperatief konsortium, werd totaal vrij spel gegeven aan de handel en de speculatie op de levensnoodzakelijke goederen. De machthebbende spekulanten voerden het meel van eerste kwaliteit uit en maakten daar grote winsten op en om de bevolking te voeden voerden zij daarna een mager Amerikaans meel in, waar ze nogmaals winst op maakten.

De levensduurte nam ongezien proporties aan. De index van de prijzen steeg van 3000 tot 5000. De handelsbalans die in 1922 gesloten werd met een winst van 292 miljoen leva, gaf in 1923 een deficit van 1. 600. 000. 000 leva. In juni 1923, werd de dollar op 92 leva gekwoteerd, en tegen half 1925 — op 140 leva. De cirkulerende bankbiljetten groeiden van 3800 miljoen leva in juni 1923, naar 4500 miljoen, einde 1924.

Het staatsbudget dat in 1922-23 afgeronde cijfers noteerde van 5 miljard, steeg in 1923-24 tot 6,2 miljard en in 1924-25 tot 7 miljard leva. Alleen voor de kredieten aan het leger, de politie, de fascis

tische kommando's, de gevangenen, enz... werd 1.500.000.000 leva voorzien. De indirecte belastingen stegen van 2 tot 3 miljard. De belastingen op de tabak bereikten 365 miljoen leva, de grondbelasting op de schouders van de kleine eigenaars steeg eveneens en bereikte 340 miljoen leva. Terzelfdertijd betalen de aktievenootschappen slechts 3 miljoen leva belasting in plaats van de 30 miljoen die zij eertjds stortten.

De economische crisis en inzinking heeft onthutsende afmetingen aangenomen. De bloedige anarchie en de heersende onzekerheid in het land verlammen de handel en de industrie. Meerdere industriële ondernemingen hebben hun produktie verminderd omdat zij hun meest gekwalificeerde arbeiders verloren hebben. De middelgrote ondernemingen ruineren zich zeer snel. De landbouw die de duizenden handen mist van hen die vermoord, aangehouden, uitgeweken of gevlucht zijn in het maquis, ging de dieperik in. Wanneer in 1922, 13 miljoen hektaren bezaaid werden, daalde dit cijfer in 1923 tot 11 miljoen hektaren, en in 1924 tot 9 miljoen.

De buitenlandse handel kent eveneens grote moeilijkheden door de onvaste situatie in het land. De handelsafgevaardigde van de Bulgaarse regering in Wenen schetste als volgt de situatie van de buitenlandse handel:

„De kredietoperaties, zelfs met de eerlijkste en betrouwbaarste Bulgaarse handelaars, werden opgegeven en het toesturen van goederen naar Bulgarije stopgezet. De transakties met Bulgaarse handelaars, die voor een groot deel in Wenen werden af gehandeld zijn vandaag onmogelijk geworden. Dit gebeurt niet enkel met de handel van Bulgarije met Oostenrijk, maar ook met alle andere landen. Diegenen die de statistieken kennen van de Bulgaarse buitenlandse handel kunnen gemakkelijk de enorme verliezen begrijpen waaronder onze nationale ekonomie lijdt.“

Maar het fascistische regime had vooral een vernietigende weerslag op de toestand van de arbeidersklasse. Ondanks de stijging van de levensduurte, daalden de lonen met 30 % tegenover de lonen in 1922. De werkdag van 8 uren werd vervangen door de werkdag van 10,11 en 12 uren. De arbeidswetgeving wordt praktisch nergens nageleefd. Fabrieksinspektie werd volledig stopgezet. De werkloosheid steeg eindeloos. Duizenden arbeiders en bedienden werden aan de deur gezet en vervangen door Wrangleristen en vluchtelingen uit Macedonië, Thracië en Dobroudja. De arbeiders wordt

het recht ontzegd van organisatie, van vergadering, van persvrijheid en van staking en krijgen niet de mogelijkheid om georganiseerd te reageren tegen de razende opgang van het kapitaal.

Onder dit regime van losgelaten terreur, schaffen de banken en de spekulanten, de hoge funktionarissen van het leger en de administratie zich onmetelijke rijkdommen aan terwijl de arbeidersmassa in een onbeschrijflijke ellende wegwijnt

NIEUWE GOLF VAN DE REAKTIE

In het begin van dit jaar, begonnen de ontevredenheid en de verontwaardiging van de massa van arbeiders en boeren die in het nauw van de hopeloosheid gedreven zijn, zich uiterst gewelddadig te manifesteren.

De strijd voor de omverwerping van de Tsankof-regering hernam. De ontevredenheid wint ook reeds heel de kleine bourgeoisie, een groot deel van de intellektuelen en zelfs een deel van het officierenkorps dat voorheen trouw was aan Tsankof. De Tsankof-regering voelde dat het einde van haar overheersing naderde. Maar de bankiers en de generaals hielden echter stevig aan de macht vast. Zij besloten opnieuw om de arbeiders en boeren tot handelen te provoceren, teneinde de massamoord van september 1923 te herhalen en de beweging van arbeiders en boeren definitief te onthoofden en haar militanten die van de laatste massamoord gespaard bleven, te vernietigen. Er werd een vreselijk offensief ontketend tegen de klandestienen. De politieke moorden namen toe. De twee laatste arbeidersafgevaardigden werden in de straten van Sofia vermoord. De laatste dagbladen van Arbeiders en boeren werden verboden. De vroegere kommunistische afgevaardigden werden uit het parlement verjaagd, zelfs nadat zij ontkend hadden tot de kommunistische Partij te behoren. Nieuwe massale aanhoudingen van militante arbeiders en agrariërs vonden plaats. Nieuwe lijsten werden opgesteld van die personen die tijdens de St. Bartolomeusnachten reeds hadden moeten vermoord worden. Een sterk leger van 10.000 doders werd voor dit alles op de been gebracht en bestond uit Wrangleristen, Macedoïërs, reserve-officiërs en fascistën.

Ondertussen verspreidde de regering wijds en zijds het gerucht van het groeiende „kommunistische gevaar“, gesteund door Mos-

kou. Zij publiceerde valse documenten, geschreven op brieven met de hoofding van de „Komintern" en gepubliceerd door de witrus Droejilovski, die daarna nog aangehouden werd. Volgens deze documenten gaf de Komintern zagezegd de opdracht aan de Bulgaarse kommunisten en Agrariërs van het eenheidsfront om op 15 april in Bulgarije de gewapende opstand te ontketenen voor de vestiging van een sovjet-macht Op die wijze voorbereid op nieuwe bloedige revanches tegen de massa van arbeiders en boeren en alle andere gevaarlijke elementen van de oppositie, provokeerde de Tsankof-regering hen voortdurend om tot de aktie over te gaan en koos het geschikte ogenblik om haar duivels plan uit te voeren.

Onder deze voorwaarden had de ongelukkige brandstichting in de katedraal van Sofia plaats. Deze brand was een daad van wanhoop en zelfverdediging door deopgejaagde en achtervolgde klandes- tienen. Alhoewel het algemeen bekend is dat de Kommunistische Partij, niet minder dan de revolutionaire vakbewegingen of de agrarische vrienden, niet verantwoordelijk waren voor deze brand, haastte de Tsankof-regering zich er gebruik van te maken om de bloedige repressie die zij sinds lang voorbereidde te verantwoorden. In uitvoering van een plan en van vooraf opgemaakte lijsten, werden meer dan 2000 militante arbeiders en boeren, studenten, scholieren, intellektuelen en officiers van de oppositie, en zelfs vroegere kommunisten die na de staatsgreep openlijk verklaard hadden niet neer deel te nemen aan het politieke leven van het land, aangehouden en vermoord. Onder de slachtoffers bevonden zich dus alle leiders, sekretarissen, redakteurs, en militanten van de revolutionaire vakbeweging. Bijna 20.000 georganiseerde arbeiders, boeren en sympatisanten of mensen die ervan verdacht werden te sympatise- ren met de volksbeweging, werden opgesloten, onderworpen aan foltering, waardig aan de Middeleeuwse Inquisitie. De krijgsraden zetelden zonder ophouden, en deelden doodsvonissen uit. Na de galg voor de „schuldigen" van de brand, worden nu andere galgen opgetimmerd. Ook diegenen die de klandestienen onderdak hebben gegeven worden ter doord veroordeeld, en onder hen bevinden zich een groot aantal vrouwen. Veel aangehouden personen worden zonder onderzoek of rechtszitting geëxekuteerd, meestal wegens „vluchtpogingen".

Maar de woedende bende van Tsankof is nog niet tevreden met deze ongelooflijke misdaden. Zij wil - zoals de regeringspers schrijft

- „het bolsjrevi'sme uitroeien" en terzelfdertijd de revolutionaire vakbeweging. Alle regerings- en departementale en gemeentelijke diensten, hebben het strenge bevel gekregen om onmiddellijk de leden van revolutionaire vakbewegingen te ontslaan. De chefs van de administratieve diensten en de directeuren van de ondernemingen werden persoonlijk verantwoordelijk gesteld voor de uitvoering van dit bevel en moesten de aanwezigheid van dergelijke arbeiders of bedienden aangeven. Wanneer zij zich hieraan niet hielden werden zij voor de krijgsraad gedaagd voor „weigering tot aangeven". Reeds 10.000 bedienden, leerkrachten, arbeiders en andere functionarissen werden aan de deur gezet en overgeleverd aan de honger.

Beter nog, de regering heeft het bevel gegeven aan private ondernemingen en diensten om hetzelfde te doen. Door dit bevel moeten ook de eigenaars van industriële en andere ondernemingen: primo, de betrouwbaarheid" van hun arbeiders en bedienden moreel en materieel verzekeren; secundo, voor elk 20 arbeiders een reserve-officier aanstellen die lid is van de officiersorganisatie, die het „loyalisme" van de arbeiders moet controleren en die door de onderneming betaald moet worden. Een groot aantal fabrieken verklaarde dat zij onder deze voorwaarden niet meer verder kan bestaan.

De Amerikaanse pers in New York ontving de volgende telegram uit Sofia:

„De directeur van de Bulgaarse filiaal van Standard Oil Company (gefinancierd door Rockefeller) werd door de Bulgaarse politie verzocht het land binnen de 24 uur te verlaten, indien hij niet schriftelijk wil verklaren dat er zich onder de bedienden van zijn bureau geen kommunisten bevinden."

De leider van de burelen van Standard Oil Company sympathiseert natuurlijk niet met de kommunisten, maar hij verklaarde dat hij de verantwoordelijkheid niet kon nemen voor de daden en opinies van zijn bedienden, buiten het bureau, en minder nog voor hun geheime gedachten. In antwoord vroeg de politie om binnen de 24 uur het land te verlaten.

Deze feiten karakteriseren duidelijk het regime van wilde en schaamteloze terreur dat op dit ogenblik regeert in Bulgarije.

DE RECHTSE SOCIALISTEN EN DE GELE VAKBEWEGINGEN

Reeds voor de oorlog door de arbeidersklasse en de syndikale massabeweging afgestoten, bundelden de rechtse socialisten hun krachten rond de leerkrachten en funktionarissen. Hun pogingen om na de oorlog, met de „Unie van Vrije Vakbonden", een zuiver politieke organisatie, hun syndikale organisaties te stichten in de sektor van de private produktie, om de invloed van de revolutionaire vakbonden tegen te gaan, hadden geen succes. Alleen enkele tientallen typografen van de Nationale Drukkerij en een onbeduidend aantal handarbeiders, die van hun meester afhangen en leden zijn van de Obchodetsi-partij, behoorden tot hun „Unie van Vrije Vakbonden".

Daarentegen bouwden de rechtse socialisten met de radikalen en de democraten hun nest in de vakbeweging van de leerkrachten en de andere neutrale organisaties van de funktionarissen. De neutraliteit van deze organisaties bestond hierin dat zij geen proletarische politiek voerden en tegen kleine voordelen voor hun leiders, diensten bewezen aan de één of andere kleinburgerlijke of burgerlijke partij. Men kan oordelen hoezeer de „neutrale" vakbonden zich aan een burgerlijke positie hielden, aangezien zij zich zelfs tegen de Internationale van Amsterdam verklaarden omdat deze laatste de klassesrijd predikt (maar dan enkel met woorden)... Deze organisaties zijn ware gele vakbewegingen, agenten van de regering, met als doel te verhinderen dat de funktionarissen bij het proletariaat en de revolutionaire volksbeweging aansluiten, met als doel de ideeën van de klassesrijd aan te passen en een onafhankelijke politiek te voeren voor de verdediging van hun belangen en rechten met blijvend res- pekt voor macht en bourgeoisie.

Aangezien de rechtse socialisten, de radikalen en de democraten deelnamen aan de staatsgreep van juni en aan de regering die eruit voortvloeide, is het vanzelfsprekend dat de rechtse socialist Kazas- sof minister van Post en Kommunikatie werd en dat de „vrije" vakbonden en de „neutrale" unies van funktionarissen ten dienste van de regering werden gesteld. Een deel van hun afgevaardigden werd verkozen voor het parlement op de lijsten van de regerings- koalitie.

Zij juichten de staatsgreep en de vervolgingen van de Tsankof-

regering toe, omdat op die manier < de ontpopte beweging bij de funktionarissen, zoekend naar een eenheid met de rest van het proletariaat, naar de stichting van een Algemene Eenheidsfederatie van de Arbeid in Bulgarije, gebaseerd op de klassestrijd, kon tegengehouden worden. De leiders van de rechtse socialisten en van de gele vakbonden zagen in de verdelging van de revolutionaire vakbonden een middel om hun onzekere posities te versterken en hoopten zo het absolute monopolie te bekomen op het gebied van de vakbeweging in het land. Daarom waren zij de hevigste en gemeenste tegenhangers van de revolutionaire vakbewegingen. Zij drongen er openlijk op aan dat zij buiten de wet werden gesteld als „gevaarlijke organisaties voor de staatsorde". Nooit verhieven zij de stem tegen de vreselijke vervolgingen en de aanslagen op militante arbeiders, en verheugden er zich zelfs in met veel cynisme. Terwijl duizenden militante arbeiders en boeren, leden van de revolutionaire vakbonden gefolterd werden en vermoord door de beulen van Sofia, terwijl de gevangenen stamp vol zaten met arbeiders en intellectuelen, terwijl meer dan 10.000 arbeiders en bedienden afgedankt werden omdat zij lid of sympatisant waren van de revolutionaire vakbonden, oordeelde de „Obchodeltsi“-pers dit alles volkomen normaal en bad zij de regering nederig om op te letten dat er toch maar geen leden van de „neutrale" unie per ongeluk zouden geraakt worden. De „Obchodeltsi"-pers zat vol gemene insinuaties en laster tegen de strijdende arbeiders die als helden gesneuveld waren. De leiders en de militanten van de revolutionaire vakbonden die vermoord of aangehouden werden, worden door de rechtse socialisten bestempeld als „bandieten", „monsters" en „misdadigers". De documenten, natuurlijk valse, die de Tsankof-regering gebruikte om de pro-vokatie van september en de bloedige massamoord die daarop volgde te ontketenen, werden voorgesteld als de volledige waarheid door de „Obchodeltsi"-pers die ervan gebruik maakt als wapen tegen de revolutionaire vakbeweging.

Op het ogenblik dat het Bulgaarse proletariaat geen rechten en politieke vrijheden meer heeft, dat zijn vakbeweging en zijn pers vernietigd is, zijn leiders en militanten brutaal vermoord werden, dat de bloedige repressie tegen de massa van arbeiders en boeren verder gaat, dat de arbeiders ellende kennen, uitgebuit worden tot het uiterste, dat alle rechten om zich te organiseren, om te staken, dat alle wettige verdedigingen hen ontzegd worden, hebben de sekretaris

van de „Unie van vrije Vakbonden" en de Minister van Handel en Industrie op de conferentie van het Internationaal Arbeidsbureau in Genève, als vertegenwoordigers van de „Bulgaarse arbeiders" dit moment gekozen om aan de ganse wereld te verklaren dat, op het gebied van de sociale wetgeving, Bulgarije Frankrijk ver heeft overtroffen.

Het is dus niet verwonderlijk dat de vakbonden van de „Obchodeltsi" en de gele vakbonden, ondanks de bescherming die de fascistische macht hen geeft, niet alleen mislukken in het versterken van hun posities onder de Tsankof-regering, maar dat zij zelfs hun belangrijkheid van vroeger verloren hebben. Dit minachtend instrument van de klik van bankiers en generaals heeft slechts de onbegrensde haat van de Bulgaarse proletariërs verdiend.

Zelfs de oudste leider van de rechtse socialisten, lanko Sakazof, schreef over deze vakbonden in het orgaan van de Obchodeltsi „Narod":

„Het treurigste is te zien dat de mensen van de arbeid totaal gedesorganiseerd zijn. De vakbonden zijn zo zwak en onbeduidend dat men er zelfs geen rekening mee kan houden."

DE VOORUITZICHTEN VAN DE BULGAARSE VAKBEWEGING

De revolutionaire vakbewegingen werden terzelfdertijd met de ganse revolutionaire arbeidersbeweging in Bulgarije uitgeroeid, leeggebloed en onthoofd.

Hun leidende kaders werden uitgeroeid. De gespaarde militanten versmachten in de gevangnissen, duiken onder in de bossen of in het buitenland. Het proletariaat zit in de klem van de losgelaten witte terreur. Voor de kapitalistische rovers bestaan er geen hindernissen voor de monsterlijke uitbuiting, voor de armoede, voor de absolute willekeur en de vernederingen waarmee ze het proletariaat overwoekeren.

De Bulgaarse bourgeoisie jubelt. Ze denkt zich te hebben bevrijd van haar klassevijand. „De staat in de staat" bestaat niet meer. Geen revolutionaire vakbonden meer, geen stakingen, koliek - tieve kontrakten, arbeiderspers, geen enkele beperking meer op de uitbuiting van de arbeiders. De kapitalist, de uitbouter, de spekulant

hebben de handen vrij. Nu dat het „bolsjevistisch gevaar" uitgeschakeld is, kan men er reeds aan denken om de beul Tsankof, van kop tot teen met bloed besmeurd, te vervangen aangezien hij ongerieflijk is geworden in de ogen van de beschaafde wereld, maar dit dan op voorwaarde dat ten allen koste de militaire diktatuur behouden blijft En Tsankof zal gaan, nadat hij zijn bloedig werk brillant heeft beëindigd.

Maar de bourgeoisie jubelt te vroeg. Want zij zaagt de tak af waar ze op zit en nadert zo haar verlies. De staatsgreep van 9 juni, de massamoord van september 1923, de bloedige repressie van april dit jaar, de onbeschrijflijke wandaden, de gruwelijkheden en de middeleeuwse wildheden van het fascistisch regime, het verloren bloed van arbeiders en boeren, dit alles heeft een onoverbrugbare kloof geschapen tussen de arbeiders en de bourgeoisie. Elke toenadering tussen hen is voor altijd onmogelijk geworden. Maar men weet dat de bourgeoisie niet kan standhouden zonder aan haar zijde een deel van de volksmassa te hebben. In Duitsland, Frankrijk en Engeland en in de andere landen, hebben de sociaal-demokraten of de andere klein-burgerlijke partijen nog een zekere invloed bij de werkende massa en behouden zo de macht van de bourgeoisie. In Bulgarije, is er niets gelijkaardigs, uit de massa van arbeiders en boeren dezelfde haat tegenover de sociaal-demokraten en de radicalen als tegenover Tsankof.

De revolutionaire vakbewegingen werden vftgeroeid. Maar het proletariaat leeft Het produceert. De boerenmassa leeft ook en houdt de landbouw in handen. De eenheid van arbeiders en boeren werd besloten en bezegeld door het bloed. Boeren en arbeiders zullen leven en zich terug aaneensluiten. De wonden van het proletariaat zullen genezen. Het zal met vernieuwde krachten de wederoprichting van zijn vakbeweging ondernemen. Nieuwe leiders en militanten zullen uit de arbeidersrangen te voorschijn komen. Zij zullen minder gekwalificeerd zijn dan de uitgemoorde leidende kaders, maar zij zullen de strijd toegewijd verder zetten, met des te meer verbittering en zelfzekerheid. De reactie zal overwonnen worden. En ook de steun van de bourgeoisie van buitenuit zal verbrijzeld worden. Het revolutionair proletariaat in Engeland, Frankrijk, Italië zal in zijn bevrijdingswerk de Bulgaarse broeders helpen. De Bulgaarse revolutionaire arbeidersbeweging zal zich tenslotte terug op zijn

poten zetten, al haar krachten mobiliseren en de uiteindelijke overwinning halen.

„Krasnii International Profsoiuzof

nr. 5-6, 1925

G. Dimitroff

Vertaald uit: G. Dimitroff, Oeuvres Choiesies, Deel I, Sofia - Presse, 1972, blz. 259 - 285.

IL HET PROCES VAN LEIPZIG.

IN 1933 WORDT DIMITROF TE BERLUN AANGEHOUDEN DOOR DE HITLERIAANSE POLITIE. DE NAZI'S STEKEN EEN GEMENE BESCHULDIGING TEGEN HEM IN ELKAAR, ALS ZOU HU DE RUKSDAG IN BRAND GESTOKEN HEBBEN. OP HET PROCES VAN LEIPZIG ONTPOPT BESCHULDIGDE DIMITROF ZICH TOT DE GEWELDIGE AANKLAGER VAN HET FASCISME. ZIJN MOEDIGE HOUDING TUDENS HET PROCES MAAKT HEM TOT EEN SYMBOOL VAN DE STRUD TEGEN HET FASCISME. HET PROCES BRENGT DE FASCISTEN MOREEL EN POLITIEK IN DISKREDIET.

NA DE VRUSPRAAK VAN DIMITROF WEIGERT DE BULGAARSE REGERING HEM TE ERKENNEN ALS BULGAARS STAATSBURGER DE SOVJETREGERING VERKLAART HEM TOT BURGER VAN DE SOVJET-UNIE EN HU GAAT NAAR MOSKOU. DAAR HERNEEMT HU ZIJN FUNKTIE IN HET UITVOEREND KOMITEE VAN DE KOMMUNISTISCHE INTERNATIONALE, FUNKTIE DIE HU BEKLEEDT SINDS 1923.

BEVEL TOT INHECHTENISNEMING.

De typograaf en publicist Georgi Dimitroff (alias Rudolf Hedi-ger of Schaffman), onlangs wonende in de Klingsorstrasse, 96, Berlijn — Steglitz, bij Mansfeld, geboren op 18 juni 1882 te Radomir, Bulgarije, gehuwd, van Bulgaarse nationaliteit, in hechtenis sedert 9 maart 1933 in de gevangenis van de politieprefectuur van Berlijn, moet overgebracht worden in voorlopige hechtenis, onder sterk vermoeden dat hij te Berlijn, op een datum die heden de verjaringstermijn niet overschrijdt en meer bepaald op 27 februari 1933, samen met de metsers Van der Lubbe:

VIII. gepoogd heeft de staatsstructuur van Duitsland op gewelddadige wijze te wijzigen;

IX. met voorbedachtheid het gebouw van de Rijksdag dat dient als woning voor burgers in brand te steken, door de brand te ontsteken met de bedoeling deze te gebruiken om een revolte te ontketenen misdaad gestraft door de paragrafen 81 Nr. 2, 82, 306 Nr. 2, 307 Nr. 2, 47 en 73 van het Strafwetboek, vermits er reden is om een vluchtpoging en de moeilijkheden die zij voor het onderzoek zou meebrengen, te vreezen.

Er is mogelijkheid om tegen dit bevel tot inhechtenisneming in beroep te gaan volgens de wettelijke procedure.

Berlijn, 31 maart 1933.

*De onderzoeksrechter bij het Rijksgerechtshof,
getekend: Vogt, raadsheer bij het Rijksgerechthof.*

Vertaald uit: G. Dimitroff, Oeuvres Choisies, Deel I, Sofia-Press, 1972, blz. 380.

SCHRIFTELIJKE VERKLARING AAN DE OVERHEID BELAST MET HET POLITIEONDERZOEK

In verband met mijn inhechtenisneming verklaar ik het volgende:

1. Ik, Georgi Dimitroff, oud-lid van de Bulgaarse Kamer van Volksvertegenwoordigers, gewezen secretaris van de Algemene Unie van Arbeidersvakbonden van Bulgarije en lid van het Centraal Komitee van de Kommunistische Partij van Bulgarije sedert 1910, ben politiek uitwijkeling sedert oktober 1923 en werd in Bulgarije bij verstek ter dood veroordeeld in verband met de gebeurtenissen die plaatsgrepen van juni tot september 1923. Zelf in het buitenland bedreigden mijn politieke tegenstanders mij met de dood, zodat ik in Europa niet onder mijn ware naam kon leven. Daarom was ik gedwongen andere namen aan te nemen, wat verklaart waarom ik onder de naam van dr. Rudolf Hediger in hechtenis werd genomen.

2. In het voorjaar van 1932 werd in Bulgarije opnieuw het probleem gesteld van de amnestie voor diegenen die nog veroordeeld waren ingevolge de gebeurtenissen van 1923 en in verband daarmee ontbrandde een verbitterde politieke strijd. Ik besloot dan ook te vertrekken uit de Sovjet- Unie, waar ik toen verbleef, en naar Europa terug te keren om rechtstreeks vanuit het buitenland te kunnen meewerken aan de campagne voor volledige politieke amnestie. Einde juni 1923 kwam ik aan in Berlijn en van hier uit ondernam ik reizen naar Wenen, Praag, Amsterdam, Parijs en Brussel waar ik poogde de aandacht te trekken van vooraanstaande persoonlijkheden zoals Zweig en anderen in Oostenrijk, professor Needli en anderen in Tsjechoslovakije, Barbusse, Romain Rolland en anderen in Frankrijk, en ook van de redakties van meerdere kranten en tijdschriften, van verschillende kulturele, wetenschappelijke en andere- verenigin

gen om hun morele en politieke steun te krijgen voor de eis van amnestie. Voor dit doel stelde ik memoranda op over het amnestie- vraagstuk, publiceerde ik brieven aan vooraanstaande persoonlijkheden, aan verenigingen en redakties en schreef ik een reeks artikelen over de economische en de politieke toestand in Bulgarije en over de binnen- en buitenlandse politiek van het land, bestemd voor de buitenlandse pers en voor het tijdschrift „Internationale Presse-Korrespondenz“ dat in het Frans verschijnt in Parijs, in het Engels in Londen en in het Duits in Berlijn. Voor dit doel volgde ik de Bulgaarse pers en literatuur en de berichten over Bulgarije in de buitenlandse pers en verzamelde ik statistisch en ander materiaal in de Pruisische bibliotheek en andere instituten, wat blijkt uit de Bulgaarse en andere kranten, de tijdschriften, boeken, kranteknipsels en andere publicaties die in mijn woning gevonden werden.

3. De kosten van mijn levensonderhoud en de uitgaven voor mijn reizen dekte ik met het ereloon voor mijn artikelen en met vertalingen uit het Russisch en uit het Duits. Het bedrag dat op mij gevonden werd bij mijn aanhouding — 350 mark en 10 dollar - is heel het vermogen dat ik in tien jaar uitwijking heb verworven.

4. Tijdens mijn verblijf in Duitsland heb ik mij niet gemengd in de Duitse binnenlandse aangelegenheden. Ik heb op geen enkele wijze deelgenomen aan de politieke strijd in dit land, noch rechtstreeks, noch onrechtstreeks. Ik heb mij volledig gewijd aan mijn taak die voor mij, als Bulgaars politiker, een levensvraag was: in de mate van mijn mogelijkheden bijdragen tot het zo snel mogelijk verkrijgen van een volledige politieke amnestie in Bulgarije, zodat ik na tien jaar uitwijking vrijuit naar mijn land kan terugkeren om er mijn volk te dienen volgens mijn overtuiging en mijn idealen. De documenten die op mij gevonden werden: de oproep van de Kommunistische Internationale voor een eenheidsfront en de oproep om een internationaal antifascistisch kongres bij te wonen hadden voor mij enkel een informatieve betekenis. Zij verschenen in heel de Kommunistische wereldpers en zijn geen onwettelijke documenten. Alles welbeschouwd heb ik in Duitsland geen enkele tekst opgesteld of verspreid die de situatie in Duitsland behandelt of de vraagstukken die daarmee verband houden.

5. De brand in de Rijksdag vernam ik op 28 februari's morgens uit de kranten, in de trein van Munchen naar Berlijn, zoals trouwens

de andere reizigers in die trein. De naam en de foto van de „brandstichter“ zag ik voor het eerst toen zij in de Duitse kranten verschenen. Hem zelf heb ik nog nooit in mijn leven gezien of ontmoet. Als kommunist ben ik in principe gekant tegen de individuele terreur, tegen elke onzinnige brandstichting, want zulke daden zijn onverenigbaar met de kommunistische beginselen en methoden van massawerk en economische en politieke massastrijd en zij kunnen de bevrijdingsbeweging van het proletariaat en de zaak van het communisme slechts schade toebrengen. De programma's en de statuten van alle kommunistische partijen en wa de Kommunistische Internationale verbieden de individuele terreur, op straf van uitsluiting uit de Kommunistische Partij van elk lid dat gebruik maakt van de methode van de individuele terreur. Alle terreurdaden die begaan werden in Bulgarije, ook de aanslag in de kathedraal van Sofia in april 1925, werden openlijk en zeer scherp veroordeeld, zowel door mij persoonlijk als door de partij waarvan ik lid ben en door de Kommunistische Internationale. Wij zijn kommunisten en geen anarchisten. Ik ben er vast van overtuigd dat de brand in de Rijksdag enkel het werk kan zijn van krankzinnigen of van de grootste vijanden van het communisme, die door deze daad een gunstige sfeer hebben willen scheppen voor de verplettering van de arbeidersbeweging en van de Kommunistische Partij in Duitsland. Maar ik ben noch krankzinning, noch een vijand van het communisme.

6. Bovendien was ik op het ogenblik van de Rijksdagbrand niet eens in Berlijn, maar in Munchen, waar ik aangekomen was op 26 februari 's morgens en vanwaar ik teruggekeerd ben naar Berlijn met de sneltrein, in een derde klasse slaapwagen, op 27 februari 's avonds.

7. Sterk verontwaardigd wijs ik ieder verdenking af van rechtstreekse of onrechtstreekse deelneming aan deze antikommunistische daad, deze misdaad die vanuit elk oogpunt verwerpelijk is, en ik protesteer ten stelligste tegen de ongehoorde ongerechtigheid die men tegenover mij beging door mij aan te houden in verband met deze misdaad.

De enige overtreding van de Duitse wetten die ik heb begaan, bestaat erin, dat ik, als politiek uitwijkeling die met de dood bedreigd werd, klandestien in Duitsland heb geleefd.

8. Ik protesteer eveneens tegen het feit dat men mij behandelt als een krijgsgevangene aan wie men geen pfennig van zijn eigen midde

len heeft gelaten voor de meest elementaire behoeften en aan wie men zelfs de meest elementaire juridische bijstand ontzegt

Berlijn, 20 maart 1933.

G. Dimitroff

P.S. Wat betreft de boeken die in mijn verblijf gevonden werden, erken ik slechts deze werken ontegensprekelijk als mijn bezit, die tijdens de huiszoeking in mijn aanwezigheid werden aangetroffen. De huiszoeking in mijn verblijf gebeurde buiten mijn aanwezigheid.

Vertaald uit: G. Dimitroff, Oeuvres Choiesies, Sofia-Presse, 1972, blz. 381-384.

AAN DE HEER ONDERZOEKSRECHTER

4 mei 1933

Zeer waarde

Raadsheer bij het Rijksgerechtshof!

Ik moet U natuurlijk niet danken voor de mededeling, dat U mijn verzoek weigert om het geld vrij te geven dat bij mij in beslag genomen werd.

En toch hebt U mij daardoor van een illusie bevrijd. Een ogenblik heb ik gedacht dat ik tenminste in dit opzicht, als politiek gevangene die onschuldig is aan de Rijksdagbrand en alleen maar lijdt omdat hij zijn plicht als kommunist volbracht heeft, niet slechter zou behandeld worden dan een rover of een moordenaar en dat ik over enkele marken van mijn eigen geld zou kunnen beschikken voor de aankoop van kranten en van een Duits handboek en voor verzendingskosten.

Nu zie ik in dat dit maar een illusie was. Ik heb niet het recht om over mijn eigen geld te beschikken. Ik mag geen bezoek ontvangen en bovendien moet ik dag en nacht geboeid zijn.

Voor zover ik weet, worden zelfs de gevangenen die van moord beschuldigd worden niet op deze wijze behandeld.

Aan U heb ik dat alles te danken!

Ja, zo is het juist en konsekwent. Ik ben in de handen van mijn klassevijand, die zelfs het gerecht probeert te gebruiken om het kommunisme uit te roeien of, met andere woorden, om praktisch gezien zijn overtuigde, konsekwente en onwankelbare militanten uit te schakelen.

*Hoogachtend,
G. Dimitrof.*

Vertaald uit: G. Dimitrof, Oeuvres choisies, Deel 1, Sofia-Preese, 1972, blz. 385

AAN DE HEER DR. PAUL TEICHERT,
Advokaat, Leipzig.

1 augustus 1933

Zeer waarde Meester!

Ik heb heden Uw brief van 27 juli ontvangen en ik heb kennis genomen van de beslissing van het Rijksgerechtshof U aan te stellen als mijn verdediger.

Ik deel U mee dat ik mijn verdediging op 20 juli heb toeve^rtrouwd aan de Bulgaarse advokaat Stefan Detchef (voor het og blik te Parijs, hotel „Palace“) en dat ik verder langs mijn zuster gevraagd heb aan de Franse advokaten, de heren Moro-Giaf Campinchi en Torres om mij te verdedigen. Zeer waarschijnlijk z len zij zich met U in verbinding stellen.

Wat mijn zaak betreft, verbaast het mij ten zeerste dat het Rijksgerechtshof mij van de Rijksdagbrand beschuldigt. Volgens alle gegevens moest het vooronderzoek onvermijdelijk tot het besluit leiden, dat ik absoluut niets te maken heb met deze krankzinnige, pro- vokante misdaad. Nu blijkt echter dat wij, drie Bulgaarse uitwijkelingen, de plaats zullen moeten innemen van de werkelijke daders, die niet gevonden worden. In de politieke processen ziet men immers duidelijkst hoe het gerecht gebruikt wordt als een instrument van de politiek.

In mijn schriftelijke verklaringen van 20 maart en 30 mei, die ik overgemaakt heb aan de heer Vogt, raadsheer bij het Rijksgerechtshof, heb ik reeds het belangrijkste gezegd wat betreft mijn zaak. Ik verzoek U, nader kennis te nemen van deze stukken.

Ik ben zeer benieuwd om te vernemen hoe het Parket zal te werk gaan om een aanklacht wegens hoogverraad op grond van de Rijks

dagbrand te gronden tegen een politiek militant, die er in feite niets mee te maken heeft

Ik kan maar argumenten tegen de bewijzen geven, nadat ik de tekst van de akte van inbeschuldigingstelling in handen heb gekregen. Als deze akte, werkelijk een aanklacht betreffende de Rijksdag-brand bevat, zal zij moeten beschouwd worden als een echt kunstwerk van het Duitse gerecht.

*Hoogachtend,
G. Dimitrov*

Vertaald uit: G. Dimltrof, Oeuvres Choisies, Deel I, Sofia-Press, 1972, blz. 386-387.

AAN DE HEER VOORZITTER VAN DE IVDE
STRAFKAMER VAN HET RUKSGERECHTSHOF,
DR. BUENGER

28 augustus 1933

Zeer waarde Heer Voorzitter,

Sedert 4 april zijn mijn handen dag en nacht geboeid. Mijn herhaalde verzoeken om deze maatregel op te heffen zijn zonder resultaat gebleven.

Op 26 juli heb ik de Heer onderzoeksrechter bij het Rijksgerechtshof opnieuw verzocht mij enkel 's nachts geboeid te houden, zoals gewoonlijk gebeurt met terdoodveroordeelde gevangenen, als het onmogelijk was mij eens en voorgoed van de boeien te bevrijden. Ik heb als antwoord gekregen: "Wat betreft de boeien kan er voor het ogenblik geen enkele verandering intreden".

Op 18 augustus heb ik mij gewend tot dokter Teichert, die mij als verdediger werd toegewezen, met het verzoek de nodige stappen te ondernemen om te bekomen dat men mij van de boeien bevrijdt.

Vermits ik tot nog toe geen antwoord gekregen heb en deze toestand, die zo schadelijk is voor de gezondheid en zo uiterst pijnlijk, voortduurt, heb ik besloten mij tot U te wenden voor een oplossing overeenkomstig de wet betreffende dit probleem.

In het wetboek van strafvordering (p. 116) lees ik het volgende:

„Een gevangene mag enkel geboeid worden, wanneer het vereist wordt omdat zijn persoon een bijzonder gevaar vormt, wanneer het onmisbaar is om de anderen te beveiligen of wanneer hij een poging tot zelfmoord of tot ontvluchten heeft ondernomen of voorbereid. Tijdens het rechtsgeding moet hij ongeboeid zijn.”

Daaruit volgt dat het gebruik van boeien wat mij betreft geen enkele rechtsgrond heeft.

Hoogachtend,
G. Dimitroff

AAN DE HEER DR. PAUL TEICHERT,
Advokaat, Leipzig,

6 september 1933

Zeer waarde Meester!

Ik dank U voor Uw brief van 2 september en het verheugt mij zeer te vernemen dat U ook een strijdersnatuur bezit.

Het gaat echter niet om de vraag *wie* van ons beter kan beoordelen *hoe* de verdediging gevoerd moet worden en nog minder om overspannen zenuwen, maar om het feit dat ik veel belang hecht aan de rechtstreekse of onrechtstreekse deelname aan mijn verdediging, door een landgenoot die mij persoonlijk, mij en mijn politieke loopbaan kent, en die daarom absoluut overtuigd is van mijn onschuld. Dat spreekt toch vanzelf. Vermits U mij steeds verklaard hebt dat U de bedoeling hebt mijn verdediging volkomen ernstig te voeicn en dat niets U dat belet, kan U daar toch niets tegen hebben; integendeel, U zou dergelijke medewerking aan de verdediging enkel moeten toejuichen.

Het Rijksgerechtshof heeft de heer Detchef een zekere *onrechtstreekse* medewerking aan mijn verdediging toegestaan (door Uw bemiddeling). Het is echter duidelijk dat hij geenszins tot mijn verdediging kan bijdragen, als hij de mogelijkheid niet heeft om kennis te nemen van de *konkrete* gronden van de beschuldigingen, die in de beschuldigingsakte tegen mij worden uitgebracht. Zoals hij mij geschreven heeft, zijn het juist inlichtingen betreffende de konkrete gronden van de beschuldigingen (en niet de namen van de getuigen of andere „geheimen" van de beschuldigingsakte) die hij van U niet kunnen krijgen heeft.

Verontschuldig mij, maar ik vind dit feit betreurenswaardig en zelfs in tegenspraak met de geest van de beslissing van het Rijksgerechtshof.

Vermits ik niet kan afzien van deelname aan mijn verdediging door een Bulgaarse advocaat, heb ik mij opnieuw tot het Rijksgerechtshof gewend met het verzoek, de Bulgaarse advocaat *Peter Grigorof* die voor het ogenblik in Zwitserland woont en *de Duitse taal machtig is*, toe te laten samen met U de verdediging op zich te nemen.

Ik verzoek U, als Duits verdediger Uw door de wet daartoe vereiste toestemming aan het Hof over te maken.

Hoogachtend,
G. Dimitrov.

P.S. Hoewel ik geen jurist ben, meen ik toch te begrijpen dat de toegewezen verdediger zich niet moet schikken naar de voorschriften van de beschuldigde. Ik heb natuurlijk nooit die bedoeling gehad. Maar anderzijds is de toegewezen verdediger ook niet de meerdere van de beschuldigde en kan hij in dit geval niet volgens „leidersprincipe” handelen. Het is dus beslist noodzakelijk dat de verdediger en de cliënt in dit geval tot een goede verstandhouding komen. Anders kan de beschuldigde rustig afzien van de weldaden van een dergelijke verdediging en de voorkeur geven aan een, zij het zeer gebrekkige, zelfverdediging.

Vertaald uit: G. Dimitroff, Oeuvres Choiesies, Deel I, Sofia-Press, 1972, blz. 390-391.

AANTEKENINGEN VOOR DE EERSTE REDE VOOR HET HOF

Geboren op 18 juni 1882 te Radomir bij Sofia.

Verliet het middelbaar onderwijs in de tweede. Werkte tot in 1904 als letterzetter.

Zoon van de arbeidersklasse van Bulgarije.

Opgegroeid en grootgebracht in de rangen van de revolutionaire arbeidersbeweging (was vanaf mijn 15 jaar actief in de beweging).

Sinds 30 jaar lid van de Bulgaarse Kommunistische Partij (vroeger Partij van de „tesni“ - linkse socialisten).

Sinds 23 jaar lid van het Centraal Komitee van de Kommunistische Partij van Bulgarije.

Van 1904 tot 1923 sekretaris van de Algemene Unie van Arbeidersvakbonden.

Van 1913 tot 1923 kommunistisch afgevaardigde van Sofia in het Bulgaarse parlement - ook afgevaardigde van de Partij in de gemeenteraad en in de kantonraad van Sofia. Tegelijkertijd was ik werkzaam als *propagandist en publicist* voor de Partij.

9 juni 1923 — *militaire staatsgreep. Val van de regering Stamboliiski. Officieren en Macedonische terroristen*; bescherming door de koning zelf; de sociaal - democratie; buitenlandse hulp.

Duizenden en duizenden arbeiders, boeren en intellectuelen vermoord; Stamboliiski vermoord.

De grootste partijen - de boerenbond en de Kommunistische Partij - ontbonden.

Alle rechten en vrijheden van de volksmassa's opgeheven.

Vestiging van een militair fascistisch regime.

Grenzeloze verontwaardiging — opstand van de volksmassa's onvermijdelijk.

23 september. Opstand van de arbeiders en de boeren onder leiding van de Kommunistische Partij tegen de beulen en de overweldigers van het volk, voor een regering van arbeiders en boeren.

In opdracht van de Partij heb ik actief aan deze opstand deelgenomen als leider.

Na zeven dagen gewapende strijd werd de opstand neergeslagen. Met ongeveer duizend medestrijders heb ik, stap voor stap strijdend, *de Joegoslavische grens* bereikt.

Daar werden wij eerst behandeld als politieke *gevangenen*, later als politieke *uitwijkelingen*.

Sindsdien - dat is precies 10 jaar - leef ik in het buitenland als politiek uitwijking en politiek schrijver, zonder aangifte van mijn adres en onder een valse naam, omdat mijn tegenstanders mij zelfs in het buitenland met de dood bedreigen.

Enkele maanden na de septemberopstand werd ik bij verstek ter dood veroordeeld, zoals de pers uit die periode bericht Ik heb dit arrest nooit gezien.

Ik ben trots op deze heldhaftige opstand.

Ik betreur alleen maar dat mijn partij en ikzelf nog geen *echte bolsjevieken* geweest zijn. Daarom konden wij deze *historische* opstand, met *het proletariaat* aan het hoofd, *niet organiseren en leiden tot een overwinning*. Onze organisatie, onze politiek en onze tactiek waren niet voldoende bolsjevistisch. Wij hadden een gebrek aan revolutionaire ervaring en vooral was onze zogzegd neutrale houding tijdens de fascistische militaire staatsgreep van 9 juni opportunistisch. Al deze factoren hebben de moordenaars, de beulen van het Bulgaarse volk en de overweldigers veel geholpen om deze opstand van de massa's neer te slaan.

Maar de Partij heeft er de bloedige les uit getrokken en gebruikt, en de bevrijdingsstrijd van de Bulgaarse arbeiders en boeren, 'versterkt door de grote ervaring van de septemberopstand, gaat onverzettelijk verder onder leiding van de Partij, naar de definitieve overwinning.

Om het kommunisme uit te roeien hebben de fascistische regeringsbenden, onmiddellijk na de opstand en gedurende de 20 jaren daarna, meer dan 20 000 arbeiders, boeren en intellectuelen vermoord. Mijn broer werd door de politie vermoord in de gevangenis.

Ondanks dat alles, is het kommunisme vandaag in Bulgarije veel dieper en sterker ingeworteld dan in 1923. - Dat is werkelijk een goede verwittiging voor al diegenen die in andere landen het kommunisme proberen uit te roeien, voor alle moderne Don Quichottes.

In oktober 1923 ben ik naar Wenen vertrokken.

Steun voor *mijn ongelukkige strijdmakers in Joegoslavië*. Kampagne voor al mijn Bulgaarse klassebroeders, die in Bulgarije werden vervolgd en afgeslacht als beesten.

Daar heb ik gedurende drie maanden het klandestien partij-orgaan „Rabotnitcheski vestnik“ (Arbeidersdagblad) opgesteld en uitgegeven.

Ik heb twee brochures tegen de bloedige witte terreur in Bulgarije uitgegeven in het Bulgaars, het Duits en het Engels.

In de lente van 1924 was ik in Moskou, waar ik tot einde 1926 bleef als politiek uitwijkeling en politiek schrijver.

In het vooruitzicht van de amnestie kwam ik in 1927 terug naar Wenen, daar ben ik gebleven tot in de herfst van 1929. Ik verkreeg geen amnestie.

Uitgave van het tijdschrift van de Partij „Komounisticheskó znamé“ (Kommunistisch vaandel). Betrekkingen met enkele partij-dagbladen.

Sinds de herfst van 1929 heb ik mij te Berlijn gevestigd. Veel minder Bulgaarse uitwijkelingen, dus incognito veiliger.

Twee vrij lange onderbrekingen: van november 1929 tot mei 1930 en van december 1931 tot juni 1932 in de Sovjet-Unie.

Bij het laatste *amnestievoorstel*, in de zomer van 1932, ben ik speciaal naar Berlijn terruggekeerd, om persoonlijk de campagne voor deze amnestie te organiseren.

Reizen naar Wenen, Amsterdam en Parijs.

Ik heb mij niet gemengd *in de Duitse politiek*. Ik had geen enkele verbinding met de Kommunistische Partij van Duitsland. Dat was niet nuttig voor mijn werk.

Maar ik zeg u ronduit dat ik mij in verbinding zou gesteld hebben met de Kommunistische Partij van Duitsland, had mijn werk dat vereist

Betrekkingen met de „*Internationale Perskorrespondentie*“ wegens mijn artikelen.

Het is juist dat ik een bolsjeviek ben, een proletarisch revolutionair. Ik moet onderstrepen: *proletarisch* revolutionair, want in deze

wereld die op zijn kop staat, wil zelfs de kroonprins zich uitgeven voor een revolutionair en zijn er ook zulke krankzinnige revolutionairen als bijvoorbeeld Van Der Lubbe.

Het is ook juist dat ik, als lid van het Centraal Komitee van de Kommunistische Partij van Bulgarije en als lid van het Uitvoerend Bureau van de Kommunistische Internationale, *een verantwoordelijk en leidend kommunist* ben.

En ik ben graag bereid de verantwoordelijkheid te dragen *voor alle daden, beslissingen en dokumenten van mijn Bulgaarse Partij en van de Kommunistische Internationale. Maar juist daarom ben ik geen terroristische avonturier, geen samenzweerder, geen brandstichter.*

Verder is het volkomen juist dat ik voor *de proletarische revolutie* en voor *de diktatuur van het proletariaat* ben. Ik ben er vast van overtuigd dat zij de enige uitweg is, het enige reddingsmiddel tegenover *de economische crisis en de militaire ramp van het kapitalisme.*

De strijd voor de diktatuur van het proletariaat en voor de overwinning van het kommunisme is zonder twijfel mijn reden van bestaan. Ik zou nog minstens twintig jaar willen leven voor het kommunisme en dan rustig sterven. *Juist daarom ben ik een overtuigd tegenstander van de individuele terreur en van de samenzwering.*

En dat niet op grond van gevoelsmatige of menslievende overwegingen. In overeenstemming met onze Leninistische leer en met de besluiten en de tucht van de Kommunistische Internationale, die voor mij en voor elke echte kommunist de hoogste wet zijn, ben ik, op grond van de *revolutionaire doelmatigheid*, in het belang van de proletarische revolutie en van het kommunisme, tegen *het individueel terrorisme* en tegen de samenzweordersavonturen.

Ik ben werkelijk *een aanhanger en een geestdriftig bewonderaar van de Kommunistische Partij van de USSR (bolsjevieken)*, omdat deze Partij het grootste land van de wereld bestuurt — een zesde van de wereldbol — en omdat zij zo heldhaftig, zo zegevierend het socialisme opbouwt, met onze grote leider Stalin aan het hoofd. *Maar ik ben nooit een afgezant van de Kommunistische Partij van de U.S.S.R. geweest, zoals de akte van inbeschuldigingstelling wil doen geloven.*

Mijn enige inbreuk op de wet in Duitsland was, dat ik geleefd heb zonder mij aan te geven en onder een valse naam.

Helaas kon ik echter niet anders leven.

Met de brand in de Rijksdag heb ik helemaal niets te maken, noch rechtstreeks, noch onrechtstreeks. De brandstichter Van Der Lubbe zie ik hier in deze zaal voor het eerst Toen ik op 28 februari 's morgens, in de trein van Munchen naar Berlijn, in de kranten het nieuws van de brand las, meende ik dat haar aanstichters ofwel laaghartige provokateurs, ofwel geestelijk en politiek krankzinnigen moesten zijn, in elk geval misdadigers tegenover het Duitse proletariaat en tegenover het kommuniste.

Nu ben ik geneigd te geloven dat de Rijksdagbrand, deze anti-kommunistische onderneming, ontstaan is uit een bondgenootschap tussen provokatie en politieke gekheid.

Het is nauwelijks mogelijk mijn persoonlijke eer als politiek en als revolutionair zwaarder aan te vallen, dan door mij te beschuldigen van deelname aan deze misdaad tegen het volk en tegen het kommuniste.

Het troost mij nu nog, dat mijn Bulgaarse strijdmakkers, mijn klassebroeders in het buitenland, de revolutionaire proletariërs in Duitsland en al diegenen die mij enigszins kennen, geen ogenblik aan mijn onschuld konden twijfelen. Ik kan gerust zeggen, dat ik niet meer heb te maken gehad met de Rijksdagbrand, dan bijvoorbeeld de buitenlandse korrespondenten in deze zaal, of dan de heren rechters zelf.

Ik wil met de grootste nadruk onderstrepen dat ik in geen enkel opzicht, ook niet toevallig of van in de verte, met deze misdaad iets te maken heb gehad.

Tijdens het vooronderzoek heb ik, meer bepaald op 20 maart en op 30 mei, twee schriftelijke verklaringen gegeven, waarin ik het belangrijkste uit mijn verdediging heb uiteengezet.

De processen-verbaal van de ondervragingen heb ik niet getekend, omdat zij onvolledig en tendentius zijn.

Heel het vooronderzoek is gevoerd met de vooropgezette bedoeling mij, ten alle koste en ondanks alles, door het Rijksge-rechtshof tot brandstichter van de Rijksdag te doen maken. En dat na een onderzoek van meerdere maanden dat niet in staat is gebleken - dat is nu zo duidelijk voor mij - de ware schuldigen te ontdekken.

25 IX 1933.

*Vertaald uit: G. Dimitroff, Oeuvres Choisisies,
Deel I, Sofia-Press, 1972, blz. 392-397*

VERSLAG VAN DE ZITTING VAN HET HOF

van 26 september 1933

Uittreksels uit de ondervraging van beschuldigde Van der Lubbe

Dimitrof: Ik protesteer tegen de verdraaiing van mijn woorden in de fascistische pers.

De voorzitter: Ik onderbreek u. U hebt het woord niet. Ik beslis wanneer verklaringen afgelegd worden.

Dimitrof: Ik wil verklaren dat op zaterdag...

De voorzitter: Ik sta nu geen enkele verklaring toe.

Dimitrof: Ik stel vast dat men mij de mogelijkheid ontnemt...

De voorzitter: Stilte! Hier mag u niets vaststellen. Richt u tot uw verdediger!

Dimitrof: Ik voer mijn eigen verdediging!

De voorzitter: (richt zich tot Van der Lubbe na deze herinnerd te hebben aan de processen-verbaal van het onderzoek die het vermeende verloop van de drie minder belangrijke branden weergeven, maar verkrijgt geen antwoord of zeer korte antwoorden) Waarom hebt u die drie branden aangestoken?

Van der Lubbe: (antwoordt na een lange stilte langs zijn tolk om) Om persoonlijke redenen.

De voorzitter: Wat bedoelt u daarmee?

Van der Lubbe: Dat wist ik toen zelf niet

(In de processen-verbaal van het onderzoek staat nochtans: „ Van der Lubbe verklaart dat hij door deze daad de arbeiders wilde aansporen tot een revolutie zolang het nog niet te laat was, dat het hem verheugde een vurig betoog te kunnen qfsteken“, enz.)

De voorzitter: Moest dit feit geen openlijk protest tegen het kapitalisme tot uiting brengen? (Van der Lubbe blijft zwijgen).

Dimitrof: Het is onverklaarbaar dat hij een zo uitgebreide verklaring voor de onderzoeksrechter kon afleggen, terwijl hij nu tijdens de openbare zitting van het Hof zwijgt en geen enkel antwoord

geeft. Als hij werkelijk een normale mens zou zijn, zoals de professoren van het deskundigenonderzoek beweren, zou er maar één vooronderstelling overblijven ...

De prokureur-generaal en de voorzitter (die hem onderbreekt): Hier hebt u geen vooronderstellingen op te bouwen. U mag hier enkel vragen stellen in verband met de branden die nu onderzocht worden.

Dimitrof: Dat zal ik onmiddellijk doen. In elk geval moest ik toch minstens mijn opvatting eens uiteenzetten. Van der Lubbe is een goede, eenvoudige jongen geweest. Als metser heeft hij gereisd, heeft hij rondgezworven en later heeft hij deze misdaad begaan. Er kan hier maar één vooronderstelling zijn. Ofwel is Van der Lubbe krankzinning, ofwel is hij een normale mens. Als hij normaal is en hij zwijgt, dan zwijgt hij wegens de monsterachtige draagwijdte van deze misdaad tegen de arbeiders. Ik stel aan Van der Lubbe de volgende vraag: *Heeft hij, minstens één keer in zijn leven, mijn naam horen uitspreken?*

De voorzitter: Ik sta deze vraag niet toe. Zij is hier ongelegen.

Dimitrof: (die zich luid naar Van der Lubbe richt) Hij moet zeggen wat waar is!

De voorzitter: U hebt niet het recht om vragen te stellen, ik stel ze (Van der Lubbe zwijgt).

Dimitrof: Ik stel nogmaals deze vraag aan Van der Lubbe.

De voorzitter: Welke vraag?

Dimitrof: Waarom gedraagt hij zich hier op deze wijze? Waarom zegt hij een keer „Ja“ en een andere „neen“, een derde keer „ja“ en „neen“ en de vierde keer niets? Begrijpt hij dat of niet? Het is inderdaad grotesk! Belachelijk!

De voorzitter: Luister nu goed, u hebt het recht niet deel te nemen aan de beraadslagingen. U drukt zich uit alsof u deelneemt aan de debatten. Ik wijs uw vraag af.

Dimitrof: Derde vraag: Heeft Van der Lubbe met iemand gesproken over deze branden?

De voorzitter: Waarom deze vraag?

Dimitrof: Om te weten of hij er met iemand anders over heeft gepleegd.

De voorzitter: Deze vraag wordt afgewezen.

Dimitrof: Een laatste vraag: waarom heeft hij deze monsterach

tige misdaad tegen de Duitse arbeidersklasse begaan en met *welke andere persoon* heeft hij ze begaan?

De voorzitter: Zo wijs ik al uw vragen af. Wij hebben reeds alles gehoord. Hij heeft ze alleen begaan, en wat de drijfveren betreft heeft hij gedeeltelijk geantwoord en gedeeltelijk niet geantwoord. Laat ons een einde stellen aan deze wijze van vragen stellen. (Het Hof trekt zich terug voor een korte beraadslaging).

De voorzitter: Het is beschuldigde Dimitroff niet meer toegestaan vragen te stellen, want hij heeft misbruik gemaakt van dat recht en door zijn vragen doet hij alleen maar aan kommunistische propaganda. (Ondanks alles wil Dimitroff voortspreken. De agenten dwingen hem van op zijn bank te gaan zitten).

De voorzitter: Het is nu genoeg geweest, Dimitroff!

Dimitroff: Ut protesteer daartegen!

Enkele dagen later, op 4 oktober, heeft Dimitroff bepaalde vragen gesteld aan Van der Lubbe, tijdens de ondervraging van Torgler:

Dimitroff: Waarom bent u er niet in geslaagd de kleine weldadigheidsinstelling in brand te steken, maar wel het groot stenen Rijksdaggebouw, en dat in een kwartier?

Dr. Sack: Wel, Dimitroff probeert Van der Lubbe nu te ondervragen als deskundige.

De voorzitter: Het is vanzelfsprekend dat dergelijke vraag kan gesteld worden. Wat kan u er op antwoorden, Van der Lubbe? (Deze laatste blijft zwijgen).

Dimitroff: De Kommunistische Internationale wenst dat het probleem van de Rijksdagbrand volledig opgehelderd wordt. Miljoenen mensen wachten op het antwoord.

De voorzitter: Wie is hier de voorzitter? Zwijg!

Dimitroff: Miljoenen mensen wachten op een duidelijk antwoord

De voorzitter: Ik zal dat niet meer dulden! U moet zwijgen wanneer ik dat beveel; anders zal ik bevel geven om u uit de zaal te verwijderen.

Vertaald uit: G. Dimitroff, Oeuvres Choisies, Deel 1, Sofia - Presse, 1972, blz. 398-401

AAN DE HEER VOORZITTER VAN
DE IVDE STRAFKAMER VAN HET
RIJKSGERECHTSHOF, DR. BUENGER.

Leipzig, 28 september 1933

Zeer waarde Heer Voorzitter,

Ik betreur dat mijn tussenkomsten voor het Hof ongewenste woordenwisselingen en wrijvingen hebben uitgelokt. Ik zie mij nochtans verplicht om zeer beslist de voorstelling te verwerpen als zou ik zagezegd misbruik hebben gemaakt van het recht op vragen stellen, om propaganda te maken. Vermits de beschuldiging mijn hoofd vraagt en vermits ikzelf totaal ongegrond beschuldigd wordt, meen ik een natuurlijk en wettig recht te hebben om mij te verdedigen met alle middelen die tot mijn beschikking staan.

Ik geef toe dat ik bepaalde vragen gesteld heb op een wijze die niet altijd overeenstemt met de vereisten van de juridische plichtsplegingen. Dit wordt alleen maar verklaard doordat ik het Duitse recht niet ken. Het is trouwens de eerste maal dat ik deelneem aan dergelijk gerechtelijk proces. Als ik *een verdediger naar eigen keuze* zou hebben, zou ik zeker kunnen vermijden dat dergelijke gebeurtenissen voorvallen, die zo nadelig zijn voor mijn eigen verdediging.

Ik herinner er u aan, dat alle kandidaturen die ik voorgesteld heb (deze van Detchef, Moro-Giafferi, Campinchi, Torres, Grigorof, Leo Gallagher uit Amerika en Dr. Lehmann uit Saarbrücken) de ene na de andere om verschillende redenen verworpen zijn door het Rijksgerechthof, en zoals men heeft kunnen vaststellen werd aan de Heer Detchef zelfs een inreisvisum geweigerd.

Ik heb geen enkel gevoel van wantrouwen tegenover Dr. Paul Teichert als persoon en als advocaat. Maar gezien de huidige stand van zaken in Duitsland, kan ik Teichert als aangewezen verdediger niet het onmisbare vertrouwen schenken. Daarom span ik mij in

om mezelf te verdedigen, en daarbij bega ik zeker, en niet zelden, handelingen die juridisch onjuist zijn.

In het belang van mijn eigen verdediging voor het Hof, en ook in het belang van het normaal verloop van het proces, vraag ik opnieuw en voor de laatste maal aan het Hooggerechtshof, de toelating tot medewerking aan mijn verdediging te geven aan advocaat *Marcel Willard*, die daartoe van mijn zuster een mandaat gekregen heeft.

Wanneer mijn voorstel eveneens zou geweigerd worden, tot mijn grote spijt, zou mij niets anders overblijven dan mij zelf te verdedigen binnen de grenzen van mijn mogelijkheden en volgens mijn eigen opvattingen.

*Hoogachtend,
G. Dimitroff*

Vertaald uit: G. Dimitroff, Oeuvres Choiesies, Deel I, Sofia — Presse, 1972, blz. 402 — 403.

VERSLAG VAN DE ZITTING VAN HET HOF

van 11 oktober 1933
(Uittreksels)

De voorzitter: Voor morgenavond om acht uur is een onderzoek ter plaatse voorzien in de Rijksdag, maar dat zal niet te veel tijd mogen vergen.

Dimitrof: In verband met dat onderzoek ter plaatse zou ik een vraag willen stellen.

De voorzitter: Nee, Dimitrof, dat zal u tot niets dienen. Ik heb u meerdere malen gezegd: vragen stellen en uitleg vragen is niet voorzien in het Wetboek van Strafvordering en u mag er mij de toelating niet om vragen, vooral u niet, die, om het zacht uit te drukken, bij herhaling geprobeerd hebt om, door uw vragen, uw uitleg, uw tussenkomsten, enz., te ver te gaan en te doen waar u het recht niet toe hebt volgens het Wetboek van Strafvordering. Laat dat dus!

Dimitrof: Mijnheer de Voorzitter...

De voorzitter: U hebt het woord niet meer.

Dimitrof: Ik ben niet alleen beschuldigde Dimitrof... (De voorzitter: Zwijg!), maar ook de verdediger Dimitrof. (De voorzitter staat recht en het Hof trekt zich terug om te beraadslagen).

De voorzitter: Ik moet volgende beslissing aankondigen: Vermits hij meerdere malen de bevelen van de voorzitter niet gevolgd heeft, en vooral het bevd dat hem het woord ontnam, moet beschuldigde Dimitrof tot nader order uit de rechtszaal verwijderd worden. Hij moet naar de gevangenis gevoerd worden.

Dimitrof: Dat is een willekeurige ontzegging van het recht op verdediging. Mijnheer de Voorzitter. (Dimitrof geeft een blad papier aan zijn aangewezen verdediger en zegt hem: „Ik had deze vragen willen stellen, stel ze zelf!“. Men doet Dimitrof de zaal verlaten).

*Vertaald uit: G. Dimitrof, Oeuvres Choisies, Deel I
Sofl&Presse, 1972, blz. 404-405.*

AAN DE HEER VOORZITTER VAN
DE IVDE STRAFKAMER VAN HET
RUKSGERECHTSHOF, DR. BUENGER

Berlijn» 12 oktober 1933

Zeer waarde Heer Voorzitter,

Nadat het Rijksgerechtshof de acht verdedigers heeft afgewezen die ik gekozen en voorgesteld heb, blijft mij niets anders over dan mij zelf te verdedigen, volgens mijn eigen opvattingen en binnen grenzen van mijn mogelijkheden. Zo werd ik gedwongen in een dubbele rol voor het Rijksgerechtshof te verschijnen: ten eerste als de beschuldigde Dimitrof en ten tweede als de verdediger Dimitrof.

Ik geef toe dat ik zowel als beschuldigde dan als verdediger lastig en onaangenaam zal zijn voor mijn aanklagers en voor hun meerderen. Maar daar kan ik niets aan doen. Nadat de gerechtelijke overheid zo onvoorzichtig was om mij op de banken van het Rijksgerechtshof te doen verschijnen als ersatzbrandstichter, ik die helemaal onschuldig ben, zijn zij nu verplicht te betalen voor hun onvoorzichtigheid. Zij hebben een soepje gekookt dat zij nu zelf moeten eten. Of het hen smaakt of niet, dat is mijn zaak niet; het interesseert mij niet in het minst.

Naar mijn mening moet ik mij voor het Rijksgerechtshof gedragen als een politieke beschuldigde en niet als een soldaat in de kaseme of als een krijgsgevangene in een concentratiekamp.

Ik ben er vast van overtuigd dat Van der Lubbe in dit proces maar is wat men *de Faust van de Ryksdagbrand* kan noemen, en dat ongetwijfeld, reeds vroeger, *de Mefisto van de Ryksdagbrand* achter zijn rug stond. Nu Mefisto verdwenen is, staat de armzalige Faust alleen voor het Rijksgerechtshof.

Als onschuldige die toevallig beschuldigd wordt en vooral als kommunist en lid van de Komunistische Internationale, heb ik er

alle belang bij dat het proces over de Rijksdagbrand alles volledig opheldert en dat tegelijk de Mefisto teruggevonden wordt, die nu als vermiste wordt opgegeven.

Alle vragen die ik voor het Hof stel hebben enkel dit doel en beantwoorden aan geen enkele andere beweegreden. Ik houd mij niet bezig met het voeren van propaganda voor het Hof. Temeer daar de beste propaganda voor het kommunisme reeds gemaakt is, niet door mij, maar gewoon doordat onschuldige kommunisten gerechtelijk vervolgd worden als aanstichters van de Rijksdagbrand, en ook dank zij de „klassieke" akte van inbeschuldigingstelling van de Heer Dr. Parisius.

Mij verdedigen en actief deelnemen aan het proces in mijn dubbele rol van beschuldigde en zelf-verdediger, is voor mij nog maar een natuurlijk recht Vanzelfsprekend kan een uitsluiting uit de zittingen van het Hof mij geen schrik aanjagen. Deze uitsluitingen, uitgerekend uit de belangrijkste verhoren en zittingen van het Hof, houden in feite in dat men mij berooft van mijn recht op verdediging en zij zullen de hele wereld slechts bewijzen dat mijn aanklagers zich niet heel zeker van hun stuk voelen op het proces. Door de ogen van vele goedgelovigen te openen, zal deze handelwijze uiteindelijk eveneens de kommunistische propaganda voeden.

Wanneer dat onaanvaardbaar gedrag tegenover mij wordt voortgezet, en ik ben verplicht het openlijk te zeggen, dan zal ik verplicht zijn opnieuw na te gaan, zonder rekening te houden met de mogelijke gevolgen, of het voor mij wel zin heeft de zittingen van het Hof bij te wonen.

*Hoogachtend,
G. Dimitroff*

Vertaald uit: G. Dimitroff, Oeuvres Choiesies, Deel I, Sofia — Presse, 1972, blz. 406-407.

VERSLAG VAN DE ZITTING VAN HET HOF

Kan 23 oktober 1933

Uittreksel uit de ondervraging van deskundige JOSSE.

Professor Josse (specialist in de thermologie aan de Technische Hogeschool van Berlijn): De zaal van de voltallige zittingen heeft een inhoud van meer dan 10000 kubiekmeter en zou niet kunnen in brand gestoken worden, enkel met behulp van een fakkel. Vloeibare brandstof zou daartoe moeten gebruikt zijn *{(Hier herinnert Josse aan de verklaringen van de Directeur-Generaal van de brandweer, Gempp, in verband met de sporen van vloeibare brandstof die gevonden werden in de Bismarck-zaal)}*. Het is uitgesloten dat Van der Lubbe alleen de brand heeft kunnen uitlokken. De voorbereidselen voor de brand zouden tamelijk veel tijd in beslag genomen hebben en de deelname van meerdere personen vereist hebben. De hoofdbedoeling van kleine brandhaarden in het restaurant en in de gangen rond de zaal van de voltallige zittingen (die moeten toegeschreven worden aan Van der Lubbe) moet geweest zijn, de aandacht te trekken van de personen die de brand kwamen blussen, om hen te beletten van in de zaal van de voltallige zittingen door te drigen. Het is mogelijk dat Van der Lubbe de brand alleen aangestoken heeft, maar hij kon ze niet alleen voorbereiden. De voorbereidselen zouden de deelname vereist hebben van minstens één persoon meer. Er was minstens 20 kg vloeibare brandstof vereist, (waarschijnlijk petroleum of benzeen) en misschien zelfs 40 kg. Men heeft waarschijnlijk vodden, filmrollen of ontvlambare lonten gebruikt om de verschillende brandhaarden te kunnen verbinden.

De Voorzitter: Van der Lubbe heeft gesproken over een stuk gordijn waarmee hij zwaaiend door de zaal liep. Welk belang heeft dat kunnen hebben?

Professor Josse: Absoluut geen enkel.

Procureur-Generaal Werner: Een poging om de aandacht te trekken door het restaurant in brand te steken schijnt onredelijk.

Professor Josse: De bedoelingen van de dader schijnen mij ook raadselachtig, want als ik een brand zou willen aansteken, zou ik mij niet op het terras tonen met een fakkel in de hand, en zou ik evenmin bij de ramen lopen met de brandende fakkel; kortom, ik zou zo geen verdachte houding aannemen.

Teichert: Hoeveel tijd was er nodig om de brand in de zaal van de voltallige zittingen voor te bereiden?

Professor Josse: Dat hangt af van het aantal deelnemers. 10 a 15 minuten volstonden als het brandbaar materiaal op voorhand klaargemaakt was.

Procureur-Generaal Werner: Torgler is buitengegaan om 8.45 uur (Torgler protesteert: Ik had de Rijksdag reeds verlaten tegen 8.20 uur). Rond 8.20 uur heb ik Sholz gezien, de bediende die voor de verlichting zorgt. Is het mogelijk in die tijd de voorbereidselen te treffen?

Professor Josse: Ja

Dimitrof: Het verheugt mij te zien dat de deskundigen niet geloven dat Van der Lubbe alleen gehandeld heeft. Dat is het enige punt uit de akte van inbeschuldigingstelling, waarmee ik het volkomen eens ben. Ik ga verder. Volgens mij vertegenwoordigt Van der Lubbe op het proces, wat men kan noemen de Faust van de Rijksdagbrand. Deze beroerde Faust staat voor het Hof, maar de Mefisto van de brand is er niet...

De Voorzitter: Wij zijn nog niet aan de pleidooien.

Dimitrof: Heeft Van der Lubbe in een kwartier de afstand van de plaats van de brand kunnen afleggen om de zaal van de voltallige zittingen in brand te steken?

Professor Josse: Op het ogenblik van zijn aanhouding zat Van der Lubbe onder het zweet en ademde hij zeer snel. Als men rekening houdt met zijn handigheid, die mensen uit zijn omgeving kennen, had hij in die tijdsduur wel helemaal alleen de foyer kunnen in brand steken, als die reeds op voorhand klaargemaakt was.

De Procureur-Generaal, Dr. Wemer: Is dat een vraag?

De Voorzitter: Dat is allemaal genoteerd.

Dimitrof: De cirkel...

De Voorzitter: Dimitrof! Ik heb al vaak herhaald dat U na het getuigenverhoor vragen mag stellen, maar ons geen gedeeltelijke pleidooien mag geven. Deze moeten op een ander ogenblik plaatsgrijpen. Ik sta nu niets anders meer toe dan het stellen van vragen. Welke vragen zou U willen stellen? Maar aan de getuigen en niet aan het Openbaar Ministerie van het Rijk.

Dimitrof: Een vraag aan de getuige van Dr. Parrisius. (*Getuige Liebermann werd opgeroepen op voorstel van Dr. Parrisius.*)

De Voorzitter: Neen! Welke vraag wil U stellen aan getuige?

Dimitrof: Ik vraag wat volgt, Mijnheer de Voorzitter!

De Voorzitter: U hebt dus geen vragen te stellen?

Dimitrof: Jawel, de volgende vraag.

De Voorzitter: Stel nu eindelijk uw vraag!

Dimitrof: Op 13 oktober, zoals vastgesteld is, heeft hij een aanvraag geschreven, nadat hij in de kranten over het proces van de Rijksdagbrand gelezen had. Hij heeft dat trouwens zelf gezegd. Hij zit in de gevangenis, hij is geen vrij man. Hij is nu overgegaan in derde categorie. Hij hoopt nu in vrijheid gesteld te worden, als gevolg van zijn leugens hier. Ik vraag: Op wiens aanstoken heeft hij deze laffe, schandelijke...

De Voorzitter (die hem onderbreekt): Stilte. Beledig de getuigen niet... (Richt zich tot liebermann): Hebt U gehandeld op aanstoken van iemand?

Liebermann: Niemand heeft mij beïnvloed.

De Voorzitter: Hij heeft de vraag beantwoord.

Dimitrof: Ik feliciteer U, Mijnheer de Procureur, met deze getuige!

VERSLAG VAN DE ZITTING VAN HET HOF

van 31 oktober 1933.

Uittreksels uit de ondervraging van getuige LIEBERMANN.

Dimitrof: Ik zou een vraag willen stellen.

De Voorzitter: U hebt nu het recht een vraag te stellen.

Dimitrof: Ik zou willen weten, want dat is belangrijk voor het proces, wie deze getuige opgeroepen heeft. Is hij geen getuige van de aanklager?

De Voorzitter: Ik heb het reeds gezegd: Deze getuige heeft op 13 oktober een nota gestuurd naar het gevangenisbestuur en vervolgens is hij ondervraagd door de procureur. Maar ik heb dat reeds gezegd.

Dimitrof: Ik heb dat gehoord.

De Voorzitter: Vervolgens is er voorgesteld dat hij zou opgeroepen worden als getuige.

Dimitrof: Door wie?

De Voorzitter: Door het Openbaar Ministerie van het Rijk. Ik zou daar echter willen bijvoegen dat U aan volledig oppervlakkige kritieken begint U kunt niet beletten dat het Openbaar Ministerie van het Rijk of het Hof een getuige oproept, wanner deze een mededeling gedaan heeft

Dimitrof: Maar het is niet dat wat ik wou.

De Voorzitter: Bijgevolg is het volkomen nutteloos dat U om het even welk besluit trekt in die richting.

Dimitrof: Dat is niet mijn bedoeling. Mijnheer de Voorzitter, Heren Rechters, ik zou echter willen doen opmerken dat deze getuige de cirkel van de getuigen sluit (de hoofdgetuigen) van de aanklager, die tegen ons, de kommunistische beschuldigten, gericht zijn. Men is begonnen met afgevaardigden van de Nationaal-Socialistische Partij in de Rijksdag, met nationaal-socialistische jou ma* listen, en men eindigt met een dief.

Dimitrof: Als ik het goed begrepen heb, veronderstelt de deskundige de aanwezigheid van minstens twee man?

Professor Josse: Ja (Van der Lubbe gaat naar voren en de tolk legt hem kort uit wat professor Josse verklaard heeft).

De Voorzitter: Hef uw hoofd op, Van der Lubbe! Hebt gij begrepen wat men zojuist gezegd heeft? De deskundige, die een verstandige professor is, zegt dat U de Rijksdag niet alleen in brand hebt kunnen steken. Wie heeft dus de brand voorbereid? Antwoord! (Van der Lubbe blijft zwijgen.)

Dimitrof (zich tot Van der Lubbe wendend, die naast hem voorbij gaat als men hem naar zijn bank leidt): Deze beroerde Faust zou de naam van zijn Mefisto moeten zeggen, Mijnheer de Voorzitter!

De Voorzitter: Dimitrof, U zou niet zo voortdurend moeten spreken. Ik kan maar één vraag toestaan.

Dimitrof: Ik verzoek U, mij toe te laten aan Van der Lubbe één enkele en laatste vraag te stellen. Zoals men reeds gezegd heeft, is hij niet alleen geweest Zijn houding, zijn stilzwijgen biedt de mogelijkheid om samen met hem onschuldige personen te beschuldigen. Ik zou Van der Lubbe niets gevraagd hebben over zijn medeplichtigen, als zijn daad een revolutionaire daad zou geweest zijn. Maar deze daad is kontra — revolutionair...

De Voorzitter: Genoeg! Stel één enkele vraag!

Dimitrof: Is het juist dat Van der Lubbe op het ogenblik van de brand de aangetoonde weg had afgelegd, ja of neen?

De Voorzitter: Hij heeft het al honderd maal gezegd.

Dimitrof: Heeft Van der Lubbe de zaal van de voltallige zittingen alleen in brand gestoken?

De Voorzitter: Dat heeft hij reeds gezegd. Het is de laatste vraag die ik toesta, Dimitrof. Hier heeft hij gezegd dat hij in de zaal gelopen heeft met brandend materiaal, is dat zo? (De Voorzitter zegt de vertaler de vraag te vertalen voor Van der Lubbe.)

Van der Lubbe: Ik zou het niet juist kunnen zeggen.

*<k

Vertaald uit: G. Dimitrof, Oeuvres Choiesies, Deel I, Sofla-Press, 1972, blz. 408-411.

VERSLAG VAN DE ZITTING VAN HET HOF

van 4 november 1933.

Uittreksels uit het verhoor van getuige GOERING.

Dimitrof: Graaf Helldorf¹⁸ heeft hier getuigd dat hij op 27 februari omstreeks 11 uur's avonds, op eigen initiatief het bevel gegeven heeft om de Kommunistische en sociaal-demokratische leiders en functionarissen aan te houden. Ik vraag nu aan de Heer Voorzitter van de Raad: Heeft graaf Helldorf toen over deze maatregel | gesproken met Mijnheer Goering, ja of neen?

Goering: In feite werd reeds geantwoord op deze vraag. Toen graaf Helldorf hoorde spreken over de brand, was het hem volkomen duidelijk, zoals voor ieder van ons, dat zoiets het werk van de , Kommunistische Partij moest zijn. Hij had reeds richtlijnen gegeven aan zijn naaste medewerkers. Maar ik onderstreep nogmaals: ik hem natuurlijk bij me geroepen en hem gezegd dat ik hem nu moest vragen ook zijn S.A. ¹⁹ tot onze beschikking te stellen en hij heeft geantwoord dat hij reeds gedeeltelijk richtlijnen gegeven had in die zin. Zo heb ik de verantwoordelijkheid genomen voor de richtlijnen die hij gegeven had, maar die nog niet van toepassing waren en ik heb hem nogmaals de steun van het staatsgezag gegeven.

Dimitrof: Ik zou alleen maar willen weten of tussen 11 uur en middernacht een persoonlijk onderhoud plaatsvond tussen graaf Helldorf en de Voorzitter van de Raad, Goering.

Goering: U hebt het juist gehoord, hij was bij mij. (*In de getuigenis die hij onder eed aflegde voor het Hof ontkende Helldorf deze ontmoeting met Goering.*)

Dimitrof: Mijnheer Karwahne en Mijnheer Frey, afgevaardigden van de Nationaal-Socialistische Partij in de Rijksdag, hebben hier getuigd dat zij omstreeks 1 uur naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken van Pruisen gegaan zijn, waar zij aangekondigd hebben dat zij beiden en de Oostenrijkse nationaal-socialist Kroyer op

de dag van de brand Torgler zouden gezien hebben met Van der Lubbe. Hebben deze afgevaardigden in de Rijksdag toen gesproken met de Heer Voorzitter van de Raad, Goering?

Goering: Neen.

Dimitrof: Wist de Heer Voorzitter van de Raad dat Mijnheer Karwahne en Mijnheer Frey een dergelijke mededeling gedaan hadden?

Goering: De dag na de brand wist ik dat zij dat meegedeeld hadden.

Dimitrof: 's Morgens of 's nachts?

Goering: 's Voormiddags of misschien 's namiddags.

Dimitrof: Dus 's voormiddags of 's namiddags?

Goering: Het ogenblik waarop deze getuigenissen mij meegedeeld werden kan vastgesteld worden door ministerieel raadgever Diehls te verhoren (op dat ogenblik chef van *de Gestapo*).

Dimitrof: Ik zou vallen dat men dat juist vaststelt, want Karwahne heeft categoriek geantwoord op mijn vraag, dat hij zijn mededeling na middernacht gedaan heeft, onmiddellijk na de brand.

Goering: De drie hebben hun verklaringen op het ministerie afgelegd voor bedienden en niet voor mij. Het is zelfs mogelijk dat ik het niet weet. Het heeft kunnen plaatsgrijpen gedurende de nacht of voor de middag. Ik herinner mij niet, wanneer zij het mij gemeld hebben.

Dimitrof: Op 28 februari heeft de Voorzitter van de Raad, Goering, een interview gegeven over de Rijksdagbrand, waarin gezegd wordt: Bij de aanhouding van de „Hollandse kommunist" Van der Lubber heeft men, naast zijn paspoort, ook beslag gelegd op zijn partijlidkaart. Hoe wist de Heer Voorzitter van de Raad Goering dan, dat Van der Lubbe een partijlidkaart bij zich had?

Goering: Ik moet zeggen dat ik tot nu toe niet zoveel belangstelling had voor dit proces, wat betekent dat ik niet alle verslagen las. Alleen heb ik soms gehoord dat U (richt zich tot Dimitrof) een zeer sluw man bent. Ook veronderstelde ik dat de vraag die U gesteld hebt sinds lang duidelijk was voor U, te weten dat ik mij geenszins bemoei met het onderzoek in deze zaak. Ik loop niet van hier naar daar en ik zoek niet in de zakken van de mensen. Als U (richt zich tot Dimitrof) dat niet weet, zeg ik het U: de politie stelt een onderzoek in over alle grote misdadigers en deelt mij de resultaten mee.

Dimitrof: De drie functionarissen van de gerechtelijke politie die

Van der Lubbe als eersten aangehouden en ondervraagd hebben, hebben eensgezind verklaard dat zij op hem geen enkele partijlid- kaart gevonden hebben. Ik zou dus willen weten van waar deze mededeling over de kaart komt.

Goering: Ik kan U dat heel duidelijk zeggen. Deze mededeling werd mij officieel gedaan. Als men tijdens de eerste nacht zaken meedeelde die niet ter plaatse konden nagegaan worden, als bepaalde functionarissen misschien uitgaande van verklaringen geloofden dat Van der Lubbe een partijlidkaart had en als dat niet kon nagegaan worden, dan beschouwden zij dat waarschijnlijk als een uitgemaakt feit en deelden het mij natuurlijk mee. Ik heb deze mededeling overgemaakt in de voormiddag van de volgende dag; de definitieve ondervraging was op dat ogenblik nog niet beëindigd. Op zichzelf heeft dat geen belang, want het schijnt dat men hier op het proces vastgesteld heeft dat Van der Lubbe geen partijlidkaart had.

Dimitrof: Getuige is Voorzitter van de Raad, Minister van Binnenlandse Zaken en Voorzitter van de Rijksdag; is de minister verantwoordelijk voor zijn politie?

Goering: Ja!

Dimitrof: Ik vraag: Wat heeft de Heer Minister van Binnenlandse Zaken gedaan op 28 en 29 februari of tijdens de daaropvolgende dagen om er voor te zorgen dat het politieonderzoek de weg zou vaststellen, die Van der Lubbe gevolgd heeft van Berlijn naar Hennigsdorf, alsook zijn verblijf in het asiel van Hennigsdorf en het feit dat hij daar twee andere personen leren kennen heeft, om op die wijze zijn echte medeplichtigen te leren kennen? Wat heeft Uw politie gedaan?

Goering: Als minister heb ik de sporen natuurlijk niet gevolgd zoals een detektive; ik heb daar mijn politie voor.

Dimitrof: Nadat U als voorzitter van de Raad en als minister van Binnenlandse Zaken verklaard hebt dat de brandstichters kommunisten zouden zijn, dat de Kommunistische Partij van Duitsland het zou gedaan hebben met de hulp van Van der Lubbe als buitenlands kommunist, heeft deze verklaring dan niet gediend om het politieonderzoek in een bepaalde zin te richten en later het gerechtelijk onderzoek, om zo de mogelijkheid uit te schakelen dat *in andere richtingen gezocht werd* om de echte brandstichters van de Rijksdag te ontdekken?

Goering: Om te beginnen schrijft de wet voor aan degerechtigke

politie, dat zij haar onderzoek voor alle misdaden in alle richtingen moet voeren, onafhankelijk van waar dat leiden kan, overal waar men sporen vindt. Ik ben echter geen funktionaris van de gerechtelijke politie, maar een verantwoordelijke minister; het was ook niet zo belangrijk voor mij de kleine misdadiger te ontdekken, maar wel de partij, de wereldbeschouwing die verantwoordelijk waren. De gerechtelijke politie zal alle sporen volgen, wees gerust. Ik moest enkel vaststellen: Is deze misdaad begaan buiten de politieke steer, of was het een politieke misdaad? Volgens mij was het een politieke misdaad en ik was er ook van overtuigd dat de daders gezocht moesten worden in Uw (wijst naar Dimitrof) partij. (Bedreigt Dimi- trof met de vuist en brult:) Uw partij is een partij van misdadigers die moet afgeschaft worden! En als het gerechtelijk onderzoek in die richting gegaan is, heeft het enkel de juiste weg gevolgd.

Dimitrof: Weet de Heer Voorzitter van de Raad dat deze partij, die „moet afgeschaft worden", zijn macht uitstrekt over één zesde van de wereldbol, namelijk in de Sovjet-Unie, en dat diezelfde Sov- jet-Unie diplomatieke, politieke en economische betrekkingen onderhoudt met Duitsland en dat haar bestellingen van economische leveringen van levensbelang zijn voor honderdduizenden Duitse arbeiders?

De Voorzitter (richt zich tot Dimitrof): Ik verbied U hier kommunistische propaganda te maken.

Dimitrof: Mijnheer Goering maakt hier wel nationaal-socialis- tische propaganda! (Daarna, terwijl hij zich tot Goering richt:) De ideeën van het kommunisme doen zich gelden in de Sovjet-Unie, het grootste en beste land ter wereld, en zelfs hier, in Duitsland, hebben zij miljoenen aanhangers, in de persoon van de beste zonen van het Duitse volk. Weet U dat...

Goering (die nog luider brult): Ik zal U zeggen, U, wat het Duitse volk weet. Het Duitse volk weet dat U zich hier brutaal gedraagt en dat U naar hier gekomen bent om de Rijksdag in brand te steken. Maar ik ben hier niet gekomen om U de kans te geven mij een verhoor te doen ondergaan, alsof U de rechter bent en mij kan berispen! In mijn ogen bent U niet meer dan een booswicht die hoog en droog moet hangen.

De Voorzitter: Dimitrof, ik heb U al gezegd dat U hier geen kommunistische propaganda moet maken. Ook moet het U niet verbazen dat de Heer getuige zo aangegrepen is! Ik verbied U ten

strengste propaganda te maken. U mag enkel vragen stellen die betrekking hebben op het proces.

Dimitrof: Ik ben ten zeerste voldaan over het antwoord van de Heer Voorzitter van de Raad.

De Voorzitter: Of U voldaan bent of niet, dat is mij volkomen gelijk. Nu ontnem ik U het woord.

Dimitrof: Ik zou nog een vraag willen stellen die betrekking heeft op het proces.

De Voorzitter (nog scherper): Ik ontnem U het woord.

Goering (brullend): Buiten, schurk!

De Voorzitter (wendt zich tot de politieagenten): Neem hem mee!

Dimitrof (die de agenten reeds gegrepen hebben): U hebt waarschijnlijk schrik van mijn vragen, Mijnheer de Voorzitter van de Raad?

Goering (roept naar Dimitrof die men wegleidt): Wees voorzichtig, let goed op, ik reken af met U zodra U de zittingszaal verlaten hebt! Schurk!

Vertaald uit: G. Dimitrof, (Euvres Choisies, Deel I, Sofia-Press, 1972, blz. 415 — 420.

UITTREKSEL UIT HET VERSLAG VAN DE ZITTING VAN HET HOF

van 8 november 1933.

Vragen gesteld aan GOEBBELS.

Dimitrof: Mijnheer de Voorzitter!

De Voorzitter: Zo, Dimitrof, het is dus duidelijk dat U al Uw vragen aan mij moet stellen. Hebt U dat begrepen?

Dimitrof: Getuige heeft geantwoord op de vraag van de Procureur-Generaal, dat de Rijksdagbrand volgens de eensluidende overtuiging van het Kabinet moest dienen als teken voor een gewapende opstand door de Kommunistische Partij van Duitsland. Ik zou willen weten of het Kabinet op 26 of 27 februari of op één van de dagen na de Rijksdagbrand besloten heeft het geheel van de Duitse en de Pruisische strijdkrachten in te zetten om het hoofd te bieden aan de gewapende opstand van het Duitse proletariaat en van de Kommunistische Partij van Duitsland. *Werd dergelijke beslissing genomen* en bestaat er in dat verband een authentiek document, ja of neen?

De Voorzitter: Dimitrof! Kalmeer U en stel enkel vragen over de grond van de zaak, als U wenst dat men U toelaat vragen te stellen. Niets meer!

Dimitrof: Gaat dat niet over de grond van de zaak?

De Voorzitter: Mijnheer de Rijksminister, kan U ons inlichten over deze vraag?

Goebbels: Ik moet hier een verduidelijking brengen: Het valt niet onder de bevoegdheid van het Kabinet zich bezig te houden met het kommunistisch gevaar. Dat is de taak van de Minister van Politie. In een nationaal-socialistisch kabinet is het niet de gewoonte dat een minister die een bepaalde bevoegdheid heeft, zich verschuilt achter de meerderheid van het Kabinet. De Minister van Justitie heeft als taak elke ernstige bedreiging of inbreuk op de openbare orde te voorkomen en af te wenden. Als een aktie zich opdringt, zet de Minister van Politie zijn politiemacht in aktie. De detail van deze

operatie raken het Kabinet niet maar de minister moet het Kabinet meedelen welke maatregelen hij getroffen heeft.

De Voorzitter: U hebt het antwoord gehoord.

Dimitrof: Weet de getuige, de Heer Minister Goebbels, dan dat in het ministerie van Politie in Berlijn, bij de leiding van de politie en in het ministerie van Oorlog bevel werd gegeven om de strijdkrachten in alarmtoestand te brengen om het hoofd te bieden aan deze opstand?

Goebbels: Mr. Dimitrof schijnt mij te verwarren met de minister van Oorlog en de minister van Politie. Wel, ik ben minister van Propaganda en ik heb niets gemeen met deze aangelegenheid. Ik neem aan dat de minister van Politie de nodige maatregelen getroffen heeft om een eventuele dreiging te vernietigen, maar zeker niet de minister van Oorlog, ten eerste omdat er geen minister van Oorlog maar een minister van Landsverdediging is en ten tweede omdat het niet onder de bevoegdheid van de minister van Landsverdediging valt het kommunistisch gevaar te bezweren. Mr. Dimitrof schijnt het kommunistisch gevaar groter en ernstiger te achten dan het in werkelijkheid is, want hij neemt aan dat het nodig is de strijdkrachten te gebruiken tegen dit gevaar. De effectieven van de S.A., de S.S. en de politie volstaan ruim om het in een oogopslag te verpletteren.

De Voorzitter: U hebt het antwoord gehoord. Wij zijn het volledig eens met de Heer getuige, dat hij niet verplicht is inlichtingen te verschaffen betreffende vraagstukken die niet onder zijn bevoegdheid vallen.

Dimitrof: In dat verband, Mijnheer de Voorzitter, zal ik U later een verzoekschrift tot aanvaarding van bewijzen overmaken. Weet getuige, als leider van de propaganda van de Nationaal-Socialistische Partij en als Rijksminister van Propaganda, of het waar is dat de Rijksdagbrandonmiddellijk gebruikt is door de regering en vooral door het ministerie van Propaganda als voorwendsel om de verkiezingskampagne van de Kommunistische Partij, van de Sociaal-Demokratische Partij en van de andere oppositiepartijen te smoren?

Goebbels: Mijnheer de Voorzitter, ik heb deze vraag niet zeer goed begrepen.

Dimitrof: Is de Rijksdagbrand onmiddellijk gebruikt voor propagandadoeleinden tegen de Kommunistische Partij, de Sociaal-Demokratische Partij en de andere oppositiepartijen?

Goebbels: Ik moet verduidelijken wat volgt: De politie heeft alle

vereiste maatregelen genomen. Wij hadden het gebruik van propagandamiddelen helemaal niet nodig, omdat de Rijksdagbrand in feite enkel een bevestiging was van de strijd die wij tot heden tegen de Kommunistische Partij gevoerd hebben, omdat de Rijksdagbrand ten hoogste een nieuw bewijs was, dat bij de voldoende bestaande bewijzen tegen de Kommunistische Partij kon gevoegd worden, zonder dat het nodig was een bijzondere campagne met dat doel te organiseren.

Dimitrof: Heeft hij zelf geen toespraak voor de radio gehouden, gericht tegen de Kommunistische Partij en de . Sociaal-Demokratische Partij als vermeende daders van de Rijksdagbrand? En niet alleen tegen de Kommunistische Partij, maar ook tegen de Sociaal-Demokratische Partij?

De Voorzitter: Hebt U een toespraak in die zin gehouden, Mijnheer de Minister?

Goebbels: In die periode heb ik geen enkele radiotoespraak gehouden; ik beperkte er mij toe de inleidende verslagen voor te bereiden, voor de vergaderingen die de Fuhrer hield. Maar het is goed mogelijk dat ik dat gezegd heb, want ik was er diep van overtuigd, en ik ben het nog, dat de Kommunistische Partij de dader is van de Rijksdagbrand.

Dimitrof: Werd in die toespraak en in de omzendbrieven van het ministerie van Propaganda, en eveneens in de uiteenzettingen van Goering en van de andere ministers niet gezegd, dat niet alleen de Kommunistische Partij maar ook de Sociaal-Demokratische Partij gemengd was in de Rijksdagbrand?

De Voorzitter: Hoor eens hier, wilt U ons zeggen welk verband dat alles heeft met de vraag, wie de Rijksdag in brand gestoken heeft?

*Dimitrof ;*Dat heeft allemaal een verband, Mijnheer de Voorzitter, een zeer nauw verband!

Goebbels: Mijnheer de Voorzitter, met het grootste genoegen verklaar ik mij bereid om te antwoorden op deze vraag. Maar ik zou eerst een opmerking willen maken. Ik heb de indruk dat beschuldigde Dimitrof hier voor het Hof propaganda wil maken voor de Kommunistische Partij en voor de Sociaal-Demokratische Partij. Ik kan hem daarop antwoorden: Ik weet wat propaganda is en het is niet nodig dat hij probeert mij mijn geduld te doen verliezen door mij dergelijke vragen te stellen, hij zal er toch niet in slagen.

Toen wij de Kommunistische Partij er van beschuldigd hebben de aanstichter van de Rijksdagbrand te zijn, was de ononderbroken lijn van de Kommunistische Partij naar de Sociaal-Demokratische Partij duidelijk getrokken; want wij deelden niet het standpunt van de burgerij, dat er een verschil zou bestaan tussen de Sociaal-Demokratische Partij en de Kommunistische Partij, wat bevestigd wordt door de Duitse politiek tijdens de laatste veertien jaar. Voor ons ligt het enige verschil tussen deze twee partijen in de tactiek, in het tempo en niet in de beginselen, in de grondstellingen. Wanneer wij dan het marxisme in het algemeen en zijn scherpste vorm, het kommunisme, aangeklaagd hebben als geestelijke aanstokers en, misschien, werkelijke daders van de Rijksdagbrand, is het vanzelfsprekend dat wij daardoor als nationale taak hadden de Kommunistische Partij en de Sociaal-Demokratische Partij te vernietigen en van de wereldkaart te vegen.

Dimitrof: In de herfst van 1932, toen Papen en na hem Schleicher.²⁰ Rijkskanselier waren, werden een hele reeks overvallen en bomaanslagen gepleegd. Er grepen processen plaats en er werden doodsvonnissen uitgesproken tegen bepaalde nationaal-socialisten. Ik vraag U: Werden deze terreurdaden in 1932 niet gepleegd door nationaal-socialisten?

Procureur-Generaal Dr. Werner: Dit heeft nochtans niets te maken met het proces.

Goebbels: Ik ben bereid deze vraag te beantwoorden.

De Voorzitter: Bent U bereid?

Goebbels: Natuurlijk! Op deze vraag antwoord ik: Het is mogelijk dat middens, vreemd aan de NSDAP,²¹ provokateurs in de partij gestuurd hebben om dergelijke aanslagen te plegen.

De Voorzitter: Hebt U nog andere vragen te stellen?

Dimitrof: Mijnheer de Voorzitter, ik heb mijn vragen nog niet beëindigd. Mijn laatste vraag betrof geen provocerende elementen, maar wel deze nationaal-socialisten die èèn van hun tegenstanders vermoord hadden en daarom werden terdood veroordeeld. Met een politiek doel werden zij plechtig en openlijk gelukgewenst door de huidige Rijkskanselier, Adolf Hitler.

De Voorzitter: Beperk U tot de feiten. Wat wilt U vragen?

Dimitrof: Ik vraag of dat waar is.

De Voorzitter: Beschuldigde Dimitrof vraagt of het waar is dat

terdoodveroordeelde nationaal-socialisten plechtig gelukgewenst werden door de Fuhrer, met een politiek doel.

Goebbels: De Fuhrer meende dat deze mannen, die er persoonlijk van overtuigd waren dat zij handelden zoals het hoort, bereid om te sterven op het schavot, de steun niet moest ontnomen worden, ook stuurde hij hen een gelukwenstelegram.

Dimitroff: Is het waar dat de nationaal-socialistische regering een amnestie afgekondigd heeft voor alle terreurdaden die bedreven werden om de doelstellingen van de nationaal-socialistische beweging te bereiken?

Goebbels: De nationaal-socialistische regering kon mensen, die met gevaar voor hun leven en hun gezondheid het kommunistisch gevaar bestreden hadden, niet in de gevangenis houden.

De Voorzitter: Hebt U dat gehoord, Dimitroff?

Dimitroff: Ik heb het zeer goed gehoord! Voor zover ik weet, Mijnheer de Voorzitter, heeft men in Duitsland vier of vijf belangrijke politieke moorden gekend. Men heeft de kommunistische leiders Karl Liebknecht en Rosa Luxemburg vermoord....

De Voorzitter: Dat volstaat! (Dimitroff: Daarna...) Deze vraag gaat te ver. Wij moeten de vraag ophelderen, wie de Rijksdag in brand gestoken heeft. Wij kunnen hier niet een zo ver verleden oproepen.

Goebbels: Het zou misschien beter zijn te beginnen met Adam en Eva. In de tijd toen deze moorden gepleegd werden, was de nationaal-socialistische beweging nog niet geboren.

Dimitroff: Weet getuige dat de moordenaars van de Duitse politiciers Erzberger²² en Rathenau²³ tot rechtse middens behoorden, en niet tot kommunistische middens?

De Voorzitter: (onderbreekt hem): Ik wil deze vraag onmiddellijk afwijzen, tenzij de Heer Minister ze wil beantwoorden.

Goebbels: Ik wens deze vraag niet te ontwijken. De moord op Erzberger en Rathenau werd niet gepleegd door mensen uit nationaal-socialistische middens. In die periode was deze beweging nog maar een heel kleine groep....

De Voorzitter: Dimitroff, dat is de tweede vraag die ik moest afwijzen. U herinnert U ongetwijfeld voorgaande gevallen (*De voorzitter zinspeelt op de verwijdering van Dimitroff uit de zittingszaal, omdat hij vragen gesteld had die de fascistische brandstichters van de Rijksdag aanklaagden*). Ik wil er Uw aandacht op vestigen.

Dimitrof: Zijn deze middens, die dergelijke politieke moorden gepleegd hebben in Duitsland, voor het ogenblik niet de bondgenoten van de nationaal-socialisten?

Goebbels: Ik heb de betekenis van deze vraag niet begrepen.

De Voorzitter: Hij vraagt of diegenen, waarvan de middens betrokken waren in deze moorden, voor het ogenblik bondgenoten zijn van de Nationaal-Socialistische Partij.

Goebbels: Ik ken de identiteit van de moordenaars niet in detail. Sommigen zijn naar het buitenland gevlucht, anderen werden neergeschoten door de Pruisische politie, nog anderen hebben zelfmoord gepleegd. De meeste van die mensen bestaan niet meer en hun lot interesseert mij niet.

Procureur Generaal Dr. Werner: De Heer Minister heeft al deze vragen beantwoord en dat is zeer goed (*De Voorzitter:* Ja inderdaad). Maar ik meen dat het regelmatig zou zijn deze vragen helemaal niet te beantwoorden, want zij zijn alleen gesteld om hier propaganda te maken met een bepaald doel. Ik geloof, als U alle vragen beantwoordt, dat beschuldigde Dimitrof altijd een voorwendsel zal vinden om nieuwe vragen te stellen, die zijn propaganda dienen.

Goebbels: Ik beantwoord de vragen om Dimitrof, diegenen die achter hem staan en de wereldpers elke mogelijkheid te ontnemen om te beweren dat ik antwoorden vermijd of vragen ontwijk. Ik heb al met genoeg andere personen te maken gehad, om de vragen van deze kleine kommunistische agitator niet te vrezen.

Dimitrof: Mag ik doen opmerken, Mijnheer de Voorzitter, dat mijn vragen allemaal in verband staan met de akte van inbeschuldigingstelling. Al deze vragen hebben betrekking op een politieke beschuldiging, gericht tegen mij als beschuldigde. Juist daarom stel ik deze vragen. Ik word er onder andere door de Procureur van be • schuldigd, met de organisatie van de Rijksdagbrand de Duitse grondwet gewelddadig te hebben willen veranderen. Ik vraag welke grondwet van kracht was op 30 januari en op 27 februari?

Goebbels: De grondwet die toen van kracht was was de grondwet die aanvaard was door het Weimarpaleis. De vraag, te weten of zij slecht of goed was, heeft weinig belang. Zij was wettelijk en wij hebben haar erkend. Wij hebben de Kommunistische Partij niet willen toelaten haar te wijzigen, mar wij hebben onszelf het

recht voorbehouden haar wel te wijzigen. Wat mij betreft, ik meen dat de amendementen, aangebracht aan de grondwet, niet voldoen.

Dimitrof: Dat bewijst dat U de Duitse grondwet niet eerbiedigt.

De Voorzitter (richt zich tot Dimitrof): Laat deze juridische besluittrekkingen achterwege.

Dimitrof: Mijnheer de Voorzitter, ik vraag aan de getuige die leider is van de staatspropaganda, of hij weet dat het blad „Internationale Presse-Korrespondenz“ in Duitsland in het Duits verschijnt, in Frankrijk in het Frans, in Spanje in het Spaans en in Tsjechoslowakije in het Tsjechisch?

Goebbels: Op deze lange vraag kan ik met één enkel woord antwoorden: Neen!

Dimitrof: Weet getuige dat dit blad wettelijk toegelaten was tot op het einde van de maand februari?

De Voorzitter: Getuige heeft U zojuist geantwoord: Neen! Hij weet niets over dit blad. Met dit antwoord is de vraag uitgeput. Hebt U andere vragen?

Dimitrof: Ja, Mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter: Snel dan!

Dimitrof: Weet getuige dat diegenen in Oostenrijk en in Tsjechoslowakije, die zijn overtuiging delen, de nationaal-socialisten, vandaag eveneens in de illegaliteit moeten werken, illegaal propaganda moeten voeren en soms valse paspoorten moeten gebruiken, en dat zij soms valse adressen en een cijferschrift moeten gebruiken in hun politieke strijd?

Goebbels: Ik heb de indruk dat U de nationaal-socialistische beweging wil beledigen. Ik zal U antwoorden met de woorden van Schopenhauer:²⁴ „Iedereen verdient dat men hem aankijkt, maar daarom niet dat men met hem spreekt.“

De Voorzitter: Dat is de derde vraag die ik onaanvaardbaar acht.

Dimitrof: Onaanvaardbaar? Ik dien in dat verband een verzoekschrift tot aanvaarding van bewijzen in. Ik dien dit verzoek in, in verband met de stelling van de akte van inbeschuldigingstelling, volgens dewelke de Rijksdagbrand moet beschouwd worden als het teken voor een gewapende kommunistische opstand, en ook in verband met de verklaringen van de Minister van Binnenlandse Zaken van Pruisen en Voorzitter van de Raad Goering en de verklaringen van de Minister van Rijkspropaganda, de Heer Dr. Goebbels.

De Voorzitter: Dat volstaat! Dien Uw verzoek schriftelijk in!

Dimitrof: Mijnheer de Voorzitter...

De Voorzitter: Zwijg nu! Dien Uw verzoek schriftelijk in!

Dimitrof: Mijnheer de Voorzitter, overeenkomstig de schikkingen van het Wetboek van Strafvordering, moet ik dat verzoek mondeling indienen!

De Voorzitter: Neen!

Dimitrof: Toch wel! Toch wel! Dat wordt vereist volgens het Wetboek van Strafvordering. Dit verzoekschrift tot aanvaarding van bewijzen staat in verband met de bewering dat de Rijksdag- brand het teken moest zijn voor een gewapende kommunistische opstand.

De Voorzitter: Dat hebt U al gezegd!

Dimitrof: Ik had willen...

De Voorzitter: Genoeg! Ik verbied U te spreken over de inhoud van het verzoekschrift tot aanvaarding van bewijzen. Het Hof zal beslissen over Uw schriftelijk verzoek.

Vertaald uit: G. Dimitrof, Oeuvres Choisis, Deel I, Sofia-Press, 1972, blz. 421-429.

VERSLAG VAN DE ZITTING

van 13 november 1933.

Vragen gesteld aan VAN DER LUBBE.

Dimitrof: Mijnheer de Voorzitter, heeft Van der Lubbe dan niet begrepen dat de beschuldiging van de Rijksdagbrand in feite een zeer ernstige beschuldiging tegen het Duitse kommunisme en tegen het wereldkommunisme is, zoals de Duitse pers schrijft? Heeft hij dat begrepen, ja of neen?

De Voorzitter: Ja, maar wat volgt daar uit? Veronderstel dat hij het begrepen heeft, welk verband kan dat hebben met de vaststelling van de schuld?

Dimitrof: Als hij het begrepen heeft, zou ik toch aan Van der Lubbe willen vragen, van man tot man, als aan een arbeider die volgens zijn eigen verklaringen gehandeld heeft met eerlijke bedoelingen, waarom hij door zijn zwijgen, door zijn zo eigenaardige houding, reeds twee maanden tijdens deze zittingen deze monsterachtige campagne tegen het kommunisme steunt?

De Voorzitter: Stilte!

Dimitrof: De akte van inbeschuldigingstelling wordt gebruikt voor een dergelijke campagne tegen het kommunisme in Duitsland.

Ik zou nog enkele vragen willen stellen. Eerste vraag: Heeft Van der Lubbe voordien reeds onder een andere naam in Duitsland verbleven? Onder de naam Van Bergen?

Van der Lubbe: Neen!

Dimitrof: Bij zijn aanhouding en tijdens de eerste ondervraging

• *Dezelfde dag, op 13 november 1933, werden twee vagebonden. Muller en Organiska, als getuigen gehoord. Van der Lubbe zou hen zogezegd hetjaar daarvoor ontmoet hebben en volgens de beweringen van de Procureur-Generaal, met hen „revolutionaire gesprekken” gevoerd hebben. Na de ondervraging van de twee vagebonden, stelde Dimitrof een hele reeks vragen aan Van der Lubbe, om het maneuver van het openbaar ministerie te verijdelen door zijn getuigen te ontmaskeren.*

bij de politie, zou Van der Lubbe verklaard hebben dat hij lid was van de Kommunistische Partij van Nederland. Heeft hij dergelijke verklaring afgelegd?

Van der Lubbe: Dat heb ik nooit gezegd!

Advokaat Seuffert: Nooit heeft iemand zoiets beweerd.

Dimitrof: Hij heeft nochtans het proces-verbaal van die ondervraging getekend.

De Voorzitter: Wij moeten eerst en vooral, uitmaken of een der gelijke verklaring inderdaad in het proces-verbaal vermeld is.

Dimitrof: Heeft Van der Lubbe verklaard dat hij kommunist is?

De Voorzitter: Daartoe moeten wij zelf het proces-verbaal onderzoeken, anders zijn dat woorden in de lucht...

Dimitrof: Ik heb reeds uitdrukkelijk verklaard, dat ik persoonlijk als kommunist en als revolutionair, nooit aan Van der Lubbe de namen van zijn medeplichtigen zou vragen als zijn daad revolutionair zou geweest zijn. Maar vermits zijn daad kontra-revolutionair was, heb ik steeds geëist en er op aangedrongen dat hij zijn medeplichtigen of zijn aanstokers, die op de achtergrond blijven, zou bekend maken. Hij ontkent elke medeplichtigheid en verklaart dat hij alleen gehandeld heeft. Er zijn nochtans vier andere beschuldigen, die verdacht worden van medeplichtigheid aan de Rijksdag- brand. Van der Lubbe heeft ook gehoord wat de Voorzitter van de Raad, Goering, over mij zegt. Hij heeft gehoord dat de Heer Goering mij aangeduid heeft als de brandstichter van de Rijksdag, die hangen moet... Ik vraag waarom Van der Lubbe, die nu reeds twee maanden naast ons op de beschuldigenbank zit en deelneemt aan alle zittingen van het Hof, tot nu niet klaar en duidelijk heeft willen zeggen wat nodig is om de ware omstandigheden en de feitelijke toestand op te helderen en om eindelijk een einde te stellen aan dit proces. Klaagde hij zelf niet, Mijnheer de Voorzitter, omdat het proces reeds acht maanden duurt?

De Voorzitter: Ja, ja, dat weten wij allemaal.

Dimitrof: Maar waarom dan?

Van der Lubbe: Omdat ik een gewoon proces verwachtte, omdat ik er aan dacht en het wou.

De Voorzitter: Dat was niet zeer duidelijk. Maar dat zijn persoonlijke aangelegenheden.

Dimitrof: Dat is geen antwoord!

De Voorzitter: Neen, neen!

Dimitrof: Dat is nog steeds geen antwoord!... Ik heb nog een laatste vraag te stellen. Zou het niet mogelijk zijn dat de brand op volgende wijze ontstoken werd: Van der Lubbe zal met iemand ge sproken hebben over één of andere protestdaad tegen een systeem, een sociale orde of zoiets? En deze protestdaad moest juist de Rijksdagbrand zijn. Dan dringt Van der Lubbe binnen in de Rijksdag en ontsteekt de brand. Maar tegelijkertijd sluipt die andere op zijn beurt, maar langs een andere weg in de zittingszaal en bereidt met andere middelen de brand voor in deze zaal, en steekt hem misschien zelf aan. Als het zo is, is het mogelijk dat Van der Lubbe de andere personen niet persoonlijk kent.

De Voorzitter: Dat weten wij reeds allemaal.

Dimitrof: Het is zelfs zeer goed mogelijk dat hij diegene waarmee hij overleg gepleegd heeft, niet persoonlijk kent. Ik zou hem door Uw tussenkomst willen vragen, Mijnheer de Voorzitter, of de feiten inderdaad niet zo gebeurd zijn, of Van der Lubbe in feite niet het instrument was, dat men misbruikt heeft

Vertaald uit: G. Dimitrof Oeuvres Choiesies, Deel I, Sojia-Press, 1972, blz. 430-432.

AAN DE HEER DR. BUENGER, VOORZITTER
VAN DE IVDE STRAFKAMER VAN HET
RUKSGERECHTSHOF

16 november 1933

Zeer waarde Heer Voorzitter,

In verband met het politiek aspekt van het proces over de Rijksdagbrand, stel ik voor dat de voorzitter van de Kommunistische Partij van Duitsland, *Ernst Thalmann*,²⁵ als getuige gehoord wordt. Hij zal vooral over het volgende moeten gehoord worden:

1. Is het waar dat de Kommunistische Partij van Duitsland sedert 1932 het slachtoffer is van allerlei vervolgingen, aanvallen en systematische beperkingen in het voeren van haar aktie en haar strijd?

2. Is het waar dat deze vervolgingen, gericht tegen de Kommunistische Partij van Duitsland, gepaard gaan met een hele reeks aanvallen tegen kommunistische vergaderingen en manifestaties, met aanslagen tegen de Partijkлубs en tegen geïsoleerde kommunistische arbeiders en militanten, die begaan worden door gewapende afdelingen van de Nationaal-Socialistische Partij, en dat bij deze aanvallen de kommunisten veel slachtoffers geteld hebben, zodat de Kommunistische Partij gedwongen werd zich te verdedigen door middel van de massastrijd?

3. Is het waar dat al deze vervolgingen en aanvallen, die uitgevoerd werden door de staatsorganen in samenwerking met de nationaal-socialistische afdelingen na 30 januari 1933, ontaard zijn in een uitroeiingskampagne tegen de Kommunistische Partij van Duitsland en de arbeidersorganisaties, met inzet van heel de staatsmacht?

4. Is het waar dat, in het begin van 1933 en op het ogenblik van de Rijksdagbrand, heel de aktiviteit van de Partij, in volledige overeenstemming met de beslissingen van de Kommunistische Intema-

tionale, gericht was op de politieke mobilisatie van de massa's, op de uitbouw van een eenheidsfront van strijd van het proletariaat en van verdediging van de arbeidersbeweging en van zijn voorhoede - de Kommunistische Partij van Duitsland, maar in geen geval op de gewapende strijd voor de machtsovername?

5. Is het waar dat de Partij, in verband met deze hoofdtaken en deze politieke richting, uit alle kracht een onverzoenlijke strijd voerde tegen alle terroristische afwijkingen, tegen elke terroristische ontaarding, voor een onvermoeid en systematisch massawerk en een zuiver economische en politieke massastrijd?

6. Is het waar dat de Partij zich vanaf 1932 vastberaden verzet heeft tegen elke terroristische verklaring van het ordewoord "Vooruit tegen de fascististen!" en dat zij later dat ordewoord opgeheven heeft, om elk misverstand te voorkomen?

7. Is het waar dat de Partij tijdens haar jarenlange ontwikkeling een aantal zuiveringen heeft doorgevoerd en dat zij alle ongedisciplineerde elementen en avonturiers (de groep rond Ivan Katz, Ruth - Fischer - Maslof, ²⁶de trotskisten, enz.) uit haar rangen gesloten heeft, en dat veel van deze elementen hun plaats gevonden hebben in de Nationaal - Socialistische Partij en in de afdelingen van de S.A. en de S.S.?

Hoogachtend,
G. Dimitroff

*Vertaald uit: G. Dimitroff, Oeuvres Choisies,
Deel I, Sofia-Press, 1972, blz. 433-434*

VERSLAG VAN HET LAATSTE PLEIDOOI VAN
DIMITROF VOOR HET HOF, *gehouden op 16 december*
1933.

Dimitrof: Krachtens paragraaf 258 van het Wetboek van Strafvordering, heb ik het recht als verdediger en als beschuldigde te spreken.

De Voorzitter: U hebt recht op het laatste woord. Dat is U nu toegestaan.

Dimitrof: Krachtens dit Wetboek heb ik het recht een discussie aan te gaan met het Openbaar Ministerie en daarna een laatste verklaring af te leggen.

Heren rechters, Heren aanklagers, Heren verdedigers, reeds bij het begin van dit proces, drie maanden geleden, heb ik als beschuldigde een brief gericht aan de Voorzitter van het Hof. Daarin drukte ik mijn spijt uit over het feit dat mijn tussenkomsten aanleiding gegeven hebben tot conflicten met de rechters. Maar ik protesteerde vastberaden tegen de interpretatie van mijn houding als een weloverwogen misbruik van mijn recht om vragen te stellen en als het afleggen van verklaringen met propagandadoeleinden. Men begrijpt dat ik, die beschuldigd ben hoewel ik onschuldig ben, mij probeer te verdedigen tegen die valse beschuldigingen • met alle middelen waarover ik beschik. (*Dimitrof spreekt hier over de brief die hij op 28 september naar Dr. Buenger geschreven had en leest deze brief voor.*)

...Toen ook dit voorstel verworpen werd, heb ik besloten zelf mijn verdediging waar te nemen. Ik wens noch de honig noch het venijn van de welsprekendheid van een verdediger die mij opgedragen werd. Heel die tijd heb ik mij alleen verdedigd, zonder de bijstand van een advocaat.

Het is volkomen duidelijk dat ik mij op geen enkele wijze gebon

den voel door het pleidooi van Dr. Teichert Wat telt voor mijn verdediging, is dat wat ik tot nu toe voor het Hof verklaard heb en wat ik nu zal verklaren. Ik zou Torgler niet willen beledigen - naar mijn mening heeft zijn verdediger hem al slecht genoeg behandeld - maar ik moet openlijk verklaren, dat ik nog liever terdoodveroordeeld werd door het Rijksgerechtshof, dan te worden vrijgesproken door een verdediging zoals die van Dr. Sack voor Torgler.

De Voorzitter: (onderbreekt Dimitrof): U moet hier geen kritiek brengen!

Dimitrof: Ik neem aan dat ik een ruwe en levendige taal spreek. Maar mijn leven en de strijd die ik gevoerd heb, waren ook ruw. Mijn taal is echter vrank en ernstig. Ik heb de gewoonte de dingen bij hun naam te noemen. Ik ben geen advocaat, die de plicht heeft zijn cliënt te verdedigen.

Ik verdedig mezelf als kommunistische beschuldigde;
ik verdedig mijn eigen eer als revolutionair kommunist;
ik verdedig mijn kommunistische ideeën en overtuiging;
ik verdedig de zin en de reden van mijn bestaan.

Daarom is elk woord dat ik voor het Hof uitspreek om zo te zeggen *bloed van mijn bloed en vlees van mijn vlees*. Elk woord is de uitdrukking van mijn diepste verontwaardiging over de onrechtvaardige beschuldiging, over het feit dat men een anti-kommunistische misdaad aan kommunisten toeschrijft

Men heeft mij vaak verweten dat ik het Duitse Hooggerechtshof niet voor ernstig neem. Dat is volkomen verkeerd!

Het is waar dat *voor mij, als kommunist, de hoogste wet het programma van de Kommunistische Internationale is, het hoogste gerechtshof de Kontrolekommissie van de Kommunistische Internationale is.*

Maar voor mij als beschuldigde, is het Rijksgerechtshof een instantie die zo ernstig mogelijk moet benaderd worden, niet alleen omdat het samengesteld is uit rechters met een grote juridische bekwaamheid, maar ook omdat het Hof een voldoende belangrijk juridisch orgaan van de Duitse staat is, van de heersende sociale orde, orgaan dat in laatste instantie de strengste straf kan uitspreken. Ik kan met gerust geweten verklaren, dat ik voor het Hof en dus voor de openbare mening niets dan de waarheid gezegd heb. Wat betreft mijn Partij, die in de illegaliteit gedreven is, heb ik geweigerd enige

getuigenis af te leggen. Ik heb steeds gesproken met ernst en uit volle overtuiging.

De Voorzitter: Ik zal niet dulden dat U hier, in deze zaal, kommunistische propaganda voert. U hebt dat heel de tijd door gedaan. Als U verder gaat in dezelfde zin, ontnem ik U het woord.

Dimitrof: Ik moet vastberaden de bewering verwerpen dat ik propagandadoeleinden nastreefde. Men kan van oordeel zijn, dat mijn verdediging voor het Hof in een bepaalde mate beïnvloed was in propagandistische zin. Ik neem ook aan dat mijn gedrag voor het Hof tot voorbeeld kan strekken voor elke beschuldigde kommunist, maar dat is niet het doel van mijn verdediging. Mijn doel bestond er in, de beschuldiging te weerleggen, die wilde doen geloven dat Dimitrof, Torgler, Popof en Tanef, dat de Kommunistische Partij van Duitsland en de Kommunistische Internationale enig verband hebben met de Rijksdagbrand.

Ik weet dat niemand in Bulgarije gelooft in onze vermeende medeplichtigheid aan de Rijksdagbrand. Ik weet dat het weinig waarschijnlijk is» dat men in het buitenland mensen vindt die het geloven. Maar in Duitsland zijn de omstandigheden verschuillend: hier kan men geloof hechten aan deze eigenaardige beweringen. Daarom heb ik willen bewijzen dat de Kommunistische Partij niets gemeen had of heeft met de deelname aan deze misdaad.

Wanneer men over propaganda spreekt, hadden veel tussenkomsten hier een propagandistisch karakter. De verklaringen van Goebbels en Goering zijn ook een onrechtstreekse propaganda voor het kommunisme geweest, maar niemand zou hen kunnen verantwoordelijk achten voor het feit dat hun tussenkomsten dergelijk propaganda-eftekt gekregen hebben.

Niet alleen heeft de pers mij op alle mogelijke manieren belasterd — wat mij totaal onverschillig laat — maar langs mij om, heeft men het Bulgaarse volk betiteld als „wild“ en „barbaars^{4*}»; men heeft mij omschreven als een „verdacht individu uit de Balkan^{**}“ en ik kan daar niet stilzwijgend overgaan.

Het is waar dat het Bulgaars *fascisme* wild en barbaars is. Maar de Bulgaarse arbeidersklasse en boerenstand, de intellektuelen die uit het volk komen, zijn niet wild en barbaars. Het peil van de materiële kuituur is zeker minder hoog in de Balkan dan in de andere

Europese landen; maar op geestelijk en politiek vlak is het verkeerd te zeggen dat onze volksmassa's op een lager peil staan dan de massa's uit de andere Europese landen. Onze politieke strijd, onze politieke betrachtingen in Bulgarije moeten niet onderdoen voor deze van de andere landen. Een volk dat vijfhonderd jaar onder een vreemd juk geleefd heeft, zonder zijn taal of nationaliteit te verliezen, onze arbeidersklasse en boeren die gestreden hebben en verder strijden tegen het Buigaars fascisme - dergelijk volk is niet barbaars of wild. De wilden in Bulgarije, dat zijn alleen maar de fascisten.

Maar ik vraag U, Mijnheer de Voorzitter: *In welk land zijn de fascisten niet barbaars en wild?*

De Voorzitter (onderbreekt Dimitrof): Maakt U geen zinspeling op de toestand in Duitsland?

Dimitrof: (met een ironisch lachje): Natuurlijk niet, Mijnheer de Voorzitter...

Toen de Duitse keizer Karei V zei dat hij enkel Duits praatte met zijn paarden, toen de Duitse edelen en geleerden enkel in het Latijn schreven en beschaamd waren over hun moedertaal, hadden Cyrillus en Methodus in het „barbaarse* Bulgarije het oude Bulgaarse schrift geschapen en verspreid.

Het Bulgaarse volk heeft uit al zijn kracht en met al zijn doorzettingsvermogen gestreden tegen het vreemde juk. Ook protesteer ik tegen de aanvallen waarvan het Bulgaarse volk het voorwerp is. Ik moet niet rood worden omdat ik Bulgaar ben, ik ben er fier op dat ik een zoon van de Bulgaarse arbeidersklasse ben.

Vooraleer tot de hoofdvraag te komen, moet ik het volgende opmerken: Dokter Teichert heeft ons verweten, ons zelf in de toestand van beschuldigde van de Rijksdagbrand geplaatst te hebben. Ik moet daarop antwoorden dat sedert 9 maart, dag van onze aanhouding, tot aan het begin van dit proces, tijd verlopen is; tijdens deze periode had men alle punten die vermoedens wekten kunnen ophelderen. In de loop van het vooronderzoek heb ik gesproken met funktionarissen van de onderzoekskommissie voor de Rijksdagbrand; deze funktionarissen hebben mij verklaard dat wij, de Bulgaren, niet schuldig zijn aan medeplichtigheid aan deze misdaad. Men moest ons enkel ten laste leggen dat wij met valse paspoorten geleefd hebben, met schuilnamen, zonder ons te laten registreren, enz.

De Voorzitter: Datgene waarover U nu spreekt werd niet

behandeld tijdens het proces; bijgevolg hebt U het recht niet om er hier over te spreken.

Dimitrof: Mijnheer de Voorzitter, men had tijdens die periode alle gegevens moeten nagaan om op het gunstige ogenblik deze beschuldiging tegen ons te vermijden. De akte van inbeschuldigingstelling vermeldt dat Dimitrof, Popof en Tanef bevestigen dat zij Bulgaarse uitwijkelingen zijn. Daardoor moet men als bewezen beschouwen dat zij in Duitsland verbleven met illegale politieke doeleinden! In de akte van inbeschuldigingstelling wordt gezegd dat zij „door Moskou naar Duitsland gestuurd zijn om er een gewapende opstand voor te bereiden”.

Op bladzijde 83 van de akte van inbeschuldigingstelling wordt er gezegd: „Hoewel Dimitrof verklaart dat hij van 25 tot 28 februari niet in Berlijn was, verandert dat niets, en ontlast het hem, Dimitrof, niet van de beschuldiging van deelname aan de Rijksdag- brand”. Verder in de akte van inbeschuldigingstelling wordt gezegd h e dat feit niet alleen uit de verklaringen van Hellmer volgt, maar ook uit andere feiten die aantonen dat...

De Voorzitter (onderbreekt Dimitrof): U moet hier heel de akte van inbeschuldigingstelling niet lezen, wij kennen haar uitstekend.

Dimitrof: Ik moet zeggen dat drie vierden van wat de procureur en de verdedigers tijdens het proces gezegd hebben, sinds lang door iedereen gekend was. Toch hebben zij het hier herhaald. Hellmer heeft getuigd dat Dimitrof en Van der Lubbe zich in het restaurant Bayemhof bevonden. Verder lees ik in de akte van inbeschuldigingstelling:

„Als Dimitrof niet op de plaats van de misdaad gesnapt werd, heeft hij daarom niet minder deelgenomen aan de voorbereiding van de Rijksdagbrand. Hij was naar Munchen gegaan om een alibi te vormen. De brochures die bij Dimitrof gevonden werden tonen aan dat hij deelnam aan de Duitse kommunistische beweging.”

Dat is dan de basis van deze overhaaste beschuldiging, die een misval gebleken is.

De Voorzitter (onderbreekt Dimitrof): U moet zo geen oneerbiedige uitdrukkingen gebruiken als U over de beschuldiging spreekt

Dimitrof: Ik zal proberen andere uitdrukkingen te vinden.

De Voorzitter: Maar dan niet zo onaanvaardbaar.

Dimitrof: Ik kom terug tot de beschuldigingsmethode en de akte van inbeschuldigingstelling, vanuit een andere gezichtshoek.

Het karakter van dit proces was bepaald door de stelling dat de Rijksdagbrand het werk is van de Kommunistische Partij van Duitsland, van het wereldkommunisme zelfs. Deze anti-kommunistische daad, de Rijksdagbrand, werd toegeschreven aan de kommunisten, als teken voor een kommunistische opstand, als sein om de huidige Duitse grondwet gewelddadig te veranderen. Met behulp van deze stelling kreeg heel het proces een anti-kommunistisch karakter. De akte van* inbeschuldigingstelling zegt:

„...Daarom meent de aanklager dat deze misdadige aanslag moest dienen als teken voor de vijanden van de staat, die een algemene aanval tegen de Duitse staat wilden ontketenen, om hem te verwoesten, en om in zijn plaats, met de zegen van de Derde Internationale, een diktatuur van het proletariaat, een sovjetstaat te vestigen”.

Heren rechters! Het is niet de eerste keer dat een dergelijke aanslag toegeschreven wordt aan de kommunisten. Ik kan hier niet alle soortgelijke voorbeelden aanhalen. Ik herinner aan de aanslag tegen de spoorweg, hier in Duitsland, bij Juterborg, aanslag gepleegd door een abnormale avonturier, een provokator. Op dat ogenblik heeft men, niet alleen in Duitsland, maar ook in de andere landen, wekenlang het gerucht verspreid alsof dat het werk was van de Kommunistische Partij van Duitsland, dat het een terroristendaad van de kommunisten was. Later vernam men dat de aanslag gepleegd was door een gek, de avonturier Matuchka. Deze is aangehouden en veroordeeld.

En hier een ander voorbeeld, de moord op de president van de Franse Republiek door Gorgulof.¹ Ook dan schreef men in alle landen dat men er de hand van de kommunisten in zag. Gorgulof werd voorgesteld als een kommunist, een sovjetagent. Wat was de waarheid? Deze aanslag bleek georganiseerd door de witgardisten en Gorgulof bleek een provokator te zijn, die de verbreking van de betrekkingen tussen de Sovjet-Unie en Frankrijk wilde uitlokken.

Ik herinner ook aan de aanslag die de kathedraal van Sofia in de lucht heeft doen springen. Deze aanslag was niet georganiseerd door de Kommunistische Partij van Bulgarije, maar deze laatste werd daarom toch niet minder vervolgd. Tweeduizend arbeiders, boeren en intellectuelen werden wild weg vermoord door de fascistische benden, onder voorwendsel dat de kommunisten de kathedraal hadden doen springen. Deze provokatie, de ontploffing van de kathedraal

van Sofia, was georganiseerd door de Bulgaarse politie. Reeds in 1920 had Proutkin, de politieprefekt van Sofia, tijdens de spoorwegstaking bomaanslagen georganiseerd als provokatiemiddel tegen de Bulgaarse arbeiders.

De Voorzitter (onderbreekt Dimitroff): Dat heeft niets te maken met het proces.

Dimitroff: Politiefunktionaris Heller heeft hier gesproken over kommunistische propaganda door brandstichtingen, enz. Ik heb hem gevraagd of hij geen gevallen kende waarin branden, aangestoken door huiseigenaars om het lidbedrag van de verzekering te trekken, achteraf toegeschreven werden aan de kommunisten. De Voelki- scher Beobachter van 5 oktober heeft geschreven dat de politie van Stettin...

De Voorzitter: Dat artikel is niet voorgelegd op het proces.

Dimitroff. (probeert verder te gaan).

De Voorzitter: Ik verbied U hier over te spreken, zodra dit feit niet vermeld is op het proces.

Dimitroff: Een hele reeks branden...

De Voorzitter (onderbreekt Dimitroff opnieuw).

Dimitroff: Men heeft er over gesproken tijdens het onderzoek, 'ant een hele reeks branden werd aan de kommunisten toegeschre- I en. Later is gebleken dat de bouwondernemers de branden aangestoken hadden „om werk te geven!“. Ik zou ook even het vraagstuk van de valse dokumenten willen behandelen. Er bestaat een groot aantal vervalsingen die gebruikt zijn tegen de kommunisten. Deze gevallen zijn talrijk. Ik herinner bijvoorbeeld aan de beruchte „brief van Zinovief*. Het was een vervalsing. En deze vervalsing werd gebruikt door de Engelse konservatieven tegen de arbeidersklasse. Ik herinner ook aan een aantal vervalsingen die een rol gespeeld hebben in de Duitse politiek...

De Voorzitter: Dat valt buiten het raam van het gerechtelijk onderzoek.

Dimitroff: Men heeft hier beweerd dat de Rijksdagbrand als sein moest dienen voor een gewapende opstand. En men heeft geprobeerd deze bewering als volgt te gronden:

Goering heeft hier, tijdens het proces, beweerd dat de Kommunistische Partij van Duitsland, op het ogenblik dat Hitler aan de macht kwam, verplicht was het volk op te hitsen en een of andere gewelddadige aktie te ondernemen. Hij heeft gezegd: „De kommu-

nisten waren verplicht iets te doen, dan of nooit!" Hij heeft verklaard dat de Kommunistische Partij sinds vele jaren opgeroepen heeft tot de strijd tegen het nationaal-socialisme en dat er voor de Kommunistische Partij van Duitsland, op het ogenblik dat de nationaal-socialisten aan de macht kwamen, niets anders overbleef dan de aktie te ontketenen, dan of nooit. De Procureur-Generaal heeft geprobeerd dezelfde stelling hier duidelijker en „vernuftiger" uiteen te zetten.

De Voorzitter: Ik zal niet toelaten dat U de Procureur-Generaal beledigt

Dimitrof: Wat Goering beweerd heeft als hoogste aanklager, heeft de Procureur-Generaal hier ontwikkeld. Procureur-Generaal Dr. Werner heeft gezegd:

„Zo was de toestand van die aard voor de Kommunistische Partij, dat zij ofwel moest wijken zonder strijd, ofwel de strijd moest aanvatten zonder dat de voorbereiding helemaal op punt stond. Dat was de enige kans die de omstandigheden haar nog boden: ofwel haar doelstelling verlaten zonder strijd, ofwel een of andere wanhoopsdaad plegen, een volle inzet die eventueel de toestand kon redden. Dit spel kon slecht uitdraaien, maar dan kon haar toestand onmogelijk slechter zijn dan wanneer zij de strijd verlaten had zonder slag te leveren.'*

Deze stelling, zo omschreven en toegeschreven aan de Kommunistische Partij, is geen kommunistische stelling. Dit verzinsel bewijst dat de vijanden van de Kommunistische Partij van Duitsland haar slecht kennen. Wie zijn vijand wil bestrijden, moet hem goed kennen. Het verbod van de Partij, de ontbinding van haar massa-organisaties, het verlies van de legaliteit, dat zijn natuurlijk zware slagen voor de revolutionaire beweging. *Maar dat betekent nog niet, op verre na niet, dat alles verloren is.*

In februari 1933 werd de Kommunistische Partij bedreigd met een verbod. De kommunistische pers was verboden, het verbod van de Kommunistische Partij was nakend. De Kommunistische Partij van Duitsland verwachtte het. Men sprak er over in de pamfletten, in de kranten. De Kommunistische Partij van Duitsland wist wel dat de kommunistische partijen in veel landen verboden zijn, maar dat zij daarom niet minder verder werken en strijden. De kommunistische partijen zijn verboden in Polen, in Bulgarije, in Italië en in bepaalde andere landen.

Ik kan er over spreken, verrijkt met de ervaring van de Kommunistische Partij van Bulgarije. Deze laatste werd verboden naar aanleiding van de opstand van 1923, maar zij bleef verder werken en hoewel haar dat veel slachtoffers gekost heeft, is zij sterker geworden dan voor 1923. Elke kritische mens begrijpt het belang van dit verschijnsel.

Mas sa werk, ma s sast rijd, massaverzet, eenheidsfront, geen avonturen! Dat zijn de grondvesten van de kommunistische taktiek.

Men heeft bij mij een oproep van het Uitvoerend Komitee van de Kommunistische Internationale gevonden. Ik meen dat men deze ook mag citeren. Vooral twee punten zijn belangrijk in deze oproep. Zo spreekt men er over betogingen die in verschillende landen plaatsgrijpen in verband met de gebeurtenissen in Duitsland. Men spreekt er over de taken van de Kommunistische Partij in haar strijd tegen de nationaal-socialistische terreur en voor de verdediging van de organisaties en van de pers van de arbeidersklasse. Zo wordt onder andere gezegd in deze oproep:

„De voornaamste hindernis op de weg naar de verwezenlijking van het eenheidsfront van kommunistische en sociaal-demokratische arbeiders, was en blijft de politiek van samenwerking met de burgerij, gevoerd door de sociaal-demokratische partijen die voor het ogenblik het internationaal proletariaat blootgesteld hebben aan de slagen van de klassevijand. Deze politiek van samenwerking met de burgerij, gekend onder de naam van „politiek van het minste kwaad“¹¹, heeft in feite in Duitsland tot de triomf van de fascistische reactie geleid

De Kommunistische Internationale en de kommunistische partijen uit alle landen hebben meer dan eens bevestigd, dat zij bereid zijn om samen met de sociaal-demokratische arbeiders te strijden tegen het offensief van het Kapitaal, tegen de politieke reactie en tegen de oorlogsdreiging.

De kommunistische partijen hebben de gemeenschappelijke strijd van kommunistische, sociaal-demokratische en partijloze arbeiders georganiseerd, tegen de wil in van de sociaal-demokratische leiders, die systematisch het eenheidsfront van de werkende massa's deden mislukken.

Reeds op 20 juli vorig jaar, na de ineerstorting van de Pruisische sociaal-demokratische regering, die te wijten was aan Von Papen, heeft de Kommunistische Party van Duitsland aan de

Sociaal-Demokratische Partij en aan het Duitse Vakverbond voorgesteld een gemeenschappelijke staking tegen het fascisme te organiseren. Maar de Sociaal-Demokratische Partij en het Duitse Vakverbond betitelden dit voorstel tot organisatie van een gemeenschappelijke staking als een provokatie en zij deden dat met de goedkeuring van heel de Tweede Internationale. De Kommunistische Partij van Duitsland hernieuwde zijn voorstel tot gemeenschappelijke actie toen Hitler aan de macht kwam en nodigde het Centraal Komitee van de Sociaal-Demokratische Partij en de leiding van het Duitse Vakverbond uit om samen het verzet tegen het fascisme te organiseren. Maar ook deze keer werd haar voorstel verworpen. Meer nog, toen de Berlijnse transportarbeiders in november vorig jaar eensgezind in staking gingen tegen de loonsvermindering, boorde de sociaal-demokratie het eenheidsfront de grond in. De praktijk van de internationale arbeidersbeweging is vol van dergelijke voorbeelden.

Nochtans bevat de oproep van het Bureau van de Socialistische Arbeidersinternationale van 19 februari van dit jaar een verklaring van de sociaal-demokratische partijen die lid zijn van deze Internationale, waarin zij bevestigen dat zij het eenheidsfront met de kommunisten willen vormen, om te strijden tegen de fascistische reactie in Duitsland. Deze verklaring is flagrant in tegenspraak met alle daden van de Socialistische Internationale en van de sociaal-demokratische partijen tot op heden. Heel de politiek en de aktiviteit van de Socialistische Internationale tot op heden, geven de Kommunistische Internationale en de kommunistische partijen het recht om niet te geloven in de ernst van de verklaring van het Bureau van de Socialistische Arbeidersinternationale. Deze laatste doet haar voorstel op een ogenblik waarop in een hele reeks landen, vooral in Duitsland, de arbeidersklasse zelf reeds de organisatie van het eenheidsfront in handen neemt.

Niettemin roept het Uitvoerend Komitee van de Kommunistische Internationale alle kommunistische partijen op om, met de tegenwoordigheid voor ogen van het fascisme, dat de Duitse arbeidersklasse aanvalt en alle krachten van de wereldreactie ontketent, nogmaals een poging te doen om het eenheidsfront met desociaal-demokratische arbeidersmassa's te vormen langs de sociaal-demokratische partijen om. Het Uitvoerend Komitee van de Kommunistische Internationale deed deze poging in de vaste overtuiging dat het een-

heidtfront van de arbeidersklasse tegen de burgerij het offensief van het Kapitaal zou teruggedrijven en het onvermijdelijk einde van elke kapitalistische uitbuiting geweldig zou versnellen.

Zelfs illegaal kan de Kommunistische Partij van Duitsland, als de toestand zich er toe leent, de revolutie voeren. De ervaring van de Kommunistische Partij van Rusland bewijst het. De Kommunistische Partij van Rusland was illegaal, zij werd bloedig vervolgd, maar de arbeidersklasse met de Kommunistische Partij aan het hoofd heeft de macht veroverd. De leiders van de Kommunistische Partij van Duitsland konden niet aannemen, dat met het verbod van hun Partij alles verloren was en dat het alternatief zich zo stel- de:de opstand of het einde. De leiding van de Kommunistische Partij kon geen zo stom idee hebben. De Kommunistische Partij wist zeer goed dat het illegaal werk zware offers zou vergen en zelfverloochening en moed zou vereisen, maar zij wist ook dat de revolutionaire krachten zich zouden versterken en dat zij haar taak zou kunnen verwezenlijken. Ook moet het verzinsel, als had de Kommunistische Partij van Duitsland in die periode de volle inzet willen geven, volledig uitgesloten worden. Gelukkig zijn de kommunisten niet zo kortzichtig als hun tegenstrevers en bewaren zij hun koelbloedigheid, zelfs in de moeilijkste omstandigheden.

Daar moet aan toegevoegd worden dat de Kommunistische Partij van Duitsland en de andere kommunistische partijen afdelingen zijn van de Kommunistische Internationale. Wat is de Kommunistische Internationale? Ik vervaardig mij een uittreksel uit haar statuten voor te lezen.

Ik citeer hier de eerste paragraaf:

„De Kommunistische Internationale, Internationale arbeidersvereniging, is de organisatie van de Kommunistische partijen uit de verschillende landen — een kommunistische eenheidspartij op wereldvlak. Als gids en organisator van de revolutionaire wereldbeweging van het proletariaat, als voorvechtster van de kommunistische grondbeginselen en doelstellingen, strijdt de Kommunistische Internationale voor de verovering van de meerderheid in de arbeidersklasse en in de ruime lagen van arme boeren, voor de vestiging van de de werelddiktatuur van het proletariaat, voor de oprichting van een Wereldfederatie van Socialistische Sovjetrepublieken, voor de volledige afschaffing van de klassen en voor de verwezenlijking

van het socialisme» alseerste fase vandekommunistische maatschappij"

In deze wereldpartij die de Kommunistische Internationale is, met miljoenen arbeiders in haar rangen, is de Kommunistische Partij van de Sovjet-Unie de sterkste partij. Zij is de partij die de Sovjet-Unie leidt, de grootste staat ter wereld. De Kommunistische Internationale, deze kommunistische wereldpartij, ontleedt de politieke toestand samen met de leidingen van de kommunistische partijen uit alle landen.

De Kommunistische Internationale, waarvoor alle afdelingen rechtstreeks verantwoording verschuldigd zijn, is geen organisatie van samenzweerders, maar een wereldpartij. *Dergelijke wereldpartij speelt niet voor opstand of revolutie.* Dergelijke wereldpartij kan niet officieel aan haar miljoenen leden *iets* vertellen en tegelijk in het geheim *het tegendeel* doen. Dergelijke partij, mijn beste Dr. Sack, kent geen dubbele boekhouding!

Dokter Sack: Uitstekend, ga verder met Uw kommunistische propaganda!

Dimitroff: Wanneer dergelijke partij zich tot miljoenen proletariërs richt, wanneer zij beslissingen neemt over de tactiek en de onmiddellijke taken, doet zij dat ernstig, vol verantwoordelijkheidsbesef. Ik zal hier de beslissing citeren van het XIIde Plenum van het Uitvoerend Komitee van de Kommunistische Internationale. Vermits deze beslissingen vermeld zijn op het proces, heb ik het recht ze te lezen.

Overeenkomstig deze beslissingen, was de hoofdtak van de Kommunistische Partij van Duitsland:

„De miljoenen arbeiders mobiliseren voor de verdediging van hun levensbelangen» tegen de wilde plundering door het monopoliekapitaal» tegen het fascisme» tegen de uitzonderingswetten» tegen het nationalisme en het chauvinisme. Door de strijd voor het proletarisch internationalisme» door de ontwikkeling van de economische en politieke stakingen en de betogingen» door de massa's tot de algemene politieke staking te brengen» de voornaamste massa's uit de sociaal-democratie voor zich winnen en vastberaden de zwakheden van de vakbondsleiding uitschakelen. Het voornaamste ordewoord dat de Kommunistische Partij van Duitsland moet stellen tegenover dat van de fascistische diktatuur (het Derde Rijk) zoals tegenover dat van de Sociaal-Demokratische Partij (de Tweede Republiek)»

moet zijn: De arbeiders- en boerenrepubliek, met andere woorden een Socialistisch Sovjet-Duitsland. Ook moet zij de mogelijkheid verzekeren van een vrijwillige inlijving van het Oostenrijkse volk en van de andere Duitse streken".

Massawerk, massastrijd, massaverzet, eenheidsfront, geen avonturen! Dat zijn de grondvesten van de kommunistische taktiek.

Men heeft bij mij een oproep van het Uitvoerend Komitee van de Kommunistische Internationale gevonden. Ik meen dat men deze ook mag citeren. Vooral twee punten zijn belangrijk in deze oproep. Zo spreekt men er over betogingen die in verschillende landen plaatsgrijpen in verband met de gebeurtenissen in Duitsland. Men spreekt er over de taken van de Kommunistische Partij in haar strijd tegen de nationaal-socialistische terreur en voor de verdediging van de organisaties en van de pers van de arbeidersklasse. Zo wordt onder andere gezegd in deze oproep:

„De voornaamste hindernis op de weg naar de verwezenlijking van het eenheidsfront van kommunistische en sociaal-demokratische arbeiders, was en blijft de politiek van samenwerking met de burgerij, gevoerd door de sociaal-demokratische partijen die voor het oogenblik het internationaal proletariaat blootgesteld hebben aan de slagen van de klassevijand. Deze politiek van samenwerking met de burgerij, gekend onder de naam van „politiek van het minste kwaad“, heeft in Jeite in Duitsland tot de triomf van de Fascistische reactie geleid.

De Kommunistische Internationale en de kommunistische partijen uit alle landen hebben meer dan eens bevestigd, dat zij bereid zijn om samen met de sociaal-demokratische arbeiders te strijden tegen het ojjensiej van het Kapitaal, tegen de politieke reactie en tegen de oorlogsdreiging. De kommunistische partijen hebben de gemeenschappelijke strijd van kommunistische, sociaal-demokratische en partijloze arbeiders georganiseerd, tegen de wil in van de sociaal-demokratische leiders, die systematisch het eenheidsfront van de werkende massa's deden mislukken.

Reeds op 20 juli vorig jaar, na de ineenstorting van de Pruisische sociaal-demokratische regering, die te wijten was aan Von Papen, heeft de Kommunistische Partij van Duitsland aan de Sociaal-Demokratische Partij en aan het Duitse Vakverbond voor

gesteld een gemeenschappelijke staking tegen het Jascisme te organiseren. Maar de Sociaal-Demokratische Partij en het Duitse Vakverbond betitelden dit voorstel tot organisatie van een gemeenschappelijke staking als een provokatie en zij deden dat met de goedkeuring van heel de Tweede Internationale. De Kommunistische Partij van Duitsland hernieuwde zijn voorstel tot gemeenschappelijke actie toen Hitler aan de macht kwam en nodigde het Centraal Komitee van de Sociaal-Demokratische Partij en de leiding van het Duitse Vakverbond uit om samen het verzet tegen het Jascisme te organiseren. Maar ook deze keer werd haar voorstel verworpen. Meer nog, toen de Berlijnse transportarbeiders in november vorig jaar eensgezind in staking gingen tegen de loonsvermindering, boorde de sociaal-demokratie het eenheidsjront de grond in. De praktijk van de internationale arbeidersbeweging is vol van der gelijke voorbeelden.

Nochtans bevat de oproep van het Bureau van de Socialistische Arbeidersinternationale van 19 Jebruari van ditjaar een verklaring van de sociaal-demokratische partijen die lid zijn van deze Internationale, waarin zij bevestigen dat zij het eenheidsjront met de kommunisten willen vormen, om te strijden tegen de jascistische reactie in Duitsland. Deze verklaring is jlagrant in tegenspraak met alle daden van de Socialistische Internationale en van de sociaal-demokratische partijen tot op heden. Heel de politiek en de aktiviteit van de Socialistische Internationale tot op heden, geven de Kommunistische Internationale en de kommunistische partijen het recht om niet te geloven in de ernst van de verklaring van het Bureau van de Socialistische Arbeidersinternationale. Deze laatste doet haar voorstel op een ogenblik waarop in een hele reeks landen, vooral in Duitsland, de arbeidersklasse zely reeds de organisatie van hel eenheidsfront in handen neemt.

Niettemin roept het Uitvoerend Komitee van de Kommunistische Internationale alle kommunistische partijen op om, met de tegenwoordigheid voor ogen van het Jascisme, dat de Duitse arbeidersklasse aanvalt en alle krachten van de wereldreactie ontketent, nogmaals een poging te doen om het eenheidsjront met de sociaal-demokratische arbeidersmassa's te vormen langs de sociaal-demokratische partijen om. Het Uitvoerend Komitee van de Kommunistische Internationale deed deze poging in de vaste overtuiging dat hel een

heidsfront van de arbeidersklasse tegen de burgerij het offensief van het Kapitaal zou teruggedrijven en het onvermijdelijk einde van elke kapitalistische uitbuiting geweldig zou versnellen.

Gezien de bijzondere omstandigheden in elk land en de verscheidenheid in de strijdtak die de arbeidersklasse er op zich moet nemen, kan de overeenkomst tussen kommunistische en sociaal-demokratische partijen over welbepaalde akties tegen de burgerij, best en met de grootste kans op sukses verwezenlijkt worden in het kader van elk land. Ook doet het Uitvoerend Komitee van de Kommunistische Internationale een aanbeveling aan de kommunistische partijen om zelf voorstellen te richten aan de onderscheidene centrale komitees van de sociaal-demokratische partijen die lid zijn van de Socialistische Internationale, in het licht van een gemeenschappelijke aktie tegen het fascisme en tegen het offensief van het Kapitaal. Zonder konkreet aktieprogramma tegen de burgerij, zou elk akkoord tussen de partyen gericht zijn tegen de belangen van de arbeidersklasse.

Voor heel de internationale arbeidersklasse doet het Uitvoerend Komitee van de Kommunistische Internationale deze voorstellen en roept zij alle kommunistische partyen op, vooral de Kommunistische Partij van Duitsland, om zonder te wachten op het resultaat van de besprekingen en de akkoorden over een gemeenschappelijke strijd met de sociaal-demokratie, onmiddellijk gemeenschappelijke strijd- komitees te organiseren, zowel met de sociaal-demokratische arbeiders als met de arbeiders van alle andere strekkingen.

De kommunisten hebben bewezen in hun jarenlange strijd, dat zij steeds in de eerste rangen van de strijd voor het eenheidsfront stonden en zullen staan, niet met woorden, maar met daden, de klasse-akties tegen de burgery.

Het Uitvoerend Komitee van de Kommunistische Internationale is er vast van overtuigd dat de sociaal-demokratische en de partijloze arbeiders, onafgezien van de houding die de sociaal-demokratische leiders aannemen tegenover de vorming van een eenheidsfront, alle hindernissen zullen overwinnen en samen met de kommunisten het eenheidsfront zullen verwezenlijken, niet in woorden maar in daden.

Voor nu het Duitse fascisme, om de Duitse arbeidersbeweging te verpletteren, een ongehoorde provokatie ineengestoken heeft

(Rijksdagbrand, valse geruchten over een opstand, enz.), moet elke arbeider zijn klasseplicht begrijpen in de strijd tegen het offensief van het Kapitaal en tegen de fascistische reactie."

Deze oproep zegt niets over een onmiddellijke strijd om de macht. Deze taak werd noch door de Kommunistische Partij van Duitsland, noch door de Kommunistische Internationale vooropgesteld. Ik kan echter wel zeggen dat het programma van de Kommunistische Internationale de mogelijkheid van een gewapende opstand niet uitsluit.

Het Hof heeft daar ten onrechte uit besloten dat, zodra de Kommunistische Partij zich een gewapende opstand tot doel stelt, het deze opstand is die in feite voorbereid werd en onmiddellijk moest uitbreken. Dat is onlogisch, verkeerd, om niet meer te zeggen. Ja, uiteraard, het is de taak van de kommunistische partijen van heel de wereld te strijden voor de diktatuur van het proletariaat. Dat is ons beginsel, ons doel. Maar het is een duidelijk programma, dat voor zijn verwezenlijking niet alleen de macht van de arbeidersklasse vereist, maar ook deze van andere werkende bevolkingslagen.

Iedereen weet dat de Kommunistische Partij van Duitsland voor de proletarische revolutie was. Maar dat is niet de vraag die op dit proces moet opgehelderd worden. De vraag is te weten of er werkelijk op 27 februari een gewapende opstand voorzien was om de macht over te nemen in verband met de Rijksdagbrand.

Wat heeft het gerechtelijk onderzoek vastgesteld, Heren rechters? De legende die moest doen geloven dat de Rijksdagbrand het werk van de kommunisten was, is volledig ineengestort. Ik zal de voorgebrachte getuigenissen niet citeren zoals de andere verdedigers. Maar men moet deze vraag beschouwen als volledig opgehelderd voor elke mens die over een normaal beoordelingsvermogen beschikt. De Rijksdagbrand houdt op geen enkele wijze verband met de activiteiten van de Kommunistische Partij - opstand, betoging, staking of gelijk welke andere soortgelijke aktie. Dat is volkomen duidelijk bewezen. De Rijksdagbrand - ik spreek niet over de beweringen van boosdoeners en onevenwichtigen — werd door niemand begrepen als het sein voor een opstand. Niemand heeft in verband met de Rijksdagbrand een daad, een aktie of een poging tot opstand gemerkt. Niemand heeft daarover iets gehoord. Al diegenen die daarover verhalen verspreiden, verwijzen naar een periode die veel recenter is. De arbeidersklasse stond toen in verdediging tegen

tegen de aanval van het fascisme. De Kommunistische Partij van Duitsland spande zich in om het verzet en de verdediging van de massa's te organiseren. *Maar het is aangetoond dat de Rijksdag-brand het voorwendsel geleverd heeft, het voorspel geweest is voor een brede vernietigingscampagne tegen de arbeidersklasse en haar voorhoede, de Kommunistische Partij van Duitsland.*

Het is onweerlegbaar bewezen dat de verantwoordelijken in de regering op 27 en 28 februari zelfs niet gedacht hebben dat de kommunistische opstand nakend was. Ik heb wat dat betreft veel vragen gesteld aan de getuigen die hier opgeroepen zijn. Ik heb eerst Heller ondervraagd, dan de fameuze Karwahne, Frey, graaf Helldorf, de politiefunktionarissen. Ondanks verschillende varianten hebben zij mij allemaal geantwoord dat zij niet horen zeggen hebben, dat een kommunistische opstand zou uitbreken. Dat betekent dat de leidende middens helemaal geen enkele maatregel genomen hebben tegen de mogelijkheid van een dergelijke opstand.

De Voorzitter: Het Hof heeft over dat punt nochtans een mededeling ontvangen van het hoofd van het oostelijk politiedepartement.

Dimitrof: Het hoofd van het oostelijk politiedepartement meldt in zijn mededeling dat Goering hem bij zich geroepen heeft en hem mondeling richtlijnen gegeven heeft over de strijd tegen de Kommunistische Partij, dat betekent tegen de kommunistische vergaderingen, stakingen, betogingen, verkiezingscampagne, enz. Maar zelfs deze mededeling zegt niet dat er maatregelen getroffen waren tegen een nakende kommunistische opstand.

Gisteren heeft advokaat Seuffert daar ook over gesproken. Hij is tot het besluit gekomen dat niemand in de leidende kringen een opstand verwachtte op dat ogenblik. Seuffert verwees naar Goebels en wees er op dat deze eerst zelfs niet geloofde in het nieuws over de Rijksdagbrand. Was dat zo? Dat is een andere vraag.

Wat dat betreft is er ook een bewijs geleverd door het uitzonderingswetsdecreet van de Duitse regering, van 28 februari 1933. Dit decreet werd uitgevaardigd onmiddellijk na de brand. Lees het! Wat zegt het? Er wordt in gezegd dat die of die artikelen van de Grondwet opgeheven worden, te weten de artikelen betreffende de vrijheid van organisatie, de persvrijheid, de onschendbaarheid van de persoonlijkheid, de onschendbaarheid van de woning, enz. Dat is de grond van het wetsdecreet, van zijn tweede paragraaf - een offensief tegen de arbeidersklasse...

De Voorzitter: Niet tegen de arbeiders, maar tegen de kommunisten.

Dimitrof: Ik moet toch zeggen dat men krachtens dit wetsdecreet niet alleen kommunisten arresteerde, maar ook sociaal-demokratische en christelijke arbeiders, dat men hun organisaties verbood. Ik zou willen onderstrepen dat dit wetsdecreet niet alleen tegen de Kommunistische Partij van Duitsland gericht was - hoewel uiteraard vooral tegen haar — maar ook tegen de andere oppositiepartijen en — groepen. Deze wet was nodig voor de vestiging van het uitzonderingsregime, zij is rechtstreeks en organisch verbonden met de Rijksdagbrand.

De Voorzitter: Als U verder de Duitse regering blijft aanvallen, ontnem ik U het woord.

Dimitrof: In dit proces werd één vraag helemaal niet opgehelderd.

De Voorzitter: Als U spreekt moet U zich tot de rechters wenden en niet tot de zaal, anders kan Uw rede beschouwd worden als propaganda.

Dimitrof: Eén vraag werd niet opgehelderd, noch door het Openbaar Ministerie, noch door de verdediging. Het verwondert mij niet, dat zij zoiets niet onmisbaar geacht hebben. Zij hebben veel schrik voor deze vraag. Het is de vraag te weten hoe de politieke toestand in Duitsland was in februari 1933. Ik moet stilstaan bij dit punt Eind februari was de politieke toestand zo dat er binnen het kamp van het nationaal strijdfront...

De Voorzitter: U gaat in op een terrein dat ik U reeds méér dan eens verboden heb.

Dimitrof: Ik wil herinneren aan mijn voorstel aan het Hof om getuigen op te roepen zoals Schleicher, Bruening, Papen, Hugenberg, de ondervoorzitter van de Stalen Helm-Duesterberg, enz.

De Voorzitter: Maar het Hof heeft geweigerd deze getuigen te laten verschijnen. Dus moet U er niet bij blijven stilstaan.

Dimitrof: Ik weet het, en meer nog, ik ken er de reden toe.

De Voorzitter: Het is mij onaangenaam U onophoudelijk te onderbreken tijdens Uw laatste tussenkomst, maar U moet zich aan mijn richtlijnen houden.

Dimitrof: Deze interne strijd in het nationaal kamp greep plaats in verband met de strijd die in de wandelgangen gevoerd werd in de middens van de Duitse economie. De strijd greep plaats tussen de

middens van Thyssen en Krupp (oorlogsindustrie), die gedurende jaren denationaal-socialistische beweging bekostigd hebben, en hun concurrenten die zij op het achterplan wilden schuiven.

Thyssen en Krupp wilden een politieke diktatuur vestigen in het land, een absolute heerschappij onder hun leiding, en vastberaden het levensniveau van de arbeiders verlagen; met dat doel moest het revolutionair proletariaat verpletterd worden. In deze periode spande de Kommunistische Partij zich in om het eenheidsfront op te richten voor de verzameling van alle krachten tot verzet tegen de pogingen van de nationaal-socialisten om de arbeidersbeweging neer te slaan. Een deel van de sociaal-demokratische arbeiders voelde de noodzaak aan van een eenheidsfront van de arbeidersklasse. Zij gaven er zich rekenschap van. Duizenden sociaal-demokratische arbeiders vervoegden de rangen van de Kommunistische Partij van Duitsland. Maar in februari en maart hield de taak om een eenheidsfront op te richten helemaal niet de opstand of haar voorbereiding in, maar enkel de mobilisering van de arbeidersklasse tegen de roof- campagne van de kapitalisten en tegen het geweld van de nationaal-socialisten.

De Voorzitter (onderbreekt Dimitrof): U hebt steeds onderstreept dat U zich enkel interesseerde voor de politieke toestand in Bulgarije; wel, Uw uitwijdingen van daarstraks bewijzen dat U veel belangstelling had voor de politieke vraagstukken in Duitsland.

Dimitrof: Mijnheer de Voorzitter, U maakt mij een verwijt. Ik kan U daar enkel het volgende op antwoorden: als Bulgaars revolutionair interesseer ik mij voor de revolutionaire bewegingen uit alle landen. Ik interesseer mij bijvoorbeeld voor de Zuid-Amerikaanse politieke vraagstukken, en ik ken ze misschien even goed als de Duitse vraagstukken, hoewel ik nooit in Zuid-Amerika geweest ben. Dat wil verder helemaal niet zeggen, wanneer in Zuid-Amerika de zetel van een of ander Parlement zou branden, dat zoiets mijn schuld zou zijn. Tijdens het gerechtelijk onderzoek heb ik veel geleerd en dank zij mijn politiek inzicht heb ik veel details duidelijk ingezien.

De politieke toestand van die periode hield tweehoofd factoren in: de eerste is de inspanning van de nationaal-socialisten om zich de absolute macht te verzekeren; de tweede — in tegenstelling met de eerste — is de aktiviteit van de Kommunistische Partij, die het een

heidsfront van de arbeiders wilde oprichten. Naar mijn mening is dat ook tijdens het onderzoek gebleken.

De nationaal-socialisten hadden een afleidingsmaneuver nodig om de aandacht af te leiden van de moeilijkheden die binnen het nationaal kamp bestonden en om het eenheidsfront van de arbeiders te breken. De „nationale regering" had een goed voorwendsel nodig om zyn wetsdecreet van 28 februari uit te vaardigen, dat de persvrijheid en de persoonlijke onschendbaarheid ophief en een systeem instelde van politierepressie, concentratiekampen en andere maatregelen van anti-kommunistische strijd.

De Voorzitter (onderbreekt Dimitrof): U overschrijdt elke grens, U maakt zinspelingen!

Dimitrof: Ik wil enkel de politieke toestand in Duitsland op de vooravond van de Rijksdagbrand verduidelijken, zoals ik ze zie.

De Voorzitter: Er is hier geen plaats voor zinspelingen aan het adres van de regering en voor beweringen die sinds lang weerlegd zijn...

Dimitrof: De arbeidersklasse moest zich uit alle kracht verdedigen en daarom heeft de Kommunistische Partij gepoogd het eenheidsfront te organiseren, ondanks het verzet van Wels en Breitscheid, die nu in het buitenland hysterische kreten slaken.

De Voorzitter: U moet overgaan tot Uw verdediging, anders zal U niet voldoende tijd hebben om die te voeren.

Dimitrof: Ik heb reeds verklaard dat ik het eens ben met één punt uit de akte van inbeschuldigingstelling.[^] Nu moet ik deze instemming bevestigen. Het betreft de vraag of Van der Lubbe de brand alleen georganiseerd heeft, of dat hij medeplichtigen had. Aanklager Parrisius heeft hier verklaard dat het lot van de beschuldigten afhing van het antwoord op de vraag of Van der Lubbe al of niet medeplichtigen had. Ik antwoord daarop: Neen, duizendmaal neen, dit besluit van de Procureur is onlogisch. *Ik meen dat Van der Lubbe echt niet alleen geweest is om de Rijksdag in brand te steken.* Het deskundigenonderzoek en de gegevens van het vooronderzoek doen mij besluiten dat de brand in de zaal van de voltallige zittingen in de Rijksdag van een andere aard was dan de brand die aangestoken is in het restaurant op het gelijkvloers, enz. De zaal van de voltallige zittingen werd door andere mensen en met een ander procédé in brand gestoken. De brand die Van der Lubbe aangestoken heeft en de brand in de zaal van de voltallige zittingen vallen enkel samen

wat betreft *de tijd*, verder zijn zij *grondig verschillend*. Het meest waarschijnlijk is, dat Van der Lubbe het onbewust instrument geweest is van deze mensen, instrument dat men misbruikt heeft Van der Lubbe zegt hier absoluut de waarheid niet. Nu nog volhardt hij in zijn stilzwijgen. Hoewel hij medeplichtigen had, beslist dit feit niet over het lot van de andere beschuldigen. Van der Lubbe was niet alleen, dat is waar, maar diegenen die bij hem waren, waren noch Torgler, noch Popof, noch Tanef, noch Dimitrof.

Van der Lubber zal op 26 februari te Hennigsdorf een persoon ontmoet hebben, aan wie hij zijn pogingen meegedeeld heeft om het stadhuis en het paleis in brand te steken. Deze man zal hem gezegd hebben dat al deze branden maar „kinderspel” zijn en dat de brand van de Rijksdag tijdens de verkiezingen een belangrijke zaak zou zijn. Zo is uit het geheim bondgenootschap tussen de politieke waanzin en de politieke provokatie de Rijksdagbrand geboren. De bondgenoot van de zijde van de politieke waanzin zit op de beschuldigenbank. De bondgenoten van de zijde van de politieke provokatie echter, zijn in vrijheid. De stompzinnige Van der Lubbe kon niet weten, terwijl hij onhandige pogingen deed om het restaurant, de gang en het gelijkvloers in brand te steken, dat onbekenden, met behulp van die geheimzinnige ontvlambare vloeistof waarover Dokter Schatz gesproken heeft, de brand ontstaken in de zaal van de voltallige zittingen. (Van der Lubbe begint te lachen. Heel zijn lichaam schudt in een stille lach. De aandacht van heel de zaal, van de rechters en van de aanklager, is op dat ogenblik op Van der Lubbe gericht.)

Dimitrof (toont Van der Lubbe): De onbekende provokator heeft op alle voorbereidselen voor de brand gewaakt. Deze Mefisto is kunnen verdwijnen zonder sporen na te laten. En dus staat hier het stompzinnige instrument de beklagenswaardige Faust, terwijl Mefisto verdwenen is. Het meest waarschijnlijke is, dat er te Hennigsdorf een brug geslagen werd tussen Van der Lubbe en de vertegenwoordigers van de politieke provokatie, de agenten van de vijanden van de arbeidersklasse.

Procureur-Generaal Wemer heeft hier verklaard dat Van der Lubbe kommunist is; vervolgens heeft hij gezegd dat zelfs als Van der Lubbe geen kommunist is, hij zijn daad verricht heeft in het belang van de Kommunistische Partij en in verbinding met deze laatste. Dat is een valse bewering.

Wie is Van der Lubbe? Een kommunist? Helemaal niet! Een anarchist? Neen! Hij is een afgezakke arbeider, een verloren rebel tegen de samenleving, een schepsel dat men misbruikt heeft, dat men gebruikt heeft tegen de arbeidersklasse. Neen, hij is geen kommunist! Hij is geen anarchist! Geen enkele kommunist ter wereld, geen enkele anarchist zou zich voor het Hof gedragen zoals Van der Lubbe. De anarchistenaars begaan vaak onzinnige akties, maar steeds eisen zij voor de rechter hun verantwoordelijkheid op en verklaren zij hun doelstellingen. Als een kommunist iets gelijkaardigs zou doen, zou hij niet zwijgen voor het Hof, terwijl vier onschuldigen naast hem op de beschuldigdenbank zitten. Neen, Van der Lubbe is noch een kommunist, noch een anarchist, hij is een instrument dat misbruikt werd door het fascisme.

Zeker, deze man, dit ellendig instrument dat men misbruikt heeft, dat men gebruikt heeft ten nadele van het kommunisme, kan niets gemeen hebben met de voorzitter van de kommunistische fractie in de Rijksdag of met de Bulgaarse kommunisten!

Ik moet er hier aan herinneren dat Goering op 28 februari 's morgens een mededeling uitgegeven heeft over de brand. Deze mededeling kondigde aan dat Torgler en Koenen gevlucht waren in de lokalen van de Rijksdag om 10 uur 's avonds. Dit bericht werd in heel het land verspreid. De mededeling zegde dat de brand ontstoken was door de kommunisten. Men heeft evenwel niet onderzocht wat Van der Lubbe in Henningsdorf gedaan heeft. De man die de nacht doorbracht met Van der Lubbe in het politie-asiel, werd niet teruggevonden.

De Voorzitter (onderbreekt Dimitrof): Wanneer bent U van plan Uw rede te beëindigen?

Dimitrof: Ik wil nog een half uur spreken. Ik moet mijn standpunt over dit vraagstuk uiteenzetten...

De Voorzitter: Men kan toch niet eindeloos spreken.

Dimitrof: Gedurende de drie maanden dat het proces duurde, Mijnheer de Voorzitter, hebt U mij een ontelbaar aantal keren het zwijgen opgelegd met de belofte dat ik op het einde van het proces in detail zou mogen spreken om mij te verdedigen. Dat einde van het proces is nu gekomen. Mar in tegenstelling tot Uw belofte, beperkt U opnieuw mijn recht tot spreken.

De vraag wat in Henningsdorf gebeurd is, is enorm belangrijk. Washinski, die de nacht doorgebracht heeft met Van der Lubbe, is

niet teruggevonden. Mijn voorstel om hem op te sporen werd beschouwd als nutteloos. De bewering dat Van der Lubbe zich te Hennigsdorf bevond met kommunisten, is een leugen die opgezet is door de kapper Grawe, een nationaal-socialistische getuige. Was Van der Lubbe te Hennigsdorf met kommunisten geweest, dan zou die zaak sedert lang opgehelderd zijn, Mijnheer de Voorzitter. Maar niemand heeft zich beziggehouden met het terugvinden van Washinski.

De man in burger die zich aangemeld heeft op het politiekommissariaat aan de Brandenbrugerpoort, om er als eerste het nieuws van de Rijksdagbrand te melden, is niet opgezocht; hij blijft onbekend tot heden. Het onderzoek heeft een verkeerd spoor gevolgd. Dokter Albrecht, de nationaal-socialistische afgevaardigde die de Rijksdag verlaten heeft onmiddellijk na de brand, is niet ondervraagd. Men heeft de brandstichters niet gezocht waar zij waren, maar waar zij niet waren. Men heeft hen gezocht in de rangen van de Kommunistische Partij, en men had ongelijk. Dat heeft de echte brandstichters de kans gegeven om te verdwijnen. Men heeft dus een besluit genomen: zodra men de echte brandstichters niet gevat heeft en niet durven vatten heeft, moest men er andere vatten, om zo te zeggen de „erstaz-brandstichters“ van de Rijksdag...

De Voorzitter: Ik verbied U te zeggen, en ik geef U nog tien minuten.

Dimitrof: Ik heb het recht om voorstellen te doen en te verantwoorden betreffende de uitspraak. De Generaal heeft alle verklaringen van kommunisten betiteld als ongeloofwaardig. Ik zal geen dergelijk standpunt innemen. Ik zal bijvoorbeeld niet beweren dat alle nationaal-socialistische getuigen leugenaars zijn. Ik geloof dat er onder de miljoenen nationaal-socialisten ook eerlijke mensen zijn...

De Voorzitter: Ik verbied U dergelijke kwaadwillige opmerkingen.

Dimitrof: Is het niet tekenend dat alle hoofdgetuigen ten laste nationaal-socialistische afgevaardigden en journalisten, of aanhangers van het nationaal-socialisme zijn? Heeft de nationaal-socialistische afgevaardigde Karwahne niet gezegd dat hij Torgler in gezelschap van Van der Lubbe in de Rijksdag gezien heeft? De nationaal-socialistische afgevaardigde Frey heeft verklaard dat hij Popof met Torgler in de Rijksdag gezien heeft. Hellmer, de nationaal-socialistische kellner uit het restaurant, heeft getuigd dat hij Van der Lubbe met Dimitrof gezien heeft. De nationaal-socialistische journalist

Weberstedt zou Tanef met Van der Lubbe gezien hebben. Is dat toevallig? Dokter Droescher, die hier verschenen is als getuige en die tegelijkertijd meewerkt aan de *Voelkischer Beobachter* onder de naam Zimmerman ...

De Voorzitter (onderbreekt Dimitroff): Dat is niet bewezen.

Dimitroff):.. heeft beweerd dat Dimitroff de organisator is van de ontploffing in de kathedraal van Sofia, wat ontkend is, en hij zou mij met Torgler gezien hebben in de Rijksdag. Ik verklaar met honderd procent zekerheid dat Droescher en Zimmerman maar één persoon zijn...

De Voorzitter: Ik ontken het, dat is niet bewezen.

Dimitroff);Politiefunktionaris Heller heeft hier een kommunistisch gedicht geciteerd uit een boek uitgegeven in 1925, om te bewijzen dat de kommunisten in 1933 de Rijksdag in brand gestoken hebben.

Ik zal zo vrij zijn om ook verzen te citeren, van de grootste Duitse dichter, Goethe:

Leer verstandiger te zijn.

*De naald van de grote weegschaal
Van het geluk blijft zelden rusten;*

Gij moet opstaan

Of neergaan;

Gij moet overheersen en winnen

Of dienen en verliezen. Lijden of zegevieren. Tussen hamer en aambeeld.

Inderdaad, wie het aambeeld niet wil zyn, moet de hamer zyn!

Deze waarheid heeft de Duitse arbeidersklasse *als geheel* niet begrepen, noch in 1918, noch in 1923, noch op 20 juli 1932, noch in januari 1933. De schuld daarvan ligt bij de sociaal-demokratische leiders, bij figuren zoals Wels, Severing, Braun, Leipart en Grasse- man. Heden kunnen de Duitse arbeiders er zich natuurlijk reken- schap van geven!

Men heeft hier veel gesproken over het Duitse recht en over de Duitse wettelijkheid, en ook daarover wil ik mijn idee zeggen. Het oordeel van een Hof ondervindt onbetwistbaar steeds de gevolgen van de politieke combinaties van het ogenblik en van de overheersende politieke strekkingen.

Minister van Justitie Kerll is ongetwijfeld een bevoegd getuige voor het Hof. Ik citeer hem. Hij verklaart:

„De vrijwaring van het formeel liberaal recht bestaat er in, te bevestigen dat het gerecht de objectiviteit moet eerbiedigen. Wij zyn nu tot de bron gekomen van de verwijdering tussen het volk en het gerecht, en de schuld voor deze verwijdering ligt uiteindelijk steeds bij het gerecht. Wat is objectiviteit, wanneer het volk voor zijn bestaan vecht? Kennen de strijdende soldaat of het zegevierende leger de objectiviteit? De soldaat en het leger weten maar één ding, kennen maar één overweging, kennen maar één enkele vraag: Hoe moet ik de vrijheid en de eer redden? Hoe de natie redden?

Zo is het vanzelfsprekend dat het gerecht van een volk dat een strijd op leven en dood levert, geen dode objectiviteit kan eerbiedigen. De verklaringen van het Hof, van het Openbaar Ministerie, van de advocaten, moeten uitsluitend door deze ene overweging ingegeven zijn, te weten. ' Wat is belangrijk voor het leven van de natie? Wat zal de natie redden?

Het is niet de objectiviteit zonder ruggegraat, die verval en daardoor verstening betekent, de verwijdering tegenover het volk, neen, alle daden, alle maatregelen die de gemeenschap in haar geheel of elk individu neemt, moeten onderworpen worden aan de onmiddellike noden van het volk, van de natie!"

Het recht is dus een betrekkelijk begrip...

De Voorzitter: Dat houdt geen verband met het onderwerp. U moet Uw voorstellen doen.

Dimitrof: De Procureur-Generaal heeft voorgesteld de Bulgaarse beschuldigten vrij te spreken bij gebrek aan bewijzen. Maar dat zou mij niet kunnen voldoen. De vraag is helemaal niet zo eenvoudig. Dat zou de verdenkingen niet volledig wegwerken. Tijdens het proces is bewezen dat wij niets gemeen hebben met deRijksdagbranden dat er bijgevolg geen enkele grond is om ons te verdenken. Wij, de Bulgaren, moeten net zo goed als Torgler vrijgesproken worden, niet bij gebrek aan bewijzen, maar omdat wij, kommunisten, niets te maken hebben of konden hebben met deze anti-kommunistische daad.

Ik stel dus voor volgend oordeel te vellen:

X. Het Hoogerechtshof erkent dat wij onschuldig zijn in deze zaak en dat de beschuldiging ongegrond is; dat geldt voor mij, Torgler, Popof en Tanef.

9. Verklaart dat Van der Lubbe gebruikt is als een instrument ten nadele van de arbeidersklasse.

10. Dat diegenen die schuldig zyn aan deze ongegronde beschuldiging vervolgd moeten worden.

11. Dat deze schuldigen ons moeten vergoeden voor de verloren tyd, de aangetaste gezondheid en het doorstane leed.

De Voorzitter: Het Hof zal dat wat U Uw voorstellen noemt onder ogen zien tijdens de beraadslaging over het oordeel dat moet geveld worden.

Dimitrof: Er komt een tijd dat deze rekening zal vereffend worden met intrest. Het is natuurlijk het volksgerecht van de komende diktatuur van het proletariaat dat het volle licht zal werpen op het vraagstuk van de Rijksdagbrand en op de ware brandstichters.

In de 17de eeuw verscheen *Galileo Galilei*» de grondlegger van de wetenschappelijke natuurkunde, voor het strenge gerecht van de Inquisitie, dat hem als ketter moest terdood veroordelen. Met diepe overtuiging en vastberaden heeft hij uitgeroepen:

„En toch draait de aarde!”

En dat wetenschappelijk beginsel is later gemeengoed geworden voor heel de mensheid.

(De voorzitter onderbreekt Dimitrof brutaal, staat op, verzamelt zijn papieren en maakt zich klaar om buiten te gaan.)

Dimitrof (gaat verder): *Wij, kommunisten» kunnen vandaag niet minder vastberaden dan de oude Galilei verklaren:*

„En toch draait het!”

Het rad van de geschiedenis draait» gaat verder» naar een Sov-jet-Europa» naar de Wereldunie van Sovjetrepublieken,

En dat rad» voortgestuwd door het proletariaat onder leiding van de Kommunistische Internationale» zal men niet kunnen doen stoppen door uitschakelingsmaatregelen» door veroordelingen tot dwangarbeid of door terechtstellingen. Het draait en zal voortdraaien tot aan de eindoverwinning van het kommunisme!

(De agenten grijpen Dimitrof vast en verplichten hem terug op de beschuldigenbank te gaan zitten. De Voorzitter en het Hof trekken zich terug om te beraadslagen ovqr de vraag of Dimitrof zijn rede mag verderzetten. Na beraadslaging komt het Hof terug en kondigt aan dat het woord definitief ontnomen is aan Dimitrof.)

Vertaald uit! G. Dimitrof» Oeuvres Choiesies» Deel I» Sofia-Presse, 1972, bh. 435 - 461.

AANTEKENINGEN OVER DE UITSPRAAK

*Schets van een ontworpen rede, die niet gehouden
is voor het HoJ.*

De taak van het Hof is moeilijk: het schaap ongerept houden en tegelijk de wolf verzadigen. De uitspraak is een mislukte poging om een oplossing te geven aan een onoplosbaar vraagstuk.

De ontdekking en de veroordeling van de schuldigen en van diegenen die achter de schermen gehandeld hebben - de Mefisto - dat is de taak van de toekomstige diktatuur van het proletariaat in Duitsland.

Het Openbaar Ministerie bij het Rijksgerechtshof bevond zich in de toestand van een moeder die een miskraam gehad heeft.

Waarom een „miskraam“?

Omdat de uitdrukkelijke erkenning van de schuld van de kommunisten in feite, na alle onthullingen voor het Hof, gelijk zou staan met een onrechtstreekse erkenning van de schuld van de nationaal-socialisten!

Als Van der Lubbe medeplichtigen heeft gehad en als deze medeplichtigen noch Torgler, noch de andere beschuldigen waren, wat dan?...

Blijft nog het probleem te weten waarom de echte medeplichtigen niet konden ontdekt worden tijdens een vooronderzoek van 5 maanden en een proces van 2 maanden?

En verder. Die medeplichtigen zouden „mensen uit de omgeving“ moeten zijn, dat betekent, mensen die de inrichting en de interne organisatie van de Rijksdag kennen. Zoniet zou Van der Lubbe de brand niet kunnen aansteken hebben; maar wie buiten de nationaal-socialisten kon op de hoogte gebracht zijn van deze daden?

Wie kon, op een ogenblik waarop de kommunisten onder strenge bewaking stonden en vervolgd werden, vrij en ongestoord de Rijksdag in- en uitgaan?

Vervolgens:

Hennigsdorf — het nachtasiel? Andere nachtasielen? De jongeman in Spandau?

De onbekende in burger?

De nationaal-socialistische afgevaardigde Dr. Albrecht?

De legende over het gesprek te Neukölln?

De ondervraging van Van der Lubbe bij de politie zonder Nederlandse tolk?

Karwahne, Frey, Kroyer, Weberstedt, Droeschber, Hellmer?

Kampfer, Kunzack, Lebermann, Grothe?

Oproep? Teken? Maar met welk doel?

In het licht van een nationale revolutie, van een vernietigings- tocht tegen de arbeidersbeweging en de Kommunistische Partij van Duitsland.

In het licht van de verwezenlijking van een „totalitaire staat", van een nationaal-socialistische alleenheerschappij!

Hoogverraad? Neen! Volksverraad, of verraad van het Duitse volk!

Fascistische diktatuur — diktatuur van het Thyssen - Kruppka-pitaal!

23 december 1933

*Vertaald uit: G. Dimitraf, Oeuvres Choisisies,,
Deel I. Sqfla-Presse, 1972, Blz. 462-463*

VRAAGGESPREK MET DIMITROF.

„Goering wenst myn terechtstelling”

Londen, 7 Februari 1934,

De Daily Express publiceert een vraaggesprek met DimitroJ. Het onderhoud heijt plaatsgegrepen in het bureau van Heller raadgever bij de geheime staatspolitie, te Berlijn.

De verslaggever schrijft: „Er gaat een deur open, die doorgang verschaft aan Dimitrof, vergezeld door een bewaker.. Vanaf zijn eerste woorden heb ik begrepen dat hij leed.”

„Lichamelijk voel ik mij goed”, zegt hij. „Het is waar dat ik veel rook, maar de moraal is goed. Vyf maanden met geboeide handen, drie maanden voor het Hof, en daar sta ik dan. Neen, ik verkeer niet in een goede vorm... De gevangenis heeft een slechte uitwerking op mensen zoals ik... Waarom heeft men mij niet in vrijheid gesteld? Ik begrijp dat Goering mijn terechtstelling wenst en ik zou hetzelfde doen als ik lid zou zijn van de Duitse regering, maar verder een mens gevangen houden nadat hij vrijgesproken is, dat begrijp ik niet. Ik protesteer tegen een dergelijke handelwijze en ik geloof dat U ook ten mijne gunste zult protesteren.”

„Een ogenblik”, voegt de verslaggever toe, „heb ik in Dimitrof de man gezien die weerstaan heeft aan rechters, advocaten, getuigende man die voor zijn leven vecht.”

Als ik vrij ben”, gaat Dimitrof verder, „ga ik niet naar Rusland. Rusland is nochtans het vaderland van elke revolutionair. Ik heb echter mijn Bulgaars staatsburgerschap niet verloren en ik zou naar mijn land willen gaan. Ik heb een brief geschreven naar de Bulgaarse Eerste Minister, Mouchanof, maar ik twijfel er niet aan dat hij bevel zal geven om mij aan te houden aan de grens...”

Op de vraag van de journalist of hij niet naar Amerika zou gaan om films te draaien, antwoordde Dimitroff glimlachend: „Zeker niet. Ik zal verder strijden voor mijn kommunistische idealen. Ik ben kommunist, een echte kommunist, en ik zal het altijd zijn.”

Vertaald uit: G. Dimitroff, Oeuvres Choiesies, Deel I, Sofia - Preste. 1972, blz. 464-465.

AAN DE HEER DR. FRICK, MINISTER
VAN BINNENLANDSE ZAKEN

Berlijn, 7 februari 1934

Sedert de bekendmaking van de vrijspraak, die het proces over de Rijksdagbrand besloot, is reeds anderhalve maand verstreken, maar wij, de drie vrijgesproken Bulgaren, wij zitten nog steeds in de gevangenis, opgesloten in ongezonde ondergrondse cellen, bijna hermetisch afgesloten van de buitenwereld. Het is alsof wij levend begraven zijn.

Men heeft mij bijvoorbeeld verboden, niet alleen van de buitenlandse kranten te ontvangen, maar ook van de Bulgarse regeringskranten te ontvangen, de kranten die in mijn land verschijnen.

Tijdens hun bezoek aan de gevangenis, kregen mijn moeder en mijn zuster zelfs geen toelating om mij in te lichten over de toestand en de gebeurtenissen in Bulgarije.

Toe heden toe heb ik nog geen officiële verklaring gekregen over de reden van mijn aanhouding.

De telegrammen en de brieven die ik totU richt, blijven onbeantwoord.

Uit de toespelingen van verschillende ambtenaren zijn meerdere verklaringen mogelijk, meer bepaald:

8. Wij moeten in hechtenis blijven, omdat wij een politiek gevaar zijn voor de regering.

9. Wij worden in hechtenis gehouden omwille van onze persoonlijke vdligheid.

10. Wij zitten nog in de gevangenis, omdat de vereiste onderhandeüngen met andere landen over onze overbrenging nog niet beëindigd zijn.

De eerste verklaring kan men niet ernstig nemen. Een regering die zich sterk vodt, kan niet in gevaar gebracht worden door de vrijlating en de uitwijzing van drie Bulgaarse politieke uitwijkelingen.

De tweede verklaring is ongegrond, want het is niet aannemelijk dat een nationaal-socialist op eigen initiatief een aanval zou ondernemen tegen een onschuldige buitenlands kommunist.

De derde verklaring wordt weerlegd doordat Polen bereid is ons een doorgangvisum te geven, zoals reeds vaststaat, terwijl de Sovjet-Unie ons wil opnemen als politieke uitwijkelingen.

Als men, ondanks alles, onze hechtenis verlegt, dan kan dat naar onze mening slechts tot doel hebben ons verder en zowel op moreel als op lichamelijke vlak te verminken, of ons op het „gunstige" ogenblik uit te schakelen door beroep te doen op „onverantwoordelijke" elementen.

Ik meen dat de regering geen enkel politiek belang kan hebben bij deze oplossing en daarom verwacht ik elke dag dat men een einde stelt aan onze zaak, door ons onmiddellijk over te brengen naar de Sovjet-Unie of naar een ander buurland.

Als dat, per ongeluk, niet zou gebeuren, dan zou ik mijn toevlucht moeten nemen tot het enige verdedigingsmiddel waarover onschuldige gevangenen beschikken - de hongerstaking. Ik verklaar dat openlijk en niet als bedreiging, maar als een uitweg die mij zo opgedrongen worden. Mijn gezondheid en mijn lichamelijke reze ves zijn bijna uitgeput. Nog liever een verschrikkelijk einde dan et verschrikking zonder einde.

Ik zit reeds elf maanden in deze afschuwelijke gevangenis.

Hoogachtend,
G. Dimitroff

Vertaald uit: G. Dimitrov, Oeuvres Choisies, Deel I Sofia - Presse, 1972, bh. 466-467.

AAN DE HEER DR. FRICK, MINISTER
VAN BINNENLANDSE ZAKEN

Berly'n, 7 februari 1934

Sedert de bekendmaking van de vrijspraak, die het proces over de Ryksdagbrand besloot, is reeds anderhalve maand verstreken, maar wij, de drie vrijgesproken Bulgaren, wij zitten nog steeds in de gevangenis, opgesloten in ongezonde ondergrondse cellen, bijna hermetisch afgesloten van de buitenwereld. Het is alsof wij levend begraven zijn.

Men heeft mij bijvoorbeeld verboden, niet alleen van de buitenlandse kranten te ontvangen, maar ook van de Bulgarse regerings- kranten te ontvangen, de kranten die in mijn land verschijnen.

Tijdens hun bezoek aan de gevangenis, kregen mijn moeder en mijn zuster zelfs geen toelating om mij in te Echten over de toestand en de gebeurtenissen in Bulgarije.

Toe heden toe heb ik nog geen officide verklaring gekregen over de reden van mijn aanhouding.

De telegrammen en de brieven die ik tot U richt, blij ven onbeantwoord.

Uit de toespelingen van verschillende ambtenaren zijn meerdere verklaringen mogdijk, meer bepaald:

1. Wij moeten in hechtenis bHjven, omdat wij een politiek gevaar zijn voor de regering.
2. Wij worden in hechtenis gehouden omwille van onze persoonlijke veiligheid.
3. Wij zitten nog in de gevangenis, omdat de vereiste onderhandelingen met andere landen over onze overbrenging nog niet beëindigd zijn.

De eerste verklaring kan men niet ernstig nemen. Een regering die zich sterk vodt, kan niet in gevaar gebracht worden door de vrijlating en de uitwijzing van drie Bulgaarse politieke uitwijkelingen.

Xswë

U PM MUWVMuK

&T mti<VMöl SAXMU. >v <Sa*A AKO\A\^I *MI «tmo M *0U
%W*T TCmar t^sar x« XtAV'A^^U UmuMtUM'

asw 'CP^iUHî^ *^wK 'ftWk'Mg'd Asndip Polun UuMtd U *MU «r
wxn^u^s^un- 4t iS-^h x|u wh |*MM*U| l<n\\ul de tfov- jss^mc ons *ri *& AM»M*
uti\mkUing«nv

.tó msn orux^rKs attfck ow Xxbionu |edangi, dan kun dut TJUT
xircc msnu^ AX >X<s^ otu vmdcn on *owol op irurx as or K^uinviX
VUA fex^Mtónkoivolom» op het ..gunstige" ocsnnik ui- c <z2^?>ku
xVxv b&w^ KV *kw op „onvoi nntWxHUXl^- **liksr*** ssznxsii».

2k m» isc xe jwx ivjk^ ^ttick belang kan hebben
hi IEXS nacssi^ M xuiuvirr M<*>3KSht ik elke dag dat men een snee
KE*t an XBZB ,xxr onmiddelyk over te brengen mar xe Srv=-i-<_ mc ui
raar rei uoer buurland.

ALS xnu 7X2T inKEiik net actt pébeuren, dan zou ik mijn toe-
■^imnr uinxss uv nx *r.^e vesdedigingsmiddd waarover
□JSOUKZS: ^•■~r?c-jTrgi ^^nkxüx- öe hongerstaking. Ik verklaar .sa.
incmik n nss. as rs^x^ign^ 'TAIT als een uitweg die mij zou ■XHSumrusx
venset ydirr £üroi«<2«id ea mijn lichamelijke reserves ZUIL nina
?HIH: itr»^r esz verschrikkelijk einde dan een

Tg//^rirk cTn-g -m/p? ^rnr**

2k zn rrrtrrs -f namuisi in zezi ifschuwelijke gevangenis.

Hoogachtend,
G. Dimitrcf

Tsraaia nu x. Jhmrrrr. Z^attr>z 'Jtrj!üxu ^-p»» f ^iffia — .?~nss£. HZ. -*64^47^

VRAAGGESPREK MET DE SOVJETPERS EN MET DE BUITENLANDSE PERS.

Het vraaggesprek dat Dimitroff toestond aan de sovjetpers en de buitenlandse pers greep plaats op 27 februari's avonds. Honderd verslaggevers van kranten en agentschappen waren aanwezig.

Kameraad Dimitroff heeft verteld hoe zijn invrijheidstelling verlopen is. Hij verklaarde: „Wij zijn een beetje vermoeid. Vandaag om vijf uur 's morgens hebben funktionarissen van de Pruisische staat-politie ons onverwacht gewekt en bevolen: „Sta op en maak Uw jakken!“ Geen enkele uitleg over de redenen. Op het laatste ogenblik zei men ons dat wij uit Duitsland uitgewezen werden en dat men ons vandaag nog naar de sovjetgrens zou brengen.

Onze vraag dat een vertegenwoordiger van het sovjetgezantschap zou uitgenodigd worden om de uitwijzing bij te wonen bleef zonder resultaat Volgens onze veronderstelling was ons gezantschap, het sovjetgezantschap, niet verwittigd over deze uitwijzing, die in de grond verheugend was. De aanwijzingen uit Berlijn deden mij geloven dat het sovjetgezantschap niet ingelicht was over het feit dat men ons vandaag nog rechtstreeks per vliegtuig van Berlijn naar Moskou zou overbrengen.

Ons eerste woord is een uitdrukking van onze grenzeloze dankbaarheid aan het internationaal proletariaat, aan de meest talrijke arbeidersmiddens uit alle landen, aan de eerlijke intellektuelen die gestreden hebben voor onze invrijheidstelling. Onze dank gaat natuurlijk eerst en vooral naar het proletariaat, naar de arbeiders en de boeren van de Sovjet-Unie, onze socialistische staat Ik kan vol overtuiging verklaren dat wij vandaag niet vrij in Moskou zouden zijn, was er niet de campagne, de internationale mobilisatie tegen

het Duitse fascisme geweest De fascisten hebben ons zelfs op het laatste ogenblik willen tegenhouden, om zich op ons te kunnen wreken, om ons lichamelijk en moreel te kunnen vernietigen onder verschillende voorwendsels. De grote nederlaag die het proces over de Rijksdagbrand was, moest vereffend worden door de wraak op ons.

Van deze campagne in het buitenland, in heel de werdd, hebben ikzelf en mijn kameraden spijtig genoeg maar tamelijk laat iets vernomen. Wij waren afgezonderd, wij kregen geen enkele inlichting van onze vrienden, zelfs niet van onze ouders, die ons niets mochten verzenden. Onze afzondering was zeer streng. Het is pas nu, na een verblijf van enkele uren hier, dat de gesprekken met de kameraden ons veel onthuld hebben van wat rond ons gebeurd is. Volgens mijn vaste overtuiging was deze campagne een middel om honderden en duizenden revolutionaire arbeiders te redden. Niet alleen de vier beschuldigden, wij, de drie Bulgaren en Torgler, zijn gered, maar ook de honderden en duizenden kameraden die verantwoordelijke posten innamen en aangeduid waren om uitgeschakeld te worden, zoals Goering zelf openlijk verklaard heeft tijdens zijn getuigenis. Deze campagne ontnam de fascisten de mogelijkheid om een nieuwe pro- vokatie te organiseren, die moest dienen voor de uitschakeling van d(leidende kaders van het Duitse revolutionaire proletariaat

Ik geloof dat de kameraden en onze vrienden in het buitenland niet in staat zijn om de juiste draagwijdte van de internationale campagne te meten, juist zoals wij het belang van deze campagne niet hebben kunnen schatten, voor wat betreft onze bevrijding.

Vervolgens moet ik U zeggen wat ik vaak verklaard heb als beschuldigde en wat vandaag, 27 februari, verjaardag van deRijksdagbrand, de aandacht moet trekken in heel de wereld, te weten dat *de Rijksdagbrand het werk geweest is van het Duitse fascisme*, dat de ongelukkige Van der Lubbe gebruikt heeft als gewoon werktuig. De ware organisatoren en samenzweerders bekleden zonder enige twijfel posten in de Duitse regering. Deze feiten, deze waarheid zijn vanzelfsprekend geworden, en niet alleen in het buitenland. Ik meen dat in Duitsland zelf, in deze enorme gevangenis met zijn vele facetten, de grote massa en zelfs diegenen die voordien geloofd hebben dat de kommunisten de Rijksdag in brand gestoken hebben, daar niet meer in geloven. Integendeel, en ik beschik over veel aanwijzingen in die richting, een niet te verwaarlozen aantal nationaal-socialisten weten

en zijn er zelfs van overtuigd dat de Rijksdagbrand het werk geweest is van de nationaal-socialistische leiders en zij beschouwen dit feit als een schandvlek voor de Nationaal-Socialistische Partij.

Het proces had een middel tot eerherstel moeten zijn voor de ware brandstichters van de Rijksdag. Vermits zij niet konden vervolgd worden, moesten andere personen gevonden worden om hen te vervangen, personen die willekeurig aangehouden werden, „ersatz-brandstichters“. Het waren Torgler en wij, de Bulgaarse kommunisten. Ik ben er van overtuigd dat de Duitse leiders ons, de Bulgaren, zeker niet in deze zaak zouden gemengd hebben, hadden zij vroeger geweten dat het proces een dergelijke afloop zou krijgen. Zij hebben een maaltijd voorbereid die achteraf een onaangename smaak kreeg. Dat heb ik eens gezegd aan mijn aanklager, Dr. Werner. Wij zijn niet vrijgesproken omdat wij onschuldig zijn, maar omdat het niet anders kon door de internationale campagne door de mobilisatie van krachten in het buitenland, door de onthullingen die voor het Hof zelf gebeurd zijn. Het fascistische „Hof“ heeft ons niet kunnen veroordelen. De afloop zelf van het proces had deze mogelijkheid uitgesloten.

Vrijgesproken, maar niet in vrijheid gesteld! Vrijgesproken, maar in de gevangenis gehouden. Wij zijn van gevangenis naar gevangenis gesleurd en het strafregime werd steeds strenger. De eerste dagen van februari werden wij overgebracht naar Berlijn, naar de gevangenis van de geheime politie van de Pruisische staat. Wat een verschrikkelijke gevangenis! Ik wens dat de fascistische beulen van het Duitse proletariaat opgesloten worden in de cellen van deze *katakomben* ... Het betreft de kleine afdeling van de speciale gevallen, waar men een uitzonderingsregime toepaste op de kommunisten, politieke gedetineerden. In vergelijking met deze afdeling, zag Moabit zelf er uit als een sanatorium, een paradijs. De cellen liggen onder der grond en de zon dringt er niet door. Als echte krochten zijn zij zeer vochtig. Ik ben er van overtuigd dat diegene die er enkele maanden zou opgesloten blijven, er maar zou uitkomen als een levend lijk, gebrekkig voor de rest van zijn dagen.

Het doel dat men wilde bereiken was geen geheim voor ons. Als iemand met een zwak gestel er opgesloten wordt, zal hij na enkele dagen of enkele weken verplicht zijn om te kapituleren, zoniet schakelen de fascisten hem uit Onze overbrenging van vandaag bewijst dat het een plaats is waar men de gedetineerden uithaalt om hen

ergens anders te brengen of om hen „uit te schakelen", wanneer dat gunstig blijkt en zonder dat iemand het merkt.

Soms, maar zelden, kregen wij bezoek van buitenlandse verslaggevers. Ik dacht dat dit feit te wijten was aan de campagne die zeer veel weerklank kreeg in het buitenland. De journalisten namen inlichtingen over onze gezondheid, vroegen ons hoe men ons behandelde en toonden helemaal op het einde belangstelling voor de vraag of het stelsel dat men op ons toepaste menselijk was. „Bent U geslagen of gemarteld?", vroeg eens de verslaggever van het agentschap Reuter. Wat dat betreft moet ik zeggen dat men ons over het algemeen menselijk behandelde, wegens de druk van de internationale campagne. Maar in de gevangenis paste men een *verfijnd stelsel van morele marteling* toe. Ik zou willen onderstrepen dat de politiefunktionarissen en de S.A. zich menselijk gedroegen tegenover ons, terwijl vooral de dokters van de Gestapo zich brutaal en onbehoorlijk gedroegen. De laatste twee weken kwam de ene dokter na de andere. Eerst kwam er een dokter in het uniform van de S.A. en daarna twee andere in burger. Maar geen van beiden heeft ons willen onderzoeken, zelfs niet toen Popof erge maagpijn had. Een van de dokters zei dat hij Popov zou onderzoeken, maar ook hij ging weg zonder iets te doen, zonder zelfs geneesmiddelen voor te schrijven. Ik heb de aandacht van één van de dokters getrokken op het fat dat zoiets onverklaarbaar en onbegrijpelijk was, te meer daar wij onschuldig waren en vrijgesproken door de hoogste rechtsmacht van Duitsland. Als enig antwoord begon de dokter kwaadaardig te lachen en ging hij weg. Ook ontzegde men ons het medisch onderzoek en de verzorging.

Ik moet hier het verschil vermelden tussen het stelsel in Moabit, waar het onderzoek plaatsvond, en het stelsel dat toegepast werd in Leipzig, waar de dokters, en dat moet ik onderstrepen, niet brutaal of onachtzaam waren en zich niet vijandig gedroegen. De dokters uit de eerste categorie werkten in gevangnissen zoals de oude militaire gevangenis van Tempelhof, waar honderden kommunisten en andere politieke gedetineerden opgesloten werden. Als deze dokters ons zo behandeld hebben, stel ik mij voor hoe zij de andere kommunisten behandeld hebben, de zieke en stervende Duitse kommunisten. . . . ,

Wij zijn gelukkig in ons vaderland te zijn. Wij hebben nog deze morgen Duitsland verlaten, wij haatten enkel het fascisme, maar

voor het Duitse proletariaat, voor de Duitse revolutionaire arbeiders, voor de Duitse kommunisten hebben wij een grote en diepe proletarische sympathie. Hoe deze arbeiders de vervolgingen doorstonden, hoe zij stredden tegen het fascisme, dat hebben wij niet in detail kunnen weten door onze afzondering. Wij hebben echter aan gevoeld, honderd maal, duizend maal, voor het Hof of erbuiten en zelfs in de gevangenis, dat de grote Kommunistische partij van Duitsland eensgezind op zijn post gebleven is, ondanks de hardste slagen. Dit feit werd merkbaar door het gedrag en de verklaringen van getuigen die al acht of tien maanden in de concentratiekampen zaten. Wat een getrouwheid aan de Partij, wat een zelfverloochening voor de zaak van het kommunisme, voor de zaak van het Duitse proletariaat en wat een waardig gedrag voor het Hof! Men kan hetzelfde niet zeggen over de nationaal-socialistische getuigen, bijvoorbeeld over de nationaal-socialistische afgevaardigde Karwahne, over Grothe en over de andere provokatoren en dieven. De kommunistische getuigen hebben zich echte, machtige proletarische strijders getoond, die zich gedragen als revolutionairen. Uitdrukkingen van diepe sympathie bereikten ons zowel tijdens het proces, toen wij beschuldigen waren, als na het proces, om het even waar wij in de gevangenis zaten of wanneer wij onder begeleiding voorbijkwamen. Zelfs onder de leden van de basisorganisaties van de Nationaal-Socialistische Partij zijn velen er van overtuigd dat de brand gesticht is door de fascistische leiders. Toen wij Duitsland verlieten, gingen onze verontwaardiging en onze haat gepaard met een diepe sympathie en dankbaarheid tegenover het Duitse proletariaat dat gestreden heeft voor onze bevrijding. Honderden en duizenden personen zitten nog opgesloten in de gevangenschappen en de concentratiekampen in Duitsland. Honderden processen zijn reeds ingezet, doodstraffen worden uitgesproken en terechtstellingen volgen, terwijl een reeks andere processen op het punt staan om aangevat te worden.

De strijd tegen het Duitse fascisme en voor de bevrijding van de gekerkerde antifascisten moet verder gaan, om de honderdduizenden revolutionaire arbeiders en medestrijders te redden.

Verkocht en verraden door de vervloekte bureaucratie van de sociaal-demokraten en van de vakbonden, ondervindt het Duitse proletariaat bij elke stap de nood aan een internationale hulp voor zijn strijd.

Ik geloof niet dat ik een vergissing begaan heb, toen ik bij het

afscheid te Koeningsberg geantwoord heb aan de vertegenwoordiger van de geheime politie, die me vroeg om objektief te zijn in het buitenland ... (Een stem: „Hoe heette die funktionaris?" Dimitrof: „Raadsman van de strafpolitie Heller Een stem: „Een gewezen sociaal-demok raat?" Dimitrof: „Ja.") ... Ik heb dus geantwoord: Vanzelfsprekend zal ik objektief zijn. Daarna heb ik bijgevoegd dat ik hoopte terug te keren in Duitsland, maar dan als gast van de Duitse Sovjetregering.

Op aanvraag van de toehoorders begon Dimitrof, die tot hier in het Duits gesproken had, zich in het Russisch uit te drukken. De vertegenwoordigers van de burgerlijke pers hebben hem een reeks vragen gesteld:

„Wat denkt U over Goering?"

„Ik denk niet", zegt Dimitrof, „dat ik ook maar iets moet toevoegen aan de mening die ik reeds tot uiting gebracht heb tijdens onze ontmoeting voor het Hof."

„Wat zult U hier doen?" vroeg men aan Dimitrof, die antwoordde:

„Wat ik hier zal doen? - maar dat is overduidelijk! Ik ben een soldaat van de proletarische revolutie, een soldaat van de Kommunistische Internationale. Ik was dat ook voor het Hof. Ik zal hier enkel mijn plicht doen als soldaat van de proletarische revolutie, en dat tot in de laatste minuut van mijn leven."

Op de vraag van de verslaggever van de New York Times, kort te verwoorden wat zijn mening was over het proces, antwoordde Dimitrof: „Het proces was in feite een provokatie, net zoals de Rijksdagbrand. De fascistten hebben door dit proces de echte brandstichters willen verbergen door de verantwoordelijkheid voor de brand op anderen te schuiven. Maar volgens de wetten van de dialectiek, volgens de wetten van de klassenstrijd, verliep die proces in tegenovergestelde zin. Het anti-kommunistisch proces veranderde in een machtige uiting van anti-fascisme en in een schandelijke nederlaag voor het fascisme. Door de Rijksdag in brand te steken, hebben de fascistten het Duitse volk willen doen geloven dat de kommunisten de brandstichters waren. Het proces bewees echter het tegenovergestelde."

Een vertegenwoordiger van de Duitse kommunistische pers stelde Dimitrof de volgende vraag: „Hebt U geweten, toen U in de gevangenis was, dat de leider van de Kommunistische Partij van

Duitsland, kameraad Thaelmann, overgebracht was naar de gevangenis van de geheime staatspolitie?" *Dimitrof*: „Ja, ik heb dat vernomen, maar zonder er de details van te kennen."

Op de vraag of hij in de gevangenis heeft kunnen vernemen dat de kameraden *Sheer*, *Schoenhaar* en vele anderen gedood waren antwoordde *Dimitrof*: „Spijtig genoeg heb ik dat pas vandaag vernomen. Voordien wisten wij daar niets over."

De volgende vraag werd gesteld door de verslaggever van de Duitse kommunistische pers: „De burgerlijke pers heeft een foto gepubliceerd waarop U staat met Tanef en Popof, in een cel van de gevangenis van de geheime staatspolitie. U houdt een dikke sigaar in de hand. Deze foto werd verspreid met de bedoeling aan te tonen dat de vrijgesprokenen van het proces van Leipzig een heerlijk leven leidden in de gevangenis. Wat weet U over deze foto en kent U ze?"

„Natuurlijk kennen wij deze foto. Wij hebben geprotesteerd tegen heel deze geschiedenis. Een Amerikaanse verslaggever, een vermeende vertegenwoordiger van de New York Times, is ons komen bezoeken. Ik zeg „vermeend", want deze man sprak zeer goed Duits en trok op een Duitser. Hij heeft gezegd dat hij een foto wilde maken. Na enige aarzeling in het begin, hebben wij de vergissing begaan hem dat toe te staan. Wij hebben ingestemd omdat wij dachten dat de foto zou uitgegeven worden samen met onze verklaring, ons protest tegen onze hechtenis na de vrijspraak, tegen heel deze ongehoorde geschiedenis. Dat was natuurlijk een vergissing. De Voelkischer Beobachter gaf de foto uit en schreef er bij dat zij een Amerikaanse verslaggever gestuurd had om de foto te maken, die moest bewijzen dat onze toestand bevredigend was. Maar dat is niet gebeurd in de gevangenis van de geheime staatspolitie, maar wd te Leipzig. Dezdfde dag is onze zogezegde officiële verdediger gekomen. Hij „stdde er belang in" hoe wij het maakten. Hij vroeg ons: „Bent U nog steeds in goede gezondheid?" Wij antwoordden hem bevestigend. Hij ondervroeg ons verder: „Hebt U voeding?" „Ja!" „Speelt U schaak?" Ja!" Inderdaad, één of twee dagen vroeger hadden wij geschaakt Onze officiële verdediger zei ons vervolgens dat het Duitse Inlichtingenbureau verklaard had aan de Duitse en buitenlandse kranten, dat onze gezondheid uitstekend was en dat wij aan een prachtig stelsel onderworpen waren. Wij hebben geprotesteerd tegen de foto en tegen dat bedrog."

Bepaalde burgerlijke verslaggevers vroegen *Dimitrof*: „Hoe

heeft Goering kunnen verklaren dat hy U zou breken, en heeft hij dat toch niet gedaan?"

Dimitroff haalde de schouders op: „Niet alles gebeurt volgens onze wens. Goering bracht een van de geheimste wens van de fascistische kopstukken tot uiting, zonder echter rekening te houden met het bestaan van het internationaal proletariaat of met dat van Moskou. Op de duur kenden wij onze rechters goed. Vermits wij geen zuivere Ariërs waren vanuit een dubbel standpunt, namelijk politiek en qua ras, moesten de rechters het probleem als volgt oplossen: het lam gaaf houden en tegelijk de wolf verzadigen. Zelfs de wijze Salomon heeft destijds dit vraagstuk niet kunnen oplossen. Daarom hebben de rechters hun oordeel zo onbevredigend opgesteld. Zij zijn echter verplicht geweest ons vrij te spreken. Dat kon trouwens niet anders. Onze veroordeling zou de veroordeling van het fascisme betekend hebben. De lammeren zijn gaaf gebleven, maar voor hoe lang, dat zullen de dokters morgen zeggen. De wolven echter zijn niet verzadigd, want men heeft ons moeten vrij spreken. Zo komt het dat wij niet tevreden zijn over het proces, evenmin als Goering en Hitler."

Dimitroff bleef nu terug stilstaan bij het proces en verklaarde dat aan de beschuldigen een werkelijke gerechtelijke verdediging ontzegd werd. „Krachtens de Duitse wetten hadden wij het recht onze verdedigers te kiezen. Wel, men drong ons ambtshalve verdedigers op. Had ik mijn verdediging toevertrouwd aan zo een verdediger, dan zou ik vandaag politiek dood zijn. Zo een verdediger zou mij in opspraak gebracht hebben en politiek vernietigd hebben."

Op aanvraag van de buitenlandse verslaggevers, beschreef Dimitroff de *omstandigheden tijdens het onderzoek* in detail.

„Tijdens het proces waren wy afgezonderd van elkaar. Tegen het einde van het getuigen — en deskundigenverhoor heb ik er ten sterkste op aangedrongen bij de voorzitter, ons een verklaring te geven voor onze afzondering. Zelfs na het proces zijn wij afgezonderd. Pas de 16de of de 17de heeft men ons in dezelfde cel bijeengebracht Na onze overbrenging naar Berlijn, werden wij in het begin nogmaals enkele dagen afgezonderd. Ondanks onze onschuld, hebben de fascistten ons in dat proces betrokken en zelfs na onze vrijspraak hebben zy ons gekerkerd gehouden. *Voor het proces waren onze handen gedurende vijf maanden dag en nacht geboeid* Iemand die dat niet meegemaakt heeft kan zich niet voorstellen wat dat bete

kent Vijf maanden na elkaar, dag en nacht, moesten wij zo slapen; enkel een kwartier overdag liet men onze handen vrij om te kunnen eten en ons te kleden. Vijf maanden droegen onze handen elke nacht die vervloekte boeien. En na dat alles durven zij beweren dat zij ons menselijk behandeld hebben en dat onze gezondheid uitstekend was. Gedurende heel deze periode heb ik geen enkele nacht goed kunnen slapen. Wegens de pijn werd ik twintig, dertig, vijftig maal wakker tijdens eenzelfde nacht En dat alles hing af van die politiefunktionaris. Telkens men de boeien aanspande, deed dat vreselijk veel pijn. Mijn kameraden en ikzelf hebben geboeid naar het Hof en naar de onderzoeksrechter moeten schrijven. Wat dat stelsel betreft, zou ik het volgende willen uiteenzetten: onze kameraad Tanef kende geen woord Duits. Zijn toestand was dus veel moeilijker dan de onze. Zijn zenuwen waren zodanig afgetakeld dat hij poogde zelfmoord te plegen. Gelukkig is hij daar niet in geslaagd. Maar die boeien, die maandenlange morele terreur konden wel dergelijke gevolgen met zich meebrengen. Tanef heeft ook de akte van inbeschuldigingstelling ontvangen, maar hij begreep er geen woord van. Zo verliep er een week. Hij vroeg een vertaler. Deze werd pas benoemd een tijdje voor het proces. De vertaler heeft Tanef en Popov echter maar bepaalde delen uit de akte van inbeschuldigingstelling doen kennen ..

Het levendig gesprek werd afgebroken wegens het gevorderde uur en wegens de vermoeidheid van Dimitrof.

Vertaald uit: G. Dimitrof, Oeuvres Choiesies, Deel I, Sofia-Presse, 1972, blz. 468 - 477.

WIJ KOMEN TERUG - IN SOVJET-DUITSLAND!

Rede gehouden tijdens de plechtige bijeenkomst naar aanleiding van de 65ste verjaardag van kameraad N. K. Kroupskaïa, in de Bond van Oude Bolsjevieken, op 28 februari 1934.

Kameraden, twee dagen geleden kon ik niet vermoeden dat ik juist vandaag, dag van de 65ste verjaardag van onze welbeminde kameraad Kroupskaïa, de grote eer zou hebben haar hier persoonlijk geluk te wensen, in deze familie van oudstrijders en pioniers van de beweging.

Ik ben zeer gelukkig nu ik haar persoonlijk geluk kan wensen in mijn naam en in naam van mijn kameraden uit de fascistische gevangenis in Duitsland.

Het spijt mij zeer dat ik U voor het ogenblik niet veel kan zeggen. Ik zou nochtans enkele woorden tot U willen richten. Ik weet niet hoe ik als lid opgenomen ben in de *Bond van Oude Bolsjevieken*: heb ik dat wel genoeg verdiend? Want het is een grote eer. Eei eretitel. In de grond zijn er maar echte bolsjevieken, oude bolsjevieken geweest in de schoot van onze Russische bolsjevistische partij. In de gevangenis of als weggevoerde doorstonden deze bolsjevieken jarenlang, met een bewonderenswaardige vastberadenheid, alle gruwelen van het tsaristisch regime. Deze oude bolsjevieken, deze oude bolsjevistische garde van onze grote Kommunistische Partij, bouwen reeds tientallen jaren aan de zijde van de pioniers, de kom- somols en de jeugd het socialisme op, op één zesde van de aardbol.

Ik heb de indruk dat men ons veel geprezen en geroemd heeft in de pers, hier en in het buitenland. Persoonlijk had ik, in deze kata- kombe die de gevangenis van Berlijn is, geen vermoeden van wat rond onze persoon gebeurde. Ik denk, kameraden, dat wij maar één verlangen kenden: trouw onze plicht als revolutionair proletariër vervullen.

Wij stonden in de frontlijn van de stryd tussen fascisme en kommunisme in fascistisch Duitsland en wij werden gevangen genomen

als krijgsgevangenen, krijgsgevangenen in een burgeroorlog. Voor de rechtbank - in één van de sectoren van dat enorme strijdfront tussen proletariaat en burgerij, tussen fascistien en kommunisten, tussen het kapitalisme en de Sovjet-Unie, in die sektor van het front dus, deden wij enkel onze plicht: *strijden*. En wij hebben gestreden volgend onze kracht Ik geloof dat het geen verdienste maar een *plicht* is voor elke kommunist, vooral voor diegenen die strijden voor de opbouw van het socialisme in de Sovjet-Unie, te strijden tegen de fascistische reaktie, tegen diegenen die een nieuwe wereldoorlog voorbereiden en uitbroeien. En ik, als oude bolsjevië, ik heb het gevoel dat ik ondanks alles niets anders gedaan heb dan mijn plicht te vervullen als een soldaat van de revolutie.

Ik wens maar één zaak: dat onze oude bolsjeviëken tenminste blijven leven tot aan de volledige vernietiging van het kapitalisme in heel de wereld. Ik was en ik blijf er van overtuigd dat ik nog een twintigtal jaar zal blijven leven, wat genoeg is om de proletarische revolutie te zien zegevieren in Europa. In deze overtuiging heb ik gisteren de vertegenwoordigers van de fascistische regering te Koenigsberg verlaten met de woorden: Ik hoop dat ik terugkom in Duitsland, maar dan *als gast van Sovjet-Duitsland*.

Het is bijna niet nodig, nogmaals onze erkentelijkheid uit te drukken. Maar mijn hart en dat van mijn kameraden loopt over van erkentelijkheid, van dankbaarheid tegenover de miljoenen proletariërs uit alle landen en vooral tegenover het proletariaat uit de Sovjet-Unie.

De solidariteit, de genegenheid en de steun die ons bereikten als zonnestrallen door de muren van de fascistische kerkers, hebben ons geholpen om gemakkelijker alle lijden en martelingen te dragen. Op de moeilijkste ogenblikken, in de gevangenis en voor het fascistische gerecht, had ik voor ogen dat er ondanks alles een stad in de wereld is die Moskou heet - de hoofdstad van een groot land, van het land van de proletarische revolutie, van het land van de diktatuur van het proletariaat! En toen men ons in de gevangenis verklaarde dat de sovjetregering ons opnam en dat wij reeds sovjetburgers waren, hebben wij gezegd: Eindelijk, het is gedaan! Vandaag, morgen, binnen één of twee maanden, het heeft weinig belang, zal het einde komen van de beramingen van de fascistische regering en van Goering persoonlijk tegen ons. Men kan onze bevrijding saboteren, men kan onze gevangenhouding verlengen, maar zodra de Sovjet-Unie,

zodra Moskou ons steunt is het onmogelijk dat wij, kommunisten, uitgeschakeld worden! Ónmogelijk!

De internationale toestand en de morele kracht van de Sovjetunie, de uitbundigheid, de bereidvaardigheid om haar te verdedigen, heel deze geestelijk mobilisatie, deze kulturele en politieke organisatie, onder leiding van de Bolsjevistische Kommunistische Partij, beweegt en valt als een koud stortbad over de hete hoofden van de fascistten. Deze fascistten a la Cervantes, deze misdadige bendeleiders bereiden een oorlog voor tegen de Sovjet-Unie. Maar de macht, de revolutionaire macht van de Sovjet-Unie neemt toe. Ik zie, ik voel de grote veranderingen die gebeurd zijn tijdens de twee jaar dat ik niet in Moskou was; ik zie hoe de revolutionaire krachten groeien in de andere landen, hoe zij in fascistisch Duitsland zelf groeien.

Terecht heeft een van onze oude pioniers hier gezegd dat wij de nek van onze vijanden zullen omwringen, van de vijanden van het kommunisme. Wij zullen ons inspannen om het op eigen kracht te doen, wij zullen ons inspannen, zoals kameraad Krijanofski zei, om nog lang te leven, tot aan de eindoverwinning van de opbouw van het socialisme, tot aan de overwinning van het front van de klassenstrijd in de andere landen, voor de grote zaak, *tot aan de eindoverwinning van de proletarische wereldrevolutie!*

Vertaald uit: G. Dimitroff, Oeuvres Choisies, Deel I, Sojia-Press, 1972, blz. 478 - 481.

III. HET VIIDE KONGRES VAN DE KOMINTERN.

IN 1935 BRENGT DIMITROF HET HOOFDVERSLAG NAAR VOOR OP HET VIIDE KONGRES VAN DE KOMINTERN. IN DAT VERSLAG. ZET HU HET PROGRAMMA, DE STRATEGIE EN DE TAKTIEK IN DE STRUD TEGEN HET FASCISME EN TEGEN DE OORLOG UITEEN.

HET VERSLAG IS EEN PRACHTIG VOORBEELD VAN KREATIEVE TOEPASSING VAN DE MARXISTISCH-LENINISTISCHE DOKTRINE BIJ DE ONTLEDING VAN DE TAKTISCHE PROBLEMEN WAARVOOR DE INTERNATIONALE ARBEIDERSBEWEGING ZICH GEPLAATST ZIET. DIMITROF LEGT UIT HOE HET FASCISME NIET ALLEEN GRUWELUK, MAAR OOK ZWAK IS. HOE HET UITEINDELUK EEN ELEMENT VAN ONTBINDING VAN HET KAPITALISME IS. DAARBIJ BENADRUKT HU DAT HET FASCISME MAAR KAN VERSLAGEN WORDEN IN DE REVOLUTIONAIRE STRUD, WAARBU HU WUST OP DE NOODZAAK VAN EEN EENHEIDSFRONT VAN DE ARBEIDERSj DIMITROF ACHT DAT EENHEIDSFRONT MOGELIJK DOOR DE BREUK VAN DE SOCIAAL-DEMOKRATISCHE ARBEIDERS MET DE POLITIEK VAN KLASSENSAMENWERKING. HU WUST VERDER OP DE NOODZAAK VAN EEN BREED ANTI-FASCISTISCH VOLKSFRONT MET DE BOEREN, DE STEDELIJKE KLEINBURGERU EN DE INTELLEKTUELEN, VOOR DE STRUD TEGEN HET FASCISME. TOT SLOT VERWERPT DIMITROF HET SCHEMATISCH DENKEN ONDER DE LEIDENDE KADERS EN WUST HU OP DE NOODZAAK VAN EEN NAUWE BINDING MET DE MASSA'S EN VAN EEN KREATIEVE TOEPASSING VAN DE MARXISTISCH-LENINISTISCHE BEGINSLEN OP DE TOESTAND VAN ELK LAND.

DEZE POLITIEKE LUN, DIE AANVAARD WERD OP HET VIIDE KONGRES, BETEKENDE EEN KEERPUNT IN DE POLITIEK VAN DE INTERNATIONALE ARBEIDERSBEWEGING.

HETZELFDE KONGRES HEEFT DIMITROF OOK VERKOZEN TOT ALGEMEEN SEKRETARIS VAN HET UITVOEREND KOMITEE VAN DE KOMINTERN. HU IS DEZE FUNKTIE BLUVEN WAARNEMEN TOT IN 1943, WANNEER DE KOMINTERN ZUN AKTIVITEITEN GESTAAKT HEEFT.

HET OFFENSIEF VAN HET FASCISME EN DE TAAK VAN DE KOMMUNISTISCHE INTERNATIONALE IN DE STRUD VOOR DE EENHEID VAN DE ARBEIDERSKLASSE TEGEN HET FASCISME

(verslag 'aan het Zevende Wereldkongres van de Kommunistische Internationale, op 2 augustus 1935)

1 - HET FASCISME EN DE ARBEIDERSKLASSE

Kameraden,

Het Vle Kongres van de Kommunistische Internationale verwittigde het wereldproletariaat reeds voor een nieuw rijpend fascistisch offensief en riep het op tot de algemene strijd daartegen. Het Kongres wees erop dat „al dan niet ontwikkelde fascistische tendensen en kiemen van een fascistische beweging bijna overal aanwezig waren."

De diepgaande crisis van de economie, de duidelijke verscherping van de crisis van het kapitalisme, de ontwikkeling van de revolutionaire geest onder de werkende massa's zijn de omstandigheden waarin het fascisme tot een krachtig offensief is overgegaan. De heersende bourgeoisie zoekt hoe langer hoe meer een bondgenoot in het fascisme, om de nodige uitbuitingsmaatregelen te treffen tegen de arbeiders, om een oorlog van imperialistisch banditisme voor te bereiden, de Sovjet-Unie te overvallen en China te onderwerpen en te verdelen. Op basis daarvan wil zij de revolutie tegenhouden.

In imperialistische kringen poogt men de last van de crisis op de schouders van de werkers te schuiven. *Daarom juist hebben zij het fascisme nodig.* Zij willen de marktproblematiek oplossen door de onderwerping van de kleine volkeren, door het zwaarder maken van het koloniale juk en door de herverdeling van de wereld, bij middel van een oorlog. Daartoe hebben zij het fascisme nodig.

Zij willen de toename van de revolutionaire krachten tegenhouden door het neerslaan van de revolutionaire beweging der arbeiders en boeren en door het uitvoeren van een militaire agressie tegen de

Sovjet-Unie, bolwerk van het wereldproletariaat. *Daartoe hebben zij het fascisme nodig.*

In een aantal landen, en vooral in Duitsland, zijn deze imperialistische kringen erin geslaagd het proletariaat te overwinnen en de fascistische diktatuur te vestigen, net voor de beslissende wending van de massa naar de revolutie.

Wat nu precies de overwinning van het fascisme kenmerkt is dat zij de zwakheid aantoonde van het gedesorganiseerde proletariaat, dat verlamd werd door de politiek van de sociaal-democratie, een politiek van verscheuring, van classesamenwerking met de bourgeoisie. Anderzijds toont deze overwinning de zwakheid aan van de bourgeoisie zelf die schrik kreeg van de eenheidsstrijd der werkende klasse en van de revolutie. Zij is niet meer in staat met de oude methodes van burgerlijke democratie en parlementarisme haar diktatuur over de massa te handhaven.

HET KLASSEKARAKTER VAN HET FASCISME.

Het heersende fascisme is *de open en terroristische diktatuur van de meest reaktionaire, de meest chauvinistische en imperialistische elementen van het Jinanciekapitaal.* Zo kenschetste de XHie plenaire zitting van het Uitvoerend Komitee van de Kommunistische Internationale dit verschijnsel.

De meest reaktionaire vorm van het fascisme is *het Duitse type.* Het noemt zichzelf, zonder enige schaamte, Nationaal-Socialisme zonder daarom iets te maken te hebben met het Duitse Socialisme. Niet alleen is het Duitse fascisme een burgerlijk-nationalisme, het is ook een bestiaal chauvinisme. Het Duitse fascisme is een regeringssysteem van politiek banditisme, een systeem om de werkende klasse en de revolutionaire elementen onder de boeren, de kleine bourgeoisie en de intellectuelen te provoceren en te folteren. Het Duitse fascisme is middeleeuwse barbaarsheid, beestachtig en grenzeloos agressief tegen andere landen en volkeren.

Het Duitse Fascisme doet dienst als *stoottroep van de internationale kontra-revolutie, als de voornaamste aanstoker van de imperialistische oorlog, als de aanstoker voor de kruistocht tegen de Sovjet-Unie, het grote vaderland van alle werkers.*

Het fascisme is geen staatsvorm die zich zogenaamd „boven het

proletariaat en de bourgeoisie plaatst" zoals bijvoorbeeld Otto Bauer beweerde. Het fascisme is ook niet, zoals de Engelse socialist Brailsford verklaarde „de revolte van de kleine bourgeoisie die zich van de staatsmachine heeft meester gemaakt". Nee, het fascisme is noch het één, noch het ander, geen macht die boven de klasse staat, geen macht van de kleine bourgeoisie of van het lompenproletariaat over het financiekapitaal. Het fascisme is de macht van het financie- kapitaal zelf. Het is de organisatie van de terroristische repressie tegen de werkende klasse en de revolutionairen onder boeren en intellectuelen. Het fascisme is het meest groteske chauvinisme in zijn buitenlandse politiek, een beestachtige haatdrager tegen alle andere volkeren.

Het is noodzakelijk het echte karakter van het fascisme krachtig te benadrukken omdat het masker van de sociale demagogie het fascisme de kans heeft gegeven in een reeks landen de kleine hopeloze bourgeoisie, verstrikt in de crisis, en zelfs sommige delen van het lompenproletariaat met zich mee te slepen. Deze laatsten zouden nooit het fascisme gevolgd zijn indien zij de ware natuur en het klas-sekarakter ervan hadden ingezien.

In de verschillende landen verschijnt de ontwikkeling van het fascisme en van de fascistische diktatuur onder *verschillende vormen*, dit naargelang de historische, sociale en economische context, naargelang de nationale bijzonderheden en de internationale situatie van bedoeld land. In sommige landen, vooral in die landen waar het fascisme geen ruime massa-basis bezit, en waar de strijd onder de verschillende groepen van de fascistische bourgeoisie zelf tamelijk sterk is, gaat het fascisme niet onmiddellijk over tot de uitschakeling van het parlement; het laat nog een zekere legaliteit bestaan voor de andere burgerlijke partijen en zelfs voor de sociaal-demokratie. In andere landen, waar de heersende bourgeoisie *de naderende* uitbarsting van de revolutie vreest, vestigt het fascisme zijn onbegrensde monopoliepolitiek of door een onmiddellijke ingreep, of door het verder doorvoeren van terreur en repressie op de konkurre- rende groepen. Dit feit sluit de pogingen van het fascisme niet uit om — *in geval van nood* — een ruimere basis te vormen, en de terroristische diktatuur te *kombineren* met een groteske vervalsing van het parlementarisme, zonder daarom zijn klassewezen te veranderen. Wanneer het fascisme aan de macht komt betekent dit niet dat een burgerlijke regering door een andere eenvoudig wordt vervangen,

maar wel dat de overheersing van de burgerlijke klasse, de burgerlijke democratie, langs staatswege om wordt vervangen door een andere vorm van deze overheersing, de openlijke terroristische dik-tatuur. Dit onderscheid verloothenen zou een ernstige fout zijn die het revolutionaire proletariaat zou verhinderen de ruime werkende bevolkingslagen in de stad en op het land te mobiliseren voor de strijd tegen de dreigende fascistische machtsovername en de bestaande tegenstelling in het burgerlijke kamp te gebruiken. Maar even erg en gevaarlijk zou het zijn de *reaktionaire maatregelen* van de bourgeoisie te *onderschatten* die de vestiging van het fascisme in de hand werken. Deze maatregelen *nemen vandaag angstwekkend toe in de burgerlijke democratieën*, onderdrukken de democratische vrijheden der werkers, vervalsen en kortwieken de rechten van het parlement en aksentueren de repressie op de revolutionaire beweging.

Kameraden, het zou te simplistisch zijn om zich de machtsovername voor te stellen als een beslissing van deze of gene vergadering van het financiers-kapitaal die datum en plaats zou bepalen. In werkelijkheid komt het fascisme gewoonlijk aan de macht na een onderlinge en soms harde strijd met de oude burgerlijke partijen of met een beperkt deel ervan, een strijd die zich zelfs binnen het fascistische kamp afspeelt en daar soms tot gewapende botsingen leidt, zoals in Duitsland, Oostenrijk en enkele andere landen. Dit alles tornt echter niet in het minst aan de belangrijke reaktionaire maatregelen en de voorbereidende stappen van de burgerlijke regeringen waarmee zij de vestiging van het fascisme in de hand werken. Iedereen die deze maatregelen, deze stappen naar het fascisme, deze groei van het fascisme niet bestrijdt *is nooit in staat zijn overwinning te dwarsbomen: hij vergemakkelijkt integendeel zijn overwinning.* ^x

De leiders van de sociaal-democratie hebben het ware klassekarakter van het fascisme voor de massa verborgen gehouden. Zij hebben niet tot de strijd opgeroepen tegen de voortwoekerende reaktionaire maatregelen van de bourgeoisie. Zij dragen de grote *historische verantwoordelijkheid* op zich dat een aanzienlijk deel van de werkende massa - in Duitsland en in een reeks andere landen — het fascisme niet herkend heeft als het bloeddorstige financiekapitaal, bij zijn beslissende doorbraak, en dat zij niet voorbereid was om daartegen te reageren.

Wat heeft de invloed van het fascisme op de massa veroorzaakt? Het fascisme slaagt erin de massa naar zich toe te trekken omdat het op demagogische wijze deze massa weet te raken *op haar gevoeligste plaatsen: haar verlangens en behoeften*. Niet enkel de diepgewortelde vooroordelen van de massa worden aangewakkerd, ook haar gevoel voor rechtvaardigheid en soms zelfs haar revolutionaire tradities. Waarom laten de Duitse fascistenaars, de dienaars van de grote bourgeoisie, de grootste vijand van het socialisme, zich doorgaan voor socialistenaars? Waarom laten zij hun machtsovername doorgaan voor een „revolutie“? Omdat zij het levende geloof van de Duitse werkende massa in de revolutie en in de stap naar het socialisme willen exploiteren.

Het fascisme handelt in het belang van de ultra-imperialisten, maar toont zich aan de massa achter het masker van verdediger der gekwetste natie en doet beroep op het gebroken nationaal gevoel. Het Duitse fascisme is daar een voorbeeld van. Het sleepte de massa met zich mee achter de leuze „Tegen Versailles!“. Het fascisme streeft naar de onbeperkte uitbuiting van de massa. Het spreekt deze massa echter aan met een handige antikapitalistische demagogie, door de diepe haat der werkers voor de roofzuchtige bourgeoisie, de banken, de trusts en de financie-magnaten uit te buiten en door de formuleren van verlokkelijke ordewoorden die op het gegeven ogenblik inslaan bij de politiek onrijpe massa. In Duitsland is het „het algemeen belang staat boven het particulier belang“; in Italië: „onze staat is geen kapitalistische maar een korporatieve staat“; in Japan: „voor een Japan zonder uitbuiting“; in de Verenigde Staten: „voor de verdeling van de rijkdom“, enz.

Het fascisme levert het volk uit aan de corruptie van de omkoopbare elementen, maar verschijnt aan dit volk als opeiser van een „eerlijke en onomkoopbare macht“. Door te spekuleren op de diepe teleurstelling van de massa in de burgerlijke democratische regeringen, spreekt het fascisme zich huichelend verontwaardigd uit over de corruptie (bijvoorbeeld de Barmat en Sklarek-affaires in Duitsland, de Stavisky-affaire in Frankrijk en een hele reeks andere).

In het belang van de meest reaktionaire kringen van de bourgeoisie vangt het fascisme de ontgoochelde massa op die de oude burgerlijke partijen heeft verlaten- Maar door zijn *heftige aanvallen*

tegen de burgerlijke regering, door zijn onverzoenlijke houding tegenover oude partijen, maakt het fascisme op de massa wel indruk.

Het fascisme, dat alle andere vormen van burgerlijke reactie overtreft in cynisme en hypokrisie, *adapteert zijn demagogie aan de nationale bijzonderheden* van elk land en zelfs aan de bijzonderheden van de verschillende sociale lagen in één land. En de massa van de kleine bourgeoisie ziet een partij van arbeiders, wanhopig door de ellende, de werkloosheid en de onzekerheid over hun bestaan, en worden slachtoffer van de sociale en chauvinistische demagogie van het fascisme.

Het fascisme komt aan de macht als *de stootpartij* tegen de revolutionaire beweging van het proletariaat, tegen de gistende volksmassa, maar stelt zijn machtsfunctie voor als een „*revolutionaire*” beweging tegen de bourgeoisie in naam van *de ganse natie* en in het *belang* van die natie. (Denken we maar aan de mars op Rome van Mussolini, de mars van Pilsudsky op Warchau, de nationaal-socialistische ‘revolutie’ van Hitler in Duitsland, enz.)

Maar welk masker het fascisme ook mag dragen, onder welke vorm het ook verschijnt, hoe de stem ook mag klinken waarmee het aan de macht komt:

Het fascisme is het hevigste offensief van het kapitaal tegen de werkende massa.

Het fascisme is het ongeremde chauvinisme en de roofoorlog.

Het fascisme is de woedende reactie en de kontra-revolutie.

Het fascisme is de grootste vijand van de arbeidersklasse en van alle werkers.

WKT BRENGT HET ZEGEVIERENDE FASCISME AAN DE MASSA?

Het fascisme had de arbeiders een „rechtvaardig loon” beloofd, maar het heeft hun levensstandaard in de werkelijkheid naar beneden gehaald tot op het niveau van de ellende. Het fascisme had arbeid beloofd aan de werklozen, maar het heeft de foltering van hun honger nog pijnlijker gemaakt, het heeft hen de dwangarbeid gebracht, het slavenwerk. In werkelijkheid vervormt het fascisme zonder enig recht de arbeiders tot parias van de kapitalistische maatschappij; het verwoest hun vakbonden; het berooft hen van hun stakingsrechten en verhindert het uitgeven van hun arbeiders

pers; het verplicht hen tot lidmaatschap van fascistische organisaties; het verkwaamt de fondsen van hun sociale verzekeringen en het bouwt hun fabrieken en werkplaatsen om tot kazernes waar de teugelloze willekeur van de kapitalisten regeert

Het fascisme had aan de werkende *jongeren* de weg naar een brisante toekomst beloofd. In de werkelijkheid heeft het hen massaal ontslagen en hen de werkkampen en de militaire oplading voor de roofoorlog voorgeschoteld.

Het fascisme had aan de *bedienden*, de *kleine ambtenaren* en de *intellektuelen* een verzekerd bestaan beloofd; het had beloofd de macht van de trusts en de spekulaties van het bankkapitaal te breken. In de werkelijkheid heeft het hen de onzekerheid voor de toekomst, de grote wanhoop gebracht; het onderwerpt hen aan een nieuwe bureaucratie van zijn meest gehoorzame aanhangers. Het fascisme vestigt een onverdraaglijke diktatuur van de trusts; het zaait mateloos de korruptie en de ontbinding rond.

Het fascisme had aan de verarmde en geruïneerde *landbouwers* beloofd hun schulden op te heffen; het had beloofd het pachtsysteem af te schaffen en de grootgrondbezitters zonder vergoeding te onteigenen in het voordeel van die geruïneerde landbouwers die geen grond meer bezitten. In de werkelijkheid heeft het de onbegrensde slavernij van de werkende boeren gevestigd, onderworpen aan de trusts en het fascistisch staatsapparaat. Het drijft de uitbuiting van de basismassa van de boeren door de grootgrondbezitters, de banken en de woekeraars tot het uiterste.

„Duitsland zal een agrarisch land worden, of zal niets worden" verklaarde Hitler plechtig. Welnu, wat hebben de boeren in Duitsland onder Hitlers regime gekregen? Het moratorium³⁰ (uitstel van schuldverheffing) dat reeds is afgeschaft of de wet op het erfrecht van hofsteden, die miljoenen boerenzonen en dochters uit de dorpen wegjaagt en van hen bedelaars maakt? De landarbeiders werden halve lijfeigenen die zelfs het elementaire recht zich vrij te mogen verplaatsen, niet hebben. De werkende boeren zijn beroofd van de mogelijkheid om de produkten van hun bedrijf op markten te verkopen.

En in Polen?

„De Poolse boer, schrijft het Poolse dagblad *Czas*, behelpt zich met procédés en methodes die dateren van de Middeleeuwen; hij houdt het vuur smeulend in zijn kachel en leent het aan zijn buurman, hij

verdeelt de lucifers, hij leent kleine stukjes zwarte zeep, hij kookt haringvaten uit om zoutwater te verkrijgen. Dit is geen fabeltje, maar de werkelijke toestand op het platteland. Daarvan kan iedereen overtuigd zijn."

En dit is niet wat kommunisten hebben geschreven. Dit komt uit een reaktionaire Poolse krant.

Maar dit is nog lang niet alles.

Elke dag worden in de concentratiekampen van fascistisch Duitsland, in de kelders van de Gestapo, in de Poolse gevangenis, bij de Finse en Bulgaarse algemene veiligheidsdiensten, in de Glavniatch van Belgrado, in de Roemeense Sigouranza, op de Italiaanse eilanden, de beste zonen van de arbeidersklasse, de revolutionaire boeren, de voorvechters voor de stralende toekomst van de mensheid, gefolterd en blootgesteld aan zulke afschuwelijke gewelddaden dat zij zelfs de gruwelijkste gedragingen van de tsaristische geheime politie³¹ overtreffen. Het misdadige Duitse fascisme slaat mannen tot moes in het bijzijn van hun vrouw; aan de moeders worden postpakketten toegestuurd met de as van hun vermoorde zoon. De sterilisatie is een politiek strijdmiddel geworden. In de folterkamers worden gevangenen anti-fascisten met geweld gif ingespoten, hun armen worden gebroken, hun ogen uitgeslagen; zij worden opgehangen, volgepompt met water; het fascistische hakenkruis wordt hen in het vlees gesneden.

Voor mij ligt hier het statistisch materiaal van de Internationale Rode Hulp, betreffende het aantal vermoorde, gewonde, gevangen genomen, verminkte en gefolterde mensen in Duitsland, Polen, Italië, Oostenrijk, Bulgarije, Joegoslavië. Enkel reeds in Duitsland heeft het fascisme sinds zijn machtsovername meer dan 4200 mensen gedood; 317.800 werden aangehouden, 218.600 arbeiders, boeren, bedienden, anti-fascistische intellectuelen, kommunisten, sociaal-demokraten, leden van kristelijke oppositie-organisaties werden gewond en gefolterd. In Oostenrijk heeft de „kristelijke“ fascistische regering sinds de februari-gevechten van vorig jaar, 1900 revolutionaire arbeiders vermoord, 10 000 verminkt en gewond en 40 000 aangehouden. En dit statistisch materiaal is verre van volledig.

Ik vind geen woorden om onze verontwaardiging uit te drukken, over de foltering die de werkers vandaag moeten dragen in de fascistische landen. De cijfers en de feiten die wij hier citeren, *geven niet eens het honderste deel weer van de werkelijkheid*, van de uit

buiting en de folteringen van de witte terreur, waarmee het dage Hjkse leven van de arbeidersklasse wordt overspoeld in de verschillende kapitalistische landen. Geen boekdelen, hoe talrijk ook, kunnen de ontelbare beestachtigheden weergeven waarmee het fascisme de werkers tergt

Diep ontroerd maar vol haat tegenover de fascistische beulen, dekken wij met de vlag van de Kommunistische Internationale de eeuwige nagedachtenis van John Scheer, Fiete Schultz, Luttgens in Duitsland; Koloman Wallisch en Munchreiter in Oostenrijk; Chal-lay en Furst in Hongarije; Kofardjiev, Lutibrodski en Voïkov in Bulgarije; de duizenden en duizenden arbeiders, boeren, vertegenwoordigers van de vooruitstrevende intellectuelen, kommunisten, sociaal-demokraten en partijlozen, die hun leven gegeven hebben voor de strijd tegen het fascisme.

Vanop deze tribune groeten wij de leider van het Duitse proletariaat, tevens erevoorzitter van dit Kongres, Kameraad Thalmann. Wij groeten de kameraden Rakosi, Gramsci, Antikaïnen. Wij groeten Thomas Mooney die reeds zeventien jaar in de gevangenis vertoeft, en de duizenden andere gevangenen van het kapitaal en het fascisme. Hen zeggen wij: „Strijdmakkers, wapenbroeders, wij hebben u niet vergeten! Wij zijn met u! Elk uur van ons leven, elke druppel van ons bloed zullen wij geven om jullie te bevrijden en om alle werkers te bevrijden van het schandelijke fascistische regime.”

Kameraden! Lenin heeft ons reeds verwittigd dat de bourgeoisie er misschien in zal lukken de werkers neer te slaan met een wrede terreur om zo, voor korte tijd, de groeiende kracht van de revolutie tegen te houden, maar in geen geval zal zij zich van de ondergang kunnen redden. „*Het leven - schreef Lenin - zal het halen. De bourgeoisie mag zich zo woedend maken als zij maar kan, zij mag in haar woede alle grenzen van redelijke overtreffen en de grootste domheden begaan, zij mag zich nog van op voorhand wreken op de bolsjevieken en eens te meer honderden en duizenden, jonge en bejaarde bolsjevieken uitmoorden zoals in Indië, Hongarije en Duitsland: wat zy doet hebben alle klassen die door de geschiedenis tot verdwijnen gedoemd waren, gedaan. De kommunisten moeten weten dat de toekomst hun toekomst is, wat er ook moge gebeuren. Daarom moeten wij in onze stryd, hartstocht, koelbloedigheid en de nuchtere beoordeling van de woedende burgerlijke agitaties, verenigen.*”

Ja, wanneer wij en met ons het ganse wereldproletariaat vastberaden voorwaarts zullen stappen langs de weg die Lenin ons wijst, zal de bourgeoisie ondanks alles ten onder gaan.

IS DE OVERWINNING VAN HET FASCISME ONVERMIJDELIJK?

Waarom en op welke wijze heeft het fascisme kunnen overwinnen? Het fascisme is de grootste vijand van de arbeidersklasse en van de werkers. Het fascisme is de vijand van negen tienden van het Duitse volk, negen tienden van het Oostenrijkse volk, negen tienden van alle andere volkeren uit de fascistische landen. Hoe heeft dan deze grootste vijand kunnen overwinnen?

Het fascisme is *in de eerste plaats* aan de macht kunnen komen omdat *de arbeidersklasse op politiek en organisatorisch vlak ontwapend stond tegenover de agressie van de bourgeoisie*. Dit is het gevolg van de sociaal-demokratische politiek van classesamenwerking met de bourgeoisie. De kommunistische partijen waren *niet sterk genoeg* om de massa te verzamelen zonder en zelfs tegen de sociaal-demokratie, in een beslissende strijd tegen het fascisme.

En inderdaad! Dat de miljoenen sociaal-demokratische arbeiders - die vandaag, net zoals hun kommunistische broeders, door hun schuld lijden onder de verschrikking van de fascistische terreur, - ernstig nadenken over het volgende: Indien het proletariaat in Duitsland en Oostenrijk op het ogenblik van de revolutie in 1918, de sociaal-demokratische leiding niet had gevolgd van de Oostenrijkers Otto Bauer, Friedrich Adler en Renner, en van de Duitsers Ebert en Scheidemann, maar de weg gevolgd van de Russische bolsjevieken, de weg van Lenin, dan bestond het fascisme vandaag niet, in Duitsland niet, in Oostenrijk en Italië niet, in Hongarije, in Polen en op de Balkan niet. Niet de bourgeoisie maar de arbeidersklasse zou lang reeds de situatie meester zijn in Europa. Nemen we bijvoorbeeld de *Oostenrijkse* sociaal-demokratie. De revolutie van 1918 heeft haar op een *aanzienlijke hoogte* gebracht. Zij had de macht in handen, sterke posities in het leger en het staatsapparaat. Door van die positie gebruik te maken had zij het fascisme in de kiem kunnen smoren. Maar zonder enig verweer heeft zij positie na positie van de arbeidersklasse prijsgegeven. Zij heeft aan de bourgeoisie de kans gegeven haar macht te vergroten, de grondwet af te schaffen, de

sociaal-demokraten uit het staatsapparaat, het leger en de politie te verwijderen, het arsenaal van de arbeiders af te nemen. Zij heeft toegestaan dat de fascistische bandieten straffeloos sociaal-demokratische arbeiders vermoorden; zij heeft de voorwaarden van het pakt van Hüttenberg³² aanvaard die de deuren van de bedrijven openstelde voor fascistische elementen. Terzelfdertijd bedrogen de sociaal-demokratische leiders de arbeiders met het programma van Linz.³³ Dit programma voorzag in de eventuele toevlucht tot het gewapend geweld tegen de bourgeoisie en de vestiging van de diktatuur van het proletariaat, door hen ervan te overtuigen dat de partij een algemene oproep tot staking en gewapende strijd zou beantwoorden indien de heersende klasse geweld zou gebruiken tegen de arbeidersklasse. Alsof de ganse fascistische agressiepolitiek tegen de arbeidersklasse niet één opeenvolging van geweld tegen haar was, onder het mom van de grondwettelijke vormen. Zelfs op de vooravond van de februari-gevechten en tijdens die gevechten heeft de leiding van de Oostenrijkse sociaal-democratie de *Schutzbund*,³⁴ die heldhaftig streed, van de massa geïsoleerd gehouden; zij heeft toen het Oostenrijkse proletariaat tot de nederlaag gedoemd.

Was de overwinning van het fascisme in *Duitsland* onvermijdelijk? Nee, de Duitse arbeidersklasse had ze kunnen voorkomen.

Maar daarvoor had ze een proletarisch antifascistisch eenheidsfront moeten realiseren, zij had de leiders van de sociaal-democratie moeten verplichten hun campagne tegen de kommunisten stop te zetten en de herhaalde voorstellen van de Kommunistische Partij tot het vormen van een eenheidsaktie tegen het fascisme te aanvaarden.

Toen het fascisme haar offensief inzette en de bourgeoisie de burgerlijke democratische vrijheden gelijdelijk likwildeerde, had zij zich niet mogen tevreden stellen met de mondelinge resoluties van de sociaal-democratie; zij had moeten antwoorden met een werkelijke massastrijd die de fascistische plannen van de Duitse bourgeoisie had belemmerd.

Zij had moeten verhinderen dat de regering Braun-Severing de Rode Frontstrijdersbond verbood; zij had tussen deze bond en de Reichsbanner³⁵ die bijna één miljoen leden telde, strijdkontakten moeten leggen en Braun en Severing³⁶ moeten verplichten beide organisaties te bewapenen om de fascistische bende af te weren en te verslaan.

Zij had de sociaal-demokratische leiders die aan het hoofd stonden van de Pruisische regering ertoe moeten dwingen om verdedigingsmaatregelen te treffen tegen het fascisme, om de fascistische leiders aan te houden, om hun pers te verbieden, om hun materiële middelen en de inkomens waarmee de kapitalisten de fascistische beweging financierden aan te slaan, om de fascistische organisaties te ontbinden, om hun wapens af te nemen, enz ...

Verder had zij het herstel van alle vormen van sociale steun moeten bekomen, de oprichting van een moratorium en van een hulpfonds voor de boeren, die het slachtoffer zijn van de crisis, door het heffen van belastingen op trusts en banken. Zodoende zou zij de steun van de werkende boeren verzekerd hebben. Door de schuld van de Duitse sociaal-demokratie is dit niet gebeurd en daarom heeft het fascisme *kunnen overvinnen*.

Was de triomf van de bourgeoisie en de adel dan onvermijdelijk in *Spanje*, waar de krachten van de proletarische opstand zich zo gunstig verenigden met de boerenoorlog?

De Spaanse socialisten waren vanaf de eerste dag van de revolutie aan het bewind. Hebben zij een strijdvaardige eenheid gesmeden tussen de arbeidersorganisaties en alle politieke tendensen, kommunisten en anarchisten inbegrepen? Hebben zij de arbeidersklasse lamengebracht in een syndikale eenheidsorganisatie? Hebben zij vereist dat alle grootgrondbezitters — de kerk, de kloosters - onteigend werden in het voordeel van de boeren, teneinde dezen voor de revolutie te winnen? Hebben zij pogingen ondernomen om te strijden voor het zelfbeschikkingsrecht van de Katalanen en de Basken en voor de bevrijding van Marokko?

Hebben zij monarchistische en fascistische elementen uit het leger verwijderd zodat dit voorbereid was om de zijde van arbeiders en boeren te kiezen? Hebben zij de Guardia Civil ontbonden, deze volkshater, deze beul van alle volksbewegingen?

Hebben zij de fascistische partij van Gil Robles aangevallen, of de kerk slagen toegebracht die haar macht zouden breken? Nee, niets van dit alles hebben zij gedaan. Zij hebben de herhaalde voorstellen van de kommunisten genegeerd om een eenheidsaktie op touw te zetten tegen het offensief van de bourgeoisie, de grootgrondbezitters en de fascisten. Zij hebben verkiezingswetten goedgekeurd die de reactie hebben toegelaten de meerderheid in de Cortes te veroveren; zij hebben wetten ingevoerd die de volksbewegingen ver

bieden, wetten waardoor op dit ogenblik heldhaftige Asturische mijnwerkers terecht staan. Boeren die voor hun land vochten werden met hun toestemming door de Gardua Civil gefusilleerd, enz.

De Sociaal-demokratie heeft verdeling gezaaid in de rangen van de arbeiders en zo het fascisme de weg getoond naar de macht, zowel in Duitsland en Oostenrijk als in Spanje.

Kameraden! Het fascisme heeft *ook* overwonnen omdat het proletariaat geïsoleerd was van haar natuurlijke bondgenoten. Het fascisme heeft overwonnen omdat het de *grote boerenmassa* met zich wist mee te slepen, door het feit dat de sociaal-demokratie in naam van de arbeidersklasse een «politiek heeft gevoerd tegen de boeren. De boer heeft gezien hoe een reeks sociaal-demokratische regeringen mekaar opvolgden die in hun ogen wel de arbeidersklasse vertegenwoordigden maar die nooit de problemen en de ellende van de boeren hebben opgelost, die nooit grond gegeven hebben aan de boeren. De Duitse sociaal-demokratie heeft de grootgrondbezitters met rust gelaten; zij heeft de stakingen van de werkende boeren tegengewerkt Dit had tot resultaat dat de Duitse boeren lang voor de machtsovername van Hitler de reformistische vakbonden verlieten, en voor de overgrote meerderheid overliepen naar de staalhelmen en naar het nationaal-socialisme.

Het fascisme heeft eveneens overwonnen omdat het erin slaagde binnen te dringen in de rangen van *de jeugd* vanaf het ogenblik dat de sociaal-demokratie de arbeidersjeugd afhield van de klassestrijd, vanaf het ogenblik ook dat het revolutionair proletariaat niet het nodige edukatief werk onder de jongeren had ontplooid, en dat het niet de nodige aandacht had besteed aan de specifieke belangen en eisen van de jeugd. Het fascisme heeft de levende strijdlust bij de jeugd weten op te vangen, het heeft een aanzienlijk deel van de jeugd meegesleept in zijn strijdeenheden.

De nieuwe generatie jonge mannen en vrouwen heeft de gruwelen van de oorlog niet meegemaakt Deze generatie voelt de economische crisis, de werkloosheid en het verval van de burgerlijke democratie zwaar op haar schouders wegen. Aanzienlijke lagen van de jeugd zagen geen perspectieven in de toekomst en waren bijgevolg bijzonder gevoelig voor de fascistische demagogie die hen een aantrekkelijk toekomstbeeld voorschildeerde onder een fascistisch bewind.

Dit alles in overweging genomen, *mogen de kommunistische*

partijen een aantal fouten niet ontkennen die onze strijd tegen het fascisme hebben belemmerd. In onze rangen heerste een ontoelaatbare onderschatting van het fascistisch gevaar. Deze onderschatting werd zelfs tot op heden nog niet helemaal gelijkwideerd. In onze partijen heerste bijvoorbeeld de opvatting dat „Duitsland Italië niet is“ waarmee bedoeld werd dat het fascisme wel in Italië aan de macht kon komen, maar dat het nooit in Duitsland zou kunnen overwinnen. Duitsland werd beschouwd als een land dat op een hoog industrieel en cultureel peil stond, dat een rijke traditie van veertig jaar arbeidersstrijd achter de rug had. In Duitsland was de fascistische machtsovername uitgesloten. Tot op heden bestaan er ook nog opvattingen dat er geen plaats is voor het fascisme in een land met een klassieke burgerlijke democratie. Dergelijke opvattingen hebben ertoe bijgedragen en dragen er nog steeds toe bij dat de waakzaamheid tegenover het fascistisch gevaar vermindert, en dat de algemene mobilisatie van het proletariaat tegen het fascisme bemoeilijkt wordt

Er kunnen ook gevallen aangehaald worden waarbij de kommunisten onverhoeds werden overvallen door een fascistische staatsgreep. Herinneren wij ons Bulgarije waar de leiding van onze partij zich neutraal, maar eigenlijk opportunistisch opstelde bij de staatsgreep van 9 juni 1923; herinneren wij ons Polen waar de leiding van de Kommunistische Partij het fascistisch karakter van Pilsudski's staatsgreep in mei 1926 niet herkende en de drijfkrachten van de Poolse revolutie helemaal verkeerd beoordeelde: de partij hinkte achter de gebeurtenissen aan; denken wij aan Finland waar onze partij zich valselijk een langzame fascisering voorstelde terwijl enkele leiders van de bourgeoisie een fascistische staatsgreep voorbereidden die de partij en de ganse arbeidersklasse heeft overrompeld.

Op het ogenblik dat het nationaal-socialisme reeds uitgegroeid was tot een dreigende massabeweging, beweerden die kameraden die de regering van Brüning voor een fascistische diktatuur aanzagen dat „het derde Reich van Hitler enkel nog onder een grafsteen kon opbloeien terwijl boven de grond de arbeidersmacht zegeviert/*

De Duitse kommunisten hebben de gevolgen van Versailles onderschat die het nationaal gevoel hebben gekrenkt en de massa hebben verontwaardigd; zij hebben de besluiteloosheid van de boeren en van de kleine bourgeoisie geminacht; zij hebben te lang

gewacht om een sociaal en nationaal bevrijdingsprogramma op te stellen en het programma dat ze dan uiteindelijk voorstelden was niet aangepast aan de concrete behoeften en het ontwikkelingspeil van de massa; ze hebben dit programma niet eens op grote schaal kunnen populariseren.

In verschillende landen werd nutteloos *geredeneerd* over het „algemeen" karakter van het fascisme. Met *sektaire bekrompenheid* gingen men de actuele politieke taken van de partij stellen en oplossen in plaats van de massastrijd te ontplooiën tegen het fascisme.

Kameraden, wanneer we over de oorzaken van de overwinning van het fascisme praten, wanneer we wijzen op de historische verantwoordelijkheid van de sociaal-democratie voor de nederlaag van de arbeidersklasse, wanneer we ook onze eigen fouten in de strijd tegen het fascisme aanduiden, dan is dat niet omdat wij het verleden willen doorzoeken. Wij zijn geen historici die ver van het leven staan. Wij zijn strijders van de arbeidersklasse die een antwoord willen op de vraag die miljoenen arbeiders kwelt: „*Is het mogelijk, en op welke wijze, de overwinning van het fascisme te voorkomen?*". Aan deze miljoenen arbeiders antwoorden wij: Ja, het is mogelijk de weg naar het fascisme te verspenen. Het is volkomen mogelijk. Maar het hangt van onszelf af, van de arbeiders, van de boeren en van alle werkers.

Vodr alles hangt de mogelijkheid om de overwinning van het fascisme te voorkomen af van de strijd van de arbeidersklasse zelf die haar krachten moet samenbundelen in een strijdbaar eenheidsleger tegen het offensief van het kapitaal en van het fascisme. Door haar éénmaking in de strijd zou het proletariaat de invloed van het fascisme op de boeren, de kleine bourgeoisie uit de steden, de jeugd en de intellectuelen, verlammen; het zou een deel van dezen kunnen neutraliseren en het andere deel naar zich toetrekken.

In de tweede plaats hangt de verrijdeling van een fascistische overwinning af van een sterke revolutionaire partij die op de juiste manier de strijd van de werkers tegen het fascisme leidt. Een partij die de arbeiders systematisch oproept om voor het fascisme te wijken, een partij die de bourgeoisie en het fascisme toestaat hun posities te versterken, een dergelijke partij leidt de arbeiders onvermijdelijk naar de nederlaag.

Ten derde hangt het af van de juiste politiek van de arbeidersklasse tegenover de boeren en de kleine bourgeoisie uit de steden.

Deze massa moet genomen worden zoals ze is en niet zoals wij ze zouden willen zien. In de loop van strijd slechts zullen zij hun twijfels en onzekerheden overwinnen; slechts wanneer wij een geduldige houding aannemen tegenover hun onvermijdelijke twijfels, slechts wanneer het proletariaat hen politieke steun verleent zullen zij zich verheffen tot revolutionair bewustzijn en tot aktie.

Ten vierde hangt het af van de waakzaamheid en de tijdige aktie van het revolutionair proletariaat Het fascisme de kans niet geven ons te overrompelen, hem nooit het initiatief in handen geven, hem de beslissende slagen toedienen op het ogenblik dat het zich nog niet heeft georganiseerd, hem niet de kans geven zich vast te ankeren, hem tegenhouden wanneer het nieuwe stappen onderneemt, hem niet toelaten nieuwe posities in te nemen, zoals het Franse proletariaat dit poot te doen.

Dit zijn de voornaamste voorwaarden om het fascisme en zijn machtsovername te verhinderen.

HET FASCISME IS EEN WREDE MAAR ONBESTENDIGE MACHT

De fascistische diktatuur van de bourgeoisie is een wrede maar onbestendige macht.

Welke zijn de oorzaken van de onbestendigheid van het fascisme?

Het fascisme dat zich had voorgenomen de meningsverschillen en tegenstellingen van het burgerlijk kamp te overwinnen, heeft deze tegenstellingen nog erger gemaakt.

Door middel van geweld vernielt het fascisme alle andere politieke partijen om zijn politiek monopolie te kunnen vestigen. Maar dat politiek monopolie wordt tot wankelen gebracht en stort ineen door de aanwezigheid van het kapitalistisch systeem, door het bestaan van verschillende klassen en de verscherping van de tegenstellingen tussen die klassen. Het is niet een sovjet-land, waar de diktatuur van het proletariaat zich inderdaad ook realiseert langs een partij zonder concurrentie. Maar dit soort politiek monopolie beantwoordt aan de belangen van miljoenen werkers en steunt de opbouw van een klasse-loze maatschappij. In een fascistisch land kan de fascistische partij haar monopolie niet handhaven omdat zij niet in staat is het klassebestaan en de klasses tegenstellingen op te heffen.

Zij vernietigt de legaliteit van de burgerlijke partijen, maar toch blijven deze bestaan in de illegaliteit. Wat de Kommunistische Partij betreft, deze versterkt zich ook in illegale omstandigheden en leidt zelfs de strijd van het proletariaat tegen de fascistische diktatuur.

Er bestaat nog een andere reden voor de onbestendigheid van de fascistische diktatuur. Het contrast tussen de anti-kapitalistische demagogie van het fascisme en de plunderende verrijkingpolitiek van de monopolistische bourgeoisie ontmaskert veel gemakkelijker het klassewezen van het fascisme en leidt tot het wankelen en inkrimpen van zijn massabasis.

Bovendien hitst de overwinning van het fascisme de diepe haat en verontwaardiging van het proletariaat op, draagt ertoe bij dat zijn revolutionaire geest zich ontwikkelt en dat het eenheidsfront van het proletariaat tegen het fascisme vaste vorm aanneemt.

Het fascisme ondermijnt de gehele economie van het land en verscherpt de economische oorlog tussen de kapitalistische staten door een politiek van economisch nationalisme (autarkie) te voeren en door het in beslag nemen van grote delen van het volksinkomen ter voorbereiding van de oorlog. Het geeft aan de conflicten die binnen de bourgeoisie ontstonden een scherp en zelfs bloedig karakter, wat de macht van de fascistische staat in de ogen van het volk ondermijnt. Een macht die haar eigen aanhangers vermoordt, zoals in Duitsland op de 30ste juni van vorig jaar,³⁷ toen een fascistische macht door een ander deel van de fascistische bourgeoisie met de wapens werd bestreden (de nationaal-socialistische putsch in Oostenrijk, de gewelddadige tussenkomsten van verschillende fascistische groepen tegen het fascistische regime van Polen, Finland, Bulgarije en andere landen), een dergelijke macht kan haar gezag niet handhaven in de ogen van de grote massa's van de kleine bourgeoisie.

De arbeidersklasse moet de tegenstellingen en conflicten binnen het burgerlijk kamp weten te gebruiken, maar mag zich vooral niet gaan indenken dat het fascisme zichzelf zal uitputten. Het fascisme zal niet automatisch ineensstorten. Enkel de revolutionaire activiteit van de arbeidersklasse zal ertoe bijdragen de onvermijdelijke conflicten die in het burgerlijk kamp ontstonden, te gebruiken om de fascistische diktatuur te ondermijnen en omver te werpen.

Het fascisme likvideert alle resten van de burgerlijke democratie en gebruikt het openlijk geweld in een regeringsstelsel. In de

ogen van de werkende massa ondermijnt het hierdoor haar democratische rechten en haar geloof in het prestige van de wettelijkheid. Dit gaat vooral op in die landen waar de arbeiders het fascisme met de wapens hebben bestreden, zoals bijvoorbeeld in Oostenrijk en Spanje. In Oostenrijk heeft de heroïsche strijd van de Schutzbund en de kommunisten, spijs haar nederlaag, toch elke basis van solidariteit van de fascistische diktatuur gebroken. In Spanje is de bourgeoisie er niet in geslaagd de werkers het zwijgen op te leggen met de muilband van het fascisme. De gewapende gevechten in Oostenrijk en Spanje hebben ertoe geleid dat een steeds bredere massa zich bewust is geworden van de noodzaak van een revolutionaire klasse strijd.

Enkel de monsterlijk filistijnen, de lakeien van de bourgeoisie zoals de oudste theoretikus van de He Internationale, Kart Kautsky, kunnen het geweld van de werkers in Oostenrijk en Spanje verwijten maken. Wat zou de arbeidersbeweging in Oostenrijk en Spanje vandaag zijn indien zij zich geïnspireerd had op de verraderlijke raadgevingen van Kautsky? De arbeidersklasse zou aan een diepe demoralisering toe zijn.

“De burgeroorlog is voor de volkeren geen tevergeefse scholing - zegt Lenin. Hij is een harde leerschool en zijn lessen houden onvermijdelijk overwinningen van de kontra-revolutie in. Hij ontketent de woede van de reaktionairen, de wilde repressive van de oude macht tegen de opstandelingen, enz. Maar enkel de verstokte penne-knechten en versufte mummies kunnen jammeren over deze smartelijke leerschool die de volkeren moeten doormaken. Deze school leert de onderdrukte klassen een burgeroorlog voeren, zij onderwijst de overwinning van de revolutie, zij verzamelt de haat die de getrapte, afgestompte en onwetende slaven eeuwig koesterden, en die de schande van hun slavernij hebben begrepen. Deze haat voert hen tot de grootste historische heldendaden.”

We weten dat de overwinning van het fascisme in Duitsland een nieuwe golf van fascistische offensieven heeft veroorzaakt die in Oostenrijk tot de provokatie van Dolffus heeft geleid, in Spanje tot een nieuw offensief van de kontra-revolutie tegen de revolutionaire overwinningen van de massa, in Polen tot de fascistische hervorming van de grondwet en in Frankrijk tot het stimuleren van de fascistische gewapende eenheden om een staatsgreep te ondernemen in 1934. Maar deze overwinning en de waanzin van de fascistische

diktatuur hebben een tegenbeweging in gang gezet op internationale schaal van het proletarisch eenheidsfront tegen het fascisme. De Rijksdagbrand was voor het fascisme het signaal tot een algemeen offensief tegen de arbeidersklasse. Het beslag leggen op de syndika- ten en de andere arbeidersverenigingen, het leegplunderen van deze organisaties, het geweeklaag van anti-fascisten dat opstijgt uit de kelders van kazernes en fascistische concentratiekampen, dit alles toont overduidelijk aan de massa waartoe dereaktionairescheurings- rol van de leiders van de Duitse sociaal-demokratie heeft geleid, die de voorstellen van de kommunisten tot het vormen van een eenheidsfront tegen het agressief fascisme verwierpen, dit alles toont de noodzaak om alle krachten van de arbeidersklasse te verenigen voor de omverwerping van het 'fascisme.

De overwinning van Hitler gaf ook een beslissende impuls aan de arbeidersklasse in Frankrijk om een eenheidsfront te vormen tegen het fascisme. De overwinning van Hitler veroorzaakte bij de arbeiders niet enkel de vrees om het lot van de Duitse arbeiders te moeten delen; deze overwinning heeft niet enkel haat bij hen opgewekt voor de beulen van hun Duitse klassebroeders; deze overwinning heeft bovendien hun vastberadenheid versterkt om in geer geval toe te laten in hun land wat met de arbeidersklasse in Dui' land gebeurde.

De machtige drang in de kapitalistische landen om een eenheid front te vormen toont aan dat de leerschool van de nederlaag nic tevergeefs is geweest.

De arbeidersklasse begint *helemaal anders te handelen*. De Kommunistische Partij nam het initiatief tot het vormen van een eenheidsfront; de kommunisten en de revolutionaire arbeiders offerden zich onbeperkt op in de strijd tegen het fascisme. Deze houding bracht het gezag van de Kommunistische Internationale op een ongekend peil. Terzelfdertijd ontwikkelde zich een diepgaande crisis van de Ite Internationale, die zich in het bijzonder heeft gemanifesteerd en geaksentueerd vanaf het bankroet van de Duitse sociaal-demokratie. De sociaal-demokratische arbeiders kunnen er zich van overtuigen dat fascistisch Duitsland, zijn verschrikkingen en barbaarsheid inbegrepen, tenslotte *het resultaat is van de sociaal-demokratische politiek van classesamenwerking met de bourgeoisie*. Deze massa geeft er zich meer en meer rekenschap van dat de weg die de sociaal-demokratische leiders haar aanwees, niet hernomen

moet worden. Nog nooit heeft er in het kamp van de He Internationale de ideologische verwarring geheerst die er vandaag heerst. De differentiatie vertoont zich binnen alle sociaal-demokratische partijen. Im hun rangen vormen zich *twee hoogdkampen*: het reaktio- naire kamp dat met alle middelen poogt het blok van de sociaal-de- mokratie met de bourgeoisie te behouden en dat het eenheidsfront met de kommunisten woedend afwijst; *maar daarnaast begint zich een revolutionair kamp te vormen» dat de juistheid van de klassesa- menwerkingspolitiek met de bourgeoisie betwijfelt» dat de realisatie van een eenheidsfront met de kommunisten aanhangt en steeds meer de houding van de revolutionaire klassestrijd verdedigt.*

Aldus heeft het fascisme, als vrucht van het verval van het kapitalistisch systeem, uiteindelijk dienst gedaan als *ultieme faktor van de ontbinding van dit systeem*. Aldus heeft het fascisme, dat zich de taak toeschreef het marxisme en de revolutionaire beweging van de arbeidersklasse te begraven, tot de uiteindelijke ontwikkeling geleid van de *krachten* die zijn graf moeten delven, het graf van het kapitalisme.

II. HET EENHEIDSFRONT VAN DE ARBEIDERSKLASSE TEGEN HET FASCISME.

Kameraden! De miljoenen arbeiders en werkers uit de kapitalistische landen willen weten hoe de overwinning van het fascisme moet verhinderd worden en hoe het fascisme moet omvergeworpen worden. Dit is het antwoord van de Kommunistische Internationale: *het eerste wat moet gedaan worden» waarmee noodzakelijkerwijze moet begonnen worden» is de realisatie van het eenheidsfront» het vormen van de aktie- eenheid van alle arbeiders in elke onderneming» in elk distrikt» in elk gebied» in elk land» over de ganse wereld. De aktie- eenheid van het proletariaat op nationale en internationale schaal» ziedaar het machtige wapen dat de arbeidersklasse in slaat stelt» niet enkel om zich met sukses te verdedigen» maar ook om met sukses het ojjensiqf tegen het fascisme» tegen de klassevijand te ondernemen.*

Is het niet duidelijk dat de gemeenschappelijke aktie van alle leden van de partijen en organisaties van de twee Internationales — de Kommunistische en de He Internationale - het afweren van de fascistische stormloop zou vergemakkelijken en een groter politiek gewicht van de arbeidersklasse in de weegschaal zou werpen?

De gemeenschappelijke aktie van de partijen van de twee Internationales tegen het fascisme zou zich niet beperken tot het beïnvloeden van hun twee tegenwoordige aanhangers. Deze aktie zou een machtige invloed uitoefenen op *de rangen van katholieke, anarchistische en niet georganiseerde arbeiders, zelfs op die arbeiders die tijdelijk het slachtoffer zijn van de fascistische demagogie.*

Meer zelfs: het machtige eenheidsfront van het proletariaat zou een enorme invloed uitoefenen op *alle andere lagen van de werkende bevolking*, de boeren, de kleine stedelijke bourgeoisie, de intel - lektuelen. Het eenheidsfront zou de twijfelende lagen aansporen geloof te hechten aan de macht van de arbeidersklasse.

Maar dit is nog niet alles. Het proletariaat van de imperialistische landen vindt niet enkel bondgenoten bij de werkers van zijn eigen land maar bovendien ook *bij de onderdrukte koloniale en half-koloniale naties.* De onderdrukte volkeren van kolonies en half-kolonies worden van de arbeidersklasse geïsoleerd, en het anti-imperialistisch wereldfront verzwakt, wanneer het proletariaat op nationale en internationale schaal verdeeld is en wanneer één van zijn partijen de samenwerkingspolitiek met de bourgeoisie steunt, en dan hier in het bijzonder de onderdrukingspolitiek van de bourgeoisie in de kolonies en half-kolonies. Elke stap in de richting van de eenheidsaktie waarmee het proletariaat van de imperialistische moederlanden de steun van de bevrijdingsoorlogen der koloniale volkeren op het oog heeft, hervormt de kolonies en half-kolonies tot één der belangrijkste reserves van het wereldproletariaat

Wanneer we tenslotte rekening houden met het feit dat de internationale eenheidsaktie van het proletariaat bestendig gesteund wordt door de macht van de proletarische staat, het land van het socialisme, de Sovjet-Unie, dan zien we welke brede perspectieven de verwezenlijking van de eenheidsaktie van het proletariaat op nationaal en internationaal vlak inhoudt.

Is het mogelijk de eenheidsaktie van het proletariaat te ver-

wezenlijken in de verschillende landen en over de ganse wereld? Ja, dit is mogelijk. En zelfs onmiddellijk. De Kommunistische Internationale stelt geen enkele voorwaarde aan deze eenheidsaktie. Behalve één elementaire voorwaarde die door alle arbeiders kan aanvaard worden. Deze is: dat de eenheidsaktie gericht is tegen het fascisme, tegen het offensief van het Kapitaal, tegen de oorlogsbedreiging, tegen de klassevijand. Dit is onze enige voorwaarde.

DE VOORNAAMSTE ARGUMENTEN DER
TEGENSTANDERS VAN HET
EENHEIDSFRONT.

Wat kunnen de tegenstanders tegen het eenheidsfront op werpen?

Wat werpen zij op tegen het eenheidsfront?

De énen zeggen „Voor de kommunisten is de leuze van het eenheidsfront slechts een manoeuvre“. Maar indien het een manoeuvre is, antwoorden wij, waarom ontmaskeren jullie het „kommunistisch manoeuvre" dan niet door eerlijk deel te nemen aan het eenheidsfront? Wij verklaren openlijk dat wij de eenheidsaktie van de arbeidersklasse willen opdat het proletariaat sterker zou worden in haar strijd tegen de bourgeoisie, opdat het in de mogelijkheid zou zijn om morgen de voorwaarden van zijn definitieve bevrijding te realiseren, door vandaag zijn dagelijkse belangen tegen het agressief Kapitaal te verdedigen.

Anderen zeggen „De kommunisten vallen ons aan". Wel luister goed, we hebben het reeds zoveel maal verklaard: wij vallen niemand aan, geen individuen, geen organisaties en geen partijen die achter het eenheidsfront van de arbeidersklasse staan, tegen de klassevijand. Maar terzelfdertijd houden wij eraan — in het belang van het proletariaat en zijn zaak - om kritiek uit te oefenen op de individuen, de organisaties en de partijen die het eenheidsfront van de arbeiders tegenwerken.

Derden zeggen: „Wij kunnen geen eenheidsfront met de kommunisten vormen vermits zij een ander programma hebben". Maar jullie geven toch toe dat jullie programma verschilt van het programma van de burgerlijke partijen? Maar dit heeft jullie blijkbaar

niet verhinderd en verhindert jullie trouwens nog steeds niet om een coalitie aan te gaan met deze partijen

„De burgerlijke democratische partijen zijn betere bondgenoten dan de kommunisten" in de strijd tegen het fascisme» zeggen de tegenstanders van het eenheidsfront en de verdedigers van de coalitie met de bourgeoisie. Maar wat zegt ons de ervaring van Duitsland? Daar hebben de sociaal-demokraten toch een blok gevormd met hun „beste" bondgenoten? En wat zijn de resultaten?

Vaak horen wij zeggen:

„Wanneer wij een eenheidsfront met de kommunisten aangaan, zal de kleine bourgeoisie schrik hebben van het „Rode Gevaar" en overgaan naar het fascisme". Maar vormt het eenheidsfront een bedreiging voor de boeren, de kleine handelaars, de handarbeiders en de werkende intellectuelen? Nee, het eenheidsfront bedreigt de grote bourgeoisie, de financiemagnaten, de grootgrondbezitters en de andere uitbuiters, die al deze sociale lagen het totale bankroet injagen.

Sommige Iéders van de sociaal-demokratie zeggen: „De sociaal-demokratie is voorstander van de demokratie terwijl de kommunisten de diktatuur aanhangen; daarom kunnen wij geen front vormen met de kommunisten". Maar stellen wij jullie op dit ogenblik het eenheidsfront voor om de diktatuur van het proletariaat uit te roepen? Jullie weten best dat wij dit op het ogenblik niet voorstellen.

„Dat de kommunisten de demokratie dan herkennen en verdedigen. Dan zijn we bereid het eenheidsfront aan te gaan". Hierop antwoorden wij: wij zijn voorstanders van de sovjet-demokratie, de demokratie van de werkers, de meest konsekwente demokratie ter wereld. Maar in de kapitalistische landen, verdedigen wij, nu en in de toekomst, de burgerlijke democratische vrijheden, die door het fasdsme en de burgerlijke reaktie aangerand worden, omdat deze houding in het belang staat van de klassestrijd van het proletariaat.

In Engeland bijvoorbeeld zeggen de travaillistische leiders: „Maar de deelname van de kleine Kommunistische Partij aan het eenheidsfront van de Travaillistische Partij heeft geen enkele betekenis." Herinneren jullie zich echter goed dat de Oostenrijkse sociaal- democratische Iéders net hetzelfde verklaarden over de kleine Oostenrijkse Kommunistische Partij. En wat hebben de gebeurtenissen aangetoond? Het was niet de Oostenrijkse sociaal-demokratie onder

leiding van Otto Bauer en Renner die gelijk kreeg, maar wel degelijk die kleine Oostenrijkse Kommunistische Partij die op het gepaste ogenblik het fascistisch gevaar in Oostenrijk heeft gesignaleerd en die de arbeiders tot de strijd heeft opgeroepen. Hebben niet alle ondervindingen van de arbeidersbeweging aangetoond dat de kommunisten, met hun relatief klein aantal, de motor zijn van de strijd-activiteit van het proletariaat? Bovendien mag men niet vergeten dat de kommunistische partijen van Oostenrijk en van Engeland, niet enkel de tienduizenden aanhangers van die partijen zijn, maar ook *sekties van de Kommunistische Internationale* waarvan de leidende partij deze van het proletariaat is die reeds èèn zesde van onze aardbol heeft overwonnen en er thans over regeert.

„Maar het eenheidsfront heeft de overwinning van het fascisme toch niet verhinderd in het Saargebied." luidt de opwerping van diegenen die het eenheidsfront tegenstaan. Deze heren houden er een vreemde logika op na. Eerst doen ze al het mogelijke om de overwinning van het fascisme te verzekeren, en daarna grijnzen ze dat het arbeidersfront, waar ze op het laatste ogenblik bij aansloten, de arbeiders niet heeft doen overwinnen.

„Wanneer wij een eenheidsfront aangaan met de kommunisten, moeten we de coalitie verlaten, en zullen de reaktionaire en fascistische partijen in de regering treden," zeggen de democratische leiders die in de regeringen zetelen van verschillende landen. Nam de Duitse sociaal-democratie deel aan de koalitieregering? Ja. Zetelde de Oostenrijkse sociaal-democratie in de regering? Ze was er ook. Zaten de Spaanse socialisten in dezelfde regering als de bourgeoisie? Ja, daar zaten ze ook. Heeft de deelname van de sociaal-democratie aan de koalitieregeringen met de bourgeoisie verhinderd dat in die landen het proletariaat door het fascisme werd aangevallen? Nee, ze heeft dit niet verhinderd. Dus is het overduidelijk dat de deelname van sociaal-democratische ministers aan de burgerlijke regeringen het fascisme *niet* tegenhoudt.

„De kommunisten handelen als diktators. Ze willen ons voortdurend bevelen geven en orders dikteren." Neen. Wij bevelen niets, wij dikteren niets. Wij brengen enkel onze voorstellen aan, en we zijn ervan overtuigd dat hun toepassing beantwoordt aan de belangen van het werkende volk. Dit is niet enkel het recht, maar ook de plicht van al diegenen die spreken in naam van de arbeiders. Vrezen jullie de diktatuur van de kommunisten? Indien jullie willen, laten

we gezamenlijk onze voorstellen aan de arbeiders doen, jullie voorstellen en onze voorstellen; laten we ze gezamenlijk met alle arbeiders bestuderen en laten we deze voorstellen uitkiezen die het nuttigst zijn voor de arbeidersklasse.

Zodoende weerstaan al deze argumenten tegen het eenheidsfront *niet aan de minste kritiek*. Het schijnen eerder uitvluchten van de reaktionaire leiders van de sociaal-democratie, die het eenheidsfront met de bourgeoisie verkiezen boven het eenheidsfront van het proletariaat.

Nee, deze uitvluchten houden geen steek! Het internationaal proletariaat heeft teveel geleden door de verdeeldheid van de arbeidersklasse. Meer en meer beseft zij dat *het eenheidsfront, de eenheidsaktie van het proletariaat op nationale en internationale schaal, noodzakelijk is en bovendien ook mogelijk*.

DE INHOUD EN DE VORMEN VAN HET EENHEIDSFRONT.

Waaruit bestaat de voornaamste inhoud van het eenheidsfront op het gegeven ogenblik? Wat moet het omhelzen?

De verdediging van de onmiddellijke economische en politiek belangen van de arbeidersklasse, de verdediging van deze klasse tegen het fascisme, moet *het uitgangspunt* en de *voornaamste inhoud* zijn van het eenheidsfront in alle kapitalistische landen.

Wij moeten ons niet gewoonweg beperken tot die oproepen in het belang van de proletarische diktatuur. Wij moeten ordewoorden en strijdvormen vinden en formuleren die uit de levensbelangen van de massa voortvloeien op het niveau van de strijdlust die zij op dit gegeven ogenblik van haar ontwikkeling tot uiting brengt.

Wij moeten de massa tonen wat zij *vandaag* moet doen om zich te verdedigen tegen de kapitalistische plunderingen en tegen de fascistische barbaarsheid.

Wij moeten ons aan het werk zetten om het stevig eenheidsfront te vestigen met behulp van de gemeenschappelijke acties van de arbeidersorganisaties, met verschillende tendensen, om de levensbelangen van de werkende massa te verdedigen.

Dit betekent:

Ten eerste: de gemeenschappelijke strijd om de gevolgen van de crisis werkelijk af te wentelen op de schouders van de heersende klasse

sen, op de schouders van de kapitalisten, de grootgrondbezitters, kortom op de schouders van de rijken.

Ten tweede: de gemeenschappelijke strijd tegen elke vorm van een fascistisch offensief, om de veroveringen en de rechten van de werkers te verdedigen en tegen de afschaffing van de burgerlijke democratische vrijheden.

Ten derde: de gemeenschappelijke strijd tegen het naderende gevaar van een imperialistische oorlog, een strijd die de voorbereiding tot deze oorlog kan dwarsbomen.

Wij moeten de arbeidersklasse zonder ophouden ertoe voorbereiden dat ze *snel van strijdvorm en strijdmethode kan veranderen* wanneer de toestand verandert. Wanneer de beweging zich ontwikkelt en de eenheid van de arbeidersklasse versterkt wordt moeten we verder gaan, moeten we de overgang voorbereiden *van de verdediging naar de aanval tegen het Kapitaal*, door ons te richten op *de organisatie van de politieke massastaking*. En de absolute voorwaarde voor een dergelijke staking is, dat de voornaamste vakverenigingen van elk bedoeld land hieraan deelnemen.

Natuurlijk mogen en moeten de kommunisten hun *zelfstandig werk* op gebied van de kommunistische opvoeding, de mobilisatie en de organisatie van de massa geen ogenblik uit het oog verliezen. In ieder geval is het noodzakelijk terzelfdertijd de verwezenlijking van akkoorden op korte en op lange termijn te bewerken, *die een gezamenlijke actie op touw zetten met de sociaal-demokratische partijen, de reformistische vakbonden en de andere organisaties van werkers* tegen de klassevijand van het proletariaat. Dit alles opdat de weg naar de eenheidsactie zeker wordt opengesteld. Er moet hierbij vooral aandacht besteed worden aan de ontwikkeling van de acties der basismassa, *die gerealiseerd werden door de basisorganisaties* met behulp van plaatselijke overeenkomsten. Door de voorwaarden van alle overeenkomsten met hen loyaal na te komen kunnen wij elke sabotage van individuen en organisaties die deelnemen aan het eenheidsfront weergaloos ontmaskeren. Alle pogingen om deze overeenkomsten te verbreken, - en dergelijke pogingen zijn mogelijk - zullen wij beantwoorden met een oproep tot de massa en met een onvermoeide strijd om de verbroken eenheidsactie te herstellen.

Het spreekt vanzelf dat de konkrete verwezenlijking van het eenheidsfront in de verschillende landen *verschillend* zal gebeuren,

dat zij verschillende vormen zal aannemen naargelang de staat en het karakter van de arbeidersorganisaties, naargelang hun politiek niveau, de werkelijke toestand van bedoeld land, de verschuivingen binnen de internationale arbeidersbeweging, enz.

Deze verschillende vormen kunnen bijvoorbeeld zijn: de gemeenschappelijke en afgesproken arbeidersactie *ter gelegenheid van een of ander feit*, *VQQT* concrete motieven, voor speciale eisen of op basis van een gemeenschappelijk programma; de afgesproken actie in *verscheidene ondernemingen* of *per produktiesektor*; de afgesproken actie op *lokale, regionale, nationale of internationale* schaal; de afgesproken actie met het oog op de organisatie van de *ekonomische strijd* van de arbeiders, de verwezenlijking van *politieke* massa-acties, de organisatie van de gemeenschappelijke *zelfverdediging* tegen de fascistische agressies; de afgesproken actie met het oog op *de hulp aan gevangenen en hun families*; de strijd tegen de sociale reactie; de afgesproken actie *voor de verdediging* van de belangen van de jeugd en de vrouwen; op het gebied *van samenwerking, van sport, van kuituur*, enz.

Het zou onvoldoende zijn zich gewoonweg tevreden te stellen met een pakt tot gemeenschappelijke actie en de vorming van ko taktcommissies waarin de partijen en organisaties die deelnemen aan het eenheidsfront vertegenwoordigd zijn, zoals dit bijvoorbeeld het geval is in Frankrijk. Dit is slechts een eerste stap. Het pakt kan als middel dienen om de gemeenschappelijke acties te realiseren, maar is op zichzelf nog geen eenheidsfront. De kontaktcommissie tussen de respektievelijke leidingen van kommunistische en socialistische partijen is noodzakelijk om de realisatie van gemeenschappelijke acties te vergemakkelijken maar is op zichzelf verre van voldoende om werkelijk het eenheidsfront te ontplooiën, en om de grootst mogelijke massa te betrekken in de strijd tegen het fascisme. Buiten de partijen van het eenheidsfront moeten de kommunisten en alle revolutionaire arbeiders werken aan de oprichting van verkozen *organismen, onder de werklozen, in de bedrijven, in arbeiderswijken, onder de kleine stadslui en in de dorpen* (in de landen met een fascistische diktatuur moeten de leden verkozen worden onder de meest gezaghebbende deelnemers aan het eenheidsfront). Het zijn alleen dergelijke organismen die de enorme niet-georganiseerde werkende massa kunnen betrekken in de beweging van het eenheidsfront. Slechts deze organismen kunnen bijdragen tot de ontwikke

ling en het initiatief van de massa in de strijd tegen het offensief van het kapitaal, tegen het fascisme en de reactie. Zij kunnen bijdragen tot de creatie van *een stevig kader van militante arbeiders die behoren tot het eenheidsfront*, wat onontbeerlijk is voor de vorming van honderden en duizenden partijloze bolsjevieken.

De gemeenschappelijke aktie van de *georganiseerde* arbeiders: dat is het uitgangspunt, dat is de basis. Maar we mogen niet uit het oog verliezen dat de niet-georganiseerde massa de verpletterende meerderheid van de arbeiders vormt. Zo is het in *Frankrijk*, waar er slechts bij benadering *één miljoen* georganiseerde arbeiders zijn - kommunisten, socialisten, vakbondsleden van verschillende strekkingen. In *Engeland* tellen de vakbonden en partijen van alle strekkingen ongeveer vijf miljoen leden. Het totaal aantal arbeiders wordt geschat op 14 miljoen. In *de Verenigde Staten van Amerika* zijn er ongeveer 5 miljoen *georganiseerde arbeiders*, terwijl het totaal aantal arbeiders 38 miljoen is.

Dezelfde verhoudingen vinden we terug in meerdere andere landen. In „normale" tijden onthoudt deze massa zich in haar geheel van het politieke leven. Maar nu treedt deze gigantische massa meer en meer in beweging; ze wordt in het politieke leven betrokken en treedt de politieke arena binnen.

De creatie van klasseorganismen buiten de partijen is *de beste vorm* om het eenheidsfront in het diepste van de grote massa te realiseren, uit te breiden en te versterken. Deze organismen zullen ook de sterkste verdedigingsmuur opbouwen tegen alle pogingen van de tegenstanders van het eenheidsfront om de eenheidsaktie van de arbeidersklasse te verbreken.

HET ANTI-FASCISTISCH VOLKSFRONT

Een bijzonder belangrijke taak bij het mobiliseren van de werkende massa voor de strijd tegen het fascisme bestaat erin *een stevig Anti-Fascistisch Volksfront* te vestigen, *gebaseerd op het proletarisch eenheidsfront*. Het succes van de hele proletarische strijd is nauw verbonden met de vestiging van een strijdverbond met de werkende boeren en de basismassa van de kleine stedelijke burgerij, die tenslotte de meerderheid van de bevolking vormen zelfs in de geïndustrialiseerde landen.

Het fascisme dat ernaar verlangt deze massa aan zijn zijde te krijgen, tracht in zijn propaganda de werkende massa van stad en land tegenover het revolutionair proletariaat op te stellen en de kleine burgerij de schrik op het lijf te jagen met het spook van „het Rode Gevaar". Het is onze plicht de werkende boeren, de handarbeiders en de werkende intellectuelen, *het werkelijke gevaar* dat hen bedreigt *aan te tonen*; hen op concrete wijze doen inzien wie de last van belastingen en taksen op de schouders van de boeren legt, wie hen de woekerrente oplegt, wie de beste gronden en alle rijkdommen bezit en toch de boeren van hun land jaagt en hen tot werkloosheid en ellende doemt Het moet uitgelegd worden, geduldig en hardnekkig, wie de handarbeiders ruïneert door belastingen, taksen, hoge huren en een konkurrentie die zij niet meester kunnen, wie de werkende intellectueien aan de deur zet en elk werk ontzegt

Maar dit *volstaat niet*.

Het voornaamste, het beslissende voor het vormen van een Anti-Fascistisch Volksfront is *de vastberaden actie van het revolutionair proletariaat* voor de verdediging van de eisen die dezi sociale lagen, en in het bijzonder de arbeidende boeren, stellen e die beantwoorden aan de fundamentele belangen van het prolet riaat In de loop van de strijd moeten deze eisen verbonden worde met de eisen van de arbeidersklasse.

Bij de vorming van het Anti-Fascistische Volksfront is het van belang de organisaties en partijen waarvan de werkende boeren en de fundamentele massa van de kleine stedelijke bourgeoisie lid zijn, op de juiste manier aan te spreken.

Inde kapitalistische landen staat de meerderheid van dezepartijen en organisaties op politiek en economisch vlak, nog onder de invloed van de bourgeoisie die zij blijft volgen. De sociale samenstelling van deze partijen en organisaties is niet homogeen. Men vindt er hereboeren naast boeren die geen land bezitten, grote zakenlui naast kleine winkeliers. Maar de leiding behoort tot de eersten, de agenten van het grootkapitaal. Dit verplicht er ons toe deze organisaties *op verschillende manieren aan te spreken*, rekening houdend met het feit dat het gros der leden heel dikwijls het werkelijke politieke gezicht van zijn leiding niet kent. In welbepaalde omstandigheden mogen en moeten wij ons inspannen om deze partijen en organisaties, of delen ervan, voor het Anti-Fascistisch Volksfront te winnen, in weerwil van hun burgerlijke leiding. Zo kennen wij bijvoorbeeld

beeld de aktuele situatie in Frankrijk met de Radicale Partij; De Verenigde Staten met verschillende boerenorganisaties; Polen met de Stronitstvo Ludové³⁸; Joegoslavië met de Kroatische boerenpartij; Bulgarije met het Boeren verbond; Griekenland met de Agrariërs enz. Maar los van de vraag of de kans groot is dergelijke partijen voor het volksfront te winnen, blijft onze taktiek *onder alle voorgaarden* georiënteerd op het aantrekken van de kleine boeren, de handwerkers, enz. om deel uit te maken van het Anti-Fascistisch Volksfront.

U ziet dus hier over de ganse lijn dat er komaf moet gemaakt worden met de minachting en onverschilligheid die regelmatig in onze praktijken voorkwamen jegens de diverse partijen en organisaties van de boeren, de handarbeiders en de massa der kleine stadsburgerij.

DE CENTRALE VRAAGSTUKKEN VAN HET EENHEIDSFRONT IN DE VERSCHILLENDE LANDEN.

In elk land bestaan er centrale vraagstukken die op een gegeven ogenblik de grootst mogelijke massa in beweging brengen. Daar- rond moet zich de strijd voor de vorming van het eenheidsfront ontplooiën. De vinger op deze wonde leggen, op dit centraal vraagstuk, waarborgt en versnelt de vorming van het eenheidsfront.

a) Verenigde staten van Amerika.

Nemen wij bijvoorbeeld de *Verenigde Staten van Amerika* een zo belangrijk land in de kapitalistische wereld. Hier heeft de crisis een ontelbare massa in beweging gebracht. Het saneringsprogramma van het kapitalisme stortte ineen. Enorme massa's beginnen zich af te scheiden van de burgerlijke partijen en weten op dit ogenblik niet welke weg ze moeten nemen. Het opdoemende Amerikaanse fascisme spant zich in om de ontgoocheling en ontevredenheid van deze massa naar de fascistische reactie te leiden. Bovendien is er een eigenaardigheid in het Amerikaans fascisme. Het doet zich in zijn huidig stadium voor als een oppositie tegen het fascisme, dat een geïmporteerde „niet -Amerikaanse" stroming wordt genoemd. In tegenstelling met het Duitse fascisme dat met anti-konstitutionele

ordewoorden optreedt, tracht het Amerikaanse fascisme zich het kleedje aan te passen van verdediger van de grondwet en van de „A-merikaanse democratie“. Het vertegenwoordigt nog geen onmiddellijk dreigende macht. Maar indien het erin slaagt binnen te dringen in de grote massa, die teleurgesteld is door de oude burgerlijke partijen, dan kan het een ernstig gevaar worden in de nabije toekomst.

En wat zou de overwinning van het fascisme in de Verenigde Staten betekenen? Voor de werkende massa zou dit natuurlijk een geweldige versterking van het uitbuitingsregime en het neerslaan van de arbeidersbeweging tot gevolg hebben. En welke zou de internationale draagwijdte van deze fascistische overwinning zijn? Zoals men weet zijn de Verenigde Staten niet een land als Hongarije, Finland, Bulgarije of Lithauen. De overwinning van het fascisme in de Verenigde Staten zou de internationale toestand opmerkelijk doen veranderen.

Kan het Amerikaanse proletariaat onder deze voorwaarden tevreden zijn met enkel de organisatie van zijn bewuste voorhoede die klaar staat om de weg van de revolutie op te gaan? Nee.

Het is vanzelfsprekend dat de belangen van het proletariaat vereisen dat al zijn krachten zich onmiddellijk van de kapitalistische partijen afscheiden. Het is voor hem onontbeerlijk de weg en de overeenkomstige vorm te vinden die tijdig kan verhinderen dat het fascisme zich meester maakt van de ontevreden werkende massa. En hier moeten we zeggen dat, onder de Amerikaanse voorwaarden, de oprichting van een partij der werkende massa, een „*partij van Arbeiders en Boeren*“ * * de overeenkomstige vorm is. Een der gelijke partij zou een specifieke vorm zijn van het volksfront der Amerikaanse massa, die zich zou kunnen opstellen tegen de partijen van de trusts en de banken en tegen het groeiende fascisme. Een dergelijke partij zou vanzelfsprekend niet kommunistisch en niet socialistisch zijn. Maar een dergelijke partij *moet* een antifascistische *en niet* een antikommunistische partij zijn. Het programma van deze partij moet gericht zijn tegen de banken, de trusts en de monopolies, tegen de voornaamste volksvijanden die spekuleren op hun noden. Een dergelijke partij kan alleen beantwoorden aan haar bestemming wanneer zij de dagelijkse eisen van de arbeidersklasse verdedigt, wanneer zij strijdt voor een werkelijke sociale wetgeving, voor een verzekering tegen de werkloosheid; wanneer zij strijdt voor het land van zwarte en blanke boeren, voor de opheffing van hun schulden,

voor de opheffing van de schulden der farmers, wanneer zij strijdt voor de rechten van de zwarten, voor de verdediging van de eisen der oudstrijders, voor de verdediging van de belangen der vertegenwoordigers van de vrije beroepen, de kleine handelaars en de handarbeiders.

Het spreekt vanzelf dat een dergelijke partij zal militeren om haar vertegenwoordigers in de gemeentebesturen, in de verschillende Staten, in het Kongres en in de Senaat binnen te krijgen.

Wanneer onze kameraden het initiatief hebben genomen om een dergelijke partij op te richten, dan hebben ze juist gehandeld. Maar ze zullen nog doeltreffender maatregelen moeten treffen om te bereiken dat de vorming van een dergelijke partij het werk wordt van de massa zelf. Het probleem van de organisatie van een „Partij van Arbeiders en Boeren** en haar programma, moet bestudeerd worden in massale volksvergaderingen. Het is noodzakelijk om rond de oprichting van deze partij een sterke beweging te ontplooien en de leiding ervan te nemen. In geen geval mag men toelaten dat het werk voor de organisatie van deze partij in handen valt van elementen die de ontevredenheid van de ontelbare massa, die teleurgesteld is door de twee burgerlijke partijen, democratische en republikeinse, willen gebruiken, om een „derde** partij voor anti-kommunisme, tegen de •evolutionaire beweging te stichten.

b) Engeland

In *Engeland* werd de fascistische organisatie van Mosley tijdelijk op het achterplan geschoven door de massabetogingen van de Engelse arbeiders. Maar we mogen niet uit het oog verliezen dat de „Nationale Regering** een reeks reaktionaire maatregelen heeft getroffen tegen de arbeidersklasse die de bourgeoisie toelaten om ook in Engeland ten gepaste tijde het fascistisch regime gemakkelijker door te laten.

Strijden tegen het fascistisch gevaar in Engeland betekent op dit ogenblik strijden tegen de „Nationale Regering**, tegen de reaktionaire maatregelen, tegen het offensief van het Kapitaal, voor de verdediging van de eisen der werklozen, tegen het dalen van de wedden, voor de afschaffing van alle wetten waarmee de Engelse bourgeoisie de levensstandaard van de massa naar beneden haalt.

Maar de groeiende haat van de arbeidersklasse voor de natio

nale regering schaaft steeds grotere massa's achter de leuze voor de vorming van een *nieuwe travaillistische regering* in Engeland. Mogen de kommunisten deze gemoedstoestand van de grote massa, die nog gelooft in een travaillistische regering, minachten? Nee, kameraden! Wij moeten de weg vinden die naar deze massa leidt. Hen zeggen wij openlijk, zoals het XHie Kongres van de Engelse Kommunistische Partij hen heeft gezegd: Wij kommunisten verdedigen de sovjet-macht, de enige macht die in staat is om de arbeiders te verlossen van het juk van het Kapitaal. Maar jullie willen een travaillistische regering? Goed. Wij hebben met jullie gestreden en wij strijden met jullie, hand in hand voor de omverwerping van de „Nationale Regering". Wij staan klaar om jullie strijd bij te staan voor de vestiging van een nieuwe travaillistische regering, ook al hebben de twee vorige travaillistische regeringen de beloften niet nagevolgd die de Travaillistische Partij aan de arbeidersklasse had gedaan.

Wij verwachten van deze regering geen verwezenlijkingen van socialistische maatregelen. Maar in naam van de miljoenen arbeiders *eisen wij van haar* dat zij de dringende economische en politieke belangen van de arbeidersklasse en van alle werkers verdedigt. Laten we dus tezamen het gemeenschappelijk programma bestuderen van deze eisen en laten we de eenheidsaktie realiseren die ono; heerlijk is voor het proletariaat om de tegenstoot te geven aan I reaktionair offensief van de „Nationale Regering"⁴⁴, aan het offen! van het Kapitaal en van het fascisme, aan de voorbereiding van el nieuwe oorlog. Op deze basis staan de Engelse kommunisten klaai om zich bij de volgende parlementaire verkiezingen gemeenschappelijk op te stellen met de organisaties van de Travaillistische Partij tegen de „Nationale Regering"⁴⁴, tegen Lloyd George die op zijn manier pogingen doet om de massa achter zich te krijgen tegen de zaak van de arbeidersklasse en in het belang van de Engelse bourgeoisie.

Dit standpunt van de Engelse kommunisten is juist. Het zal hen helpen om het strijdend eenheidsfront te vestigen met de miljoenen werkers van de vakbonden en van de Travaillistische Partij. Door konstant in de voorste rangen van het strijdend proletariaat te staan, door de massa de juiste weg aan te wijzen - de weg van de revolutionaire strijd die de overheersing van de bourgeoisie zal vernietigen en die de sovjet-macht zal oprichten - moeten de kommunisten bij de bepaling van hun aktuele politieke taken, niet gaan zoeken om de

noodzakelijke etappes van de massabeweging over te slaan. Want in die etappes juist neemt de arbeidersmassa afstand van haar illusies door haar eigen ondervinding, en stapst zij uit zichzelf over naar het kommuniste.

c) Frankrijk

Zoals men weet is *Frankrijk* het land waar de arbeidersklasse het voorbeeld geeft aan het wereldproletariaat van de manier waarop het fascisme moet bestreden worden. De Franse Kommunistische Partij geeft alle afdelingen van de Kommunistische Internationale een voorbeeld hoe de taktiek van het eenheidsfront moet gerealiseerd worden; de socialistische arbeiders geven een voorbeeld van wat de sociaal-demokratische arbeiders van de andere kapitalistische landen vandaag moeten doen in de strijd tegen het fascisme.

De anti-fascistische betoging met een half-miljoen deelnemers, op 14 juli vari dit jaar te Parijs, en de talrijke betogingen in de andere steden van Frankrijk hebben een enorme draagwijdte gekend. Dit is geen gewone beweging meer van het eenheidsfront der arbeiders; dit is het begin van een stevig volksfront tegen het fascisme in Frankrijk. Deze beweging van het eenheidsfront verhoogt het geloof van de arbeidersklasse in haar krachten, verstevigt in haar het bewustzijn dat zij een leidende rol speelt ten opzichte van de boeren, de kleine stadsburgerij, de intellectuelen; deze beweging vergroot de invloed van de Kommunistische Partij bij de arbeidersmassa en versterkt het proletariaat in zijn strijd tegen het fascisme. Deze beweging mobiliseert op het gepaste tijdstip de waakzaamheid van de massa tegenover het fascistisch gevaar. En deze beweging zal dienen als aanstekelijk voorbeeld voor de ontplooiing van de antifascistische strijd in de andere kapitalistische landen; hij zal een versterkende invloed hebben op de proletariërs die in Duitsland door de fascistische diktatuur worden neergedrukt

Inderdaad, de overwinning is groot, maar zij betekent nog niet de beslissende afloop van de antifascistische strijd. De overdonderende meerderheid van het Franse volk is ontegensprekelijk tegen het fascisme. Maar de bourgeoisie weet hoe de wil van het volk te breken met gewapend geweld. De fascistische beweging ontwikkelt zich ongebonden verder met de actieve steun van het monopolistisch kapitaal, van het burgerlijk staatsapparaat, van de generale staf van

het leger en van de reaktionaire leiders van de katholieke kerk, die het bolwerk vormen van elke reactie. De sterkste fascistische organisatie, het „Croix de Feu“ beschikt op dit ogenblik over 300.000 gewapende mannen, waarvan 60.000 reserve-officieren de kern vormen. Zij beschikt over stevige posities bij de politie, bij de gendarmerie, bij de luchtmacht en in het ganse staatsapparaat. De laatste gemeenteraadsverkiezingen tonen aan dat in Frankrijk niet enkel de revolutionaire krachten verstevigen, maar ook de fascistische krachten. Indien het fascisme erin slaagt diep binnen te dringen bij de boeren en indien het zich van de steun van het leger kan verzekeren en van het overige neutrale deel, zal de Franse werkende massa de overwinning van het fascisme niet kunnen verhinderen. Vergeet niet dat de zwakheid in de organisatie van de arbeidersbeweging het succes van het fascistisch offensief vergemakkelijkt. Voor de arbeidersklasse en voor alle Franse antifascisten bestaat er geen enkele reden om zich gerust te stellen bij het zien van de bekomen resultaten.

Welke taak heeft de Franse arbeidersklasse?

Ten eerste: het eenheidsfront niet enkel bereiken op politiek vlak, maar ook op economisch vlak zodat de strijd tegen het offerschap van het Kapitaal kan worden georganiseerd. Door zijn druk weerstand tegen het eenheidsfront van de leiders van de reformistische „Confédération du Travail“ breken.

Ten tweede: de realisatie tot stand brengen van de vakverenigingseenheid in Frankrijk: eenheids vak vereniging op basis van de klassenstrijd.

Ten derde: de grote massa van boeren en kleine burgers in de antifascistische beweging betrekken door aan hun dringende eisen een speciale plaats voor te behouden in het programma van het antifascistisch eenheidsfront

Ten vierde: op organisatorisch gebied de antifascistische beweging verstevigen, haar uitbreiden door de massale creatie van partijloze verkozen organismen van het Anti-Fascistisch Volksfront Deze kunnen een grotere invloed uitoefenen op een aanzienlijk bredere massa dan de partijen en organisaties van werkers die tegenwoordig in Frankrijk bestaan.

Ten vijfde: druk uitoefenen opdat de fascistische organisaties zouden worden ontbonden en ontwapend, omdat zij een organisatie zijn van individuen die samenzweren tegen de Republiek, omdat zij agenten zijn van Hitler in Frankrijk.

Ten zesde: bereiken dat het staatsapparaat, het leger en de politie uitgezuiverd worden en dat de samenzweerders die een fascistische staatsgreep voorbereiden worden verwijderd.

Ten zevende: de strijd ontwikkelen tegen de klik van reaktionairen die aan het hoofd staan van de katholieke kerk, één van de voornaamste bolwerken van het Franse fascisme.

Ten achtste: het leger met de antifascistische beweging verbinden door het oprichten van komitees ter verdediging van de Republiek en van de grondwet, tegen diegenen die het leger willen gebruiken om de antikonstitutionele staatsgreep uit te voeren. Niet toestaan dat reaktionaire krachten in Frankrijk het Franco-Sovjet akkoord verbreken omdat dit akkoord de zaak van de vrede verdedigt tegen de agressie van het Duitse fascisme.

En mocht de antifascistische beweging er in lukken in Frankrijk een regering te vestigen die een daadwerkelijke strijd voert — niet met woorden maar met daden — tegen het Franse fascisme, en die het eisenprogramma van het Anti-Fascistisch Volksfront realiseert, dan zullen de kommunisten klaar staan *om een dergelijke regering te steunen*, met het oog op het fascistische gevaar, niettegenstaande zij de onverzoenlijke vijand *blijven* van elke burgerlijke regering en niettegenstaande zij de verdediger zijn van de sovjet-macht

HET EENHEIDSFRONT EN DE FASCISTISCHE MASSA-ORGANISATIES.

Een van onze grootste problemen is misschien wel de strijd voor de verwezenlijking van het eenheidsfront in die landen waar het fascisme regeert. In die landen speelt deze strijd zich natuurlijkerwijze af onder veel pijnlijker omstandigheden, dan in die landen waar de arbeidersbeweging niet buiten de wet is gesteld. Nochtans zijn in de fascistische landen alle voorwaarden verenigd om een werkelijk antifascistisch eenheidsfront te ontplooiën in de strijd tegen de fascistische diktatuur aangezien de sociaal-demokratische arbeiders, de kristelijke en andere arbeiders, in Duitsland bijvoorbeeld, zich onmiddellijk kunnen vergewissen van de noodzaak van een gemeenschappelijke strijd met de kommunisten tegen de fascistische diktatuur. De grote massa's van de kleine bourgeoisie en van de boeren, die de bittere smaak van de fascistische overheersing reeds hebben

kunnen proeven, betonen een ontevredenheid en een groter wordende teleurstelling, wat hun aanhechting bij het antifascistisch eenheidsfront vergemakkelijkt.

De essentiële taak bestaat erin oordeelkundig de strijd tegen de fascistische diktatuur van buitenuit te combineren met de ondermijningswerk dat het binnenin, in de fascistische organisaties en organismen van de massa moeten aantasten. Deze taak is vooral van groot belang in Duitsland en Italië, waar het fascisme erin geslaagd is zich door een massabasis te laten verzekeren en waar het de arbeiders en de andere werkers gedwongen heeft deel uit te maken van zijn organisaties. Het is noodzakelijk, de concrete voorwaarden van die landen in acht genomen, de methodes en typische middelen te gaan bestuderen, in zich op te nemen en toe te passen, die de vlugst mogelijk aftakeling van de massabasis van het fascisme veroorzaken en die de omverwerping van de fascistische diktatuur voorbereiden. Dit moet bestudeerd worden, aangeleerd en toegepast in plaats van uit te krijzen: „Weg met Hitler!“ en „Weg met Musso- lini!“. Jazeker, bestuderen, in zich opnemen en toepassen.

Dit is een moeilijke en ingewikkelde taak. Ze is des te moeilijker omdat onze ervaringen in een succesrijke strijd tegen de fascistische diktatuur uiterst beperkt zijn. Zo bijvoorbeeld strijden onze Italiaanse kameraden sinds ongeveer dertien jaar onder de voorwaarden van een fascistische diktatuur. Nochtans zijn zij er nog niet in geslaagd een werkelijke massastrijd tegen het fascisme te ontplooiën; daarom hebben zij spijtig genoeg de andere kommunistische partijen in dit verband nog niet kunnen helpen met positieve ondervindingen.

De Duitse en Italiaanse kommunisten en de kommunisten uit de andere fascistische landen, en ook de kommunistische jongerenorganisaties, hebben wonderbare heldendaden volbracht; zij hebben elke dag grote offers gebracht en doen dat nu nog. Wij buigen het hoofd voor dit heroïsme en deze opofferingen. Maar alleen het heroïsme volstaat niet. Het is noodzakelijk dit heroïsme te coördineren met dagelijks werk bij de massa, met een concrete strijd tegen het fascisme, zodat het ons toelaat hier de meest tastbare resultaten te bekomen. Het is bijzonder gevaarlijk om in onze strijd tegen de fascistische diktatuur onze wensen voor realiteit aan te zien. We moeten vertrekken vanuit de feiten, de concrete situatie, de realiteit

En wat is vandaag de realiteit, in Duitsland bijvoorbeeld?

Bij de massa groeit de ontevredenheid en de teleurstelling tegen de politiek van de fascistische diktatuur, wat zich zelfs onder de vorm van partiële stakingen en andere akties manifesteert Spijts al zijn inspanningen is het fascisme er niet in geslaagd de fundamentele arbeidersmassa op politiek gebied voor zich te winnen. Het fascisme verliest, en zal zelfs zijn eerste aanhangers nog verliezen. Toch moeten wij er ons rekenschap van geven dat de arbeiders die ervan overtuigd zijn dat het fascisme *kan* omvergeworpen worden en die vanaf vandaag klaar staan om aktief te strijden voor dit doel, op dit ogenblik nog een minderheid zijn. En deze minderheid zijn wij, de kom- munisten, en de revolutionaire tak van de sociaal- demokratische arbeiders. De meerderheid van de werkers is zich nog niet bewust van de reële en konkrete mogelijkheden, of van de wegen die leiden naar de omverwerping van deze diktatuur; zij blijft afwachten. Met dit feit moet duidelijk rekening gehouden worden wanneer wij onze taken bepalen in de strijd tegen het Duitse fascisme en wanneer wij ons klaarmaken om speciale procedees te bestuderen, op te nemen en toe te passen die eigen zijn aan de Duitse fascistische diktatuur.

Om de fascistische diktatuur een gevoelige slag toe te brengen moeten wij zijn gevoeligste plek kennen. Waar moeten wij de achillespees van de fascistische diktatuur zoeken? In haar sociale basis. Deze laatste is uitermate heterogeen. Zij omvat diverse klassen en lagen van de maatschappij. Het fascisme heeft zich uitgeroepen tot de enige vertegenwoordiger van alle lagen en klassen van de bevolking: de fabrikant en de arbeider, de miljonair en de werkloze, de jonker en de kleine boer, de grote kapitalist en de kleine handarbeider. Het doet alsof het de belangen van al deze lagen verdedigt, de belangen van de natie. Maar als diktatuur van de grote bourgeoisie, moet het fascisme onvermijdelijk in konflikt komen met zijn sociale massabasis, vooral dan omdat het juist onder de fascistische diktatuur is dat zich de klassetegenstellingen het scherpst aftekenen tussen de bende van financiemagnaten en de overgrote meerderheid van het volk.

Wij kunnen de massa slechts betrekken in de resolute strijd voor de omverwerping van de fascistische diktatuur wanneer wij de arbeiders die met geweld of door onwetendheid ingedijfd werden in de fascistische organisaties kunnen overtuigen om deel te nemen aan *de meest elementaire bewegingen* voor de verdediging van hun ekono-

mische, politieke en kulturele belangen. Juist daarom moeten de kommunisten werken in die organisaties als de beste verdedigers van de dagelijkse belangen van de massa der leden. Aangezien deze leden van fascistische organisaties dan meer en meer zullen opkomen voor hun eisen en rechten, voor de verdediging van hun belangen, zullen zij onvermijdelijk in botsing komen met de fascistische diktatuur.

Op gebied van de verdediging van de levensbelangen, en in het begin, van de meest elementaire belangen van de werkende massa in de stad en op het land, is het relatief gemakkelijker om een gemeenschappelijke taal te vinden, niet alleen met de bewust antifascistische mensen maar ook met die werkers die het fascisme nog aanhangen en die toch, ontevreden en teleurgesteld over zijn politiek, een gelegenheid zoeken om hun ontevredenheid te uiten. Over het algemeen moeten we er rekening mee houden dat onze taktiek in een land met een fascistische diktatuur een karakter moet hebben dat de gewone aanhangers van het fascisme niet van ons afscheidt, dat hen niet in zijn armen terugwerpt, maar dat de kloof tussen de fascistische toppen en de massa der gewone teleurgestelde aanhangers van het fascisme, die uit de werkende lagen komen, groter maakt.

Er is geen reden om van streek te raken als het voorkomt dat de mensen, gemobiliseerd rond deze dagelijkse belangen, zich ofwel onverschillig opstellen tegenover de politiek, ofwel zich zelfs als aanhangers van het fascisme beschouwen. Wat voor ons belang heeft, is dat zij betrokken worden in een beweging die zich niet in mindere mate een antifascistische beweging moet noemen omdat zij zich niet openlijk rond ordewoorden schaart tegen het fascisme, aangezien zij de massa in tegenstelling brengt met het fascisme.

De ondervinding leert ons dat het schadelijk en onjuist is te denken dat in een land met een fascistische diktatuur, een legale of semi-legale actie *over het algemeen onmogelijk is*. Een dergelijk standpunt verdedigen betekent het vervallen in passiviteit en het afzien van elk werkelijk massawerk. Het is weliswaar erg moeilijk en ingewikkeld om onder de voorwaarden van een fascistische diktatuur legale of semi-legale methoden te vinden. Maar zoals bij zovele andere vragen wordt de weg ons getoond door het leven en het initiatief van de massa zelf, die ons reeds een mooi reeksje voorbeelden heeft gegeven die wij moeten veralgemenen en toepassen op een georganiseerde en juiste manier.

Er moet een resoluut einde worden gesteld aan de onderschatting van het werk binnen de fascistische massa-organisaties. In Italië, Duitsland en een reeks andere fascistische landen hebben de kommunisten hun passiviteit en zelfs hun direkte weigering om in de praktijk binnen de fascistische massa-organisaties te werken verdoezeld door het werk in de ondernemingen boven het werk in de fascistische organisaties te stellen. In werkelijkheid heeft deze schematische stelling ertoe geleid dat het werk in de fascistische massa-organisaties en in de ondernemingen ofwel heel zwakjes werd uitgevoerd, ofwel zelfs helemaal niet.

In de fascistische landen is het bijzonder belangrijk dat de kommunisten overal zijn waar de massa is. Het fascisme heeft de arbeiders hun eigen legale organisaties afgenomen. Het heeft hen de fascistische organisaties opgedrongen en het is daar dat de massa zich bevindt, deels verplicht ingelijfd, deels uit eigen wil. Deze fascistische massaorganisaties kunnen en moeten ons legaal of semi-legaal aktieterrein zijn, het aktieterrein waar we in contact staan met de massa. Zij kunnen en moeten voor ons het legale of illegale vertrekpunt zijn voor de verdediging van de dagelijkse belangen van de massa. Met het oog op het gebruik van deze mogelijkheden, moeten de kommunisten ijveren om verkozen te worden in fascistische massa-organisaties met het doel het contact met de massa te verzekeren, en zich eens en voor altijd losrukken van alle vooroordelen door dewelke dergelijke activiteiten een revolutionaire arbeider niet pasten of onwaardig waren.

In Duitsland bijvoorbeeld bestaat er een systeem van fabrieksafgevaardigden. Waar staat het geschreven dat wij de monopolies van deze organisaties in handen moeten laten van de fascisten? Mogen wij geen pogingen ondernemen om de kommunistische, sociaal-demokratische, kristelijke en andere antifascistische arbeiders te verenigen in de ondernemingen, opdat, wanneer deze fabrieksafgevaardigden verkozen worden, zij de agenten van de ondernemers doorstrepen en andere kandidaten aanbrengen, die het vertrouwen van de arbeiders genieten? De praktijk heeft reeds aangetoond dat dit mogelijk is.

En heeft de praktijk ons ook niet bewezen dat het mogelijk is, om samen met de sociaal-demokratische en andere ontevreden arbeiders, van de fabrieksafgevaardigden te eisen dat zij daadwerkelijk de belangen van de arbeiders verdedigen?

Neem nu „*Het Front van de Arbeid*” in Duitsland of de fascistische vakbonden in Italië. Is het niet mogelijk om te eisen dat de functionarissen van het „*Front van de Arbeid*” verkozen worden in plaats van benoemd? Is het niet mogelijk erop aan te dringen dat de leidende organismen van lokale groepen rekenschap geven van hun activiteiten op de vergaderingen van de leden der organisaties, om met goedkeuren van de groep zijn eisen voor te leggen aan de ondernemers, aan de „inspekteurs van de arbeid”, aan de hogere organismen van het „*Front van de Arbeid*”? Het is mogelijk, op voorwaarde dat de revolutionaire arbeiders daadwerkelijk actief zijn in het „Front van de Arbeid” en dat zij pogen er posities te bemachtigen.

Overeenkomstige werkmethodes zijn ook in andere fascistische massa-organisaties mogelijk en noodzakelijk,-in het Hitleiuegdverbond, in de sportverenigingen, in de „*Kraft Durch Freude*” (39) organisaties van Duitsland, in de *Dopo Lavore* (40) van Italië, in de koöperatieven, enz...

U herinnert zich de legende uit de oudheid van de verovering van Troje. Om zich te verdedigen tegen het aanvallende leger had Troje rond zijn stad oninneembare wallen opgetrokken. Het aanvallende leger, dat reeds heel wat slachtoffers telde, kon de overwinning niet behalen zolang het met behulpvan hetfameuse TroyaansePaard in het hart van de vijandige stad niet kon binnendringen.

Mij lijkt het, dat wij, revolutionaire arbeiders, ons niet moeten schamen om dezelfde taktiek te gebruiken tegenover het fascisme. Wie ook deze handelswijze vernederend vindt, kan een uitstekende kameraad zijn, maar sta me toe te zeggen dat hij een babbelaar en geen revolutionair is, en dat hij de massa niet zal leiden naar de omverwerping van de fascistische diktatuur.

De massabeweging van het eenheidsfront, die geboren wordt *buiten en binnen* de fascistische organisaties van Duitsland, Italië, en de andere landen waar het fascisme een massabasis heeft zal de *stormram* zijn die de vesting van de fascistische diktatuur, voor velen vandaag een oninneembare vesting, zal verwoesten, wanneer zij vertrekt vanuit de verdediging van de elementaire belangen, wanneer zij haar vormen en ordewoorden verandert naargelang de uitbreiding en de versteviging van deze strijd.

HET EENHEIDSFRONT IN DE LANDEH WAAR DE SOCIAL-DEMOKRATIE REGEERT.

De strijd voor de vorming van het eenheidsfront houdt nog een ander belangrijk probleem in: het eenheidsfront in de landen waar de socialidemokratische of koalitieregeringen met socialistische deelname aan de macht zijn zoals bijvoorbeeld Denemarken, Noorwegen, Zweden, Tsjechoslovakije en België.

Men kent onze absoluut negatieve houding tegenover sociaal-demokratische regeringen die verzoeningsregeringen zijn met de bourgeoisie. Toch achten wij het bestaan van een *sociaal-demokratische regering* of een regeringskoalitie van de Sociaal-demokratische Partij met de burgerlijke partijen niet als een onoverbrugbare hindernis voor de vorming van het eenheidsfront met de sociaal-demokraten over bepaalde vraagstukken. Wij zijn van mening dat het ook in dit geval volkomen *mogelijk* en *onontbeerlijk* is voor de verdediging van de dagelijkse belangen van het werkende volk en in de strijd tegen het fascisme. Het spreekt vanzelf dat de sociaal-demokratische leiding in die landen waar sociaal-demokratische vertegenwoordigers aan de regering deelnemen, aan het Proletarisch Eenheidsfront een sterke weerstand bieden. Dit is natuurlijk begrijpelijk; willen zij niet tonen aan de bourgeoisie dat juist zij het zijn die beter en handiger dan al de anderen de ontevreden arbeidersmassa in toom kunnen houden en hen kunnen beschermen tegen kommunistische invloeden. Het feit dat de sociaal-demokratische ministers zich negatief opstellen tegenover het Proletarisch Eenheidsfront kan evenwel niet in het minst rechtvaardigen dat *de kommunisten niets doen om het Proletarisch Eenheidsfront te vormen*. Onze kameraden van de Skandinavische landen doen vaak slechts de geringste inspanning *door zich te beperken tot het ontmaskeren van desociaal- democratische regering in hun propaganda*. Dit is fout. In Denemarken bijvoorbeeld hebben de sociaal-demokratische leiders reeds tien jaar de regering in handen en reeds tien jaar lang herhalen de kommunisten dag na dag dat het een burgerlijke en kapitalistische regering is. Men kan gaan onderstellen dat de Deense arbeiders deze propaganda kennen. Het feit dat een aanzienlijke meerderheid toch haar stemmen aan de sociaal-demokratische regeringspartij blijft geven toont slechts ééniets aan: *dat het niet volstaat* voor de kommunisten om de regering te ontmaskeren in hun propaganda; dit

toont evenwel niet aan dat deze honderdduizenden arbeiders tevreden zijn met alle regeringsmaatregelen van de sociaal-demokratische ministers. Nee, zij zijn ontevreden door het feit dat de sociaal-demokratische regering, met haar krisisakkoord, *de grootkapitalisten en de grootgrondbezitters* ter hulp snelt, en niet de arbeiders en de arme boeren; dat zij door haar verordening van januari 1933, de arbeiders *het recht tot staken* heeft ontnomen; dat de sociaal-demokratische leiding *een gevaarlijke antidemokratische kieswet hervorming* beraamt (met een aanzienlijke vermindering van het aantal vertegenwoordigers). Ik zal mij amper vergissen wanneer ik bevestig dat 99% van de Deense arbeiders dergelijke stappen van de sociaal-demokratische leiders en ministers *niet goedkeuren*.

Mogen de kommunisten de Deense vakbonden en sociaal-demokratische leiders niet oproepen om bepaalde actuele kwesties te bestuderen, om hun mening te formuleren en om gemeenschappelijk naar voor te treden voor het Proletarische Eenheidsfront met het doel de arbeiderseisen te vervullen? In oktober van het vorig jaar, toen onze Deense kameraden de vakbonden hebben opgeroepen om de actie te ontketenen tegen de verlaging van de stakingshulp en voor de democratische rechten van de vakbonden, hebben bijna honderd lokale vakbondsorganisaties zich achter het eenheidsfront geschaard.

In *Zweden* heeft de sociaal-demokratische regering voor de derde keer de macht in handen; maar de Zweedse kommunisten hebben lang geweigerd om de taktiek van het eenheidsfront in de praktijk toe te passen. Waarom? Waren ze dan tegen het eenheidsfront? Nee, natuurlijk waren ze in principe voor het eenheidsfront, voor het algemeen eenheidsfront, maar zij hadden niet verstaan in welk verband, bij welke kwesties, voor de verdediging van welke eisen het mogelijk zou zijn om met succes het Proletarische Eenheidsfront op te richten, zij wisten niet waar en hoe ze dit moesten aanpakken. Enkele maanden voor de samenstelling van de sociaal-demokratische regering, had de Sociaal-demokratische Partij tijdens de kiestrijd een verkiezingsprogramma geformuleerd waarvan precies een hele reeks eisen konden opgenomen worden in het regeringsprogramma van het Proletarisch Eenheidsfront. Bijvoorbeeld waren daar de ordewoorden: „*Tegen de tolrechten***. „*Tegen de militarisatie***. „*Een eind stellen aan het treuzelen met het vraagstuk over de werklozenverzekering***. „*De ouden van dagen een pensioen*

verzekeren waarvan ze kunnen leven". „Het bestaan van organisaties zoals Munch-Korps (fascistische organisatie) niet meer dulden". „Weg met de syndikale klassewetgeving, ingevoerd door de burgerlijke partijen⁴⁴.

Meer dan één miljoen Zweedse werkers hebben in 1932 gestemd voor deze eisen van de sociaal-demokratie, en hebben in 1933 de vorming van de sociaal-demokratische regering toegejuicht in de hoop dat deze eisen nu gingen gerealiseerd worden. Wat is in deze toestand natuurlijker en wat is beter om de wensen van arbeidersmassa het beste te beantwoorden, dan een oproep van de kommunisten aan alle sociaal-demokratische en vakbewegingsorganisaties, met het voorstel om gemeenschappelijke acties te ondernemen *die deze eisen van de Sociaal-demokratische Partij kunnen verwezenlijken?*

Had men de grote massa werkelijk kunnen mobiliseren en de sociaal-demokratische en kommunistische arbeidersverenigingen aan «elkaar kunnen smeden, om de eisen van de sociaal-demokraten zelf te realiseren, dan bestond er geen twijfel dat dit de *Zweedse arbeidersklasse* zou gebaat hebben. De sociaal-demokratische linisters van Zweden zouden zich daar natuurlijk niet erg over erheugd hebben. Want in dat geval was de regering ertoe gedwongen, enkele eisen te volbrengen hoe weinig ook. In ieder geval zou er niet gebeurd zijn wat er nu gebeurd is, te weten dat de regering enkele taksen heeft verhoogd in plaats van de doeanerechten af te schaffen; dat de regering het budget voor de oorlog heeft verhoogd in plaats van het militarisme te beperken, en dat zijzelf het parlement een wet heeft voorgelegd van ideszelfde aard als de wetten gericht tegen de vakbonden, die zij ging afschaffen. De Zweedse Kommunistische Partij heeft een goede massakampagne verwezenlijkt in de zin van het Proletarisch Eenheidsfront, die tenslotte nog bereikt heeft dat zelfs de sociaal-demokratische fractie in het parlement zich verplicht voelde tegen dit regeringswetvoorstel te stemmen, zodat dit opzet voorlopig mislukte.

De Noorse kommunisten hebben goed gehandeld door op de eerste mei de organisaties van de arbeiderspartij op te roepen om gemeenschappelijk te betogen, en door een reeks eisen op te stellen die in feite overeenkomen met het regeringsprogramma van de Noorse Arbeiderspartij. Hoewel deze stap naar het eenheidsfront slechts zwakjes werd voorbereid en de Noorse Arbeiderspartij erte

gen was, *hebben op dertig verschillende plaatsen betogingen van het eenheidsfront plaats gehad*. Vroeger vreesden veel kommunisten dat het een bewijs van opportunisme was wanneer zij *gelijk welke* partiële eis van de sociaal-demokraten niet weerlegden met een dubbel zo radikale eis. Dit was een naïeve fout. Wanneer de sociaal-demokraten bijvoorbeeld de ontbinding van fascistische organisaties eisen, dan is het niet nodig dat wij daaraan toevoegen dat ook „de Staatspolitie moet ontbonden worden" (om de eenvoudige reden dat deze eis doelmatig zijn in een andere toestand), maar tegen de sociaal-demokratische arbeiders moeten wij zeggen: wij willen de eisen van uw partij aanvaarden als eisen van het Proletarische Eenheidsfront en wij willen strijden tot het einde voor de verwezenlijking van dit front. Laten wij tezamen ten strijde trekken.

Ook in *Tsjechoslovakije* kan en moet men de eisen van de Tsjechische en Duitse sociaal-demokraten en van de reformistische vakbewegingen gebruiken om het eenheidsfront van de arbeidersklasse te vestigen. Wanneer de sociaal-democratie bijvoorbeeld eist dat er werkgelegenheid wordt geschapen voor de werklozen of zoals sinds 1927 dat de wetten die de autonomie van de gemeenten beperker worden afgeschaft, dan moeten die eisen aan de basis en in elk dis trikt gekoncretiseerd worden, en moet er door een gemeenschappelij kak koord imet de sociaal-demokratische organisaties gestreden worden om werkelijke voldoening te bereiken. Of wanneer de sociaal-demokratische Partijen „in het algemeen" uitvaren tegen de agenten van het fascisme in het staatsapparaat, dan moet elk distrikt de woordvoerder van het fascisme ontmaskeren, en gemeenschappelijk met de sociaal-demokratische arbeiders eisen dat zij uit de staatsinstellingen worden verwijderd.

In *België* zijn de leiders van de Socialistische Partij, met Emile Vandervelde aan het hoofd, in de koalitieregering getreden. Dit sukses hebben ze behaald dankzij de stevige campagne voor twee essentiële eisen: 1) *afschaffing van de wetsverordeningen*; 2) *verwezenlijking van het Plan-De Man*. (41) De eerste kwestie is zeer belangrijk. De vroegere regering had 150 reaktionaire wetsverordeningen ingevoerd die zwaar op de schouders van de werkende bevolking wegen. Men nam zich voor deze onmiddellijk af te schaffen. De Socialistische Partij eiste dit. Welnu! Heeft de nieuwe regering veel wetsverordeningen afgeschaft? Geen enkele; zij heeft enkele uitzonderingswetten enigszins verlicht om de vele beloften

van de Belgische socialistische leiders met een symbolische losgeld te vergoeden (in navolging van de „symbolische dollar“ die bepaalde Europese machten aan Amerika aanboden als vergoeding voor hun miljoenenoorlogsschulden.)

Wat de verwezenlijking van het veelbelovende plan-De Man betreft, hebben de zaken een onverwachte wending genomen voor de sociaal-demokratische massa: de socialistische ministers hebben verklaard *dat de economische crisis eerst moet overwonnen worden* en dat slechts dat deel van het plan-De Man mocht toegepast worden dat de toestand van de industriekapitalisten en de banken verbetert. Slechts daarna zou het mogelijk zijn de maatregelen toe te passen die de toestand van de arbeiders kunnen verlichten. Maar *hoelang* zullen de arbeiders moeten wachten op *hun* deel van de welvaart dat het plan-De Man hen belooft? Een ware *gouden regen* heeft zich reeds uitgestort op de *Belgische bankiers*. Men heeft de devaluatie van de Belgische frank reeds gerealiseerd tot op 28%; dank zij deze manipulatie hebben de bankiers zich 41/2 miljard kunnen tocëigenen bij wijze van trofee en op kosten van de loontrekken- den en de kleine spaarders. Hoe kan dit nu overeenstemmen met de inhoud van het plan-De Man? Want als we dit plan letterlijk geloven, belooft het „de buitensporigheden van de monopolies en de spe- kulatie-manoeuvres te vervolgen.“

Krachtens het plan-De Man, heeft de regering een commissie samengesteld die de banken moet controleren. Maar deze commissie *bestaat uit bankiers* die zichzelf op dit ogenblik vrolijk en zonder zorgen controleren.

Het plan-De Man houdtnog andere mooie beloften *mz,vermindering van de werkuren***; „*normalisering van het loon**“; „*minimumloon***“; „*de organisatie van een universeel systeem voor sociale verzekeringen***“; „*uitbreiding van het levenskomfort dankzij nieuwe woningbouw***“ enz... Al deze eisen kunnen wij, kommunisten, ondersteunen. Wij moeten ons richten tot de Belgische arbeidersorganisaties en hen zeggen: de kapitalisten hebben nu al genoeg in hun zakken gestoken, ved te veel zelfs. Laten wij eisen van de sociaal democratische ministers dat zij hun beloften nakomen die zy aan de arbeiders gedaan hebben. Laten wy ons verenigen in een *eenheidsfront* om onze belangen *met sukses te kunnen verdedigen*. Minister Vandervelde, wij steunen de eisen ten voordele van de arbeiders die *uw* verkiezingsprogramma omvat, maar openlijk verklaren wij: deze

eisen nemen wij ernstig op, wij willen daden en geen nutteloze woorden, en daarom groeperen wij honderdduizenden arbeiders *in de strijd* voor de verwezenlijking van deze eisen.

Zo kunnen de kommunisten in de landen met sociaal-demokratische regeringen, als uitgangspunt voor de gezamenlijke actie met de social-demokratische partijen en organisaties, gebruik maken van de eisen die overeenkomen met de inhoud van het verkiezingsprogramma van de sociaal-demokraten zelf, en met de beloften die de sociaal-demokratische ministers hebben gedaan bij de verkiezingen. Zo kunnen zij vervolgens veel gemakkelijker de campagne ontplooiën voor de vestiging van het eenheidsfront, met als basis een reeks andere eisen van de strijdende massa tegen het offensief van het Kapitaal, tegen het fascisme en tegen de oorlogsdreiging.

Bovendien mag men niet uit het oog verliezen dat, wanneer de eenheidsactie met de sociaal-demokratische partijen en organisaties vereist dat de kommunisten een ernstige en gefundeerde kritiek maken van de sociaal-democratie wat haar ideologie en haar praktijken van classesamenwerking met de bourgeoisie betreft, en dat zij broederlijk maar onvermoeibaar de sociaal-demokraten het programma en de ordewoorden van het kommunisme toelichten, dan is deze taak uiterst belangrijk in de strijd voor het eenheidsfront in die landen waar precies sociaal-demokratische regeringen gevestigd zijn.

DE STRIJD VOOR DE VAKBONDSEENHEID.

De verwezenlijking van de vakbondseenheid op nationale en internationale schaal moet de voornaamste stap zijn naar de versteviging van het eenheidsfront.

Zoals men weet is het in de vakbonden dat de reformistische leiders de verdelingstaktiek het scherpst hebben toegepast. En dit is begrijpelijk: aangezien het daar is, rechtstreeks in de bedrijven, dat hun politiek van classesamenwerking met de bourgeoisie haar bekroning kreeg ten koste van de levensbelangen van de werkersmassa. Dit verwekte natuurlijk een scherpe kritiek en tegenstand vanwege de revolutionaire werkers, geleid door de kommunisten. Daarom ontstond er op syndikaal vlak de heftigste strijd tussen kommunisme en reformisme.

Hoe erger en meer ingewikkeld de toestand werd van het kapitalisme, en hoe meer de politiek van de vakbondsleiders in Amsterdam reaktionair werd, hoe agressiever ook hun maatregelen werden tegen de oppositie-elementen binnen de vakbonden. Zelfs de vestiging van het fascisme in Duitsland en het versteekt offensief van het Kapitaal in alle kapitalistische landen heeft deze agressiviteit niet doen afnemen. Is het niet karakteristiek dat in het éne jaar 1933, in Engeland, Nederland, België - en Zweden schandelijke cirkulaires werden uitgegeven met het doel de kommunisten en revolutionaire arbeiders uit de vakbonden te sluiten? In Engeland verscheen in 1933 een cirkulaire die de lokale vakbondssekties verbood zich aan te sluiten bij anti-oorlogsorganisaties en andere revolutionaire organisaties. Dit was het voorspel van de fameuse „zwarte cirkulaire" van de algemene raad van de „Trade Unions“ die elke vakbondsraad buiten de wet stelde die afgevaardigden zou toestaan in zijn midden die „op één of andere manier verbonden zijn met kommunistische organisaties". En wat moet er nog gezegd worden van de Duitse vakbondsleiders die ongehoorde repressie maatregelen treffen tegen revolutionaire elementen in de vakbeweging?

Maar onze tactiek moet zich niet funderen op het gedrag van de verschillende vakbondsleiders in Amsterdam, welke moeilijkheden dit gedrag ook schept voor de klassestrijd. Onze tactiek moet zich eerst en vooral funderen op de vraag *waar de werkende massa zich bevindt*. En hier moeten we openlijk verklaren: het werk in de vakbonden is de gevoeligste zaak voor alle kommunistische partijen. Ons vakbondswerk moeten werkelijke ommekeer doormaken. Centraal moet de strijd voor de vakbondseenheid komen te staan.

Vele kameraden die de aantrekkingskracht van de vakbonden op de arbeiders miskenden en die voor de moeilijkheden stonden om binnen de vakbeweging van Amsterdam werkzaam te zijn, hebben beslist om deze ingewikkelde itaak te ontwijken. Zonder ophouden hadden zij het over de organisatiecrisis bij de Amsterdamse vakbewegingen, over het toenemende uittreden van de arbeiders uit de vakbonden. Zij hebben uit het oog verloren dat de vakbonden na hun val bij het begin van de economische wereldcrisis, onmiddellijk daarop weer zijn gaan groeien. Het bijzondere van de vakbondsbe-
weging bestond er precies in dat het offensief van de bourgeoisie tegen de vakbewegingsrechten, de pogingen in verschillende landen om de vakbonden te verenigen (Polen, Hongarije, enz...), het ver

drukken van de sociale zekerheid, en de loondicfstal, de arbeiders verplichtten om zich nog steviger te verenigen rond een vakbond, spijts het gebrek aan weerstand van de reformistische vakbondsleiders, omdat de arbeiders in de vakbonden een strijdende verdediger wilden en willen zien van hun dringende klassebelangen. Dit verklaart dat de meeste vakbonden van Amsterdam - in Frankrijk, Tsjechoslovakije, België, Zweden, Nederland, Zwitserland, enz... - hun ledenaantal de laatste jaren hebben zien toenemen. De Amerikaanse Arbeidersfederatie heeft haar ledenaantal ook aanzienlijk zien stijgen sinds twee jaar.

Hadden de Duitse kameraden hun vakbondswerk, waarover kameraad *Thaelniann* hen zo dikwijls heeft gesproken, beter begrepen, dan hadden wij zonder twijfel een betere toestand gekend dan deze die er heerste op het ogenblik van de machtsovername van de fascistische diktatuur. Op het einde van 1932 behoorden slechts 10% van de partijleden tot de vrije vakverenigingen. En dit niettegenstaande het feit dat de kommunisten na het Vle Kongres van de Kommunistische Internationale de leiding op zich hadden genomen van een ganse reeks stakingen. Langs de pers om duiden onze kameraden op de noodzaak dat 90% van onze krachten moesten voorbehouden worden voor het werk in de vakbonden: maar in de praktijk was alles gekoncentreerd rond de revolutionaire vakbonds- oppositie die er eigenlijk op gericht was de vakbonden te vervangen. En wat na de machtsovername van Hitler? Sinds twee jaar hebben heel wat kameraden hardnekkig en systematisch weerstand geboden aan de juiste ordewoorden voor de strijd tot het herstel van de vrije vakbonden.

Soortgelijke voorbeelden zou ik kunnen aanhalen voor bijna alle andere kapitalistische landen.

Maar ook kennen we reeds een eerste daadwerkelijk succes in de strijd voor de eenheid van de vakbondsbeweging in de Europese landen. Ik heb het over dat kleine Oostenrijk, waar op initiatief van de Kommunistische Partij een basis werdgekreëerd voor de illegale vakbondsbeveging. Na de februarigevechten hebben de sociaal-demokraten, met Otto Bauer aan het hoofd, het ordewoord gelanceerd: „De vrije vakbonden kunnen slechts hersteld worden na de val van het fascisme“. De kommunisten hebben zich aan het werk gezet *om de vakbonden te herstellen*. Elke fase van dit werk is een fragment geweest van het levende eenheidsfront van het Oostenrijkse proletaria-

riaal. Het succesvolle herstel van de vrije illegale vakbonden betekende een ernstige nederlaag voor het fascisme. De sociaal-demokraten twijfelden over de te volgen weg. Een deel onder hen poogde onderhandelingen aan te knopen met de regering. Het andere deel zag ons succes en richtte zijn eigen gelijklopende illegale vakbonden op. Maar er kon slechts één goede weg zijn: *ofwel de kapitulatie voor het fascisme, ofwel de gemeenschappelijke strijd tegen het fascisme in de zin van vakbewegingseenheid*. Onder druk van de massa, heeft de twijfelende leiding van de parallelle vakbonden, opgericht door de oude vakbondsleiders, besloten de eenheid te aanvaarden. Aan de basis van deze eenheid ligt de onverzoenlijke strijd tegen het offensief van het Kapitaal, tegen het fascisme, en tevens de waarborg van de syndikale democratie. Wij juichen deze syndikale eenmaking toe die de eerste is sinds de formele verdeling van de vakbondsverenigingen na de oorlog en die daarom een *internationale betekenis* heeft.

Het eenheidsfront in *Frankrijk* heeft zonder twijfel een gigantische impuls gegeven aan de realisatie van de vakbondseenheid: De realisatie van de eenheid werd en wordt door de Algemene Konfederatie van de Arbeid (C.G.T.) met alle middelen afgeremd door ondergeschikte en sekondaire of formele kwesties boven de fundamentele kwestie betreffende de klassenpolitiek van de vakverenigingen te stellen. De verwezenlijking van *eenheidsvakbonden* op lokaal vlak was een onmiskenbaar succes van de strijd voor de syndikale eenheid. Deze verwezenlijking omvatte bijvoorbeeld bij de spoorwegarbeiders bijna drie vierden van het ledenaantal der twee vakverenigingen.

Wij ijveren resoluut voor het herstel van *de vakverenigingseenheid in elk land en op internationaal vlak*.

Wij zijn voor de eenheidsvakvereniging in elke industrie. Wij zijn voor de syndikale eenmaking in elk land.

Wij zijn voor de internationale syndikale eenheid per industrie.

Wij zijn voor een syndikale eenheidsinternationale op basis van de klassenstrijd.

Wij zijn voor de verenigde klasse-vakverenigingen als één van de voornaamste bolwerken van de arbeidersklasse tegen het offensief van het Kapitaal en van het fascisme. Daarnaast stellen wij slechts één voorwaarde aan de eenmaking van de vakverenigingen: de strijd

tegen het Kapitaal; de strijd tegen het fascisme en de interne syndikale democratie.

De tijd dringt Voor ons is het probleem van de syndikale eenheidsbeweging, zowel op nationaal als op internationaal vlak, een probleem aangaande het verenigen van onze klasse in machtige syndikale eenheidsorganisaties tegen de klassevijand. Wij juichen de boodschap van de Rode Vakbondsinternationale toe gericht tot de Internationale van Amsterdam op de vooravond van 1 mei van dit jaar dat haar voorstelt gezamenlijk de voorwaarden, de methoden en de vormen te bestuderen waardoor de syndikale wereldbeweging kan eengemaakt worden. De leiders van de Internationale van Amsterdam hebben dat voorstel van de hand gewezen onder het voorwendsel van het oudbakken argument, dat de eenheid van de vakbondsbeweging enkel mogelijk is in de rangen van de Internationale van Amsterdam, die, terloops gezegd, nauwelijks de vakbondsorganisaties verenigen van een deel van de Europese landen.

De kommunisten die in de vakverenigingen werken, moeten onvermoeibaar de strijd voortzetten voor de eenheid van de vakbondsbeweging. De taak van de rode vakbewegingen en van Rode Syndikale Internationale bestaat erin alles wat van h afhankelijk is te doen opdat het uur zo vlug mogelijk slaat van de vervzenlijking van de gemeenschappelijke strijd van alle vakveremgingen tegen het offensief van het Kapitaal en van het fascisme, opdat de eenheid van de vakbondsbeweging wordt gerealiseerd in weerwil van de hardnekkige tegenstand van de reaktionaire leiders van de Amsterdamse Internationale. De Rode vakverenigingen en de Rode Syndikale Internationale moeten daarom op onze volledige hulp kunnen rekenen. In de landen waar kleine rode vakverenigingen bestaan willen wij aanbevelen te werken voor een aaneensluiting bij de grote reformistische vakverenigingen. Zij moeten eisen dat zij vrij hun opinies kunnen verdedigen en dat de uitgeslotenen terug opgenomen worden. In die landen waar naast elkaar grote rode en reformistische vakverenigingen bestaan bevelen wij aan dat een *eenma-kingskongres* wordt bijeengeroepen op basis van een programma tegen het offensief van het Kapitaal en van een gewaarborgde *syndikale democratie*.

Wij moeten categoriek verklaren dat de kommunistische arbeiders, de revolutionaire arbeiders, die niet aansluiten tot het massa-syndikaat van hun beroep, die niet strijden om het reformistisch

syndikaat om te vormen tot een werkelijke syndikale massa-organisatie, die niet strijden voor de eenheid van de vakbondsbeweging op basis van de klassenstrijd, dat deze kommunistische of revolutionaire arbeiders hun eerste proletarische plicht niet vervullen.

HET EENHEIDFRONT EN DE JONGEREN

. Ik heb reeds gewezen op de rol die de integratie van jongeren in fascistische organisaties heeft gespeeld voor de overwinning van het fascisme. Wat de jongeren betreft moeten wij openlijk verklaren: wij hebben onze taak om de massa van de werkende jongeren te betrekken in de strijd tegen het offensief van het Kapitaal, tegen het fascisme en de oorlogsdreiging verwaarloosd; wij hebben deze taak in meerdere landen verwaarloosd. Wij hebben het grote belang onderschat van de jeugd in de strijd tegen het fascisme. Niet altijd hebben wij rekening gehouden met de bijzondere economische, politieke en kulturele belangen van de jeugd. Wij hebben ook niet de gewenste aandacht geschonken aan de revolutionaire opvoeding van de jeugd. Het fascisme heeft van dit alles handig gebruik weten te maken. Het heeft een belangrijk aantal jongeren op een pad geleid dat in sommige landen, en vooral in Duitsland, de weg van het proletariaat dwarsboomt. Men moet er rekening mee houden dat het fascisme de jeugd niet enkel aantrekt door het militair romantisme. Hier en daar geeft het te eten, het deelt effecten uit aan de leden van zijn formaties, het verschaft werk aan deze of gene, het sticht zelfs zogenaamde kulturele instellingen voor de jeugd, om haar te doen geloven dat het wil en kan te eten geven, kleding bezorgen, onderwijzen en de massa van de werkende jongeren arbeid verschaffen.

Onze kommunistische jeugdfederaties zijn in een reeks kapitalistische landen nog overwegend sektair, afgezonderd van de massa. Hun fundamentele zwakheid bestaat erin dat zij zich inspannen om de Kommunistische Partij te kopiëren, haar vormen en werkmethodes over te nemen. Hierbij vergeten zij echter dat de kommunistische jeugd *de Kommunistische Partij van de jeugd niet is*. Zij houden er niet genoeg rekening mee dat het een organisatie betreft met eigen bijzondere taken. Hun methodes en werkvormen, hun edukatie- en strijdvormen, moeten aangepast zyn aan het konkrete peil en aan de eisen van de jeugd.

Onze kommunistische jongeren hebben onvergetelijke voorbeelden van heroïsme gegeven in de strijd tegen het fascistisch geweld en de burgerlijke reaktie. Maar wat hen nog ontbreekt is de kracht om konkrèet en volhardend de jongerenmassa te onttrekken aan de vijandige invloeden. Men merkt dit aan het nog niet overwonnen verzet tegen het werk in de fascistische massa-organisaties. Men merkt dit ook aan de soms onjuiste wijze waarop socialistische jongeren of andere niet-kommunistische jongeren worden aangepakt.

Voor dit alles dragen de kommunistische partijen natuurlijk ook een grote verantwoordelijkheid. Zij moeten de kommunistische jongeren leiden en bij staan in hun werk. Want het probleem van de jeugd is niet enkel het probleem van de kommunistische jeugdorganisaties, *maar het probleem van de ganse kommunistische beweging*. Het is noodzakelijk dat de kommunistische partijen en de kommunistische jeugdorganisaties op het gebied van de strijd voor de jeugd daadwerkelijk een beslissende ommekeer maken. De voornaamste taak van de kommunistische jongerenbeweging in de kapitalistische landen is onverschrokken marcheren voor de realisatie van het *eenheidsfront*, *NOQT* de organisatie van verenigingen van de jonge werkende generatie. De laatste voorbeelden van *Frankrijk* en *de Verenigde Staten*, tonen de enorme invloed aan die de stappen in deze richting uitoefenen op de revolutionaire beweging van de jeugd zelf. In deze landen volstond het de realisatie van het eenheidsfront uit te voeren om onmiddellijk een aanzienlijk sukses vast te stellen. In dit verband werd onze aandacht van het internationaal eenheidsfront rechtvaardigerwijze weerhouden door het succesvolle initiatief van het Parijse strijdkomitee tegen de oorlog en het fascisme, gericht op de internationale samenwerking tussen alle *niet-fascistische jeugdorganisaties*.

Deze geslaagde stappen die de jongerenbeweging van het eenheidsfront de laatste tijd ondernam tonen ook aan dat de vormen van het eenheidsfront bij de jeugd geen stereotiep model moeten volgen; zij moeten niet noodzakelijk dezelfde zijn als deze die door de kommunistische partijen worden toegepast. De Kommunistische Jeugd verbonden moeten trachten naar de eenheid van de krachten onder alle niet-fascistische massa-organisaties vande jeugd. Zij moeten overgaan tot het stichten van allerhande gemeenschappelijke organisaties voor de strijd tegen het fascisme, tegen de ongehoorde beknottingen van de rechten waar de jeugd onder lijdt en tegen de

militarisatie, voor de economische en kulturele rechten van de jonge generatie, voor de aansluiting van de jeugd tot het anti-fascistische front waar ze zich bevindt; in de ondernemingen, in de kampen van verplichte arbeidsdienst, op de werkbeurzen, in de kazernes en op de vloot, in de scholen of de verschillende sport-, kuituur- en andere organisaties.

Terwijl zij zich ontwikkelen en verstevigen moeten de kommunistische jongeren aan de verwezenlijking werken van antifascistische verbonden tussen de kommunistische en socialistische jongerenfederaties op basis van de klassestrijd.

HET EENHEIDSFRONT EN DE VROUWEN.

Evenals bij de jeugd werd het werk onder de werkende vrouwen, de werkloze vrouwen, de boerinnen en huismoeders onderschat. En nochtans, waar het fascisme de jeugd meer dan wie ook berooft, daar onderwerpt het de vrouw op een bijzonder meedogenloze en cynische wijze. Het bespeelt de meest kwetsbare gevoelens van de moeder, de huishoudster, de alleenstaande arbeidster die in de onzer kerheid voor de toekomst leven. Het fascisme, dat zich voordoet als weldoener, werpt de uitgehongerde families armzalige aalmoezen toe om de bitterheid te verdoven die vooral bij de werkende vrouwen veroorzaakt wordt door ongehoorde slavenarbeid die het fascisme hen oplegt. Het verdrijft de vrouwen uit de produktie. Het dwingt de noodlijdende jonge meisjes naar de dorpen te trekken en doemt hen daar tot weddeloze huisarbeid bij boeren en landheren. Met de belofte van een gelukkige huiskring dwingt het hen meer dan elk ander kapitalistische regime tot de prostitutie.

De kommunisten, in de eerste plaats de kommunistische vrouwen, moeten niet vergeten dat een strijd tegen het fascisme en de oorlog niet kan slagen zonder de deelname van de vrouwenmassa aan deze strijd. En om dit te bereiken volstaat niet enkel de propaganda. Rekening houdend met elke konkrete situatie, moeten wij de mogelijkheden vinden om de massa van de werkende vrouwen rond hun dagelijkse belangen en eisen te mobiliseren, in de strijd tegen het dure leven, voor de loonsverhoging, volgens het principe „voor gelijk werk, • gelijk loon", tegen de massale afdankingen, tegen elke vorm van vrouwenongelijkheid en tegen hun onderwerping door het fascisme.

Wij moeten er niet voor terugschrikken om ook afzonderlijke vrouwenorganisaties op te richten wanneer wij de vrouwen in de revolutionaire beweging willen betrekken. Het vooroordeel dat in de kapitalistische landen de vrouwenorganisaties van de kommunistische partijen moeten afgeschafte worden in naam van de strijd tegen het vrouwelijk separatisme heeft reeds veel schade berokkend.

Het gaat erom de eenvoudigste en soepelste vormen te vinden waarmee het onderling contact en de gemeenschappelijke strijd van de vrouwelijke anti-oorlogs — en anti-fascistische, revolutionaire, sociaal-demokratische en progressistische organisaties kan bereikt worden.

Wij moeten er kost wat kost voor ijveren dat de arbeidsters en de werkende vrouwen zij aan zij strijden met hun klassebroeders in de rangen van het eenheidsfront van de arbeidersklasse en van het Anti-Fascistisch Volksfront.

HET ANTI-IMPERIALISTISCH EENHEIDSFRONT

Het probleem van *het Anti-imperialistisch Eenheidsfront* is van uitzonderlijk belang in alle koloniale en semi-koloniale landen aangezien hun internationale en binnenlandse situatie veranderd is.

Wanneer een stevig anti-imperialistisch strijdend eenheidsfront wordt gevormd in de kolonies en semi-kolonies, moet men voor alles rekening houden met de verschillende voorwaarden waaronder de anti-imperialistische massastrijd verschijnt. Men moet het verschil in ontwikkelingspeil kennen van de nationale bevrijdingsbewegingen. Men moet de rol kennen die het proletariaat speelt, en de invloed die de {Communistische Partij uitoefent op de grote massa.

Deze kwestie stelt zich helemaal anders in Brazilië dan in Indië, of in China, enz...

De {Communistische Partij in *Brazilië* is pas begonnen met de ontwikkeling van het anti-imperialistisch eenheidsfront door de oprichting van het Nationaal Bevrijdingsverbond. (42) Zij moet al haar krachten besteden aan de uitbreiding van dit verbond door in de eerste plaats de miljoenen boeren aan te trekken, door zich te oriënteren op de eenheid van het revolutionaire volksleger dat bereid is tot de revolutie en tot de machtsvestiging van het nationaal bevrijdingsverbond.

In *Indië* moeten de kommunisten deelnemen aan alle anti-imperialistische massa-akties, deze van de nationaal-reformisten inbegrepen. Zij moeten die akties steunen en versterken. Zij moeten actief zijn binnen de organisaties die deelnemen aan het Nationaal Kongres van Indië, zonder daarom hun politieke en organisatorische onafhankelijkheid op te geven. Daar moeten zij bijdragen tot de vorming van een nationaal-revolutionaire vleugel zodat de nationale bevrijdingsbeweging van de Indische volkeren zich vervolgens ontplooit in een strijd tegen het Britse imperialisme.

In *China* heeft de volksbeweging reeds de oprichting bereikt van sovjetdistrikten over een aanzienlijk deel van het land en de organisatie van een machtig Rode Leger. De bandistische aanval van het Japans imperialisme en het verraad van de Nankin-regering bedreigen nu het nationaal bestaan van het grote Chinese volk. Alleen de Chinese sovjets kunnen optreden als verenigingskern in de strijd tegen de onderwerping en de verdeling van China door de imperialisten, als eenmaker die alle anti-imperialistische krachten moet verzamelen voor de nationale strijd van het Chinese volk.

Daarom prijzen wij het initiatief van onze moedige Chinese zusterpartij om in haar werk een stevig anti-imperialistisch eenheidsfront te verwezenlijken met alle bestaande georganiseerde krachten van het Chinees territorium die klaar staan om het Japans imperialisme en zijn Chinese aanhangers te bevechten voor het welzijn van hun land en hun volk.

Ik ben ervan overtuigd dat ik de gedachte en het gevoel uitdruk van het ganse Kongres wanneer ik verklaar: Wij brengen een geestdriftige en broederlijke groet aan alle Chinese sovjets, aan het Chinese revolutionaire volk, in naam van het revolutionair wereldproletariaat. Wij brengen een geestdriftige en broederlijke groet aan het heroïsche Chinese Rode Leger dat reeds duizenden gevechten heeft doorgemaakt. En wij verzekeren het Chinese volk van ons vast besluit zijn strijd te steunen voor de totale omverwerping van de imperialistische rovers en hun Chinese aanhangers.

DE REGERING VAN HET EENHEIDSFRONT

Kameraden, vastbesloten en onverschrokken zetten wij koers naar het eenheidsfront van de arbeidersklasse. Wij zijn bereid dit front in de praktijk om te zetten met alle nodige geestdrift

Op de vraag of wij kommunisten in het eenheidsfront *enkel* een strijd zien voor de partiële eisen of dat wij bereid zijn om mede de verantwoordelijkheid te dragen de dag dat er op basis van het eenheidsfront *een regering* moet gevestigd worden, antwoorden wij, bewust van onze verantwoordelijkheden: Ja. Wij houden de mogelijkheid in zicht dat een dergelijke situatie waarin *een regering van het Proletarisch Eenheidsfront of van het Anti-Fascistisch Volksfront* niet enkel kan, maar ook moet gevormd worden in het belang van het proletariaat. En in dat geval zullen wij zonder twijfel optreden ten voordele van een dergelijke regeringsvorming.

Ik heb het hier niet over de regering die gevormd kan worden *na* de overwinning van de proletarische revolutie. De mogelijkheid wordt natuurlijk niet uitgesloten dat onmiddellijk na de revolutionaire omverwerping van de bourgeoisie in een land, een sovjet-regering kan gevormd worden op basis van de Kommunistische Partij met die andere partij (of haar linkervleugel) die deelneemt aan de revolutie.

Het is geweten dat de zegevierende Russische bolsjevistische partij na de Oktoberrevolutie in de samenstelling van de sovjet-regering ook vertegenwoordigers heeft opgenomen van de revolutie naire links-socialisten. Dit was een bijzonderheid van de eerste sovjet-regering na de Oktoberrevolutie.

Maar daar gaat het niet over. Het gaat over de mogelijke vorming van een regering van het eenheidsfront op de vooravond van de overwinning van de sovjet-revolutie en *vóór* deze overwinning.

Wat is dit voor een regering? In welke situatie kan er sprake van zijn?

In de eerste plaats is dit *een strijdende regering tegen het fascisme en de reactie*. Deze regering moet het resultaat zijn van de eenheidsfrontsbeweging en mag op geen enkele wijze de activiteiten van de Kommunistische Partij en van de massa-organisaties van de arbeidersbeweging beperken. Zij moet integendeel maatregelen, resolute maatregelen, treffen tegen de kontra-revolutionaire financiële magnaten en hun fascistische spitsbroeders.

Op het juiste ogenblik zal de Kommunistische Partij van bedoeld land, steunend op de groeiende beweging van het eenheidsfront, optreden voor de vorming van een dergelijke regering gebaseerd op het vastbepaald antifascistische programma.

Onder welke objectieve voorwaarden zal de vorming van een

dergelijke regering mogelijk zijn? Deze vraag kan men zeer algemeen beantwoorden: onder de voorwaarden van *een politieke crisis*, wanneer de heersende klassen de machtige uitbreiding van de antifascistische massabeweging niet meer meester zullen zijn. Maar dit is slechts een algemeen perspectief zonder hetwelk het niet mogelijk zal zijn de regering van het eenheidsfront in de praktijk om te zetten. Enkel de aanwezigheid van bepaalde *bijzondere voorwaarden* kan deze regeringsvorming aan de orde van de dag stellen als een politieke *noodzaak*. Mij lijkt het dat de volgende voorwaarden de meeste aandacht verdienen:

Ten eerste: het staatsapparaat van de bourgeoisie moet voldoende *verlamd en gedesorganiseerd* zijn zodat de bourgeoisie de vorming niet kan verhinderen van een strijdende regering tegen de reactie van het fascisme.

Ten tweede: de grote werkende massa en de massavakverenigingen moeten zich onstuimig opstellen *tegen het fascisme en de reactie*. Daarom moeten zij *nog niet bereid zijn om onder leiding van de Kommunistische Partij te strijden voor de overwinning van de sovjetsmacht*.

Ten derde: de verschuivingen en de evolutie naar links in de rangen van de sociaal-demokratie en van de andere partijen die deelnemen aan het eenheidsfront moeten reeds bereikt hebben dat een aanzienlijk deel onder hen *meedogenloze maatregelen eist tegen de fascistische en de andere reaktionairen*, dat zij tesamen met de kommunisten strijden tegen het fascisme en openlijk opkomen tegen de reaktionaire elementen die binnen hun rangen het kommunisme bevechten.

Men kan niet op voorhand bepalen wanneer en in welk land zich een dergelijke situatie zal voordoen waarin deze gegeven voorwaarden zich voldoende zullen manifesteren. Maar aangezien een dergelijke situatie *in alle kapitalistische landen mogelijk is*, moeten wij er rekening mee houden en moeten niet enkel wij daarop gericht en voorbereid zijn maar bijgevolg ook de arbeidersklasse.

Wanneer wij dit vraagstuk vandaag algemeen bestuderen dan houdt dit natuurlijk verband met onze beoordeling van deze situatie en in het perspectief van een onmiddellijke ontwikkeling. Dit houdt eveneens verband met de laatste ontwikkelingen van de eenheidsfrontsbeweging in een reeks landen. Gedurende meer dan tien jaar stond de situatie in de kapitalistische landen er zo voor dat het voor

de Kommunistische Internationale onnodig was dergelijke problemen te onderzoeken.

Jullie herinneren zich dat wij op ons I Ve Kongres, en ook op ons Ve Kongres de ordewoorden hebben bestudeerd: *arbeidersregering'* of *„arbeiders- en boerenregering*. Hier ging het eigenlijk om een kwestie die bijna gelijkloopt met deze van vandaag. De debatten die toen in de Kommunistische Internationale liepen rond deze kwestie en vooral ook rond de politieke *fouten* die op dat gebied gemaakt werden, hebben tegenwoordig nog belang omdat zij onze *waakzaamheid* kunnen aksentueren *voor het gevaar om af te zwenken naar rechts of „links** van de bolsjevistische lijn*. Daarom wil ik bondig bepaalde van die fouten aanhalen opdat wij daaruit de nodige lessen zouden trekken voor de aktuele politiek van onze partij.

Een *eerste* reeks fouten volgde precies uit het feit dat het vraagstuk van een arbeidersregering niet klaar en duidelijk verbonden werd met de aanwezigheid van een politieke crisis Dank zij dit feit konden de *rechtse opportunisten* de zaken zo beschouwen dat het volstond de vorming van een arbeidersregering te beogen met de steun van de Kommunistische Partij in gelijk welke situatie, of zoals men zegt: -,in een normale situatie". *Uiterst links* daarentegen erkende dat de arbeidersregering slechts kon gevormd worden door een gewapende ingreep *na* de omverwerping van de bourgeois) Beide standpunten waren verkeerd. Om de herhaling van dergelij vergissingen te vermijden leggen wij nu zo stevig *de nadruk op a. juiste omschrijving* van de konkrete en bijzondere voorwaarden van de politieke crisis en van de uitbreiding van de massabeweging waaronder de vorming van een eenheidsfronts-regering mogelijk en politiek onontbeerlijk is.

De *tweede* reeks fouten volgde uit het feit dat het vraagstuk van de arbeidersregering niet verbonden werd met de ontwikkeling van een stevige strijdbare beweging van het *Proletarisch Eenheidsfront*. Dit stelde de *rechtse opportunisten* in de mogelijkheid de kwestie te verdraaien en haar te herleiden tot een principeloze blokkadetaktiek met de sociaal-demokratische partijen op basis van zuiver parlementaire combinaties. *Vs uiterst linksen* daarentegen schreeuwden: „Geen koalitie met de kontra-revolutionaire sociaal-demokraten!" Zij beschouwden alle sociaal-demokraten als kontra-revolutionai- ren.

Beide stanspunten waren verkeerd. Enerzijds onderstrepen wij nu dat wij niet in het minst een „arbeidersregering“ willen die zuiver en gewoonweg een uitgebreide sociaal-demokratische regering is. Wij verkiezen zelfs van de benaming „arbeidersregering“ af te zien en in de plaats daarvan te spreken van een „regering van het eenheidsfront“. Deze is door zijn politiek karakter helemaal verschillend, *verschillend in principe*, van alle sociaal-demokratische regeringen die zichzelf gewoonlijk „arbeidersregeringen“ noemen. Daar waar de sociaal-demokratische regering een wapen vormt van de klasse-samenwerking met de bourgeoisie in het belang van het behoud van het kapitalistisch regime, is *de regering van het eenheidsfront* een organisme van samenwerking tussen de revolutionaire voorhoede van het proletariaat en de andere anti-fascistische partijen in het belang van de ganse werkende bevolking, een strijdende regering tegen het fascisme en de reactie. Het is duidelijk dat dit twee *totaal verschillende* dingen zijn.

Anderzijds onderstrepen wij de noodzaak *het verschil te zien tussen de twee onderscheiden kampen van de sociaal-demokratie*. Zoals ik reeds heb aangeduid bestaat er het reaktionair kamp van de sociaal-demokratie, maar terzelfdertijd bestaat en groeit ook een links (zonder aanhalingstekens) sociaal-demokratisch kamp, van arbeiders die stilaan revolutionair worden. Het beslissende verschil tussen beide kampen merkt men aan hun houding tegenover het eenheidsfront van de arbeidersklasse. De reaktionaire sociaal-demokraten zijn tegen het eenheidsfront

Zij belasteren de beweging van het eenheidsfront, zij saboteren en verbreken haar omdat het hun verzoeningspolitiek met de bourgeoisie ondermijnt. De Linkse sociaal-demokraten zijn voor het eenheidsfront. Zij verdedigen, ontwikkelen en verstevigen de beweging van het eenheidsfront. Deze beweging van het eenheidsfront zal als strijdende beweging tegen het fascisme en de reactie een voortdurende drijfkracht zijn die de regering van het eenheidsfront in de strijd zal betrekken tegen de reaktionaire bourgeoisie. Hoe machtiger deze massabeweging zich zal ontwikkelen, hoe groter de kracht zal zijn die zij ter beschikking van de regering zal kunnen stellen om de reaktionairen te bestrijden. Hoe beter deze massabeweging *aan de basis* zal georganiseerd zijn, hoe steviger het net zal zijn *van klasse-organismen dat buiten het eenheidsfront staat, in de bedrijven, onder de werklozen, in de arbeiderswijken, onder de kleine burgers*

van stad en land, en hoe groter ook de waarborg zal zijn dat de politiek van de eenheidsfrontsregering niet degenerereert

Een *derde* reeks foutieve standpunten uit de vroegere debatten betreft juist de praktische *politiek* van de arbeidersregering. De *rechts opportunisten* oordeelden dat de arbeidersregering zich „in het kader van de bourgeoisie moest houden“; dat zij bijgevolg geen enkele stap moest ondernemen die buiten dit kader treedt *Uiterst links* daarentegen, weigerde eigenlijk elke poging om een regering van het eenheidsfront te vormen.

In 1923 heeft men in *Saxen* en *Thuringen* een zeer stichtelijk beeld kunnen zien van de rechtse opportunistische praktijk van de arbeidersregering. Op zichzelf was de intrede van de kommunisten in de regering van Saxen samen met de sociaal-demokraten (de Zeig-ner-groep) juist. De revolutionaire situatie van Duitsland rechtvaardigde deze stap ten volle. Maar als lid van de regering hadden de kommunisten hun positie in de eerste plaats moeten gebruiken om *het proletariaat te bewapenen*. Dat hebben zij niet gedaan. Zij hebben zelfs geen beslag gelegd op de woningen van de rijken, niettegenstaande het woningtekort bij de arbeiders zo nijpend was dat velen onder hen met vrouw en kinderen dakloos waren. Bovendien hebben ze niets ondernomen om de revolutionaire massabeweging van de arbeiders te organiseren. Zij gedroegen zich over het algemeen als *vulgaire* parlementaire ministers „in het kader van de burgerlijke democratie“. Zoals men weet is dit de vrucht van de opportunistische politiek van Brandler en zijn aanhangers. Het resultaat was een zo groot bankroet dat wij ons nu nog verplicht voelen naar de regering van Saxen te verwijzen als klassiek voorbeeld van de wijze waarop revolutionairen „zich“ in de regering moeten treden.

Kameraden! Van elke regering van het eenheidsfront eisen wij een totaal andere politiek. Wij eisen van haar dat zij *de radikale revolutionaire eisen realiseert* zoals ze bepaald werden en zoals ze beantwoorden aan de situatie. Bij voorbeeld, de produktiekontrolé, de kontrolé op de banken, de ontbinding van de politie en zijn vervanging door gewapende arbeidersmilities, enz...

Vijftien jaar geleden riep Lenin ons op om al onze aandacht te concentreren op „het zoeken naar *overgangs- en toenaderingsvormen* die tot de proletarische revolutie leiden“. Misschien zal *de regering van het eenheidsfront* in een reeks landen *één* van de voornaamste overgangsvormen zijn. De „linkse“ doktrinairen hebben

deze woorden van Lenin altijd naast zich laten liggen; evenzo de bekrompen propagandisten die enkel het „doel" zagen, en zich nooit bezighielden met „overgangsvormen". Wat de rechtse opportunisten betreft, zij trachtten naar de vorming van een zeker „*demokratisch tussenstadium*"¹ tussen de diktatuur van de bourgeoisie en die van het proletariaat om bij de arbeiders de illusie te wekken van een vreedzame parlementaire wandelgang tussen beide diktaturen. Dit fiktief tussenstadium betitelden zij ook als een „overgangsvorm" en hierbij verwezen zij zelfs naar Lenin! Maar moeilijk was het niet om deze zwendel te ontmaskeren. Want Lenin sprak van een overgangs- en toenaderingsvorm die naar de „*proletarische revolutie*" zou leiden en niet naar wie weet welke tussenvorm *tussen* de diktatuur van de bourgeoisie en de diktatuur van het proletariaat

Waarom hechte Lenin zoveel belang aan de overgangsvorm die naar de proletarische revolutie leidt? Omdat hij de „*fundamentele wet van alle grote revoluties*" op het oog had volgens dewelke propaganda en agitatie alleen *de eigen politieke ondervinding* van de massa niet kunnen vervangen, aangezien het erom gaat de grote werkende massa werkelijk aan de zijde te krijgen van de revolutionaire voorhoede. Anders is de zegevierende strijd voor de macht onmogelijk. Een alledaags fout van het „linkse" soort is de overtuiging dat het volstaat vanaf het opdoemen van een politieke of revolutionaire crisis dat de kommunistische leiding het ordewoord voor de revolutionaire machtsovername lanceert opdat de grote massa zou volgen.

Neen, zelfs in dit soort crisis is de massa verre van voorbereid. Wij hebben het kunnen zien, in Spanje bijvoorbeeld. De *ontelbare massa* door haar eigen ondervinding helpen zo vlug mogelijk te begrijpen wat er moet gedaan worden; de beslissende uitweg vinden of de partij zoeken die hun vertrouwen heeft; en voor dit alles zijn onder andere de overgangsordewoorden noodzakelijk, „evenals de bijzondere overgangsvormen of toenaderingsvormen die naar de proletarische revolutie leiden". Zoniet kan de grote volksmassa, beïnvloed door de kleinburgerlijke democratische tradities en illuzies, gaan twijfelen tot zelfs in een revolutionaire situatie. Zij kan gaan aarzelen en dwalen en zo de weg naar de revolutie niet vinden om dan vervolgens onder de bijl van de fascistische beulen te vallen.

Daarom overwegen wij de mogelijkheid om onder de voorwaarden van een politieke crisis, een regering te vormen van het antifas

cistisch eenheidsfront. In de mate dat deze regering daadwerkelijk de strijd zal aan binden tegen de volksvijand, in de mate dat zij bewegingsvrijheid geeft aan de arbeidersklasse en aan de Kommunistische Partij, zullen wij kommunisten deze regering steunen met al onze middelen. Als soldaten van de revolutie zullen wij strijden *op de eerste linie*. Maar wij zeggen het openlijk tegen de massa: deze regering kan *de definitieve redding* niet brengen. Zij is niet in staat de overheersing van de uitbuitende klasse te breken en daarom kan zij ook nooit het gevaar verwijderen van de fascistische kontra-revolutie. Bijgevolg is het noodzakelijk zich voor te breiden op *de socialistische revolutie*. Enkel *de sovjet-macht* kan de redding brengen, enkel de sovjet-macht!!

Wij merken, bij het beoordelen van de aktuele ontwikkeling van de wereldsituatie, dat er in een hele reeks landen een *politiek krisis* rijpt. En daar wordt de aktualiteit en het grote belang bepaald van het vaste besluit dat onze Partij moet nemen omtrent de regering van het eenheidsfront.

Kunnen onze partijen op bolsjevistische wijze gebruik maken van een mogelijke vorming van een eenheidsfrontsregering, van de strijd rond deze vorming en tevens van de machtsuitoefening van een dergelijke regering, om *de massa revolutionair voor te bereiden*, dan zullen we eveneens daar *de beste politieke rechtvaardiging* krijgen voor onze koers naar het vormen van een regering van het eenheidsfront

DE IDEOLOGISCHE STRIJD TEGEN HET FASCISME

Eén van de grootste zwakheden van onze partijen in hun strijd tegen het fascisme is dat zij niet *op het juiste ogenblik en niet voldoende reageren tegen de fascistische demagogie*, dat zij tot op heden het vraagstuk van de strijd tegen de fascistische ideologie verwaarloosd hebben. Vele kameraden geloofden niet dat een zo reactionaire ideologie als de fascistische, in zijn absurditeit dikwijls rakend aan de krankzinnigheid, algemeen in staat zou zijn om de massa-invloed te bereiken. Dit was een grote fout. De ver gevorderde aftakeling van het kapitalisme dringt zelfs door tot in het hart van zijn ideologie en kuituur. Door de wanhopige situatie van de grote volksmassa worden bepaalde van haar lagen besmet door de ideologische afval van deze aftakeling.

Deze ideologische besmettingskracht van het fascisme mogen wij in geen geval onderschatten. Integendeel, van onze zijde moeten wij een brede ideologische strijd ontplooiën, gebaseerd op een klare populaire argumentatie, met een juiste en doordachte houding tegenover de bijzondere nationale psychologie van de volksmassa.

De fascistena tasten de hele *geschiedenis is af* van elk volk om zich voor te kunnen doen als erfgenaam en voortzetter van al het sublieme en heroïsche uit die geschiedenis. Al wat de nationale gevoelens van het volk beledigt en vernedert, gebruiken zij als wapen tegen de vijanden van het fascisme. In Duitsland worden honderden boeken uitgegeven met slechts èèn bepaald doel: op fascistische manier de Duitse volks-geschiedenis vervalsen. De versgebakken nationaal-socialistische historici spannen zich in om in de voorstelling van de Duitse geschiedenis te doen geloven dat men doorheen tweeduizend jaar geschiedenis, volgens een wie weet welke „historische continuïteit“ iets als een rode draad ziet lopen, de draad van de ontwikkeling die eindigt bij de verschijning op het historisch toneel van de „redder“*, de „messias** van het Duitse volk, de welgekende „korporaal** van *Oostenrijkse* afkomst. De grootste figuren uit het verleden van het Duitse volk worden in die boeken voorgesteld als fascistena en de grote boerenbewegingen als direkte voorlopers van de fascistische beweging.

Mussolini legt er zich met al zijn krachten op toe om politieke munt te slaan uit de heroïsche figuur van Garibaldi. De Franse fascistena brengen Jeanne D'Arc aan als hun heldin. De Amerikaanse fascistena doen beroep op de tradities van de Amerikaanse onafhankelijkheidsoorlogen, op de tradities van Washington en Lincoln. De Bulgaarse fascistena gebruiken de nationale bevrijdingsbeweging van 1870-1880 en haar favoriete volkshelden Vassil Levsky, Stéfan Karadja, enz...

Die kommunistena die oordelen dat dit alles de zaak van de arbeidersklasse niet aanbelangt, die niets doen om historisch juist, in de Marxistische en Marxistisch-Leninistische zin de werkende massa in te lichten over het verleden van haar eigen volk, *om haar aktuele strijd aan haar tradities en revolutionair verleden te koppelen*, die kommunistena laten al het waardevolle uit het historisch verleden van de natie vrijwillig over aan de fascistische vervalsers die er de volksmassa mee bedriegen.

Nee Kameraden! *Wy hechten belang aan elke voorname kwes*

tie, niet alleen uit heden en toekomst, maar ook uit het verleden van ons eigen volk. Want wij, kommunisten, passen niet de enge politiek toe van de korporatieve belangen van de arbeidersverenigingen. Wij zijn geen bekrompen mensen uit de vakverenigingen of leiders van Middeleeuwse handwerkers- en gezellengilden. Wij vertegenwoordigen de klassebdangen van de voornaamste klasse, de grootste van de moderne maatschappij, de arbeidersklasse, geroepen om de mensheid te bevrijden van de verdrukking van het kapitalistisch regime, de klasse die reeds één zesde van de aardbol verlost van het kapitalistische juk en die over dat deel heerst Wij verdedigen de levensbelangen van alle uitgebuite werkende lagen, de verpletterende meerderheid van het volk in gelijk welk kapitalistisch land.

Wij kommunisten zijn de *onver zoenlijke tegenstanders van het principe* van burgerlijk nationalisme onder al zijn vormen. *Maar wij zijn geen aanhangers van het nationaal nihilisme*, en nooit mogen wij als zodanig optreden. Het probleem van de edukatie van de arbeiders en van alle werkers in de geest van het proletarisch internationalisme is een van de fundamentele taken van elke Kommunistische Partij. Maar diegene die denkt dat dit hem toelaat en zelf verplicht te spuwen op alle nationale gevoelens van de grote weikende massa, staat ver van het authentiek bolsjevisme, en heeft niets begrepen van Lenins doktrine omtrent de nationale kwestie.

Lenin, die altijd resoluut en overtuigd het burgerlijk nationalisme heeft bestreden heeft ons een voorbeeld gegeven van de juiste handelswijze waarop het probleem van de nationale gevoelens moet aangepakt worden. In zijn artikel „Over de Nationale Fierheid van de Groot-Russen“ van 1914, schreef hij:

„Zijn de gevoelens van nationale fierheid ons, bewuste groot-Russische proletariërs, vreemd? Natuurlijk niet! Wij hebben onze taal en ons land lief; het hardst werken wij voor de opheffing van de werkende massa (of negen tienden van de bevolking) tot bewuste democraten en socialisten. Het pijnlijkste voor ons is de gewelddaden te zien, de verdrukking en de hoon die ons mooie vaderland worden opgelegd door de tsaristische beulen, de adellijken en de kapitalisten. Wy zijn fier dat deze gewelddaden tot weerstand hebben geleid vanwege ons milieu, het milieu van de Groot-Russen; dat dit milieu Radichtchev, de dekabristen en de kleinburgerlijk revolutionairen van 1870-1880 heeft voortgebracht;

dat de Groot-Russische arbeidersklasse in 1905 een machtige revolutionaire partij heeft opgericht.

Wij zijn doordrongen van een nationaal fierheidsgevoel: ook de Groot-Russische natie heeft een revolutionaire klasse gesticht, ook zij heeft bewezen in staat te zijn de mensheid grote voorbeelden te geven van de strijd voor de vrijheid en het socialisme, en niet gewoonweg van grote pogroms, van rijen galgen, cellen, van hongersnood en onderwerping aan de priesters, de tsaren, de grootgrondbezitters en de kapitalisten.

*Wij zijn allen doordrongen van een nationaal fierheidsgevoel en daarom haten wij ons verleden... en ons heden van slavernij wanneer dezelfde eigenaars, bijgestaan door de kapitalisten ons naar de oorlog leiden die Polen en Oekraïne wurgt, die de democratische beweging in Perzië en China verbrijzelt, van de klik van de Romanovs, de Bobrinskis, de Pourichkévitch, door wie onze nationale Groot-Russische waardigheid besmeurd wordt. ***

Dit schreef Lenin in verband met de nationale fierheid.

Ik denk kameraden, toen de fascistten op het proces van Leipzig poogden het Bulgaarse volk te lasteren door het als een barbaars volk af te schilderen, dat ik niet onjuist heb gehandeld wanneer ik de nationale eer verdedigde van de werkende massa van dit volk dat strijdt tegen de fascistische overweldigers, de ware barbaren en wilden, en wanneer ik verklaarde dat ik niet beschaamd was Bulgaar te zijn maar integendeel fier was een zoon te zijn van de heroïsche Bulgaarse arbeidersklasse.

Kameraden! Het proletarisch internationalisme moet zich in elk land omzeggens aklimatiseren om diep wortel te kunnen schieten in het geboorteland. De *nationale vormen* van de proletarische klas- sestrijd en van de arbeidersbeweging in de verschillende landen spreken het proletarisch internationalisme niet tegen; integendeel, juist onder die vormen kan men succesvol de *internationale belangen* van het proletariaat verdedigen.

Vanzelfsprekend is het noodzakelijk, *altijd en overal*, aan de massa te verklaren en te bewijzen hoe de fascistische bourgeoisie haar politiek voert onder voorwensel dat de nationale en algemene belangen moeten verdedigd worden. Zij is het echter die het eigen volk verdrukt en uitbuit, en andere volkeren uitbuit en onderwerpt. Maar *daar blijft het niet by*. Terzelfdertijd is het noodzakelijk aan te tonen door de strijd zelf van de arbeidersklasse en de akties van de

kommunistische partijen dat het proletariaat, als opstandeling tegen elke vorm van slavernij en nationale verdrukking, de ware en *enige* kampioen is van de nationale vrijheid en van de volksonaf- hankelijkheid.

De belangen van de proletarische klassestrijd tegen de uitbuiters en de verdrukkers in een land zijn niet in tegenspraak met de belangen van een vrije en gelukkige nationale toekomst. Integendeel: de socialistische revolutie zal *een heil voor de natie* zijn en zal haar de weg openen naar een veel bredere ontwikkeling. *Door het feit dat* momenteel de arbeidersklasse haar organisaties uitbreidt en haar posities verstevigt, *door het feit dat* de democratische rechten en de vrijheid door haar verdedigd worden tegen het fascisme, dat zij strijdt voor de omverwerping van het kapitalisme, *door dit feit* strijdt zij voor de toekomst van de natie.

Het revolutionair proletariaat strijdt voor het behoud van de volkskultuur om haar te bevrijden uit de boeien van het ontbindend monopool-kapitalisme, van het barbaars fascisme dat haar geweld aan doet. *Enkel* de proletarische revolutie kan de dood van de kuituur verijdelen en haar verheffen tot de breedste uitstraling als werkelijke volkskultuur, *nationaal door haar vorm, socialistische door haar inhoud* zoals het verwezenlijkt wordt in de Sovjet-Unie onder onze eigen ogen.

Het proletarisch internationalisme is niet in opspraak met de strijd van de werkers uit de verschillende landen voor nationale sociale en kulturele vrijheid, maar waarborgt bovendien de nodige *steun* voor de overwinning van deze strijd, dank zij de internationale proletarische solidariteit en de strijdeenheid. *Enkel in eng verband* met het zegevierende proletariaat van de Sovjet-Unie kan de arbeidersklasse van de kapitalistische landen overwinnen. *Enkel* wanneer de koloniale volkeren en de nationale minderheden hand in hand strijden met het proletariaat van de imperialistische landen kunnen zij hun bevrijding bereiken. *Enkel* door de revolutionaire eenheid van de arbeidersklasse van de imperialistische landen met de nationale bevrijdingsbeweging van de kolonies en de afhankelijke landen wordt de weg naar de overwinning van de proletarische revolutie in de imperialistische landen geopend, want, volgens de leer van *Marx* kan een volk dat andere volkeren onderdrukt, niet vrij zijn."

De kommunisten die tot onderdrukte of afhankelijke naties

behoren, zouden zich niet met sukses kunnen opstellen tegen het chauvinisme in de rangen van hun natie, *zonder terzelfdertijd* in de praktijk van de massabeweging *te tonen* dat zij in feite strijden om hun natie te bevrijden van het vreemde juk. Anderzijds kunnen de kommunisten uit de verdrukkende naties nooit het nodige doen om de werkende massa op te leiden, *zonder een resolute strijd te voeren* tegen de verdrukkingspolitiek van hun eigen bourgeoisie, voor de rechten van de naties die door haar verdrukt worden, opdat zij volledig over hun eigen lot kunnen beschikken.

Indien zij dit niet doen, zullen zij de werkers van de verdrukte landen niet helpen om hun nationalistische vooroordelen te overbruggen.

Enkel wanneer wij in deze zin handelen, enkel wanneer wij in heel ons massawerk op overtuigende manier tonen dat wij bevrijd zijn van het nationaal nihilisme evenals van het burgerlijk nationalisme, kunnen wij daadwerkelijk en succesvol de strijd aanbinden tegen de chauvinistische demagogie van de fascisten.

Daarom is de juiste en concrete toepassing van de nationaal-Leninistische politiek belangrijk. Dit is een voorwaarde die *aboluut onontbeerlijk* is om een succesvolle strijd te voeren tegen het chauvinisme, voornaamste instrument van de ideologische aktie van de fascisten onder de massa.

HI DE VERSTERKING VAN DE KOMMUNISTISCHE PARTIJEN EN DE STRUD VOOR DE POLITIEKE EENHEID VAN HET PROLETARIAAT.

Kameraden! In de strijd voor de vestiging van het eenheidsfront neemt het belang van de leidende rol van de Kommunistische Partij uitzonderlijke afmetingen aan. Eigenlijk is de Kommunistische Partij de enige organisator en drijfveer van het eenheidsfront van de arbeidersklasse.

De kommunistische partijen kunnen de mobilisatie van de grote werkende massa voor de gemeenschappelijke strijd tegen het fascisme en het offensief van het kapitaal slechts verzekeren *op voorwaarde dat hun eigen rangen op elk gebied versterkt worden*, dat hun initiatief ontwikkeld wordt, dat de Marxistisch-Leninistische politiek en de juiste buigzame taktiek wordt toegepast die rekening houdt met de konkrete situatie en met de verdeling van de klasse-krachten.

DE VERSTERKING VAN DE KOMMUNISTISCHE PARTIJEN

In de periode tussen het VIe en het VUe Kongres zijn onze partijen in de kapitalistische landen ontegensprekelijk *gegroeid en aanzienlijk versterkt*. Maar het zou een gevaarlijk vergissing zijn het hierbij te houden. Hoe breder het eenheidsfront van de arbeidersklasse wordt en hoe talrijker, en moeilijker onze nieuwe taken zullen zijn, hoe harder er zal moeten gewerkt worden aan de politieke en organisatorische versterking van onze partijen. Uit het Proletarisch Eenheidsfront ontpopt een arbeidersleger dat zijn taken zal kunnen vervullen op voorwaarde dat er een leidende kracht aan het hoofd staat die hen het doel en de weg aanwijst. Deze leidende kracht kan niets anders zijn dan een *stevige proletarische revolutionaire partij*.

Wanneer wij kommunisten alles doen om het eenheidsfront te vestigen, doen wij dat niet met de enge bedoeling nieuwe leden te winnen voor de Kommunistische Partij. Maar wij moeten de kommunistische partijen versterken op alle domeinen van hun activiteit en hun ledenaantal vergroten *juist omdat* wij het eenheidsfront ernstig willen versterken. De versterking van de kommunistische partijen is niet in het enge voordeel van de partij maar is het voordeel van de ganse arbeidersklasse.

De eenheid, de revolutionaire verbondenheid en de strijdbaarheid van de kommunistische partijen, is een kostbaar kapitaal dat niet alleen ons toebehoort, maar de ganse arbeidersklasse. Onze bereidwilligheid om samen op te stappen met de sociaal-demokratische partijen en organisaties in de strijd tegen het fascisme hebben wij gekoppeld en koppelen wij nog steeds aan een onverzoenlijk strijd tegen de sociaal-democratie als onderhandelings- ideologie en -praktijk met de bourgeoisie en bijgevolg ook tegen *elk binnendringen* van deze ideologie in onze rangen.

Wanneer wij moedig en beslist de politiek van het eenheidsfront realiseren, ontmoeten wij in onze eigen rangen hindernissen die wij absoluut moeten verwijderen binnen de kortst mogelijke tijd.

Na het VIe Kongres van de Kommunistische Internationale werd in al onze kommunistische partijen van de kapitalistische landen *een succesvolle strijd aangebonden tegen de opportunistische aanpassingstendenzen aan de kapitalistische stabilisatievoorwaarden en tegen de reformistische en legalistische illuziebesmettingen*. Onze partijen hebben alle rechtse opportunisten uit hun rangen ver

wijderd om aldus hun bolsjevistische eenheid en hun strijdbaarheid te versterken. De strijd tegen het sektarisme werd met minder sukses en soms zelfs helemaal niet gevoerd. Het sektarisme verscheen ook niet meer onder zijn primitieve, openlijke vormen, zoals in de eerste jaren van de Kommunistische Internationale, maar onder het mom van de formele herkenning van de bolsjevistische stellingen remde het de ontplooiing van de bolsjevistische massa-politiek. In deze tijd, is dit dikwijls geen „kinderziekte" meer zoals Lenin schreef, maar een vastgewortelde ondeugd; zonder de verwijdering ervan is het onmogelijk het vraagstuk op te lossen van de verwezenlijking van het Proletarisch Eenheidsfront en de massa van haar reformistische standpunten over te halen naar de revolutie.

In de aktuele situatie hindert het *zelfgenoegzaam* sektarisme - zoals wij het beoordelen in ons resolutieproject — *voor alles* de strijd voor de verwezenlijking van het eenheidsfront. Het sektarisme met zijn *doktrinaire bekrompenheid*, zijn isolement van het ware leven van de massa, tevreden met zijn *vereenvoudigde methodes* om de grootste problemen op te lossen van de arbeidersbeweging op basis van stereotype schemas - het sektarisme dat aanspraak maakt op de alwetendheid, dat de massascholing en het opnemen van de les-, en uit de arbeidersbeweging overbodig vindt Kortom, het sekta- isme dat, zoals men zegt, niets vreest. Het zelfgenoegzaam sektarisme wil niet en kan niet verstaan dat de Kommunistische Partij niet automatisch de leiding van de arbeidersklasse op zich neemt. De leidersrol van de Kommunistische Partij in de strijd van de arbeidersklasse moet veroverd worden. Daardoor gaat het er niet om te verklaren dat de kommunisten de leidende rol hebben, maar gaat het erom door een dagelijks massawerk en door een juiste politiek *het vertrouwen van de massa te verdienen en te winnen*. Dit is slechts mogelijk wanneer wij, kommunisten in ons politiek werk ernstig rekening houden met het ware niveau van klassebewustzijn bij de massa, en met haar revolutionaire *ontwikkelingsgraad*; wanneer wij nuchter de konkrete situatie beoordelen, niet op basis van onze wensen, maar op basis van de realiteit. Geduldig moeten wij stap voor stap de weg van de grote massa vergemakkelijken naar de kommunistische standpunten. Wij mogen nooit de woorden van Lenin vergeten, wanneer deze ons krachtig waarschuwde dat het er „juist om gaat *niet* te geloven dat wat *voor ons* verleden tijd is, ook verleden tijd is *voor een ganse klasse, voor de massa*."

Kameraden! De doktrinaire elementen die in onze politiek van het eenheidsfront gevaar zien, zijn zij vandaag in onze rangen met weinigen? Voor deze kameraden is het eenheidsfront een gevaar. Maar deze sektaire principegeest is niets anders dan politieke onmacht tegenover de moeilijkheden van een onmiddellijke leiding over de massastrijd.

Het sektarisme uit zich *in het bijzonder* in de overschatting van de revolutionaire ontwikkeling bij de massa, in de overschatting van het rythme waarop zij de reformistische posities verlaat en in de pogingen om over de moeilijke etappes en .ingewikkelde taken van de beweging heen te springen. De methodes om de massa te leiden werden in de praktijk dikwijls vervangen door methodes om een beperkte partijgroep te leiden. Men onderschatte de kracht van de traditionele bindingen tussen massa en organisaties met hun leiding; en wanneer de massa deze binding niet bruusk verbrak, paste men tegenover hen een even scherpe houding toe als tegenover hun reakti- onaire leiders. De taktiek en de ordewoorden werden gestandardi- seerd voor alle landen; men hield geen rekening met de bijzonderheden van de konkrete situaties in elk land, op zichzelf. Men miskend.' de noodzaak van een hardnekkige strijd in het diepst van de mas om haar vertrouwen te winnen; de strijd voor de gedeeltelijke eis van de arbeiders, alsook het werk in de reformistische vakverenig gen en in de fascistische massa-organisaties werd geminacht D politiek van het eenheidsfront werd dikwijls gehecht aan toekomst- loze oproepen en abstracte propaganda.

De sektaire manieren om vraagstukken aan te pakken verhinderden niet minder de juiste keuze van mensen, de opvoeding en vorming van kaders die met de massa *verbonden zijn* en haar vertrouwen *genieten*, vaste kaders *op revolutionair gebied* met *ondervindingen* in de klassestrijden, die de praktische ondervinding van het *massa werk* weten te koppelen aan *het vastberaden principe van een bolyeviek*.

Zo vertraagde het sektarisme de groei van de kommunistische partijen. Het bemoeilijkte de verwezenlijking van een echte massa-politiek. Het verhinderde dat de moeilijkheden van de klassevijand werden gebruikt om de posities van de revolutionaire beweging te versterken, en stond de inspanning in de weg om de grote proletarische massa aan de zijde van de kommunistische partijen te krijgen.

Wanneer wij op de meest resolute wijze strijden om de laatste

resten van zelfingenomen sektarisme te ontwortelen, moeten wij met alle middelen onze waakzaamheid en onze strijd versterken tegen het *rechtse opportunisme* en tegen zijn konkrete verschijningen. Wij mogen niet vergeten dat dit gevaar zal toenemen bij de ontplooiing van een stevig eenheidsfront. Er bestaan reeds tendensen die de rol van de Kommunistische Partij willen minimaliseren in de rangen van het eenheidsfront en die onderhandelingen met de sociaal-demokratische ideologie. Er mag niet vergeten worden dat de taktiek van het eenheidsfront een methode is om de sociaal-demokratische arbeiders praktisch te overtuigen van de juistheid van de kommunistische politiek en van de onjuistheid van de reformistische *en niet om te onderhandelen met de sociaal-demokratische ideologie en praktijk*. Het sukses van de strijd voor de vestiging van het eenheidsfront eist noodzakelijkerwijze een voortdurende strijd binnen onze rangen tegen de tendens om *de rol van de partij te kortwieken*» tegen de *legalistische illusies*» tegen de koers naar de *spontaneïteit* en het *automatisme* zowel voor wat de likwidatie van het fascisme betreft als voor de verwezenlijking van het eenheidsfront, tegen *de kleinste aarzelingen op het ogenblik van de beslissende aktie*.

DE POLITIEKE EENHEID VAN DE ARBEIDERSKLASSE

Kameraden! De ontwikkeling van het eenheidsfront voor de gezamenlijke strijd van de kommunistische en sociaal-demokratische arbeiders tegen het fascisme en het offensief van het Kapitaal stelt eveneens het probleem van *de politieke eenheid in de politieke partij van de eenheidsmassa der arbeidersklasse*. De sociaal-deiribkrarische arbeiders worden er zich door hun ondervinding van bewust dat de strijd tegen de klassevijand een politieke eenheidsleiding vereist, omdat de dualiteit van de leiding de verdere ontwikkeling en versterking verhindert van de eenheidsstrijd van de arbeidersklasse.

De belangen van de proletarische klassestrijd en het sukses van de proletarisch revolutie schrijven de noodzaak voor dat een land *een eenheidspartij van het proletariaat* heeft. Daartoe komen is natuurlijk niet gemakkelijk en niet eenvoudig. Dit zal arbeid en een hardnekkige strijd vereisen die zich onvermijdelijk over een min of meer lange termijn zal spreiden. De kommunistische partijen moeten vastbesloten en verzekerd het initiatief van deze eenmaking op zich

nemen, steunend op de groeiende tendens bij de arbeiders om de kommunistische partijen de sociaal-demokratische of de geïsoleerde organisaties te verenigen. De eenmaking van de krachten van de arbeidersklasse in een proletarische revolutionaire eenheidspartij op het ogenblik dat de internationale arbeidersbeweging in een periode treedt die de splitsing wil wegwerken, *dat is ons werk*, het werk van de Kommunistische Internationale. Maar indien een overeenkomst volstaat over de strijd tegen het fascisme, het offensief van het Kapitaal en de oorlog om het eenheidsfront van de kommunistische en sociaal-demokratische partijen te vestigen, is de verwezenlijking van de politieke eenheid slechts mogelijk op basis van een reeks bepaalde voorwaarden met een principekarakter.

Ten eerste is deze enmaking *slechtsmogelijk bij een totale onafhankelijkheid tegenover de bourgeoisie en bij de totale breuk van het sociaal-demokratische blok met de bourgeoisie.*

Ten tweede moet de eenheidsactie op voorhand verwezenlijkt zijn.

Ten derde moet erkend worden dat *een revolutionaire omverwerping van de bourgeoisie* noodzakelijk is en dat *de diktatuur van het proletariaat onder sovjet-vorm* moet gevestigd worden.

Ten vierde moet de steun aan de bourgeoisie *in de imperialistische oorlog* geweigerd worden.

Ten vijfde moet de partij op basis van *demokratisch centralisme* gebouwd worden zodat de eenheid van actie en wil verzekerd wordt en nagezien door *de ondervinding van de Russische bolsjevieken.*

Wij moeten de sociaal-demokratische arbeiders geduldig en kameraadschappelijk uitleggen dat de politieke eenheid van de arbeidersklasse onmogelijk is zonder deze voorwaarden. Samen met hen moeten wij de betekenis en het belang van deze voorwaarden bestuderen.

Waarom zijn de volledige onafhankelijkheid tegenover de bourgeoisie en de breuk van de sociaal-demokratische leiders noodzakelijk voor de verwezenlijking van de politieke eenheid van het proletariaat?

Omdat de ondervinding van de arbeidersbeweging en vooral de 15 jaren ondervinding van coalitiepolitiek, aangetoond heeft dat de politiek van classesamenwerking, van afhankelijkheid tegenover de bourgeoisie, leidt naar de nederlaag van de arbeidersklasse en de overwinning van het fascisme. En alleen de weg van de onverzoen-

lijke klassestrijd tegen de bourgeoisie, de weg van de bolsjevieken is de zegevierende weg.

Waarom moet de eenheidsaktie als voorwaarde de politiek eenheid voorafgaan? Omdat de eenheidsaktie die het offensief van het Kapitaal en van het fascisme terugdringt mogelijk en nodig is nog voor dat de meerderheid van de arbeiders zich verenigt onder een gemeenschappelijk politiek programma dat de omverwerping van het kapitalisme inhoudt. Omdat het uitwerken van de fundamentele opinie-eenheid en omdat de doeleinden van de proletarische strijd zonder dewelke de eenheid van de partijen onmogelijk is, een min of meer langere termijn vereist. En daarenboven komt de opinie-eenheid vanaf *vandaag* het best tot stand in de gemeenschappelijke strijd tegen de klassevijand. De onmiddellijke eenmaking voorstellen in plaats van het eenheidsfront is de os achter de wagen spannen en geloven dat de wagen vooruit zal gaan. Juist omdat het vraagstuk van politieke eenheid voor ons geen manoeuvre is, wat het wel is voor vele sociaal-demokratische leiders, dringen wij aan op de verwezenlijking van de eenheidsaktie als één der noodzakelijkste etappes in de strijd voor de politieke eenheid.

Waarom is het noodzakelijk, de revolutionaire omverwerping van de bourgeoisie en de vestiging van de diktatuur van het proletariaat onder de vorm van de sovjet-macht te erkennen?

Omdat de ondervinding van de zegerijke grote socialistische Oktoberrevolutie enerzijds en de bittere lessen van Duitsland, Oostenrijk en Spanje anderzijds voor heel de na-oorlogse periode eens te meer hebben bevestigd dat de overwinning van het proletariaat slechts mogelijk is door de revolutionaire omverwerping van de bourgeoisie. Deze laatste zal de arbeidersbeweging nog eerder in een bloedbad verdrinken dan toe te laten dat het proletariaat vreedzaam het socialisme vestigt. De ondervinding van de Oktoberrevolutie heeft met alle vanzelfsprekendheid aangetoond dat de fundamentele inhoud van de proletarische revolutie het vraagstuk is van de diktatuur van het proletariaat, geroepen om de weerstand te breken van de uitbouter na hun omverwerping, geroepen om de revolutie te bewapenen voor de strijd tegen het imperialisme, en geroepen om de revolutie te leiden naar de totale zege van het socialisme. Om de diktatuur van het proletariaat te verwezenlijken, als diktatuur van de verpletterende meerderheid over een nietige minderheid, de uitbouters - en slechts zo is zij verwezenlijikbaar - zijn *sovjets* noodzake- 278

lijk die alle lagen van de arbeidersklasse omvatten, de fundamentele massa van de boeren en de andere werkers. Hun ontwaken >hun integratie in het front van de revolutionaire strijd is onontbeerlijk voor de overwinning van het proletariaat

Waarom geldt de weigering van steun aan de bourgeoisie in haar imperialistische oorlog als voorwaarde voor de politieke eenheid?

.Omdat de bourgeoisie de imperialistische oorlog voert voor haar roofzuchtige doeleinden, tegen de belangen van de verpletterende meerderheid der volkeren, onder welk voorwendsel deze oorlog ook gevoerd wordt Omdat de imperialisten hun koortsachtige voorbereiding van de oorlog gekoppeld hebben met de uitbreiding van de uitbuiting en de verdrukking van de werkers in het land. De bourgeoisie ondersteunen in een dergelijke oorlog is de belangen van het land en van de internationale arbeidersklasse verraden.

En tenslotte, waarom is de opbouw van de partij gebaseerd op het democratische centralisme, een voorwaarde voor de eenheid?

Omdat enkel de opbouw van de partij, op basis van het democratische centralisme de eenheid van wil en actie kan verzekeren en het proletariaat naar zijn overwinning op de bourgeoisie kan leiden, die óver een even machtig wapen beschikt als het gecentraliseerd staatsapparaat De toepassing van het principe van democratisch centralisme heeft een schitterende historische proef doorstaan in de ondervinding van de bolsjevistische Russische partij, de partij van Lenin.

Ja kameraden, wij zijn voor een politieke partij van de eenheids- massa van de arbeidersklasse. Vandaar de noodzaak, zoals Stalin zegt:

„een strijdbare partij, een revolutionaire partij die moedig genoeg is om de proletariërs te leiden naar de strijd voor macht, die genoeg ondervinding heeft om haar weg te vinden onder de kom- plekse voorwaarden van een revolutionaire situatie en soepel genoeg ombatte klippen op de weg naar het doel te ontzeilen.“

Daarom is het noodzakelijk de bovenstaande voorwaarden als basis aan te nemen in onze inspanningen om de politieke eenheid te realiseren.

Wij zijn voor de politieke eenheid van de arbeidersklasse !Daar- om staan wij klaar om eng samen te werken met alle sociaal-demo- katen die achter het «eenheidsfront staan en die oprecht de eenmaking steunen op voomoemde basissen. Maar juist omdat wij voor

de eenmaking zijn, zullen wij resoluut strijden tegen de „linkse“ demagogen, die pogen gebruikte maken van de ontmoediging vande sociaal-demokratische arbeiders om nieuwe socialistische partijen of nieuwe Internationales te stichten die geleid zijn tegen de kommunistische beweging en die de splitsing van de arbeidersklasse verscherpen.

Wij juichen de tendens toe die groeit onder de sociaal-demokratische arbeiders naar het eenheidsfront met de kommunisten. Daarin zien wij de ontwikkeling van hun revolutionair bewustzijn en een begin van de likwidatie van de splitsing van de arbeidersklasse. Overtuigd dat de eenheidsaktie een dringende noodzaak is en dat zij de zekerste weg is om de politieke eenheid van het proletariaat te verwezenlijken, verklaren wij dat de *de Kommunistische Internationale en haar sekties klaar staan om met de He Internationale en haar sekties te onderhandelen met het oog op de vestiging van de eenheid van de arbeidersklasse in de strijd tegen het offensief van het Kapitaal, tegen het fascisme en de dreiging van een imperialistische oorlog.*

BESLUIT.

Kameraden! Hier eindig ik mijn rapport. Zoals iedereen ziet stellen wij vandaag een reeks vraagstukken *onder een nieuw daglicht*, rekening houdend met de opgedoken veranderingen in de situatie sinds het VIe Kongres, met de lessen uit onze strijd en steunend op de versterking van onze partijen. In de eerste plaats gaat het om het vraagstuk van het eenheidsfront en om de manier waarop de sociaal-democratie de reformistische vakverenigingen en de andere massa-organisaties moeten aangesproken worden.

De betweters denken in dit alles een afwijking van onze principiële posities te zien, een zekere ommekeer naar rechts ten overstaan van de bolsjevistische lijn. Wat wilt U! Bij ons in Bulgarije zegt men dat een uitgehongerde hen altijd van gerst droomt.

Laten we de politieke hennetjes denken wat ze willen. Het interesseert ons weinig. Belangrijk voor ons is dat onze eigen partijen en de grote wereldmassa op juiste wijze begrijpen wat we willen bereiken.

We zouden geen revolutionaire Marxisten, geen Leninisten, geen

waardige volgelingen van Marx-Engels-Lenin zijn indien wij, in functie van de veranderde situatie en van de ontplooiing in de internationale arbeidersbeweging, onze politiek niet op de overeenstemmende wijze zouden opbouwen.

Wij zouden geen ware revolutionairen zijn indien wij ons niet lieten onderrichten door onze ondervinding en door de ondervinding van de massa.

Wij willen dat onze kommunistische partijen in de kapitalistische landen opkomen als *werkelijke politieke partijen van de arbeidersbeweging*; dat zij daadwerkelijk de rol van *politieke bode* in het leven van hun land spelen; dat zij altijd *een actieve bolsjevistische massapolitiek voeren, in plaats van zich te beperken tot enkel propaganda, kritiek en oproepen tot de strijd voor de diktatuur van het proletariaat*.

Wij zijn de vijanden van het schematisme. Wij willen rekening houden met de konkrete situatie op elk gegeven ogenblik en in elk gegeven oord. Wij willen niet altijd en overal handelen *volgens een bepaald kliché*. Wij willen niet vergeten dat de positie van de kommunisten, onder de *verschillende voorwaarden, niet identiek* kan zijn.

Wij willen nuchter rekening houden met *alle etappes* in de ontplooiing van de klassestrijd en in de ontwikkeling van het klassebewustzijn bij de massa zelf. In elke etappe willen wij *de konkrete* taken vinden en oplossen van de revolutionaire beweging die eraan verbonden zijn.

Wij willen *een gemeenschappelijke taal* vinden met de grootst mogelijke massa met het oog op de strijd tegen de klassevijand. Wij willen de wegen en middelen vinden om definitief *het isolement van de revolutionaire voorhoede* te overbruggen tegenover de proletarische massa en alle werkers. Ook willen wy het fatale *isolement van de arbeidersklasse* tegenover haar natuurlijke bondgenoten overbruggen in de strijd tegen de bourgeoisie en tegen het fascisme.

Wij willen een steeds aanzienlijker massa betrekken in de revolutionaire klassestrijd en haar naar de proletarische revolutie leiden *vertrekkend vanuit hun belangen en hun dringende behoeften en op basis van hun eigen ondervinding*.

Wy willen, naar het voorbeeld van onze zegevierende Russische bolsjevieken, naar het voorbeeld van de leidende party van de Kommunistische Internationale, de Kommunistische Party van de

Sovjet-Unie, *het revolutionair heroïsme* van de Duitse, Spaanse, Oostenrijkse en andere kommunisten koppelen aan *het authentiek revolutionair realisme*. Wij willen gedaan maken met de resten van het scholastisch goede rondom ernstige politieke problemen.

Wij willen onze partijen bewapenen op alle gebied om de kom- plekse politieke taken op te lossen waarmee zij geconfronteerd worden. Daarvoor moeten wij hun *theoretisch peil* verheffen. Wij moeten hen opleiden in de geest van het levende Marxisme-Leninisme, en niet van de doktrinaire moord.

Wij willen *het zelfgenoegzaam sektarisme* uit onze rangen verwijderen. Hij is het in de eerste plaats die de weg naar de massa verspert en de verwezenlijking verhindert van een authentieke bolsje- vistische massapolitiek. Wij willen met alle mogelijke middelen de strijd versterken tegen elke konkrete vorm van *het rechts opportunisme*, rekening houdend met het feit dat van deze zijde precies het gevaar zal vergroten in de loop van de praktische realisatie van onze politiek en van onze massastrijd.

Wij willen dat de kommunisten in alle landen op het goede ogendik de lessen uit *hun eigen ondervinding* trekken, als revolutionaire 'oorhoede van het proletariaat Wij willen dat zij *zo vlug mogelijk de wilde wateren leren bevaren van de klassestrijd*, in plaats van langs de oever te blijven toezien hoe de golven komen en gaan, in afwachting van betere tijden.

Dit is wat wij willen!

En dit alles willen wij omdat alleen zo de arbeidersklasse, aan het hoofd van alle werkers, samengebundeld in een machtig gewapend revolutionair miljoenen-leger, geleid door de Kommunistische Internationale, zeker haar historische taak zal kunnen vervullen: het fascisme en met hem het kapitalisme van de aarbdol vegen.

Vertaald uit: G. Dimitroff, Oeuvres Choiesies

XI. deel 2 uitgegeven door: Sofia Presse, 1972

XII. blz. 5-94.

VOOR DE EENHEID VAN DE ARBEIDERSKLASSE TEGEN HET FASCISME.

*Slotwoord bij het verstag aan het zevende wereldkongres van de
Kommunistische Internationale op 13 augustus 1935.*

De uitvoerige discussie naar aanleiding van mijn verslag getuigt van de geweldige belangstelling vanwege het Kongres voor fundamentele taktische problemen en voor de doelstellingen van de strijd van de arbeidersklasse tegen het offensief van het kapitaal en van het fascisme, tegen het gevaar van een imperialistische oorlog.

Als wij thans de besluiten trekken uit deze discussie die acht dagen duurde, dan stellen wij vast dat al de hoofdstellingen door het kongres goedgekeurd zijn. Geen enkele spreker heeft bezwaren geopperd tegen de taktische stellingname of tegen de resolutie die wij voorgesteld hebben.

Men kan gerust zeggen dat op geen enkel voorafgaand kongres van de Komintern een dergelijke geestelijke en politieke eensgezindheid aan de dag getreden is als nu. De volledige eensgezindheid van het kongres bewijst, dat in onze rangen het bewustzijn volledig gerijpt is van de noodzaak onze politiek en onze taktiek om te bouwen, overeenkomstig de gewijzigde toestand en op grond van de buitengewoon rijke, leerrijke ervaring van de laatste jaren.

Deze eensgezindheid kan men ongetwijfeld beschouwen als een van de belangrijkste voorwaarden voor een succesrijke oplossing van de meest nabije hoofzaak van de internationale proletarische beweging: — *de verwezenlijking van de eenheid van alle delen van de arbeidersklasse in de strijd tegen het fascisme.*

Om deze taak succesrijk te kunnen volbrengen, moeten de komunisten *eerst en vooral* het wapen van de *marxistisch-leninistische ontleding* juist weten te gebruiken, -zorgvuldig de konkrete toestand en de verhouding tussen de klassenkrachten in hun ontwikkeling bestuderen — en in overeenstemming daarmee hun aktie — en strijdplan opstellen. Wij moeten onverbiddeijk de gehechtheid aan ver

zonnen schema's, levenloze formules en kant-en-klaar patronen, die onze kameraden niet zelden verteert, uitbannen. Wij moeten een einde maken aan een stand van zaken, waarbij de kommunisten door gebrek aan kennis van en bekwaamheid tot de Leninistische analyse, deze analyse vervangen door algemene frazen en leuzen zoals „de revolutionaire uitweg uit de crisis“, zonder ook maar in het minst een poging te doen om te verklaren onder welke voorwaarden, op basis van welke verhouding tussen de klassenkrachten, bij welke graad van revolutionaire rijpheid van het proletariaat en van de werkende massa, bij welk invloedsspeel vanwege de Kommunistische Partij, deze revolutionaire uitweg uit de crisis mogelijk is. Zonder deze analyse worden alle soortgelijke leuzen holle en inhoudsloze frazen, die de verwezenlijking van onze huidige taken dwarsbomen. Zonder concrete Marxistisch-Leninistische analyse zullen wij het vraagstuk van het fascisme niet juist kunnen stellen en oplossen, evenmin als het vraagstuk van het proletarisch en het algemeen volksfront, dat van de verhouding tegenover de burgerlijke demokratie, dat van de regering van het eenheidsfront of dat van de ontwikkelingen binnen de arbeidersklasse en vooral onder de sociaal-demokratische arbeiders, evenmin als een groot aantal nieuwe en ingewikkelde vraagstukken, die het leven zelf en de ontwikkeling van de klassenstrijd ons stellen en zullen stellen.

Ten tweede hebben wij *levendige mensen* nodig, mensen die opgegroeid zijn in de arbeidersmassa, in haar dagelijkse strijd, strijdvaardige mensen, die de zaak van het proletariaat met hart en ziel toegedaan zijn, die met hun energie en hun handen onze kongresbesluiten ten uitvoer zullen brengen. Zonder bolsjevistische, Leninistisch-Stalinistische kaders, zullen wij die geweldige taak niet kunnen vervullen, die de strijd tegen het fascisme aan de werkers oplegt

Ten derde hebben wij mensen nodig die gewapend zijn met *het kompas van de marxistisch-leninistische theorie*: zonder kundig gebruik te maken van deze theorie, zakt men af naar een eng prakticisme, kan men niet vooruitzien, vindt men slechts oplossingen van geval tot geval en verliest men het brede perspectief van de strijd uit het oog, het perspectief dat toont aan de massa waarheen wij gaan en waarom wij daarheen gaan, waarheen wij de werkers leiden.

Ten vierde hebben wij *een organisatie van de massa* nodig, om

onze besluiten ten uitvoer te brengen. Onze ideologisch-politieke invloed is daartoe niet voldoende. Wij moeten een einde maken aan de oriëntering naar de *spontaneïteit* van de *beweging*, die een van onze voornaamste zwakheden is. Wij moeten er aan denken dat de massa zonder hardnekkigheid, zonder langdurige, geduldige, soms ondankbaar lijkende organisatorische arbeid, niet naar de oevers van het kommunisme zal zwemmen. Om de massa te kunnen organiseren, moeten wij de Leninistisch-stalinistische kunst leren om onze besluiten niet alleen tot gemeengoed van de kommunisten, maar ook tot gemeengoed van de grootst mogelijke werkersmassa te maken. Wij moeten leren spreken met de massa, niet in de taal van boekenformules, maar in de taal van de strijders voor de zaak van de massa, bij wie ieder woord, iedere gedachte het denken en de gevoelens van miljoenen arbeiders weerspiegelt.

By deze vraagstukken wilde ik in mijn slotwoord in de eerste plaats stilstaan.

Het Kongres heeft de nieuwe taktische stellingen met grote geestdrift en met grote eensgezindheid begroet. Natuurlijk zijn geestdrift en eensgezindheid op zichzelf een mooie zaak. Maar het is nog beter, wanneer zij samengaan met een diep doordachte, kritische houding tegenover de taak die voor ons staat, met een juiste verwerking van de genomen besluiten en met een wezenlijk begrip van de middelen en de werkwijze die nodig zijn om deze besluiten in de concrete toestand van ieder land toe te passen.

Ook vroeger hebben wij immers eensgezind besluiten aangenomen, die niet slecht waren. Het ongeluk wilde echter, dat wij niet zelden deze besluiten aannamen op een formele wijze, en dat wij ze in het gunstigste geval tot gemeengoed maakten van de weinig omvangrijke voorhoede van de arbeidersklasse. Onze besluiten werden niet tot vlees en bloed van de brede massa, niet tot een leidraad voor de actie van miljoenen.

Mogen wij stellen dat wij reeds definitief gebroken hebben met deze formele opvatting over de aangenomen resoluties? Neen. Er moet gezegd worden dat ook op dit Kongres in de redevoeringen van enkele kameraden overblijfselen van formalisme merkbaar waren, dat daarin soms een streven voelbaar was om de concrete analyse van de werkelijkheid eh van de levende ervaring te vervangen door een of ander nieuw schema, door een of andere nieuwe,

simplistische, levenloze formule te vervangen, een streven om datgene *als werkelijkheid* voor te stellen, wat wij wensen, maar wat in werkelijkheid *nog niet bestaat*

DE STRIJD TEGEN HET FASCISME MOET EEN KONKRETE STRIJD ZIJN.

Geen enkele algemene karakterisering van het fascisme, hoe juist zij op zichzelf ook zijn mag, ontheft ons van de noodzaak om de eigen aard van de ontwikkeling van het fascisme en de verschillende vormen van de fascistischediktatuur in de verschillende landen en in de verschillende etappes te bestuderen en er rekening mee te houden. Daarom moet in ieder land het nationaal- eigene, het natio- naal-specifieke van het fascisme onderzocht, bestudeerd en gevonden worden, en in overeenstemming daarmee moeten doeltreffende methoden en vormen van strijd tegen het fascisme aangegeven worden.

Lenin waarschuwde ons nadrukkelijk tegen „het gebruik van standaardpatronen, tegen een mechanisch nivelleren, gelijkstellen van de tactische regels, van de strijdregels." Deze aanwijzing geldt vooral, waar het de strijd betreft tegen een vijand die zo geraffineerd, zo Jezuïtisch de nationale gevoelens en vooroordelen van de massa en haar anti-kapitalistische gevoelens uitbuit in het belang van het grootkapitaal. *Een der gelijke vijand moet men precies en van alle kanten kennen.* Wij moeten zonder enige vertraging op zijn verschillende listen reageren, zijn verborgen gangen blootleggen, wij moeten bereid zijn om op ieder gebied en op elk willekeurig ogenblik weerstand te bieden aan het fascisme. Wij moeten er zelfs niet voor terugdeinzen om van de vijand *te leren*, wanneer dat kan helpen om hem sneller en zekerder *de nek om te draaien*.

Het zou een grove fout zijn, een algemeen schema van de ontwikkeling van het fascisme voor alle landen en alle volkeren vast te stellen. Een dergelijk schema helpt ons niet, maar hindert ons bij het voeren van de werkelijke strijd. Daarenboven zou een dergelijk schema verschillende bevolkingslagen in het kamp van het fascisme drijven, waar zij bij een juiste benadering en in een zekere ontwikkelingsfase in de strijd tegen het fascisme kunnen betrokken worden, of op zijn minst geneutraliseerd worden.

Nemen wij bijvoorbeeld de ontwikkeling van het fascisme in

Frankrijk en in Duitsland. Bepaalde kameraden menen dat het fascisme zich in het algemeen niet zo gemakkelijk kan ontwikkelen in Frankrijk als in Duitsland. Wat is daarvan waar en wat niet? Het is waar dat er in Duitsland geen zo diepe, democratische tradities waren als in Frankrijk, dat in de achttiende en de negentiende eeuw meerdere revoluties gekend heeft. Het is waardat Frankrijk een land is dat de oorlog gewonnen heeft en dat het Verdrag van Versailles aan de andere landen opgedrongen heeft; dat er in Frankrijk onder de massa geen zo gekwetst nationaal gevoel bestaat, dat in Duitsland een zo grote rol gespeeld heeft. Het is waar dat de grote boerenmassa in Frankrijk republikeins en anti-fascistisch gestemd is, vooral in het zuiden, in tegenstelling tot Duitsland, waar een aanzienlijk deel van de boeren zich reeds voor het fascisme aan de macht kwam, onder invloed van de reaktionaire partijen bevond.

Maar in weerwil van het bestaande verschil in de ontwikkeling van de fascistische beweging in Frankrijk en Duitsland, in weerwil van de omstandigheden die het offensief van het fascisme in Frankrijk bemoeilijken, zou het kortzichtig zijn, de onafgebroken toename van het fascistisch gevaar in dat land niet te zien en de mogelijkheid van een fascistische staatsgreep te onderschatten. Anderzijds zijn er in Frankrijk een hele reeks elementen die de ontwikkeling van het fascisme begunstigen. Vergeet niet dat de economische crisis, die in Frankrijk later begon dan in de andere kapitalistische landen, steeds dieper en scherper wordt, en vooral dat feit vergemakkelijkt de ontketening van de fascistische demagogie. Het Franse fascisme heeft een sterkere positie in het leger en onder de officieren, dan de nationaal-socialisten in de Wehrmacht hadden voor zij aan de macht kwamen. Verder heeft de corruptie van het parlementair stelsel wel in geen enkel land dergelijke monsterachtige afmetingen aangenomen en dergelijke verontwaardiging bij de massa verwekt als in Frankrijk. Zoals men weet is het daarop dat de Franse fascistten speculeren in hun strijd tegen de burgerlijke democratie. Vergeet ook niet dat de hevige angst van de Franse burgerij voor het verlies van haar politieke en militaire hegemonie in Europa, de ontwikkeling van het fascisme in de hand werkt.

Hieruit volgt dat het succes van de anti-fascistische beweging in Frankrijk, waarover de kameraden Thorez en Cachin hier gesproken hebben en waarover wij ons van ganser harte verheugen, nog lang niet beschouwd kan worden als een aanwijzing dat het de wer

kende massa gelukt is het fascisme definitief de weg te versperren. Ik moet nogmaals nadrukkelijk heel het belang onderstrepen van de taak van de Franse arbeidersklasse in de strijd tegen het fascisme, waarop ik reeds gewezen heb in mijn verslag.

Het is eveneens gevaarlijk zich illusies te maken over de zwakheid van het fascisme in andere landen, waar het niet beschikt over een brede massabasis. Wij hebben de voorbeelden van landen zoals Bulgarije, Joegoslavië en Finland, waar het fascisme zelfs zonder brede basis aan de macht kwam en daarbij steunde op de strijdkrachten van de staat, en waar het later geprobeerd heeft zijn basis uit te breiden met behulp van het staatsapparaat.

Kameraad Dutt had gelijk toen hij zei dat er in onze rangen een tendens bestond om het fascisme in het algemeen te beschouwen, zonder rekening te houden met de concrete eigenheid van de fascistische bewegingen in de verschillende landen en om alle reaktionaire maatregelen van de burgerij ten onrecht als fascisme, of zelfs heel het niet-kommunistisch kamp als fascistisch te beschouwen. Het gevolg daarvan was dat de strijd tegen het fascisme niet versterkt, maar integendeel verzwakt werd.

Maar ook thans zijn er nog overblijfselen van een schematische houding tegenover het fascisme. Is soms de bewering van sommige kameraden, dat de „New Deal” van Roosevelt een nog duidelijker, scherper vorm van de ontwikkeling van de burgerij naar het fascisme is dan bijvoorbeeld de „nationale regering” in Groot-Brittannië, geen uiting van een dergelijke schematische houding? Er is een belangrijke mate van schematisme vereist om niet te zien dat juist de meest reaktionaire kringen van het Amerikaans financieelkapitaal, die Roosevelt aanvallen, in de eerste plaats de kracht vormen die de fascistische beweging in de Verenigde Staten stimuleert en organiseert. Achter-de-huichelachtige frazen van deze kringen over „de verdediging van de democratische rechten van de Amerikaanse burgers” het fascisme over het hoofd zien dat werkelijk ontstaat in de Verenigde Staten, dat betekent de desorganisatie van de arbeidersklasse in de strijd tegen haar ergste vijand.

In de koloniale en de half-koloniale landen ontwikkelen zich ook, zoals opgemerkt werd in de discussie, bepaalde fascistische groepen, maar hier kan natuurlijk geen sprake zijn van het soort fascisme dat wij in Duitsland, Italië en de andere kapitalistische landen kennen. Hier moet men de zeer eigen economische, politieke en his

torische voorwaarden bestuderen en in aanmerking nemen, in overeenstemming waarmee het fascisme een eigen vorm aanneemt en zal aannemen.

Bepaalde kameraden, die niet in staat zijn om concreet de verschijnselen van de levende werkelijkheid te benaderen, die aan traagheid van denken lijden, vervangen de nauwlettende en zorgvuldige studie van de *konkrete* toestand en van de verhouding tussen de klasse-krachten door algemene, nietszeggende *formules*. Zij doen niet denken aan scherpschutters, die precies *in het doel schieten*, maar aan schutters die zo kundig zijn dat zij systematisch, onfeilbaar naast het doel schieten, nu eens te hoog, dan weer te laag, of nu eens te ver, dan weer te dichtbij. Maar wij willen, als kommunistische militanten in de arbeidersbeweging, als revolutionaire voorhoede van de arbeidersklasse, scherpschutters zijn die werkelijk en juist het doel raken.

PROLETARISCH EENHEIDSFRONT OF ANTI-FASCISTISCH VOLKSFRONT

Bepaalde kameraden breken zich vergeefs het hoofd met de vraag: Waarmee beginnen, *met het eenheidsfront van het proletariaat of met het antifascistisch volk front?*

De enen zeggen: men mag niet overgaan tot de vorming van een anti-fascistisch volksfront, vooraleer een hecht eenheidsfront van het proletariaat georganiseerd is.

Maar, redeneren anderen, vermits de vorming van het proletarisch eenheidsfront in een aantal landen op de tegenstand stuit van de reactionaire vleugel van de sociaal-demokratie, is het beter ineens met het volksfront te beginnen, om dan later op deze basis het eenheidsfront van de arbeidersklasse te ontwikkelen.

Zowel de enen als de anderen begrijpen blijkbaar niet, dat het eenheidsfront van het proletariaat en het anti-fascistisch volksfront met elkaar verbonden zijn door *de levende dialectiek van de strijd*, zich in de praktische strijd tegen het fascisme met elkaar verstrengelen, in elkaar overgaan en zeker niet van elkaar gescheiden zijn door een Chinese muur.

Men kan immers niet ernstig menen, dat een werkelijke verwezenlijking van het anti-fascistisch volksfront mogelijk is zonder de verwezenlijking van de eenheid in de aktie van de arbeidersklasse

zelf, die *de leidende kracht* van dit volksfront is. Tegelijkertijd is de verdere ontwikkeling van het proletarisch eenheidsfront in aanzienlijke mate afhankelijk van de omzetting daarvan in een volksfront tegen het fascisme.

Kameraden, stel U iemand voor die zo schematisch is, dat hij voor onze resolutie staat en met de hartstocht van een ware tekstuitlegger zijn schema opbouwt:

eerst het. eenheidsfront van het proletariaat aan de basis, op plaatselijk vlak;

dan het eenheidsfront aan de basis, op plaatselijk vlak;

daarna het eenheidsfront aan de top, dat dezelfde etappes doorloopt; verder de eenheid van de vakbeweging;

daarna het aantrekken van andere anti-fascistische partijen;

dan de ontplooiing van het volksfront van aan de top en vanuit de basis;

daarop moet de beweging op een hoger peil gebracht worden, meer politiek, meer revolutionair gemaakt worden, enz., enz.

U zal zeggen, kameraden, dat zoiets de reinste onzin is. Dat ben ik met U eens. Maar dat is juist het ongeluk, dat men dergelijke sek- taire onzin helaas nog vaak onder een of andere vorm terugvindt in onze rangen.

En hoe stelt het vraagstuk zich in de werkelijkheid? Natuurlijk moeten wij overal streven naar een breed algemeen volksfront van strijd tegen het fascisme. Maar in een hele reeks landen zullen wij niet verder komen dan tot algemeen gepraat over het volksfront als wij er niet in slagen, door de mobilisatie van de arbeidersmassa, het verzet van het reaktionair deel van de sociaal-demokratie tegen het eenheidsfront van strijd van het proletariaat te breken. Dat is vooral het geval in Groot-Brittannië, waar de arbeidersklasse de meerderheid van de bevolking uitmaakt en waar de Britse trade-unions en de Labourpartij de grootste massa uit de arbeidersklasse achter zich hebben. Dat is het geval in België en in de Scandinavische landen, waar tegenover kommunistische partijen met en klein ledental machtige massa-vakverenigingen en grote sociaal-demokratische partijen staan.

De kommunisten zouden deze landen een grote politieke fout begaan, wanneer zij niet zouden strijden voor de vorming van het proletarisch eenheidsfront en zich daarbij zouden verschuilen achter 290

algemeen gepraat over het volksfront, dat niet tot stand kan gebracht worden zonder dat de massa-organisaties van de arbeidersklasse daaraan deelnemen. Om in deze landen een werkelijk eenheidsfront te kunnen bereiken, moeten de kommunisten een ontzaglijk politiek en organisatorisch werk onder de massa verrichten. Zij moeten de vooroordelen van deze masa overwinnen, die haar reformistische massa-organisaties reeds beschouwt als de belichaming van de proletarische eenheid, zij moeten deze massa er van overtuigen, dat de vorming van het eenheidsfront met de kommunisten haar overgang naar het standpunt van de klassenstrijd betekent, dat alleen deze overgang het sukses van de strijd tegen het offensief van het kapitaal en van het fascisme verzekert. Wij overwinnen de moeilijkheden die in deze landen voor ons rijzen niet, door ons voor een nog omvangrijker opdracht te plaatsen. Integendeel, door te strijden voor het uit de weg ruimen van deze moeilijkheden zullen wij, niet in woorden maar in daden, de vorming voorbereiden van een werkelijk algemeen volksfront voor de strijd tegen het fascisme, tegen het offensief van het kapitaal en tegen het gevaar van een imperialistische oorlog.

Anders staat het met landen zoals Polen, waar zich naast de arbeidersbeweging een krachtige boerenbeweging ontwikkelt, waai de boerenmassa haar eigen organisaties heeft, die radikaler worden onder invloed van de landbouwkrisis, waar de nationale onderdrukking verontwaardiging wekt onder de nationale minderheden. Daar zal de ontwikkeling van het algemeen volksfront gelijk lopen met de ontwikkeling van het proletarisch eenheidsfront, en soms kan in dit soort landen de beweging van het algemeen volksfront zelfs de beweging van het arbeidersfront voorbijstreven.

Neem een land als Spanje, dat het proces van de burgerlijk-demokratische revolutie doormaakt. Kan men zeggen dat de organisatorische verbrokkeling van het proletariaat hier eerst de verwezenlijking van de volledige eenheid van strijd van het proletariaat vereist, voordat het arbeiders-en boerenfront tegen Leroux⁴³ en Gil Robles⁴⁴ gevormd kan worden? Door de vraag op die wijze te stellen, zouden wij het proletariaat afzonderen van de boeren, de leuze van de boerenrevolutie in feite opheffen en voor de vijanden van het volk de mogelijkheid vergemakkelijken om het proletariaat en de boeren van elkaar te scheiden en de boeren tegenover de arbeidersklasse te

plaatsen. Dit was, zoals wij weten, een van de hoofdoorzaken van de nederlaag van de arbeidersklasse bij de gevechten in oktober 1934.

Er is evenwel een punt dat niet mag vergeten worden: in alle landen waar het proletariaat betrekkelijk gering in aantal is, waar de boeren en de stedelijke keimburgerij overheersen, in die landen is het des te meer noodzakelijk dat men alle krachten inspant voor de vorming van een hecht eenheidsfront van de arbeidersklasse zelf, opdat zij haar plaats als leidende faktor ten opzichte van alle arbeiders zou kunnen innemen.

Zoals U ziet, kameraden, kan men bij de oplossing van het vraagstuk van het proletarisch front en van het eenheidsfront geen alomvattende recepten geven, die gelden voor alle gevallen in het leven, voor alle landen en voor alle volkeren. Universalisme in dergelijke zaken, de toepassing van één en hetzelfde recept in alle landen zou gelijk staan, als U mij toestaat, met onwetendheid. En de onwetendheid moeten wij zelfs en vooral in de vorm van universele schema's bestrijden.

DE ROL VAN DE SOCIAAL-DEMOKRATIE EN HAAR HOUDING TEGENOVER HET EENHEIDSFRONT VAN HET PROLETARIAAT.

Kameraden! Vanuit het standpunt van onze taktische taak is het zeer belangrijk dat wij een juist antwoord geven op de vraag of en waar de sociaal-demokratie voor het ogenblik nog het voornamste steunpunt van de burgerij blijft.

Bepaalde kameraden die deelnamen aan de discussie, de kameraden Florin en Dutt, hebben dit vraagstuk angeroerd, maar het is zo belangrijk, dat het nodig is er een meer volledig antwoord op te geven. Dit is een vraag die de arbeiders van alle strekkingen, en vooral de sociaal-demokratische arbeiders, stellen en wel moeten stellen.

Men moet er rekening mee houden dat in een hele reeks landen de positie van de sociaal-demokratie in de burgerlijke staat en ook haar houding tegenover de burgerij veranderd is of bezig is te veranderen.

Ten eerste heeft de crisis zelfs de positie van de best verzekerde lagen van de arbeidersklasse, van de zogenaamde arbeidersaristokratie, grondig ondermijnd, waar wij weten dat de sociaal-demokratie hoofdzakelijk op hen steunt. En deze lagen beginnen steeds meer

hun vroegere opvattingen over de doelmatigheid van de politiek van klassensamenwerking met de burgerij te herzien.

Ten tweede was, zoals ik reeds gezegd heb in mijn verslag, de burgerij zelf in een reeks landen genoodzaakt om de burgerlijke democratie op te geven en haar toevlucht te nemen tot de terroristische vorm van haar diktatuur, waarbij zij de sociaal-democratie niet alleen haar vroegere plaats in het staatsysteem van het financieekapitaal ontnam, maar onder bepaalde voorwaarden zelfs de legaliteit, en waarbij zij haar aan vervolging of zelfs aan volledige vernietiging prijs gaf.

Ten derde denken de sociaal-democratische arbeiders meer revolutionair onder invloed van de lessen uit de nederlagen van de arbeiders in Duitsland, Oostenrijk en Spanje,⁴³ nederlagen die hoofdzakelijk het resultaat zijn van de sociaal-democratische politiek van klassensamenwerking met de burgerij, en anderzijds onder invloed van de overwinning van het socialisme in de Sovjet-Unie, als resultaat van de bolsjevistische politiek en van de toepassing van het levend revolutionair Marxisme en begint hun wending naar de klassenstrijd tegen de burgerij.

Het geheel van deze oorzaken maakt het voor de sociaal-democratie moeilijker en in sommige landen zelfs helemaal onmogelijk verder haar vroegere rol van steunpunt van de burgerij te handhaven.

Het niet begrijpen van dit feit is bijzonder schadelijk in die landen waar de fascistische diktatuur de sociaal-democratie van haar legaliteit beroofd heeft. Vanuit dit gezichtspunt was de zelfkritiek van die Duitse kameraden juist, die in hun redevoeringen opmerkten dat men zich niet langer aan de letter van de overjaarse formules en besluiten over de sociaal-democratie mag vastklampen, dat men moet ophouden met het buiten beschouwing laten van de veranderingen in haar toestand. Het is duidelijk, dat dit laatste leidt naar de vervorming van onze lijn, die gericht is op de verwezenlijking van de eenheid van de arbeidersklasse, en dat dit het voor de reaktionaire elementen in de sociaal-democratie gemakkelijker maakt om het eenheidsfront te saboteren.

Maar het proces van de revolutionaire golf in de sociaal-democratische partijen, dat thans in alle landen plaatsgrijpt, ontwikkelt zich ongelijkmatig. Men kan zich de zaken niet zo voorstellen, dat de sociaal-democratische arbeiders die nu meer revolutionair gaan den-

HM, één if) het staadpunt van de konsekwente
libhMibhijd Mlkn (myan eo zich zander enige tussenstappen *rmJiiblreeks iM*
 de korzjTi>jux.^w zulfea verra'gttL Dit zal in een r^kti lanzkn w ea
 langdurig proces rij, dal in
 itxir HF'iil in fr^fc/jsjsk zal afhangen van de juistheid van onze polihdf en
 onze tekutfc, Wij jrz/eten zelfs rekening houden met de ruoj/di jkhei/1, dat
 v/mmjge vx^Laai-decookratische partijen en orga- nibhiict rij<> Yhn het
 standpunt van de klassensamenwer-

k ing iittur d/it van de klassenstrijd tegen de burgerij, nog een zekere tijd hltj
 zxlkklan/lige partijen en organisaties zullen blijven bestaan. I(n natuurlijk kan er
 in die gevallen geen sprake van rij, dat men drgrijck fcociaaJ dernokratiëche
 organisaties of partijen als steunpunten van de burgerij beschouwt.

Men rnag er niet op rekenen, dat die sociaal-demokratische urbolderH, die
 onder invloed staan van de ideologie van klassensa- menwerking met de
 burgerij, ideologie die hen tientallen j aren ingepompt in, enkel en alleen door
 objectieve oorzaken uit zichzelf afstand zullen nemen van deze ideologie. Neen.
 Het is de taak van ons, koinmuniutcn, hen behulpzaam te zijn bij hun bevrijding
 uit de macht van de reformistische ideologie. Het uiteenzetten van de beginselen
 en het programma van het kommuniste moet op een kameraadschappelijke
 wijze gebeuren, met groot geduld en in overeenstemming met het peil van de
 politieke ontwikkeling van elke sociaal-demokratische arbeider. Onze kritiek op
 het sociaal-dcmokratisch denken moet konkreter en systematischer worden. Zij
 moet steunen op de ervaring van de sociaal-demokratische massa zelf. Men mag
 niet uit het oog verliezen, dat het in de eerste plaats mogelijk en ook
 noodzakelijk is, op basis van de ervaring van de gemeenschappelijke strijd tegen
 de klassevijand, hand in hand met de kommunisten, de revolutionaire
 ontwikkeling van de sociaal-demokratische arbeiders te vergemakkelijken en
 te versnellen. Er bestaat geen doeltreffender middel voor de sociaal-demokra-
 tische arbeiders om hun aarzelingen en weifelingen te overwinnen, dan de
 deelname aan het proletarisch eenheidsfront

Wij zullen alles doen wat van ons afhangt, niet alleen om voor de sociaal-
 democratische arbeiders, maar ook om voor die leiders van de sociaal-
 democratische partijen en organisaties, die eerlijk naar een revolutionair
 klassestandpunt willen overgaan, de samenwerking met ons en de strijd tegen
 de klassevijand te vergemakkdij-

ken. Maar tegelijkertijd verklaren wij: de socialistische leiders, gewone militanten en arbeiders, die de scheuringsrol van dereaktio-naire kopstukken van de sociaal-demokratie blijven ondersteunen en tegen het eenheidsfront optreden, die op deze wijze de klassevijand rechtstreeks of onrechtstreeks steunen, laden daarmee een verantwoordelijkheid tegenover de arbeidersklasse op zich, die niet geringer is dan de historische verantwoordelijkheid van hen die de sociaal-demokratische politiek van klassensamenwerking ondersteund hebben, waardoor in een reeks Europese landen de revolutie van 1918 te gronde is gericht en de weg voor het fascisme is vrijgemaakt

Het standpunt ten opzichte van het eenheidsfront dient als scheidingslijn tussen het reaktionair gedeelte van de sociaal-demokratie en die delen van haar, die revolutionair beginnen denken. Onze hulp aan het gedeelte dat revolutionair begint te denken, zal doeltreffender zijn, naarmate onze strijd sterker zal zijn tegen het reaktionair kamp in de sociaal-demokratie, dat zich in een blok met de burgerij bevindt En in het linkse kamp zullen de afzonderlijke elementen des te sneller hun eigen plaats bepalen, naarmate de kom-munisten beslister zullen strijden voor het eenheidsfront met de sociaal-demokratische partijen. De praktijk van de klassenstrijd en de deelname van de sociaal-demokraten aan de beweging van het eenheidsfront zullen aantonen, wie in dit kamp „links“ is met woorden, en wie werkelijk links zal blijken te zijn.

OVER DE REGERING VAN HET EENHEIDSFRONT.

Het standpunt van de sociaal-demokratie ten opzichte van de praktische verwezenlijking van het eenheidsfront van het proletariaat is meestal in ieder land de beste graadmeter om te zien of de vroegere rol van de sociaal-demokratische partij, of van bepaalde van haar delen, gewijzigd is in de burgerlijke staat, en in welke mate. Maar een bijzonder duidelijke graadmeter is te vinden *in het standpunt van de sociaal-demokratie in verband met de kwestie van de regering van het eenheidsfront,*

In een toestand waarin de vorming van een regering van het eenheidsfront als onmiddellijke, praktische taak aan de orde komt, wordt deze vraag de beslissende toetssteen voor de politiek van de

sociaal-democratie in het gegeven land: of samen met de fascistische burgerij tegen de arbeidersklasse, of samen met het revolutionair proletariaat tegen het fascisme en de reactie, niet met woorden, maar met daden. Zo zal de vraag onvermijdelijk gesteld zijn, zowel op het ogenblik van de vorming, als tijdens het aan de macht zijn van de regering van het eenheidsfront.

Over de aard en de voorwaarden voor de vorming van de regering van het eenheidsfront of van het anti-fascistisch volksfront, is naar mijn mening in het verslag reeds gezegd wat nodig is voor een algemene tactische oriëntering. Wensen, dat wij daarenboven nog alle mogelijke vormen en voorwaarden voor het vormen van een dergelijke regering zouden bepalen, zou betekenen dat wij ons aan vruchteloze gissingen te buiten zouden gaan.

Ik zou willen waarschuwen tegen elk vervlakken en elk schematiseren met betrekking tot dit vraagstuk. Het leven is ingewikkelder dan alle mogelijke schema's. Het zou bijvoorbeeld niet juist zijn, de zaken zo voor te stellen, dat de regering van het eenheidsfront *een noodzakelijke etappe* zou zijn op de weg naar de vestiging van de diktatuur van het proletariaat. Dit is even onjuist, als het vroeger onjuist was de zaken voor te stellen alsof er in de fascistische landen geen *tussenfasen* zouden zijn en alsof de fascistische diktatuur *noodzakelijk* en *rechtstreeks* door de diktatuur van het proletariaat zou vervangen worden.

De grond van de zaak komt hierop neer: ofwel zal het proletariaat op het beslissende ogenblik zelf gereed blijken te zijn voor de rechtstreekse omverwerping van de burgerij en voor de vestiging van zijn eigen macht, en zal het zich in dat geval van de steun van zijn bondgenoten kunnen verzekeren, ofwel zal de beweging van het proletarisch eenheidsfront en het anti-fascistisch volksfront in de gegeven etappe slechts in staat zijn om het fascisme te onderdrukken en omver te werpen, zonder onmiddellijk tot de likwidatie van de diktatuur van de burgerij over te gaan. Indien men in het laatste geval alleen daarom zou weigeren een regering van het eenheidsfront of van het volksfront te vormen of te steunen, dan zou dit ontoelaatbare politieke kortzichtigheid zijn, en geen ernstige revolutionaire politiek.

Het is niet moeilijk te begrijpen, dat het vormen van een regering van het eenheidsfront in de landen waar het fascisme nog niet aan de macht is, *iets anders* is dan in de landen onder fascistische

diktatuur. In deze laatste landen is de vorming van een dergelijke regering alleen mogelijk *in het proces van de omverwerping van de fascistische macht*. In de landen waar de *burgerlijk-demokratische revolutie* zich ontplooit, zou de regering van het volksfront tot een regering van de democratische diktatuur van de arbeidersklasse en de boeren kunnen worden.

Zoals ik reeds aangetoond heb in mijn verslag, zullen de kommunisten de regering van het eenheidsfront met al hun middelen steunen, in zoverre zij de kommunistische partij en de arbeidersklasse vrijheid van aktie laat. Het vraagstuk evenwel van de deelname van de kommunisten aan deze regering is uitsluitend afhankelijk van de konkrete toestand. Zulke vraagstukken zullen in elk geval afzonderlijk opgelost worden. Hier kan men vooraf geen kant en klare recepten geven.

OVER DE HOUDING TEGENOVER DE BURGERLIJKE DEMOKRATIE.

In zijn toespraak heeft kameraad Lenski er op gewezen dat er in de Poolse partij, die de massa mobiliseert tegen de aanvallen van he fascisme op de rechten van de werkers, „intussen toch vrees bestonc voor de positieve formulering van de democratische eisen, om geen democratische illusies onder de massa's te wekken". Deze vrees voor de positieve formulering van de democratische eisen is niet alleen in de Poolse partij in een of andere vorm aanwezig.

Van waar komt deze vrees? Uit het feit, dat men het vraagstuk van de verhouding tot de burgerlijke democratie op onjuiste en niet-dialektische wijze stelt. Wij, kommunisten, zijn rotsvaste aanhangers van de sovjet-democratie, waarvan de diktatuur van het proletariaat in de Sovjet-Unie een groot voorbeeld getoond heeft, waar op hetzelfde ogenblik waarop in de kapitalistische landen de laatste overblijfselen van de burgerlijke democratie gelijkwideerd werden, het besluit van het Vilde Sovjet-Kongres over de invoering van gelijke, rechtstreekse en geheime verkiezingen geproklameerd werd. Deze Sovjet-democratie vooronderstelt de overwinning van de proletarische revolutie, de verandering van het privè-eigendom van de produktiemiddelen in maatschappelijke eigendom, de overgang van de overweldigende meerderheid van het volk naar de weg

van het socialisme. Deze democratie is geen voltooide vorm; zij ontwikkelt zich en zal zich verder ontwikkelen naar gelang van de verdere suksessen in de opbouw van het socialisme, het scheppen van de klassenloze maatschappij en het overwinnen van de laatste overblijfselen van het kapitalisme in de ekonomie en in het bewustzijn van de mensen.

Maar vandaag moeten miljoenen werkers, die onder de voorwaarden van het kapitalisme leven, hun houding bepalen tegenover die *vormen*, waarin de heerschappij van de burgerij zich in de verschillende landen hult. Wij zijn geen anarchisten, en het is ons zeker niet onverschillig welk politiek stelsel in een bepaald land bestaat: de diktatuur van de burgerij in de vorm van de burgerlijke democratie zij het ook met sterk beknopte democratische rechten en vrijheden, of de burgerlijke diktatuur in haar openlijke, fascistische vorm. Terwijl wij aanhangers zijn van de sovjet-democratie, *zullen wij iedere duimbreed van de democratische veroveringen verdedigen, die de arbeidersklasse in een jarenlange hardnekkige strijd bevochten heeft, en zullen wij vastberaden voor hun uitbreiding vechten.*

Hoeveel offers heeft de Britse arbeidersklasse gebracht, voor zij het recht op staking, het legaal bestaan van haar trade-unions, de vrijheid van drukpers, de uitreding van het kiesrecht, enz., bereikt heeft! Hoeveel tienduizenden arbeiders hebben hun leven gelaten in de revolutionaire gevechten in Frankrijk in de negentiende eeuw, om de elementaire rechten en de legale mogelijkheden te verkrijgen om hun krachten voor de strijd tegen de uitbuiters te organiseren! Het proletariaat van alle landen heeft veel bloed vergoten voor de verovering van de burgerlijk-democratische vrijheden, en het is begrijpelijk dat het uit alle macht zal strijden voor hun behoud.

Onze houding tegenover de burgerlijke democratie is niet in alle omstandigheden gelijk. Tijdens de Oktoberrevolutie bijvoorbeeld, streden de Russische bolsjevieken op leven en dood tegen alle politieke partijen, die onder het vaandel van de verdediging van de burgerlijke democratie tegen de vestiging van de diktatuur van het proletariaat streden. De bolsjevieken streden tegen deze partijen, omdat het vaandel van de burgerlijke democratie toen het vaandel was geworden van de mobilisatie van allekontra-revolutionaire krachten voor de strijd tegen de overwinning van het proletariaat. Thans is er een andere toestand in de kapitalistische landen. Thans valt de fascistische kontra-revolutie de burgerlijke democratie aan en streeft zij

naar de vestiging van een regime met de meest barbaarse uitbuiting over de werkers en naar hun verdrukking. De werkende massa moet vandaag in een reeks kapitalistische landen konkreet kiezen, niet tussen de diktatuur van het proletariaat en de burgerlijke demokra- tie, maar tussen de burgerlijke democratie en het fascisme.

Bovendien is er thans een andere toestand dan bijvoorbeeld in de periode van de stabilisatie van het kapitalisme. Toen bestond er geen zo uitgesproken fascistisch gevaar als tegenwoordig. Toen hadden de revolutionaire arbeiders in een reeks landen de diktatuur van de burgerij in de vorm van de burgerlijke democratie tegenover zich, waarop zij hun geschut in hoofdzaak concentreerden. In Duitsland bestreden zij de Weimarrepubliek, niet omdat het een republiek was, maar omdat het een *burgerlijke* republiek was, die de revolutionaire beweging van het proletariaat onderdrukte, vooral in de jaren 1918 - 1920 en in 1923.

Maar konden de kommunisten bij dit standpunt blijven, toen de fascistische beweging het hoofd begon op te steken, toen bijvoorbeeld in 1932 de fascisten in Duitsland honderdduizenden leden van de S. A. tegen de arbeidersklasse organiseerden en bewapenden? Natuurlijk niet. De fout van de kommunisten in een reeks landen en bijzonder in Duitsland was hier in gelegen dat zij geen rekening hielden met veranderingen, die hadden plaats gevonden, en dat zij leuzen bleven herhalen en de taktische posities bleven innemen, die enkele jaren vroeger juist waren, vooral op het ogenblik waarop de strijd voor de diktatuur van het proletariaat aktueel was, toen heel de Duitse kontra-revolutie zich in de jaren 1918 — 1920 achter het vaandel van de Weimarrepubliek groepeerde.

En het feit, dat wij nu nog in onze rijen vrees moeten vaststellen voor het stellen van positieve democratische eisen, getuigt gewoonweg hoe weinig onze kameraden de Marxistisch-Leninistische theorie ten opzichte van dergelijke belangrijke taktische problemen beheersen. Sommigen zeggen dat de strijd voor de democratische rechten de arbeiders kan afleiden van de strijd voor de diktatuur van het proletariaat. Het kan geen kwaad, er aan te herinneren, wat Lenin naar aanleiding hiervan gezegd heeft:

„Het zou een grote vergissing zijn te geloven dat de strijd om de democratie het proletariaat van de socialistische revolutie zou kunnen afleiden of deze revolutie zelfs maar op de achtergrond zou kunnen schuiven, bemantelen en dergelijke. Integendeel, zomin als het

socialisme kan zegevieren zolang het de democratie niet volledig verwezenlijkt, zomin is het proletariaat in staat zich op de overwinning op de burgerij voor te bereiden indien het niet een absoluut konsekwente, revolutionaire strijd voor deze democratie voert." (Lenin, Keuze uit zijn werken, Deel 2. De socialistische revolutie en het recht der naties op zelfbeschikking, blz. 249).

Deze woorden moeten al onze kameraden zich zeer stevig in het geheugen prenten, en er rekening mee houden, dat kleine bewegingen voor de verdediging van de elementaire rechten van de arbeidersklasse in de geschiedenis uitgegroeid zijn tot grote revoluties. Maar om die strijd voor de democratische rechten met de strijd van de arbeidersklasse voor het socialisme te kunnen verbinden, moet men in de eerste plaats de schematische houding tegenover de verdediging van de burgerlijke democratie laten varen.

EEN JUISTE LIJN HEBBEN IS NOG NIET VOLDOENDE.

Het uitwerken van een juiste lijn is vanzelfsprekend de hoofdzaak voor de Kommunistische Internationale en voor ieder van haar afdelingen. Maar een juiste lijn alléén is nog niet voldoende voor de konkrete leiding van de klassenstrijd.

Daartoe moet men een reeks voorwaarden vervullen, in de eerste plaats de volgende:

De eerste voorwaarde is *de organisatorische waarborg*, dat de genomen besluiten in heel het praktisch werk zullen toegepast worden, en dat alle moeilijkheden die in de weg staan vastberaden zullen overwonnen worden. Wat kameraad Stalin op het XVIIde Kongres van de Kommunistische Partij van de Sovjet-Unie (bolsjeviek) gezegd heeft over de voorwaarden voor het volgen van de partijlijn, kan en moet volledig gelden voor de besluiten van ons Kongres:

*„Sommigen zijn van mening*¹, zei kameraad Stalin, „dat het voldoende is een juiste partijlijn uit te werken, ze luidkeels te verkondigen, ze in algemene beginselen en resoluties neer te leggen en met algemeenheid van stemmen aan te nemen, om de overwinning zonder verdere moeite, om zo te zeggen vanzelf te behalen. Dat is natuurlijk niet Juist. Dat is een grove dwaling. Zo kunnen enkel onverbeterlijke pannelikkers en bureaurokraten denken...*

...Uitstekende resoluties en verklaringen over de algemene partij

*lijn» dat is nog maar het begin van het werk» want zij betekenen enkel dat men de overwinning wenst» maar zij zijn de overwinning zelf niet. Nadat de Juiste lijn gegeven werd» nadat de juiste oplossing van het vraagstuk gevonden werd» is het succes van de actie afhankelijk van het organisatorisch werk» van de organisatie van het werk voor de doorvoering van de partijlijn» van het Juiste uitkiezen van de mensen, van de controle op het doorvoeren van de besluiten van de leidende organen. Zonder dit lopen de juiste partijlijn en de juiste besluiten de kans schade te lijden. Nog sterker: nadat de juiste politieke lijn gegeven werd» beslist het organisatorisch werk over alles» daarbij ook over het lot van de politieke lijn zelf» haar doorvoering of haar mislukking.***

Er moet wel niets worden toegevoegd aan deze prachtige woorden van kameraad Stalin, die het leidend beginsel in heel ons partij- werk moeten worden.

De andere voorwaarde is het vermogen om de besluiten van de Komintern en van haar afdelingen tot de besluiten van de grootst mogelijke massa te maken. Dit is thans des te meer noodzakelijk, nu we staan voor de taak om het eenheidsfront van het proletariaat tot stand te brengen en een zo breed mogelijke volksmassa in het antifascistisch volksfront te betrekken. Het politieke en tactische genie van Lenin en Stalin treedt bijzonder aanschouwelijk en klaar naar voor in hun meesterlijk vermogen om de massa, aan de hand van haar eigen ervaring, te brengen tot begrip voor de juiste lijn en voor de ordewoorden van de partij. Gaan wij heel de geschiedenis van het bolsjevisme na, deze zo uiterst rijke schatkamer van de politieke strategie en van de tactiek van de revolutionaire arbeidersbeweging, dan kunnen wij er ons van overtuigen, dat de bolsjeviëken nooit de methoden voor het leiden van de massa vervangen hebben door de methoden voor het leiden van de partij.

Kameraad Stalin wees op één van de eigen kenmerken van de tactiek van de Russische bolsjeviëken in de periode van de voorbereiding van de Oktoberrevolutie, op het feit namelijk, dat zij op de juiste wijze die wegen en windingen wisten te bepalen, die de massa op natuurlijke wijze naar de ordewoorden van de partij, tot op de „drempel van de revolutie" leidden, die haar hielpen om aan de hand van haar eigen ervaring de juistheid van deze ordewoorden aan te voelen, te toetsen, te onderscheiden; dat de bolsjeviëken de leiding van de partij niet vereenzelvigden met de leiding van de massa, en

duidelijk het verschil zagen tussen de leiding van de eerste soort en de leiding van de tweede soort, en op deze wijze de tactiek uitwerkten, niet slechts als wetenschap van de leiding van de partij, maar ook van de leiding van de miljoenenmassa van de werkers.

Verder moet er rekening mee gehouden worden, *dat het voor de grote massa niet mogelijk is, zich onze besluiten eigen te maken, wanneer wij niet een voor de massa begrijpelijke taal spreken.* Wij weten nog lang niet altijd eenvoudig en concreet te spreken in beelden die de massa na staan en begrijpelijk zijn voor haar. Wij kunnen nog steeds niet nalaten uit het hoofd geleerde en abstracte formules te gebruiken. Inderdaad, bekijk eens onze vlugschriften, kranten, resoluties en stellingen, en U zal zien dat zij dikwijls in zo een taal geschreven zijn, zo duister gesteld zijn, dat zij zelfs voor onze partij- militanten moeilijk te begrijpen zijn, om maar niet te spreken over de gewone arbeiders.

Wanneer wij er aan denken dat de arbeiders die deze vlugschriften verspreiden en lezen, vooral in de fascistische landen, hun leven in de weegschaal werpen, dan wordt het ons nog meer duidelijk, hoe nodig het is om voor de massa te schrijven in een taal die zij begrijpt, zodat de aldus gebrachte offers niet tevergeefs zijn.

In niet geringer mate heeft dit betrekking op onze mondelinge agitatie en propaganda. In dit opzicht moet volkomen openhartig erkend worden, dat de fascistische dikwijls handiger en meer soepel blijken te zijn dan veel van onze kameraden.

Ik herinner mij bijvoorbeeld een vergadering van werklozen in Berlijn voor Hitler aan de macht was. Het was tijdens het proces van de bekende zwendelaars en speculanten, de gebroeders Sklarek, dat enige maanden duurde. De nationaal-socialistische spreker die in de vergadering optrad, maakte gebruik van dit proces voor zijn propagandistische doeleinden. Hij wees op de zwendel, de omkoperij en andere misdaden, die de gebroeders Sklarek bedreven hadden, en legde er de nadruk op, dat het proces tegen hen reeds maandenlang duurde en rekende uit op hoeveel honderdduizenden marken dit het Duitse volk reeds te staan kwam, en verklaarde onder luid applaus van de aanwezigen, dat men bandieten zoals de gebroeders Sklarek zonder uitstel dood moest schieten en dat het geld aan het proces besteed, de armen ten goede moest komen.

Er stond een kommunist op en hij vroeg het woord. De voorzitter weigerde eerst, maar werd gedwongen onder druk van de aanwe

zigen die de kommunist wilden horen, om hem het woord te verlenen. Toen de kommunist op de tribune kwam, spitsten alle aanwezigen de oren, in afwachting van wat de kommunitische spreker zou te zeggen hebben. Nu, wat zei hij?

*„Kameraden** verklaarde hij met luide en krachtige stem, „zo Juist werd het plenum van de Kommunistische Internationale beëindigd. Het wees de weg naar de redding van de arbeidersklasse. De voornaamste taak die het voor U stelt, kameraden, is de „verovering van de meerderheid van de arbeidersklasse"... Het Plenum heeft er op gewezen, dat de beweging van de werklozen moet „gepolitiseerd** worden... Het Plenum heeft opgeroepen om de beweging op een hoger peil te brengen...***

En in deze geest ging de spreker verder, klaarlijkkelijk in de mening, dat hij de werkelijke besluiten van het Plenum verklaarde.

Kon een dergelijke redevoering de werlozen met zich meeslepen? Kon het hen voldoening schenken, dat men van plan was, hen eerst te politiseren, dan revolutionair te leren denken en vervolgens te mobiliseren om hun beweging op een hoger peil te brengen?

Ik zat in een hoek en sloeg met bitterheid gade hoe de aanwezige werklozen, die zo graag naar de kommunist wilden luisteren om van hem te vernemen wat zij konkreet moesten doen, begonnen te geeuwen en hun teleurstelling duidelijk toonden. En het verwonderde mij geenszins dat de voorzitter onze spreker tenslotte, zonder het geringste protest van de vergadering, op grove wijze het woord ontnam...

Dit is helaas geen alleenstaand geval in onze agitatie. Dergelijke gevallen hebben niet alleen in Duitsland plaats gevonden. Zo agiteren betekent tegen zichzelf agiteren. Het wordt tijd om voor eens en voor altijd een einde te maken aan een dergelijke, vergeef mij het woord, kinderachtige agitatie, om geen sterkere woorden te gebruiken.

Tijdens mijn verslag ontving de voorzitter, kameraad Kuusinen, uit de kongreszaal een karakteristieke brief, die aan mij geadresseerd was. Ik zal hem voorlezen:

„Ik verzoek U bij Uw tussenkomst voor het Kongres een vraagstuk aan te roeren, namelijk het volgende: dat in het vervolg alle resoluties en besluiten van de Komintern zo zullen geschreven worden, dat niet alleen geschoolde kommunisten ze kunnen begrijpen, maar dat elke werker, zonder enige scholing, die het materiaal van

de Komintern leest, direkt zal begrijpen wat de kommunisten willen, en welk nut het kommunisme voor de mensheid brengt. Dat vergeten bepaalde partijleiders. Men moet het hen inprenten, en bovendien op een zeer krachtige wijze, zodat ook de agitatie voor het kommunisme in begrijpelijke taal gevoerd wordt."

Het is mij niet precies bekend wie de schrijver van deze brief is. Maar ik twijfel er niet aan, dat deze kameraad in zijn brief de mening en de wens van miljoenen arbeiders tot uiting heeft gebracht. Veel kameraden menen, dat zij des te beter agiteren en propaganda maken, naarmate zij meer hoogdravende woorden, voor de massa onbegrijpelijke formules en stellingen gebruiken, waarbij zij vergeten dat juist de grootste leiders en denkers van de arbeidersklasse uit ons tijdvak, *Lenin en Stalin*, steeds in een taal spraken en schreven, die voor de massa volkomen begrijpelijk is.

Ieder van ons moet zich als een wet, als een bolsjevistische wet, ten diepste deze elementaire regel eigen maken:

Wanneer je schrijft of spreekt, moet je altijd denken aan de gewone arbeider, die U moet kunnen begrijpen, Uw oproep moet geloven en bereid moet zijn om U te volgen! Wij moeten er aan denken, voor wie wij schrijven en voor wie wij spreken.

OVER DE KADERS.

Zelfs onze allerbeste besluiten blijven op papier staan, wanneer er geen mensen zijn die ze kunnen verwezenlijken. Intussen moet ik helaas vaststellen, dat aan een van de belangrijkste vraagstukken, aan het vraagstuk van de kaders, op ons Kongres bijna geen aandacht geschonken is.

Het verslag van het Uitvoerend Komitee werd gedurende zeven dagen behandeld; tal van sprekers uit verschillende landen hebben het woord genomen, maar slechts enkele sprekers hebben zich terloops opgehouden bij dit vraagstuk dat zo buitengewoon belangrijk is voor onze partijen en voor de arbeidersbeweging. In hun praktijk zijn onze partijen er nog lang niet van bewust geworden, dat de mensen, het kader, alles beslissen. Zij weten niet, zoals kameraad Stalin ons leert, kaders op te kweken, „zoals een tuinman een geliefde fruitboom opkweekt", zij weten niet „de mensen, het kader, *ieder werker te waarderen, die in staat is om nuttig te zijn voor onze algemene zaak*".

De geringschatting van het vraagstuk van de kaders is des te meer ontoelaatbaar, omdat wij voortdurend een deel van onze kostbaarste kaders in de strijd verliezen. Want wij zijn geen wetenschappelijk genootschap, maar een strijdbeweging, die zich voortdurend in de vuurlinie bevindt. Bij ons staan de -meest energieke, de moedigste en de meest klassebewuste elementen in de voorste rijen. De vijand jaagt juist achter hen aan, achter de vooraanstaanden, doodt hen, werpt hen in de gevangenis, in de concentratiekampen, doet hen kwellende folteringen ondergaan, vooral in de fascistische landen. Vandaar de bijzonder scherpe noodzaak om voortdurend nieuwe kaders aan te vullen, op te leiden, op te voeden, evenals een zorgvuldige bescherming van de bestaande kaders.

Het vraagstuk van de kaders wordt ook bijzonder scherp, omdat zich onder onze invloed een massale beweging voor het eenheidsfront begint te ontwikkelen, die vele duizenden nieuwe proletarische militanten naar voor brengt. Daar bij stromen er in de gelederen van onze partijen niet alleen jonge revolutionaire elementen binnen en arbeiders die beginnen revolutionair te denken, maar vroeger nooit aan de politieke beweging deelgenomen hebben. Er komen ook dikwijls vroegere leden en militanten van de sociaal-demokratische partijen bij ons. Deze nieuwe kaders vereisen een bijzondere aandacht voor zich op, vooral in de illegale partijen, des te meer omdat deze theoretisch zwak geschoolde kaders niet zelden in hun werk voor ernstige politieke problemen komen te staan, die zij zelf moeten oplossen.

Het vraagstuk van *een juiste kaderpolitiek* is voor onze partijen en tevens voor heel de revolutionaire arbeidersbeweging het meest actuele probleem.

Waarin bestaat een juiste kaderpolitiek?

Ten eerste: men moet de mensen kennen. In onze partijen bestaat er over het algemeen geen systematisch onderzoek van de kaders. Pas sinds enige tijd hebben de kommunistische partijen van Frankrijk en van Polen, en in het oosten de kommunistische partij van China, bepaalde suksessen in deze richting behaald. Destijds, voor de illegaliteit, nam de Duitse partij ook het onderzoek van haar kaders ter hand. En de ervaring van deze partijen heeft aangetoond dat, zodra men de mensen begon te leren kennen, militanten ontdekt werden, die men vroeger niet opgemerkt had, en dat de partijen zich anderzijds begonnen te reinigen van vreemde, ideologisch en politiek

schadelijke elementen. Men hoeft slechts te wijzen op het voorbeeld van Cèlor en Barbé in Frankrijk, die onder de bolsjevistische mikros-koop klasse-vijanden bleken te zijn en uit de partij geworpen werden. In Polen en ook in Hongarije vergemakkelijkte de controle over het kader de ontdekking van provokateurs nesten, die zorgvuldig verborgen waren door de agenten van de vijand.

Ten tweede: de kaders moeten op de juiste wijze naar voor geschoven worden. De bevordering van een kader moet geen toevallige, maar een van de normale functies van de partij zijn. Het is slecht, wanneer dit uitsluitend geschiedt vanuit interne partij-overwegingen, zonder er rekening mee te houden of de vooruitgeschoven kommunist verbinding met de massa heeft. Bij de bevordering moet men zowel de geschiktheid van de te bevorderen militanten voor een bepaalde partijfunctie, als hun populariteit onder de massa in aanmerking nemen. Wij hebben in onze partijen voorbeelden van bevorderingen, die voortreffelijke resultaten opgeleverd hebben. In het Presidium van ons Kongres zit bijvoorbeeld een Spaanse kommuniste, Dolores. Twee jaar geleden hield zij zich nog met gewoon partijtiewerk bezig. Bij de eerste gevechten met de klassevijand toonde zij evenwel, dat zij een schitterende agitatrice en strijdster is. Daarna opgenomen in de partijleiding, heeft zij getoond dat zij daarvan een zeer waardevol lid is.

Ik zou nog op een reeks van dergelijke gevallen kunnen wijzen, ook in enige andere landen.

Maar in de meeste gevallen geschiedt de promotie niet op een georganiseerde wijze; zij geschiedt toevallig en daarom niet altijd met sukses. Soms worden praters, frazeurs, kletsmeiers als leiders naar voor geschoven, die de zaak rechtstreeks schaden.

Ten derde: het is noodzakelijk dat men een kundig gebruik maakt van de kaders. Men moet de waardevolle eigenschappen in ieder afzonderlijk militant weten te vinden en te gebruiken. Ideale mensen zijn er niet, men moet de mensen nemen zoals zij zijn en hun zwakheden en tekortkomingen verbeteren. Wij kennen in onze partijen schreeuwende voorbeelden van een onjuist gebruik van goede, eerlijke kommunisten, die zeer nuttig zouden kunnen zijn wanneer zij werk zouden krijgen, dat meer geschikt is voor hen.

Ten vierde: het is noodzakelijk dat men de kaders op een juiste wijze verdeelt. In de eerste plaats is het nodig dat er in de belangrijkste schakels van de beweging krachtige mensen zijn, verbonden

met de massa en voortgekomen uit haar schoot; mensen met initiatief en uithoudingsvermogen; en dat er in de grootste centra een evenredig aantal van deze militanten aanwezig is. In de kapitalistische landen is het overbrengen van de kaders van de ene plaats naar de andere geen gemakkelijke taak. Deze taak stuit op een hele reeks hindernissen en moeilijkheden, onder andere ook op vraagstukken die het gezin, de inkomsten, enz. betreffen; op moeilijkheden waarmee men rekening moet houden en die men op de gepaste wijze moet oplossen, hetgeen bij ons gewoonlijk helemaal niet wordt gedaan.

Ten vijfde: men moet systematisch hulp verlenen aan de kaders. Deze hulp moet bestaan uit zorgvuldige richtlijnen, een kameraadschappelijke controle, de verbetering van de tekortkomingen en fouten, en uit de concrete, dagelijkse leiding van de kaders.

Ten zesde: het is noodzakelijk, dat men zorg draagt voor het behoud van de kaders. Men moet, wanneer de omstandigheden dit eisen, de kaders tijdig op het achterplan brengen, hen door nieuwe kaders vervangen. Wij moeten, vooral in de illegale partijen, de grootste verantwoordelijkheid van de leiding voor het behoud van de kaders eisen. Een juist behoud van de kaders vereist ook dat het klandestien werk zeer ernstig voorbereid wordt in de partij. In bepaalde partijen van ons, denken veel kameraden dat de partijen reeds voorbereid zijn op de illegaliteit als zij zich maar gereorganiseerd hebben volgens een louter formeel schema. Wij hebben duur moeten betalen voor het feit dat de werkelijke ombouw eerst na de overgang naar de illegaliteit begon, rechtstreeks onder de zware slagen van de vijand. Herinner U, hoe duur de overgang naar de illegaliteit van de Kommunistische Partij van Duitsland ons te staan is gekomen! Deze ervaring moet een ernstige waarschuwing zijn voor die partijen van ons, die vandaag nog legaal zijn, maar die morgen hun legaliteit kunnen verliezen.

Enkel een juiste kaderpolitiek zal onze partijen de mogelijkheid schenken om de krachten van de bestaande kaders maximaal te ontplooiën en te benutten, en om uit de geweldige reserve van de massabeweging voortdurend nieuwe en wel de beste actieve elementen te putten.

Welk *hoofdkriterium* moet ons leiden bij het uitkiezen van de kaders?

Ten eerste: de grote toewijding aan de zaak van de arbeiders-

klasse, de trouw aan de partij, beproefd in de gevechten, in de gevangenissen, voor de rechtbank, in het aangezicht van de klassevijand.

Ten tweede: een zeer nauwe binding met de massa's, leven voor de belangen van de massa, de polsslag voelen van de massa, haar geestesgesteldheid en haar betrachtingen. Het gezag van de leiders van onze partij-organisaties zal in de eerste plaats moeten berusten op het feit, dat de massa in hen haar aanvoerders ziet, zich door haar eigen ervaring, in hun vastberadenheid en zelfverloochening in de strijd, overtuigt van hun bekwaamheid om leiders te zijn.

Ten derde: het vermogen om zich zelfstandig te oriënteren in alle toestanden en om de verantwoordelijkheid voor *eigen beslissingen niet te vrezen*. Wie bang is om verantwoordelijkheid op zich te nemen is geen leider. Wie geen initiatief aan de dag kan leggen, wie oordeelt „ik voer slechts uit wat men mij zal zeggen" is geen bolsje- viék. Slechts diegene is een echte bolsjevistische leider, die zijn hoofd niet verliest bij een nederlaag, die niet hoogmoedig wordt in ogenblikken van sukses, die een onverbreekelijke vastberadenheid aan de dag legt bij het ten uitvoer brengen van de beslissingen. De kaders zullen zich best ontwikkelen en groeien, wanneer zij voor de noodzaak geplaatst worden om zelfstandig een konkrete strijdtak te vervullen, en wanneer zij de volle verantwoordelijkheid daarvoor op zich voelen rusten.

Ten vierde: disciplinegeest en bolsjevistische wilskracht, zowel in de strijd tegen de klassevijand als in de onverzoenlijkheid tegenover alle afwijkingen van de bolsjevistische lijn.

Wij moeten de noodzaak van deze voorwaarden voor een juiste keuze van de kaders des te meer benadrukken, omdat in de praktijk heel vaak de voorkeur gegeven wordt aan een kameraad die bijvoorbeeld goed kan schrijven, mooi spreekt, maar die geen man van de daad is, die niet deugt voor de strijd, boven een andere kameraad die misschien niet zo goed kan schrijven en spreken, maar die vastberaden is, die initiatief heeft, die verbonden is met de massa, die bekwaam is om ten strijde te trekken en de anderen naar de strijd te voeren. Gebeurt het misschien zelden dat een toegewijde massalei- der, een echte arbeidersleider, verdrongen wordt door iemand die sektair en doktrinair is, door een prater?

Onze leidende kaders moeten de kennis van wat zij moeten doen verbinden met een *bolsjevistisch uithoudingsvermogen, met een revo-*

hitionair karakter en met de nodige wilskracht om dat alles in daden om te zetten.

Veroorloof mij in verband met het vraagstuk van de kader ook stil te blijven staan bij de geweldige rol die de Internationale Rode Hulp geroepen is om te vervullen met betrekking tot de kaders van de arbeidersbeweging. De materiële en de morele hulp die de organisaties van de I.R.H. aan de gevangenen en hun gezinnen, aan de politieke uitwijkingen, aan de vervolgte revolutionairen en antifascisten verlenen, heeft duizenden en duizenden kostbare strijders van de arbeidersklasse in de verschillende landen het leven gered en hun kracht en strijdvermogen gevrijwaard. Wie onder ons in de gevangenis gezeten heeft, heeft zelf aan de lijve de geweldige betekenis van de activiteiten van de I.R.H. ondervonden.

De I.R.H. heeft door haar werkzaamheid de liefde, de toegenegenheid en de diepe erkentelijkheid van honderdduizenden proletariërs en revolutionaire elementen onder de boeren en de intellectuelen veroverd.

In de huidige verhoudingen, tegenover de toenemende burgerlijke reactie, het woedende fascisme en de verscherping van de klassenstrijd, neemt de rol van de I.R.H. geweldig toe. Voor de I.R.H. stelt zich thans de taak, tot een werkelijke massa-organisatie van de werkers in alle kapitalistische landen te worden (vooral in de fascistische landen, aangepast aan de bijzondere verhoudingen in deze landen). Zij moet om zo te zeggen een soort Rode Kruis van het eenheidsfront van het proletariaat en van het anti-fascistisch volksfront worden, en miljoenen werkers omvatten; het Rode Kruis van het leger van de werkende klassen, die strijden tegen het fascisme, voor de vrede en het socialisme. Om deze rol met succes te kunnen vervullen, moet de I.R.H. een militantenkorps van duizenden mensen vormen, een omvangrijk eigen kader, *een Rode Hulp-kader dat*, wat karakter en bekwaamheid betreft, *aan de bijzondere roeping* van deze buitengewoon belangrijke organisatie beantwoordt.

En hier ook moet zeer scherp en categoriek gezegd worden: wanneer bureaukratisme een harteloze houding tegenover de mensen in het algemeen weerzinwekkend zijn in de arbeidersbeweging, dan zijn zij op het gebied van de werkzaamheden van de I.R.H. een kwaad, dat aan de *misdaad* grenst. De strijders van de arbeidersklasse, de slachtoffers van de reactie en van het fascisme, die smachten in de folterkamers en in de concentratiekampen, de poli

tieke uitwijkelingen en hun gezinnen, moeten de meest fijngevoelige en zorgzame aandacht krijgen vanwege de organisaties en de militanten van de I.R.H. De I.R.H. moet nog beter haar plicht tot hulp aan de strijders van de proletarische en anti-fascistische beweging begrijpen en vervullen, vooral de plicht tot fysische en morele bescherming van de kaders van de arbeidersbeweging. En de kommunisten en de revolutionaire arbeiders die werken in de organisaties van de I.R.H. moeten bij iedere stap hun geweldige verantwoordelijkheid voelen tegenover de arbeidersklasse en de Kommunistische Internationale, voor wat betreft de goede uitvoering van de rol en de taak van de I.R.H.

Kameraden, zoals wij weten ontvangen de kaders de beste opvoeding *in de strijd zelf*, bij het overwinnen van de moeilijkheden en de beproevingen en tevens aan de hand van *positieve en negatieve* voorbeelden. Wij hebben honderden voorbeelden van een voorbeeldig gedrag tijdens stakingen, bij betogingen, in gevangenissen, gedurende processen. Wij hebben duizend helden, maar helaas ook niet weinig gevallen van kleinmoedigheid, van wankelmoedigheid en zelfs van desertie. En dikwijls worden zowel de ene als de andere voorbeelden vergeten, gebruikt men ze niet om op te voeden, om te tonen welke men moet navolgen en welke men van de hand moet wijzen. Men moet het gedrag van de kameraden en arbeidersmilitanten tijdens de klassenbotsingen, bij het politieverhoor, in de gevangenissen en in de concentratiekampen, voor de rechtbank, enz. bestuderen. Daaraan moet men het positieve ontlenen, voorbeelden tot navolging aantonen en het rotte, het niet-bolsjevistische, het kleinburgerlijke verwerpen. Sinds het proces van Leipzig hebben wij een groot aantal kameraden zien optreden voor de burgerlijke en de fascistische rechtbanken. Zij toonden ons dat er bij ons talrijke kaders opgroeien, die uitstekend begrijpen wat een bolsjevistische houding voor de rechtbank betekent.

Maar zijn ze zelfs talrijk, diegenen onder U, kongresafgevaardigden, die de bijzonderheden kennen van het proces van de spoorwegarbeiders in Roemenië, van het proces van Fiete Schulze, die door de fascistten onthoofd is in Duitsland, van het proces van onze heldhaftige Japanse kameraad Itikawa, van het proces van de Bulgaarse revolutionaire soldaten en van vele andere processen, waar bewonderenswaardige voorbeelden van proletarische heldenmoed getoond werden?

Deze waardige voorbeelden van proletarische heldenmoed moeten gepopulariseerd worden, zij moeten gebruikt worden tegen de kleinmoedigheid en tegen elk soort bederf en zwakheid in onze rangen en in de rangen van de arbeidersklasse. Men moet zo ruim mogelijk gebruik maken van deze voorbeelden bij de opvoeding van de kaders in de arbeidersbeweging.

Kameraden, de partijleiders bij ons klagen dikwijls, *dar er geen mensen zijn*, dat er een tekort is aan mensen voor de agitatie en de propaganda, dat er niet genoeg mensen zijn voor de kranten, voor de vakverenigingen, voor het werk onder de jeugd en onder de vrouwen. Overal en steeds zijn er mensen tekort, er zijn er geen. Wij zouden hierop kunnen antwoorden met de oude, maar eeuwig nieuwe woorden van Lenin:

„Er zijn geen mensen, en er is een massa mensen. Er is een massa mensen, omdat èn de arbeidersklasse èn steeds meer verscheiden lagen van de maatschappij ieder jaar meer en meer ontevreden voortbrengen, die willen protesteren... En tegelijkertijd zijn er geen mensen, omdat er geen organisatorische talenten zijn, die in staat zijn om een zo breed en tegelijkertijd zo eensgezind en harmonisch werk te organiseren, dat het aanwenden van iedere kracht zou opleveren, ook van de geringste.” (uit: V.I. Lenin, Wat te doen?)

Onze partijen moeten zich deze woorden van Lenin grondig eigen maken, zij moeten ze volgen als een dagelijkse richtlijn. Er zijn veel mensen, men moet ze slechts ontdekken in onze eigen organisaties, tijdens de stakingen en betogingen, in de verschillende massa-organisaties, in de organen van het eenheidsfront; men moet hen helpen in hun groei tijdens het werk en de strijd, men moet hen in een toestand plaatsen waar zij werkelijk nuttig kunnen zijn voor de zaak van de arbeiders.

Kameraden, wij kommunisten zijn mensen van de daad. Onze taak is de praktische strijd tegen het offensief van het kapitaal, tegen het fascisme en het gevaar van een imperialistische oorlog, voor de omverwerping van het kapitalisme. Juist deze *praktische* taak plaatst de kommunistische kaders voor de noodzaak om zich te wapenen met de *revolutionaire theorie*, want zoals Stalin, de grote meester van de revolutionaire strijd ons leert: de theorie schenkt aan de praktici kracht tot oriëntering, duidelijkheid van perspectief, zekerheid bij het werk en geloof in de overwinning van onze zaak.

Maar een werkelijk revolutionaire theorie is de onverzoenlijke

vijand van elk soort verwaand getheoretiseer, elk vruchteloos spel met abstrakte definities. «*Onze theorie is geen dogma, maar een gids voor de actie*» zei Lenin herhaaldelijk. Deze theorie hebben onze kaders nodig, nodig zoals hun dagelijks brood, zoals lucht en water.

Wie werkelijk het verdorde schematisme en de schadelijke scholastiek uit ons werk wil bannen, moet ze met een gloeiend ijzer uitbranden, zowel door middel van de praktische actieve strijd samen met de massa en aan het hoofd van de massa, als *door onvermoeid werken* om zich de krachtige, vruchtbare en almachtige bolsjevistische theorie, de leer van Marx-Engels-Lenin-Stalin eigen te maken.

In verband hiermee wil ik speciaal Uw aandacht vestigen op het werk van onze *partij scholen*. Onze scholen moeten geen exegeten, praters en meesters in het citeren afleveren. Neen! Praktische, vooraanstaande strijders voor de zaak van de arbeidersklasse moeten daaruit voortkomen. Vooraanstaande strijders, niet alleen door hun dapperheid en bereidheid tot opoffering, maar ook doordat zij verder zien dan de gewone arbeiders, doordat zij beter de weg naar de bevrijding van de werkers kennen. Alle afdelingen van de Kommunistische Internationale moeten zich ernstig bezig houden, zonder de zaken op de lange baan te schuiven, met het organiseren van partij-scholen, en zij moeten die tot *smederijen* maken, die dat soort kaders, dat soort strijders afleveren.

De voornaamste taak van onze partij-scholen bestaat er mijns inziens in, dat zij aan de partijleden en aan de leden van de kommunistische jeugd, die deze kursussen volgen, leren hoe de Marxistisch-Leninistische theorie toe te passen op de konkrete toestand van het gegeven land, op de gegeven verhoudingen, op de strijd, niet tegen de vijand „in het algemeen“, maar tegen de bestaande, konkrete vijand. Om dit te bereiken moet men niet de letter van het Leninisme, maar zijn levende revolutionaire geest bestuderen.

Er zijn twee manieren om onze kaders op te leiden op onze partij-scholen:

De eerste manier: de mensen abstrakt theoretisch scholen, trachten hen een zo groot mogelijke dosis droge kennis bij te brengen, hen oefenen om stellingen en resoluties literair te schrijven, en slechts terloops de problemen van het gegeven land, van de gegeven arbeidersbeweging, zijn geschiedenis, tradities en de ervaring van de 312

gegeven kommunistische partij aanroeren. Dat gebeurt slechts terloops.

De tweede manier: een theoretisch onderricht, waarbij het verwerven van de grondbeginselen van het Marxisme-Leninisme berust op de praktische studie door de leerling van de kernvraagstukken van de strijd van het proletariaat in eigen land, zodat hij, terug in het praktisch werk, zich zelfstandig kan oriënteren, *een zelfstandige, praktische organisator, een leider kan worden, zodat hij in staat is de massa te leiden in de strijd tegen de klassevijand.*

Niet al diegenen die onze partijscholen gevolgd hebben, bleken goed gevormd. Veel frasen, abstrakties, boekenwijsheid, ui terlijke geleerdheid. Maar wij hebben behoefte aan echte organisatoren en leiders van de massa, aan waarachtige bolsjevieken. Dat hebben wij vandaag ten allen koste nodig. Het heeft weinig belang of deze leerling misschien niet in staat is om goede stellingen te schrijven, hoewel wij daar ook sterk nood aan hebben, maar hij moet kunnen organiseren en leiden en de moeilijkheden kunnen overwinnen zonder terug te deinzen.

De revolutionaire theorie geeft de algemene, samengevatte ervaring van de revolutionaire beweging. De kommunisten moeten leren in hun eigen land, niet alleen zorgvuldig gebruik te maken van de ervaringen uit het verleden, maar ook van de huidige ervaringen van de andere detachementen van de internationale arbeidersbeweging. Een juist gebruik van de ervaring betekent echter geenszins het *mechanisch, kant en klaar overplaatsen* van de vormen en methoden van strijd uit het ene land naar het andere, ondanks het verschil in de verhoudingen, wat vaak gebeurt in onze partijen. Het klakkeloos navolgen, het eenvoudig kopiëren van de methoden en de vormen van werking (zelfs van de Kommunistische Partij van de Sovjet-Unie) in de landen, waar het kapitalisme nog heerst, kan ondanks alle goede bedoelingen geen uit opleveren, maar enkel schade aanrichten, zoals dat in de werkelijkheid ook vaak gebeurt. Juist aan de hand van de ervaring van de Russische bolsjevieken moeten wij leren, in de strijd tegen het kapitaal de ene *internationale lijn* levendig toe te passen op de eigenheden van ieder land, moeten wij leren onbarmhartig *de frazen, het cliché, de eigenwijsheid en het doktrinaire* uit te roeien, aan de schande prijs te geven en voor iedereen belachelijk te maken.

Wij moeten leren, voortdurend leren, bij iedere stap, in de loop

van de strijd, in vrijheid en in de gevangenis. Leren en strijden, strijden en leren. Wij moeten de grootse leer van Marx-Engels-Lenin Stalin weten te verenigen met de Stalinistische onbuigzaamheid in het werk en in de strijd, met de Stalinistische principiële onverzoenlijkheid tegenover de klassevijand en tegenover hen die afwijken van de bolyevistische lijn, met de Stalinistische onverschrokkenheid tegenover de moeilijkheden, met het Stalinistisch revolutionair realisme. •

Nog nooit, voor geen enkel Internationaal Kongres van de komunisten, heeft de internationale openbare mening een zo levendige belangstelling aan de dag gelegd, als wij thans zien met betrekking tot ons Kongres. Zonder overdrijven kan men zeggen, dat er geen enkel ernstig dagblad is, geen enkele politieke partij, geen enkel ernstig politiker of vooraanstaande, die niet met volle aandacht het verloop van het Kongres volgt

De ogen van miljoenen arbeiders, boeren, kleine lieden uit de steden, bedienden en intellectuelen, koloniale volkeren en onderdrukte nationaliteiten zijn gericht op Moskou, op de grote hoofdstad van *de eerste*, maar niet *de laatste* staat van het internationaal proletariaat In dit feit zien zij een bevestiging van het geweldig belang en van de aktualiteit van de vraagstukken die ons Kongres behandelt, en van zijn besluiten.

Het woeste gehuil van de fascisten uit alle landen en vooral van het razend geworden Duitse fascisme, bevestigt slechts het feit dat wij met onze besluiten werkelijk het doelwit getroffen hebben.

In de duistere nacht van de burgerlijke reactie en van het fascisme, waarin de klassevijand de werkende massa uit de kapitalistische landen tracht te houden, staat de Kommunistische Internationale, de internationale partij van de bolsjevieken, als een vuurtoren, die aan heel de mensheid de enige juiste weg wijst naar de bevrijding uit het juk van het kapitaal, van de fascistische barbaarsheid en van de verschrikkingen van de imperialistische oorlog.

De verwezenlijking van de eenheid van actie van de arbeidersklasse is een *beslissende* etappe op deze weg. Ja, eenheid van actie van de organisaties van de arbeidersklasse van alle strekkingen, het

aaneensluiten van de krachten van de arbeidersklasse op alle gebieden waar zij werkt en op alle fronten van de klassenstrijd.

De arbeidersklasse moet *de eenheid van haar vakbonden bereiken*. Tevergeefs trachten enkele reformistische vakbondsleiders de arbeiders schrik aan te jagen met het spook van de vernietiging van de vakbondsdemocratie, door het ingrijpen van de kommunistische partij in de aangelegenheden van de eengemaakte vakbonden, wegens het bestaan van kommunistische fracties in de vakbonden. Ons, kommunisten, als tegenstanders van de vakbondsdemocratie afschilderen, dat is de reinste onzin. Wij beschermen en verdedigen konsekwent het recht van de vakbonden om zelf hun zaken te regelen. Wij zijn zelfs bereid af te zien van de oprichting van kommunistische fracties in de vakbonden, wanneer dit nodig is in het belang van de eenheid van de vakbeweging. Wij zijn bereid, tot een overeenkomst te komen over de onafhankelijkheid van de eengemaakte vakbonden tegenover alle politieke partijen. Maar wij zijn beslist tegen iedere *afhankelijkheid* van de vakbonden tegenover de burgerij, en wij doen geen afstand van ons principiëel standpunt, dat het ontoelaatbaar is, dat de vakbonden een neutraal standpunt innemen tegenover de klassenstrijd tussen het proletariaat en de burgerij.

De arbeidersklasse moet *de vereniging bereiken* van alle krachten van de arbeidersjeugd en van alle organisaties van de anti-fascistische jeugd, en zij moet dat deel van de werkende jeugd heroveren, dat onder de verderfelijke invloed van het fascisme en van de andere vijanden van het volk gekomen is.

De arbeidersklasse moet en zal de eenheid van actie op alle gebieden van de arbeidersbeweging veroveren. En dit zal des te sneller gebeuren, hoe belister en vaster wij, kommunisten en revolutionaire arbeiders uit alle kapitalistische landen, metterdaad de nieuwe taktische oriëntering zullen toepassen, die het Kongres ten opzichte van de belangrijkste aktuele vraagstukken van de internationale arbeidersbeweging aangenomen heeft.

Wij weten, dat er veel moeilijkheden oprijzen op onze weg. Onze weg is geen asfaltweg, hij is niet met rozen bezaaid. Neen, de arbeidersklasse zal niet weinig hindernissen te overwinnen hebben, ook in haar eigen rangen; zij moet in de eerste plaats het scheurings- werk van de reaktionaire elementen uit de sociaal-demokratie volledig onschadelijk maken. Zij zal onder de slagen van de burgerlijke

reaktie en van het fascisme een groot aantal offers moeten brengen. Haar revolutionair schip zal veel klippen moeten omzeilen, om de reddende oever te kunnen bereiken.

Maar de arbeidersklasse uit de kapitalistische landen is nu reeds dezelfde niet meer, als in het jaar 1914, bij het begin van de imperialistische oorlog; zij is dezelfde niet meer als in 1918, aan het einde van de oorlog. De arbeidersklasse heeft een rijke ervaring van 20 jaar strijd en revolutionaire beproevingen achter zich, bittere lessen uit een reeks nederlagen, vooral in Duitsland, Oostenrijk en Spanje.

De arbeidersklasse heeft het inspirerende voorbeeld van de Sovjet-Unie voor zich, het land van het zegevierend socialisme, het voorbeeld van de wijze waarop men de klassevijand kan overwinnen, zijn eigen macht kan vestigen en de socialistische maatschappij kan opbouwen.

De burgerij heerst niet langer *onverdeeld* over heel de wereld. Op één zesde van de aardbol regeert *de zegevierende arbeidersklasse*. Op een zeer groot deel van het grondgebied van het grote China regeren de Sovjets.

De arbeidersklasse bezit een sterke, aaneengesloten, revolutionaire voorhoede, de Kommunistische Internationale. Zij heeft haar beproefde en erkende, grote en wijze leider, Stalin.

Heel de loop van de historische ontwikkeling werkt ten gunste van de arbeidersklasse. Tevergeefs spannen de reaktionairen, de fascistische van alle schakeringen en heel de internationale burgerij hun krachten in om het rad van de geschiedenis terug te draaien. Neen, dit rad draait en zal blijven draaien in de richting van de Wereldunie van Socialistische Sovjetrepublieken, in de richting van de eindoverwinning van het socialisme in heel de wereld.

Eén ding ontbreekt de arbeidersklasse uit de kapitalistische landen nog: de eenheid in haar eigen rangen.

Moge dus des te krachtiger van deze tribune, af de strijdkreet van de Kommunistische Internationale over heel de wereld weerklinken, de strijdkreet van Marx, Engels, Lenin en Stalin:

Proletariërs aller landen, verenigt UI

Vertaald uit: G. Dimitroff, Oeuvres Choiesies, Deel II, Sofia-Press, 1972, blz. 95 - 132.

„HET RECHTSSYSTEEM” VAN HET DUITSE FASCISME

*Interview gegeven aan de vertegenwoordigers van de pers
op 8 januari 1936
(antwoord aan de Heer Von Ribbentrop)*

In het fascistische dagblad „Völkischer Beobachter" van 18 december 1935, publiceerde Von Ribbentrop, de „bijzondere gevolmachtigde" van Hitler voor vraagstukken van de buitenlandse politiek, een brief aan de Engelse politikus Lord Allen of Hartwood in antwoord op diens vraag, persoonlijk gericht aan Hitler in naam van een groep Engelse juristen om de Duitse advokaat Hand Lie- then vrij te laten.

In zijn schrijven voert Ribbentrop een reeks thesissen aan: ten eerste, dat het tegenwoordige Duitse regime een bijzonder rechtssysteem zou bezitten, dat beantwoordt aan „de geest" en de „natuurlijke gevoelens" van het Duitse volk; ten tweede, dat het aan de macht komen van de fascisten op 30 januari 1933 een „revolutie" geweest is; ten derde, dat de historische opdracht van het Duitse fascisme de redding van de beschaving is en tenslotte ten vierde, dat hij, Ribbentrop, zou bijgedragen hebben tot de vrijlating van Dimitroff, wat hem op dit ogenblik bitter speet

Ribbentrop drukt er zijn spijt over uit dat de Duitse regering zo „goedhartig" was om Dimitroff destijds vrij te laten.

Verwijzend naar het rapport van Dimitroff aan het VIe Kongres van de Kommunistische Internationale, schrijft de schandelijke vervalser Ribbentrop: „Dit zorgvuldig uitgewerkt programma is het resultaat van Dimitroff's bevrijding, dit wil zeggen van de Britse liberale opvattingen en van de Duitse goedheid en grootmoedigheid."

Wij publiceren hier de antwoorden van kameraad Dimitroff op de vragen van de vertegenwoordigers van de pers.

Vraag: Wat denkt U over de brief van de Hitler-diplomaat Ribbentrop aan de Engelse lord Allen, gepubliceerd door het officieel orgaan van de Duitse regering „Völkischer Beobachter" van 18

december, in antwoord op het persoonlijk aan Hitler gericht verzoek om de Duitse advocaat Liethen vrij te laten?

Dimitrof: Mijnheer von Ribbentrop spreekt hier niet in zijn eigen naam. De persoonlijke meningen van Ribbentrop hebben slechts weinig waarde. De brief van Ribbentrop is een officiële verklaring van de Duitse regering die de monsterlijke moorden wil rechtvaardigen, waardoor een golf van protest opstak over de beschaafde wereld. Langs de stem van Ribbentrop spreekt het ontketende Duitse fascisme, dat de politieke opinie in Engeland achter zich wil krijgen zowel als voor wat zijn aanpak betreft van de politieke tegenstanders van het fascisme als voor wat zijn avontuurlijke militaire plannen betreft. Het is niet toevallig dat deze brief gepubliceerd wordt op het ogenblik dat de eerlijke mensen uit de ganse wereld diep verontwaardigd zijn naar aanleiding van de terechtstelling van de Duitse kommunist Klaus en tegenover de wanhoop van de hongersnood waaaronder de Duitse werkende massa leidt door het fascisme dat de terreur in gans het land op uitzonderlijke wijze verscherpt. Door openlijk de verdediging op zich te nemen van de beulen die de bijl hanteren, daagt hun medeplichtige met witte diplomatenhandschoenen in zijn brief de publieke wereldopinie uit.

Vraag: Wat denkt u over de verklaring van Ribbentrop, als zou het tegenwoordige Duitse regime een bijzonder rechtssysteem bezitten dat beantwoordt aan de „geest“ en de „natuurlijke noden“ van het Duitse volk?

Dimitrof: Deze verklaring van Ribbentrop is een vreselijke belediging voor het Duitse volk. Van welk cynisme moet men eigenlijk voorzien zijn, welke „Nitzcheaanse“ verachting moet men hebben voor de mensen tot wie deze brief van von Ribbentrop zich richt, om een dergelijke verklaring af te leggen! Het fascisme en het rechtssysteem zijn twee volkomen onverenigbare dingen. Het fascisme is de negatie van elk rechtssysteem. Eigenlijk is het fascisme de totale willekeur.

Het is de willekeur van een bewapend huurlingenleger van het groot kapitaal die de enorme meerderheid van het volk onderwerpt, niet in het belang van de uitbuitende minderheid, maar in het belang van de roofzuchtigste uitbuiters onder die minderheid.

Welk is dat rechtssysteem dat zou beantwoorden aan de „geest“ en de „natuurlijke gevoelens“ van het Duitse volk en dat negen tienden van dat volk alle elementaire politieke rechten afneemt? Welk is

dat rechtssysteem dat in de gevangenissen en de concentratiekampen de bloem van het Duitse volk laat omkomen? Welk is dat rechtssysteem dat volgens Ribbentrop zelf, onschuldige mensen gevangen houdt, zoals Liethen, alleen omdat zij er een andere „geestelijke ingesteldheid" op nahouden dan Ribbentrop? Ribbentrop motiveert de noodzaak om het oude rechtssysteem af te schaffen in Duitsland door te doen uitkomen, volgens zijn eigen woorden, dat zelfs „Adolf Hitler zou kunnen geoordeeld worden volgens dezelfde paragrafen van de strafwet als alle andere stervelingen." Maar een dergelijk systeem waar geen enkele fascistische moordenaar gerechterlijk kan vervolgd worden en dat voor zijn moorden geen enkele paragraaf voorbestemd houdt is juist de willekeur. Het is een regime waarvan zich aan het hoofd moordenaars van gemeen recht bevinden.

Het zou niet overdreven zijn te zeggen dat „het bijzondere rechtssysteem" van Ribbentrop dichter bij het „systeem" staat van de Amerikaanse gangsters die de bevolking van de Verenigde Staten terroriseren, dan bij gelijk welk ander bestaand rechtssysteem. Onder welk rechtssysteem bijvoorbeeld, moet men de provokatorische Rijksdagbrand door de Duitse fascistische rangschikkers? Dat de Duitse Verenigde Rechtsakademie, waarvan M. von Ribbentrop beloofd heeft het materiaal op te sturen aan lord Allen als verwittiging, maar eens tracht deze provokatie gerechterlijk te rechtvaardigen, die gediend heeft volgens haar initiatiefnemers, als voorwendsel voor een hele reeks Bartholomeus-nachten. Geen enkel rechtssysteem van Ribbentrop en zijn spitsbroeders zou kunnen verantwoorden dat mensen die niets met deze zaak te maken hebben gearresteerd en beschuldigd worden van de brandstichting in de Rijksdag, wanneer iedereen weet dat het gebeurde op bevel en onder leiding van de fascistische regeerders.

Dat de Duitse Rechtsakademie alle fascistische sluipmoorden, of de zoveel moorden wegens zozegde „vlucht pogingen", of de ter dood veroordeling van anti-fascisten, gebaseerd op vervalste documenten en valse getuigenissen, dan eens tracht te verantwoorden.

Laat haar trachten het folterings- en inquisitiesysteem te verantwoorden waaraan de fascistische beulen de gevangenen, communisten, sociaal-democraten en andere anti-fascistische mensen blootstellen. Laat mijnheer von Ribbentrop de normen eens uitleggen van dat rechtssysteem dat handelingen rechtvaardigt zoals de

moord op de Duitse professor Lessing, door een fascist uitgevoerd op Tsjechoslovaaks grondgebied, of het bloedbad van 30 juni, de moord op generaal von Schleicher en zijn vrouw, de terechtstelling van tientallen S.A.-leden. En de antisemitische pogroms en de vervolging van katholieken, die de vreselijke bladzijden uit de tijd van de inquisitie en de hougenoten terug ophalen. En de sterilisatie. Onder welk rechtssysteem worden dergelijke afschuwelijke daden toegestaan? En de bachanaal van de verbranding van onsterfelijke werken van de menselijke gedachte en het menselijke genie?

Natuurlijk heeft dit bijzonder rechtssysteem voorlopers gekend in de geschiedenis, in de Middeleeuwen; nu nog roept dit afschuw op bij diegenen die de geschiedenis van de foltering en bestuderen van de brandstapels, de verbranding van „ketteren”, van Giordano Bruno, de afschuwelijke foltertuigingen waarop de ongelukkigen werden uitgestrekt ten tijde van Ilvan de verschrikkelijke. Toen ook waren er beulen die de bijl hanteerden en hoofden afhielden op de executie- plaatsen; toen ook waren er Ribbentrops om de lof te zingen van een dergelijk „rechtssysteem”. Maar het is bekend dat de volkeren dit systeem vernietigd hebben. En er was een spirituele degeneratie van de burgerlijke maatschappij en van de ganse ontbindende kapitalistische rotzooi nodig opdat dit systeem zou herrijzen en armoede rondzaaien in het land dat de wereld Marx schonk, Engels, Goethe, Schiller, Wagner en Heine. Het gerecht van de geschiedenis zal niet milder zijn voor hen die de galg en de bijl hebben opgesteld als symbool van de hedendaagse Middeleeuwen, in een tijd dat over één zesde van de aardbol reeds de ster haar vijf armen doet schitteren met het embleem van de hamer en de sikkel.

Vraag: Hoe oordeelt u de verklaring van Ribbentrop, dat „de revoluties niet beslist worden door rechtsorganen en volgens de gebruikelijke rechtsnormen”?

Dimitroff: Het is volkomen juist dat men niet tot revoluties overgaat in de gerechtszalen, en ook niet op basis van gebruikelijke rechtsnormen. Maar in de overtuiging dat hij zo de sleutel heeft gevonden die alle moorden van het fascisme kunnen verantwoorden, heeft von Ribbentrop een „detail” vergeten. Dit is, dat de machts- name van de Duitse fascist op 30 januari 1933 helemaal geen revolutie is. Men weet dat elke ware revolutie de macht overdraagt van de éne klasse naar de andere. Maar in Duitsland was de bourgeoisie aan de macht, en zij is aan de macht gebleven. Het kapitalis

tische systeem bleef onaangetast. Wat veranderde, is dat de meest reaktionaire chauvinistische en imperialistische milieus, van het financiekapitaal, de absolute meesters geworden zijn die de uitbuiting en de kapitalistische onderdrukking tot het uiterste hebben versterkt. De politieke vervalsing zal Ribbentrop weinig helpen. Hij denkt, door op de reaktionaire fascistische rage het etiket van „nationaal socialistische revolutie** te kleven, dat hij de fascistische terreur kan rechtvaardigen. De fascistische diplomaat heeft er niet het minste besef van dat de ware revoluties, hoe ruw zij ook zijn, geen rechtvaardiging nodig hebben omdat zij het volk die hen voeren, en bijgevolg ook de ganse mensheid, op een hoger beschavingsniveau brengen. De bloedige fascistische bachanaal daarentegen kan dooi niets gerechtvaardigd worden, omdat zij het grote Duitse volk tot het niveau van de barbaarsheid heeft verlaagd.

Tot op heden was de fascistische legende van de nationaal-socialistische revolutie vooral een artikel voor binnenlands gebruik, bestemd voor de massa om haar te bedriegen en om de voedzame artikelen zoals vlees en eieren die schaars zijn te vervangen. Nu poogt Hitlers' handelsreiziger Ribbentrop deze verrotte waar ook op de Europese markt te lanceren. Met de grootste ernst ter wereld, beveelt hij de fascistische rage aan als „een model van revolutie** bij alle andere volkeren.

Men zou de beweringen van Ribbentrop niet zonder glimlach kunnen lezen, zoals die, dat de welbekende methoden van de nationaal-socialistische revolutie „geen voorgaande kennen in de geschiedenis** en „totaal tegengesteld zij aan de gruwelijke barbaarse methoden waarmee de revoluties werden gemaakt bij de andere volkeren van de beschaafde wereld**, dat zij ten dienste stonden van „het behoud van de ethische en morele principes van het volk**. Dit alles vormt het rekord van de onbeschaamde leugen, waarop het niet nodig is te antwoorden. Dit is werkelijk een fascistische model van onbegrensde brutaliteit

Vraag: Hoe staat u tegenover de verklaring van Ribbentrop, dat de historische opdracht van het fascisme het redden van de beschaving is?

Dimitrof: Op dezelfde wijze als tegenover een verklaring van Amerikaanse gangsters, die zich de opdracht zouden toeschrijven, de menselijkheid van het banditisme te moeten redden. Zoals geweten, richten de Duitse fascistten hun slagen op al wat de stempel

draagt van menselijke vooruitgang, van de vrije gedachte, de onafhankelijke schepping, op al diegenen die geen fascist zijn. Het zou niet anders kunnen aangezien het fascisme de grootste vijand is van de menselijke ontwikkeling en van de beschaving; het is de verii-chamelijking van het wildste en meest teugelloze obskurantisme. Het richt zijn aanvallen vóór alles op de arbeidersbeweging en vooral op het kommunisme, want het kommunisme vormt de voorhoede van de internationale arbeidersbeweging, want het draagt de nieuwe beschaving op zijn schouders.

Deze rol van het kommunisme treedt bijzonder duidelijk in het daglicht bij de grootse verwezenlijkingen op het gebied van de kommunistische opbouw in de Sovjet-Unie. Miljoenen mensen - arbeiders, boeren, intellektuelen, geleerden, ingenieurs, technici van de kapitalistische wereld overtuigen er zich meer en meer van dat het socialisme in de Sovjet-Unie, de machtige groei is van deproductiekrachten, het groeiende welzijn van de brede volksmassa, de verhoging - zonder voorgaande — van haar kuituur, de ontwikkeling van de menselijke persoon op alle gebied; het is de geboorte van een nieuwe mens, een nieuwe levenswijze, een nieuwe psychologie. Het socialisme is de vrede en de broederlijkheid onder de volkeren. Daarom vormt alles wat eerlijk, onafhankelijk en vrij is onder de mensheid, ondanks alle moeilijkheden, een eenheidsfront met de arbeidersklasse, tegen het fascisme, de hedendaagse pest van de mensheid.

Kraag/Wat weet u over de uitspraak van Ribbentrop, als zou hij bijgedragen hebben tot uw vrijlating?

Dimitrof: Het minste wat men kan zegen is, dat Ribbentrop met deze verklaring zijn rol in de geschiedenis overschat. Zoals iedereen weet, werd ik vrijgelaten omdat zelfs het fascistische tribunaal mij moest vrijspreken. Het heeft mij vrijgesproken omdat op het proces van Leipzig ontegensprekelijk werd bewezen dat de Rijksdag niet in brand werd gestoken door de kommunisten, maar door de Duitse fascist. Wij werden bevrijd omdat de golf van verontwaardiging over de moorden van het Duitse fascisme zo hoog opstak over de ganse wereld en omdat het fascisme een danige schande had opgelopen in Leipzig, dat het niets anders kon doen dan ons vrijlaten. Maar wat mijnheer von Ribbentrop hiermee te maken heeft? Hadden de Ribbentrops mij kunnen verslinden in Leipzig, ze zouden het enthoesiast hebben gedaan, maar ze stonden machteloos. De

bandiet die zijn slachtoffer vrijlaat omdat de mensen die het slachtoffer ter hulp snellen, zijn handen binden, kan toch allerminst beroep doen op zijn grootmoedigheid.

Ribbentrop spant zich in om het programma van het eenheidsfront voor de strijd tegen het offensief van het kapitaal, het fascisme en de oorlog, openlijk voorgesteld op het Zevende Kongres, af te schilderen als een internationale terroristische samenzwering, niet enkel tegen het fascisme in Duitsland, maar ook tegen gans Europa en dan vooral tegen het Britse Rijk. En het blijkt dat dit vreselijk ongeluk plaats zou gehad hebben dankzij „de Engelse liberale opvattingen en de Duitse goedhartigheid en grootmoedigheid" die, zoals Ribbentrop ons verzekert, mijn vrijlating tot gevolg zou gehad hebben. Al dit leugenachtig gezwets heeft Ribbentrop nodig om de Engelse openbare opinie ertoe te overreden om dergelijke „fouten", zoals mijn vrijlating, niet meer te herhalen; hij moet tenslotte vrije hand geven aan het Duitse fascisme tegen Thalmann en de andere gevangenen in de Duitse kerkers. Hij vervormt doelbewust de besluiten van het Zevende Kongres, om de aandacht af te wenden, van de ware samenzweerders en terroristen die nu pogen om de wereld in de katastrophe van een nieuwe imperialistische oorlog te dompelen. Het stenografische verslag van mijn rapport werd gepubliceerd. De arbeiders van alle landen hebben het gelezen. De Engelse lords kunnen het ook lezen. Overeenkomstig met het programma en de tactiek van de Kommunistische Internationale, heb ik mij, in mijn rapport, niet enkel de tegenstander van het individueel terrorisme verklaard, maar tevens heb ik met al mijn inzet van militante kommunist, gestreden tegen diegenen die het wapen van de individuele politiek van terrorisme hebben omgevormd tot de voornaamste methode voor de verwezenlijking van hun anti-populaire doeleinden. In de eerste plaats bedoel ik hier de Duitse fascistten.

Geen twijfel dat het leven van Thalmann, van tienduizenden kommunisten, sociaal-demokraten en andere anti-fascisten in de Duitse gevangenschappen, in gevaar is. Nieuwe moorden van het fascisme staan op de dagorde. De vuist van de fascistische beulen moet verwijderd worden. Het woord is aan de miljoenen arbeiders en aan alle eerlijke mensen.

HET EENHEIDSFRONT VAN DE STRIJD VOOR DE VREDE

Nog nooit sinds 1914 was het gevaar voor een dreigende wereldoorlog zo groot als vandaag. En nog nooit was de noodzaak zo dringend om alle krachten te mobiliseren voor het afwenden van deze catastrofe die de ganse mensheid bedreigt. Maar daarvoor is het eerst en vooral noodzakelijk klaar en duidelijk te begrijpen vanwaar het gevaar komt, welke zijn agenten zijn, welke de landen zijn die zij willen overvallen.

Het zou verkeerd zijn te geloven dat de oorlog die komt, enkel de Sovjet-Unie bedreigt, of hem tenminste in de eerste plaats bedreigt. Het is toch een feit dat de bezetting van de Rijnzone door de Hitlerstroepen een onmiddellijke bedreiging betekent voor Frankrijk, België en andere Europese landen. Het is tevens een feit dat de veroveringsplannen van Hitler voor de nabije toekomst, het inpalmen beogen van gebieden van de buurstaten, waar zich een Duitse bevolking bevindt

Wanneer Hitler vandaag spreekt over de „soevereniteit van Duitsland“, dan zal hij morgen spreken over de „soevereniteit van alle Duitsers“. Met dit ordewoord zal hij pogen Oostenrijk aan te hechten, Tsjecho-Slovakije te vernietigen als onafhankelijke staat, Elzas-Lotharingen te bezetten samen met Danzig, het Zuidelijk deel van Denemarken, Memel, enz... En dit is best te begrijpen: het is veel gemakkelijker voor het Duitse fascisme om eerst een leger de gebieden van de omliggende staten te laten veroveren, met het ordewoord „Nationale Eenheid van alle Duitsers“, en om pas daarna de oorlog te ontketenen tegen het machtige land van de Sovjets. Het Duitse fascisme, dat zich thans versterkt aan de Rijn betekent ook een bedreiging voor de onafhankelijkheid van het Poolse volk, niettegenstaande de huidige regeerders in Polen met hem verbondsovereenkomsten hebben gesloten.

Voor wat het Verre Oosten betreft bestaat er geen twijfel dat *de onmiddellijke slag* gericht is op het Chinese volk, niettegenstaande de fascistische militairen van Japan de oorlog tegen de Sovjet-Unie voorbereiden en hiervoor een overeenkomst hebben gesloten met Berlijn. Japan heeft reeds Mandsjoerije bezet en maakt zich nu één na één meester van de Chinese provincies. Het Japans imperialisme wil alle Aziatische volkeren onderwerpen, Indië inbegrepen, en wil zich meester maken van de Filippijnen en van Australië. Het bereidt zich voor om beslissend af te rekenen met de Verenigde Staten en met Groot-Brittanië.

Het is duidelijk dat de Westerse volkeren een fatale fout zouden begaan indien zij zich in het hoofd zouden prenten dat Europa en het Verre Oosten niet bedreigd worden door de fascistische oorlogvoerders. Vooral de buurvolkeren van Duitsland moeten ernstig nadenken over de verdediging van hun onafhankelijkheid en hun vrijheid.

De voornaamste reden voor de imperialistische oorlogen berust, zoals men weet, in het kapitalisme zelf, in zijn veroveringsdromen. Maar in de konkrete internationale toestand van vandaag is *het fascisme* de aanstoker van de komende oorlog, de ijzeren vuist van de meest agressieve en vechtlustige krachten van het imperialisme.

Wanneer het oorlogsgevaar een onmiddellijke dreiging geworden is, dan is dat omdat men niet tijdig de weg naar de macht van het Duitse fascisme heeft versperd. Nadat het zijn meesterschap had gevestigd, door een binnenlandse oorlog tegen de volksmassa van zijn eigen land, ontwikkelde het fascisme zich tot een onmiddellijke oorlogsbedreiging voor de wereldbevolking. Nadat het zijn eigen volk had onderworpen, ging het over tot het offensief tegen de andere volkeren, met de oorlogsfakkelt in de hand.

Het oorlogsgevaar werd nog groter door het feit dat de fascistische agressie in een staat van straffeloosheid werd gesteld. De voorbereiding van het Duitse Facisme op de oorlog (invoeren van de verplichte militaire dienstplicht, bewapening van lucht- en zeemacht), werd uitgevoerd met de systematische medeplichtigheid van kapitalistische machten en met de onmiddellijke steun van de Engelse leidende milieus. De passiviteit en de aarzelingen van de Volkenbond tegen het Japans offensief in China, en de Italiaanse agressie in Abessinië, hebben de brutaliteit van de aanvaller nog aangemoedigd.

Maar de groeiende agressie van het Duitse fascisme en van de Japanse militaire camarilla zijn het gevolg van het feit *dat het internationaal proletariaat er niet in slaagde eensgezind te reageren, door haar gigantische krachten te ontplooiën, door rond zich alle werkers en vrienden van de vrede te scharen in een machtig front tegen de oorlog.* De weerstand tegen het strydend eenheidsfront vanwege het reaktionair deel van de leiders van de Socialistische Internationale en van het Internationaal Verbond van Vakverenigingen werd nog niet verbroken. En het verwerpen van de onafhankelijke eenheidsfakties van het proletariaat tegen de oorlog, door de reaktionaire leiders die de imperialistische politiek van hun bourgeoisie steunen, het kalm houden van de massa met de illusie dat de Volkenbond het nodige zal doen voor het behoud van de vrede, hebben de strijd geremd van het proletariaat tegen de oorlog en hebben zijn druk op de kapitalistische regeringen verlamd.

Naast de openlijk reaktionaire leiders die de actie-eenheid van het internationaal proletariaat voor de verdediging van de vrede saboteren, onderkent men ook de „linkse” mooipraters die de fatalistische ideeën prediken over de *onmogelijkheid* om een oorlog tegen te houden en de *onmogelijkheid* om de vrede te behouden. Vanaf het ogenblik dat het kapitalisme de voornaamste oorzaak is van de oorlog, - zeggen zij - kan men de oorlog niet vermijden zolang dat kapitalisme bestaat, en is het vruchteloos en absurd om te strijden voor het behoud van de vrede. Dergelijke mensen zijn ofwel verstokte dogmatici, ofwel doodgewone kwakzalvers. Zij zien overal de losgelaten krachten van de oorlog, maar merken nergens de machtige factoren van de vrede.

De Sovjet-Unie — de staat van het zegevierende proletariaat, met zijn konsekvente en resolute vredespolitiek, is één van die factoren. Een andere faktor van de vrede is het proletariaat in de kapitalistische landen. Dit zijn de leidende krachten voor de verdediging van de vrede tegen de oorlogvoerders. De boerenmassa, alle werkers, de stevigste volksmassa in alle kapitalistische landen, zijn ook voor het behoud van de vrede. Een zeker aantal kapitalistische landen hebben op dit ogenblik belang by het behoud van de vrede. En in de landen waar het fascisme heerst met zoals in die landen waarvan de regeerders achter de aanstokers van een nieuwe slachting staan, willen de volkeren geen oorlog.

Doktrinaire mooipraters, zoals bijvoorbeeld diegenen van de Onaf

hankelijke Labourpartij van Engeland, stellen de toestand voor als zou het vraagstuk van oorlog en vrede enkel afhangen van de kapitalistische regeringen. Ja, dit zou zo zijn indien de volksmassa de eenvoudige rol van pion in handen van de regeringen zou spelen en *niet zou strijden NOOT* het behoud van de vrede, tegen hun regeringen in. Maar juist deze wijze om de massa te beschouwen als eenvoudige marionetten in handen van de regering, is volkomen vals. Indien deze massa, die nodig is om oorlog te voeren, *resoluut en tijdig opkomt* tegen de oorlogsplannen van de regeringen, zou zij hen kunnen verplichten om af te zien van een oorlog, en van de steunaan de oorlogssamenzweerders. *Het komt er enkel op aan deze strijd te organiseren en te leiden, altijd en overal tegen de fascistische oorlogvoerders en hun aanhangers.*

Wat nodig is, is een eenheidsfront voorde vrede dat niet enkel de arbeidersklasse, de boeren, werkende intellectuelen en alle andere werkers verenigt, maar tevens de onderdrukte volkeren en de volkeren wier onafhankelijkheid bedreigd wordt door de oorlogvoerders. Wat nodig is, is een front voor de vrede dat zich over alle delen van de wereld verspreid, van Tokio tot Londen, van New York tot Berlijn, een front voor de vrede dat krachtig optreedt tegen de oorlogs- aanstokers, tegen het Duitse fascisme in Europa, tegen de Japanse militaire klik in het Verre Oosten. En dit front voor de vrede zal machtig en onoverwinnelijk worden wanneer zij praktische mas- sa-akties uitvoert en zich niet beperkt tot protesten, besluiten en verklaringen.

Met de hulp van economische en politieke maatregelen moeten de oorlogsaanstokers als het ware *belegerd* worden. Zij moeten in het nauw gedreven worden om hun middelen te ontnemen waarmee zij hun misdadige voornemens willen realiseren. Over de wereld moet er een net gespannen worden van organisaties van de vrienden van de vrede, een beweging van internationale solidariteit, van ophefmakende maatregelen van een internationale eenheidspolitiek van het proletariaat om de vrede te behouden, dat de misdadige handen van de oorlogsaanstokers geketend worden.

De fascistische agressor moet er krachtig op gewezen worden dat miljoenen mensen zijn stappen waakzaam volgen en dat al zijn pogingen om andere volkeren aan te vallen zullen stuiten op de beslissende weerstand van het proletariaat en van de werkers uit de ganse wereld.

Alleen het proletariaat kan - door de realisatie van de eenheid in zijn rangen - een dergelijke vredesfront organiseren, aanvoeren en ruggeleunen.. Hier rust thans de *centrale taak van het ganse proletariaat*. Het succes van de strijd tegen het fascisme zelf hangt af van zijn realisaties.

II

Het volstaat niet om de vrede te *willen*. Er moet *gestreden* worden voor de vrede. Het is niet voldoende om een algemene propaganda te voeren tegen de oorlog. De propaganda tegen de oorlog „in het algemeen“ kan de samenzweerders in Berlijn of Tokio niet verhinderen om hun schandelijke voornemens uit te voeren; zij zouden erg tevreden zijn wanneer de arbeidersklasse niet verder ging dan een algemene propaganda van dat soort.

Opdat de strijd voor het behoud van de vrede slaagt, moeten de gemeenschappelijke acties van het proletariaat en van de grootst mogelijke volksmassa absoluut gericht worden tegen *de echte oorlogsaanstokers* en tegen de krachten die hen, binnen het land, direkt en indirekt helpen. Vanuit dit oogpunt is het uiterst belangrijk om in alle landen een juiste en konkrete taktiek uit te stippen in de strijd voor het behoud van de vrede, rekening houdend met de partij en de arbeidersbeweging van het betreffende land, en met de binnenlandse en internationale situatie.

In de landen waar het fascisme aan de macht is verzamelt de arbeidersklasse alle krachten om de catastrofe waarin het fascisme et volk wil storten te verijdelen. Dit doet ze door de ontmaskering van de chauvinistische demagogie en de oorlogsvoorbereidingen in et centrum van de strijd tegen de fascistische diktatuur te plaatsen, oor e strijd tegen de macht van het fascisme en tegen zijn mili-^{het} ^{proletariaat e}n de grote volksmassa van eieen³ ^{ie en andere} fascistische landen niet enkel voor hun van all? ^{tnfv} ^{maar} tevens voor ^het belang van de vrede, het belang van alle volkeren, van de gehele mensheid.

van dp Ja °&en^{is} de houding tegenover de buitenlandse politiek en belanfcriilTmint ^{tegei} ^{over de} nationale verdediging een bijzonder de landen dip n ^{ta} ^{de} van de arbeidersklasse, vooral in ^{nmiddel}hjk bedreigd worden door de agressie. Het 328

blijft de arbeidersklasse en alle werkers helemaal niet onverschillig te weten welke buitenlandse politiek de regering voert tegenover de fascistische vijanden van de vrede: draagt deze politiek bij tot de versterking van de gemeenschappelijke veiligheid? Helpt de regering de agenten van de fascistische agressor of neemt zij er doeltreffende maatregelen tegen? Hoe worden de kinderen van het volk behandeld die zich in de militaire rangen bevinden? In welke geest worden zij opgevoed? Uit welke elementen bestaan de leidende kaders van het leger? Zijn deze elementen betrouwbaar voor wat de strijd tegen de fascistische vijand betreft of zijn zij fascistische reaktionaire elementen? Hoe wordt de bevolking behoed voor de gruwelen van de oorlog? enz...

Zich onverschillig tonen tegenover de vraagstukken van de nationale verdediging, haar zonder controle aan de burgerlijke regering overlaten: ziedaar een houding die het werk van de verdediging van de vrede helemaal niet dient.

Niet toevallig hebben de leidende kopstukken van de bourgeoisie dit domein altijd beschouwd als hun monopolie, als een soort „heiligheid". Eens en voor altijd moet er een punt gezet worden achter dit monopolie van de bourgeoisie.

Het proletariaat kan geen stand houden zonder een eigen onafhankelijke politiek omtrent dit vraagstuk. Zonder ooit de standpunten van de bourgeoisie bij te staan, moet de partij van het proletariaat actief opkomen met zijn eigen programma, zijn eigen eisen, in de buitenlandse politiek en in de vraagstukken van de nationale verdediging.

Als eerste aanhanger van de actieve verdediging van zijn volk en zijn land tegen de fascistische onderwerping, moet het proletariaat het vraagstuk van de nationale verdediging zo stevig mogelijk binden aan de eisen die de democratische rechten van arbeiders en boeren willen uitspreiden, die hun levensbelangen willen verdedigen, vertrekkende van het feit dat enkel de democratisering van het regime in het land, de democratisering van het leger, het verwijderen van fascistische en andere reaktionaire elementen, en het inwilligen van de dringendste eisen van de arbeiders- en boerenmassa, ertoe in staat zijn om de verdedigingskrachten van het volk tegen de fascistische agressie te versterken.

In elke concrete situatie komen de vertegenwoordigers van de arbeidersklasse op voor dergelijke voorstellen en zoeken zij om

maatregelen te nemen die de grote volksmassa toelaten om een maximale druk uit te oefenen op de buitenlandse politiek van de regering, en eveneens om een daadwerkelijke controle uit te voeren op haar daden betreffende het vraagstuk van de nationale verdediging. Tevens komen zij op voor alle maatregelen die het de burgerlijke regeringen moeilijker maken om te kapituleren voor de fascistische agressor en om de onafhankelijkheid en de vrijheid van het volk te verraden.

Alleen de macht van het proletariaat is bij machte om een daadwerkelijke verdediging van het land en zijn onafhankelijkheid te verzekeren, zoals het voorbeeld van de Sovjet-Unie vanzelfsprekend aantoonst. Met de nadruk hierop werken de kommunisten om *een regering van het Volksfront* te stichten, wanneer een oorlog vanwege de fascistische agressor een onmiddellijke bedreiging is. Een dergelijke regering zal bijdragen tot de versterking van de verdedigingskrachten van het volk tegen de agressor. Daar zij maatregelen zal nemen tegen het fascisme en de reaktionaire elementen in het land, tegen de agenten en aanhangers van de vredesvijand, daar zij de controle van de georganiseerde massa op de nationale verdediging zal verzekeren. r

Waar de macht vandaag in handen ligt van de burgerlijke regeringen die de ware verdediging van het land niet waarborgen, en die de strijdkrachten van de staat opstellen tegen de werkers, kan de partij van de arbeidersklasse geen enkele politieke verantwoordelijkheid op zich nemen voor de verdedigingsmaatregelen van de regeringen; daarom spreekt zij zich uit tegen de militaire politiek van de regeringen en tegen het oorlogsbudget in zijn geheel. Dit sluit in bijzondere gevallen een gemotiveerde onthouding niet uit bij het stemmen van verschillende maatregelen omtrent de nationale verdediging die noodzakelijk zijn om de aanval van de fascistische agressor te bemoeilijken (bijvoorbeeld, het versterken van de grenzen), evenals het stemmen en het optreden voor maatregelen die worden voorgeschreven door de belangen van de verdediging van de bevolking tegen de gruwelen van de oorlog (beschermplaatsen tegen gas, gasmaskers, medische hulp, enz...)

De tijd is voorbij dat de arbeidersklasse niet *onafhankelijk* en niet *aktief* deelneemt aan het regelen van levensbelangrijke vraagstukken zoals oorlog en vrede. Het verschil tussen de kommunisten en de reformisten, tussen revolutionaire en reaktionaire politici van

de arbeidersklasse, bestaat er niet in dat deze laatste deelnemen aan het regelen van dergelijke vraagstukken, terwijl wij, de revolutionairen ons afzijdig zouden houden. Neen, het verschil bestaat hierin dat de reformisten, in deze vraagstukken zoals in de andere, het belang van de kapitalisten verdedigen, terwijl de revolutionairen het belang van de werkers, van het volk, behartigen.

Deze buigzame bolsjevistische tactiek, die de toepassing is van de algemene tactische lyn van het zevende Kongres van de Kommunistische Internationale voor specifieke vraagstukken, is noodzakelijkerwijze het gevolg van de huidige internationale toestand, in het bijzonder van het bestaan van vastbepaalde fascistische agressors.

En het is werkelijk komisch om te zien hoe de „linkse“ friseurs van alle allooi zich tegen deze tactiek opstellen als onverzoenlijke revolutionairen! Als we hen moeten geloven, zijn alle regeringen agressors. Zij halen zelfs Lenin aan die, tijdens de imperialistische oorlog van 1914-1918, de argumenten van de sociaal-chauvinisten terecht heeft verworpen: „Wij werden aangevallen, wij verdedigen ons“. Maar in die tijd was de wereld verdeeld in twee oorlogvoerende imperialistische bondgenootschappen, die in gelijke mate zochten om hun wereldhegemonie te vestigen en die in gelijke mate de imperialistische oorlog hadden voorbereid en geprovokeerd. Toen bestond er geen land waar het proletariaat de overwinnaar was en ook geen land met een fascistische diktatuur.

Maar nu is de situatie anders. Nu is er: 1. Een proletarische staat die het grootste bolwerk van de vrede is. 2. Welbepaalde fascistische agressors. 3. Heel wat landen die onmiddellijk bedreigd worden door een aanval van de fascistische agressor en door het verlies van hun onafhankelijkheid als staat en als natie. 4. Andere kapitalistische landen die op dit gegeven ogenblik de vrede willen handhaven. Het is dus volkomen foutief om vandaag *alle* staten als agressors voor te stellen. Alleen de mensen die de ware agressors trachten te verstoppen, kunnen de feiten zo vervormen.

in

De bestaande vrede is een slechte vrede. Maar deze slechte vrede is in ieder geval beter dan de oorlog. En voor iedere konsekwente aanhanger van de vrede is het vanzelfsprekend dat hij alle

maatregelen te nemen die de grote volksmassa toelaten om een maximale druk uit te oefenen op de buitenlandse politiek van de regering, en eveneens om een daadwerkelijke controle uit te voeren op haar daden betreffende het vraagstuk van de nationale verdediging. Tevens komen zij op voor alle maatregelen die het de burgerlijke regeringen moeilijker maken om te kapituleren voor de fascistische agressor en om de onafhankelijkheid en de vrijheid van het volk te verraden.

Alleen de macht van het proletariaat is bij machte om een daadwerkelijke verdediging van het land en zijn onafhankelijkheid te verzekeren, zoals het voorbeeld van de Sovjet-Unie vanzelfsprekend aantoonde. Met de nadruk hierop werken de kommunisten om *een regering van het Volksfront* te stichten, wanneer een oorlog vanwege de fascistische agressor een onmiddellijke bedreiging is. Een dergelijke regering zal bijdragen tot de versterking van de verdedigingskrachten van het volk tegen de agressor. Daar zij maatregelen zal nemen tegen het fascisme en de reaktionaire elementen in het land, tegen de agenten en aanhangers van de vredesvijand, daar zij de controle van de georganiseerde massa op de nationale verdediging zal verzekeren. r

Waar de macht vandaag in handen ligt van de burgerlijke regeringen die de ware verdediging van het land niet waarborgen, en die de strijdkrachten van de staat opstellen tegen de werkers, kan de partij van de arbeidersklasse geen enkele politieke verantwoordelijkheid op zich nemen voor de verdedigingsmaatregelen van de regeringen; daarom spreekt zij zich uit tegen de militaire politiek van de regeringen en tegen het oorlogsbudget in zijn geheel. Dit sluit in bijzondere gevallen een gemotiveerde onthouding niet uit bij het stemmen van verschillende maatregelen omtrent de nationale verdediging die noodzakelijk zijn om de aanval van de fascistische agressor te bemoeilijken (bijvoorbeeld, het versterken van de grenzen), evenals het stemmen en het optreden voor maatregelen die worden voorgeschreven door de belangen van de verdediging van de bevolking tegen de gruwelen van de oorlog (beschermplaatsen tegen gas, gasmaskers, medische hulp, enz...)

De tijd is voorbij dat de arbeidersklasse niet *onafhankelijk* en niet *aktief* deelneemt aan het regelen van levensbelangrijke vraagstukken zoals oorlog en vrede. Het verschil tussen de kommunisten en de reformisten, tussen revolutionaire en reaktionaire politici van

de arbeidersklasse, bestaat er niet in dat deze laatste deelnemen aan het regelen van dergelyke vraagstukken, terwijl wij, de revolutionairen ons afzijdig zouden houden. Neen, het verschil bestaat hierin dat de reformisten, in deze vraagstukken zoals in de andere, het belang van de kapitalisten verdedigen, terwijl de revolutionairen het belang van de werkers, van het volk, behartigen.

Deze buigzame bolsjevistische taktiek, die de toepassing is van de algemene taktische lyn van het zevende Kongres van de Kommunistische Internationale voor specifieke vraagstukken, is noodzakelijkerwijze het gevolg van de huidige internationale toestand, in het bijzonder van het bestaan van vastbepaalde fascistische agressors.

En het is werkelijk komisch om te zien hoe de „linkse“ friseurs van alle allooi zich tegen deze taktiek opstellen als onverzoenlijke revolutionairen! Als we hen moeten geloven, zijn alle regeringen agressors. Zij halen zelfs Lenin aan die, tijdens de imperialistische oorlog van 1914-1918, de argumenten van de sociaal-chauvinisten terecht heeft verworpen: „Wij werden aangevallen, wij verdedigen ons“. Maar in die tijd was de wereld verdeeld in twee oorlogvoerende imperialistische bondgenootschappen, die in gelijke mate zochten om hun wereldhegemonie te vestigen en die in gelijke mate de imperialistische oorlog hadden voorbereid en geprovokeerd. Toen bestond er geen land waar het proletariaat de overwinnaar was en ook geen land met een fascistische diktatuur.

Maar nu is de situatie anders. Nu is er: 1. Een proletarische staat die het grootste bolwerk van de vrede is. 2. Welbepaalde fascistische agressors. 3. Heel wat landen die onmiddellijk bedreigd worden door een aanval van de fascistische agressor en door het verlies van hun onafhankelijkheid als staat en als natie. 4. Andere kapitalistische landen die op dit gegeven ogenblik de vrede willen handhaven. Het is dus volkomen foutief om vandaag *alle* staten als agressors voor te stellen. Alleen de mensen die de ware agressors trachten te verstoppen, kunnen de feiten zo vervormen.

in

De bestaande vrede is een slechte vrede. Maar deze slechte vrede is in ieder geval beter dan de oorlog. En voor iedere konsekwente aanhanger van de vrede is het vanzelfsprekend dat hij alle

maatregelen steunt die kunnen bijdragen tot haar behoud, de maatregelen van de Volkenbond inbegrepen, en vooral de sankties. De sankties kunnen een handig aktiemiddel zijn tegen de agressor.

Wanneer de sankties, die aangenomen werden door de Volkenbond, niet hebben verhinderd dat Italië zijn oorlog tegen Abessinië voortzette, is dat helemaal geen argument tegen deze sankties, maar tegen de machten die hun toepassing met de voeten hebben getreden.

En wanneer het Duitse fascisme vandaag de volkeren van de ganse wereld uitdaagt, is dat juist omdat het rekt op zijn onstrafbaarheid, omdat de sankties niet werden toegepast tegenover Japan, omdat de sankties tegen Italië verhinderd werden door de kapitalistische staten, en tenslotte omdat Hitler, wanneer hij zijn troepen naar de Belgische en Franse grenzen voert, op voorhand overtuigd was dat de besliste sankties tegen hem zouden gesaboteerd worden door de Engelse bourgeoisie.

Men zegt dat de toepassing van de sankties het oorlogsgevaar vergroot en leidt tot oorlog. Dit is fout. Het is integendeel *de onstrafbaarheid van de agressor* die het oorlogsgevaar vergroot. Hoe meer sankties op financieel en economische vlak resoluut worden toegepast tegen de fascistische agressor (absolute weigering van krediet, stopzetten van de handel en het leveren van grondstoffen) hoe minder resoluut het Duitse fascisme de oorlog zal verklaren, aangezien het risico zoveel groter zal zijn.

De Volkenbond moet onverbiddeijk bekritiseerd worden voor zijn twijfelingen, zijn passiviteit, zijn gebrek aan consequentie. De arbeidersklasse moet een onverzoenlijke strijd voeren tegen deze regeringen van de imperialistische staten die lid zijn van de Volkenbond en die uit egoïstische belangen de agressor helpen, de maatregelen saboteren die de vrede willen handhaven en die de belangen van de kleine volkeren opofferen aan grote imperialistische machten. Maar hieruit volgt helemaal niet dat men in het algemeen een negatieve houding moet aannemen tegenover de Volkenbond. Welk belang heeft het proletariaat erbij om het spel mee te spelen van de oorlogsaanstokers die vandaag allen tegen de Volkenbond zijn? Het zijn juist de voornaamste oorlogsaanstokers — Duitsland en Japan - die de Volkenbond hebben verlaten. De Sovjet-Unie die met heel zijn internationaal gewicht, de zaak van de vrede en de gemeenschappelijke zekerheid verdedigt, zetelt in de Volkenbond. Ook

bepaalde andere staten die niet willen toelaten dat de fascistische agressors andere volkeren aanvallen, maken deel uit van de Volkenbond. Wie het onderscheid niet kan maken tussen de vroegere Volkenbond en de Volkenbond vandaag, wie zijn houding niet kan differentiëren tegenover de verschillende leden van de Volkenbond, wie de druk niet erkent van de massa op de Volkenbond en de verschillende kapitalistische regeringen ten voordele van de maatregelen voor het behoud van de vrede, is een babbelaar en geen revolutionair, geen politicus van het proletariaat.

De arbeidersklasse moet deze maatregelen van de Volkenbond en de verschillende staten steunen, die de vrede willen handhaven (niet-aanvalspakten, verdragen van wederzijdse bijstand tegen de agressor, van gemeenschappelijke vrede, en van financiële en economische sankties). Zij moet deze niet enkel steunen, maar een machtige anti-oorlogsbeweging van de massa, de Volkenbond evenals de regeringen van de verschillende kapitalistische landen verplichten om ernstige maatregelen te treffen voor de verdediging van de vrede.

Het is 'onjuist te beweren dat de voortdurende konsessiepolitiek aan de eisen van de fascistische oorlogsaanstokers, vanwege de Volkenbond en vanwege de verschillende staten (Engeland, Frankrijk, België, enz...) kan bijdragen tot het behoud van de vrede. De arbeiders hebben niet vergeten dat indertijd, precies de sfeer van kompromissen en van kapitulatie in de binnenlandse politiek van Duitsland, voor het offensief van het fascisme de weg heeft geopend naar de macht. In de internationale arena geeft een dergelijke kapitulatiepolitiek open veld aan het oorlogszuchtige fascisme, voor de aanval.

Het is eveneens onjuist te beweren dat de zaak van de vrede erbij zou winnen, moest men vandaag het vraagstuk opwerpen van een nieuwe verdeling van de grondstoffen, de kolonies en de mandaatgebieden, zoals de reaktionaire sociaal-demokratische leiders dit pogen. In de grond handelt men slechts zo om de aandacht van de massa af te wenden van de werkelijke strijd tegen de oorlogsaanstokers. Anderzijds verstopt een dergelijk voorstel de wens om het Duitse fascisme kolonies toe te wijzen, wat zijn oorlogsposities slechts nog zou versterken. Het is niet de zaak van het proletariaat om zich uit te spreken voor deze of gene verdeling van de kolonies en de koloniale mandaten onder de imperialisten. Zijn taak is het

steunen van de strijd van de koloniale volkeren voor hun belangen en hun rechten, voor het definitieve bevrijden van deze volkeren van het imperialistische juk.

IV

Wanneer het proletariaat doeltreffende maatregelen tegen de agressiviteit der fascistische oorlogsaanstokers eist van de Volkenbond en zijn burgerlijke regeringen, mag het geen ogenblik uit het oog verliezen dat het *voornaamste punt NOOT* het behoud van de vrede, dat *het fundamentele en beslissende punt, de onafhankelijke akties zijn van de grote massa voor de verdediging van de vrede tegen de vastbepaalde oorlogsaanstokers.*

Er bestaat geen twijfel over dat het Italiaanse fascisme sinds lang zyn roofoorlog tegen het Abbessynische volk bad moeten stopzetten, indien het internationaal proletariaat met zijn massa-organisaties, vooral dan de vakverenigingen, eensgezind had opgetreden, door stakingen en andere maatregelen had verhinderd dat elk schip, elke trein uit Italië vertrok of Italië bereikte.

Maar de stichting van een Volksfront voor de Vrede dat werkelijk breed en machtig genoeg is om een dergelijke strijd te voeren tegen het oorlogszuchtige fascisme, is slechts mogelijk wanneer de *aktie-eenheid van het proletariaat* zelf bestaat. Juist de vestiging van de aktie-eenheid van de arbeidersklasse, heeft het mogelijk gemaakt voor het Franse en Italiaanse proletariaat om een machtig Anti-Fascistische Volksfront te vormen.

De konferentie van Londen van de Socialistische Arbeidersinternationale en het Internationaal Verbond van Vakverenigingen van Amsterdam, door innerlijk tegenstellingen verscheurd, heeft het vraagstuk omzeild van de noodzaak om onmiddlijk de aktie-eenheid van het proletariaat op nationale en internationale schaal te verwezenlijken, dit onder drtik van de raktionaire vleugel. Zij heeft de arbeidersmassa niet opgeroepen tot onafhankelijke akties, maar heeft zich beperkt tot de oproep om volledig vertrouwen te hebben in de Volkenbond. Zij is niet opgetreden om het Chinese volk te verdedigen dat werd aangevallen door Japan. Zij heeft op geen enkele manier deze travaillistische en democratische leiders veroordeeld die

de agressieve politiek van het Duitse fascisme verdedigen, onder het mom van „behoud van de vrede“.

Maar terzelfdertijd ontwikkelt zich sinds enige tijd in de rangen van de Socialistische Arbeidersinternationale en van het Internationaal Verbond van Vakverenigingen, een beweging voor het eenheidsfront van de arbeidersklasse. De levenbelangen van het ganse internationaal proletariaat eisen dat deze krachten de bovenhand krijgen en de weerstand van de tegenstanders van het eenheidsfront gebroken worden.

Het militair offensief van het fascisme dat gebruik maakt van de verdeling in de partijen en organisaties van de arbeidersklasse der verschillende landen, vereist onmiddellijk *een internationale eenheid politiek, van de arbeidersklasse voor het behoud van de vrede.*

Kortom, de verwezenlijking van deze internationale eenheidspolitiek van het proletariaat is mogelijk op basis van de volgende punten:

Ten eerste, herstel en versterking van de ware internationale proletarische solidariteit voor de verdediging van de belangen van de stevigste werkende massa; volledige breuk van de sociaal-demokratische partijen met de imperialistische belangen van hun bourgeoisie.

Ten tweede, de breedst mogelijke steun aan de vredespolitiek van de Sovjet-Unie, de proletarische staat die onwrikbaar waakt over het behoud van de vrede onder de volkeren. Voor alles houdt dit in dat de arbeiderspartijen de krachtige strijd voeren tegen kontra-revolutionaire pogingen om de buitenlandse politiek van de Sovjet-Unie te vereenzelvigen met de politiek van de imperialistische staten, om het Rode leger, bolwerk van de vrede, te vereenzelvigen met de legers van de imperialistische staten, pogingen die het spel van de fascistische oorlogsaanstokers in de hand werken.

Ten derde, op elk gegeven ogenblik slagen richten en koncentrereren op de fascistische agressie, een verschillende houding aannemen tegenover enerzijds de agressor en anderzijds zijn slachtoffers; elke poging ontmaskeren die het verschil tussen fascistische en niet-fascistische staten wil verdoezelen.

Ten vierde, autonome strijd van het proletariaat voor het behoud van de vrede, onafhankelijk van de kapitalistische regeringen en van de Volkenbond, wat de opsloeping uitsluit van de arbeidersbeweging

door de achterbakse intriges van de regeringen, behorend tot de Volkenbond.

De strijd voor het behoud van de vrede is, onder de huidige voorwaarden, een *strijd* tegen het *fascisme*, een *revolutionaire* strijd in de werkelijkheid.

Het behoud van de vrede is doodsvaarlijk voor het fascisme, want wanneer zijn binnenlandse moeilijkheden toenemen, is het in staat de burgerlijke fascistische diktatuur te ondermijnen; het behoud van de vrede helpt de versteviging van de krachten van het proletariaat, de krachten van de revolutie; het behoud van de vrede staat het overbruggen toe van de splitsing in de rangen van de arbeidersbeweging; het helpt het proletariaat om de leidende klasse te worden in de strijd van alle werkers tegen het kapitalisme; het ondermijnt de fundamenteën van het kapitalistische regime; het versnelt de overwinning van het socialisme.



„De oorlog kan totaal onverwachts uitbreken. Vandaag verklaart men de oorlog niet meer. Men voert hem gewonweg.“ (Stalin). Dit verplicht de kommunisten om duidelijk de omvang en het karakter van de oorlog te begrijpen, om de wegen en de middelen te overschouwen die een oorlog kunnen vermijden.

De beslissende stap om de aktie-eenheid van het internationaal proletariaat tegen de oorlogsaanstokers is vandaag de ontplooiing van een aktieve, volhardende en omvangrijke campagne voor het behoud van de vrede. Deze campagne moet door de kommunisten op touw gezet worden in elk land, op elk terrein van het sociale en politieke leven. De kommunisten voeren deze campagne zonder te wachten op de konklusies van de overeenkomsten van de aktie-eenheid met de sociaal-demokratische leiders, maar voeren haar absoluut in het teken van de strijd voor de vestiging van de aktie-eenheid van de Kommunistische Partij met de Sociaal-demokratische partij. De kommunisten spannen zich in om de weerstand te breken van de reaktionaire sociaal-demokratische leiders tegen het eenheidsfront, en om met alle mogelijkheden de banden te versterken van de gemeenschappelijke strijd tussen kommunistische en sociaal-demokratische arbeiders tegen de gemeenschappelijke vijand.

Een dergelijke campagne zal ertoe bijdragen dat alle krachten

van het proletariaat in beweging gebracht worden en verenigd worden, niet enkel op nationale maar ook op internationale schaal, aangezien zij de toenadering bevordert tussen kommunistische en sociaal-demokratische arbeiders. Dit is het machtigste middel om andere lagen van werkers uit stad en land op te nemen, de massa van de kleine bourgeoisie, van boeren en intellectuelen, van alle voorstanders van de vrede. Dit alles zal de vorming versnellen van een onoverwinnelijk strijdfrent van het internationaal proletariaat, van alle werkers, van alle volkeren voor het behoud van de vrede.

Strijden voor de vrede is strijden tegen het fascisme, is strijden voor de overwinning van het socialisme over de ganse wereld.

11 mei 1936

*Vertaald uit: Georges Dimitrof - Oeuvres
Choisies - Deel 2
Sofia Presse, 1972 - blz. 148-163*

HET VOLKSFRONT VOOR DE STRUD TEGEN HET FASCISME EN DE OORLOG.

De politiek van het volksfront voor de strijd tegen het fascisme en de oorlog, afgekondigd door het VIIe Kongres van de Kommunistische Internationale, vond een grote weerklank onder de werkende massa's van alle landen. De praktische verwezenlijking van deze politiek in Frankrijk en Spanje leverde een uitgesproken duidelijk bewijs op van de *reële mogelijkheden* van ' het volksfront en heeft zijn populariteit nog doen aangroeien.

Op dit ogenblik is er geen enkel land waar de idee van het volksfront niet dag na dag een steeds groter aantal aanhangers vindt onder diegenen die de democratie en de vrijheid liefhebben, onder al diegenen die voor de vrede onder de volkeren zijn. De tendens om een volksfront te vormen groeit zelfs in landen als Japan, waar de burgerlijk democratische revolutie haar laatste woordje nog niet gezegd heeft, waar het feodaal en fascistisch militarisme het Japanse volk in de afgrond van de verschrikkelijkste rampen stort, door zijn : avonturistische politiek, door de verovering van Chinese gebieden !en door zijn provokaties langs de grenzen van de Sovjet-Unie. Deze tendens groeit eveneens in de landen die de klassiekers van de burgerlijke democratie genoemd worden zoals Groot-Brittannië, waar volgens de traditie, alleen de twee partijen van het monopolistisch kapitaal beschikten over het lot van de volkeren — de liberalen en de konservatieven die, door hun reaktionaire politiek op nationaal en internationaal vlak, de dood voorbereiden van de democratie en de vrede.

Het geweldige historische belang, de juistheid en de geschiktheid van de politiek van het volksfront werden trouwens op vanzelfsprekende wijze uitgedrukt in de houding van de vijanden van het proletariaat, de tegenstanders van de democratie en de vrede, de fascisti

sche oorlogsaanstokers, van de hele internationale reaktie tegenover diezelfde politiek. De regeringen van de kapitalistische landen, de burgerlijke partijen, staatslieden en politici, de organen van de burgerlijke pers maakten zich zeer ongerust na de beslissing van het zevende Kongres. De reaktionairen uit alle landen ontketenden een ongehoorde campagne vol laster en opruiing tegen de Kommunistische Internationale en tegen alle aanhangers van het volksfront Een speciale „Anti-Komintern“-organisatie voor internationale propaganda tegen de Kommunistische Internationale en voor de strijd tegen de politiek van het eenheidsfront werd in fascistisch Duitsland gesticht. Op het Nationaal-socialistisch Kongres te Nürenberg openden Hitler, Goebbels en Rosenberg een ongeremd spervuur tegen het gevaar van het volksfront dat de fascistische diktatuur bedreigt, en tegen de democratie over het algemeen. Hun scherpste uitvallen richtten zij op het volksfront dat reeds gesticht werd in Frankrijk en Spanje maar tegelijkertijd drukten zij hun bezorgdheid uit over het groeiende volksfront in Duitsland zelf. De paus van Rome en de „heilige“ bisschoppen in de verschillende landen waren er al te vlug bij met zendbrieven en kerkelijke preken om de kerkgemeenschap te beschermen tegen het „vreselijke bolsjevistische gevaar“ — het volksfront Het vraagstuk van het volksfront verlaat de persbladzijden niet in de kapitalistische landen en maakt het onderwerp uit van zeer hevige discussies.

De klassevijand heeft zeer snel het grote gevaar ingezien dat het eenheidsfront — de eenheid van alle anti-fascistische krachten — voor hem inhield. Zolang het proletariaat niet verenigd is, zolang het geïsoleerd is van de andere werkende lagen in steden en dorpen, zolang het geen juiste onderlinge verhoudingen en een samenwerking met de andere democratische krachten in het land heeft ontplooid, zal het weinig moeilijkheden opleveren voor het handvol financiemagnaten en industriëlen, voor de fascistische bourgeoisie, om de arbeidersbeweging te verbrijzelen, om de verschillende lagen van de bevolking één voor één te verslagen, en om de democratie te vernietigen zoals de voorbeelden van Italië, Duitsland en Oostenrijk hebben bewezen. De fascistien lukten erin om de gekende listige regel toe te passen: „verdeel en heers“.

Maar wanneer de versplinterde rangen van de proletariërs mekaar de hand geven op initiatief van de kommunisten met het oog op een gemeenschappelijke strijd tegen de gemeenschappelijke

vijand, wanneer de arbeidersklasse verenigd strijdt, tesamen met de boeren, de kleine bourgeoisie en alle democratische elementen, op basis van een programma van het volksfront, zullen onoverwinbare hindernissen het offensief van het, fascisme tegenhouden. Er wordt een kracht ontplooid die een beslissende weerstand kan bieden aan het fascisme, die niet meer toelaat dat het de macht neemt in de burgerlijke democratische landen en die zijn barbaarse overheersing kan omverwerpen daar waar het zich heeft gevestigd.

De stichting van het volksfront betekent een ommekeer in de verhoudingen van de krachten van het proletariaat enerzijds en van de fascistische bourgeoisie anderzijds, ten voordele van de massa der miljoenen werkers. De voorbeelden van Frankrijk en Spanje tonen dit duidelijk aan. Het volksfront biedt niet enkel de mogelijkheid aan de kleine bourgeoisie, de boeren, de democratische intellectuelen, om weerstand te bieden aan de overheersing en de verdrukking van de kliek van het financiekapitaal, maar ook om zich tegen haar op te stellen voor de verdediging van hun belangen en hun levensrechten, steunend op de strijdende medewerking van de arbeidersklasse op nationale en internationale schaal. Het volksfront toont de uitweg aan van deze situatie die zonder oplossing leek voor de kleinburgerlijke lagen die zich gedoemd achtten om de fascistische overheersing te dragen. Het volksfront helpt de arbeidersklasse om het politiek isolement te vermijden waarin de bourgeoisie haar bewust heeft gedreven; het scheidt de beste voorwaarden waarin het proletariaat zijn historische rol kan vervullen — zich aan het hoofd stellen van de strijd van zijn volk tegen het handvol financiemagnaten, grote kapitalisten en grootgrondbezitters, en de voorhoede zijn van de democratische revoluties die nog niet uitgevoerd werden en van alle bewegingen voor de vooruitgang en voor de kuituur. Op deze manier bereikt de klassestrijd tussen uitbuiters en uitgebuitenen een veel ruimere basis en een veel machtiger uitstraling.

Terwijl de versplintering in de rangen van de arbeidersklasse en het ontbreken van een aktie-eenheid tussen haar en de andere werkende lagen van de bevolking voor het fascisme de weg openstelt naar de macht, verzekeren de eenheid binnen de rangen van de proletariërs en de stichting van een volksfront, de overwinning van de democratie op het fascisme. Zij bevrijden de wereld van de fascistische oorlogsaanstokers en stellentenslotte de weg open naar de overwinning van de arbeid op het kapitaal.

Men kan zich moeilijk een groter gebrek aan politiek inzicht indenken dan wanneer de principes van de klassestrijd in tegenspraak gesteld worden met de politiek van het eenheidsfront, zoals enkele ijverige „linkse” critici doen in verband met de beslissingen van het zevende Kongres van de Kommunistische Internationale. Dikwijls zien wij het karakteristiek fenomeen, dat vele linkse socialisten die ontgoocheld zijn door de sociaal-demokratische politiek van klassensamenwerking met de bourgeoisie, de posities van het reformisme verlaten om dan vaak in andere uitersten te vervallen en het slachtoffer te worden van het sektarisme of van de linkse afwijkingen. Zij verwarren de politiek van het volksfront met deze van de classesamenwerking met de bourgeoisie, en treden daardoor op voor de „zuivere klassenpolitiek van de arbeiders”, zij weigeren de gemeenschappelijke strijd van de arbeidersklasse met de democratische lagen van de kleine bourgeoisie, van de boeren en de intellektuelen tegen het fascisme, als een afwijzen van de standpunten van de klassestrijd. Dit bewijst enkel dat het onontbeerlijk is om geduldig aan de eerlijke linkse socialisten uit te leggen welke de klassezijn is van de politiek van het volksfront en om hen te helpen zich van de politieke bijziendheid te bevrijden aangezien alleen het fascisme en de reactie in het algemeen daarvan genieten.

II

Zoals reeds gezegd werd op het VIIe Kongres van de Kommunistische Internationale, zal het volksfront in de verschillende landen op verschillende manieren opgericht worden, naargelang de historische, politieke en sociale bijzonderheden, en naargelang de konkrete toestand in elk land. Het klakkeloos nabootsen en het mekanisch overbrengen van de vormen en methoden van het volksfront van het ene land op het andere, kunnen de verwezenlijking, de uitbreiding en de versterking van het volksfront slechts verhinderen. Maar zoals de ondervinding ons leert is het tevens waar dat voor de meeste kapitalistische landen:

ten eerste: — de oprichting van het volksfront mogelijk is doorheen de daadwerkelijke strijd tegen het fascisme; ten tweede: — het eenheidsfront sneller zal ontplooid worden en de werkende massa zal opnemen wanneer de arbeidersklasse zelf resoluter en in haar

geheel optreedt, wanneer haar organisaties en dan vooral de syndi- kale eenheden van de passa, de kommunistische en sociaal-demo- kratische partijen, de aktie-eenheid in de strijd tegen het fascisme zullen verwezenlijkt hebben; ten derde — het volksfront zich zal uitbreiden en versterken naargelang de verwezenlijking van haar programma van de verdediging van de democratie en van de vrede tegen het fascisme en de fascistische oorlogsaanstokers;

ten vierde: - het sukses van het volksfront zal afhangen van de samenhang van zijn rangen, van de politieke en organisatorische voorbereiding van de massa's en de organisaties die erbij aansluiten en die moeten klaar staan om op het gegeven oogenblik elke slag van het fascisme te beantwoorden vooraleer het overgaat tot een algemeen offensief.

Nu zich de strijd tussen het Spaanse volk en de fascistische oproerlingen ontwikkelt, nu het fascisme zich overal in de kapitalistische landen vestigt en in de eerste plaats in Frankrijk, Tsjecho- slovakije en België is het de plicht van de arbeidersklasse om de opbouw en de versterking van het volksfront op te drijven, door het vestigen van de aktie-eenheid op nationale en internationale schaal. De taak van de kommunisten bestaat erin alles te doen wat nodig is om de arbeidersklasse te helpen bij het vervullen van haar historische rol, en dit door de voorwaarden in hun land goed in overweging te nemen.

Als wij de onmiddellijke en belangrijkste taken die in de huidige toestand vereist worden van het internationaal proletariaat, bondig willen formuleren, liggen zij in het volgende vevat:

XIII. *met al onze krachten het Spaanse volk helpen om de fascistische oproerlingen te verdelgen;*

XIV. *het diskrediteren en het doen mislukken van het volksfront in Frankrijk niet toelaten;*

XV. *de verwezenlijking van het internationaal volksfront voor de strijd tegen het fascisme en de oorlog op elke wijze versnellen.*

Al deze taken staan in eng onderling verband met elkaar. De dringendste taak is nochtans op dit gegeven oogenblik, de organisatie van een internationale hulpverlening aan het Spaanse volk voor zijn overwinning op het fascisme.

De verdere loop van de ontwikkeling van alle kapitalistische landen zal in de nabije toekomst, in veel opzichten afhangen van de uitslag van de strijd van het Spaanse volk tegen de fascistische onder

drukkers. Het optreden van het fascisme in Spanje heeft eens en voor goed aangetoond dat het niet enkel de grootste vijand van het proletariaat is, van de Sovjet-Unie, maar tevens de vijand is van elke vrijheid, van elk democratisch land, niettegenstaande zijn ekonoomisch en politiek regime het kader van de burgerlijke maatschappij niet verlaat

Het fascisme likwideert alle democratische verworvenheden van de volkeren, vestigt het rijk van het obskurantisme, vernietigt de kuituur, zaait rassendiskriminatie en mensenhaat rond om de roofoorlog te ontketenen. Het bijeenraapsel Asturië, vreemdelingenlegioenen en de bedrogen Marokkaanse troepen onder kommando van fascistische generaals, bewapend door de fascistische leiders in Duitsland, Italië of Portugal, evenals de legerkorpsen die door Duitsland en Italië gestuurd werden, verspreiden op dit ogenblik in Spanje dood en verderf. Voor de muren van Madrid, in Catalonië, in de bergen van Asturië, en over het ganse schiereiland, verdedigen de republikeinse troepen niet alleen de vrede en de onafhankelijkheid van republikeins Spanje, maar tevens de democratische veroveringen van alle volkeren en de zaak van de vrede tegen de fascistische oorlogsaanstokers. Het bijzonder belang van de gebeurtenissen in Spanje bestaat hierin dat zij de grote kracht van de eenheidsactie van het proletariaat de kracht van het volksfront voor de strijd tegen het fascisme aantonen. Op dit ogenblik is het vanzelfsprekend voor iedereen dat, indien de actie-eenheid niet verwezenlijkt was in Spanje tussen de kommunistische, socialistische en anarchistische arbeiders en indien er zich geen stevig strijdend front van het Spaanse volk had ontplooid van kommunisten tot linkse republikeinen, dan hadden de fascistische generaals reeds lang de diktatuur gevestigd. Zij zouden overgegaan zijn tot de massale uitroeiing van arbeiders, werkers en democratische elementen in Spanje. Zij zouden het land onderworpen hebben aan de uitspattingen van de reactie en de middeleeuwse inquisitie, zij zouden het land omgevormd hebben tot het voorwerp van onbegrensde overheersing vanwege de Duitse en Italianse fascistena, zij zouden strategische punten hebben afgestaan die zeer belangrijk zijn in de Middellandse zee en zouden van Spanje een wapenopslagplaats gemaakt hebben voor de verwezenlijking van hun militaire bandietenplannen.

Maar de fascistische oproerlingen in Spanje en hun helpers van Berlijn en Rome stootten op een kracht die hun de weg versperde.

Zij ontmoeten *de weerstand van het volksfront leger*. Het Spaanse volk toonde door zijn heroïsche strijd hoe men de democratie moet verdedigen tegen het fascisme. Al diegenen die het barbaarse fascisme willen vermijden in hun land hebben er belang bij dat het Spaanse volk de overwinning behaalt. Zijn overwinning is de overwinning van de internationale democratie, de overwinning van de vooruitgang en de kuituur op de fascistische reactie, de overwinning van het vredesfront op de oorlogsaanstokers. Zij zal het volksfront in Frankrijk verstevigen en een zware slag toebrengen aan het fascisme in alle landen.

De heroïsche strijd van het Spaanse volk is een duidelijke, overtuigende waarschuwing aan het adres van de duistere krachten van deze landen waar zij de fascistische staatsgreep doen gisten, dat de tijd voorbij is dat het fascisme de versplintering in de rangen van de arbeidersklasse kon benutten, dat zij het volk voor voldongen feiten kon stellen, dat zij de lagen die politiek minder geëvolueerd waren kon bedriegen en zich meester kon maken van de staatsmacht. Deze strijd toont aan dat het onmogelijk is een fascistische overheersing op te dringen aan een volk dat, wanneer er een stevig volksfront is en er internationale solidariteitsacties van de arbeidersklasse zijn, klaar staat om haar vrijheid en onafhankelijkheid te verdedigen. Op die wijze is de zaak van de democratie in de Europese landen, de zaak van allen die in een land strijden tegen het fascisme en de oorlog, onweerlegbaar verbonden met deze die het volksfront in Spanje verdedigt, waarvan de moedige militanten, met het wapen in de hand strijden om de zege van de Spaanse revolutie te verzekeren.

in

Alle feiten en vooral alle lessen uit de gebeurtenissen in Spanje, bewijzen dat het ogenblik is gekomen waarop de democratie moet verdedigd worden tegen de fascistische agressie, en dit met alle middelen, de wapens inbegrepen. Dit moeten alle arbeiders en werkers, al diegenen die niet ten prooi willen vallen van het fascistische juk en van het wilde geweld, goed begrijpen en in hun hoofd prenten.

Niet dat de aanhangers van de democratie en de vrede verdedigers zijn van de gewapende strijd, maar het is een feit dat het fascisme de burgeroorlog tegen het democratische regime in het land

wijken voor het fascisme als voor deze landen die in hun geheel vrij spel geven aan het fascisme in de internationale arena.

De Duitse fascistische leiders voeren een systematische chantagepolitiek tegenover de burgerlijk democratische landen en hun huidige leiders die niet de minste weerstand bieden.

Men moet weten dat, hoe groter de toegevingen zijn die hem worden gedaan, hoe arroganter het fascisme is, aangezien het minder en minder weerstand ondervindt. De fascisten gebruiken hun welgekende methode - de provocatie. In Duitsland staken zij de Reichstag in brand en schreeuwden uit dat dit een daad van de kommunisten was. In Spanje bereidden zij een opstand voor tegen het parlementair regime, tegen de wettige republikeinse regering, en riepen zij uit dat het volksfront verantwoordelijk was voor deze burgeroorlog. De fascisten bedreigen tamme liberalen, karakterloze democraten, democratische handelaars die schrik hebben hun geld te verliezen, ministers, politici en leiders uit de verschillende liberale en democratische partijen die vrezen voor hun betrekking. Ook tal van mensen uit de rangen van de Socialistische Internationale en de Internationale van Amsterdam laten zich door deze bedreigingen beïnvloeden en zoeken alle mogelijke middelen om te onderhandelen met het fascisme. Zij spannen zich in om de massa ervan te overtuigen dat het mogelijk is om de politiek van de „middenweg⁴⁴ voort te zetten, die toelaat „de wolven te verzadigen en de schapen te red- den“.

Maar de fascistische wolven kunnen niet verzadigd worden met onderhandelingen. Met zulke politiek kan men hen niet tot staan brengen. In werkelijkheid leidt deze politiek slechts tot de demobilisatie van de krachten en van de wil van de werkende massa's"

De Spaanse gebeurtenissen geven ook hier een bijzonder duidelijk voorbeeld. Op dit ogenblik is het voor iedereen duidelijk dat de fascisten en in de eerste plaats de fascisten van Duitsland en Italië, die met behulp van Spaanse generaals de opstand hebben ontketend, er op gerekend hadden dat de jonge republikeinse macht in Spanje niet in staat zou zijn een krachtige weerstand te bieden, dat het gemakkelijk zou zijn om het land te onderwerpen, en de natuurlijke rijkdommen en eilanden met strategische betekenis in te palmen. De fascisten gingen over tot een militair optreden in Spanje aangezien zij zich naar de voorbeelden uit het verleden, straffeloos achtten voor hun misdadige handelingen. Het invoeren van de algemene

dienstplicht in Duitsland, de militarisatie van de Rijnzone, de verovering van Abessinië door Italië en de vroeger veroveringen van Chinese gebieden door Japan, wat allemaal geduld werd door de landen met een burgerlijke democratie en door de Volkenbond, hebben de vraatzucht van het fascisme nog aangewakkerd en hen aangespoord tot nieuwe veroveringen. De fascistena zouden het nooit gewaagd hebben de burgeroorlog in andere landen te ontketenen, wapens, vliegtuigen, tanks, een oorlogsvloot en tenslotte legerafdelingen te sturen, indien zij tijdig een flinke tik op hun vingers hadden gekregen. Zij waren verplicht geweest zich terug te trekken wanneer zij van bij het begin van de fascistische opstand in Spanje gestuit waren op de machtige kracht van de internationale arbeidersbeweging, verenigd in het eenheidsfront, wanneer de regeringen van de burgerlijke democratie weerstand geboden hadden aan het fascisme, wanneer deze regeringen door hun bedrieglijke neutraliteitspolitiek de blokkade van de Spaanse republiek niet hadden ondersteund.

Dikwijls hoort men zeggen van mensen, die zich de aanhangers van de democratie noemen, dat het stichten van een volksfront alleen maar tot de versterking van de fascistische agressie en tot het versnellen van het gewapende optreden van de fascistische agressie zou leiden. En hieruit trekt men dan het besluit: wilt gij de barbaarse heerschappij van het fascisme vermijden, breng dan geen volksfront tot stand, maar zoek om op vreedzame wijze met Hitler en Musso- lini, met de Hitlers en Mussolinis in uw eigen land, te onderhandelen. Schadelijker en foutiever houding dan de wijsheid van dergelijke pseudo-demokraten bestaat er voor het proletariaat en het volk in de burgerlijk democratische landen niet. Dit leidt tot een stompzinnige en domme moraal, tot een uitspraak als „prikkel het wilde beest niet, als gij niet wil dat het u aanvalt.⁴⁴ Juist deze monsterachtige moraal wordt de sociaal-demokratische arbeiders ingefluisterd na de verpletterende nederlaag van het werkende volk van Duitsland en Oostenrijk! Het is immers bekend dat de leiders van de sociaal-de- mokratie en van de vakverenigingen in Duitsland en Oostenrijk iedere gemeenschappelijke aktie met de kommunisten eens en voor altijd hebben afgewezen met het argument dat het eenheidsfront met de kommunistische partijen de middelingen van de arbeidersklasse afstoot, de positie en de agressie van het fascisme versterkt, zijn alge

mene aanval versnelt en tot de overwinning van het fascisme en de vernietiging van de democratie leidt.

Resultaat van deze politiek was dan ook de zware nederlaag, gevolgd door de talloze verschikkingen en rampen die zich over het Duitse en het Oostenrijkse volk hebben uitgestort. Anderzijds zien wij dat het fascisme in Frankrijk werd tegengehouden dankzij het volksfront en dat het Spaanse volk dankzij het volksfront reeds vijf maanden zijn vrijheid en onafhankelijkheid heldhaftig verdedigt.

Hoe beter de Spaanse arbeidersklasse de eenheid van het volksfront tot het einde toe weet te bewaren, hoe meer zij de meningsverschillen die zich in de loop van de geschiedenis tussen de kommunisten, de socialisten en de anarchisten hebben opgestapeld, ondergeschikt weet te maken aan de hogere belangen van het volk aan de zaak van de onderdrukking van de fascistische opstand, hoe vastberadener zij weerstand biedt aan de gevaarlijke pogingen van enige kortzichtige sektairen, lichtzinnige fantasten en Trotskystische provokateurs om de onvermijdelijke etappes van de revolutie over te slaan, hoe groter de kansen zullen zijn dat het Spaanse volk deze zware strijd zal winnen. En tenslotte zal het Spaanse volk nog sneller komaf maken met de fascistische oproerlingen wanneer het internationale proletariaat en de ganse vooruitstrevende mensheid sneller en vastberadener het Spaanse volk steunt.

Een analogie levert weliswaar geen bewijzen, maar kan de gegeven toestand vaak zeer duidelijk illustreren. Men kan ontegensprekelijk beweren dat indien de anti-fascisten van alle landen samen met ons de wijze politiek „die het wilde beest niet wil prikkelen" hadden ondersteund tijdens het proces van Leipzig, toen het zwaard van het wildgeworden Hitlerfascisme boven het hoofd van de aangeklaagde kommunisten hing, het Duitse fascisme geen dergelijke politieke en morele nederlaag zou geleden hebben, dat de onschuldige kommunisten die aangeklaagd werden hun leven erbij zouden gelaten hebben, en dat de bloedige „Bartholomeusnacht", voorbereid door de fascistten, die boven het hoofd hing van de duizenden gevangenen in de kerkers en concentratiekampen, niet zou voorkomen zijn.

Neen, de politiek „die het wilde beest niet prikkelt" dient tot niets. Deze politiek is onder alle omstandigheden vederfelijk voor de arbeidersklasse, de democratie, en de vrede. Integendeel: *het fascistische wilde beest moet onderdrukt worden. De machtige vuist van*

het volksfront moet er tegen opgesteld worden. Men moet het een ijzeren muilkorf aandoen, opdat het niet meer kan bijten. Men moet het slagen toebrengen, het definitief verslagen, opdat de democratische verworvenheden van de volkeren geredworden en opdat de vrede gehandhaafd blijft.

Dit betekent natuurlijk niet dat men in moet gaan op de provocaties van de fascisten die met alle middelen trachten de burgeroorlog in het land en de imperialistische oorlog in het buitenland te ontketenen, die de volksmassa om de tuin willen leiden en die de schijn willen wekken, dat juist de partijen van het volksfront en de staten die de vrede ondersteunen, burgeroorlog en oorlogsverwickelingen zoeken.

In de jongste politieke geschiedenis van Europa hebben wij twee zeer belangrijke voorbeelden van houdingen tegenover het fascisme die tot volkomen verschillende resultaten hebben geleid.

Terwijl de sociaal-demokratische leiders in Duitsland weigerden de actie-eenheid van de arbeidersklasse tot stand te brengen, waardoor zij het aan de macht komen van de fascistengemakkelijkten, hebben wij in Frankrijk een heel ander voorbeeld gezien. Het Franse proletariaat heeft, dank zij het gemeenschappelijk optreden van de Kommunistische en de Socialistische partij en dank zij doorvoeren van de politiek van onverbiddelijke strijd tegen het fascisme op basis van het volksfront bereikt dat er een vastberaden weerstand geboden werd aan het fascisme en dat deze er niet in slaagde zijn heerschappij te vestigen. Dit is de grootste overwinning van het proletariaat en van de Europese democratie na het aan de macht komen van het fascisme in Duitsland. De werkende massa's van de andere kapitalistische landen kunnen en moeten veel leren van het Franse proletariaat. Maar deze suksessen in Frankrijk zijn slechts een begin. Zij moeten behouden worden en dit vereist een verder offensief tegen het fascisme. Alle pogingen om het volksfront te diskrediteren en te doen mislukken moeten op een vastberaden weerstand stuiten vanwege alle arbeiders en anti-fascisten. Het verzamelen van de fascistische krachten in het land, de toenemende fascistische agressie in de naburige landen, de rijke lessen van de Spaanse gebeurtenissen, tonen aan het proletariaat en de fascistengemakkelijkten, dat het nodig is hun krachtinspanningen in de strijd tegen het fascisme te vertienvoudigen en het eensgezinde volksfront nog sterker aan elkaar te smeden.

Er is geen reden om eraan té twijfelen dat deze lijn, als de enige en de juiste lijn in de strijd tegen de groeiende fascistische agressie, zonder volharding en vastberadenheid niet zal doorgevoerd worden. Maar het handhaven van het volksfront in Frankrijk betekent helemaal niet dat de arbeidersklasse de huidige regering tot iedere prijs zal ondersteunen. De samenstelling van deze regering kan veranderen, maar het volksfront moet blijven en moet zich onafgebroken versterken. Wanneer de bestaande regering, om de een of andere reden niet in staat blijkt te zijn om het programma van het volksfront door te voeren, wanneer zij overgaat tot tegemoetkomingen aan de binnenlandse en buitenlandse vijand, wanneer haar politiek leidt tot het diskrediteren van het volksfront, en wanneer bijgevolg de weerstand aan de fascistische aanval zal verzwakken, zal de arbeidersklasse de banden van het volksfront nog sterker moeten maken en ernaar streven dat deze regering wordt vervangen door een regering die wel in staat is om het programma van het volksfront vastberaden door te voeren, die wel in staat is om af te rekenen met het fascistisch gevaar en die de democratische vrijheden van het Franse volk kan verzekeren en verdedigen tegen de buitenlandse fascistische agressie.

Naast het handhaven en het versterken van het volksfront in Frankrijk moet de aandacht vooral gaan naar de ontplooiing van de eenheid van aktie van alle delen der Engelse arbeidersklasse tegen het fascisme en de oorlog. Zoals bekend speelt Engeland een grote rol in het ganse internationale politieke leven. Zijn positie oefent op een bepaalde wijze invloed uit op een hele reeks landen met een burgerlijke democratie en op de algemene internationale toestand. De ganse huidige situatie brengt bijzonder krachtig het vraagstuk naar voor van de rol van de Engelse arbeidersklasse op nationaal en internationaal vlak. Hierdoor rusten op haar buitengewone verplichtingen met betrekking tot de strijd tegen het fascisme en het behoud van de vrede en teven met betrekking tot het verwezenlijken van de internationale eenheid van de arbeidersbeweging. De Engelse arbeidersklasse heeft democratische vrijheden bereikt voor het werkende volk van de andere landen. Het democratische stelsel dat zij veroverde biedt haarde mogelijkheid om meer invloed op de politiek van haar land uit te oefenen, dan het proletariaat van een reeks andere landen. De Engelse arbeiders beschikken over machtige middelen om te strijden voor de democratie, voor het behoud van de vrede,

tegen het fascisme en in het bijzonder tegen de fascistische geweld-doeners in Spanje, tegen de Duitse, Italiaanse en Portugese interven-ten.

Het valt niet te betwijfelen dat de arbeidersklasse in Engeland, die de roemrijke tradities van de Chartisten-beweging met zich meedraagt, die in haar midden de eerste Internationale van Marx en Engels zag tot stand komen, en die machtige eenheidsvakverenigin- gen bezit, genoeg wilskracht zal vinden om alle hindernissen op de weg naar de verwezenlijking van het eensgezinde volksfront voor de strijd tegen het fascisme en de oorlog te overwinnen en om haar internationale verplichtingen na te komen: de verdediging van de democratie, de kuituur en de vrede.

De arbeidersklasse speelt de beslissende rol bij het verwezenlijken van een machtig volksfront. Zij kan en moet alle werkers, alle democratische krachten, alle anti-fascisten om zich heen scharen. Op het huidige ogenblik, nu de woedende fascistische agressie gericht is *tegen iedere democratie*, zoals het Nürenbergse Kongres van het verdierlijkte Duitse fascisme aantoot, nu het onheilspellende gevaar van de nieuwe imperialistische wereldoorlog boven de wereld hangt, *is niet alleen de versplintering van de krachten van het proletariaat ontoelaatbaar» maar is ook iedere vertraging bij het verwezenlijken van het eenheidsfront onverantwoord en misdadig*. Deze vertraging speelt in de kaart van het fascisme. Zij kan het proletariaat en de democratie nieuwe zware slagen toebrengen.

De arbeidersklasse moet in het vervolg niet meer dulden dat er leiders van de Tweede, de Socialistische Internationale zijn die met alle mogelijke middelen de scheuring in de proletarische rangen in de hand werken, terwijl in Spanje de socialistische en kommunisti- sche arbeiders, tesamen aan het front strijden en sterven om niet alleen de vrijheid en de democratie van het Spaanse volk te verdedigen, maar tevens om de democratie en de kuituur van gans Europa voor de fascistische barbaarsheid te behoeden.

Terwijl in Spanje de socialistische en kommunistische arbeiders, die schouder aan schouder vechten, vermoord worden door de fascistische opstandelingen die in het land dood en vernieling zaaien, weigert de leiding van de Socialistische Internationale hardnekkig, om met de Kommunistische Internationale gemeenschappelijk hulp te bieden aan het Spaanse volk. De sekretaris van de Socialistische Internationale Frits Adler vindt niet beter dan in ellenlange artikels

de kontrarevolutionaire Trotskystisch-Zinovjevistische terroristen te verdedigen. Dezen streven naar het herstel van het kapitalisme in de Sovjet-Unie. Het gerechtelijk proces tegen deze afschuwelijke moordenaars en verraders van het socialistische land, deze spionnen en ondermijners, die rechtstreekse agenten zijn van de Duitse fascistische geheime politie, werd door enkele socialistische leiders gebruikt om pogingen te ondernemen om het eenheidsfront te doen mislukken.

In een aantal landen zijn er sociaal-demokratische regeringen of coalitie-regeringen, waaraan sociaal-demokratische ministers, leiders van sociaal-demokratische partijen van de Socialistische Internationale deelnemen. Maar deze regeringen zijn alleen niet solidair met het standpunt van de Sovjet-Unie inzake het Spaanse vraagstuk, - het enige standpunt dat aan de belangen van het Spaanse volk en aan de verdediging van de democratie en vrede beantwoordt - maar ondersteunen ook door hun houding de huichelachtige niet-inmengingspolitiek en remmen feitelijk de zaak van de actieve weerstand aan de fascistische interventen en moordenaars van het Spaanse volk.

De socialistische leiders die deze politiek die uiterst schadelijk is voor de belangen van het proletariaat, doorvoeren, dragen er natuurlijk ook de verantwoordelijkheid voor. *Wij zouden echter een historische waarheid negeren indien wij ddf-deel van de verantwoordelijkheid dat op alle leden en leiders van de Socialistische en van de Vakverenigingsinternationale valt, zouden verzwijgen.* De leiders spreken en handelen immers uit hun naam, als hun gevolmachtigden. Aangezien zij het voeren van een dergelijke politiek toelaten, kunnen zij zich niet aan hun verantwoordelijkheid onttrekken. Zij moeten de algemeen historische plicht erkennen, om tesamen met de kommunisten alles te doen om de fascistten de weg te versperren en de vrede te handhaven.

Bij het verwezenlijken en het uitbreiden van het volksfront voor de strijd tegen het fascisme en de oorlog, bereikt het eenheidsfront van de arbeidersklasse zelf inde belangrijkste kapitalistische landen, de aktie-eenheid van de vakverenigingen van verschillende politieke tendensen. Op internationale schaal wordt de gezamenlijke aktie van kommunistische, socialistische en de vakverenigingsinternationale van buitengewoon belangrijke betekenis. Alle hindernissen op de weg naar deze eenheid van aktie moeten zo vlug mogelijk uit de 352

weg geruimd worden. Dit bereiken vereist geweldige inspanningen en dagelijks werk vanwege de kommunistische partijen en tevens vanwege alle aanhangers van de proletarische eenheid en van het volksfront, in de rangen van Socialistische en van de Vakverenigings- internationale.

Het Zevende Kongres van de Kommunistische Internationale heeft er zich reeds duidelijk rekenschap van gegeven dat de uitschakeling van de scheuring in de arbeidersklasse helemaal geen gemakkelijke taak is. Alles wat de klassevijanden en hun agenten en helpers jarenlang, gedurende tientallen jaren zelfs, hebben gedaan om de krachten van het werkende volk te verdelen, kan niet in één handomdraai uit de weg worden geruimd. Heel de ervaring na het Kongres heeft nog duidelijker getoond dat de weg naar de aktie-eenheid van de arbeidersklasse op nationale en internationale schaal zeker geen rechte, effen, geasfalteerde weg is. Het is een moeilijke weg, een weg met bochten en vaak een doornige en stijle weg. De gekende en verborgen vijanden van de eenheid versperren onophoudelijk deze weg met hindernissen van verschillende aard. Iedere stap vereist grote krachtinspanningen, hard werken en strijden. Zij die op een dwaalspoor zijn moeten geduldig overtuigd worden. Zij die aarzelen of kleingelovig zijn moet men voortdurend aanmoedigen. Elementen die aan sabotage doen moet men onmiddellijk ontmaskeren. Er moet een kardnekkige strijd gevoerd worden tegen een reeks listige vervalzers, handige politici en demagogen die de gewone politiek-onervaren arbeider trachten in het hoofd te prenten dat twee maal twee niet vier maar drie is, dat het eenheidsfront de krachten van de arbeidersklasse niet vergroot, maar de fascistische agressie versterkt. Tegelijkertijd moet men niet ingaan op de provocerende manoeuvres van de vijanden van de eenheid. Aan alle organisaties van de werkers moet onvermoeibaar de broederhand voor de gemeenschappelijke strijd toegereikt worden, zelfs als aan het hoofd van deze organisaties tegenstanders van het eenheidsfront staan. Want geen enkele kommunist, geen enkel klassebewust arbeider mag ook maar één ogenblik vergeten, dat de tegenstanders van de eenheid van het international proletariaat, uitermate tevreden zouden zijn, indien zij door hun sabotage en hun provokaties zouden bereiken dat de kommunisten zelf de strijd voor de eenheid en het konsekwent doorvoeren van de politiek van het volksfront zouden opgeven. Dit zou de scheuringsrol van deze leiders alleen maar ver

gemakkelijken en hen tijdelijk redden van het strenge vonnis van de rechtbank van het proletariaat en van de geschiedenis. Men moet moedig de ideologische strijd weten te voeren tegen het reformisme en de andere anti-marxistische stromingen in de rangen van de arbeidersbeweging en tegelijkertijd onvermoeid vechten voor het verwezenlijken van het volksfront en zorgvuldig het verbreken van de aktie-eenheid in de dagelijkse strijd tegen het fascisme en de oorlog vermijden.

Twintig jaar geleden, op de vooravond van de imperialistische wereldoorlog, sprak de grote Lenin, bij het verzamelen van de krachten van de arbeidersklasse voor de naderende strijd voor het socialisme de volgende woorden uit over de geweldige betekenis van de eenheid in de rangen van het proletariaat:

„De arbeiders hebben inderdaad eenheid nodig. Het is vooral nodig te begrypen dat alleen de arbeiders zelf deze eenheid zullen verwezenlijken, dat niemand in staat zal zijn hen daarbij te helpen. De eenheid kan men niet beloven — dat is holle opschepperij, zelfbedrog, de eenheid kan niet ontstaan uit „overeenkomsten“¹ tussen groepjes intellektuelen — dat is een droevige en naïeve vergissing, een vergissing uit onwetendheid!

De eenheid moet veroverd worden en alleen de arbeiders zelf, de klassebewuste arbeiders zijn in staat dit door hardnekkig en volhardend werk te bereiken.

*Niets is gemakkelijker dan met reuzeletters het woord eenheid te schrijven, de eenheid te beloven en zichzelf tot aanhanger van de eenheid te verklaren. In werkelijkheid echter kan de eenheid slechts bereikt worden door het werk en de organisatie van de vooraanstaande arbeiders, van alle klassebewuste arbeiders. Dit is niet gemakkelijk. Dit vereist werk, volharding en de aaneensluiting van alle klassebewuste arbeiders. Maar zonder dit werk is het ook onmogelijk om over arbeiderseenheid te spreken.***

Deze merkwaardige woorden van Lenin zijn in de huidige periode een bijzonder waardevolle aanwijzing voor de arbeidersklasse van alle kapitalistische landen.



De ganse loop der gebeurtenissen na het Zevende Kongres van de Kommunistische Internationale bevestigt onbetwistbaar de uiterst dringende noodzaak om zo snel mogelijk zijn historische

ordewoorden over de eenheid van de arbeidersklasse en het eenheidsfront van de strijd tegen de eerste vijand van de mensheid - het fascisme te verwezenlijken. De Kommunistische Internationale en de Kommunistische partijen uit alle landen, die de ondersteuning van de werkende massa krijgen, strijden onophoudelijk voor de verwezenlijking van de eenheid. Zij gaan niet in op provokaties die de scheuring van de arbeidersklasse willen verscherpen en die het eenheidsfront willen doen mislukken. En ondanks de tegenstand van de saboteurs van de Socialistische en van de Vakverenigingsinternationale zal het internationale proletariaat zijn eenheid van de strijd bereiken.

Tegen het fascisme en de oorlog zijn geen holle woorden, geen platonische wensen, maar akties nodig. Voor deze akties moet men alle krachten van de arbeidersklasse verenigen en de politiek van het volksfront vastberaden doorvoeren.

November 1936

Vertaald uit: *Georges Dimltof, CEuvres Choisies — deel 2*
Sofia Presse 1972 — blz. 164-182

HET FASCISME IS OORLOG

Toen het Zevende Wereldkongres van de Kommunistische Internationale twee jaar geleden, in augustus 1935, de internationale toestand ontleedde en de middelen en wegen zocht voor de strijd van de arbeidersklasse tegen de aanvallen van het fascisme wees het op het onverbreekelijke samengaan van de strijd tegen het fascisme en de strijd voor de vrede. *Het fascisme is de oorlog*, verklaarde het kongres. Nadat het fascisme tegen de wil en de belangen van het eigenvolk in, aan de macht is gekomen, zoekt het nu een uitweg uit de toenemende binnenlandse moeilijkheden door een aanvallende politiek op andere landen en volkeren, te voeren, door een nieuwe verdeling van de wereld te zoeken met behulp van een wereldoorlog. De vrede is voor het fascisme de ondergang. Het behoud van de internationale vrede geeft aan de massa's in de fascistische landen die de slavernij kennen, de mogelijkheid om hun krachten te verzamelen en de val van de gehate fascistische diktatuur voor te bereiden; het internationale proletariaat wint tijd voor het verwezenlijken van de eenheid in zijn rangen, voor de vorming van een onoverwinnelijke verdedigingsmuur tegen de ontketening van de oorlog.

Toen het zevende wereldkongres het fascisme als oorlogsaanstokers karakteriseerde, toen het op het toenemende gevaar van een nieuwe imperialistische oorlog en op de noodzakelijkheid van de vorming van een machtig eenheidsfront voor de strijd tegen het fascisme wees, waren er heel wat mensen, zelfs in de arbeidersbeweging, die zich niet schaamden, om ons kommunisten ervan te beschuldigen, met opzet en enkel om propagandistische doeleinden, het fascisme een dergelijke rol toe te schrijven en het oorlogsgevaar te overdrijven. Sommigen deden dit bewust, in het belang van de heersende klasse - anderen tengevolge van hun politieke kortzichtigheid.

De afgelopen twee jaar toonden echter voldoende overtuigend aan hoe onzinnig dergelijke beschuldigingen waren. Zowel de vrienden als de vijanden van de vrede spreken thans openlijk over het naderende gevaar van een nieuwe wereldoorlog. En er zijn nauwelijks ernstige mensen te vinden die eraan zouden willen twijfelen dat juist de fascistische regeringen als voorstrijders van de oorlog optreden. In verschillende landen is er praktisch reeds oorlog. Reeds sinds een jaar voeren de Italiaanse en Duitse inmengers een oorlog tegen het Spaanse volk, en dit voor de ogen van heel de wereld. Na de aanhechting van Mandsjoerije valt de Japanse fascistische militaire klik nu opnieuw het Chinese Volk aan en voert reeds een nieuwe oorlog in Noord-China.

Mandsjoerije, Abessinië, Spanje, Noord-China zijn de etappes naar de nieuwe grote roofoorlog van het fascisme. Dit zijn geen op zichzelf staande akties. Er is een blok van fascistische aanvallers en oorlogsaanstokers - Berlijn, Rome, Tokio. Het Duits-Japans verdrag „tegen de Komintern" - dat zoals bekend, een verdrag van militaire aard is, en waarbij Mussolini zich feitelijk ook heeft aangesloten — wordt reeds in de praktijk toegepast. Achter de leuze van de strijd tegen de Komintern, tegen het Rode gevaar, trachten de Duitse, Italiaanse en Japanse veroveraars, door kleine oorlogen, militair-strategische stellingen te bezetten, kruispunten van land- en zeewegen en grondstofbronnen voor de oorlogsindustrie te veroveren, voor het verdere ontketenen van de imperialistische oorlog.

Men moet zich niet gaan vergissen en wachten op de formele oorlogsverklaring om te zien dat er oorlog is. Reeds in een gesprek met Roy Howard in maart 1936 verklaarde Stalin: „*De oorlog kan onverwacht uitbreken. Tegenwoordig verklaart men de oorlog niet meer, men voert hem gewoonweg.*”

De gebeurtenissen van de laatste jaren zijn een treffende bevestiging van de juistheid van deze verklaring. Zonder officiële oorlogsverklaring begon Japan de oorlog tegen China en bezette het Mandsjoerije. Italië trad op tegen het Abessinische volk en bezet Abessinië; Duitsland en Italië voeren oorlog tegen de Spaanse republiek.

Het is bekend dat de volkeren de oorlog niet willen en dat een reeks niet-fascistische staten onder de gegeven voorwaarden belang hebben bij het behoud van de vrede. Waarop steunen de berekeningen van de fascistische oorlogsaanstokers? Alle ervaringen na de

veroveringsveldtocht van de Japanse militaire klik tegen Mandsjoe- rijk en van het Italiaanse fascisme tegen Abessinië tonen duidelijk aan, dat het roversblok van Duitse, Japanse en Italiaanse machthebbers, voor het uitvoeren van hun oorlogsplannen ernaar streeft:

ten eerste: te verhinderen dat de staten, die de vrede willen behouden, eensgezind optreden.

ten tweede: de eenheidsaktie van de internationale arbeidersbeweging, de vorming van een machtig eenheids- en vredesfront tegen het fascisme niet toe te laten;

ten derde: Ondernijmings- en spionagewerk in de Sovjet-Unie uit te voeren, omdat dit het bolwerk van de vrede is.

Hierop steunen in hoofdzaak de berekeningen van de fascistische agressors en oorlogsaanstokers werken vlug en in overleg met elkaar in deze drie richtingen. Zij plegen chantage op de Westerse landen door hun grenzen te bedreigen. Zij bereiden een aanval voor op de Sovjet-Unie. Zij maken ruim gebruik van de toegeeflijkheid van de heersende kringen van Engeland, Frankrijk, de Verenigde Staten van Amerika. Zij zoeken de steun van de konser- vatieven en van sommige leiders van de Engelse liberale en travail- listische partij met het voorstel om samen overeenkomsten te sluiten over het uitplunderen van kleine landen, van Spanje en China. Dit omdat zij Engeland willen losmaken van Frankrijk en van de andere democratische landen.

Zij doen bijzondere inspanningen om, met behulp van verlokkelijke vooruitzichten, te bereiken dat de Franse reaktionairen ertoe komen dat Frankrijk, alle banden met de Sovjet-Unie verbreekt om zo deze laatste te isoleren. De fascistische landen hebben de Volkenbond verlaten om vrij spel te hebben voor hun aanvalsplannen. Zij terroriseren zwakkere staten met de dreiging hen van buitenuit aan te vallen, en door het organiseren van samenzweringen en opstanden in deze landen.

De fascistische oorlogsaanstokers maken gebruik van verraderlijke elementen en in het bijzonder van Trotskysten om de arbeidersbeweging te desorganiseren en te ondermijnen, om het Volksfront in Frankrijk en Spanje te breken. De recente putch in Barcelona toont duidelijk aan hoe de fascistische leiders gebruik maken van Trots- kystische organisaties om het Volksfront in de rug aan te vallen. De fascistische oorlogsaanstokers maken ook heel handig gebruik van de akties die de vijanden van de proletarische eenheid in de rangen

van de He Internationale en van de Vakverenigingsinternationale ondernemen. Overal werven zij zorgvuldig hun agenten aan.

Verschillende keren slaagde de Sovjet-Unie erin - door haar konsekvente en resolute vredespolitiek - om de oorlogsplannen van de fascistische agressors te doen mislukken. Zonder te overdrijven kan men beweren dat de mensheid reeds lang de oorlog zou gekend hebben, de vreselijkste in de geschiedenis, indien de Sovjet-Unie zonder aarzelen en zonder omwegen haar vredespolitiek niet gevoerd had en indien er geen zegevierend Rode leger bestond.

De fascistische agressors stuiten op de stevige weerstand van de Sovjet-Unie die niet enkel in het belang van het sovjetvolk handelt, maar tevens in het belang van de ganse werkende mensheid; hetzelfde zou men echter niet kunnen zeggen van de burgerlijke demokratieën. Daar ondervindt men - en de voorbeelden van Spanje en China getuigen daarvan op duidelijk wijze - dat de regeringsmiddelen van de grootste niet-fascistische Westerse landen een direkte of indirecte steun leveren aan het fascistisch blok.

Was het feit dat men toegelaten heeft dat de Japanse militaristen Mandsjoerije veroverden, geen steun aan de fascistische oorlogsaanstokers? Werd de fascistische aanvallers niet aangemoedigd, toen er geen beslissende verzetsacties ondernomen werden tegen de bloedige veldtocht van Mussolini tegen het Abessinische volk? Is de klucht van niet-inmenging in de Spaanse gebeurtenissen, die reeds sinds een jaar onder regie van de Engelse regering wordt opgevoerd, en zijn de huidige onderhandelingen over het erkennen van Franco als de oorlogvoerende, geen aanmoediging van de oorlog die de fascistische landen voeren tegen de Spaanse republiek? Is de huidige welwillende houding tegenover de brutale veroveraars in Noord-China niet een ongehoorde aanmoediging van de teugellose Japanse militaire klik, die het grote Chinese volk wil onderwerpen?

Hoe kunnen de volkeren van Engeland, Frankrijk, de Verenigde Staten van Amerika, de volkeren van alle andere niet-fascistische landen zulke feiten rustig toelaten? Hoe kunnen zij deze systematische toegeeflijkheid tegenover de fascistische aanvallers dulden, waardoor het hen gemakkelijk gemaakt wordt om een nieuwe wereldoorlog te ontketenen?

Wanneer men deze feiten ziet, wordt het nog duidelijker welke grote historische verantwoordelijkheid de kringen en leiders van de Socialistische Arbeidersinternationale en van het Internationaal

Vakverbond op zich dragen. Zij hebben het verwezenlijken van de aktie-eenheid van het internationaal proletariaat, het doorvoeren van een eensgezinde overeengekomen internationale politiek tegen de fascistische oorlogsaanstokers door de organisaties van het internationaal proletariaat, en de vorming van een machtig internationaal vredesfront hardnekkig verhinderd..

Toen de Japanse militaire kliek Mandsjoerije aanhechte, verzekerden mensen die de leiding van de arbeidersbeweging op zich droegen, de arbeiders in hun organisaties *dat Mandjsjoerije zo ver van hier is*, dat deze Japanse verovering de belangen van de internationale arbeidersbeweging niet raken.

Toen de fascistische troepen van Mussolini het Abessinische volk verpletterden, verklaarden deze figuren, dat de gebeurtenissen in Abessinië een plaatselijk koloniaal konflikt betroffen, en dat het niet de taak was van het internationaal proletariaat zich in deze aangelegenheid te mengen.

Toen de brutaal geworden fascistische aanvallers daarop de Spaanse republiek aanvielen, de oorlog in Europa zelf ontketenden, waren de leiders van de Tweede internationale pas na vele maanden en na pijnlijke aarzelingen het er mee eens om een gemeenschappelijke bespreking met de delegatie van de Kommunistische Internationale te houden in Annemasse. Maar ook hier weer niet om de aktie-eenheid praktisch te vestigen maar enkel om te erkennen dat gemeenschappelijke akties „daar waar ze mogelijk zijn“ wel doelmatig zijn.

Ondertussen heeft de fascistische interventie in Spanje zich aanzienlijk versterkt. Hieraan moeten we nu nog de nieuwe aanvallen van het Japans militarisme toevoegen in het Noorden van China dat, volgens de Japanse plannen, een tweede Mandsjoerije moet worden langswaar de verovering van China kan verdergezet worden.

Is het niet duidelijk dat, op het ogenblik dat het Spaanse volk al haar krachten mobiliseert om de agressie van de fascistische interventie af te weren, en dat het Chinese volk opstaat tegen de agressie van het Japans militarisme, de internationale arbeidersorganisaties hun inspanningen moeten verenigen en zich met alle mogelijke middelen moeten opstellen voor de verdediging van de internationale vrede?

De toestand is thans zo dat de fascistische veroveraars in

Spanje en China voor alles moeten verslagen worden om de internationale vrede te handhaven. Zij moeten een harde les krijgen en voelen dat het internationaal proletariaat en de ganse progressistische en beschaafde mensheid hun militaire agressie en hun veroverings-akties niet dulden, en dat zij klaar staan om alles te doen waarmee zij hun misdadige plannen voor het ontketenen van een wereldoorlog kunnen verhinderen.

Zullen de Socialistische Arbeidersinternationale en het Internationaal Verbond van Vakverenigingen zich ook nu tevreden stellen met algemene verklaringen, woordkramerijen en bezweringen voor het behoud van de vrede, waarmee dan weer eens de gemeenschappelijke akties worden omzeild, wijl zij op dit ogenblik zo noodzakelijk zijn? Want de gemeenschappelijke akties van de internationale arbeidersorganisaties in elk land en op internationaal vlak zijn de enige mogelijkheid om de krachten van de progressistische mensheid te mobiliseren voor de strijd tegen de oorlog, voor het tegenhouden van de oorlogsaanstokers en voor een invloed op de officiële politiek van de grootste niet-fascistische landen, opdat de verwilderde fascistische agressors beteugeld worden.

Men kan het niet hebben over een ernstige strijd voor het behoud van de internationale vrede indien men niet voor alles alle noodzakelijke maatregelen neemt voor het verwezenlijken van het eenheidsfront van de arbeidersklasse in elk land en voor de aktie-eenheid van de internationale arbeidersorganisaties. Men kan het niet hebben over een ernstige strijd voor de vrede indien men niet alle krachten van de arbeidersbeweging en van de volksmassa oproept om de fascistische veroveraars zo snel mogelijk uit Spanje en China te verjagen.

De verhoudingen tussen de krachten van de oorlog en de krachten van de vrede in 1937 zijn niet meer dezelfde als in 1914. Sindsdien verschenen er historische veranderingen op wereldlijk vlak. De imperialisten waren erin geslaagd om miljoenen mensen mee te sleuren in die wereldslachting. Op dat ogenblik bestond het machtig proletarisch land en zijn Rode leger niet. Op dat ogenblik bestond er geen volksfront in Frankrijk of Spanje. Op dat ogenblik was het Chinese volk niet in staat zijn nationale onafhankelijkheid te verdedigen. De volksmassa had geen enkele ervaring in de imperialistische oorlogen in de proletarische revolutie en de internationale arbeid

dersklasse beschikte nog niet over een wereldorganisatie als de Kommunistische Internationale.

De internationale arbeidersbeweging beschikt over voldoende krachten en middelen om een einde te stellen aan de interventie van het Duitse en Italiaanse fascisme in Spanje, aan de veldtocht van de Japanse militaire kliek in China en om de internationale vrede te verzekeren. *Om dit echter te bereiken moeten de geweldige krachten en middelen van de internationale arbeidersbeweging verenigd worden en gericht worden op de doeltreffende en stevige strijd tegen het fascisme en de oorlog.*

18 juli 1937

*Vertaald uit: Georges Dimitroff, CEuvres Choisies-deel 2
Sofia Presse 1972 blz. 197-203*

HET LAND VAN HET SOCIALISME EN DE STRIJD VAN HET INTERNATIONAAL PROLETARIAAT.

I

De internationale arbeidersklasse viert dit jaar de vijftigste verjaardag van de eerste mei — feest van de internationale proletarische solidariteit

In 1889 werd de eerste mei de dag van de broederlijke soldariteit onder de arbeiders van alle landen, de dag waarop de strijd van de proletarische krachten herdacht wordt, de dag van de strijd van de arbeid tegen het kapitaal.

Kleine groepen van de arbeidersklasse vierden deze dag in verschillende landen. Jaar najaar namen deze proletarische feesten in aantal toe, en verspreidden zich over de ganse wereld. De arbeiders staakten, kwamen op straat, organiseerden machtige optochten, en verstevigden jaar na jaar de banden van hun internationale solidariteit

Later echter vierden de *marxistische revolutionairen en de reformisten* de eerste mei reeds in verschillende groepen. De bolsjevistische partij, de grote partij van Lenin, bleef de eerste mei vieren als een feest van revolutionaire strijd. Zy streed voor de dagelijkse noden van de arbeidersklasse en bereidde zich terzelfdertijd voor op de komende revolutionaire strijden tegen de alleenheerschappij van het kapitaal. In de oproep naar aanleiding van de eerste mei 1912, verklaarde de partij van de bolsjevieken aan gans Rusland, dat toen nog gebukt ging onder het juk van het tsarisme:

«... En vandaag moeten wij zeggen... dat wij zweren te zullen strijden om de monarchie omver te werpen, dat wij klaar staan op deze vooravond van de Russische revolutie, de bevrijder van Rusland!...

Dood aan het kapitalisme,

Leve het socialisme"

Niets kon de bolsjevieken tegenhouden om de eerste mei op een revolutionaire manier te vieren: noch de vervolgingen van de tsaristische politiek, noch de economische druk van de kapitalisten, noch de harde weerstand van de mensjevieken die zich uitspraken tegen het revolutionair karakter van de eerste mei-viering. \

De reformisten vierden het feest van één mei totaal verschillend. Zij deden al het mogelijke om dit feest van haar revolutionaire inhoud te onttrekken. In plaats van een dag waarop de proletarische solidariteit werd gevierd, en waarop de strijd van de proletarische krachten werd herdacht, vervormden de reformisten de eerste mei tot een klein-burgerlijk strijdloos feest voor de bourgeoisie. En het is door dit vraagstuk over het karakter en de inhoud van de 1 mei-dag dat er sinds tientallen jaren een groot verschil is ontstaan tussen de twee wegen van de internationale arbeidersbeweging, *de weg van het bolsjevisme en de weg van het reformisme*, die later geleid hebben tot totaal verschillende resultaten.

Het reformisme dat de arbeidersklasse verdeelt, die de kracht en de overwinning van deze klasse betwijfelt, die de arbeidersbeweging onderwerpt aan de belangen van de uitbuitende klasse, staat toe dat de bourgeoisie, gedurende de periode van de grootste revolutionaire schokken, zich redt, het bestaan van het kapitalistische juk verlengt en overgaat tot het offensief tegen de werkers. Het reformisme onderwerpt de arbeidersklasse en devolkeren vaneen reeks kapitalistische landen aan het fascistische regime van barbaarsheid en banditisme.

Het bolsjevisme, dat de krachten van de arbeidersklasse verenigt, dat haar mobiliseert en haar leidt in de onverbiddelijke strijd tegen de uitbuitende klasse, bereikte de zege van de Grote Socialistische Oktoberrevolutie, de vestiging van de diktatuur van de arbeidersklasse, de overwinning van het socialisme in de Sovjet-Unie.

Met het oog op de resultaten van deze twee verschillende wegen van de internationale arbeidersbeweging, worden de arbeidersklasse en de volkeren van de kapitalistische wereld zich meer en meer bewust van *het gevaar van de reformistische weg* en de onderhandelingspolitiek met de imperialistische bourgeoisie, van het *gevaar* van de overgave aande klassevijanden vande *juistheid vande weg van het bolsjevisme*, aangegeven door de grote voortzetter van het mar

xisme, door de gids en de opvoeder van het internationaal proletariaat, Lenin.

Op deze dag van de vijftigste verjaardag van de eerste mei, vieren de arbeidersklasse en de werkers van alle landen met fierheid, bewondering en entoesiamse de grote historische zege van de arbeidersklasse die de socialistische maatschappij gesticht heeft over één zesde van de aardbol. De zege van het socialisme in de Sovjet-Unie getuigt van de machtige scheppingskracht van de arbeidersklasse. Door het voorbeeld van dit groot land in het centrum van de wereld, bewijst zij de zegevierende kracht van het proletariaat, geroepen om de mensheid te verlossen van het kapitalisme en om de vrije gelukkige en klasse-loze socialistische maatschappij te verwezenlijken. Het internationaal proletariaat viert de zege van het socialisme in de Sovjet-Unie als één der grootste overwinningen. Deze zege is de triomf van de internationale proletarische solidariteit, de basis en de inspiratiebron van de arbeidersklasse in haar latere strijd. De internationale broederlijke solidariteit van de arbeiders van alle landen van de wereld, voor dewelke zij de eerste mei vieren, vindt in de Sovjet-Unie een materiele overnietigbare basis.

Tijdens de dagen van het XVIIIe historische Kongres van de Kommunistische (bolsjevistische) Partij van de Sovjet-Unie, kon de ganse mensheid het land van het socialisme aanzien met de uitbarsting van zijn macht, zijn groeiende rijkdom, de ontplooiing van de creatieve krachten van de bevrijde arbeid. Het Sovjet-volk en met hem de werkers van alle landen hebben een buitengewone ontwikkeling vastgesteld op alle gebieden van de industrie, de landbouw, de wetenschap, de kuituur, de kunst.

Op basis van de overwinning van het socialisme werd een politieke en morele eenheid van het volk verwezenlijkt zonder voorgaande. De arbeidersklasse, de boeren en de intellectuelen zijn verenigd in een machtig eenheidsfront, in een stevig leger van de opbouwers van het kommunisme.

Terwijl de kapitalistische staten verscheurd zijn door tliepe innerlijke tegenstellingen, terwijl zij ten prooi liggen van een oorlog, van krisis en oproer, kent het Sovjet-land geen schokken en blijft het een stevige ea onverwoestbare kracht

Wanneer in de kapitalistische wereld krisissen heersen die miljoenen arbeiders veroordelen tot de armoede, de honger en de degeneratie, kent het land van het socialisme daartegenover een ekono-

mische ontwikkeling zonder voorgaande, die de mensen een algemeen welzijn, een vrij en gelukkig leven brengt. Wanneer in de kapitalistische wereld, een strijd van de verbitterde klasse woedt als gevolg van de kapitalistische maatschappijstructuur, kennen de arbeidersklasse, de boeren en de intellectuelen in het land van het socialisme geen klasseverschillen en zijn zij verenigd in een onverbreekelijk verbond.

Terwijl men in de kapitalistische wereld het beestachtig nationalisme verheerlijkt en de haat aankweekt van bepaalde landen tegenover andere landen, heerst in het land van het socialisme integendeel de vriendschap onder de volkeren, een gemeenschap van menig naties zonder voorgaande in de geschiedenis, en die de merkwaardige verwerkelijking is van het internationalisme.

Terwijl men in de kapitalistische landen bloedige oorlogen voert, terwijl de fascistische volkeren aanvallen, bewaakt het grote Sovjet-volk in de Socialistische staat, de grenzen van het vaderland van het internationaal proletariaat, en verdedigt zij de zaak van de vrede in het belang van de volkeren. Het grote Sovjet land verklaart, bij monde van kameraad Stalin, dat het de volkeren steunt die het slachtoffer zijn van de agressie en die strijden voor de onafhankelijkheid van hun land.

Het XVIIIe Kongres van de Kommunistische Partij van de Sovjet-Unie heeft eens te meer bewezen aan de ganse wereld, dat noch het gekonkel noch de valsheid van de vijand er zullen in slagen om de onverwoestbare macht van het land van het socialisme en de stevige eenheid van het ganse Sovjet- volk rond de partij van Lenin aan het wankelen te brengen.

Na de schitterende uitvoering van de vijfjarenplannen, verwezenlijkt het Sovjet-volk met vastheid en zekerheid het derde vijfjarenplan, goedgekeurd door het Kongres. De Partij van de bolsjevieken die de overwinning van het socialisme heeft verzekerd, plande nieuwe grootse vooruitzichten. De praktische taak die thans aan de orde van de dag is, is de geleidelijke overgang van het socialisme naar het kommunisme nu het einde van de oprichting van de socialistische maatschappij er is. Het ordewoord van het kommunisme dat de verwezenlijking betekent van het grote principe „van iedereen volgens zijn mogelijkheden, voor iedereen volgens zijn noden" inspireert het Sovjet-volk in de strijd voor nieuwe overwinningen, die terzelfder-

tijd de bron zijn van het grote enthousiasme van de arbeidersklasse, van de werkers van de ganse wereld.

Voor de arbeiders van alle landen, betekenen de suksessen van de socialistische opbouw in de Sovjet-Unie de overwinning van hun eigen zaak. Deze suksessen, de versterking en de later ontwikkeling van het socialistische land zijn voor hen van levensbelang. Het lot van het internationaal proletariaat, het werk van de bevrijding van het proletariaat hangt hiervan af. De arbeidersklasse van de kapitalistische landen ziet in de vooruitgang en de versterking van de Sovjet-Unie een levengevende bron die haar geloof in haar eigen krachten, en in haar bevrijding van het kapitalistische juk verstevigen.

II

De arbeidersklasse van de kapitalistische landen viert *hei vijftigjarig bestaan van de eerste mei* in de omstandigheden van een nieuwe imperialistische oorlog, de omstandigheden van een economische crisis en de verscherping van de strijd tegen het agressieve fascisme met de krachten van de anti-fascistische bewegingen die zich tegen hem verzamelen.

Twee jaar lang reeds duurt de oorlog, verspreid over drie continenten, dood en verwoesting zaaiend in China, Spanje, Abessinië en Albanië, in centraal Europa en in Azië. De leidende kringen van Groot-Brittannië en Frankrijk, die op basis van de gemeenschappelijke zekerheid, over de krachten en de mogelijkheden beschikken om een stevige weerstand te bieden aan de fascistische agressors en die de oorlog kunnen voorkomen, hebben de volkeren in de bloedige draaikolk gestort die het leven kost aan miljoenen mensen, en dit door hun politiek en de politiek van Munchen. De Engelse en Franse imperialisten spannen zich in om de moorddadigste contrarevolutionaire oorlog te ontketenen, de oorlog tegen de Sovjet-Unie.

Zij willen de fascistische bende ophitsen tegen het land van het socialisme en daarom hebben ze toegelaten dat de fascisten hun banditisme in centraal Europa de vrije teugel lieten, dat zij vreemde landen ondermijnden, dat zij kleinere volkeren onderwierpen en dat zij de kaart van Europa onverbiddelijk herverdeelden door de brutale kracht. De hebzucht van de fascistische agressors, aangemoedigd door deze politiek, groeit verder en verder. Na de verovering van Oostenrijk, en van Tsjecho-Slovakije, na de slagen toegebracht aan

Spanje, eigende het fascisme zich Memel toe, en bezette Albanië. Het bedreigt Polen. Het richt zijn rovershand op de Balkanlanden, op zoek naar grondstoffen en bevoorrading, op zoek naar een weg naar het Oosten. Het oefent druk uit op Nederland, België en Zwitserland, op de Skandinavische landen en intrigeert in de landen van Latijns-Amerika. De fascisten versterken zich op de strategische punten van het Middellandsezegebied door zich klaar te maken op de verovering van Gibraltar, van de Franse kolonies in Afrika, van de weg die naar de overzeese gebieden van Engeland leidt, en van de kolonies van Groot-Brittannië.

In het verre Oosten voeren de Japanse militairen een veroveringsoorlog tegen het Chinese volk, hierbij aangemoedigd door de zelfde politiek van de grote imperialistische machten.

De nieuwe imperialistische oorlog, ontketend door de agressieve fascistische staten als gevolg van de moorddadige zorgeloosheid van de reaktionaire bourgeoisie in Frankrijk en Engeland dreigt om te slaan in een wereldoorlog.

De politiek van de imperialistische oorlog en van de moorddadige zorgeloosheid tegen het fascistische banditisme in de internationale arena, vanwege de leidende milieus van de Franse en Engelse bourgeoisie, is onverbreekelijk verbonden met de reaktionaire pro-fascistische politiek in hun eigen landen.

In Engeland en Frankrijk zag de bourgeoisie in de antifascistische beweging een kracht die de pro-fascistische vrienden van het Duitse en Italiaanse fascisme kon omverwerpen en die hun verstandhouding met de fascistische agressors kon doen mislukken. De successen van het Volksfront in Frankrijk, de groeiende vereniging van het Franse proletariaat, de grote successen van de democratische en arbeidersbewegingen in Engeland, in de Verenigde Staten en in andere landen, de heroïsche strijd van het Spaanse volk en de machtige antifascistische solidariteitskampagne rond deze strijd, en vooral de versteviging van de internationale broederlijke solidariteit evenals de banden tussen de arbeidersklasse van de kapitalistische landen en van het grote Sovjet-volk, dit alles veroorzaakt een buitengewone ongerustheid bij de bourgeoisie. Zij heeft ook haar offensief tegen de arbeidersklasse verscherpt en een campagne ondernomen tegen de sociale verworvenheden van het proletariaat en tegen de democratische vrijheden. Zij heeft allerhande middelen in het werk gesteld om de verwezenlijking van de eenheid in de rangen van het

proletariaat, de internationale eenheidsakties van de arbeidersklasse, de beweging van het antifascistische Volksfront en in de eerste plaats het Volksfront in Frankrijk en Spanje te doen mislukken.

De reaktionaire bourgeoisie heeft alles gedaan om de Spaanse Republiek te vernielen. Zij heeft niet gearzeld om het Spaanse volk in de rug aan te vallen, door contra-revolutionaire samenzweringen te organiseren in Madrid, zoals Casado,⁴⁶ Besteiro,⁴⁷ Miaja,⁴⁸ op het meest beslissende ogenblik van de strijd dat het Spaanse volk voerde voor de verdediging van het vaderland. Er bestaat geen misdaad tegen de vrede, de vrijheid en de onafhankelijkheid die de Franse en Engelse imperialisten niet gebruikt hebben om erin te slagen overeenkomsten te sluiten met de fascistische agressors, om de koloniale vorderingen van het fascisme te betalen en om van hem de gendarm van de internationale reactie te maken tegen de bevrijdingsstrijd van de internationale arbeidersklasse en van het grote land van het socialisme.

Maar de Engelse en Franse reaktionairen hebben verkeerde rekeningen gemaakt. Zij hebben krachten ontketend die zij moeilijk zullen in bedwang kunnen houden.

Op dit ogenblik wordt het voor iedereen steeds duidelijker dat het mes van de fascistische agressie vandaag gericht staat op de staten van West-Europa. De hoop van de reaktionaire bourgeoisie in Frankrijk en Engeland om de fascistische bende tegen de Sovjet-Unie op te jagen was vals. Het was niet enkel een valse hoop omdat het fascisme dergelijke plannen over het algemeen afwijst, maar omdat *de Sovjet-noot* te hard is voor de fascistische tanden. Het fascisme vreest niet enkel zijn tanden te verliezen, maar tevens helemaal te pletter te lopen, terwijl het verkiest dat zijn agressie door geen enkele weerstand wordt beantwoord.

Het bankroet van de „pacifikatie“-politiek⁴⁹ van Munchen is zo duidelijk en onweerlegbaar dan niemand, haar scheppers inbegrepen, er nog aan denkt haar te verdedigen. Deze scheppers vinden voor zichzelf slechts één rechtvaardiging, te weten dat de valsheid, de hypokrisie en de leugen vanwege hun fascistische partners voor hen een totale verrassing was. Stel u voor!

Op deze wijze tonen de gebeurtenissen die op Munchen volgden, dat het akkoord van Munchen, verre van de vrede te bereiken, vanuit alle oogpunten heeft bijgedragen tot de latere uitbreiding van de agressie, en in plaats van de imperialistische tegenstellingen te over

bruggen, een nieuwe verscherping van deze tegenstellingen heeft teweeg gebracht.

De nieuwe imperialistische oorlog, de barbaarsheid van het fascisme en de moorddadige niet-inmengingspolitiek doen een nieuwe vloedgolf van antifascistische gevoelens en van haat voor het fascisme en zijn dienaars in alle landen van de wereld opsteken.

Deze beweging vindt zijn uitdrukking in de groeiende weerstand die de volksmassa's bieden aan de politiek van Munchen, in de groeiende weerstand die de arbeidersklasse biedt aan het offensief van de reactionaire bourgeoisie in de binnenlandse arena, aan de parlementaire verkiezingen, zoals onlangs in Nederland en België waar de fascistten een klinkende mislukking ondergingen. De ogen van miljoenen bedrogen mensen gaan open. De pacifistische illusies storten in elkaar. De gekamoefleerde vijanden en diegenen die de werkers handig bedriegen worden ontmaskerd. De haat van de massa voor hen groeit. De massa's die gisteren nog onverschillig waren, worden betrokken in het leven en in de actieve strijd. De invloed van diegenen die het volk het gevaar aantoonde van de politiek van Munchen stijgt.

Alleen de fascistische agenten en zij die de arbeidersklasse bedriegen kunnen verhaaltjes verspreiden over de „almacht" van het fascisme en alleen de bange lafaards of de politieke valsaards kunnen deze verhaaltjes geloven. De woede van de fascistische leiders, hun onbegrensde brutaliteit en hun barbaarse daden zijn alles behalve een teken van de stevigheid van de innerlijke krachten van het fascisme. De bourgeoisie liep over naar het fascisme, niet door een overmaat aan krachten, maar omdat zij zich bewust was van haar omvergeworpen overheersing. Tegenover de economische schokken en de golf van verontwaardiging bij de werkers, is de bourgeoisie overgegaan tot het regime van de fascistische diktatuur met de bedoeling langs deze weg de innerlijke en uiterlijke tegenstellingen van het kapitalisme te overwinnen.

Maar wat is er in de werkelijkheid gebeurd?

Het fascisme beroemde zich erop een einde te kunnen stellen aan de anarchie en aan de crisis van de kapitalistische economie. Maar dit ging zijn krachten natuurlijk te boven. Door een gruwelijke uitbuiting van de volksmassa, slaagde het erin de winsten van de grootkapitalisten te verhogen. De welbekende „plan" economie die de fascistten hadden aangekondigd herleidde de economie van

het land zuiver en eenvoudig tot een oorlogseconomie. In plaats van de steigende economische crisis in te dijken, is dit de voorbereiding van een nog diepere en verwoestende crisis. De economische moeilijkheden van de fascistische landen nemen dag na dag grote afmetingen aan voor de ogen van iedereen.

Het fascisme sprak zeer demagogisch van de afschaffing van de klassetegenstellingen en van de vestiging van een „gemeenschap in het belang van het ganze volk“. Maar in werkelijkheid bereikte men net het tegenovergestelde resultaat. Het fascisme spant zich in • door een wilde terreur om de de klassesrijd af te schaffen, waardoor zij de ontevredenheid van de massa versmacht maar terzelfdertijd de klassetegenstellingen verscherpt. In geen enkel land ligt er een zo grote kloof tussen uitbuiters en uitgebuiten als in de fascistische landen. Het fascisme schafte de wettelijke arbeidersorganisaties af, maar illegale organisaties ontstonden in hun plaats. Door de rangen van de arbeidersbeweging gewelddadig te breken en te verpletteren, spoorde het ondanks alles de arbeiders aan om zich te verenigen in een proletarische eenheidsfront. Door de kleine bourgeoisie van de steden uit te buiten en te onderdrukken, spoort het deze lagen aan om zich te verenigen met het proletariaat, om een antifascistische Volksfront te verwezenlijken.

De bourgeoisie heeft in het fascistisch regime een middel gezien om de kommunistische beweging te onderdrukken en om het gevaar van de revolutie tegen te gaan. Nochtans, de bekentenissen van de fascistische regeerders zelf, de mobilisatie van het ganze staatsapparaat tegen „het kommunistische gevaar" en de beweging van het volksfront bewijzen dat de revolutionaire krachten zonder ophouden groeien, en dat het werkende volk voor het kommunisme een sympathie betoont die groter is dan ooit tevoren.

Het fascisme heeft onmetelijke legers gesticht voor de veroveringsoorlogen; maar in die legers bevinden zich honderduizenden gewapende mannen die het fascisme haten. Zijn eigen troepen betekenen voor het een vreselijk gevaar in een konffiktsituatie.

Als gevolg van de moorddadige onbezorgdheid van de reaktio- naire bourgeoisie in Groot-Brittanië en in Frankrijk, slaagt het fascisme erin zich meester te maken van vreemde gebieden, maar schiep daardoor opnieuw de tegenstand van miljoenen mensen uit de onderworpen landen en verhoogde daardoor aanzienlijk het leger van zijn doodsvijanden.

Dit alles bewijst natuurlijk dat achter het masker van de fascistische diktatuur een ontwikkelingsproces voordoet van de revolutionaire krachten. De aarde brandt onder de voeten van de fascistische bandieten, het vulkaanvuur smeult maar zijn lava zal de fascistische diktatuur wegvegen en na hem het kapitalisme zelf.

III

Het fascisme zal echter niet uit zichzelf in elkaar storten. Het zal niet afzien van zijn oorlogsvoorbereidingen in de toekomst. De reaktionaire bourgeoisie zal haar politieke lijn niet uit eigen willen veranderen. Alleen de beslissende strijd van miljoenen mensen van de arbeidersklasse en van de werkers kan de weg van de fascistische agressie versperren, kan de oorlog doen mislukken, kan de reactie klein krijgen.

Waarom kunnen de fascistische agressors nog vooruitgaan en zich buitensporigheden toelaten?

Omdat de fascistische agressie en de voorbereiding van een nieuwe imperialistische oorlog tot stand komen met de moorddadige zorgeloosheid van de leidende middens van de burgerlijk democratische landen, niet de noodzakelijke tegenstand vinden vanwege de volksmassa's. En zij vinden geen tegenstand omdat de arbeidersklasse in de kapitalistische rangen er niet in slaagt de verdeling in haar rangen te overbruggen, het eenheidsfront te vestigen en zijn bondgenoten voor haar te winnen: de boeren en de werkers uit de steden.

De Kommunistische Internationale heeft meer dan eens getoond dat tot nu toe de actie-eenheid van de internationale arbeidersklasse is kunnen gerealiseerd worden, omdat de reaktionaire leiders van de socialistische partijen en van de vakverenigingen die systematisch het opium van het bijgeloof verspreiden omtrent de stevigheid van het burgerlijk regime, omtrent de onmogelijkheid om met succes een strijd te voeren tegen de fascistische agressors, omdat zij het ongeloof in de krachten van de arbeidersklasse zaaien en omdat zij de vereniging van het proletariaat onder allerhande voorwendsels saboteren en doen mislukken. Zeer intiem verbonden met de leidende klasse van hun land vrezen deze reaktionaire leiders de zege van de arbeidersklasse en doen zij gemeenschappelijke zaken

met de bourgeoisie wat betreft alle basiskwesties van buitenlandse en binnenlandse politiek.

Zij spekuleren handig op de pacifistische tendensen van de massa, zij spekuleren op de legalistische illusies die in de laatste decennia werden gekreëerd, zij genieten van de verbondenheid van de arbeiders aan hun oude organisaties en dreigen deze organisaties te verdelen indien een eenheidsfront met de kommunisten wordt gevestigd.

De oproep van de Tweede Internationale ter gelegenheid van de eerste mei is een schitterend voorbeeld van de kapitulatie en verdeelingspolitiek van deze leiders.

Op het ogenblik dat de imperialistische oorlog zich over de ganse wereld dreigt te verspreiden, wanneer het fascisme nieuwe aanvallen voorbereidt, nieuwe veroveringen, wanneer de reactie overal het hoofd opsteekt tegen de arbeidersklasse, verzwijgt de oproep van de Tweede Internationale het vraagstuk van de noodzaak om de krachten van de arbeidersklasse te verenigen voor de strijd tegen het fascisme en de oorlog.

In deze oproep wordt er geen woord gerept over de verworvenheden van de arbeidersklasse van alle landen, over de overwinning van het socialisme in de Sovjet-Unie. Daarentegen zal de verwonderde lezer het sukses vernemen van het socialisme... in Nieuw Zeeland en in de Skandinavische landen. De ongelukkige auteurs van deze oproep denken dat zij door het „skandinavische socialisme, uitgevonden om de kippen te doen lachen⁴⁴ het streven van miljoenen arbeiders over de ganse wereld naar het grote land van het socialisme aan het wankelen zullen brengen. Eigenaardige mensen, bekla- genswaardig en ridikueel!

De arbeidersmassa's vragen met recht: Wat zijn dat voor socialisten die zich tegen het socialisme, het echt socialisme, opstellen?

Wat zijn dat voor militanten van de arbeidersbeweging, die verre van het aantonen van de creatieve kracht en de zege van de arbeidersklasse door het voorbeeld van de Sovjet-Unie, zich voortdurend inspinnen om met alle middelen het belang van deze zege te minimaliseren in de ogen van de arbeiders van alle landen?

Wat zijn dat voor aanhangers van de vrede, wat zijn dat voor verdedigers van de belangen van de volkeren, die bedreigd worden door de fascistische agressie, die door hun acties tegen de Sovjet- Unie, door de sabotage van de actie-eenheid van de arbeidersklasse.

de fascisten en hun dienaars van de imperialistische kliek uit de andere landen helpen om een nieuwe wereldoorlog aan te wakeren?

Wij kommunisten, wij weten dat in de internationale arbeidersbeweging de krachten van de aanhangers van de aktie-eenheid van de arbeidersklasse groeien, dat steeds bredere milieus van arbeiders hun stemmen verheffen ten gunste van de eenheid.

Wij weten tevens dat in de Tweede Internationale diepe tegenstellingen ontwikkelden, die van de ene dag op de andere, het aantal militanten in de rangen van de sociaal-demokraten en van de vakverenigingen verhoogt die de wil van de arbeiders uitdrukken, en steeds beslister het vraagstuk van de vestiging van het eenheidsfront met de kommunisten op tafel werpen.

Terwijl het uitvoerend komitee van de Labour Partij Cripps uitsluit voor zijn campagne ten gunste van het volksfront, verklaren een massaliden en zelfs een reeks organisaties van deze partij, evenals de trade-unions, zich tegen de beslissing van het uitvoerend komitee waardoor zij Cripps steunen.

Terwijl in Frankrijk de „Munichois groep“ van Paul Faure in de Socialistische Partij met alle middelen het eenheidsfront doet mislukken, verklaart de meerderheid van de leden van deze partij zich voor het eenheidsfront met de kommunisten en voor het eenheids- volksfront. Dergelijke feiten krijgen belang. Hun aantal stijgt met de dag.

En wij zijn ervan overtuigd dat de dag niet ver af is dat, onder druk van miljoenen mensen van de arbeidersklasse, het eenheidsfront een voldongen feit wordt.

Geen enkele kracht zal dit historisch proces tegenhouden. Deze werd gebiedend voorgeschreven door de loop der gebeurtenissen en voor alles door de noodzaak van een strijd tegen de broedende roof- oorlog van de fascistische agressors.

Hieruit vertrekkend richt de Kommunistische Internationale zich opnieuw tot de Tweede Internationale en tot de Internationale Vakverenigings-Eenheid met het voorstel om de aktie-eenheid te vestigen.

In zijn oproep ter gelegenheid van de Eerste Mei schrijft het Uitvoerend Komitee van de Kommunistische Internationale:

„Naar de wil van de arbeidersklasse van alle landen, stelt de Kommunistische Internationale voor aan het Uitvoerend Komitee van de Socialistische en Vakverenigings-Internationale⁵ om

onmiddellijk onderhandelingen te beleggen teneinde het eenheidsfront te vestigen voor de strijd tegen de oorlogsaanstokers. Zij stelt het volgende programma voor aan de Socialistische Internationale: Verdediging van de vrede op basis van eenbeslissende weerstand aan de fascistische agressors, organisatie van de gemeenschappelijke veiligheid, strijd in elk kapitalistisch land tegen de verraadpolitiek van de reaktionairbourgeoisie die vriendschap zoeken bij de fascistische agressors ten nadele van de vrijheid en de onafhankelijkheid van haar eigen volk, De Kommunistische Internationale stelt voor dat men een Korf erent ie samenroept van alle arbeidersverenigingen over de ganse wereld om een konkreet actieplan uit te werken en om de strijdmiddelen uit te zoeken voor de verwezenlijking van een eenheidsorganisme die de gemeenschappelijke akties koördineert."

En diegene die werkelijk de belangen van de arbeidersklasse verdedigt, die in het bloedige fascisme werkelijk een vijand van alle werkers ziet, die de aardbol niet wil veranderen in een slagveld, in naam van de belangen van de bourgeoisie, kan het voorstel van de Kommunistische Internationale niet verwerpen.

De kommunisten, de progressistische arbeiders en alle aanhangers van het eenheidsfront zullen van dit voorstel van de Kommunistische Internationale het uitgangspunt maken van de machtige campagne ten guste van de aktie-eenheid en de brede mobilisatie van de massa voor de strijd tegen het fascisme en de oorlog.

Om de taken van de arbeidersklasse in de kapitalistische landen met sukses uit te voeren, is het voor alles noodzakelijk om de kommunistische partijen zelf ideologisch, politiek en organisatorisch te versterken.

Sinds het VIIe Kongres van de Kommunistische Internationale ³², hebben de kommunistische partijen van een reeks kapitalistische landen, na het overwinnen van het sektarisme in hun rangen en door de vaste toepassing van de taktiek van het eenheidsfront, aanzienlijke vooruitgang geboekt; zij hebben hun invloed op de massa uitgebreid en zijn een ernstige politieke faktor geworden in hun land, in het leven van hun volk. Maar onze zwakheid is dat de kommunisten hun politieke en ideologische invloed in altijd versterken op organisatorisch vlak. Onze zwakheid bestaat eveneens in een laattijdige marxistisch-leninistische scholing van de kaders van de kommunistische partij en van de arbeidersbeweging. Dit te laat zijn houdt in dat vijandige invloeden kunnen binnendringen in de rangen van de

AANTEKENINGEN

12. *Het betreft de Entente waaraan Frankrijk, Rusland en Groot-Brittan- nië deelnamen. Italië, voor de oorlog lid van de Alliantie (met Duitsland en Oostenrijk), werd in 1915 eveneens lid van de Entente.*

13. *Asquith, Herbert Henry (1852 —1928) - Britse staatsman, leider van de liberale partij, advokaat. Van 1892 tot 1895 is hij minister van Binnenlandse Zaken in het kabinet Gladstone. Op z(jn bevel vuurt de politie op stakende mijnwerkers in Federston. Van 1908 tot 1916 is hij eerste minister. Op de vooravond van de oorlog stelt hij de „dl ome Rule“ voor aan het Parlement. Door deze wet moest Ierland een autonome regering krijgen, maar het voorstel wordt tweemaal verworpen door het Hogerhuis. In 1916 wordt Lloyd George eerste minister. Na zijn benoeming tot Lord speelt Asquith geen actieve politieke rol meer.*

14. Op 23 april 1916 wordt Dublin bezet door revolutionaire arbeiders en door nationalistes, georganiseerd in een Iers burgerleger (waaruit later de I.R.A. ontstaat). Zij roepen de Ierse republiek uit Dublin houdt vijf dagen stand, maar de hoop op een algemene opstand blijkt een misrekening door het verraad van de nationale burgerij; de opstand wordt gruwelijk neergeslagen, de leiders worden terechtgesteld. Deze opstand is gekend als „Bloedige Pasen“. Volgens Lenin was het ongeluk van de Ieren, dat zij in opstand kwamen toen de opstand van het Europees proletariaat nog niet rijp was.

15. De Internationale, of Internationaal Arbeidersgenootschap, onder leiding van Karl Marx, werd opgericht in 1864.

In de beginselverklaring, het „Oprichtingsmanifest“, zyn reeds de

beginselen van her „Kommunistisch Manifest" mteengezeL Marx is van mening dat de nieuwe organisatie als hoofdtal heeft, een klasse-orgardsa- tie van het proletariaat te worden, volledig onajzanxérjk van alle andere klassen- Als einddoel van de flassenstr;-d van her proletariaat zie: hij de overwinning van her socialisme, en als middel de verovering van de pcö- tiehe macht door het proletariaat

16. Na de *intrekking* van de uitzonderingwetten tegen de sociali>-en, wordt een Duits nationaal vakbondskongres bijeengeroepen (*te HaToer-* stadt, van 14 tot 18 maart 1892).Er wordt een algemene vakbonds-k om mis sic wordt niet alleen het centrum van heel de Duitse vakbondsbe- v/eging, maar ook van het opportunisme in de arbeidersbeweging. De Duitse vakbonden volgen de „neutraliteitspolitiek" en noemen zich „vrije vakbonden".

17. Willem II (1859 — 1941) - laatste Keizer van Duitsland en Koning van Pruisen. Als politiker was hij middelmatig en bekrompen. Hij is vooral bekend door zijn grootsprakerige en hoogdravende toespraken, die de agresieve buitenlandse politiek van Duitsland tot uiting brachten. De novemberrevolutie in Duitsland dwong Willem II tot troonsafstand en hij vluchtte naar Nederland (9 november 1918). In 1940 verklaarde hij zich solidair met de nazi's en keurde de nazistische inval in Nederland goed.

18.De Amerikaanse Federatie van de Arbeid (American Federation of Labour) is een vakbondsorganisatie in de Verenigde Staten. Zij werd opgericht in 1881 en omvatte vooral de „arbeidersaristokratie" onder leiding van een giftige klikke reaktionaire voormannen, zoals Gompers tot in 1925 (Lenin vergeleek hem met Zoubatof), Green en Cary, enz. Niet meer dan 10 tot 12 procent van het Amerikaans proletariaat was aangesloten. De vakbonds-bureauekratie van de A.F.L. nam een uitgesproken vijandige houding aan tegenover de Socialistische Oktoberrevolutie. Zij weigerde niet alleen lid te worden van de Wereldfederatie van Vakbonden, maar ijverde voor een scheuring in de vakbondsbeweging op wereldvlak.

19.Het anarcho-syndikalisme of auto-syndikalisme verschijnt in de jaren 20 van de 19de eeuw als variante van het anarchisme. De anarcho— syndikalistie gaan uit van het standpunt dat enkel de vakbonden zuivere klasse-organisaties zijn, dat enkel de staking een natuurlijke vorm van klassenstrijd is, zodat zy een negatieve houding aannemen tegenover de poli

tieke strijd van het proletariaat en tegenover de diktatuur van het proletariaat. Zij onderschatten het belang van de algemene staking en staan vijandig tegenover de gewapende opstand. In het verleden was het anarcho-syndikalisme nogal sterk ontwikkeld in Frankrijk, Italië en Spanje. Na de grote Oktoberrevolutie is het anarcho-syndikalisme uitgeschakeld als beweging in de schoot van de internationale arbeidersbeweging.

20. De Arbeidersregering van Saksen werd gevormd op 11 oktober 1923, als gevolg van een revolutionaire massabeweging over heel Duitsland in verband met de bezetting van het Ruhrgebied door Belgische en Franse troepen. De regering was samengesteld uit 5 sociaal-demokraten en 2 kommunisten. De kommunisten die in de regering zetelden volgden een kapitulatiepolitiek en samen met de zogezegde „linkse** socialisten beletten zij het proletariaat zich te wapenen in de loop van de revolutie in Duitsland. Op 30 oktober verdreven de troepen van het Reich de arbeidersregering van Saksen.

21. Liaptchef, Andreï (1866 - 1933) - burgerlijk politiekier, een van de leiders van de Demokratische Partij. Na de eerste wereldoorlog is Liaptchef een van de leiders van het „Grondwettelijk Blok“ en na de staatsgreep van 9 juni 1923 van het „Demokratisch Verbond**.

22. Guenadief, Nicolas (1866 - 1923) - burgerlijk politiekier en journalist. Minister van Justitie, van Handel en van Landbouw in liberale kabinetten (1903 — 1908). Minister van Buitenlandse Zaken in het kabinet Radoslavof, van 1913 tot 1915.

23. Het betreft de Konferentie van Vitocha van de Kommunistische Partij van Bulgarije, op 17 en 18 mei 1924.

24. Het Vijfde Kongres van de Kommunistische Internationale greep plaats te Moskou, van 17 juni tot 8 juli 1924.

25. Op 27 februari 1933 brak een brand uit in de Rijksdag. Nog dezelfde dag, laat op de avond, kondigde de Duitse regeringsradio aan dat de brandstichter aangehouden was in de Rijksdag zelf, en dat het een „Ne

derlandse kommunist” was, een zekere Van der Lubbe waarvan men beweerde dat hij een lidkaart van de Kommunistische Partij van Nederland op zich droeg.

De volgende morgen werd gemeld in een kommuniquee, geïnspireerd door Goering, voorzitter van de Pruisische Raad, dat de Rijksdagbrand het werk van de kommunisten was en dat zij het sein had moeten zijn voor een opstand. Onmiddellijk daarna werd een uitzonderingsmaatregel afgekondigd, die tot doel had „de kommunistische gewelddaden te verpletteren”; een hele reeks artikelen van de grondwet van Weimar werden vervangen, en de kommunistische en de sociaal-demokratische dagbladen werden verboden. Krachtens de bevelen van Goering arresteerde de politie heel wat militanten van de Kommunistische Partij van Duitsland.

Het Duitse fascisme maakte gebruik van de Rijksdagbrand om een terreurcampagne te voeren tegen de Kommunistische Partij, de arbeidersbeweging en de democratie in Duitsland.

Op 9 maart 1933 werd Dimitroff gearresteerd te Berlijn, samen met twee andere Bulgaren. Torgler, voorzitter van de kommunistische fractie in de Rijksdag, ging zelf naar de politie, zonder toestemming van het Centraal Komitee van de Partij, „om zijn eer te herstellen”; hij werd aangehouden. De aanbrenging van Hellmer, een kelner die lid was van de fascistische partij en beweerde dat hij Dimitroff in gezelschap van Van der Lubbe gezien had, diende als formeel voorwendsel voor de aanhouding van Dimitroff.

Van 9 tot 28 maart werd het onderzoek geleid door de kommissaris van het politie-presidium van Berlijn; Georgi Dimitroff werd daar gevangen gehouden.

Tijdens het politie-onderzoek weigerde Dimitroff de proces-verbalen van het onderzoek te tekenen, uit protest tegen de beschuldiging van medeplichtigheid met Van der Lubbe, omdat hij geen vertrouwen had in de Duitse politie of in de politie in het algemeen en omdat hy eigenhandig een dokument zou schrijven, met een uiteenzetting van alles wat hij dacht te moeten verklaren.

Op 20 maart 1933 werd dat dokument overgemaakt aan de politie. Het dokument dat wij hier publiceren is het enige dat geschreven is in het Bulgaars. Alle andere dokumenten heeft Dimitroff in het Duits geschreven.

26. Na een onderzoek dat meerdere maanden duurde, werd de Vierde Strafkamer van het Rijksgerechtshof belast met het proces. Zij opende de debatten op 21 september te Leipzig. Er waren 82 korrespondenten van de buitenlandse pers en 42 korrespondenten van de Duitse pers aanwezig. De verslaggevers van de kommunistische en de sociaal-demokratische kranten en zelfs van linkse burgerlijke kranten kregen geen toegang tot de debatten. Ook de korrespondenten van de Sovjetpers waren afwezig in het begin. Zy

werden maar toegelaten tot het tweede deel van het proces, nadat de Sovjetregering gelijkaardige maatregelen trof ten aanzien van de verslaggevers van de Duitse pers in de U.S.S.R.

De fascistena rekenden er op dat zij het proces zouden kunnen gebruiken om het kommunisme en de arbeidersbeweging in diskrediet te brengen en om zich voor te stellen als de redders van het burgerlijk regime „tegen de bolsjevistische brandstichters**“, daarom werden de eerste zittingen uitgezonden langs de radio. Maar na de eerste verklaringen en vragen van Georgi Dimitroff, beëindigden zij op 23 september deze uitzendingen.

Ondanks de gevestigde juridische praktijk deed de voorzitter van het Hof, Buenger, een poging om in zijn openingsrede de verklaringen te weerleggen van de Internationale Onderzoekskommissie en van de buitenlandse pers, die stelden dat de fascistische autoriteiten hun beschuldiging op valse feiten gebaseerd hadden en dat zij een provokatorisch proces ineenstaken. Na de voorzitter van het Hof, kwam Sach aan het woord, de fascistische verdediger van Torgler die een ware rede tegen het bruinboek hield. Deze houding van de fascistische functionarissen werd ingegeven door de brede anti-fascistische campagne die in het buitenland gevoerd werd tegen deze provokatie. Er was een Internationale Onderzoekskommissie opgericht, die in dat bruinboek een hele reeks documenten publiceerde, waarin het Duitse fascisme en zijn provokatie in verband met de Rijksdagbrand ontmaskerd werden.

De dagbladpers uit vele landen schreef over dit vraagstuk. Het Hof begon met de oproeping van vier getuigen die speciaal bestemd waren om bepaalde beweringen van het bruinboek te logenstraffen.

De autoriteiten jubelden reeds en verklaarden dat de internationale anti-fascistische campagne tot mislukken gedoemd was. Maar op 23 september kende het proces een ommekeer door de ondervraging van Georgi Dimitroff, die vanaf de eerste minuten het Hof, de fascistische autoriteiten en het fascistisch regime beschuldigde.

De „Pravda**“ schreef toen:

„Er zijn reeds twee dagen verlopen en op de derde dag begint, het proces er uit te zien als een klinkende mislukking. Er zijn geen platgelopen paden meer. Er is geen „lijst van personages**“ meer, die op voorhand uitgekozen zijn en hun rol van buiten kennen. De voorzitter van het Hof, Buenger, en de kommunist Dimitroff zijn in de ogen van heel de wereld elk de vertegenwoordiger van zijn eigen klasse, zijn wereldbeschouwing, zijn partij, zijn moraal... De moed van Dimitroff laat een enorme indruk na, niet alleen bij de miljoenen proletariërs uit alle landen waar zijn stem weerklinkt, maar ook in Duitsland waar de pers van zijn beulen niet bekwaam blijkt om deze stem te smoren. Deze moed vindt zijn oorsprong in de politieke wilskracht en in de wil van de revolutionaire proletariër om het gestelde doel te bereiken.

11. Graaf Heldorf - hoofd van de S.A. van Berlijn, later Polizeipräsident van Berlijn.

12. Om de fascistische diktatuur te verstevigen en om het land voor te bereiden voor de oorlog werd er in Duitsland een terroristisch apparaat uitgebouwd. Tot in juni-juli 1934 speelden de S.A. daarin een belangrijke rol. Later werden zij vervangen door de S.S. De Gestapo (geheime staatspolitie) en de „Staatsveiligheid" waren rechtstreeks ondergeschikt aan het opperbevel van de S.S. De leiding van de fascistische partij maakte eveneens deel uit van het nazistisch terreurapparaat.

13. Von Schleicher, Kurt - Duits generaal en staatsman. In 1932 Rijksminister van Landsverdediging in het kabinet von Papen, nadat deze laatste ontslag genomen had als Rijkskanselier.

14. N.S.D.A.P. - De partij van Hitler (Nationaal-Socialistische Arbeiderspartij van Duitsland).

15. Erzberger, Mathias (1875 - 1921), Duits staatsman, leider van de linkervleugel van de Centrumpartij.

16. Rathenau Walter - vermaard Duits politicus, democraat, aanhanger van de verstandhouding met de geallieerde krachten, en terzelfdertijd aanhanger van een toenadering tot de Sovjet-Unie. Op de Konferentie van Gênes (1922) tekende hij het verdrag van Rapallo tussen Duitsland en de Sovjet-Unie. In juni 1922, werd hij vermoord door de fascistische elementen.

17. Schoppenhauer Arthur - Duits idealistisch filosoof, geweldig reactionair, ideoloog van de Pruisische Junkers. De mensenhaat van Schoppenhauer is een van de bronnen van de „ideologie" van het Duitse fascisme.

18. De fascistische autoriteiten ontplooiden een monsterlijke campagne tegen de Kommunistische partij, door een provokatorisch proces op te zetten. Het voorstel van G. Dimitroff om Ernst Thaelmann, die door de fascistische elementen gearresteerd was en in de gevangenis zat, als getuige op te roepen,

Zes maanden martelingen en lijden konden de revolutionaire kommu- nist niet breken of zijn moreel niet aantasten.

...Kameraad Dimitroff staat voor een enorm gehoor en het internationaal proletariaat hangt aan zijn lippen en luistert naar elk van zijn woorden. Zoals elke kommunistische strijder die in de klauwen van de vijand geraakt is, denkt Dimitroff niet aan zichzelf, aan zijn leven, aan zijn veiligheid. Hij zet het werk van zijn partij verder, wetend dat hij een voorbeeld is voor de revolutionaire strijd van miljoenen proletariërs, niet enkel door zijn redevoeringen, maar ook door zijn houding. Dimitroff probeert zich niet te ontlasten van de beschuldiging van de Rijksdagbrand. Hij beschuldigt zelf de fascistische machthebbers ...“

Zelfs de Duitse pers was verplicht te erkennen welke enorme indruk Dimitroff naliet op de wereldopinie.

27. Het gerechtelijk debat werd gestenografeerd en op band gezet. De gestenografeerde proces-verbalen worden geschat op enkele duizenden bladzijden getypte tekst.

Enkel de leden van het Hof, het parket en de verdedigers hadden toegang tot de gestenografeerde verslagen. De beschuldigen niet. Na een energieke strijd kreeg Georgi Dimitroff toegang tot de proces-verbalen van enkele zittingen. Hij schreef bepaalde uittreksels over in zijn schrift.

Verslaggevers die het proces bij woonden stenografeerden bepaalde debatten, waarvan het verslag in die periode verscheen in de internationale progressistische pers.

Alhoewel de gestenografeerde verslagen die in dit werk gepubliceerd worden maar uittreksels uit de proces-verbalen zijn, geven zij toch een waarachtig beeld van het debat, van de sfeer en van de feiten zelf tijdens het proces.

28. Als antwoord op de tussenkomsten van Georgi Dimitroff tijdens het proces, neemt het Hof allerlei beperkende maatregelen tegen hem. Op 6 oktober 1933 wordt Dimitroff uit de rechtszaal verwijderd omdat hij aantoonde welke onaanvaardbare methodes de politie en het onderzoeksgerecht tijdens het vooronderzoek gebruikt hebben. Hij bewijst dat zij leugenachtige gegevens doorgegeven hebben aan het Hof. Op 11 oktober wordt Dimitroff opnieuw uit de zaal verwijderd.

Georgi Dimitroff verstuurde de brief die wij hier tussenvoegen om te protesteren tegen de willekeur van het Hof en om zijn rechten als politiek beschuldigde te verdedigen. Tegelijkertijd ontmaskert hij de ware schuldigen van de Rijksdagbrand.

had de bedoeling om het gerecht te gebruiken om de ware lijn van de Duitse Kommunistische Partij te tonen, en om de beledigende uitvindsel-tjes van de fascististen in naam van de Kommunistische Partij te weerleggen.

19. De ultra-linkse groep Katz-Ruth - Fischer-Maslov werd door het Centraal Komitee van de Duitse Kommunistische Partij verkozen op het Kongres van Frankfort (1924), na het failliet van de opportunistische rechtse groep van Brandler-Talheimer. In de herfst van 1925, werden Ruth Fischer, Maslov en hun aanhangers van hun functies ontslagen wegens activiteiten tegen de partij, en in 1926 werden zij uit de partij gesloten als agenten van de klassevijand. Ernst Thaelmann werd aan het hoofd van de partij gesteld.

20. De heroïsche strijd van G. Dimitrof gedurende het proces en de stevige internationale antifascistische solidariteitskampagne die in het buitenland tot stand kwam, ontmaskerden de fascistische brandstichters van de Reichstag, en stonden niet toe dat de onschuldigen veroordeeld werden.

Op 23 december, sprak het hof de drie Bulgaren en Torgler vrij wegens „gebrek aan bewijzen”.

Van Der Lubbe werd ter dood veroordeeld.

In hun poging om zich te redden uit de benarde situatie waarin zy zich bevonden na hun mislukking, lieten de fascistische autoriteiten het vonnis van het hof formuleren in die zin dat de Kommunistische Partij de verantwoordelijkheid draagt voor de brand van de Reichstag en dat de daders tot deze partij behoren.

G. Dimitrof gaf dit manoeuvre van de fascististen flinke klappen door na de lezing van het vonnis en de rede van de voorzitter van het hof, nogmaals het woord te vragen.

Verward door deze dreiging om eens te meer het fascisme te ontmaskeren, grotste de voorzitter van het hof in paniek zyn papieren bij elkaar en liep de zaal uit.

21. De nieuwe hechtenis van Georges Dimitrof na zy vryspraak deed een golf van verontwaardiging van de internationale antifascistische publieke opinie opsteken. De ontketende campagne voor het proces nam bijzondere afmetingen tijdens de harde strijd van Dimitrof op het gerecht. Verschillende organisaties en personaliteiten uit alle hoeken van de wereld schreven brieven naar de Duitse regering om de vrijlating te vragen van de anti-fascistische militant wiens onschuld in de brand van de Reichstag zelfs was herkend door het opperste hof van fascistische Duitsland.

Van zijn kant vroeg Dimitroff zijn onmiddellijke vrijlating. Als Bulgaar, vroeg hij zijn vertrek naar Bulgarije of naar een ander land. De Bulgaarse regering wilde echter in geen geval helpen bij de vrijlating van een gevangene van het Duitse fascisme, en haastte zich om te verklaren dat zij Dimitroff niet meer beschouwde als een Bulgaars burger.

Op 15 februari 1934, neemt de regering van de Sovjet-Unie de beslissing om Georges Dimitroff de Sovjet-nationaliteit te schenken. Zij vraagt aan de Duitse autoriteiten om hem vrij te laten. Deze maatregel speelt een beslissende rol in de vrijlating van Georges Dimitroff.

In de voormiddag van 27 februari vragen de gevangenisautoriteiten aan Dimitroff om zich klaar te maken. Zij voeren hem naar de luchthaven waar ze hem laten weten dat hij naar de Sovjet-Unie' wordt gestuurd. Deze ganse procedure gebeurt zeer snel en in alle geheimzinnigheid.

De fascistische autoriteiten vrezen dat het vertrek van Dimitroff een grote antifascistische betoging van de massa zou uitlokken.

Op 27 februari verlaat G. Dimitroff Berlijn met een speciaal vliegtuig. Diezelfde avond komt hij toe in Moskou waar hij met vreugde wordt ontvangen door vertegenwoordigers van de Kommunistische Internationale en door afvaardigingen van arbeiders die zijn komst vernomen hebben.

De vrijlating van Georges Dimitroff door de fascistten is een zege voor de internationale proletarische solidariteit en een duidelijk bewijs van de kracht van de arbeidersklasse en de werkende massa die een eenheidsfront vormen tegen het fascisme.

Gevlucht uit de handen van het fascisme, bindt Georges Dimitroff onmiddellijk na zijn bevrijding de strijd aan tegen het fascisme. „Ik ben soldaat van de proletarische revolutie, soldaat van de kommunistische Internationale... Ik zal mijn taak vervullen tot de laatste minuut van mijn leven», verklaart hij tijdens een gesprek met de pers.

Dit eerste onderhoud met journalisten heeft plaats op dezelfde avond van zijn aankomst in Moskou. De dag daarop spreekt Georges Dimitroff de leden toe van de Vereniging van bejaarde bolsjeviëken. Drie dagen later wordt zijn rede gepubliceerd in de „Pravda“. Gedurende die eerste dagen hadden verschillende konferenties en onderhouden plaats omtrent het proces van Leipzig.

22. Kroupskaïa, Nadejda Konstantinovna (1869-1939) lid van de Kommunistische Partij van de Sovjet-Unie, één van de meest vooraanstaande militanten van de openbare opvoeding in de Sovjet-Unie, doktor in de pedagogie. In 1891-1896, is zij werkzaam in een zondagsschool en geeft ze avondlessen aan arbeiders. Terzelfdertijd maakt ze sociaal-demokratische propaganda en neemt zij deel aan de organisatie van de Unie van St.-Petersburg voor de bevrijdingsstrijd van de arbeidersklasse. Tijdens

deze periode maakt zij kennis met Lenin. Later wordt zy zijn vrouw. Tijdens de stakingen van St.-Petersburg (1896), wordt Nadejda Kroupskaïa aangehouden en gedurende zes maanden verbannen, naar Chouchenskoé, waar ook Lenin in verbanning verbijft. In 1901 vertrekt zij naar het buitenland, werkt als sekretaresse van het oude „Iskra" en na het Ille Kongres van de partij wordt zij secretaresse van het centraal organisme en van de diensten van het Centraal Komitee in het buitenland. In 1905, keert Nadejda Kroupskaïa terug naar St. -Petersburg en werkt als sekretaresse van het Centraal Komitee, maar in 1905 is zij opnieuw verplicht om het vaderland te verlaten om later in 1917 met Lenin terug te keren.

Na de Oktoberrevolutie wordt Nadejda Konstantinovna Kroupskaïa een van de leidsters van het volkskommissariaat van de openbare opvoeding; zij neemt deel aan de reorganisatie van de sovjetscholen, werkt op het gebied van de buitenschoolse opvoeding en van de politieke vorming. In 1934 staat zij aan het hoofd van de leiding van de bibliotheken van het Volkskommissariaat van de openbare opvoeding. Zij is lid van het Centraal Komitee van de partij. Naast haar „Soeveniers van Lenin" schreef Nadejda Konstantinovna vele artikels en brochures aangaande de openbare opvoeding.

23. Moratorium - Wettelijke beslissing die zekere verplichtingen voorlopig opheft en die betalingstermijnen verlengt in uitzonderlijke omstandigheden zoals oorlog, epidemie, enz. Om de arme boeren voor zijn politiek te winnen, stelde Hitler onmiddellijk na zijn machtsname het moratorium in voor hun schulden aan de staat. Deze belofte werd echter niet gehouden.

24. „Tsarska okhranka" — Gendarmerie die in Rusland werd opgericht in 1881, om te strijden tegen de revolutionaire beweging. „Okhranka" bestaat tot aan de burgerlijk democratische revolutie in februari 1917.

25. In de herfst van 1922, ondertekent de reaktionaire regering van Seipel, voorzitter van de Christelijke Volkspartij en vertrouwensman van de grootkapitalisten, van de grootgrondbezitters en van het Vatikaan, een pakt met de Duitse Nationale Partij voor de vorming van een antimarxis-tische front, die alle reaktionaire krachten samenbundelt om te strijden tegen de arbeidersklasse.

26. Het betreft hier het programma dat door het Kongres van de Sociaal-demokratische Partij te Linz werd aangenomen.

27. Schutzbund - paramilitaire organisatie van de Sociaal-Demokratische Partij van Oostenrijk.

28. De sociaal-demokratische regering van Severing-Braun was aan de macht in Pruisen sinds 1920 en voerde een reaktionaire praktijk uit tegen de Kommunistische Partij en de werkende massa die zij systematisch ontwapende. Zij verbood de massaorganisatie van het Rode Front, versmoorde alle akties van het proletariaat met de hulp van de politie en van legermachten die zij had opgericht. In juli 1932 komt Von Papen aan de macht in Pruisen door een staatsgreep. Deze laatste kapituleerde met de ganse leiding van de Sociaal-Demokratische Partij van Duitsland zonder enige weerstand te bieden.

29. Reichsbanner - „Unie van het Keizerlijke vaandel** paramilitaire organisatie van de sociaal-demokratische massa.

30. Onder voorwensel dat men een „tweede revolutie voorbereidde om Hitler omver te werpen, werden alle leiders van de organisatie van de S.A. (militaire organisatie van de Socialistische Partij) aangehouden in de nacht van 29 op 30 juni 1934. De meest vermaarde leiders, de leider van de generale staf van de S.A. minister Roehm inbegrepen, werden ter plaatse gefusilleerd. Deze operatie werd door Hitler zelf geleid in Munchen en door Goering in Berlijn. Zo werden duizenden leiders van de S.A. aangehouden. De organisatie zelf werd voorlopig ontbonden om haar uit te zuiveren en te reorganiseren. Hitler werd verplicht tot deze aktie onder druk van de grootkapitalisten om een punt te zetten achter de demagogische propaganda van een „tweede revolutie**.

31. Stronistvo Ludove (Volkspartij) - democratische boerenpartij in Polen, die vooral de belangen van de gegoede lagen van het platteland ter harte nam. Onder druk van de boerenorganisaties nam de partij in augustus 1937 de leiding op zich van de algemene staking van de boerenmassa.

32. „Kraft durch Freude** (kracht door vreugde) - fascistische massaorganisatie in Hitler-Duitsland die tot doel had de arbeiders te winnen voor het nazisme en die van hen soldaten wilde maken.

33. „Dopo Lavoro** (na het werk) - fascistische organisatie in Italië met veel gelijkenis met de „Kraft durch Freude** (noot 39)

34. De Man - een van de leiders van de Belgische Sociaal-demokratische Partij. Op bevel van de Sociaal-demokratische partij, stelt hy in 1933 het Plan-De Man op voor de «geweldloze omvorming naar het socialisme». Dit plan werd einde 1933 door de partij aanvaard als programma.

35. „Bondgenootschap van de nationale bevrijding" - stevige antifascistische organisatie, gesticht in Brazilië in het begin van 1935 door de progressistische of politieke partijen en organisaties met aan het hoofd de Kommunistische Partij. In november 1935 leidt het bondgenootschap een nederlaag in de gewapende strijd tegen de reaktie.

36. Lerroux, Alexandro Garcia - Spaanse politieke militant, leider van de radikale republikeinse partij. Na de vestiging van de republiek in april 1931, wordt hij minister van buitenlandse zaken in de eerste republikeinse regering. In september 1935, staat Lerroux aan het hoofd van de reaktionairen om zich tenslotte bij de franquisten te voegen.

37. Robles Gil - reaktionaire Spaanse politicus, minister in de pro-fascistische regering van Lerroux.

38. Het betreft hier de mislukte revolutie in Duitsland in 1918-1923, het mislukken van de revolutionaire beweging in Oostenrijk in 1934 en de mislukking van de arbeidersrevoluties in Spanje (Asturië) in 1934.

39. Casado — agent van het Engds-Frans-Amerikaans imperialisme, leider van het leger van Madrid tijdens de revolutie. Steunend op de rechtse socialisten, de trotskysten, de anarchisten en de andere laffe elementen, sticht hij met Miaja en Besteiro „de Junta van de nationale verdediging" die de strijd ontketende tegen de republikeinse regering. Op 5 en 6 maart 1939 grijpt de „Junta" naar de macht in Madrid, opent de weg voor de fascistena naar het Kapitaal en werpt zich met ongekende gruwelijkheid op de kommunistena en de revolutionairen.

40. Besteiro Fernandez Julian — een van de leiders van de Spaanse socialistische partij, verkozen tot voorzitter van de grondwettelijke vergadering na de vestiging van de Republiek in 1931. Sinds het begin van zijn aktiviteit oefent hij een verstandhoudingspolitiek uit met de heersende

klasse, voert hij een hevige strijd tegen de vakverenigingen en tegen de Kommunistische Partij. Tijdens de burgeroorlog (1936-1939) speelt hij de rol van Engels agent en neemt actief deel aan de „Junta" van Casado en Miaja. (noot 46)

41. Miaja - Spaanse rechts sociaal-demokraat die aan het hoofd stond van de „Junta" (noot 46)

42. De overeenkomst van Munchen - dat Tsjecho-Slovakije verplichtte om de Tsjecho-Slovaakse gebieden af te staan aan het Reich, werd ondertekend door Chamberlain, Daladier, Hitler en Mussolini. De Engels-Franse imperialisten dachten met dit akkoord de Hitler-agressie op het Oosten te richten, tegen de Sovjet-Unie.

43. Het betreft hier de Tweede Internationale.

44. Het betreft hier de Internationale van Amsterdam.

45. Het VIIe Kongres van de Kommunistische Internationale (van 25 juli tot 25 augustus 1935) gaat de geschiedenis in als de een kongres van de overwinning van het socialisme in de Sovjet-Unie, als kongres van strijd voor het eenheidsfront van de arbeiders en een ruim volksfront tegen het fascisme en de oorlog.

Het voornaamste rapport „Het offensief van het fascisme en de taken van de Kommunistische Internationale in de strijd voor de eenheid van de arbeidersklasse tegen het fascisme" werd door G. Dimitroff voorgesteld. Palmiro Togliatti stelde op zijn beurt een rapport voor over „De taken van de Kommunistische Internationale in verhouding tot de voorbereidingen van wereldoorlog van de imperialisten". De resultaten van de socialistische opbouw in de Sovjet-Unie waren eveneens het onderwerp van een rapport aan het Kongres. Georges Dimitroff werd er tot Algemeen sekretaris verkozen van de Komintern.

Verzamelde werken

GEORGI DIMITROF

Vertaling: Roland en Frank Jacobs

Layout: Vesselin Tsakov

Artistieke vormgeving: Boejidar Ivanof

Technische redacteur: Elena Mletsjefska

Drukproeven: Claudine Quinet

Format 84/108/32 Vel druks: 24,50

Staatsdrukkerij „Balkan**